Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اثر پر دوهم چاپ
د ژباړن خوګرښې

الحمد لله د ارواښاد نسیم "حجازي" د تاریخي ناولونو پښتو ژباړې دومره تودې استقبال شوې، چې ما یې تصور نشو کولي.

په اردو ژبه کې چې ددې آثارو څومره هرکلی شوی و، په همغه پیمانه یې افغاني څوانانو هر کلی کړی دی. چې زه پرې د ستر پروردګار شکرونه ادا کوم.

دادی ددې آثارو د بیا خپراوی په لړ کې د میوند خپرندویې ټولنې په زیار د "تر وړمې مسافر" په نوې بڼه دوهم ځل دچاپ ویاړ مومي چې زه یې د داستاني ادب مینه والو ته مبارکي وایم او د میوند خپرندویې ټولنې ته د همدغې رغنده آثارو دخپراوي برې غواړم.

"شفیقي"

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینتافی

په ۱۴۹۱ م د وروستی میاشتی یو سهار په ختیځ غرونو لمر د خپلو زرینو وړانگو جال خپراوه، د جنوب په غرنیو سیمو کی ویدو تیارو ورو ورو خپله لمن ورنغښتله او د سیرانویدا، الفجاره او الحمه په لوړو څوکو د واورو تاجونه ځلیدل.

د سینتافی په پوځی قرارگاه کی گرځیدل راگرځیدل پیل شوی وو، ملکه ازابیلا له شاهی خیمی نه لږ لرې پر یوه غونډۍ ولاړه وه او د غرناطې شنه منظره یی په مخکی وه، کله کله به ددی سترگی په شاوخوا غځیدلیو خیمو او یا له پراوه بیرته د «ویگا» په لوړو ژورو کی په هغو ویجاړو کلیو او کورونو میخ شوی چی هلته سوځیدلیو او کنډواله کورونو د جگړی د تباهی گواهی ویله.

خو څو شیبی وروسته به دغه له سحره ډك ښار چی دی ته په شپږ میلی کی پروت ؤ او په وار وار یی لیدلی ؤ او لوړ لوړ منارونه او گنبزی یی په ذهن کی انځور وو بیرته د دی د سترگو مخی ته راغی.

د جگړی په ورځو کی چی دی لومړی ځل له دی غونډۍ نه دغه ښار لیدلی ؤ، هغه مهال لمر په لویدو ؤ او دی ته داسی ښکاریدله چی د «سینتافی» او الحمرا» فاصله یو په یو ختمه شوه، له هغی شیبی وروسته دغه غونډۍ د دی د ځانگړی میل یو مقام ؤ. د دی د اسانی لپاره یی د ورختلو لاره صافه او پراخه کړه، او په څوکه یی یوه ښکلی خیمه هم ودروله. په عام ډول به چی کله هغه بهر ته وتله نو د خدمتگارانو او وینځو بشپړ لښکر به ورسره ؤ، خو چی کله به څه ذهنی پریشانی ور پیدا شوه نو دی ته به د خاصو همزولو ملگری هم گرانه پریوتهنن هم د دی همدغسی حالت ؤ چی کله له شاهی خیمی نه ووتله یوازی دوی خدمتگاری ورسره وی چی کله غونډۍ ته ورسیدله هغوی یی هم رخصت کړی.

«ازابیلا» پردی خبره اندیښمنه وه چی د قسطلی پادری او د کلیسا د احتساب

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځانګې مشر په خپل لیك کې د اوربند پر ترون سخت احتجاج کړی ؤ او فردیناند ته یې دا مشوره ورکړې وه چې د اوربند ترون زر تر زره فسخه او په غرناطه یرغل وکړي.

د دې لیك ځواب ضروري ؤ خو فردیناند د «زېګنس» پرلیك له سرسري نظر اچولو پرته نور هیڅ ارځښت ورنکړ، د شپې د ډوډۍ پر وخت د دریم ځل لپاره ملکې ته د هغه لیك یادونه وکړه، خو فردیناند دا وویل او خبره یې شاته وغورځوله چې: پردې به سهار غور کوو... اوس ډیر ستومانه یم.

او چې کله سهار شو هغه په چکر وتلی ؤ.

*****

ازابیلا تر لږ ځنډه خیمې ته نژدې ولاړه وه. بیا شاته شوه په یوه کرسۍ کېښیناسته، ناڅاپه یې د اس د پښو ترپهار واورید، جګه شوه ښي لوري ته یې وکتل، فردیناند د غونډۍ سرته ور وخوت له اس نه پلی شو ور وړاندې شو د ملکې لاس یې ښکل کړل بیا یې وویل:

نن ډیره یخني ده تا باید په خیمه کې استراحت کړی وای.

ملکې ځواب ورکړ: کله چې منزل دومره لنډ شي بیا مسافر آرام نشي کولی. نن سهار ما غوښتل تاته دا در په یاد کړم چې د اوربند لس ورځې تیرې شوې او د ترون له مخې باید موږ د غرناطې او سینتافې ترمنځ دغه ٦ میله لاره په شپیتو نورو ورځو کې ووهو.

فردیناند ځواب ورکړ: ملکې! ته ولې داسې نه وایې چې دغه شپږ میله او شپیته ورځې د هغه اولس د مرګ او ژوند ترمنځ ورروستې واټن دی چې پردې ځمکه یې اته سوه کاله حکومت کړی دی. ماته معلومه ده چې ستا پر ذهن تر اوسه د «زېګنس» د لیك اغیزه شته، خو هغه بوډا پادري ته څه معلومه ده چې کوم اولس چې موږ د مرګ ورروستې ځنډې ته راوستی دی، په څو کلونو کې یې د جبل الطارق څخه د پیرنې تر غرونو پورې د کلیسا بیرغونه رانسکور کړي وو.

«زېګنس» پردې ځوك پوهولی شي چې کله د دې اولس زوال پیل شوی ؤ هم د کلیسا متحد ځواك د الکبیر تر درې پورې څو پړاوه ایله په څلورو پیړیو کې ووهل، او په دې څلورو پیړیو کې چې کله د دوی د دفاع جذبه را ویښه شوې ده نو د کلونو حساب یې په ورځو کې بیرته پرې کړی دی.

دوی دواړه په کرسیو کېښیناستل، ازابیلا وویل: زما مقصد ستا له رایې سره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختلاف نه ؤ، زه پردی خبره وياړم چې په کومو لاسونو چې د اندلس ډېره مړه کيږي هغه زما د ميړه دی، زه هسې خپل جذبات او احساسات ښکاروم، که تا د «زيمينس» ليك تر پايه ټول لوستی وای دا بدګومانی به درسره نه وه چې هغه ستا سترو بريو ته اهميت نه ورکوي.

: ما د هغه ليك لوستی دی. هغه غواړي چې زه زر تر زره اورېند مات او په غرناطه حمله وکړم، هغه يوازې يو پادري دی.او زه د ټولو حالاتو څارونکی يو سپاهی يم.

هغه داسې ګڼي چې د غرناطي خلك مړه شوي دي او اوس د دوی د مړيو د شکولو خبره پاتې ده، خو زما په نظر غرناطه په همدې حالت هم يوه اور غورځوونکی غره ته ورته ده، چې په تل کې يې لا لاوا خوټيږي، د دې اور غورځوونکي پرځوکه د کليسا د تخت ايښودلو نه وړاندې د دې ډاډ ضروري دی چې هغه «لاوا» سړه شي.

دا سهی ده چې زموږ پوځونه اوس له غرناطي نه يوازې شپږ ميله لرې پراته دي. خو د اورېند له ټرون نه وړاندې ما دا ډاډ ترلاسه کړی چې زموږ جګړه به اوس د غرناطي د شاوخوا پرځای د ديوالونو دننه وي، او کوم کار چې زموږ پوځ په کلونو کې ونکړای شو. هغه اوس د هغو خلکو په لاس پوره کيږي چې په غرناطه کې دننه اوسيږي او د خپل اولس فکری حصار ماتولی شي، آيا زما دا بري ووکی دی کوم هدف چې موږ د زرګونو سپاهيانو د قربانولو په صورت کې ترلاسه کولای شوای هغه د هغه سړي په لاس پوره کيږي چې زموږ دښمنان يې د کلا وروستی ساتونکی ګڼي.

ازابيلا وويل : زه هره شيبه دا دعا کوم چې کومې هيلې تا په ابو عبدالله پورې تړلې هغه ترسره شي. خو کله کله ما دا خبره انديښمنه کړي چې هغه يو ځل له تا سره وعده خلافي کړې ده. ځکه خو پر هغه دويم ځلی اعتماد کول هوښياری نه ده.

فرديناند وويل : د قسطلي پادري هم همدا خبره په ليك کې ليکلې ده، خو دا بلکل غلطه ده چې زه پر هغه اعتماد کوم، هغه يو عياش، سست او د(بدليدونکي)مزاج خاوند دی. خو زما ورته اړتيا ده، ماته ځکه د هغه ضرورت دی چې د خپل قوم د ذليلولو کومې وسيلې چې ده پيدا کړې دی هغه نور څوك نشي برابرولی، نن د غرناطي حالت هغه زمری ته ورته دی چې له ښکې کيدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د يوه بوټي په بېخ کې خپل زخمونه تړي. اوس زه د وروستي ګوزار لپاره له وړاندې کېدو دمخه ابو عبدالله ته دا فرصت ورکول غواړم چې دغه تېپي زمري وتړي او زما په پښو کې يې وغورځوي.

ملکي وويل : ستا باور دی چې کــه په راتلونکو شپېـتـو ورځو کې دننه د غرناطي اولس د جګړې پرېکړه وکړه نو ابو عبدالله بــه د هغوی د احساساتو په مقابل کې ودرېدای شي؟

فرډيناند: ابو عبدالله غوندې خلك د هرې تالندې سره د الوتو او د هر سيلاب سره د بهيدو لپاره تيار دي، دوی تل يوی تکيې ته ضرورت لري، کله چې موږ هغه ته تکيه ورکړه نو هغه له خپل پلار نه هم بغاوت وکړ، او کله چې موسی بن ابي غسان تر لاس ونيو نو زموږ پرخلاف ودريد.

اوس په غرناطه کې بل موسی نشته او ابو عبدالله د يوه داسې سړي په واك کې دی چې زه يې د خپل برې ضمانت ګڼم، هغه دې داسې ځای ته رسولی دی چې د بيرته راتلو لاره نه لري، موږ بايد د خدای «ج» شکر ادا کړو چې کوم سړي موسی بن ابي غسان ترکانو او بربريانو ته د خپل استازي په حيث واستاوه هغه د مالتا په جيل کې پروت دی. کــه هغه له بهرنۍ نړۍ نه دمرستې په ترلاسه کولو بريالی شوی وای نو زموږ جوړه لوبه به ويجاړه شوې وه.

: د خدای «ج» شکر دی چې ستا دا وروستۍ انديښنه هم لرې شوې.

فرډيناند ځواب ورکړ: دا انديښنه به هغه مهال لرې شي چې هغه د يوه بندي په څير زما مخې ته وړاندې شي، او د هغه پيژندونکی دا ګواهي ورکړي چې حامد بن زهره همدی دی.

ملکه انديښمنه شوه ويې پوښتل : ايا دا امکان هم شته چې د مالتا خلکو بل څوك د حامد بن زهره په نامه نيولی وي، او زموږ سفير هم د هغه په اړه د زياتې پوښتنې ضرورت نه وي احساس کړی؟

: نه! په مالتا کې زموږ سفير ډير هوښيار سړی دی، زما يوازې دا انديښنه ده چې کومه کښتۍ موږ د بندي د راوستلو لپاره استولې ده د هغې د بيرته راستنيدو څه احوال تر اوسه نه دی راغلی.

ملکې په انديښنه وويل : تا ويل چې د ترکانو جنګي بيړۍ به دی وختونو کې د روم په بحيره کې ګرځي کوي، خدای «ج» د نه کوي چې زموږ کښتۍ ته کومه پيښه نه وي شوې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردیناند ځواب ورکړ: که د یوی کېښتی په له لاسه ورکولو هغه خطر لری کیدای شی چی د حامد بن زهره د ژوندی را ستنیدو په صورت کی موږ ته را پیښیدای شی نو دا سودا گرانه نه ده.

: ته هغه دومره خطرناك گڼی؟

: کله کله د شپی په چوپتیا کی د یوه پهره دار چیغه ټول کلی را ویښ کړی، دا زما رومبنی ذمه واری ده، چی زه په کوم کلی شوا خون وروړم هلته باید د کوم ویښ پهره دار کریږه له کومی روانه وزی، چی موږ د گټلی جنگ له سره جگړی ته اړ نه شو.

ملکه آزرده شوه خپل میړه ته یی وکتل، ددی حالت هغه ماشوم ته ورته ؤ چی له لاسه یی یوه ښکلی نانځکه بیرته اخلی.

فردیناند دی ته د تسلی په دود وویل : ازابیلا! زما دا مقصد نه ؤ چی تا اندیښمنه کړم، زما باور دی چی د نوی کال له پیلیدو سره به زه تاته په تحفه کی غرناطه درکوم، خو بیا هم ځینی جگړه ایز تدبیرونه داسی وی چی یوازی د لښکر مشر باید پری خبر وی. زما په زړه کی ډیری داسی خبری دی چی تر اوسه می تاته نه دی ویلی، ددی لپاره نه چی زه په څه خبره ستا اعتماد ترلاسه کول ضروری گڼم. بلکی زما هیله وه چی زه کوموړځ ناڅاپه زیری درکړم او ته زیاته پری خوښه شی.

د ازابیلا بنه له خوښی ورځلیده، جگه شوه خوگامه وړاندی ولاړه او فردیناند د ختیځ په لوری اشاره وکړه ویی ویل ته د دری له مخ ځورنه لږ وړاندی وگوره!

ملکی څو شیبی په ځیر ځیر وکتل بیا یی وویل : هلته زیات خلك ښکاری هغوی څه کوی؟

: هغوی سرك جوړوی، ستا پام نه دی شوی دا کار له دری ورځو راسی روان دی. او که ستا سترگی یو میل وړاندی نور هم لیدای شی نو ته به هلته د غرناطی خلك وگوری چی خپله برخه کار یی نژدی پای ته رسولی دی.

ملکی په حیرانی وپوښتل : ستا دا مطلب دی چی ابو القاسم هغوی زموږ د بری د لاری په هوارولو او پراخولو گومارلی دی؟

فردیناند ځواب ورکړ: ابو القاسم د غرناطی خلکو ته داډ ورکړی دی چی دوی له سینتهافی څخه د ضروری شیانو د رانیولو اجازه ترلاسه کوی او دوی به بیا کولی شی چی خپل جوړ شوی شیان هم هلته وپلوری، اوس لږ دی بل لوری ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه! ازابیلا له فردیناند سره د غونډۍ‌پېل اړخ ته ولاړه،
هغه ورته وویل : د شمال او لویدیز له لوریو سینتافی لوری ته راغلیو لارو ته وګوره، تا به تر اوسه په دی لارو هیڅکله هم دومره ګاډی‌نه وی لیدلی.
: مګر هغه څه شی راوړی؟ ملکی هغی لوری ته له ځار وروسته وویل.
فردیناند په موسکا ځواب ورکړ: غله، میوه، سابه، لرګی، واښه، چرګان، هګی، او بناپی د وزواو پسونو رمی هم وګوری! پرون ما امر کړی ؤ چی سینتافی باید ډیره لویه منډیی شی، او ابو القاسم ته دا پیغام ور رسیدلی دی چی بله ورځ به د «سینتافی» لاره پرانیزو، زما یوازی پردی خبره افسوس دی چی دا کار لږ ځنډنی شو.
ملکی په ډیر زحمت د خپلی پریشانی د پټولو هڅه کوله په اندیښنه یی وپوښتل:
آیا رښتیا هم د سوداګری دا لاره پرانیزی؟
: هو! زه د دی خبری عملی ثبوت ورکوم چی د قسطلی زره سواندی ملکه دا نه خوښوی چی نوی رعیت یی له لوږی مړه شی، هسی هم «زیینس» دا کار هم بناپی خوښ نه کړی،
ملکی وویل : زما خو دا ګومان دی چی که هغه پر دی خبرو خبر شی ځان وژلو ته به چمتو شی.
فردیناند وموسکل: آیا هغه ته دا بس نه دی چی ورته ووایو د غرناطی خلکو ته د څو ورځو سبه خوراک په بدل کی د تل لپاره دوی د فقر او بی وسی جهنم ته ورغورځول زموږ لپاره ګرانه سودا نه ده.
ته به خیرانه شی چی دا واوری چی دغه تجویز هم د ابو القاسم ؤ. د هغه دا شکایت ؤ چی که د غرناطی اولس د جنوب له غرنیو ـمو څخه د خوراک وسایل برابروی د قبایلو سره یی اړیکی ځواکمنی کیږی، ما د هغه دا شکایت لری کړ، اوس باید موږ دا هڅه وکړو چی د غرناطی خلکو ته د خوراک ښباک څیزونه په ډیره غوره او مناسبه بیه ورکړو، وږی انسان له مړیدو وروسته د جګړی پر ځای خوب زیات غوره ګڼی.
ملکی وویل : که ماته د دی پروګرامونو معلومات وای نو دومره به اندیښمنه نه وای، مګر یوه خبره می ذهن ته نه راځی چی زموږ دښمن اته سوه کاله دلته د واکمنی کولو نه وروسته له خپل راتلونکی نه ولی نا خبره دی، ایا هغوی دومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر هم نه شی کولی چی کله زموږ لپاره د غرناطی دروازې خلاصی شی، نو د دوی د حساب کتاب ورځ به پیلیږی؟

فردیناند ځواب ورکړ:

هغوی پر هر څه پوهیږی، خو کله چی پر کوم اولس زوال راځی نو هغوی د خپلی سلامتیا د نیغی لاری نه د کږیدو بهانی لټوی او تل ځان ته دا فریب ورکوی چی د دوی حیلی د دوی د زور او ځواك بدل کیدای شی. او د اولسونو د لویدو وروستی پړاو داسی وی چی د مقابلی او مقاومت پرځای ځان وژنه ورته اسانه ښکاری، نن زموږ د دښمن حالت همدغسی دی. دوی د تولنیز ژوند د ژمه واریو نه د ځان ساتلو په خاطر د تولنیز مرگ له خطر نه سترگی پټول ډیر اسانه گڼی، دا زموږ نیکمرغی ده چی د کومو خلکو هوښیارې او عقل دوی خپله وروستی تکیه گڼی همغوی خپل برخلیك پر موږ پوری تړلی دی.

ازابیلا ووېل : ابو عبدالله ته دا معلومه ده چی ځو اونی وروسته به یی پاچاهی پای ته رسیږی، او د دی په بدل کی به په الفجاره کی د یوی وړوکی ځمکی ترلاسه کولو نه وروسته دی د یوه وړوکی زمیندار په حیث وی. او چی کله موږ وغواړو نو لری کولای او شړلای به یی شو، ابو القاسم هم په دی ټه نشی پاتی کیدای چی کله د ابو عبدالله پاچاهی ړنگه شی نو د ده وزارت هم ورسره ځی، بیا دوی په کوم امید دا لوبه لوبوی؟

فردیناند وموسکل : لوبه یوازی زما ده، هغوی دواړه خو یوازی د شطرنج دانی دی، ابو عبدالله د هغو کسانو له ډلی څخه دی چی که د ځنکندن په حالت کی وی هم مرگ ته به د دوکی ورکولو هڅه کوی، او ابو القاسم غوندی چالاك سړی ته دا داډ ورکول گران نه وو چی موږ دا هر څه کوو د ده د ښیگڼی لپاره یی کوو. کله چی د اوربند په اړه خبری کیدی نو د ده تر ټولو لویه هیله دا وه چی د وسلی له ایښودلو سره سره بیا لږ تر لږه تر یوه کاله هغه له الحمرا څخه ونه ویستل شی.

: او تا زما د اعتراض سره سره د ده دا غوښتنه ومنله؟

: تاته د احتجاج ضرورت نه ؤ. ما د ده ددی غوښتنی له منلو نه مخکی د دی داډ حاصل کړی ؤ چی کله زموږ لښکر غرناطی ته ننوزی نو ابو عبدالله به په غرناطه کی نه وی

: مگر دا څنگه امکان لری، موږ په کومه پلمه له خپل لیکلی تړون نه سرغړونه کولی شو؟ ملکی په حیرانی پوښتنه وکړه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ ته به د کومې پلمې ضرورت نه شي، کله چې وخت راشي نو ابو القاسم به په یوه ورځ کې داسې حالات رامنځته کړي چې هغه په خپله رضا له الحمرا څخه ووزي، خو سمدستي هغه باید په همدې ځان غولولو کې پاتې وي، همدغه لامل دی چې زه د هغه هيڅ غوښتنه نه ردوم. بلکې د ده استازو ته داسې ښکاره کوم چې موږ هغه ته نور هم ډېر څه ورکول غواړو، د ترون په دوهمه ورځ ما پټ دا پیغام ور واستاوه چې د غرناطې د مسلمان رعیت د اعتماد د ترلاسه کولو لپاره ماته د دوی څخه د پاچاهۍ د یوه نایب ضرورت دی او اوس هغه احمق داسې گومان کوي چې په الفجاره کې هغه ته د حُمکو ورکولو اعلان هسې د ده د وفادارۍ د ازموینې لپاره وو، که نه نو ما د هغه د نایب کولو پریکړه کړې ده، هغه په ځان تیر ایستلو روږدی دی، او زه پردې پوهیږم چې هغه همدغسې روږدی وساتم.

فردیناند څو شیبې ازابیلا ته په داسې نظر کتل چې شاباس پرې ووایي بیا یې په ډاډمنه لهجه وویل:

تر کومه چې په ابو القاسم پورې مربوطه ده ماته له هغه سره د څه وعدې ضرورت نشته، هغه د خپل اولس کښتۍ په گرداب کې ولیده زموږ کښتۍ ته راوخوت، او هغه پوهیدلی دی چې د ژوندي پاتې کیدو لپاره هغه زموږ تکیې ته اړتیا لري. ځکه خو له خپل اولس سره په خیانت کې دومره وړاندې تللی چې اوس د بیرته راگرځیدو لپاره لاره نه لري. زما په گومان به اوس ته ډاډه شوې وې؟

ملکې ومو سکل : هوکې! زه هر ډول ډاډ احساسوم چې زما ټولې دعاگانې قبولې شوې دي. نن به زه پادرې «زیمینس» ته لیکم چې زما میړه په سیاست او جگړه کې ستا مشورو ته اړتیا نه لري، ته یوازې دعا کوه، کاشکې نن موږ ته د حامد بن زهره په اړه هم کوم خبر راشي.

فردیناندوویل : تاته د هغه په اړه د څه اندیښنې ضرورت نشته، زما ډېرې ورځې پخوا دا فکر کړی چې که د غرناطې اولس کوم لاربنود وموند او هغه خلک د ابو عبدالله او ابو القاسم پرخلاف را وپاروي او له دې سره جوخت، د بربر او ترکانو څو ډلگې لښکر هم د دوی مرستې ته راغئې نو زموږ دا ټولې نقشې به له خاورو سره برابرې کړي.

ملکې په اندیښنه پاچا ته وکتل: نو تا د دې د علاج لپاره څه فکر کړی دی؟ زه دا زیرې درته اوروولې شم چې ما د دې بندوبست کړی دی تاته معلومه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د اوربند د تړون سره سما د پوځ لپاره له دې ځایه لږ لرې د یو نوي ځای د جوړولو امر کړی ؤ. اوس هلته په سلګونو تنه شپه ورځ کار کوي.

: هوکې! مګر زه اوس هم وایم چې هغه تنګه دره د پوځ د ځای په ځای کولو لپاره مناسبه نه ده. او بیا چې ته د غرناطې فتحه دومره باوري ګڼې نو د زیات لښکر راوستل خو ضروري نه دي نو بیا هلته د چوڼۍ جوړولو ضرورت څه دی؟

: که زه درته ووایم چې کله دغه چوڼۍ جوړه شوه نو د غرناطې کنجي به ستا په لاس کې وي نو باور به دې شي؟

ملکې د شکایت په لهجه وویل : ته د یوه ښه خبر د اورېدو نه وړاندې زما د هوښیارۍ امتحان ولې ضروري ګڼې! د خدای «ج» لپاره ووایه هلته څه لوبه روانه ده؟

فردیناند څو شیبې هغې ته په فاتحانه نظر کتل بیا یې وویل:

زه د خپل پوځ لپاره نوې چوڼۍ نه بلکې د دښمن لپاره کپس جوړوم، چې د غرناطې د آزادۍ روح به پکې بندي وي. د دې میاشتې تر پای ته رسیدو وړاندې به د غرناطې څلور سوه تنه یرغمل موږ ته سپارل کیږي، دغه څلور سوه تنه به د پوځ نه علاوه د هغو سردارانو او مشرانو له دلې څخه وي چې په اولس کې د دوی له ملاتړ پرته هیڅ خوځښت نشي بریالی کیدای.

ازابیلا څو شیبې هکه پکه ولاړه وه او خپل خاوند ته یې کتل، بیا یې وویل:

ستا مطلب دا دی چې ابو عبدالله او د هغه وزیر ابو القاسم به یې د وزو او پسونو په څیر لاس او پښې تړلې تاته سپاري؟ د پوځ او اولس لخوا به یې هیڅ مزاحمت نه کیږي؟

: نه! دا د ابو القاسم ذمه واري ده، چې هلته به څه مزاحمت نه وي. او هغه په دې ذمه واري کې هغه وخت کامیابیدای شي چې د غرناطې خلکو د امن خواته د مایل کولو په خاطر زما تجویزونه بریالي شي د سوداګرۍ لارې خلاصول او د سمدستي دوی ته د ژوند د اسانتیاؤ له برابرولو نه هدف دا دی چې دوی موږ د دښمنۍ پرځای خپل نیکي کوونکي وبولي.

: «څلور سوه عزتمن خلك!»

: هو! څلور سوه داسې خلك چې د ژوندي بیرته ورستنیدو مسأله یې زرګونو دوستانو ته د غرناطې د آزادۍ او غلامۍ له مسألې نه مهمه وي او موږ پر هغوی هره خبره ومنلای شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکي وويل : زه داسې فکر کوم لکه خوب چې وينم، ايا ستا دا باور دی چې ابو القاسم به ستا دا غوښتنه ومنی، او له اولس نه به هيڅ خطر احساس نه کړی؟
: هغه دا غوښتنه منلی ده او د هغه په وړاندی له اولس نه د خلاصون بوازينی لاره دا ده، د ده دا گومان دی چې کله کوم سر شوخه د هغوی د راپارولو هڅه کوی نو د نفوذ خاوندان به يی د خپلو زامنو او ورونو د سلامتی دښمنان بولی او د دوی پرخلاف به توری راوباسی.
ازابيلا وويل : اوس د زعينس د ليك په باب موږ ته د څه بحث ضرورت نشته، د هغه استازی د بيرته ستنيدو لپاره سخت ناکرار دی، که تاسو هغه ته څو دقيقی اجازه ورکړی نو سبا سهار ته به يی رخصت کړو.
: زه به يی سبا ته د ليدو لپاره راوغوارم، زه نن ډير مصروف يم : ابو القاسم د استازی انتظار کوم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماضي روښنايي او د راتلونکې تيارې

د غره په لمنه يوه کلي کې دري خواو ته په پراخه باغونو د خزان اغيزې راښکاره شوې وې، جنوب لورې ته د سيرانوادا په لوړو څوکو تر لرې لرې ځايه لومړې واورې اوريدلې وې.

سلما د خپلې کلا پر بام لمر ته پرته وه، په پنځوس کلنی هم ددې په څيره کې د ځوانۍ د تازګي نخښې وې، عاتکه يوه څوارلس پنځلس کلنه نجلۍ چې د بربريانو، هسپانيي او عربو د ښايست ګډې نخښې يې په ښکلې څيره کې وې يو کتاب په لاس کې په زينو کې راښکاره شوه، ورانديې ولاړه او له سلما سره په قالينه کښيناستله.

هغې کتاب پرانست ويې ويل : کاکا ناويي!

زه د کتاب لپاره د سعيدې دوې کره تللې وم، ماويل زر به راستنه شم خو له زبيدې سره په خبرو وخنډيدم، سعيد تر اوسه له غرناطې، نه دی راستون شوی.

منصور ډير خفه ؤ، جعفر او زبيده هم ډير پريشانه وو، جعفر ويل، چې که هغه تر ماښامه رانه غی نو زه پخپله غرناطې ته ورېسي ځم، او احوال يې اخلم، د هغه دا انديښنه وه چې د غرناطې د آزادۍ معامله ګرو دی هم عيسويانو ته نه وی سپارلی.

سلما جګه شوه کيناستله، هغې ځوانې نجلۍ ته يې په تسلی وويل:

عاتکې! ماته معلومه ده چې د سعيد په اړه د هغه د ورارہ او نوکرانو څخه ستا انديښنه زياته ده، خو ته ډاډه اوسه چې ډير زر به ابو عبدالله څلور سوه تنه د يرغمل په توګه فرديناند ته وسپاري، له دی وروسته به دا انديښنه امکان نه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د غرناطې اوسیدونکي به د سولې د تړون پرخلاف چاته د خولې چوله کولو اجازه ورکړي.

زموږ په کلي کې د هغوی ستا د کاکا په اړه تشویش ؤ، ځکه خو د غرناطې د مشرانو دا ټینګار ؤ چې امین او عبید هم باید په هغه څلور سوه کسانو کې شامل شي، بیا هم دا هڅه کیږي چې د عمیر په څیر دوی هم له دې لست څخه وګنګل شي.

عاتکې وویل : کاکاناوې! زه د سعید په باب ځکه پریشانه یم چې له هغه پرته د منصور څوك نشته.

سلمې وویل : لورې! زه به ستا کاکا ته ووایم چې کوم نوکر غرناطې ته واستوي او د هغه پوښتنه وکړي، خو ته باید دومره ډیره د سعید دوې کره ولاړه نه شې، ته اوس پیغله شوې یې، سعید ډیر ښه هلك دی ستا پر تره هم هغه د زامنو په څیر ګران دی، خو د عمیر نه خوښیږي چې ته له هغه سره راشه درشه کوې.

د عاتکې څیره له غوسې نه وځلیده کتاب یې یوې خواته کیښود ویې ویل :

: تاته خو معلومه ده چې زه د عمیر نوم اوریدل هم نه غواړم.

سلمې وموسکل ویې ویل : ماته معلومه ده او زما هم د ده عادتونه خوښ نه دي، خو ستا کاکا هغه ته تر امین او عبید هم زیات ناز ورکوی، د هغه دا نظر دی چې کله ته لویه شي امکان لرې هغه بیا دومره د کرکې وړ ونه ګني.

: کاکاناوې! دا ته څه وایې؟

: لورې زما دا مطلب نه دی چې تا څوك مجبوروليی شي، خو ستا کاکا جان ویل چې عمیر ترڅو ورځو پورې کور ته راځي د هغه په موجودیت کې ته لږ باید پام وکړې، هسې هم اوس ستا له کوره وتل ښه نه ښکاري، زه به د جعفر میرمن ته ووایم چې هغه زموږ کره راځي.

عاتکه لږ چوپه شوه بیا یې وویل: که کاکا جان د عمیر سپارښت کولی شي نو امین او عبید ورونو څه ګناه کړې وه؟

سلمې ځواب ورکړ : هغه هغوی هم راخلاصول غوښتل، خو وزیر ابو القاسم ویلي وو چې که ستا درې واړه زامن وباسو نو نور به هم داسې غوښتنه وکړي، ځکه خو په دوی کې یوازې د یوه د پاتې کیدو وعده کولی شي.

عاتکې وویل : او کاکا جان د امین او عبید پرځای د عمیر نوم ورکړ؟

: هو زما ناسکه زوی پر هغه ډیر ګران دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: او د هغه مور هم پر ده ډېره گرانه وه؟

سلمی وویل : هو! هغه زما لپاره یو قیامت ؤ، که ستا کاکا د حامد بن زهره له ملامتی نه ویرېدای نو په دی کور کی زما ژوندی اوسېدل گران وو، خو اوس هغه مړه شوی ده او موږ باید دعا ورته وکړو.

عاتکی وویل : زبیدی ویل چې هغه د اشبیلیی د یوی یهودی کورنی ښځه وه او مور او پلار یی په غرناطی کی له پناه اخستلو وروسته مسلمانان شوی وو.
پلار جان له هغوی نه سخته کرکه کوله، اودمورجانی هم هیڅ خبری ورسره زړه نه غوښتلو.

: لوری! ستا پلار او مور زما پلویان وو، او یو ځل چې دوی ته معلومه شوه چې ستا کاکا زما له بچیانو سره ښه سلوك نه کوی نو هغه غرناطی ته بوتلل.

ستا کاکا ستا له پلار نه یوازی یو نیم کال کشر ؤ خو د نصیر دړاندی د هغه هیڅ دم نه ؤ. هغه ډیر د هیبت خاوند ؤ، د دی سیمی هیڅا هم له هغه سره سترگی په سترگو خبری نشوای کولی.

عاتکی! کله چې ته په غوسه شی نو ښیره دی همغسی ځلیږی، سترگی دی کټ مټ د نصیر په څیر دی.

کاکا ناوی! زما لږ لږ هغه ورځی رایادیږی، خو تاسو ډیر زر بیرته له غرناطی نه راغلی.

: هوکی! د عمیر د مور له وفات وروسته ستا کاکا په خپل زیاتی پوه شو او زه بیرته ورسره راغلم.

: کاکا ناویی! که بده نه منی زه یوه پوښتنه درڅخه کوم؟

: ووایه!

: ایا دا امکان لری چې کاکا جان د دښمن په غلامی ډاډه شی؟

: نه لوری! هغه سړی چې دری وروڼه یی شهیدان شوی وی، چې پر بدن یی د تورو او نیزو نخښی وی، او یو لاس یی هم غوڅ شوی وی هغه د عیسویانو پر غلامی څرنگه راضی کیدای شی؟

: مگر هغه خپل زامن یرغمل استولی دی. ایا له دی نه دا نه څرگندیږی چې هغه له زړه نه د غرناطی ماته منلی ده؟

سلمی ځواب ورکړ : دا خبره د چا په خیال او گومان کی هم نه وه چې ابو عبدالله او د هغه مشاور به د اورېند د تړون د مودی له پای ته رسیدو نه دمخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور سوه تنه د برغمل په ډول عیسویانو ته سپاري، کاشکي ستا تره د غرناطې د مشرانو او د ابو عبدالله د پریکړې د ماتولو اختیار درلودلای.
عاتکې وویل : کاکا ناوي! فرض کړه چې که حامد بن زهره په خپل مقصد کې بریالی شي او موږ ته یوه ورځ ناڅاپه دا خبر راشي چې د مراکش، ترکانو او یا مصریانو د مرستې لښکر د اندلس په خوا راخوځیدلی دی نو کاکا جان به څه وکړي؟ سعید وویل چې اندلس بیا د یوه یوسف بن تاشفین د راتلو انتظار کوي، د هغه باور دی چې حامد بن زهره به ناکام نه راستنیږي.
سلمې څو شیبې په دردناک نظر عاتکې ته کتل بیا یې ځان راقابو کړ وېې ویل : ته په دې فکر کې مه کیږه چې د اسلام غازیان میدان ته راووزي نو ستا تره به د اندلس د آزادۍ پرځای د خپلو زامنو غم کوي خو اوس د امیدونو ټولې ډیوې مړې شویدي، اوس به هیڅوک هم له بهر نه زموږ مرستې ته رانشي، له موږ نه پخوا د قرطبې، اشبیلیې، او طلیطلې مسلمانانو همدغسې خوبونه لیدل چې د تقدیر کومه معجزه به دوی د عیسویانو له مرئیتوبه وژغوري. خو په دې نړۍ د هغو خلکو لپاره د پناه هیڅ ځای نه و چې په خپلو لاسو یې ځان ته د مرګ سامان برابر کړی ؤ.
یوسف بن تاشفین د هغو خلکو د قربانیو انعام ؤ چې په توپان کې یې ډیوې بلې کړې وې، هغه غازي میړه د هغو زړښتینو علماؤ بلنې ته لبیک وواېه چې د اسلام د سرلوړۍ لپاره یې جیلونه او بندیخانې ګاللې د هغه وخت سردارانو او مشرانو بې لارې غوره کړې وه، د هغوی خپلمنځي سیالیو او رقابتونو اندلس د بربادۍ پر ګرنګ درولی ؤ. خو د اولس زیاتره .تلك له خپل حال او راتلونکې څخه ناخبره نه ؤ، اولس د خپلې آزادۍ داخلي او بهرني غلیمان پیژندل او د هغوی په صفونو کې هغه لاربښوونکي و چې د ډلو، قبیلو او نسلونو ترمنځ یې راپورته کیدونکې د کینې او کرکې دیوالونه نړولې شواې. همدغه سبب ؤ چې کله یوسف بن تاشفین د اندلس پر ساحل پل کیښود نو ټول اولس یې هرکلي ته ورغلی ؤ د اولس ټولنیز شعور دومره ویښ ؤ چې د ډلو واکمن هم د هغه تر بیرغ لاندې ټولیدو ته مجبور شول. خو د غرناطې امیران نن د امن لپاره د خپلې آزادۍ سودا کولو ته چمتو دي، د اولس ټولنیز شعور او احساس لوټ شوی دی، او زموږ علما په داسې ځان تیر ایستلو باندې روږدي شوي دي چې که فردیناند پر غرناطه قبضه وکړي نو دوی به آرام خوب وکړای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام غازیانو خپلي وینې نذرانه کړي، خو د غرناطي اولس له دې وینو څخه د خپلي خپلواکي دبوي بلې نکړای شوي، که په دې اولس کې د ژوند کومه ساه پاتي وه نو د موسی بن ابی غسان حوصلو دوی ته د یوه اوسپنیز دیوال کار ورکولای شوای، خو کله چې هغه ستر غازي د خپلي وروستي وینا نه وروسته د ابو عبدالله له درباره راووت سترګي یې له اوښکو ډکي وې.

عاتکی وویل : کاکا ناوی! موږ باید نا امیده نه شو، تاته معلومه ده چې بدر بن مغیره له خپل لږ شمیر سربښندویانو سره تر اوسه جنګیږي او دښمن په دې حالت کې هم د هغوی حوصلې ورماتي نکړای شوی چې د شاهین دره له څلورو وارو لوریو کلابنده ده.

: ماته معلومه ده، خو دا د ګوتو په شمیر غازیان د ټول قوم د ګناهونو کفاره نشي ادا کولی. ستا کاکا ویل چې د شاهین درې او غرناطي ترمنځ لاره غوڅه شوی ده، اوس موږ ته دا هم معلومه نه ده چې هغوی به په څه ورو ستونزمنو حالاتو کې له دښمن سره لاس او ګریوان وي؟. د هغوی په رګونو کې څومره وینې پاتي دي او په دې وینو به تر کومه پوري د ازادي د یوه بله وساتی؟

: موږ یوازي پردي خبر یو چې هغوی د غلامي پرځای د شهادت لاره غوره کړه او دوی د هغه انساني عظمت امانت داران دي چې یو مسلمان د بري او ماتي څخه بې پروا کوی.

د غرناطي په اولس کې دومره همت نشته چې د هغوی پر پله ولاړ شي، موږ یوازي ژوندي پاتي کیدل غواړو او ژوند له موږ نه لمن نغاړي. زموږ حالت د هغه انسان په څیر دی چې د مرګ له ویری خپل ځان غرغره کوي.

د غرناطي د اوسیدونکو د بې حسي تر دې لوی بل ثبوت څه کیدای شي چې د موسی غوندي د سترو ارادو غازي چیغو هم د دوی ضمیرونه راویښ نکړای شول. او کله چې هغه د شهادت له ارزو سره د ابو عبدالله له درباره راووت نو یوازي ؤ.

عاتکی وویل : مګر د غرناطي څو علما، او امیران د ټول اولس د برخلیک پریکړه نشي کولی، مسلمانان ته یوازي د کوم حوصله ورکوونکي ضرورت دی، خدای «ج» دې وکړي چې حامد بن زهره په خپل هدف کې بریالی شي. بیا به وګوري چې د سیرانوادا په لمن کې د مسلمانانو هرکلي د آزادي غوښتونکو سنګرونه، او د غرناطي اولس به هم پاڅیدلی وي، سعید وویل چې د غرناطي خلک اوس هم د یو چا د اشاري انتظار کوي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: د غرناطې خلك د هغه ورځې انتظار کوي چې فردیناند الحمرا ته ننوزي او له څو اونیو وروسته د دوی د برخلیك هغه توري شپې پیل شي چې هیڅ سهار نه لري، له الله نه دعا غواړه چې که د دې هیواد نه بهر زموږ څوك خواخوږي وي نو د اوربند د مودې له پوره کیدو څخه مخکې راورسیږي، تر کومه چې د غرناطې په اولس پوري اړه لري نو هغوی پردې خبره هم باور نه لري چې حامد بن زهره تر اوسه ژوندی دی.

: د خدای «ج» لپاره داسې مه وایه. هغه ژوندی دی هغه به خامخا راځي.

: لورې! زه تا د ناځرګندو امیدونو د ډیوو له بلولو څخه نه ایساروم. خو زما د سترګو مخې ته داسې تیارې دي چې د هیڅ ډول رڼا تصور نشم کولی.

: کاکا ناوي! زه به د فردیناند غلامې ونه ګورم، په کومه ورځ چې زه پردې وپوهیږم چې نور موږ ته له غلامۍ پرته بله لاره نشته، نوزه به دلته ونه اوسیږم. زه به خپل ماما ته ورشم او د الفجاره له غازیانو سره به ورېې ترېې هستوګنه غوره کړم.

پلار جان به ویل چې په دې دنیا د بوه مسلمان لپاره د آزادې تر ژوند لوی انعام د شهادت مرګ دی د عاتکې په سترګو کې اوښکې وځلیدې، هغه ناڅاپه جګه شوه اوښکې یې پاکې کړې د بام څنډې ته ولاړه د جنوب ختیز لوري ته یې د سیرانوادا واورینو څوکو ته وکتل.

سلمی جګه شوه ویې ویل : عاتکې راځه! نوره هوا سړه شوه، عاتکې بیله دې چې مخ ور واړوي ځواب ورکړ: کاکا ناوي ته درځه زه درپسې یم.

سلمی د زینو په لوري ولاړه.

عاتکه لږ څند وروسته ښې لور ته وګرځیده او د بام په بله څنډه یې په یو ګز لوړ دیوال څنګلې تکیه کړې لویدیځ لوري ته یې وکتل او د ماضي په تیارو کې ورکه شوه.

اوس د دې په مخکې هغه ژور خوړ ؤ چې هغه غرنۍ کلي یې په دوو برخو ویشه د شمال د وادي په مخ ځوړې کې تر یوی ویالې پورې غځیدلی ؤ.

خوړ دیر ژور نه ؤ، د کلي د دواړو غاړو ترمنځ له لږ لږ فاصلې وروسته د تګ راتګ لارې وې، خو سپاره بیا مجبور وو چې بیا د کلي نه لرې د درې د مخ ځوړې نه په جلا جلا لارو کلي ته راشي او یا نیم میل پاس د غونډۍ پر سر راوګرځي چې دغه خوړ ترې راغلی ؤ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغې سترګې د خوږ په پله غاړه په يوه پل کور ښخې وې، او دې د هغو ورځو تصور کاوه چې دې به د مورګو ته نيولې وه او ګرځېدله به.

دا د محمد بن عبدالرحمن کور ؤ، د هغه مور آمنه د دې د مور ملګرې وه او د کلي خلکو به ويل چې د دې پلار حامد بن زهره د غرناطې ډېر لوی عالم دی، د عاتکې پلار هم هغه ته زيات عقيدت درلود. کله چې دا په غرناطه کې له خپل پلار او مور سره اوسيدله نو د حامد بن زهره کور دوی ته ډېر نژدې ؤ. سعيد د حامد دريم زوی له دې نه پوازې دری کاله مشر ؤ او د دې د لوبو او ساعت تيری وخت له هغه سره شريك تير شو، د سعيد دوه مشران ورونه د جګړې په لومړيو ورځو کې شهيدان شوي وو، او د عاتکې پلار او مور د هغوی د جهادی کارنامو او د بودا پلار د صبر او حوصلې کيسې کولې.

د حامد بن زهره په کور کې د عاتکې لپاره تر ټولو زياته دلچسپي او خوښي د هغه لور آمنه وه، چې دې به خاله بلله، آمنې په خپل کور کې د ګاونډيو نجونو ته سبقونه ويل، او په پنځه کلنۍ عاتکه هم د هغې شاګرده شوه.

محمد بن عبدالرحمن د همدې کلي د يوه عزتمن کور ځوان ؤ، هغه له نصير نه څو کاله کشر ؤ، او که کله به هغه غرناطې ته ولاړ نو له نصير کره به خامخا ورتلو، بيا د نصير په سبب د هغه اړيکې له حامد بن زهره سره پيدا شوې او بيا عاتکې يوه ورځ واوريدل چې د دې سابښته استاده چې دې به ورته خاله جانه ويل د محمد بن عبدالرحمن د ژوند ملګرې کيدونکې ده.

کله چې دا شپږ کلنه وه نصير ته د يوې سرحدی کلا قومانده ورکړل شوه، هغه عاتکه او مور يې هماغه کلا ته ورسره بوتلل، دواده نه څو مياشتې وروسته محمد بن عبدالرحمن هم خپله ميرمن په کور کې پرېښودله او پخپله د جګړې محاذ ته ولاړ ، د هغه له رخصتيدو نه دوې مياشتې وروسته منصور وزيږيد.

حامد بن زهره خپل وفادار نوکر جعفر او د هغه ميرمن د آمنې کره ور واستول. عاتکې په دې کلي کې هم د غرناطې په څير له آمنې نه سبق وايه، او د هغې په ليدو د کلي نورو خلکو هم خپل ماشومان د آمنې کور ته ور واستول، تر دې چې د دوی د کور لاندينی پوړ د يوې مدرسې بڼه غوره کړه.

سعيد به له غرناطې نه چې کله د حامد بن زهره او کله د کوم نوکر سره د خپلې خور د ليدو لپاره راتلو نو د دې وړوکې دنيا به د خوښيو څخه ډکه شوه، دا به سهار وختي د آمنې کره ورغله که به د کور دروازه بنده وه نو جعفر کاکا ته به

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ناري کړې، جعفر به په موسکا دروازه خلاصه کړه او عاتکه به په منډه کور ته ورننوته او په سعيد پسې به يې ناري وهلې، سعيد به چيرته غلې شو، هغه به بيا آمنې ته ورغله او ترې پوښتل به يې چې سعيد چيرته دی؟

آمنې به ځان ناګاره واچاوه يوې او بلې خواته به يې وکتل او عاتکې به بيا د کور په کونجونو او کوټو کې د هغه لټون کاوه، لږ ځنډ وروسته ټول کور کړسندو خنداګانو لړزاوه، په دې کلي کې د سعيد اوسيدل ټولو ته په زړه پورې وو، او چې عاتکې به سبق ووايه نوره ټوله ورځ به يې له هغه سره په سات تيرې تيروله، کله کله به يې هغه خپل کور ته ورسره بيوه او له هغه ځايه کله کله د کلي له نورو هلکانو سره بېړيا خوږ اويا غونډيو ته ولاړل.

کله چې بيا لږ رالوی شول بيا به په اسونو سپريدل او سپاره به په چکر وتل، سعيد په لس کلنۍ کې ښه سپور ؤ او په سختو غرنيو لارو يې اس زغلولی شوای. او چې کله به عاتکې هغه وليد خپلې مور ته به يې ويل، چې زه هم په همدغو لارو پر اس چکر وهم، عماری به تر يوه وخته دا را ايساروله خو چې ځيل او ضد يې زيات شو نو اجازه يې ورکړه، خو له دې شرط سره چې د اس جلب به د يوه نوکر په لاس کې وي نوکر به هم ورسره ځي.

يو ځل نصير څو ورځې په رخصت راغی، هغه چې د خپلې لور مينه وليده يو ورکې بهبانې يې ورته راونيو، او درې ورځې وروسته هغه خپلې ميرمن ته ويل چې نور زموږ لور ته د کوم نوکر د ساتنې او څار ضرورت نشته،ځکه خو سبا ته چې نصير پر اس سپور له کوره ووت عاتکه هم ورسره ملګرې وه، تر دې وروسته به چې کله سعيد کلي ته راغی د هغه سره به يې يوځای پر اس سپارلې کولې.

بيا دا ورځې هم د يوه خواږه خوب په څير تيرې شوې او دې داسې احساسوله چې د هوښياريدو په پيل کې دې د ژوندانه په ښه کې دکور کړسندو خنداګانو تصور کاوه اوس يې ورووړو لمن ورټولوله، د خوږ نه پورې غاړې ته هغه کور اوس هم د دې تر سترګو لاندې ؤ. خو د حامد بن زهره لور او زوم چې دې له فخره خاله جانه او ماما جان ورته ويل هلته نه وو.

* * * * *

د منصور د زيږيدو په دريم کال محمد بن عبدالرحمن د جنوب جبهې ته تللی ؤ او د مالقه په خښتيځ کې د سمندر د غاړې د څو سيمو د ساتنې ذمه واري ورسپارل شوې وه، يوه ورځ آمنه خبره شوه چې هغه ټپي شويدی او د سمندر له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډې نه څو میله لرې یوې کلا ته رسول شویدې. آمنې دغه خبر خپل پلار ته واستاوه او دایې هم ورته ولیکل چې زه منصور جعفر او زبیدې ته پرېږدم او پخپله خپل خاوند ته ورځم، عاتکه او د هغه مور به هم منصور ته پام کوي، بیا هم سعید د څو ورځو لپاره دلته راواستوئ، زه چې د منصور د پلار له حالت څخه داړه شم بیرته به راستنه شم.

ددې تره هاشم له آمنې سره څلور سپاره له کلي نه واستول او هغوی څو ورځې وروسته بیرته راستانه شول دا خبر یې راوړ چې د محمد بن عبدالرحمن حالت ډېر د اندېښنې وړ نه ؤ خو بیا هم د هغه د ټپ حالت داسې دی چې دوی درې اونۍ وروسته ایله د ګرځېدو راګرځېدو شي.

دا او مور به یې هره ورځ د آمنې دوې کره ورتلې او چې کله تر یوې میاشتې پورې څه احوال را معلوم نه شو نو هاشم بیا نوکر واستاوه چې احوال یې راوړي. خو د هغه د خوځېدو په دریمه ورځ د دې کلي یو مجاهد له هغه جبهې نه راستون شو هغه د کلي خلکو ته د محمد بن عبدالرحمن او د هغه د میرمنې د شهادت کیسه کوله ویې ویل:

عیسویانو د ساحلي سیمو د نیولو نه وروسته پر غرنۍ کلا څو حملې وکړې خو بریالي نه شول، محمد بن عبدالرحمن چې مخ په رغیدو شو د کلا د دفاع قومانده یې په غاړه واخستله څوابي حملې یې وکړې او دښمن یې بیرته د سمندر د څنډو په لوري ورټولیدو ته مجبور کړ، خو په دې موده کې دښمن پر مالقه د یرغل لپاره نور پوځونه هم ساحل ته راورسول یو لښکر په ساحل د ختیځ او بل د لویدیځ په لوري پر مخ ولاړ، پر دې سربیره د سپرو ډلې هم د مالقه په لوري پرمختګ پیل کړ، څکه خو د مالقه سردار د شاوخوا چونیو د پرېښودلو پریکړه وکړه، هغه محمد بن عبدالرحمن ته هم امر وکړ چې هغه دې له منظم پوځ سره مالقې ته ځان ورسوي او د کلا د ساتنې ذمه واري درضا کارو قبایلو ته پرېږدي.

په کلا کې دننه تر درې سوه تنو پورې سرتیري او نږدې څلوېښت تنه ښځې وې.

محمد بن عبدالرحمن د لمر لویدونه وروسته هغوی ته د تیارې حکم وکړ،، او د ماسختن له لمانځه نه وروسته مونږ د مالقې په لور وخوځېدو، د سمندر پر غاړه په پراخه لاره د دښمن د یرغل امکان ؤ، څکه مو غرنۍ سخته او اوږده لاره غوره کړه. د شپې په وروستي برخه کې مونږ تر یوه تنګه لاره تیریدو چې ناڅاپه د ښي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري له غونډۍ‌نه د غشو او ډېرو باران پيل شو. د سترګو په رپ کې زمونږ زيات خلك شهيدان او زيات ټپيان شول، يو شمير سپاره له اسونو سره د لاري ترڅنګ خوړ ته ور وغورځېدل.

محمد بن عبدالرحمن په زوره زوره چيغې وهلې چې پلې سرتيرې دې د غونډۍ سر ونيسي او سپاره دې له ښځو او ماشومانو سره خپل مزل ته دوام ورکړي. خو د شپې په تياره کې د ښځو او ماشومانو په هيبتناکو کريږو کې د هغه چيغو ته د چا پام نه شو.

له نيکه مرغه له شانه راتلونکو سپرو سرتيرو خپله ذمه واري احساس کړه او هغوی پر غونډۍ‌ور وختل، د شپې په تياره کې د دښمن لټول اسانه نه وو خو چې کله حمله راوړونکو تر شا د تکبير ناري واوريدی نو وتښتيدل، په تياره کې مونږ ته د زخميانو او شهيدانو سمې شمير معلوم نه شو، ميرونو خپلو ماينو ته، بچيانو خپلو پلرونو او ميندو ته او سرتيرو خپلو سالارانو ته چيغې وهلې خود محمد بن عبدالرحمن څه درك نه لګيده، مونږ ګومان کاوه چې د ماشومانو او تور سريو د ساتنې له دلې سره وړاندې تير شوی دی، د هغه مرستيال يوه سپاره ته امر وکړ چې د وړاندې تللیو احوال معلوم کړي. که سالارو رسره ؤ مشوره ورکړه چې په دې تياره کې مونږ ته تر وړاندې تګه دا غوره ده چې د دې غونډۍ پر سر شپه تيره کړو، بيا يې څو نورو خلکو ته امر وکړ چې د شاوخوا کليو خلك د مرستې لپاره راوغواړي.

لږ څه وروسته وړاندې تللې سپاره له ښځو او ماشومانو سره بيرته راستانه شول د هغوی له خولې معلومه شوه چې دوه ميله وړاندې د وياله پل نړيدلی دی، او څو تنه سپاره په بې خبرۍ لاندې پريوتل، د محمد بن عبدالرحمن او د هغه د ميرمنې هيڅ درك معلوم نه شو، د سپيده چاود نه دمخه د شاوخوا کليو په سلګونو تنه خلك هلته ور ورسيدل، د مشالونو، په رڼا کې يې د شهيدانو مړي او- ټپيان راټول کړل. څو تنه له مشالونو سره خوړ ته ښکته شول او څو تنو نورو د وياله په لوري منډه واخستله، په خوړ کې نژدې دڅلويښتو تنو مړي شاوخوا پراته وو، د آمنې مړی هم د هغې د آس تر تنه لاندې وموندل شو هلته پنځه تنه ټپيان هم وو خو محمد هلته هم نه ؤ.

کله چې سهار شو يوه سپاهي چيغې کړې: دلته راشئ محمد بن عبدالرحمن دلته دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ چې په منډه ورغلو د محمد بن عبدالرحمن مړی د څوکی بلی ډډی ته پروت ؤ. د هغه ترڅنګ د دوو مسلمانو او پنځو عیسوي سرتیرو لاشونه هم پراته وو، یو نصراني له ده نه څو ګامه لرې د ځنکدن په حال کې ؤ، د محمد پر بدن پنځلس ټپونه وو او توره یې تر اوسه په لاس کې وه، مرستیال یې خپله چپنه وویستله او پر هغه یې وغوړوله بیا یې موږ ته وویل:

زه نن د خدای «ج» او د هغه د بندګانو په وړاندې شرمنده یم، ما دا سوچ هم باید نه وی کړی چې محمد له ځه خطره تښتېدلی شي. ما تر اوسه پورې داسې ګومان کاوه چې حمله کوونکو زموږ د شانه راتلونکو د تکبیر چیغې اوریدلې دي او تښتېدلي دي. د داسې خلکو سره په مرګ او ژوند ملګرتیا یو ویاړ دی، د هغه د میړنی مړی راورسوی.

د ډلې مرستیال ته دا معلومه وه چې موږ د یوه کلي یو ځکه یې ماته امر وکړ چې ته سمدستي روان شه او توره یې کورنۍ ته ور ورسوه.

*****

حامد بن زهره او سعید چې د آمنې او محمد بن عبدالرحمن له شهادت څخه خبر شول کلي ته راغلل، حامد څو شپې تیرې کړې او بیا بیرته ستون شو هغه منصور هم له ځانه سره بیوه؛ خو د عاتکې مور د هغه د پالنې ذمه واری پخپله واخستله.

د محمد بن عبدالرحمن د کښتونو باغونو او کور څارنه د جعفر په غاړه وه، د هغه میرمن زبیده به کله کله د منصور د پام غلطولو لپاره د «عماره» دوی کره تله او کله به یې هغه رابلله، عماره غوښتل منصور تل له همدوی سره واوسي، خو هغه ویل چې د خپل آغا کور به ویجاړیدو ته پرې نږدي. همدغه حالت د سعید هم و، هغه د عاتکې او د هغې د مور د ټینګار سره سره له څو ورځو زیات پاتې نه شو، بیا هم د خپل خوریه د لیدو لپاره په ورځ کې یو، دوه ځله د هغوی کره خامخا ورتلو. او چې کله به بیرته تلو منصور به له هغه سره د تلو ضد کاوه.

عاتکې به ویل: ورورکیه له موږ سره نه پاتې کیږې؟

: نه زه مې له ماما سره ځم.

: تاته به کیسې څوك کوي؟

: ماما جان به یې راته کوي.

سعید به هغه په اوږه کیناوه او ورسره به ولاړ، خو چې کله به خپل کور ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسید عاتکه به یی ورپاده شوه او هغه به لږ څند وروسته بېرته راووست:
عاتکی! واخله دی درسره سنبال کړه.
هغې به ترې پوښتل : ولی منصوره له ماما سره دی جنگ کړی؟
: هوکی! هغه به شونډی بوڅی کړی او ځواب به یی ورکړ.
: ماما جان می کیسی نه راته کوی.
زه می د ماما کیسی نه اورم!!

*****

د هغو ورځو د ځومره پیښو انځورونه د عاتکی په زړه پاتی وو، خو زمانی یو بل لټ وخوړ او د موسکا گانو او کړسندو خنداگانو دغه ښایسته نړۍ په هغو اوښکو کی ډوبه شوه چی د قوم د ټولنیز احساس هنداره وه. نور د راتلونکی پر افق تیارو غلبه کړی وه، او د کلی د نورو نجونو او هلکانو په څېر سعید او عاتکی هم د هغو وطن پلورو کیسی اوریدی چی بی حسی او غداری یی د غرناطی د لښکر او د غرنیو قبایلو د غازیانو ستری فتحی په ماتو بدلی کړی وی.

بیا د غمونو او مصیبتونو هغه دوران پیل شو چی پر غرناطی د فردیناند د کلابندی کړی ورځ په ورځ تنگیده.

د عاتکی پلار نصیر بن عبدالملك ته چی په ډېرو محاذونو یی غیرت او زړوتیا ښکاره کړی وه د دی کلی په شمال کی نژدی پنځه میله لری د یوی کلا او د هغه بنی او کیڼ لور ته چونیو قومانده ور سپارلی وه، چی اصل مقصد یی د «سیرا ورمیجا» او الفجاره او غرناطی ترمنځ د اکمالاتو د لارو ساتنه او خلاص پاتی کیدل وو، نصیر ته د دی مهم مسئولیت د سپارلو یو دلیل دا و چی هغه د دی سیمی د یوی بانفوذه کورنی غړی ؤ او د خطر په وخت کی یی د خپل شخصی نفوذ په سبب هم له شاوخوا کلیو څخه په زرگونو تنه رضاکار د پوځ مرستی ته رابللی شوای.

د عاتکی پلار د نوی مسئولیت له قبلولو سره په غرنیو قبایلو کی د جهاد د جذبی د تازه کولو لپاره د حامد بن زهره د خدمتونو ضرورت احساس کړ، ځکه هغه د غرناطی د پوځی سالار حضور ته ورغی او دا غوښتنه یی وکړه چی که حامد بن زهره د غرناطی پرځای زموږ کلی خپل مرکز او د اوسیدو ځای غوره کړی نو تر سیرانوادا پوری به ټول قبایل د ده غږ ته لبیک ووایی، کله چی زموږ کلی د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رضاکارانو مرکز شي نو د غرناطې د لارې پهرې به له شانه نورې هم په امن او خوندي شي.

حامد بن زهره هسې هم کلي په کلي د مجاهدینو د حوصلې د اوچتولو په خاطر ګرځېده. هغه ته د پوځ د سالار اشاره کافي وه او غرناطه یې پرېښوده کلي ته راغی.

په کلي کې کاکا هاشم د حامد بن زهره غوره ملاتړ کوونکی شو، عاتکې د پلار په څېر حامد بن زهره له کلونو کلونو راسې پېژاند، د هاشم مشران زامن په پوځ کې تر شاملیدو وړاندې د ده شاګردان وو، په غرناطه کې د اوسیدو په وخت کې هاشم پخپله هم څو ځلې د هغه اروا پالې وینا وې اورېدلې وې، ځکه خو چې کله ده له خپل ورور څخه واورېدل چې هغه به له غرناطې نه دلته کلي ته راځي نو زیات خوشاله شو. هغه د خپلې سیمې ټولو مشرانو ته احوال ورکړ چې له ویالې نه پورې غاړې ته د دغه ستر مجاهد هرکلي ته راټول شي.

بیا عاتکې د تصور په سترګو هغه اروا پاله منظره لیدله چې په زرګونو خلکو د بې دریغه خوښۍ په څپو کې حامد بن زهره ته هرکلی وایه.

لږ څه وروسته بیا دې، مور یې او د کلي نورو ټورسریو د کورونو د دروازو له درشل څخه د حامد بن زهره د راتلو ننداره کوله، هاشم د هغه د اس جلب نیولی ؤ، او ګڼ شمیر خلک تر شا وریسې روان وو، د ګڼې ګوڼې مخه د خوړ په بله غاړه د محمد بن عبدالرحمن د کور پرځای د هاشم د کور په لوری وه.

بیا هغه دروازې ته نژدې ودرید، حامد له اس نه پلی شو بېې لوري ته په یوه لوړه وخوت او دوی د هغه اروا پاله وینا اورېده.

د هغه په خبرو کې یو سحر پروت ؤ، په حاضرینو کې یو داسې نه ؤ چې سترګې یې اوښلنې نه وې، د هغه د خبرو وروستی جملې د عاتکې په زړه لیکلې وې چې ویل یې:

: زما دوستانو!

د اولسونو په ژوند کې یو داسې مهال هم راځي چې د تولنې د بقا غوښتنه هر سړي د دښمن مخې ته په ټټر سپرکولو مجبوروي د ځوانانو په څېر بوډاګان، واړه او ښځې هم توري اوچتوي او نن د الحمرا دېرې هم دا وايي چې نن د غرناطې د آزادۍ د مرو شویو ډیوو د بلولو لپاره یوازې د قوم د زامنو وینې کافي نه دي. بلکې د قوم لورانې هم باید خپلې وینې تویې کړي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او عاتکې په زړه کې دا ویل چې کاشکې زه د قوم د یوې لور په حیث خپلې ذمه واري پوره کړای شم.

او کله چې دوې ورځې وروسته بې پلارد څه وخت لپاره کور ته راغی نوورته ویې وویل: پلار جانه! حامد بن زهره ویل چې نن د اولس هر فرد ته د جنګې زده کړې ضرورت دی.

: هو لورې! موږ له ډیرو حساسو حالاتوسره مقابله کوو او زه په دې خبره خوښ یم چې لور مې د اس سپارلې او غشې ویشتل زده کړې دي.

: مګر پلاره زه له دې زیات څه زده کول غواړم.

: ته څه زده کول غواړې؟

: زه د جهاد عملې تجربه ترلاسه کول غواړم ، ته ما له ځانه سره کلا ته دې نه درسره بیایې، هلته ماته ښوونکې هم پیدا کیدای شي.

: ستا کلا همدا کور دی لورې! او که خدای مه کړه کوم بد مهال راغی نو زما باور دی چې ته به د ځان ساتنه وکړای شې. خو إن شاء الله داسې وخت به نه راځي او تاته تر سعید ښه استاد چیرته پیدا کیدای شي؟

ما له رضا کارانو سره هغه د غشې ویشتو په مشق لیدلی دی، هغه په توره وهلو کې پوره مهارت لري، د عمر په سبب هغه دوه کاله نور هم په پوځ کې نشې شاملیدای او زه به ورته ووایم چې تر څو دلته اوسې تاته دې منظم وخت درکړي، عمیر هم اوس فارغ شوی دی، هغه به سبا ته راورسیږي او تر درې اونیو پورې به په کور کې وي. ته له هغه نه هم ډیر څه زده کولې شې.

: پلار جانه! هغه خو زه له سعید سره داس له سپارلې نه هم ایسارولم. یوه ورځ مې په انګړ کې د غشیو ویشتلو مشق کاوه هغه مې لینده ماته کړه.

پلار یې وموسکل ویې ویل : هغه لږ ساده دی.

: ډیر زیات احمق دی پلار جانه! هغه مې مور جانې ته ویل چې عاتکه ډې بې لارې کړې ده، یوه ورځ بې سعید پرمخ په څپیړه وواهه.

د هغې پلار وویل : سعید تر ده کشر دی، که نه دا امکان نه لري چې د حامد بن زهره زوی پرمخ څپیړه وخوري او چوپ پاتې شي.

: پلار جانه! سعید هم دې ډیکه کړ او په لبنتې کې یې وغورځاوه.

: لورجانې دا به د وروکتوب خبرې وي اوس هغه ډیر هوښیار شوی دی.

: نه پلار جانه په غرناطه کې په هستوګنه هغه نور هم بې عقل شوی دی. وایي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه کله لوی شم د پوځونو سالار به شم.

: دا خو بده خبره نه ده.

: مګر هغه دا هم ويل چې کله د پوځ سالار شم نو سعيد به پر خره سپروم او په ټول ښار به يې راګرځوم.

: پلار يې په خندا شو ويې ويل : تا به ځوروي لوري!

عماره وويل : عاتکې ته د درس جاري ساتل هم ضروري دي. زما په ګومان خو يې د حامد بن زهره کره ورواستوه.

نصير ځواب ورکړ : که هغه لږ وخت دي ته وقف کړي نو دا به د دې نيکمرغي وي، خو دلته د هغه د کار ځنګوالي داسې دي چې په عام ډول بايد له کوره بهر وي، بيا به هم زه نن له هغه نه وغواړم چې که يې فرصت وموند نو دا د ورغواړي، هسې هم دي ته زما د سپارښت اړتيا نشته، د حامد بن زهره ورسره زياته مينه ده.

له دې وروسته به چې کله حامد بن زهره په کلي ؤ د دې لپاره يې لږ وخت ايسته او چې کله به په دوره روانيده نو دلوستلو لپاره به يې دې ته کتابونه پريښودل. سعيد هم پر لپسي غشي ويشتل او توره وهل ور وښودل. خو د دوي د ملګري دغه نوي پړاو ډير لنډ ؤ.

*****

د فرديناند پوځونو د شمال د حاصلخيزو ځمکو او سيمو له تباه کولو وروسته د غرناطي په مخکې پړاو واچوه، دوي ته د جنوب لوري د هغو کلاګانو ارځښت او اهميت زيات شو چې له غرنيو سيمو سره د تړاو په لارو کې پرتې وې، نصير ته ځو ورځې کورته د راتلو فرصت نه برابريدو، ځکه خو هغه خپله ميرمن او لور هلته ور وغوښتل.

هغه کلا ډيره لويه نه وه، دننه يوازې پنځه سوه تنه پکې اوسيداي شواي. خو کلا په داسې ځای کې وه چې ډيره خوندي او يرغل کوونکي له څو ډوله ستونزو سره مخ کيداې شول.

دغه کلا په يوه لوړه غونډۍ جوړه وه، شمال لوري ته نژدې دوه سوه ګزه وړاندې لاندې يوه وياله وه، جنوب لوري ته غرناطي ته تللي سرك له كلا نه سل متره لرې تيريده او همدغه سرك شمال ختيځ ته دومره کلا ته نژدې ؤ چې د کلا له برجونو نه لاندې د ډبرو باران تر غشو زيات خطرناك ؤ، او بيا دغه سرك د غره په لمنه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې وراندې تللی ؤ او د وياڵی تر پله پورې غځېدلی ؤ. له کلا نه د وياڵی تر پله پورې د سړک څوړ دومره خطرناك ؤ چې غرناطې ته د اکمالاتو هغه ګاډی چې غوږانو کشولی له کلا نه، دوياڵی تر پله پورې بايد خلکو په تکيه رسولی وای او له هغې لورې تشې ګاډې بايد په پيچومې خلکو په تيل وهلو راخيژولی وای. د پله د ساتنې لپاره د وياڵی پورې غاړې ته هم يوه ډله سرتيرې پهره وو.

د کلا لويديځ لورې ته يو نيم ميل لرې هم يوې ژورې کندې د طبيعې کندې کار ورکاوه، جنوب لورې ته کلا د هغو سيمو او غرونو په سبب خوندئ وه چې د جنګياليو قبايلو کلی د نه فتحه کيدونکو کلاګانو کار ورکاوه، له کوم لورې چې د ناڅاپی برغل لږ امکان ؤ هلته د پوځ پهرې ولاړې وې.

د کلا په جنوب لويديځ کونج کې د يوه دوه پوړه کور پاسنی پوړ د عاتکې د پلار د هستوګنې لپاره غوره کړای شوی ؤ. په لاندينې پوړ کې د نورو افسرانو کوروُنه وو، دوی ته د کلا چاپيرياڵ د خپل کلی له چاپيرياڵ څخه ډير توپير نه درلود، په کلی کې له يوې مودې راسې د اس په سپارلی شرميدله، ځکه خو به سهار وختې د چکر لپاره وتله، خو دلته دې ته پوره آزادي وه، هره ورځ به يې څو څو ميله سپارلی کوله، او دې ته شاوخوا خوړونه، کندې او شيلې د خپل لاس د کرښو په څير معلوم وو.

د کلا په څير به د بهر پهره دارانو هم چې دا له لرې وليده وبه يې پيژندله، په پيل کې به چې له کلا نه وتله نو يو نوکر به ورسره ؤ، خو څو ورځې وروسته دې ته د ساتونکې اړتيا نه وه. دې به له زغليدونکې اس نه د غشو ويشتلو تمرين کاوه، او سرتيرو به چې دا ليدله په مړاوڅيرو به يې تازګې راغله.

د خپل سالار د لور حوصلې او ارادې به په دوی دومره ژوره اغيزه وکړه چې ډير خلك د خپلو اولادونو او کډو راوستلو ته چمتو شول. خو په کلا کې دننه دومره ځای نه ؤ د دې پلار زياتره غوښتنې رد کړې.

د يوه افسر ميرمنې د دې لپاره د «غرناطې لور» نوم غوره کړ او څو ورځې وروسته همدغه نوم په کلا او شاوخوا پهرو کې مشهور شو.

مګر لويدو ته نژدې به هغې زياتره د کور له بام نه او کله له وياڵی نه پورې غاړې د يوې غونډې نه د جنوب مخ څوړ لورې ته کتل چې تر غرناطې پورې شنه فصلونه او باغونه غځيدلی وو.

کله کله به يې اس د جنوب په لورې وزغلاوه او خپل کلی ته به ولاړه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغې کاکا به زياتره له حامد سره په سفر وتلی ؤ. دی به د کاکا ناوی سره ولیدل، بيا به [ ]د منصور د ليدو په پلمه د هغوی کره ورغله او بيا به يې په بيرته راستنېدو کې د حامد له کتابونو څخه کوم يو ورسره راوړ.

سعيد په هغو رضاکارانو کې شامل شوی ؤ چې غرناطې ته يې د غذايي او نورو ضروري شيانو کاروانونه رسول. او چې هغه به له غرناطې نه راستون شو، عاتکې به تر لږ ځنډه د هغه د ليدو موقع موندله.

د غرناطې له کلابندۍ نه وروسته فرډيناند ددغه کلا د نيولو لپاره څو ځلې هڅه وکړه خو کامياب نشو. يوه شپه عيسويانو له زياتو سرتيرو سره له درې لوريو حمله وکړه او د هغوی د سپرو ډلې پله ته نژدې راورسېدې خو د درنو زيانونو ګاللو وروسته بيرته په شا شول.

د کلا ساتونکو پر دې برې خوښۍ کوله چې د ختيځ لورې د يوې پهرې د غفلت په سبب د دښمن پلیو پوځونو حمله راوړه او تر ويالې پورې وتل، د يوې اوږدې لارې له وهلو وروسته دغه سپاهيان کلا ته نژدې راورسيدل، هغوی څو ځلې په زينو او کمندونو پر کلا د ورختلو هڅې وکړې خو د غشو په باران کې يې هيڅ ونه کړای شول. يو ساعت وروسته د شاوخوا کليو رضاکاران وروورسيدل او دښمن د سختو ځاني زيانونو نه وروسته ماته وخوړه خو په بيرته تلو کې چې تر ويالې پورې وتل دريمه برخه پوځ يې وژل شوی ؤ.

عاتکې د لومړي ځل لپاره په همدې جګړه کې عملاً برخه واخستله خو تر لمر ختو پورې د دې پلار ته دا نه وه معلومه چې هغه غيشي ويشتونکې چې د ده ترڅنګ ولاړ ؤ او د هر غشي له ويشتو سره به يې لاندې د دښمن د يوه سرتيري کريږې پورته کړې دده خپله لور وه.

دې د نارينه وُ جامې اغوستې وې او مخ يې په خول کې پټ ؤ، نصير دې ته د شاباسي په اراده وړاندې وړغی چې ناڅاپه يې له خول نه په تاورا تاو ښکلو وېښتانو سترګې ولګيدې او بيا يې سترګې په هغو نازکو لاسونو ميخ شوی چې له ګلونو سره لوبيدلو ته جوړ شوي وو.

د دې د پلار تندې ګونځې شو او بيله دې چې څه ووايي مخ يې واړاوه. دا لور به دوو کې حيرانه ودريده او بيا يې زړه نا زړه وويل : پلار جانه! ته لکه چې خفه شوی؟!

پلار يې مخ راوګرځاوه پر شونډو يې موسکا وه او په سترګو کې يې اوښکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډنډ وي.
يو سپاهي را وړاندې شو ويې ويل : جنابه! دا سرتيرى د انعام حقدار دى، زه نژدې ورسره ولاړ وم او زما باور دى چې د شپې د تيارې سره سره د دى يو غشى هم خالي نه دى وتلى.
پلار يې په مينه په خول لاس راتير كړ او ويې ويل : دا ځوان زما لور دى، د دى د غرناطې له ازادې نه زيات د بل انعام هيله نشته.

*****

اوس د ماضى هغه شيبې دى ته د ژوند شتمنې ګرځيدلې وه، بيا هغه ورځ هم راغله چې كله د غرناطې په شاوخوا د كلابندۍ كړۍ تنګه شوه او دى به د خپل با همته پلار په خيره كې د ستوماني او انديښنې نخښې ليدلې.
د كلا پر شاوخوا دفاعي پهرو د دښمن حملې زياتې او زور ورى شوى. له بهر څخه زيات تېپيان كلا ته راوړل شول. او د هغوى پر ځاى له كلا نه سرتيرى هلته واستول شول، د دى پلار د سرتيرو د كمبود پوره كولو لپاره له شاوخوا كليو څخه رضا كاران راټولول پيل كړل او پر دى سربيره يې له غرناطې څخه هم د مرستې غوښتنه وكړه.
دوى ورځې وروسته شل تنه پلي او اته تنه سپاره ورورسيدل د هغوى سالار د عتبه په نامه ورسره معرفي شو، د هغه سترګې بورى او د ږيرى ويښتان يې سره رنګي وو.
عاتكې د پلار نه واوريدل چې دى د مالقه په جنګ كې اسير شوى ؤ او نصرانيانو اشبيلې ته ورسره بيولى ؤ، دوى اونۍ وړاندې له پنځو نورو بنديانو سره را تښتيدلى او غرناطې ته رارسيدلى دى.
د پوځ له قرارګاه نه څرګنده شوه چې دى ښه او هوښيار افسر دى او يو ملګرى يې ډير ښه توپچي دى.
دوى هفتې وروسته عتبه په خپله هوښيارى او چستۍ د عاتكې د پلار اعتماد ترلاسه كړ او د پنځوس تنو يوه ګروپ قومانده يې په اوږه ور واچوله.
په كلا كې د هغه په باب دا مشهوره وه چې يوازې په حكم اوريدو او حكم وركولو پوهيږي او بس، او د هغه پر شونډو موسكا هيڅكله نه راتله.
يوه ورځ هغه د يوه تپي په پټى بوخته وه، ناڅاپه يې احساس كړه چې څوك په دروازه كې ولاړ دى، ورويې وكتل عتبه ؤ، هغه چې وليدل ددى وړپام شو يوى

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا ته ولاړ.

یوه ورځ عاتکه په اس سپره شوه او له کلا را ووتله او ختیځ لوري ته ووتله، له کلا نه دري میله لرې هغې عتبه ولید چې په یوه ګړندي اس سپور دی هغې په تنګه لاره کې خپل اس یوې خواته کړ او هغه ته یې لاره ورکړه خو عتبه چې ور نژدې شو ناڅاپه یې د اس قیضه ورکش کړه هغې ته یې بو ځل وکتل او بیا یې سترګې ښکته واچولې ویې ویل:

وبخښه ته باید یوازې دې خواته رانه شې. پرون زموږ پهره دارانو لړ وړاندې د دښمن د کسانو تګ راتګ لیدلی ؤ. په عادي حالت کې هم د کلا د ساتونکي لور پهرې ته وزې نو باید د امنیت بشپړ تضمین یې وشي. تاسو دا ګستاخي مه ګڼې له خطره ستاسو خبرول زما ذمه واري وه، د جنوب لوري تر دې خوندي دي خو هغه لوري ته هم باید له تاسو سره کوم ساتونکي ضرور وي.

هغې ځواب ورکړ : ته زما غم مه کوه زما د ډېر لرې تلو اراده نه وه، او کومه مشوره چې ته ماته راکوې پخپله هم بایدعمل پرې وکړي.

: زه ستا په مطلب ونه پوهیدم.

: زما مطلب دا دی چې د پوځ یو اعلی افسر باید د ځان خیال وساتي.

عتبه وویل : ته به ما هیڅکله هم غافل ونه وینې، اوس هم ځلور تنه له ماسره شته، دوه تنه غشي ویشتونکي لاندې په خوړ کې دي او دوه پاس پر غونډۍ، د دې لارې څارنه کوي، نور په شاوخوا سیمه کې د دښمن څارنه کوي، خو که زه ونیول شوم هم د دښمن جیل راته نوې خبره نه ده مګر تاته ښایي معلومه نه وي چې هغوی له ښځو سره څه ډول سلوك کوي، ته د یوه زړور پلار لور یې، او ما ستا په باب ډېر څه اوریدلي دي. مګر ته بده مه منه زه مشوره درکوم چې په دې حال کې باید په کلا کې هم ونه اوسې، ستا سو کلي تر دې زیات خوندي دي.

زه به ستا له پلار نه وغوارم چې تا هماالته واستوي؟

: نه، نه! د هغه د اندیښمن کولو هیڅ ضرورت نشته، زه د پام کولو وعده درکوم.

: ماته د دې اجازه شته چې درسره پاتې شم! عتبه په پوره سپین سترګې دې ته کتل خو د عاتکې څیره له غوسې تکه سره وختېده، د اس جلب یې راوګرځاوه او ویې ویل:

نه ته دې خپل کار کوه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوّ بیا د سترګو په رپ کی د دی اس له هوا سره خبری کولی.

له دی وروسته عاتکی هغه ته له دی سره د خپرو موقع ور نکړه د سپرلی لپاره په دا د لري تلو پر ځای د کلا شاوخوا راوګرځیده او بیرته به راغله، خو بیا به هم کله چی له کلاوتله دا به یی احساسوله چی د پورو سترګو او سرو ویښتانو خاوند دغه سړی یی له کومی ګوښی څخه څاری.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حمله او خیانت

او بیا دی د هغو شیبو تصور کاوه چی په کلا کی دننه ددی د خوبونو او خیالونو نړۍ تاخښاپه په تیارو کی ډوبه او ړنګه شوه. یوه شپه دا په درانه خوب ویده وه چی د درنی او ویروونکی چاودنی په غږ راویښه شوه، په کوټه کی تیاره وه، عاتکه تر لږ ځنډه د ویری او اندیښنی په څپو کی پر بستره غځیدلی وه، چی بیا یی د خلکو د کریږو او فریادونو غږونه واوریدل نو جګه شوه کیناسته او بیا یی خپلی مور ته ناری کړی.

دمخامخ کوټی دروازه بیرته شوه او «عماره» په ویریدلی غږ وویل زه دلته یم.

: مور جانی دا څه وشول؟ پلار جان چیرته دی؟

: ماته هیڅ معلوم نه دی. هغه همدا اوس لاندی کوز شو ښایی دښمن حمله راوړی وی. مګر ما یوه ویروونکی چاودنه واوریده داسی می ګڼله لکه چی زلزله وی.

عاتکه له بستری نه راپورته شوه په مخامخ دیوال یی خپلی جامی او وسله ولټوله، عماره په تیاره کی ورغله او هغه یی تر لاس ونیوه ویی ویل:

: لوری! ته څه کوی. ستا د پلار امر دی چی ته باید له کوره بهر ته ونه وزی. هغه د زینی دروازه له بهر نه وتړله ویل یی چی زه هم همدا اوس بیرته راستنیږم.

: مور جانی! زه د پلار له امر نه غاړه نه غړوم. خو د هغه تر بیرته راتلو پوری خو باید جامی بدلی کړم.

عماره څه ځواب ورنکړ. د هغی زړه یی دریغه ټکانونه خوړل، لږ ځنډ وروسته عاتکی د جامو له بدلولو وروسته وسله تړله، چی یو عمر خوړلی نوکر مشال په لاس کی له څلورو تور سریو او لږو ماشومانو سره کوټی ته ورننوت.

عاتکی تری وپوښتل : پلار جان می چیرته دی؟

: هغه لاندی دی او دا امر یی کړی چی تاسو دروازی بندی کړی.

دی لینده راپورته کړه او د روازی پلو ته یی مخه کړه، خو بوډا نوکر ور وړاندی شو تر مټ یی ونیوه ویی ویل : لوۍ! ته بهر ته نشی تلای.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن د لویدیځ دیوال له سوری کولو نه وروسته کلا ته د ننوتلو هڅه کوی.
موږ هغوی شاته تیل وهلی دی، خو حالت ډیر د اندیښنی وړ دی.
: د دښمن توپخانه دلته څه وړ راورسیده؟
: لوری دیوال یی په باروتو والوزاوه. او د برج نه لاندې د باروتو لپاره سوری له بهر نه نه بلکی کوم خاین دننه څخه کړی دی.
: دا څنګه امکان لری، څنګه کیدای شی چی ټول پهره داران دی ویده وی؟
: لوری د برج سره لاندی د سرتیرو کوټی دی او سوری له یوی کوټی څخه شوی دی، د دیوال سوری ډیر لوی نه دی خو له هغه سره ډیری کوټی په ځمکی لویدلی دی.
: زه لاندی نه ځم خو له برج نه غشی ویشتلای شم.
عاتکی دا وویل او د خپل مټ د خلاصولو هڅه یی وکړه. خو عماره ورسره غاړه غړی شوه وی ویل : لوری! د خدای «ج» په خاطر د ده خبره ومنه!
بودا سپاهی وویل : کله چی د دیوال سوری بند کړای شی نو بیا زه تانه ایساروم، خو په دی حالت کی باید د خپل پلار له امر نه سرغړاوی ونه کړی.
هغه خفه شوه ویی ویل : ډیر ښه زه برج ته نه خیژم مگر د کور بام خو خوندی دی لږ تر لږه خو می هنلته پریږده!
: لوری! دښمن دی طرف ته نه هغه بل لوری ته دی او گوره ته ما د جهاد څخه را ایساروی دا یی وویل او بیا یی مشال په دیوال کی چوخ کړ بهر ته ووت او دروازی ته یی زنځیر واچاوه.
لږ څند وروسته د کلا لویدیځ لوری ته د خلکو گنه گونه لږ شوه، عاتکی خپل زړه ته تسلی ورکوله چی دښمن په شاشو خو ناڅاپه د کلا ختیځ لوری ته شور ماشور پورته شو او د دی زړه ولوید. هغی د جگړه کوونکو د کریزو سره سره د تورو شرنگهار هم اوریده، په کوټه کی ماشومانو او ښځو په ویره ویره یو بل ته کتل.
د عاتکی په زړه کی ناڅاپه یو خیال راوگرځید. په منډه د شا کوټی ته ولاړه، په کوټه کی دننه د کور سامان او د لرگیو دوه صندوقونه وو، دا په صندوق ودریده او د شا د دیوال کړکی یی خلاصه کړه، بهر ته یی وکتل، خولاندی یی د دښمن هیڅ نښه ونه لیده.
عماره ور نژدی شوه ورته ویی ویل: لوری ته څه کوی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هیڅ نه موری ما بهر ته کتل خو دلته هیڅوك هم نشته. هغی زر کړکۍ بیرته بنده کړه او له خپلی مور سره بلی کوټی ته ولاړه، بیا یی د زینو له لوری د څو تنو د پښو له غږ سره د خبرو غږونه واوریدل او دی په حیرانی بلی کوټی ته کتل. د زینی او مجلس د کوټی دروازه بیرته شوه او د دی د پلار غږ اوچت شو.

: د خدای «ج» لپاره وخت مه ضایع کوی، اوس به دښمن تر دې ځایه په را رسیدو کی ځنډ ونکړی. له تاسو نه دوه تنه زینه ساتی. او نور بام ته اوچت شی د جنوب برج پهره دارانو ته غږونه کوی، که هغوی له همت نه کار واخست نو دښمن به د شپی پر ځای تر سهار رڼا پوری انتظار وکړی. ته هغوی بهر ته وباسه او تولی دروازی وتړه.

ده مشال را پورته کړ بلی کوټی ته ننوت، څو شیبی وروسته نصیر دملاقات له کوټی نه راښکاره شو، د هغه په لیدو عماره چی خپله لور یی تر مټ نیولی وه یوه چیغه وکړه او پر غولی راولویده.

عاتکی په حیرانی د خپل پلار په وینو لمبیدلی وجود ته کتل، نصیر ور وړاندی شو عماره یی په خپلو لاسو راپورته کړه پر بستره یی وغورزوله او بیا بی سیکه پریوه کرسۍ کیناست، د هغه سترگی د عماره پر مخ ښخی وی او ویل یی :

عماره عماره! زه روغ یم، بالکل رك روغ یم. یوی ښځی چیغی کړی تاسو څه ته گوری د هغه وینی بهیږی او بیا راوړاندی شوه په تیکری یی د هغه وینی پاکی کړی.

عاتکی خپل اعصاب راقابو کړل او بلی کوټی ته ولاړه د ملهم او پټی د سامان کځوره یی راواخستله او یوی ښځی ته یی دیوه په لاس ورکړه کځوره یی پرانستله چی د دوی بوډا نوکر عبدالله کوټی ته ورننوت دروازه یی بنده کړه ویې ویل :

تاسو ماشومان بلی کوټی ته بوزی او چوپ یی وساتی. یوی ښځی وویل : د خدای «ج» لپاره طبیب راولی د ده زخم ډیر ژور دی.

: اوس د طبیب لټول امکان نه لری، عاتکی لوری! دا کار باید ته وکړی.

هغی په لرزیدلیو لاسونو د خپل پلار د سر پر زخم ملهم کیښود او پټی یی پری وتړله، بیا یی پلار خپل کمیس وشلاوه په پښتیو کی یی یو بل ټپ وروښود ویی ویل : لوری! زر کوه زما ملگری زما د ورتلو انتظار کوی.

لږ ځنډ وروسته هغه د دوهم ټپ له تړلو څخه هم وزگاره شوه او د پلار یی بیا عماره ته پام شو: عماره، عماره! عماره سترگی وغړولی. او تر لږ ځنډه یی خپل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

میره ته حیران حیران کتل. د هغې شونډې خوځېدلې خو له کومې نه یې غږ نه راوت. نصیر خپل لاس د هغې پر سر کېښود او د موسکې کېدو هڅه یې وکړه لو له دې سره یې سترګې اوبلنې شوې.

عماره د هغې لاس ونیو او ښکل یې کړ، او په سلګیو کې یې وویل: ستا زخم؟!

هغه ځواب ورکړ: زما زخم ډېر معمولي دی ته هسې وویریدې، عماره جګه شوه کیناستله.

: پلار جانه اوس به څه کیږي؟ عاتکې په ډېر زحمت وویل:

نصیر مخ وروګرځاوه هغې ته یې وکتل او خپل لاس یې وغځول هغې په غولې ګونډه ووهله او سر یې د پلار پر سینه ورکیښود او په ډېر زحمت یې خپلې سلګۍ راتم کړې.

د هغه پلار لکه چې له ځانه سره وايي: زما لورې عاتکې! زما غیرتي لورې! اوس ته باید له زیات همت څخه کار واخلې، موږ د بهرنی دښمن غابش ماتولې شو، خو پخپلو کورونو کې د پټو غدارانو مقابله نشو کولی. موږ هغوی زغلولې وو، زما ملګریو د حصار سوری پخپلو مړیو پټ کړ، خو غدارانو ته د دروازې پرانستلو فرصت برابر شو ماتل د هغه په اړه په زړه کې اندیښنه احساسوله پلارجانه! ستا خو به پر هغه سرو ویښتانو خاوند سړي شك نه وي؟

: زما شك نه بلکې پوره باور دی چې هغه د دښمن جاسوس دی. په کوم ځای کې چې دیوال په باروتو الوزول شوی دی په هماغه ځای د ده د ملګرو کوټې وې چې له چاودنې نه لږ مخکې پهره دارانو له هغو کوټونه دوه تنه لیدلی وو چې دروازې ته تللی وو، دا زموږ بد مرغي وه چې عتبه نن پر دروازه پهره کوله. هلته څو وفادار سرتیري هم وو او د هغوی په موجودیت کې د دروازې پرانستل ممکن نه وو خو کله چې په دیوال کې سوری جوړ شو له هغوی نه زیات د غلیم د یرغل د مخنیوی لپاره هلته ورغلي وو.

عاتکې د لومړي ځل لپاره احساسوله چې د دې حیثیت د یو کمزورې او بې وسې نجلې نه زیات نه دی، هغې سر راپورته کړ خپل پلار ته یې وکتل او وې ویل:

پلار جانه اوس به څه کیږي؟

: لور جانې! زه اوس هیڅ نشم ویلای. کیدای شي دښمن زموږ په وینو د خپلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تندی ماتولو لپاره تر سهاره انتظار وکړی او له بهر نه موږ ته مرسته راورسیږی.
خو که هغوی جګړی ته دوام ورکړ نو دلته په رارسیدلو کی به ځنډونه کړی، زما
له خپلو ملګرو سره اوسیدل ضروری دی. خو پخوا له دی چی بهر ته ووزم له تانه
یوه وعده اخلم ایا ته د یوی نیکمرغه لور ثبوت راکولی شی؟

: پلار جانه! ما هیڅکله هم ستا اعتماد ته زیان نه دی رسولی، خو ته په دی حالت کی بهر ته نشی تلای.

: زه بام ته ځم د بهر احوال اخلم، که خدای مه کړه دښمن پر کور حمله وکړه نو بیرته به راکوز شم خو ته باید له خپلی مور سره پاتی شی او ستاسو لپاره د شا کوټه تر دی غوره ده، عبدالله به له تاسو سره وی. ماشومان به په تیاره کی ویریږی ځکه هلته بل مشال بل کړی خو کړکی بنده کړی چی رڼا بهر ته ونه وزی.

دی څه ویل خو پلار یی په خوله کی ور ولوید: لوری! اوس د خبرو وخت نه دی، عبدالله ته څه ته ګوری! زر کوه د ماشومانو لپاره ډوډی او اوبه هم دننه یوسه. عماره استراحت ته اړتیا لری د هغی بستره هم دننه وغوړوه.

: نه زما بستری ته ضرورت نشته. عماره په خپ غږ وویل.

لږ ځنډ وروسته ماشومان او ښځی د شاکوټی ته تللی وی. خو عماره او عاتکه تر اوسه پوری زړه نا زړه د نصیر په مخکی ولاړی وی. نصیر اوبه وغوښتی او له څو غوړیو څښلو وروسته ناڅاپه ودرید ویی ویل: نوروخت مه تیروی وفاداری میرمن خپل میړه ته وکتل، د خپلی لور لاس یی ونیو او په لړزیدلیو ګامونو بلی کوټی ته ولاړه.

د هغی پلار خپل وفادار ملګری عبدالله ته وکتل: اوس ته درځه او دروازه بنده کړه. نوکر دننه ولاړ دروازه یی زنځیر کړه او نصیر وړاندی شو د بهر دروازی ته یی له بهر نه کولپ واچاوه.

عاتکی په وارخطایی چیغه کړه: پلار جانه! تا وعده کړی وه چی بام ته به ځی او بیرته به راښکته کیږی!

: لوری! زه هڅه کوم چی خپله وعده تر سره کړم، اوس زما خبری په غور واوره، عبدالله به درته ووایی چی ما دروازه ولی بنده کړه. او زه غواړم که وځنډیدم نو تاسو د ده په وینا عمل وکړی. عبدالله! هغه سامان د صندوق شاته پروت دی.

: پلار جانه! پلارجانه! هغی غږونه پسی وکړل خو پلار یی څه ځواب ورنکړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شیبې وروسته یې د هغه د ګامونو غږ اورید.

*****

عبدالله ووېل : لورې په زوره چیغې مه وهه.

هغې خپلې مور ته وکتل ویې ویل : مور جانې ماته معلومه ده چې د صندوق تر شا څه شی دی، پلار جان غواړي چې مونږ د کلا نه ووزو او دی له مونږ سره نه ځي. د هغه باور ؤ چې مونږ به تر مرګه د ده ملګرتیا پرینږدو ځکه هغه دروازه له بهر نه وتړله.

عبدالله د صندوق له شانه د پرې زینه راوایستله ویې ویل : لورې! کله چې مونږ دلته راغلو نو دا زینه دلته پرته وه، ښایي د دې کلا پخوانی ساتونکي ته دا خیال ور غلی وي چې دا به یې د بال بچ کومه ورځ په ښه راشي، خو ستا پلار جان په دغسې خبرو فکر ته هم چمتو نه ؤ، که نن هغه ته یوازې ستا د مرګ او ژوند مسأله وای نو دومره به اندیښمن نه ؤ، خو ته پوهیږې چې له بندي ښځو سره نصرانیان څه ور سلوك کوي؟

د دې کلا ساتونکي تا د «غرناطې لور» په نامه پیژني، نن سبا د ژوند ستر ازموینت دی، که تا له همت څخه کار واخست نو امکان لري دا ښځې او ماشومان د دښمن د وحشیانه ظلمونو څخه وژغورل شي. اوس به د جنوبي برج ساتونکو اور بل کړي وي او زما باور دی چې بهر ته به د اور د لمبو رڼا دننه وضعیت ښه روښانه کړي وي، هغوی به دلته په رارسیدو کې ځنډ نه کوي خو که دښمن د هغوی د راتګ نه وړاندې زمونږ دفاعي ځواکونه وځپل بیا خو زمونږ ټوله هڅه دا ده چې تاسو او ماشومان باید له کلا نه وباسو.

د شپې مهال به تاسو ته د جنوب سیمه خوندي وي او زمونږ تر کلې پورې به د لارې ټول خلك له تاسو سره مرسته خپل فرض ګڼي، اوس تاسو باید بهر ته تلو ته چمتو شي. کله چې زه د زینې د ځړولو لپاره کړکۍ خلاصوم نو مشال باید مړ شي چې رڼا یې بهر ته ولاړه نه شي. ستاسو څخه چې هر څوك مخکې کوزیږي هغه به یوې او بلې خواته له منډو او تیښتې ډډه کوي او ځای پر ځای به دیوال ته نژدې د نورو دورکوزیدو په انتظار پاتې کیږي.

*****

لږ ځنډ وروسته عبدالله زینه کړکۍ ته نژدې پر دیوال په اوسپنیزو میخونو وتړله.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلا کې د جنګیدونکو چیغې او کوکارې د دوی هستوګن ځای ته ور نژدې کیدې، ښځو او ماشومانو حیران دریان یو بل ته کتل، عاتکې سترګې په وره خښنې کړې وې او له یوه وړوکي درز څخه یې بلې کوټې ته کتل. ناڅاپه دا په شا شوه او له درشل نه یې پاس محراب ته وکتل، بیا یې یو لوی صندوق راکش کړ دروازې ته یې کېښود. او یو بل وړوکي صندوق یې را واخست د هغه پر سر یې د کیښودو هڅه وکړه خو صندوق درونډ ؤ ونه توانیدله، عبدالله ورته وویل : لورې څه کوې؟

: هیڅ هم نه، ته مرسته راسره وکړه، زه د پاس دریڅې نه هغه کور څارم. زر کوه پر دې کور هم حمله وشوه لکه چې لاندې دروازې ماتې شوې عبدالله تر اوسه زړه نا زړه ولاړ ؤ چې دوو نورو ښځو له هغې سره مرسته وکړه وړو کې صندوق یې پورته کړ د لوی پر سر یې کیښود.

عاتکه په بیړه د صندوقونو پر سر ودریده او له جالې نه یې بلې کوټې ته وکتل، د جالې سورې دومره وړوکي وو چې دې ایله د بلې کوټې نیمایي غولې لیدلې شو، دې خنجر را ویوست او دوراسته لرګي یوه برخه یې ماته کړه.

عبدالله همغسې چیغې وهلې : ته څه کوې؟ له هوښیارۍ نه کار واخله، او اوس د هغه مور او نورې ښځې هم د بودا نوکر له اعتراض سره ملګرې شوې، هغې د نیم بالښت په اندازه په لرګي کې له سورې جوړولو وروسته خنجر په تیکې کې کیښود شاته یې راوکتل او ویې ویل : تاسو دومره ولې پریشانه یاست؟ تاسو ګورئ که زه دا ټول محراب مات کړم هم دا دومره وړوکي دي چې یو درې کلن ماشوم نشې ترې تیریدای. ما یوازې دا غوښتل چې که مې پلار جان راشي زه یې ښه ولیدای شم.

عماره په ډوبیدونکي غږ وویل : هغه تر اوسه ولې رانغې ولې دومره وځنډیده؟

په کوټه کې تر لږ ځنډه چوپتیا خپره شوه بیا د هغو خلکو شور پورته شو چې د زینو په لور یې منډې وهلې او عبدالله چیغې کړې : هغوی د زینې لاندینې دروازه ماتوي، اوس تاسو چمتو کیږئ. عاتکې تر ټولو دمخه ستا نوبت دی.

هغه زر لاندې کوزه شوه لینده یې راواخستله او ویې ویل : نه! تر ټولو دمخه د هغو ماشومانو مینډې باید کوزې شي، بیا به ماشومان کوز کړو بیا به مور جانه او وروستي به زما نوبت وي.

د ځنګ له کوټونه د خلکو د منډو رامنډو غږونه راغلل او بیا د درې ورونو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصېدو او پوری کيلو غرپونه راغلل، هغه بېرته زر پر صندوق ودرېده او تر سوری يې وکتل.

د هغې پلار له شپږ اوو تنو سره کوټې ته راننوت او په بېړه راغی د دروازې زنځير يې خلاص کړ ويې ويل : عبدالله‌زر کوه نور ستاسو سره زيات فرصت نشته. عاتکه راکوزه شوه عبدالله صندوق له دروازې نه کش کړ دروازه يې بېرته کړه. له نصير سره دری تنه نور له خپلو ميرمنو او بچيانو سره د خدای پامانی لپاره ورننوتل. هغه يوې ښځې ته وويل : خورې! موږ ستا خاوند ونه موند، تاسو اوس بېړه کوی، دښمن به دلته په رارسېدو کی ځنډ ونه کړی‌! عبدالله مشال په بله کوټه کی بل ملګری ته ورکړ بيا يې دروازه بنده کړه او ور پورته شو.کړکی يې پرانستله زينه يې لاندی وغورځوله.

د عاتکې پلار وويل : عبدالله يو ماشوم درسره واخله٬او لاندی کوز شه عبدالله يوه شيبه په اوښلنو سترګو ده ته وکتل بيا يې وويل : تاسو عاتکې ته ووايی چی په راکوزېدو کی ځنډ ونه کړی.

هغې خپل سر د پلار پر اوږه ورکېښود په هيله منه لهجه يې وويل : پلار جانه! زه ستا امر منم زه يوازې دومره غواړم چی د ټولو نه وروسته کوزه شم، ستا لور د ځان ساتنی په لاره کی بايد لومړی نه وی.

: لورې! دا تا ولی داسې ګومان کړی چی زه به ستا ژوند د نورو پر ژوند غوره بولم. زما باور دی چی تر څنډه به دښمن را ايسار کړای شو، او تاسو ټول به په پوره ډاډ د ښکته کوزيدو فرصت ترلاسه کړی. که موږ له بهر نه څه مرسته تر لاسه نه کړه هم دښمن به ستاسو د لټون پر ځای تر سهاره په کلا کی په مرګ ژوبله بوخت وی، بيا هم تاسو بايد له سرك نه لرې اوسی دغه ښځی او ماشومان کورته درسره بوزه، هلته به ستا کاکا د دوی لپاره مناسب بندوبست وکړی، که تا په خپل کلی کی څه خطر احساس کړ نو له خپلی مور سره د ماما کره ولاړه شه، عاتکې ډېر په زحمت خپلی سلګی‌را تم کړی ويې ويل : پلار جانه موږ به تر وروستۍ‌سلګی‌ستا د راتلو انتظار کوو.

*****

لږ ځنډ وروسته چی له دوو ورو‌کو لمجونو د هغوی ميندو او عماره نه پرته نورې ښځی او ماشومان ښکته شوی وو حمله راوړونکو د زينی دوهمه دروازه ماتوله.

يو ځوان مشال له لاسه په بلی کوټی کی وغورځاوه او نصير يې تر مټ ونيو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیغه یې کړه : دښمن مونږ ته د مرستې را رسېدو د انتظار فرصت نه راکوي، د خدای «ج» په خاطر ته هم له دوی سره ولاړ شه. غرناطه تاته زیاته اړتیا لري.

نصیر له کوټې راووت وې ویل :غرناطه د شهیدانو وینو ته ضرورت لري او زما په رګونو کې لا څو څاڅکي وینه شته. بیا یې د کوټې دروازه له شانه بنده کړه غږ یې وکړ : عاتکې له شانه ته هم دروازه زنځیر کړه او په بېړه کېدو کې بېړه کوه.

دې د پلار وروستي امر عملي کاوه چې د زینې لخوا د دروازې د ماتېدو غږ یې واورېد او له دې سره یې د خپل پلار غږ واورېد چې مونږ به په بله کوټه کې د دوی د ایسارولو هڅه کوو.

دا څو شیبې چوپه او حیرانه ودرېده بیا یې زر دروازه زنځیر کړه، صندوق یې ور تېل واهه دروازې ته یې پرېښود پر هغې ودرېده او بلې کوټې ته یې ور وکتل چې اوس خالي شوې وه، په دې څنډ کې حمله راوړنکو د دوهمې دروازې د ماتولو هڅه کوله یوه ښځه کړکۍ ته نژدې ولاړه وه دوی ته یې راکتل. بیا یې غږ وکړ: عاتکې، عماره! زر راشئ تول چکته شول.

دې مور ته وویل : مور جانې ورځه هغوی به ډېر زر ور رامات کړي.

: ته به څه کوې؟

: زه هم راځم، لور جانې زر کوه د خدای «ج» لپاره! په دروازه کې د خلکو چیغې او د تبرونو غږونه اوچت شول، عماره په ته زړه کړکۍ لورې ته ولاړه، خو یو درز یې پښتو ته زولنې واچولې. له دې سره یې د جنګیالیو چیغې او د تورو شرنګهار واورېد. عماره څو شیبې حیرانه ودرېده بیا یې زړه ولوېد او لاس یې پرې ونیو او کېښناسته.

عاتکې وویل : مور جانې! خو چې غږ یې وانه ورېد ذاده شوه فکر یې کاوه چې تللې ده، د دې د زړه غږ دا ؤ چې اوس باید په تلو کې څنډ ونه کړي، اوس زه د هغوی هیڅ مرسته نشم کولی. خو د پلار مینې د عقل تولې پرېکړې رد کړې. د هغې اوس هم دا هیله وه چې د تقدیر کومه معجزه به یې پلار وژغوري.

له بهر نه ناڅاپه د دوی مرستندویان را ورسېږي، او بیا بنایي د دوی د تېښتې اړتیا هم نه وي.

په دې څنډ کې څلور تنه له بلې کوټې نه دوهمې ته د دښمن د تورو د ګوزارونو په دفاع کې په شا راغلل وروستي سړی د دې پلار ؤ، هغه چې دهلیز ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې راغی ځوابي حمله یې وکړه، حمله راوړونکو دوه مړي پرځای پرېښودل او په شا شول. یوه ځوان زر دروازه پورې کړه او زنځیر یې ور واچاوه.

*****

حمله راوړونکو اوس دا دروازه هم ماتوله نصیر دیوال ته شا کړې وه او ولاړ ؤ. جامې یې په وینو سرې وې او سترګې یې له بې سیکۍ نه پټېدې او غړېدلې. پاتې درې نور کسان هم زخمي زخمي وو، یو زلمی چې د ورمېږ له زخم نه یې وینې خوټېدې ناڅاپه وغورځېد.

عاتکې پلار ته فریاد کول غوښتل خو د خولې چوله کولو جرئت یې ونه کړ. بیا یې غشی په لینده کې سم کړ او د ماتېدونکې دروازې په لورې یې وکتل. چا له بلې کوټې نه په عربي ژبه ویل : نصیره! ځان وژنه مه کوه! تالویه بایللې ده، اوس ستا یو مرستندوی هم دلته نه راځي وسله وغورځوه زه اوس هم ستا د سر د امن ذمه واری اخلم.

نصیر چیغې کړې : عتبه! ته غدار یې، تا د اولس د آزادۍ معامله کړې ده، مګر زما توره یوازې مرګ رانه اخستی شي. ته یوازې زما د مړي بیه اخستی شي. زما د عیسویانو د مړیې کیدو قیمت نشي ترلاسه کولی.

او بیا دا دروازه هم ماته شوه، یو دیو صورته نصراني له تبر سره وړاندې راغی او ورسره سم د عاتکې غشی د هغه په ورمېږ کې ښخ شو. هغه وغورځېد او وریسې نور را روان یوې او بلې خواته تیت پرك شول. خو د حمله راوړونکو یوه بله ځپه د خپل ملګري په مړي وروختل او کوټې ته ورغلل.

د دې پلار دوه تنه ټپې کړل او بیا یې د شا کوټې دروازې ته دده ولګوله، د ده یو ملګری پر غولي راوغوځېد او ساه یې ورکړه، پاتې دوه نورو د زخمي زمریانو په څېر د ده ښې او کیڼ لورې ته حملې کولې. د عاتکې په غشیو دوه تنه نور نصرانیان هم ټپیان شول، او نصیر چیغې وهلې: عاتکې! زما خبره واوره، زر کوه، ته باید زما نافرمانۍ ونه کړې، بیا ناڅاپه د هغه آواز چوپ شو. عاتکې د سورې نه هغه تورې او نیزې لیدلې چې د خپلو رقیبانو له لاسونونه یې ورو ستې بدل اخست. د عاتکې زړه له دې ویرووونکې ننداری نه ولړزېده، په سترګو کې یې

اوښکې ډنډ شوې نژدې وه چې بې هوښه شي خو د وضعې نزاکت دې ته اړه کړه چې ځان راقابو کړي.

عتبه د حمله کوونکو په ګڼه ګونه کې لاره وکړه او وړاندې ولاړ، عاتکې پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د غيشي د ويشتلو هڅه وکړه خو ناڅاپه بېچ شو، هغه خپلو ملګرو ته وويل:
- تاسو ليونيان ياست ما درته ويل چې تاسو داسې سړي وواژه چې که مو ژوندی نيولی وای ډېر لوی کار مو تری اخستلای شوای!!!
يو سړي راوړاندې شو دروازه يې ټيله کړه ويې ويل : په دې کوټه کې دننه هم خلك شته.

عتبه وويل : ته احمق کېږه مه! په دې کوټه کې له تور سريو او ماشومانو پرته نور څوك نشته او د هغوی ژوندي نيول ضروري دي.
د عتبه له ملګرو نه يوازې دوه تنه عاتکې سهي ليدای شوای، د هغوی شاته د عتبه څېره هم زياته د دې له نظره پناه وه.
عتبه له لږ چوپتيا وروسته وويل : ماته معلومه ده چې ته دننه يې، او ستا په غشي يو داسې سړی وژل شوی دی چې ژوند يې ډېر ارځښتناك و، زه افسوس کوم چې ستا پلار مې ونه ژغورلای شو. تاته په ياد دي چې ما خپل کور ته د تلو مشوره درکړې وه، اوس زه له تانه پرته ستا مور او نورو ماشومانو او ښځو ته هم پناه درکولی شم. موږ دا دروازه د سترګو په رپ کې ماتولای شو خو زه تا د يوه بې‌ګناه لښکر له ظلم نه ژغورل غواړم. موږ دا جګړه بايللې ده او زه ستانه پرته د اندلس د لکونو لورانو له مرګه ژغورل غواړم، ته يوه با تدبيره نجلۍ يې، زه د اندلس د مسلمانانو د نورې تباهۍ د مخنيوی لپاره ستا د مرستې غوښتونکی يم. پر ما اعتماد وکړه او دروازه خلاصه کړه، زه دا نه غواړم چې ته د يوی زنداني په څېر دې لښکر ته را وړاندې شې. زه په عزت ستا کور ته د استولو ذمه واری اخلم، ستا په سبب به ستا کلي هم خوندي او په امن وي، د خدای «ج» لپاره زما پر وعده اعتبار وکړه که نه نو زه به دا دروازه ماتوم. د خبرو په وخت کې د عتبه مخ تول دی ته ښکاره شو، خو کله چې دې غوښتل غشي ورخوشې کړي له شا نه يې د چا توخي واورېد:
عاتکې! عاتکې ته! عبدالله په وېريدلي لهجه وويل او له دې سره سم د دې له لړزيدونکو لاسونو غشي خوشي شو. عتبه زخمي شو او يوی خواته يې ځان وغورځاوه، دې د سترګو په رپ کې د هغه بنې وروځې ته نژدې غوځ پوستکي او سوری غوړنه پرته نور ونه ليدای شو.
عتبه چيغې کړې : يو لورې ته شې او بيا تيټ تيټ وړاندې ورشې دروازه ماته کړې!!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه په بیړه راکوزه شوه.

عبدالله چیغې وهلې : عاتکې، عاتکې! ته څه کوې د خدای«ج» لپاره له عقل نه کار واخله، ستا مور چیرته ده؟

: مور مې! دا وارخطا شوه زیاته یې کړه:

لاندې نه ده کوزه شوې!

: نه د خدای «ج» لپاره ووایه هغه چیرته ده؟

هغه په وارخطايي وراندې ولاړه خو دریڅې ته نژدې یې پښه ښنده شوه توك یې وخوړ او د یوې شیبې لپاره یې ساه ښنده شوه، بیا یې چیغه کړه:

کاکاجانه! مور مې دلته ده ماته معلومه نه ده ما فکر کاوه چې کوزه شوې ده، دا بې سده وه، ما د تلو نه مخکې غوښتل يو ځل مې پلار جان ووینم خو هغه شهید شو.

عبدالله زر عماره په اوږه کړه او ويې ويل:

لورې ته زر ځان لاندې ورسوه، زه ستا مور دلته نشم پرېښودلای، وخت مه ضایع کوه هغوی دروازه ماتوي.

عاتکه له کړکۍ نه ووتله ويې ويل : ته به هغه را کړای شې؟

: ته د هغې فکر مه کوه اوس د خبرو وخت نه دی.

عاتکې په یوه لاس کې لینده نیولې وه او لاندې کوزه، شوه، خو د زینو په منځ کې ناڅاپه ودریده او دریڅې ته یې وکتل، عبدالله دریڅې نه راوتلی ؤ او دی په تیاره کې دا احساسوله چې هغه یوازې نه دی.

دا زر لاندې کښته شوه دیوال ته نژدې څوك نه وو، څوګامه شاته ولاړه او د کندې په څنډه یې د عبدالله د راتګ انتظار کاوه عبدالله عماره په اوږه ورو ورو ښکته کوزیده او په زینو کې یې په احتیاط پل ایښودو د عاتکې زړه درزیده او په لینده کې یې غشی ایښی ؤ او پاس یې دریڅې ته کتل، ناڅاپه له دریڅې نه رڼا ښکاره شوه او یو سړی چې مشال یې په لاس کې ؤ سر له دریڅې بهر راویوست او شور یې ګډ کړ له دې سره د دې له لیندې غشی ووت او مشال ځمکې ته راولوید، په دې ځنډ کې عبدالله ځمکې ته را رسيدلی ؤ. هغه وویل عاتکې په کنده کې کوزه شه، اوس به هغوی خامخا په موږ پسې راځي. ښي لاس ته وګرځه هلته د زیتون د ونو ترڅنګ یوه لاره لاندې کښته شوې ده.

دی له څه ویلو پرته لاره ونیوه او څو شیبې وروسته دوی تول په یوه نری لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندې کوزېدل، عماره تر اوسه بې سده وه.

عاتکې په وار وار د هغې په نبض لاس نیوه بیا یې له عبدالله نه پوښتل چې تر اوسه ولې په هوښ نه ده راغلې. هغه به د تسلي ورکولو هڅه کوله ویل به یې : لورې له حوصلې نه کار واخله إن شاء الله روغه به شي.

نږدې نیم میل چې ولاړل عبدالله عماره په ځمکه پرې ایسته وبې ویل : زموږ ملګرې به دلته شاوخوا چیرته وي، ته دلته ودرېږه زه به یې شاوخوا ولټوم، بیوې ښځې له نږدې بوټونه سر راوویست وبې ویل:

تاسو ډیر ځنډ وکړ موږ ویریدو چې تاسو په کومه بله لاره نه وي تللې.

لږ ځنډ وروسته ټولې ښځې او ماشومان راټول شول، یوې ښځې د عماره په نبض لاس کېښود وبې ویل : ددې بدن لړزېږي موږ باید زر له دې ځایه روان شو.

عبدالله په بېړه هغه په اوږه کړه.

*****

نږدې درې میله یې چې په کنده کې مزل وکړ دوې بلې غاړې ته په یوه غونډۍ د ختلو په وخت کې د عبدالله توان پای ته ورسید او له لږ لږ لارې وروسته یې د دمې جوړولو اړتیا لیدله.

کله چې د غونډۍ سرته وختل سپیدې وچاودې او د سهار سترګه په راختو وه، عبدالله عماره په ځمکه څملوله وبې ویل: اوس موږ لږ استراحت کولی شو..

موږ چې درې ته ورښکته شو یو کلي ته به ورسیږو. که خلك ترې تېښتیدلي نه وي نو زموږ ملاتړ به وکړي.

عاتکې وویل : ته ډیر ستومانه شوې که ماته اجازه راکوې د کلي خلك به راولم. امکان لري په کلي کې کوم طبیب هم پیدا شي.

عبدالله په غمجنه لهجه ځواب ورکړ: لورې! ستا تګ ته اړتیا نشته زه به پخپله ولاړ شم مګر ستا د مور نور طبیب ته ضرورت نشته، ما چې راپورته کړه دا مې احساس کړه چې د هغې د ژوند سفر پای ته رسیدلی دی، ستا په خیرما هم ټوله لاره ځان ته دا دوکه ورکوله، ستا پلار دې ته چمتو نه ؤ چې تا ځان ته ورووبولي، خو ستا د مور جاني پردې ټینګار ؤ چې دواړه به په مرګ او ژوند یو د بل ملګرې وي.

دې په حیراني یوه شیبه خپلې مور ته کتل بیا یې سر پورته کړ آسمان ته یې وکتل او له سترګو نه یې د اوښکو سیلاب رامات شو. عبدالله جګ شو وبې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل:

زه ځم، سهار کیدونکی دی، مونږ تر اوسه د خطر څخه نه یو راوتلی ځکه خو تاسو باید د بوټو له منځه راونه وزی، عبدالله ددری لوری ته ولاړ، خو ځو گامه وراندی ناڅاپه د بوټیو په منځ کی کیناست، د عاتکی سترگی د خپلی مور پر مخ میخ وی خو نورو ښځو او ماشومانو عبدالله ولید چی غلی شو، د هغوی په زړونو کی د یوی ناڅاپی خطری احساس راپورته شو.

چا په لوړ آواز وویل : که ته له کلانه راتښتیدلی یی نو د غلی کیدو ضرورت نشته، مونږ ستا خبری اوریدلی دی.

له دی سره د ښی او کینږ لوري نه له بوټیو نه څو کسان راووتل، عبدالله چی پومخی خپلو ملگرو خواته بیرته را ښوییده ودرید پوښتنه یی وکړه: تاسو څوک یاست؟

یو سړی ورمخکی شو ویی ویل : مه ویریږه، مونږ مسلمانان یو، له دی کلی نه راغلی یو.

عبدالله وویل : تاسو ته معلومه ده چی په کلا حمله وشوه؟

: هوکی مونږ چی د چاودنی غږ واورید دا خطر مو احساس کړ، او بیا مو چی په برج کی د اور لمبی ولیدی زمونږ باور شو چی حمله شوی ده، زمونږ سردار د رضاکارو له ډلی سره د جنوب کلا ته ولاړ، تر سهاره به د شاوخوا نورو کلیو رضاکاران هم هلته ور ورسیږی.

عبدالله وویل : اوس دوی د کلا د ساتونکو هیڅ مرسته نشی کولای.

یو سپور راوړاندی شو ویی پوښتل: ستا مطلب دا دی چی دښمن کلا نیولی ده؟

: دښمن کلا فتحه نه کړه بلکی یوه خاین دروازه خلاصه کړه، دا زمونږ د سالار د میرمنی مړی دی. او هغه یی لور ده، سواره له اسونو پلی شول او د هغوی د پوښتنو په ځواب کی عبدالله د تیرو پیښو کیسه لنډه لنډ ورته تیره کړه. بیا یی وویل : اوس کلی ته د مړی رسولو لپاره ستاسو مرستی ته اړ یو.

رضا کار خپل یوه ملگری ته امر وکړ: په بیړه له کلی نه څوک راوله.

عاتکه زر جگه شوه ویی ویل : ستاسو باور دی چی په جنوبی کلا کی د سیمی رضاکاران راټولیږی؟

: هوکی! زمونږ مشر هغوی ته همدا امر کړی دی، او په کلا کی د چاودنی دا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اغیزه وه چې په شاوخوا کلیو کې خلکو نغارې وړغولې.
دی وویل : تاسو ماته یو اس راکولی شئ؟
: دلته زموږ سره څلور اسونه دي، که د خبر رسولو لپاره یوه آس ته زموږ ضرورت نه وای نو څلور واړه به مو درته سپارلي وو.
نه! ماته یوازې یو اس ضرورت دی. زه خپل کور ته خبر ورکول غواړم، تاسو د دې تور سریو او ماشومانو سره زما د مور مړی کلي ته ورسوئ.
رضاکار وویل : د خبر لپاره ستا تګ ته ضرورت نشته، دا کار زه پخپله کوم.
تاسو زموږ د سردار کورته تشریف یوسئ، که بیا هم تاسو تر ایساریدو سفر کول غوره بولئ نو د کلي هر سړی ستاسو ملګرتیا ته چمتو دی. ستا د مور مړی به له تا سره یوځای کورته ورسول شي.
عبدالله د رضاکار له رایې سره موافق ؤ، خو عاتکې وویل : نه زه په بیړه کلي ته ځان رسول غواړم.
زما د پلار او مور مړي باید په جلا جلا هدیرو کې خاورته ونه سپارل شي. زما باور دی چې موږ به بیا کلا ونیسو او د ټولو شهیدانو قبرونه به همالته وي. زه سمدستي خپل کلي ته ځکه ځان رسول غواړم چې که زموږ د سیمې خلك له خپلې ذمه واری نه غافل وي نو راویښ به یې کړم، که دښمن څو ورځې په کلا کې دپښې ټینګولو فرصت ومونډ نو زموږ لپاره به یې بیرته نیول ډیر ګران وي، او دا به بیا یوه بله سینتاقي شي او د جنوب لوري ته به دوه مهمې لارې بندې شي.
:که ستا اراده دا وي نو یوه شیبه هم باید له لاسه ورنکړو.
زه به له تا سره ولاړ شم.
هغې یو ځل خپلې مور ته وکتل او بیا یې پر اس پښه واړوله.
ځوان په بیړه خپلو ملګرو ته له لارښوونې وروسته ورسره روان شو. لږ وروسته چې دوی تر یوه تنګې تیر شول په دره کې یې د نغارو غږونه او د آس د پښو ترپهار اوریده.
: له لږ ختو سره یې د یوې غونډۍ پر دده د پلیو او سپرو مجاهدینو ډله ولیده، له دې سره یې د کلا له لوري د ویرونکو چاودنو غږونه واوریدل. ژر یې د آس مخه هغه لوري ته ور واړوله او ورو یې کتل د شمال پر افق دودونه و ګردونه خپاره وو. دې بیا اس پونده کړ او لږ ځند وروسته یې د لښکر په منځ کې د خپل کاکا په غیږ کې سلګۍ وهلې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید دی ته نژدی ولاړ ؤ او په زحمت یې خپلی اوښکی راتم کړی وې.

هاشم په داوه زړه ددې داستان اوریدو فرصت ونه موند، ځو تنه سپاره چې د حملې نه وروسته د کلا د وضعې د احوال لپاره استول شوی وو اسونه يې چارګام زغلول او راورسیدل، هغوی خبر راوړ چې دښمن کلا پریښودله مونږ د دوی څو ټولګی د ویالی پر پله د تیریدو په حال کی ولیدل او راغلو.

هاشم لښکر ته د وړاندې تلو امر وکړ، او لږ څنډ وروسته هغوی د سرک ښي لوری ته د یوی غونډۍ له څوکی نه د کلا ننداره کوله.

د ګردونو او دوړو سیلی ناسته وه، د هغې پرځای ... واور لمبې پورته وې، په دیوالونو او برجونو کی ځای ځای چاکونه راغلی وو، او په کوم ځای چې دروازه وه هلته د ایرو او خاورو یو انبار پروت ؤ، د نورو زیاتو کوټو او ودانیو په څیر هغه ودانی هم پر ځمکه رالویدلی وه چی عاتکی ته د خوښیو زانګو وه.

دا په منډه کلا ته ننوتله، او لږ څنډ وروسته هلته نور سرتیری هم راټول شول چی د عامی وژنی په وخت کی په یوه او بله خوا تښتیدلی او غلی شوی وو.

د دی په ورښو د لویې له خاورو نه مړی راوویستل د نصیر مړی یې بلکل مسخه ... ی ؤ.

هاشم غوښتل چی د ورور مړی یې کلی ته یوسی، خو د عاتکی پردی تینګار ؤ چی د نورو شه ... دانو په څیر دی د دی مور او پلار هم همدلته په کلا کی ښخ کړای شی، بالاخره هاشم څو تنه واستول چی د عماره مړی راوړی او مازدیګر مهال یې هغه د خپل میره ترڅنګ خاورو ته وسپارله.

د خپل تره په کور کی دی ته هر وخت د هغی کلا ویروونکی منظری سترګو ته دریدی. او دی به تل د خپل مور او پلار پر وروستی آرام ځای د اوښکو مرغلری ښندلی.

نن هم د شمال لوری ته دې همغه کاوه واړه سرك ته کتل. د دی سترګو ته به د اوښکو پردی حایل شوی، ورو ورویی سلګی‌ وکړی او په زړه کې یې وویل : مورجانې! تا پر دی بی رحمه نړۍ یوازې ولی پریښودم؟ او له دی سره سم د دی له سترګو د اوښکو دوه غټ څاڅکی لاندی وڅڅیدل.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادی روح

ددی کلا له ورانیدو وروسته غرناطی ته ورغلی یوه مهمه لاره بشپړه خطرناکه شوه.

پر سرك یوازی د شپی لخوا د موادو کاروانونه تلای شول چی د هغوی د ساتنی لپاره به شاوخوا د غیشو ویشتونکو ګروپونو تل پهره کوله.

د ختیځ لوری ته نوری غرنی لاری لږ خوندی او په امن وی خو هغه بیا دومره سختی او تنګی وی چی غله یوازی په کچرو پری ورل کیدای شوای. په شمال کی د «ویګا» حاصلخیزه سیمه د دښمن د پرله پسی برغلونو په سبب شاره شوی وه، په دی ورځو کی موسی بن ابی غسان له ښاره راوت او پر دښمن به یی ځوابی برغل کاوه، د هغه حملی به دومره زوروری او سختی وی چی دښمن به د سینتهافی او غرناطی ترمنځ خپلی ټولی مورچلی پریښودلی او پر شاته تلو به مجبوریده. پر دی به د اندیښمن قوم مورال را اوچت شو او هیلی به یی بیرته را ژوندی شوی چی دښمن ښایی په ځو اونیو یا میاشتو کی یو ځل بیا پر کلا بندی ماتولو مجبور شی، وضعه به بدله شی، او د غرناطی پر اولس به د غذایی کمبود راغلی ستونزی لری او لاری به خلاصی او د مصیبتونو روان دوران به پای مومی.

عاتکه د هغو خلکو له ډلی څخه وه چی اوس یی هم پر دی خبره باورو ؤ چی د ملت د شهیدانو وینی به بی ځایه نه ځی او د غرناطی اولس به د غمونو او مصیبتونو له دی توپانونو څخه سرلوړی وزی.

حامد بن زهره په لری لری سیمو کی د جهاد لپاره تبلیغ کاوه او ځو ځو ورځی به له کلی نه لری ؤ.

سعید د هغو رضاکارانو د یوی ډلی مشر و چی ځانونه یی خطر ته غورځولی وو او د غرناطی اولس ته به یی د ضروری شیانو قافلی رسولی، کله به چی هغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هاشم کره ورغی نو عاتکې ته به یې د غرناطې د خلکو د همت او زړورتیا کیسې کولې.

یو ځل هغه پنځه ورځې وځنډېده له ده سره چې څوك د قافلې د ساتنې لپاره تللي وو بېرته راغلل هغوی وویل چې کله دوی قافله غرناطې ته ورسوله نو موسی بن ابی غسان له ښاره راوتلی ؤ او پر دښمن یې برید کړی ؤ، سعید د بېرته را ستنیدو پرځای له هغه سره په جګړه کې شریك شو.

سعید پنځمه ورځ بېرته راستون شو، هغه هاشم ته خبر ورکړ چې دری واړه زامن یې په غرناطه کې روغ رمټ وو، عبید او امین د سر لښکر په توپاني ډلو کې د شهرت خاوندان شوي دي، او عمیر د خوندي پوځ د یوې ډلې مشر غوره شوی دی، او هغه ویل چې که مې فرصت ومونده یوه ورځ د څو ورځو لپاره کورته درځم.

یوه شپه عاتکه په خپله کوټه کې ناسته وه کتاب یې لوست چې خدمتګاره ورننوته او ویې ویل : د سعید پلار راغلی دی، او سعید ورور هم ورسره دی.

حامد بن زهره له دوو هفتو راسې په کلي کې نه ؤ، او چې په عامو حالاتو کې به کله له سفر څخه راستون شو نو لومړی به یې تر هر چا وړاندې د عاتکې د خیریت پوښتنه کوله، دې ژر کتاب بند کړ او په بیړه لاندې کوزه شوه.

لږ ځنډ وروسته دا د یوې کوټې د نیم خلاصې دروازې شاته ولاړه وه، د هاشم او حامد غږونه یې اوریدل، لږ ودریده او شرمیدلې کوټې ته ورننوته، هاشم دې ته وکتل ویې ویل : عاتکې ته ولاړه شه، موږ لږ ضروري خبرې کوو.

عاتکه بېرته وګرځیده خو حامد وویل:

نه لورې! ته کښینه، کومې خبرې چې د سعید د وړاندې کیدای شي هغه ستا په وړاندې هم کیدای شي.

عاتکې هاشم ته وکتل او د هغه د لاس اشاره یې چې ولیده د حامد ترڅنګ کیناسته.

حامد تر لږ ځنډه سر ښکته واچاوه او تر سوچ وروسته یې هاشم ته وویل : د غرناطې اوسنی وضعه ډېره د اندیښنې وړ نه ده، موسی ثابته کړې ده چې موږ په دې اوسني وخت کې هم د خپلو پلرونو روایات ژوندي ساتلی شو، خو اوس ژمی پیلیدونکی دی، چې واوري پیل شي نو د ضرورت وړ موادو د راوړو پاتې لارې به هم بندې شي موسی بن ابی غسان هم دا خطر احساسوي چې که له بهر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرستې راونه رسيږي نو د كلابندۍ په حالت كې به د غرناطې د اولس مصيبتونه هم زيات شي. هغه چې كوم استازي له سمندر نه پورې غاړې اسلامي هيوادونو ته استولی ؤ تر اوسه پورې يې هيڅ پيغام ندی را رسيدلی.

داسې اټكل كيږي چې هغه تر اوسه له سمندر څخه نه وي پورې وتلی، امكان لري چې نصرانيانو هغه نيولی وي، اوس د هغه هيله ده چې زه د شمالي افريقا او تركيې واكمنو ته دده پيغام يوسم.

: تا له موسی سره ليدلي دي؟

: نه هغه ماته ليك را استولی ؤ.

: مگر ته خو په سفر وتلی وې ليك چيرته در ورسيد؟

: د هغه ليك سعيد راوړی ؤ، او زه غوارم چې له ځه ځند پرته روان شم.

هاشم سعيد ته وكتل ويې ويل : مگر تا خو له غرناطې نه تر راتلو وروسته ماته ونه ويل چې موسی د ده په نامه كوم ليك را استولی دی.

سعيد ځواب وركړ : هغه ماته امر كړی ؤ چې له دوی پرته يې چاته ونه وايم.

حامد وويل : زه له تلو مخكې دا ويل غوارم چې اوس به زما له تگ وروسته زما پاتې كار سرته ورسوی.

د غرناطې د اولس د اخلي گډوډی، د ابو عبدالله د نا اهلی، او د خاينانو د پرلپسې دسيسو په سبب د جنوب آزاد قبايل مايوسه شوی دي. موسی يوازې په دې صورت كې جگړه جاری ساتلای شي چې له هغو سيمو څخه مرسته او د ضرورت وړ شيان ور رسيږي.

تاته به دا گرانه نه وي چې قبايل وپوهوی كه د غرناطې اولس له موږ نه مأيوس شو نو د ابو عبدالله په دربار كې به د امن غوښتنونكو پله درنه شي، موسی په خپل ليك كې ليكلي دي چې اوس هم ځينې سرداران ابو عبدالله ته د وسلې ايښودلو مشوره وركوی او د علماؤ يوه بانفوذه ډله هم له دوی سره همنظره شويده.

زه په دې تمه ځم چې زموږ ورونه به موږ نه مايوسه كوی. هغوی د اندلس د حكومت د دعوه دارانو د خپلمنځي جگړی نه بې پروا كيدای شوای خو اوس فرديناند ته ماته وركول د لكونو مسلمانانو د بقا سوال دی.

زما په غياب كې به د منصور پاملرنه هم ستا په ذمه وي، او زما باور دی چې سعيد هم ته ځوی وبولی، ما چې د موسی بن ابی غسان ليك ولوست د جعفر په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس مي پیغام د هغه خدمت ته واستاوه چي زه به ډیر زر روان شم.
هاشم وویل : زما دعاګاني درسره دي. خو ستا باور دی چي بهرني مسلمانان به زموږ ملاتړ ته تیار شي. او د غرناطي اولس به د هغوی په انتظار جګړه جاري وساتلای شي؟
حامد ځواب ورکړ: که موږ ځانونه د الله د نصرت حقدار ثابت کړل، نوموږ ته د مایوسي هیڅ دلیل نشته د غرناطي اولس په هر صورت باید د خپلو تیرو ګناهونو کفاره ادا کړي. اوس دوی د ابو عبدالله د تخت او تاج د دفاع لپاره نه بلکي د خپلي بقا لپاره جنګیږي او دوی پردي پوهیږي چي که یې حوصله ماته شوه نو په اندلس کي به یې هیڅ د پناه ځای پاتي نه وي.
زموږ ترکي ورونو د اروپا د خلکو غرور په خاورو کي را نسکور کړ. د هغوی د برباو سیلاو د پولینډ او اطریش تر سرحدونو پوري رسیدلی دی، د دوی په لاسو پر قسطنطنیه د اسلام د بری بیرغ رپیدلی د روم په بحیره کي د دوی سمندري ځواکونه د اندونیزیا او ایتالیا پر څنډو اورونه بل کړي دي.
زما پوره باور دی چي که هغوی زموږ لوري ته لږ پام راواړاوه او څو بیړي یې د اندلس څنډو ته را ورسیدې نو په ټول قوم کي به د ژوند نوی ساه وچلیږي.
زه دا دعوا نه کوم چي ترکان به تر څو ورځو او میاشتو پوري زموږ مرستي ته راورسیږي خو دا په پوره داډ وایم چي که د غرناطي اولس د بری او شهادت له لاري پرته کومه بله لاره غوره نکړه نو هغوی به خامخا را ورسیږي. د امیدونو د سهار رڼا یوازي د هغو قافلو برخه ده چي د مایوسي په تیارو کي د عزم او ارادي ډیوي بلوي.
د غرناطي د اولس دا فرض دی چي تر څو د بری او نصرت د مالك په دربار کي د دوی د عاګاني نه دي قبولي شوي دوی دي د امیدونو د ډیوو د بلو ساتلو لپاره خپلي ویني ورکوي. یوه مسلمان ته د شهادت لاره د بری لاره ده، زه د غرناطي له اولس نه خطر نه احساسوم، هغوی ته د غلامي د ذلت پرځای د عزت او شهادت لاره ورښودل کیدای شي. زه د اندلس تر څنډو پوري راګرځیدلی یم، د هغو کلیو او ښارونو احوال راته معلوم دي چي د هغو په اړه دا تصور کیده چي د نصرانیانو پر غلامي قانع شوي دي. زه دا په ځغرده وایم چي د هغوی په سینو کي د آزادي ولولي نه دي سړي شوي. کله چي له کوم افق نه د امید یوه وړانګه وځلیږي دوی به بیا راپورته شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یوازې د غرناطې د هغو مشرانو په باب اندېښمن یم چې خپل تدبیر ورته سمه لاره ښکاري.

زه له هغه آرامۍ خوښوونکو وېرېږم چې داسې ګڼي چې کله د غرناطې سرتیرې توري وغورځوي نو فردیناند به د امن له پیغام سره راشي. د هغوی کورونه او شتمنۍ به خوندي پاتې شي او د نصرانیانو په پهره کې به آرام خوب کوي.

کـه کومـه ورځ تا دا احساس کړه چې په غرناطه کې د هغو ځان غولوونکو کسانو زور شونو ته باید هلته ورشې او سمې لارې ته یې راولې، د غرناطې آزادۍ غوښتونکې اولس او حقپال علما به درسره ملاتړ وي، اوس زه له تانه اجازه غواړم.

ته باید له خپلو ډېرو اعتمادي دوستانو څخه پرته زما په باب چاته څه ونه وایې چې څه پروګرام لرم. عاتکې ته هم باید پام وکړې.

حامد جګ شو ودرید.

هاشم وویل: ته سهار ته روانیږې؟

: نه زه همدا اوس ځم، په کور کې مې اس تیار ولاړ دی.

: ستا سره به نور څوك حې؟

زه له دې ځایه یوازې ځم په مخه کې به له بل کلي نه څوك راسره روان کړم.

: زه تا ستا له کوره رخصتوم.

هغه تولـه ننداره اوس د دې په سترګو کې وه چې کله حامد بن زهره د کور په دروازه کې په لمدو سترګو او موسکې خوله خدای پاماني کوله او بیا دې سر په سجده کیښود او د غرناطې د دغه ستر میړه د برې د عاګانې یې کولې.

*****

د حامد بن زهره له روانیدو نه وروسته هم تر څو اونیو پورې د غرناطې اولس ته د مرستې د سامان په رسولو کې پوره برخه واخستله. خوچې کله له یوه پلوه د یخنۍ د موسم او واورو اوریدو له لامله لارې بندې او له ستونزو سره مخ شول له بل لورې د دښمن د چاپه غورځوونکو ډلو یرغلو نه زیات شول نو عاتکې د ده په کړو وړو کې هم یو ژور بدلون احساس کړ، عمیر په هغو شپو ورځو کې دوه ځله کورته راغې، لومړې ځل یې دوې شپې تیرې کړې او د غرناطې د اولس د بې وسۍ او بې چارګۍ کومې کیسې یې چې وکړې ډېرې مایوسوونکې وې. دویم ځل هغه د شپې مهال کورته راورسید، عاتکې ته معلومه شوه چې د غرناطې دوه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفوذ خاوندان ورسره راغلي دي.
دا د غرناطي د نويو حالاتو اوريدوته ناکراره وه خوله عمير سره يې د ليدو فرصت ترلاسه نه کړ، ده خپل ميلمانه ميلمستون ته ورسول خپل پلار ته يې احوال ورکړ چې هغوی د ابو القاسم له لوري يو مهم پيغام راوړی دی. هاشم له ده سره ميلمستون ته ولاړ.
لږ ځنډ وروسته عمير په انګړ کې نوکرانو ته ويل: تاسو زر ډوډۍ تياره کړی اسونو ته واښه واچوی زينو نه مه لري کوی، موږ چې ډوډۍ وخورو بيرته ستنيږو، د پلار جان اس هم تيار کړی هغه هم له موږ سره ځي.
عاتکې تر لږ ځنده په اندېښنه خپلې کاکا ناوي ته کتل، بالاخره يې ورته وويل : د عمير له خېرې نه داسي معلوميږي چې کوم ښه خبر يې نه دی راوړی. او اوس چې د ابو القاسم استازي شپه په شپه کاکا جان له ځانه سره بيايي نو د دې سبب د دې پرته هيڅ نشي کيدای چې په غرناطه کې يوه مهمه پيښه شوی ده.
سلمی ځواب ورکړ : لورې! ته بايد دومره پريشانه نه وی ته عمير پيژنې، که کوم بد خبر وای دننه به راغلی و او شور به يې ګډ کړی ؤ. ته ډاډه اوسه که کومه مهمه خبره وه نو ستا کاکا به يې ماته له ويلو پرته غرناطي ته نه ځي، ما د عمير نه د امين او عبيد په باب هم ونه پوښتل.
لږ ځنډ وروسته عاتکه د انديښنې په حال کې بالاخانې ته خپلې کوټې ته روانه وه، د زينې په منځ کې د پاسنی پوړ نه دوه ګامه لاندې يوه کړکۍ د هستوګنې کوټو او ميلمستون ترمنځ د هغو کوټنيو بام ته خلاصيده چې نوکران پکې اوسيدل.
عاتکه دې کړکۍ ته ودريده، بيا يې زړه نا زړه کړکۍ پرانسته او د کوټو پر بام ورو ورکوزه شوه او په چوپړ ګامونو وړاندې ولاړه.
نژدې ديرش ګامه وړاندې د دې بام يوه څنډه د ميلمستون د شاديوال سره پيوست وه .خو د ميلمستون د پراخه کوټو بامونه له دې بام نه تر يو نيم ګز پورې اوچت وو. تر بام لاندې دوې وړې وړې دريڅې وې. يوه دريڅه پرانستې وه او له هغې نه د کوټې تته رڼاراوتله، عاتکه په ګونډو شوه او دننه يې دورکتلو هڅه وکړه خو ديوال دومره پلن ؤ چې د دې نظر لاندې نشو لويدلی، دې يوازې خبرې اوريدې.
يو چا ويل : ګوره که دا معامله دومره مهمه نه وای نو صدر اعظم ابو القاسم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د شپې مهال تاته د سفر زحمت نه درکاوه، هغه په خپل ليك كې ټول تفصيلات نشواى ليكلى. بيا هم ته د وضعي د نزاكت لږ او ډير احساس كولى شې. موږ ته د غرناطى د ژغورنى وروستى فرصت دى او كه موږ دا فرصت هم بايلو د نو زموږ راتلونكى نسلونه به مو معاف نه كړي.

د هاشم غږ اوچت شو: ما د ابو القاسم د امر له تعميل نه غاړه نه ده غړولې، زه غرناطى ته د تلو لپاره چمتو يم خو كه ابو القاسم دا غواړي چې زه د دى سيمې د ټولو قبايلو مسئوليت واخلم نو لومړي بايد د دى قبايلو د مشرانو سره مشوره غواړم.

: كه يې ته قانع نكړاى شواى نو امكان لري ته هغه قانع كړې، ته ـــ

يې د همدى لپاره غوښتى يې چې هغه ستا رايې ته زيات اهميت وركوي.

هاشم وويل : ډير ښه زه تيار يم.

عمير وويل : پلار جانه! زما باور ؤ چې ته به انكار نه كوې ځكه خو چې راغلم ستا د اس د زين كولو امر مې وكړ.

هاشم وويل : ته ورشه مور ته دى تسلي وركړه چې ستا ورونه په خيريت كې دي.

په كوټه كې د ګامونو غږ واوريدل شو، او عاتكه زر جګه شوه او د خپلې كوټې په لوري روانه شوه، د دى د زړه بار سپك شوى ؤ او زړه ته يې تسلي وركوله چې وزير ابو القاسم پر دښمن له پريكنده بريد نه وړاندې د اولس له مشرانو سره مشوره كول غواړي، خو پردې كار شكمنه وه چې د موسى بن ابى غسان په موجوديت كې دا پيغام د وزير لخوا ولې راغى او د دى د كاكا د دوه زره توب سبب څه دي؟

*****

غرناطى ته د هاشم له تلو نه لس ورځې تيرې شوى او په كلي كې هيڅ‌چا ته معلومه نه وه چې هلته څه كيدونكي دي، په دى موده كې سعيد هم په كلي كې نه ؤ، منصور به هره ورځ د عاتكې كورته راتلو خو د سعيد په باب هغه هم څه داډمن خبر ورنكړاى شو. يوه ورځ عاتكې زبيده راوغوښته او ټينګار يې پرې وكړ چې سعيد بيرته راستون شو خامخا يې دلته را واستوه.

دوى ورځې وروسته دا د سهار له لمانځه نه فارغه شوه چې منصور په منډه كوټې ته ورننوت او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماما جان راغی.
چیرته دی؟
: په جومات کی له خلکو سره خبری کوی، اوس به دلته راشی د شپی کورته راورسید.

عاتکه په بیړه له منصور سره لاندی ښکته شوه، هغی له برنډی نه د کاکا ناوی کوټی ته ورو کتل چی د قرآنکریم تلاوت یی کاوه. عاتکه په بیړه له انګړ نه تیره شوه او درشل ته نژدی ودریده او د سعید د راتلو انتظار یی کاوه.

لږ څنډ وروسته سعید راښکاره شو، عاتکه څو ګامه دبڼ لوری ته چپه ودریده، سعید چی ورنژدی شو ویی ویل :

زه چی د شپی راغلم ستا پیغام راورسید، مګر ډیره ناوخته وه، ته ډیره پریشانه یی څه خبره ده؟

عاتکی وپوښتل : ته غرناطی ته تللی وی؟
: نه! ماته هلته د تلو فرصت په لاس نه دی راغی. زه له څو ورځو راسی په الفجاره کی مصروف وم. ماته یی هلته د رضاکارانو راټولولو کار سپارلی ؤ.

عاتکی وویل : تاته معلومه ده چی په غرناطه کی کومه مهمه پریکړه کیدونکی ده؟

سعید ځواب ورکړ: زه یوازی دومره پوهیږم چی موسی بن ابی غسان به ډیر زر له ښاره راووزی او پر دښمن به بریدوکړی، او له دی سره سم به د سمندر ترڅنډو پوری په ټولو نیول شویو سیمو کی خلك پر دښمن ور پورته شی. د غرناطی وضعه دومره نازکه شوی چی نور موږ تر ډیری مودی پوری په یو نیم تکر اکتفا نشو کولی.

تا یوه ورځ ویلی ووچی ابو عبدالله او د هغه وزیر ابو القاسم د جګړی په باب زیات امیدوار نه دی او که یی وس ورسیږی نو د جګړی دوام به خوښ نه کړی.
: هوکی د غرناطی اولس همداسی احساسوی خو د موسی بن ابی غسان په موجودیت کی د هغوی وس نه رسیږی.
: تاته معلومه ده چی هاشم کاکا له څو ورځو را سی په غرناطه کی دی؟
: هو زه چی کورته راغلم دغه خبره می واوریده.
: مګر تاته دا معلومه نه ده چی هغه د ابو القاسم په بلنه هلته تللی دی، د هغه له لوری دوه تنو پیغام راوړی ؤ چی صدر اعظم ته د لویی مشوری لپاره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغوښتې يې، عمير له هغوی سره يوځای راغلی ؤ.
: مگر په دې کې د اندېښنې څه خبره ده، تاته معلومه ده چې ستا تره د لوی سالار سره همنظره دی او هغه ابو القاسم ته کومه غلطه مشوره نشي ورکولی.
عاتکې ووېل: که د حملې په باب خبره وای نو د ابو القاسم پرځای باید د موسی بن ابی غسان لخوا کاکا جان ته پيغام راغلی وای، زه دا خطر احساسوم چې ابو القاسم د موسی بن ابی غسان د نفوذ راکمولو په خاطر د قوم د مشرانو راټولو او له ځان سره د هم نظره کولو پروگرام نه وی پيل کړی.
سعيد ځواب ورکړ: په موجوده حالاتو کې بايد موږ دغسې فکر ونه کړو، که د ابو القاسم په ذهن کې داسې خيال راوگرځي هم نو ستا کاکا به خپل همراز نکړي.
که هغه له هاشم کاکا سره د مشورې ضرورت احساس کړی وی نو د هغې یوازينی سبب دا کيدای شي چې حالاتو دی هم د موسی په څير فکر کولو ته اړ کړی دی او هغه له دښمن سره د وروستی جگړې لپاره د اولس د مشرانو ملاتړ غواړي. که نه نو ستا د کاکا جان په اړه هغه څه بد گومانی نشي کولی چې د سولې په کوم پروگرام به ورسره خبرې غوره وبولي.
عاتکه هيله منه شوه ويې وېل : که ته دلته وای نو زه به دومره اندېښمنه نه وای، زما په زړه کې ډول ډول اندېښنې سر را اوچتوی، ما دا فکر کاوه چې تباهی د پوځ يو ټولگی له اوږدې جگړې نه مايوس او ستومانه شوی او د سولې ملگرتيا کوی او اوس له مخې نه د موسی دلری کولو لپاره کوم ژور سازش کوی.
سعيد ومو‌سکل : د اندېښنې هيڅ چاره نشي کيدای ستا د ډاډ لپاره ايا دا بس نه دی چې ستا کاکا جان همدا اوس په غرناطه کې دی؟
عاتکې ځواب ورکړ: زه په هاشم کاکا بدگومانی نه کوم، خو له تيرو څو اونيو راسې يې په کړو وړو کې زيات بدلون راغلی، د جهاد د تبليغ په اړه د هغه احساسات ساړه شوی دی او د جگړې پر ځای اوس د خپلو زامنو په باب فکر کوی.
: عاتکې! هر پلار د خپل اولاد په باب فکر کوی.
: پخوا خو دا حالت و چې که به چا لږ مايوسی ښودله نو دی به پرې په غوسه شو، له عمير نه به په همدې خفه ؤ چې هغه د دښمن د ځواک نه وېريدلی ؤ. خو اوس عمير د هغه په وړاندې پر موسی هم انتقاد کوی او دی چوپ وی.
سعيد ځواب ورکړ: هغه پوهيږي چې عمير بې عقل دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نو آیا ډ حیرانی خبره نه ده چی د ابو القاسم استازی له عمیر سره راغلی وو؟

: عاتکې ته مې ځایه اندیښنی کوی، ته دا فکر ولی نه کوی چی د غرناطی نه راتلونکی ایلچی ته به د یوه لارښوونکی ضرورت ؤ او ستا د تره زوی به دومره احمق هم نه ؤ چی هغوی ته یی د خپل کور لاره نه وای ورښودلی.

عاتکی وخندل، د هغی له زړه نه د تشویش پاتی بار هم لری شو.

سعید وویل : راځه زه کاکا ناوی ته سلام ته ورځم.

*****

بلی ورځی ته هاشم له غرناطی نه بیرته راستون شو.

سعید یی چی په راتلو خبر شو کور ته یی ورغی، هاشم پر بستره غځیدلی ؤ سلمی او عاتکه نژدی ورته ناستی وی عاتکی خپله چوکی سعید ته پریښوده او شاته ولاړه.

سعید چی کښیناست پوښتنه یی وکړه:

ماته همدا اوس منصور خبر راکړ چی ته له غرناطی نه راګرځیدلی یی او سملستی ستا خدمت ته راغلم. ته څه وخت راورسیدلی؟

: ډیر وخت نه کیږی چی راورسیدم. هاشم له ستومانی نه په ډکه لهجه ځواب ورکړ.

: ستا طبیعت څنګه دی؟

: ډیر ستړی شوی یم، په غرناطه کی د خوب او آرام فرصت راته نه ؤ.

: ډیر وځندیدی، کاکا ناوی ستا په باب ډیره اندیښمنه وه،

: ګومان می کاوه چی یو دوی ورځی به پاتی شم او بیرته به راشم خو دغرناطی حالت داسی ؤ چی زه له مجبوری پاتی شوم.

: کاکا ناوی ویل چی له هغه ځایه دوو تنو پیغام درته راوړی ؤ او ته ناڅاپی روان شوی.

هاشم سلمی ته وکتل او بیا یی سعید ته مخ واړاوه ویی ویل:

زه ابو القاسم وربللی وم، په غرناطه کی د خوراکی موادو کمبود خطرناک حالت راوستلی دی که دښمن د یخنی د موسم تر پایه کلابندی ته دوام ورکړی نو په زرګونو تنه به له لوږی مړه شی، او د اولس په ځیر به په لښکر کی هم مایوسی خپره شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موسی بن ابی غسان ټینګار دا دی چې موږ بې له ځنډه باید له بشپړ پوځ سره بهر ته ور ووزو او پر دښمن کلکه حمله وکړو، خو د غرناطې د مشرانو یوه بانفوذه ډله د حملې مخالفت کوي.

: ته وزیر اعظم ورغوښتې وې آیا هغه هم د موسی د پلان مخالف دی؟

: نه! هغه یوازې دا غواړي چې له غرناطې نه د وروتلو او د پریکنده جګړې نه وړاندې باید ځو نور محاذونه هم پرانستل شي، چې د دوی قوت ځو ټوټې شي.

له مانه هغوی پوښتل چې د غرنیو سیمو قبایل به د غرناطې د اولس د بار سپکولو لپاره څومره مرسته ورسره وکړي.

ما هغوی ته دا ځواب ورکړ چې زه د خپلې قبیلې او د خپلو ځو ګاونډیو نورو قومونو ذمه واري اخستلای شم خو د نورو سیمو قبیلې چې د جګړې ډګر ته راکاږي باید له سردارانو سره یې مشوره وشي.

اوس د حکومت استازي هغوی ته ورغلي دي.

سعید وویل : قبایلو موږ هیڅکله‌ته یو مایوسه کړي او اوس هم د غرناطې له اولس سره چې لږ او ډیره مرسته کیږي هغه هم د همدوی د اخلاص او قربانۍ نتیجه ده، له موسی بن ابی غسان سره دې ملاقات وشو؟

: هوکې! هغه ماته وویل چې د غرناطې امن خوښوونکي د وسلې ایښودلو له خطرونو ښه پوه کړم، همدغه سبب ؤ چې زه بېرته زر راستون نه شوم.

سعید تر لږ ځنډه له چورت وهلو وروسته وویل:

که ته بده نه منې نو په ډیر ادب درنه پوښتنه کوم چې سلطان ابو عبدالله او ابو القاسم خو به د موسی بن ابی غسان په ناخبرۍ کې کومه ځانګړې خطرناکه پریکړه نه وي کړې؟

هاشم ځواب ورکړ: د هغوی په اړه زه د داسې خبرې فکر نشم کولی خو زما سره دا اندیښنه خامخا شته چې که موږ ته له بهرنیو هیوادونو ښه ملاتړ راونه رسیږي نو په غرناطه کې به د سوله خوښوونکو خلکو پله درنه شي، تر اوسه پورې ستا د پلار له لورې هم کوم پیغام نه دی راغلی خدای «ج» پوهیږي هغه چیرته دی!

موسی چې زه ولیدم د هغه په اړه یې پوښتنه راڅخه وکړه او ما له دې زیات څه ځواب ورنکړای شو چې که هغه ژوندی وي نو ان شاء الله ډیر زر به بیرته راشي.

: سعید بچیه ! د هغه د برۍ لپاره دعا کوه، که هغه له ترکانو نه د ځو بیړیو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په راوستلو بريالی شو نو د غرناطي د اولس په منځ کې به نوی روح وچليږي او بيا به وگوري چې د اندلس د هر مسلمان کور به په يوه مزبوط مورچل بدل شي. ما د خپل توان او استعداد په اندازه پوره هڅه وکړه چې اولس د هغوی تر راتلو پوري د دښمن پرخلاف خپلې سينې سپر کړي. خو د اولس په رگونو کې اوس ډيره وينه نه ده پاتې.

سعيد ووېل : ته بايد نا اميده نه شې، زما باور دی چې پلار جان به زر بيرته راستون شي او د غرناطي خلك به د هغه تر راتگه جگړې ته دوام ورکړي.

: خدای «ج» د وکړي چې ستا هيلي پرځای ثابتې شي.

خو زما دا حالت دی چې کله د اولس د راتلونکي په فکر کې شم نو ساه مې بنده شي.

هاشم دا ووېل او د حسرت په حالت کې يې سترگې پټې کړې.

لږ ځنډ وروسته چې سعيد له کوټې نه بهر ووت عاتکې په انگړ کې د هغې انتظار کاوه سعيد دی ته نژدې پنبه ونيوله ويې ويل : عاتکې ريښتيا ووايه اوس هم ته د خپل کاکا په باب ډاډمنه نه يې؟

: نه! اوس له ما سره د هغه په اړه څه بدگوماني نشته، زه يوازې د عمير په سبب انديښمنه وم.

سعيد ووېل : ما د هغه له خبرو نه دا احساس کړه چې د غرناطي له وضعې نه ډاډه نه دی، ځکه خو زما اراده ده چې زه يو ځل هلته ولاړ شم او بيرته راشم، تر نن ماښام به پنځوس تنه رضاکار چې له جنوب نه غله راوړي دلته راورسيږي، زه به هم ان شاء الله ورسره شامل شم او ان شاء الله چې هلته ورسيږم تا زه احوال به راوړم.

: مگر اوس خو د غرناطي هيڅ لاره خوندي نه ده.

: ماته معلومه ده خوله څو هفتو راسې د دښمن شواخون راوړونکو گروپونو زيات تاوانونه زغملي دي. اوس دوی غرنيو سيمو ته په ننوتلو دا خطر احساسوي چې د هرې ډبرې ترشا او د هر بوټي په بيخ کې به زموږ يو تن کمين نيولی وي. او دوی چې کوم مناسب ځای ته ورسيږي نو د غشو او ډبرو تر باران لاندې به راځي. دغرناطي دسرك وروستي څو ميله لاره زموږ لپاره ډيره خطرناکه وه خو اوس موږ هغه لاره پريښې ده، او د خوراکي شيانو قافلي اوس د گاډيو پرځای په کچرو باروو او په هغو تنگو او سختو لارو يې راوړو چې دښمن هلته هيڅ خنډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشي جوړولی.

زموږ پوځ ته معلومه ده چې د اکمالاتو کاروان په کومه لاره راځي او څه مهال به را رسیږي ځکه خوکه د ښار شاو خوا د دښمن د یرغل امکانات وي هم د قافلي د ساتنې لپاره سرتیري ور استول کیږي.

عاتکې وویل : زه د غرناطې په اړه زیاته اندیښمنه یم. تاسو زر د بیرته راتلو هڅه وکړئ.

*****

عاتکې گومان کاوه چې د غرناطې خطرناك حالت به هاشم خوب او آرام ته پرې نږدي او هغه به له نویو احساساتو او جذبې سره په غرنیو قبایلو کې د جهاد لپاره تبلیغ وکړي، خو اوس د هاشم وضعه داسې وه چې تبلیغ خو پرځاې پریږده له کوره وتل یې هم نه خوښول.

د غرناطې له وضعې نه پریشانه خلك به د پوښتنې په خاطر ورته راتلل، له ده سره د هغوی د ټولو پوښتنو بوازې یو ځواب و چې غرناطه اوس د بوډاگانو د الفاظو پرځاې د ځوانانو وینې ته ضرورت لري. که تاسو وینې ورکولی شي نو دلته د خبرو پرځاې هلته ولاړشي. که نه نو دا دعا کوې چې له بهر نه څوك ستاسو ملاتړ ته راورسیږي. ما د غرناطې له مشرانو سره کتلي دي اوس دا خبره له دوی نه پټه نه ده چې حامد بن زهره د اسلامي هیوادونو د ملاتړ ترلاسه کولو لپاره تللی دی. زما باور دی چې دوی به د هغه تر کامیاب راتلو پورې د وینې تر وروستي څاڅکي جنگ کوي. خو د غذایي موادو د کمبود په وجه د غرناطې حالات ډیر خراب شوي دي. ځکه خو دا دعا کوي چې حامد بن زهره بیرته راستون شي او د غرناطې مشران داسې کومه غلطي ونه کړي چي زموږ د بربادي سبب شي.

د هاشم میرمن د هغه په باب ډیره اندیښمنه وه او هغې عاتکې ته ویل : لورې! خپل کاکا جان ته دې دعا کوه، دی له هغې ورځې نه ژ چې حوصله وبایلې خو اوس یې کوم غم دننه خوري، د شپې لټ په لټ اوړي. او کله کله په ناکرارې راپورته شي او قدم وهي.

عاتکې به هغې ته په تسلې کې ویل : کاکا ناوې! په دې ورځو کې د اولس هر غمخور اندیښمن دی، کاکا جان ته مې په غرناطه کې د اوسیدو په وخت کې د هغو خلکو له خبرو څخه صدمه رسیدلې ده چې د خپلې آزادۍ په قیمت امن

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي، د هغه د ناکراري سبب دا هم دی چې تر اوسه د سعید د پلار جان احوال نه دی راغلی. خو زما باور دی چې کله هغه له کوم امیدوارونکی پیغام سره راورسیږي نو ډېره حوصله به هم بیا را ژوندی شي.

*****

غرناطې ته د سعید له تلو یوه هفته پوره شوې وه، خو هغه هم د هغه ځای په باب هیڅ احوال نه ؤ را استولی.

بیا یوه ورځ د غرناطې د لښکر د سالار موسی بن ابی غسان په باب ډول ډول آوازې خپرې شوې.

یوه آوازه داسې وه چې هغه له ډېرې مایوسۍ نه د عبدالله له دربار څخه راووت او بیا لږ ځنډ وروسته یوازې له ښاره بهر شو پر دښمن یې برید وکړ د دښمن لیکې یې څیرې کړې او چیرته ورك شو.

یو خبر دا ؤ چې هغه له دښمن سره لاس په ګریوان په جګړه کیوت څو تنه یې ووژل او بیا د سیند غاړې ته ورسید او بیا چې ښه تپې شو نو له اس سره یې ځان سیند ته واچاوه، چې د وسلې او زغرې د وزن له امله په سیند کې ډوب شو او مړی یې هم بهر ته را ونه وت.

ځینې خلکو دا هم ویل چې هغه پر دښمن له برید نه وروسته غرونو ته ولاړ او د جنګیالیو قبایلو له لښکر تیارولو وروسته به بیرته راوګرځي.

خو سبا ته دی خبر په کلي کې غوغا ګډه کړه چې سلطان ابو عبدالله د لنډ مهالي سولې په خاطر د دښمن ټول شرطونه ومنل.

د ډېرو دردوونکې پیښې نه درې ورځې وروسته ماسپښین مهال سعید پر اس سپور د هاشم د کور مخې ته ورسید، هغه د برنډې مخې ته لمر ته پروت ؤ او سلمی نږدې ورته ناسته وه.

سعید له اس نه پلی شو ور وړاندې شو، هاشم راپورته شو، کیناست، دوارو څو شیبې په چوپه خوله یو بل ته کتل بیا د سعید له سترګو اوښکې راتویې شوې او هاشم د بې وسۍ په حالت کې سر ښکته واچاوه.

سلمی وویل: کښینه زویه!

هغه د هاشم ترڅنګ کیناست.

خالده د سلمی پنځه کلنه خور څه په برنډه کې ولاړه وه او عاتکې ته یې چیغې وهلې: خورې! هغه راغی، د منصور ماماجان راغی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه له خپلی کوټی نه راووتله، ورو ورو یی ګامونه اخستل او وړاندی ورغله چی نژدی ورغله ودریده، د هغی د مخ رنګ تك زیړ اوښتی ؤ او د ژړا له لاسه یی سترګی پړسیدلی وی.

د سلمی د لاس په اشاره ور وړاندی شوه او سعید ته نژدی کیناسته، تر لږ ځنډه هغوی چوپه خوله یو بل ته کتل، بالاخره سلمی په خپ غږ له سعید نه وپوښتل:

سعیده اوس به څه کیږی؟

: کاکا ناوی! ماته ښکاری چی د اولس د آزادی روح یی ترنی واخست او اوس به د خپلی راتلونکی په باب د هری پوښتنی ځواب د دښمن د خیری په ګونځو کی لټوو.

سلمی وپوښتل : ستا باور دی چی موسی بن ابی غسان شهید شویدی؟

: هوکی!دښمن د هغه اس ښار ته رالیږلی ؤ. هغه یی په بازارونو او کوڅو کی وګرځاوه، د ښار پر خلکو ویره او ترهه خپره ده او حکومتی چارواکی اولس ته دا ډاډینه ورکوی چی سلطان یوازی د اویا ورځو لپاره د اوربند تړون کړی دی، په دی موده کی که له موږ سره له بهر نه ملاتړ وشو نو بیرته به جګړه پیل کړو.

هاشم وویل : که موسی بن ابی غسان د اویا ورځنی اوربند څخه وروسته د بیا جګړی پیلیدو امید درلودای نو دومره به نه مایوسه کیدو، فردیناند دومره احمق نه دی، هغه پر دی پوهیږی چی اویا ورځی په امن کی تیری کړی د غرناطی اولس به بیا د توری اوچتولو لپاره تیار نشی.

سعید زړه نا زړه له هاشم نه وپوښتل : تاته معلومه وه چی سلطان ابو عبدالله او وزیر ابو القاسم د وسلی اېښودلو پریکړه کړی ده؟

: نه ! زه یوازی پر دی پوهیدم چی د ابو عبدالله د تصمیم نیولو اراده فلج شوی وه او د ابو القاسم لاس دومره مضبوط نه دی چی جګړی ته دوام ورکړای شی. ځکه خو که د ابو عبدالله په دربار کی د امن غوښتونکو پله درنده شوه او ده د هغوی د خبرو تر اغیزی لاندی کومه غلطه پریکړه وکړه نو هغه به د یوه وزیر په حیث مخالفت ونکړای شی.

کله چی ما له هغه سره ولیدل ډیر مایوس ؤ. هغه ما ته وویل چی د موسی بن ابی غسان د میړانی او اتلولی سره سره موږ له دی حقیقت څخه سترګی نه شو پټولی چی د غرناطی د امن خوښوونکو امیرانو او علماؤ په څیر د پوځ ځینی

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسران هم د دې جګړې له پای نه مایوسه شوي دي او زما اندیښنه ده چې یوه ورځ ابو عبدالله ماته دا امر ونه کړي چې موږ باید په هر قیمت سوله وکړو.

سعید وویل : مګر په غرناطه کې خو داسې آوازې خپرې وې چې د غرناطې د امن غوښتونکو ملاتړ ابو القاسم کاوه او له موسی سره د ده اختلافونه ډېر زیات شوي وو.

هاشم ځواب ورکړ : تر اوسه اولس دننه حالاتو څخه ناخبره دی. خبره اصلاً داسې وه چې موسی بیله څنډه له ټول پوځ سره بهر پر دښمن برید کول غوښتل او د ده دا ګومان و چې په اوسنیو حالاتو کې به د غرناطې یو سړی هم د ده د پلان مخالفت ونه کړي. څکه خو ده ابو عبدالله ته دا مشوره ورکړې وه چې زر تر زره د غرناطې مشران په الحمرا کې راټول کړه چې د پریکنده جګړې لپاره د دوی تائید او ملاتړ ترلاسه کړو، خو له ابو القاسم سره دا ویره وه چې د امن خوښوونکو امیرانو د علماؤ یوه بانفوذه ډله به د هغه له دې تجویز سره مخالفت کوي. ابو القاسم د موسی د پوهولو هڅه کړې وه چې که ستا دا تجویز په ډک دربار کې رد شي نو پر اولس به ډېره بده اغیزه وکړي. څکه څو د دغسې معاملې په دربار کې د راپورته کولو پرځای یو څل باید دا تسلي وکړو چې هلته باید ستا د طرحې پلویانو پله درنه وي.

او دا په هغه صورت کې امکان لري چې تاسو د ماتې خوړلې ذهنیت خاوندانو ته داډ ورکړې چې کله د غرناطې اولس میدان ته را ودانګي نو یوازې به نه وي.

د دوی جګړه به په ټول اندلس کې خپره شي او بیا به بهرنی اسلامي هیوادونه هم د دوی ملاتړ کوي، تر څو داسې یو حالت پیدا نشي د غرناطې اولس باید له خپل حصار څخه زاونه وزي، خو د غرناطې د مشرانو په اړه دموسی اټکل غلط و چې هغوی به د ځان وژنې پریکړه نه وي کړې، چې زه له غرناطې نه بېرته راستون شوی وم تا به په وار وار رانه پوښتل، ته ولې دومره پریشانه او خفه یې او ما به د ځان تیرولو هڅه کوله، خو نن زه درته ویلی شم چې زه له دې خبرې څخه ویریدم چې که دغه معامله په دربار کې راپورته شي نو د غرناطې زیاتره مشران به د موسی مخالفت کوي.

زه دا نه وایم چې موسی له بیړې نه کار اخست، د غرناطې وضعې هغه مجبور کړی و چې په بیړه ګام واخلي خو د هغه ارادې او عزم ته په درناوي برسیره زه پردې ویریدم چې اوس به د غرناطې اولس د دغه ستر انسان د حوصلو ملاتړ ونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی.

د ابو القاسم د ملامتولو هیڅ ګټه نشته، هغه د یوه داسې حاکم وزیر دی چې د غرناطې پر اولس د یوه عذاب په بڼه را نازل شویدی. اوس به د هغه وروستی هڅه دا وي چې د اوربند په وخت کې له دښمن نه زیات امتیازات واخلي. تر دې وروسته که غلامي زموږ په تقدیر کې نه وه نو بڼایي د الله کوم بنده مو مرستې ته راشي. خو اوس موږ ته تر جوش او احساساتو زیات هوښیارۍ او تدبیر ته ضرورت دی.

اوس د غرناطې د اولس پریکړه اوروّل زموږ له توان څخه وتلي، او تر څو داسې امیدواروونکې حالت رانشي موږ باید داسې خبره ونه کړو چې دښمن ته پردې سیمه د یرغل پلمه په لاس ورشي.

ته د حامد بن زهره زوی یې او تاته زیات د پام کولو ضرورت دی اوس ستا ساتنه زما تر ټولو لویه ذمه واري ده، او زه له تانه دا ژمنه غواړم چې د اوربند پر مهال به د احساساتي خلکو نه یوازې اوسې.

په غرناطه کې د هغه سربښندویانو کمبود نشته چې هره شیبه احساساتي کیدای شي، کله چې داسې خلك درته راغلل نو ته به د دې خبرې خیال ساتې چې له هغوی سره د دښمن د جاسوسانو هم امکان شته. زما باور دی چې اوس به د غرناطې د اولس لپاره لارې پرانستل شي او ستا پرته به هم دا کار وشي. که ته هلته ولاړې نو له امین او عبید نه پرته باید له بل چا سره ایسار نشې.

زه اوس هم ستا د پلار د راتلو په انتظار یم، زما امید پای ته نه دی رسیدلی چې هغه به د ځنکدن په حالت کې قوم ته د نوي ژوند له پیغام سره راستون شي. خو تر څو موږ داسې څه تکیه نه وي موندلې نو یوازې په سوله کې اوسیدل د نوي ازموینت د تیارۍ فرصت راکولی شي.

سعید وویل : کاکا جانه! نه بیغمه اوسه، زما له لوري به هیڅ بې احتیاطي ونه ګوري، خو زه داسې احساسوم چې په دې ورځو کې ستا موجودیت په غرناطه کې ضروري دی. هلته به آزادي غوښتونکي ستا مشورو ته ضرورت لري.

هاشم ځواب ورکړ: زه نه پوهیږم چې اوس زما مشورې څه ګټه رسولی شي. بیا هم زه غواړم په دوو درې ورځو کې غرناطې ته ولاړ شم او ژر به د بیرته راستنیدو هڅه کوم. خو که په کوم سبب زما ډیرې ورځې تیرې شوې او په دې موده کې ستا د پلار څه پیغام راغی نو دا خبره به بل چاته نه کوې. که هغه پخپله راغی نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څه کولو نه وړاندې باید له ما سره مشوره وکړي، زه چې د ده د راتلو څخه خبر شم سمدستي به راشم. د تازه حالاتو له معلوملو وروسته به پخپله وپوهیږي چې سمدستي د هغو خلکو له نظره پټ باید خپلې ذمه واري ترسره کړي.

*****

څلورمه ورځ هاشم غرناطې ته ولاړ، د هغه له تلو نه دوې هفتې وروسته د کلي درې کسه چې په پوځ کې شامل ژ کورونو ته په رخصتي راغلل، هغوی دا خبر راوړ چې په غرناطه کې ځینې خلك د اوربند پرخلاف زیات خفگان ښیي، او خلك ځای ځای د ابو عبدالله پرخلاف مظاهرې کوي.

تیره هفته د «البسین» له محلې نه د الحمرا ماڼې په لوری د خلکو یوه مظاهره ولاړه، د هغوی د تیت پرك کولو لپاره پوځ رامیدان ته شو.

په ښار کې دا آوازه هم توده ده چې فردیناند هم له دې وضعیت نه زیات پریشانه دی. هغه د پخوانی تړون له مخې له سلطان ابو عبدالله نه غوښتې دي چې د پوځ کوم افسران او د غرناطې د امیرانو د کورنیو کوم کسان سینتافې ته د یرغمل په ډول استول کیږي باید زر تر زره یې ور واستوي که نه نو دی به د اوربند د تړون پابند نه وي.

د ځینو خلکو دا گومان دی چې د غرناطې امن غوښتونکې د بیا جگړې وروستي امکانات هم ختمول غواړي، هغوی ابو عبدالله ته مشوره ورکړې ده چې د هغو با نفوذه امیرانو څخه چې د بغاوت خطر احساسیږي د هغوی د راقابو کولو همدا یوه لاره ده چې د یرغمل په بڼه یې ژر تر ژره فردیناند ته وسپاري او ابو عبدالله د دوی د مشورې عملي کولو ته چمتو شویدی.

سعید چې دا خبر واورید د هاشم کره ورغی او عاتکې ته یې وویل : ماته دا خبرو د منلو نه ښکاري، بیا هم زه غواړم غرناطې ته ولاړ شم، د هاشم کاکا احوال اخستل هم ضروري دي. د هغه د تلو هم ډیرې ورځې تیرې شوې، له کلي نه څلور کسه نور هم له ما سره روانیدو ته تیار دي او موږ به تر لږ ځنډه وخوځیږو.

عاتکې او د هغه د کاکا میرمنې له سعید سره د دې ژمنې اخستلو وروسته چې پام به کوې! خدای پاماني وکړه او لږ ځنډ وروسته پنځه پر برښنا ډوله گرندیو اسونو سپاره د غرناطې په لور وخوځیدل.

د سعید له تلو دوې ورځې وروسته هاشم راغی، او خپلې کوټې ته چې ننوت بې حاله پریوت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ څنډ وروسته هغه سلمی ته وویل:
زما تر اوسه پورې دا امید ؤ چې ښایي ابو القاسم د یرغملو له لست نه د امین او عبید نومونه وباسي، خو پر دې پرېکړه د سلطان مهر لګېدلی دی او د لست یو نقل فردیناند ته استول شویدی، اوس به څه وخت ناڅاپه هغوی سینتهافی ته واستوي.
سلمی خپلې اوښکې پاکې کړې ویې ویل: مګر ابو القاسم خو ستا دوست دی.
: زما له ابو القاسم نه څه ګیله نشته، که د هغه وس وای نو خامخا به یې زما مرسته کړې وای، خو د پوځ د سالار دا ټینګار ؤ چې د پوځ د آرام ساتلو لپاره دښمن ته د عبید او امین په څېر د بانفوذه افسرانو سپارل ضروري دی. بیا هم ابو القاسم له ماسره دا وعده کړې چې هغه به څو ورځې وروسته بیرته را وغواړي.
سلمی! حوصله وکړه، زما په وړاندې د خپلو زامنو نه زیات د دې سیمې د ساتنې ذمه واري وه، ما نه غوښتل چې فردیناند مې یو دښمن او عبدالله مې باغي وبولي، خپل پوځونه دلته راواستوي او زه د زرګونو انسانانو د وژنې مجرم شم.
کوم څلور سوه تنه یې چې د فردیناند کمپ ته ور استولي دي د هغوی حیثیت به د بندیانو نه، د میلمنو وي. زما سره یوازې د دې خبرې غم دی چې د راتلونکو امیدونو ټولې ډېوې مړې شوې دي.
عاتکې په حیرانۍ خپل کاکا ته کتل بیا یې په خپ غږ وویل : سعید ستا د احوال لپاره غرناطې ته درغی، هغه دې ونه لید؟
: هوکې ومې لید، غوښتل مې بیرته یې راسره راولم، خو د هغه یو څه ضروري کارونه وو څکه له ما سره رانه غی، زما باور دی چې کومه خطرناکه لاره به نه غوره کوي او زر به بیرته راستون شي.
او اوس د عاتکې سترګې د ګنډې پورې غاړې ته په هغه ودانۍ ګنډلې وې چې د وخت په تیاروتوپانونو کې دی اوس هم هلته د امید کومه وړانګه لیدلی شوای.
دې ډېر په ناکرارۍ د سعید انتظار کاوه، له زینې نه یې د کاکا ناوې غږ واورید: عاتکې! عاتکې لورې! ته تر اوسه دلته ولاړه یې؟ ډېره یخني ده لورې!
دې په ژړه غونې غږ ځواب ورکړ: درځم کاکاناوې!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هاشم میلمه

د اوربند پنځه ویشت ورځې تیرې شوې وې، خو د پنځه ویشتو ورځو دغه پیښې عـاتکې ته د یوه ویروونکي خوب په څیـر ښکاریدې. کله به چې د هغو خوبونو لړۍ وشلیده نو دې به د بې وسې او بې کسې په حالت کې له خپل زړه نه پوښتل:

آیا په راتلونکو پنځه څلویښت ورځو کې داسې کومـه معجزه امکان لري چې زموږ مظلوم قوم د غلامۍ له ذلت نه وژغورل شي! آیا دا امکان لري چې حامد بن زهره ناڅاپي راشي، او موږ ته پیغام راکړي چې د ترکیې، مراکش او الجزایر نه د اسلام د غازیانو لښکر زموږ د مرستې لپاره راخوځیدلی دی.

د دې پوښتنو په ځواب کې به کله د دې څیره د داډ او باور په رڼا ویړقیده او کله به د بې باورۍ او مایوسۍ تیارې پرې خپرې شوې.

یوه ورځ چې لمر لوېده او په لویدیځ افق خپـرې ورانګې سـرې سـرې ځلیـدلې ناڅاپه دې د خالدې غږ واورید:

خورجانې ! خورجانې د منصور ماما راغی.

عـاتکې ټکان وخوړ زینې ته یې وکتل، خالده په منډه ورغله او د هغې لاس یې ونیـو ورکش یې کړه، عـاتکه لاندې ورسره ښکته شوه خو په انګړ کې هیڅوک هم نه وو، خالدې چې دا اندیښمنه ولیده وې یې خندل.

: هغـه دلتـه نشتـه، راشـه زه یې در وښیم، مـا چې هغـه ولیـد ومې پیـژاند، پر هغې پسې یو بل سـپـور هم را روان دی، خـالدې عـاتکه د انګړ د درشـل په لورې ورسره بوتله چې دروازې ته نژدې شوه وې یې ویل:

پاس وخیـژه خور جـانې هغـوی له دې ځـایه نه ښکارې. عـاتکه چې درشل ته ورغله یوې او بلې خوا ته یې وکتل بیا یې په اندیښنې وپوښتل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: چيرته دى؟
خالدى په خندا ځواب ورکړ: خورجانى! پاس وخيژه هغه به له هغه ځايه وويني.
عـاتکه په يوه نرۍ زينه د دالان بام ته وختله، خـالده په منډه د بام څنډې ته ولاړه او يو ځل يې له لاندې کتلو ورو‌سته په ورو وويل:
خورجانى! هغه دى راغلل.
عـاتکه ور وړاندې شوه او بيا يې ناڅاپه سترګې پر سعيد ولګيدې، هغه د حويلى لويديځ کونج ته رارسيدلى ؤ وريسې يو بل سپور هم و، چې دروازې ته راورسيدل له اسونو پلې شول، عاتکى چې د سعيد ملګرى وليد نو د يوى شيبې لپاره يې وينه په رګونو کې ودريده.
د هغـه پر سـر سپين پټکى ؤ، بورې سـترګې يې وې او د يوه غوړ منځ يې تر څنډې پورى شليدلى و، دسترګى له کونج څخه د غوړ تر مينځ پورى د زخم يو تت خـاپ اوس هم د هغـه پر مخ ښکاريده. ږيره يې خريېلې او د سرويښتـان يې په پټکى کى پټ وو که د هغه د بريتونو او وروځو د ويښتو رنګ د تور پر ځاى سور وزمـه واى نو بيله کوم شکه دى ويلاى شواى چى دا د هماغـه څيرى نخښې دى چى د دى په زړه نقش دى.
نوکران ور ووتل او د دوى د اسونو جلبونه يى ونيول، سعيد وويل : د ده اس په طبيله کى وتړى او زما اس کـورته واستوى، جعفـر ته ووايى چى تر لږ ځنډه درځم هاشم کاکا خو په کور دى که نه!
يوه نوکـر ځواب ورکـړ: هغـه ګـاونډى کلى ته د يوى جنازى لپـاره تللى ؤ، تر اوسه نه دى راغلى تاسو دننه کښينى هغه به راشي.
دوى چى له درشل نه تير شول او انګړ ته ننوتل نو عاتکى د بام له بلى څنډې نه ورته کتل.
ميلمه له سعيد سره ميلمستون ته ننوت خالدى له عاتکى څخه وپوښتل : خور جانى هغه راوغواړم؟
: نه ته لږ صبر وکړه.
څو دقيقى وروسته سعيد له ميلمستون نه راووت عاتکه په بيړه له بامه ښکته شوه د هغه په لاره کى ودريده ويى ويل:
سعيده! له تا سره څوک راغلى دى؟
: د هغـه نوم طلحـه دى او زه تر دى زيات هغـه نه پيـژنم چى له قـرطبى نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرناطي ته راتښتيدلی دی او اوس د ابو القاسم په دفتر کی د قسطايي ژبې د ترجمان په حيث کار کوي. اوريدلی مې دی چې د اورېند د ترون د خبرو اترو په وخت کې يې هم د سلطان په دربار کی د يوه ترجمان ذمه واري سرته رسولې. څو ورځې وړاندې له هغه سره زما لومړی ملاقات وشو، هغه له عمير سره راغلی ؤ. عمير چې را پيژاند ويې ويل چې هاشم کاکا دی پيژني. په تيرو ورځو کی چې هغه غرناطي ته راغلی ؤ نو له ده سره يې ليده کاته شوي وو هاشم کاکا چې د ده داستان اوريدلی ؤ ډيره اغيزه يې پرې کړې وه، تر دې وروسته به چې کله عمير امين او عبيد ته ورتلو نو دی به ورسره ؤ، ماته يو مظلوم سړی ښکاري، نن سهار ماته معلومه شوه چې د کرمو خلکو په باب چې پريکړه شوي وه چې دښمن ته به يې د يرغمل په څير سپاري هغوی يې د شپې په ورستي برخه کې سينتافی ته استولي دي.

: امين او عبيد هم په هغوی کې وو؟

: هوکې! ما چې دا خبر وارید د هغوی له دوستانو سره مې وليدل او بيا عمير هم دا خبره تصديق کړه، زما اراده وه چې کور ته راشم هاشم کاکا ته ډاډ ورکړم. خو د آزادي غوښتونکو په يوه غونډه کې شريك شوم او هلته راپاندې ناوخته شوه. بيا نژدې دوی بجې بيرته راغلم او د سفر تياري مې کاوه چې عمير طلحه راوست او ويې ويل چې ته کله ته ځې نو طلحه هم درسره بوزه. لوی وزير د پلار جان د تسلی لپاره هغه ته يو ليك ورکړی دی، عمير پخپله د ده سره راتلو خو د غرناطي د موجوده وضعی په خاطر هغه د رخصتي اخستل لازم ونه بلل.

عاتکې لږ فکر وکړ بيا يې وويل:

: ستا باور دی چې د ده نوم طلحه دی؟

: هوکې ما د ده همدا نوم اوريدلی دی مګر ته دومره انديښمنه ولې يې؟

عاتکې ځواب ورکړ:

د تيرو وختونو پيښو ماته پر هر انسان بد ګوماني راښودلې ده ما تا.ته د عتبه يادونه کړې وه ، هغه په همدې څيره ؤ، هغه زما په غشي ټپي هم شو او کټ مټ په همغه ځای د دغه سړي غوږ هم شليدلی دی خو د هغه د سر او ږيرې ويښتان سره وو. د ده ږيره نشته او د سر ويښتان مې يې ونه ليدل، خو که يې ورو‌ځې او بريتونه د تور پر ځای سره وزمه وای نو ما به داسې ګڼله چې هغه خپل نوم اړولی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

: عاتکی! تا چی کومه پیښه په خپلو سترګو لیدلی ده هغه د ډیر قوي زړه خاوند لپاره هم له زغم نه وتلی ده، خو ددغه سړي په باب ته بدګوماني مه کوه، ستا د پلار قاتل ستا کور ته د راتلو جرئت چیرته کولی شي، او ته بیا پخپله وایي چی د هغه وروځی او بریتونه سره وو، زما په ګومان د هغه د زخم خاپ ته شکمنه کړی، خو داسی پیښی له امکان نه وتلی نه دی، د ډیرو خلکو د زخمونو نخښی یو شان کیدای شي.

عاتکی ډاډمنه ساه واخستله ویی ویل:

سعیده ! زه ربښتیا هم بدګومانه شوی یم، ما دا فکر کاوه چی ښایی هغه په څه طریقه خپل ویښتان تور کړی وی، راځه دننه، کاکاناوبی ډیره خفه ده.

سعید له عاتکی سره روان شو او لږ څنډ وروسته د سلمی په مخکی ناست ؤ.

سعید هغی ته د غرناطی د وضعی په باب خبری وکړی او د عبید او امین په باب یي د تسلی نه وروسته لږ څنډ د هاشم انتظار وکړ او بیا اوچت شو ویی ویل : کیدای شي هغه د شپی مهال تم شي، ځکه خو ماته اجازه راکړی، زه به سهار وختی د هغه خدمت ته حاضر شم. عاتکی! که ستا سره د میلمه په باب تر اوسه پوری څه تشویش وی نوزه به یی راسره بوزم.

: نه، نه! زما د هغه په باب څه اندیښنه ده! پری یی ږده که کاکا جان راشی بده به پری ولګیږی.

*****

سلمی د ماسختن تر لمانځه د هاشم انتظار وکړ او بیا یی یوی خدمتګاری ته وویل :

اوس ښایی هغه رانه شي، میلمه ته ډوډی ور واستوه، لږ څنډ وروسته هغی له عاتکی سره خبری کولی چی خدمتګاره کوټی ته ورننوته ویی ویل:

آغا راغی او سیده میلمستون ته ولاړ، د ډوډی په باب یی وویل چی له میلمه سره تر لیدو وروسته یی خوری.

عاتکه ناڅاپه جګه شوه ویی ویل:

کاکا ناوبی! زه څم خوب راځی.

: دومره زر؟

: کاکا ناوبی! زما طبیعت وران دی، ښایی لمونځ وکړم او ویده شم.

خالده له بلی کوټی نه راغله او ویی ویل :

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خور جانی! تا له ما سره د کیسی کولو وعده کړی ده. زه درسره ځم.
: نه، نه! هغه پریشانه شوه وبی ویل : ته دی په خپله بستره کی پریوزه، زه چی لمونځ وکړم درته راځم.
خالدی شونډی بوڅې کړی وبی ویل:
: ته به له لمانځه وروسته ویده شی.
عاتکی د خفگان په حالت کی هغه تر مټ ونیوه بلی کوټی ته بی بوتله او زر بی پر بستره څملوله برسټن یی پری وغوړوله او په لږ غوسه ناکه لهجه یی ورته وویل:
ډیری رغړیدونکی نجلی آرامه ویده شه که نه نو بیا به هیڅ کیسه نه درته اوروم.
خالدی چی د هغی حالت ولید وویریده، عاتکه له کوټی راووته دزینی په لوری ولاړه زړه بی په درزا ؤ.
لږ څنډ وروسته دڅپه خپله کوټه کی د لمانځه ادا کولو پځای د هغی دریڅی سره غوړ نیولی ؤ چی د مزدورانو د کوټو څو بالبنته اوچته وه او د میلمه او کاکا خبری یی اوریدی.
هاشم ویل:
دا څنگه کیدای شي چی هغه بیرته راستون شوی وی او زه پری خبر نه وم. ابو القاسم باید په داسی آوازو باور ونه کړی.
میلمه وویل : جنابه ! د حامد بن زهره په باب لومړنی خبر داسی ؤ چی هغه د مالتا په جیل کی پروت دی.
: ابو القاسم ته دا معلومه وه چی هغه بندی دی.
: نه! فردیناند دا خبر پټ ساتلی ؤ، او د هغه د راوستلو لپاره یی بوه جنگی بیړی ور استولی وه، په دی گومان چی په مالتا کی د ده سفیر په کوم بل سړی د حامد بن زهره گمان نه وی کړی. د هغه په بیړی کی هغه دوه تنه جاسوسان هم د حامد بن زهره د پیژندلو په خاطر استولی وو.
هغه بیړی له ډیرو ورځو راسی بی درکه وه او اوس دمالتا نه دا خبره معلومه شوه چی کومه بندی په هغه کی راوړل کیدو هغه حامد بن زهره ؤ.
په هغو ورځو کی د روم د سمندرگی په لویدیځو برخو کی د ترکانو او د هغو د بربری حلیفانو بیړیو گزمې کولې او دا خبره له اټکل نه لری نه وه چی دغه بیړی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به څه پېښه ور شوې وي، د فرديناند دا گومان و چې که د بربريانو او يا ترکانو په مرسته حامد بن زهره ژغورل شوی وي نوّ هغه لومړنی هڅه به همدا وي چې د جنگ بندي د ترون له مودې پوره کېدو نه دمخه غرناطې ته راورسېږي.

اوس وروستی خبر دا دی چې د کوم بهرني يرغلگر درې بېړۍ په تياره کې ساحل ته نژدې راغلې او د قسطلې د دوو کښتيو له ډېرولو وروسته په کوم لور تښتېدلي دي۔

د ډوبو شويو کښتيو ماڼوگان چې بچ شوي دي وايي چې يوه لويه کښتۍ چې ډزې يې ډېرې وژونکې او خطرناکې وې ساحل ته ډېره نژدې راغله،

هاشم پوښتنه وکړه : ستا دا مطلب دی چې نا معلومې بېړۍ حامد بن زهره پر ساحل کښته کړی دی؟

: د فرديناند همدا انديښنه ده چې يرغل کوونکو د کوم مهم ضرورت نه پرته دومره لوی خطر نه شواى زغملی په کوټه کې تر لږ ځنډه چوپتيا حاکمه شوه بالاخره هاشم ووېل: زما اوس هم باور نه راځي، خو که حامد بن زهره ريښتيا هم پر ځنډه پلې شوی وي نو د هغه په رارسېدو کې به ځنډونه شي.

ميلمه ووېل : امکان لري چې هغه په اوسنيو حالاتو کې غرناطې او يا خپل کلي ته تر تگ دا غوره وبولي چې کوم بل چېرته غلی شي او د يوه مناسب وخت انتظار وکړي. په هر صورت دا مسئله ډېره مهمه ده، هغه بايد داسې فرصت ونه مومي چې فرديناند ته د اوربند ماتولو پلمه په لاس ورشي.

هاشم ووېل که هغه له بهر نه کوم اميدواروونکی پيغام راوړی وي نو همدلته به راشي او بيا به نيغ غرناطې ته ځي. که هغه د خلکو له نظره غلی کېدل غواړي نو ابو القاسم بايد د هغه په باب انديښنه ونه کړي.

: ابو القاسم ځکه پرېشانه دی چې پر هغه د هغو څلور سوه تنو د ژغورنې بار پروت دی چې د يرغملو په څېر دښمن ته سپارل شوي دي او ستا دوه بچيان پکې شامل دي.

ابو القاسم دا هيله لري چې که تاسو د نورو په اړه نه وي نو لږ تر لږه د خپلو بچيانو په خاطر خپلې ذمه وارۍ احساس کړۍ.

: آيا ابو القاسم اوس هم دا گومان کوي چې زه به حامد بن زهره ته د خپل کور د سوځولو لپاره اور تيارووم؟

: نه! له هغه سره يوازې د دې خبرې انديښنه ده چې که تا هغه سمې لارې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه وست او هغه کومه هنګامه جوړه کړه نو نصرانیان به تر ټولو دمخه په همدې سیمه کې وحشت ښکاروي او د غرناطي خلك به له تا سره هیڅ همدردي هم نه کوي. بیا به د فردیناند په جیل کې ستا د زامنو څه حال کیږي ته پردې ښه فکر کولی شې. په کوته کې یو ځل بیا چوپتیا خپره شوه.

لږ ځنډ وروسته هاشم وویل:

مګر زه څه کولی شم، زه څه وړ هغه سمې لارې ته راوستلی شم؟ که هغه د قبایلو په راپارولو بریالی شو نو ددې سیمې یو سړی به هم برالا د هغه پر خلاف د غږ اوچتولو جرئت ونه کړي.

: لوی وزیر همدا ویل چې هغه باید د خلکو د پارولو فرصت ترلاسه نه کړي. تاسو هغه ولټوئ او وبې پوهوئ او بیا که تاسو له هغه نه د څه خطر احساس کاوه نو په داسې تجویزونو فکر کیدای شي چې څو اونۍ او یا څو میاشتې د هغه خوله بنده شي.

: ستا په خیال هغه باید ونیول شي؟

: هوکې! که د هغه سمې لارې ته راوستلو ته نورې لارې نه وي نو ته باید له دې اقدام نه هم ډډه ونه کړې.

هغه په داسې یوه ځای کې ساتل کیدای شي چې له هغه ځایه یې غږ خلکو ته ونه رسیدای شي، که هغه غرناطي ته ورسید نو موږ به مناسب ګام اوچت کړو، او بیا به تا ته د زحمت درکولو ضرورت نه وي. خو که هغه بهر اوسیدو او د څه بغاوت خورولو هڅه یې وکړه نو دغه بې خونده ذمه واري به ته تر سره کوې، موږ ته معلومه ده چې سعید د هغه زوی دی، موږ ته دا هم معلومه ده چې یو کشر لمسی یې هم دلته اوسي او ته پوهیږې چې هغه په حامد بن زهره څومره ګران دی.

: زه یوازې دومره پوهیږم که حامد بن زهره د بغاوت د جنډې اوچتولو پریکړه کړې وي نو د لسو بچیانو او شلو لمسیانو ژوند که په خطر کې ووینې هم په چلند کې به یې کوم بدلون را نشي.

همدغه لامل ؤ چې سعید مو په غرناطه کې ونه نیو ، لوی وزیر کوم داسې ګام پورته کول نه غواړي چې خلك پرې وپاریږي.

: نو بیا هغه څه غواړي؟

: هغوی دا غواړي چې تاسو له هغو بانفوذه خلکو سره اړیکې ونیسی او په هر قیمت چې وي له حامد بن زهره نه یې د لرې ساتلو هڅه وکړې. ځینې سرداران د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردیناند له انتقام نه ویرول کیدای شی، ځیني نور د انعامونو په طمع راقابو کیدای شی. ابو القاسم د دی خبری ذمه واری اخلی چی تاسو له هغوی سره هر ډول وعدی وکړی هغه به ترسره کیږی. د زیاتی ډاډینی لپاره به هغوی دوی ته داسی لیکونه ور واستوی چی د ابو عبدالله او فردیناند مهرونه پری لګیدلی وی.

په کوټه کی دننه لږ څند چوپتیا خپره وه، عاتکی غوښتل چی تره ته یی په چیغو چیغو ووایی چی د ابوالقاسم استازی زما د پلار قاتل دی او اصلی نوم یی عتبه دی، خو د هغه له کومی نه غږ ونه وت، دی له هغه ځایه تښتیدل غوښتل خو د ګام اوچتولو سیك پکی نه ؤ.

هاشم وویل: که حامد له بهر نه د کوم امیدوارونکی خبر سره راغلی وی او خلکو ته دا معلومه شی چی زه د هغه مخالفت کوم نو په دی سیمه کی به زما لپاره د ساه کښل ګران شی.

· که تاته کوم خطر پیښ شو د ابو القاسم پر دوستی اعتماد کولی شی. هغه تاسو ته دا مشوره نه ده درکړی چی تاسو بی تدبیر او بی اټکله د هغه پرخلاف رامیدان ته شی، ترڅو ټول حالت معلوم نه شی ته باید له پوره احتیاط نه کار واخلی.

د ابو القاسم پردی باور دی چی حامد به د کوم ګام اوچتولو نه وړاندی خامخا له تا سره مشوره کوی که تاسو هغه ته دا مشوره ورکړای شوه چی د بیرون د قبایلو له راپارولو نه د مخه د غرناطی آزادی غوښتونکی له ځان سره ملګری کول ضروری دی نو ستا ټول تشویشونه به لری شی.

حامد بن زهره یوازی له غرناطی نه بهر زموږ لپاره سر درد جوړیدلی شی. چی سهار شو تاسو د هغه لټون پیل کړی. دا خبره ډیر وخت له هغه نه پټه نشی پاتی کیدای چی څلوږ سوه تنه با نفوذه خلك فردیناند ته د یرغمل په توګه سپارل شویدی، او کله چی تاسو د هغه په وړاندی دا اندیښنه ښکاره کړی چی که فردیناند د اوربند د مودی له پوره کیدو وړاندی پر غرناطه د قبضی اراده وکړی نو د غرناطی اولس به یی مقابله ونکړی، نو زما باور دی چی هغه به ستا سره له مشوری پرته هلته ولاړ شی او هغه هلته کوم لوی خطر نه شی راپیدا کولی.

هاشم وویل: ماته د څه پریکړی نه وړاندی د فکر کولو ضرورت دی. کیدای شی تر سهاره تاته یو ډاډمن ځواب درکړای شم، خو یوه خبره همدا اوس هم کولی شم چی زه په هیڅ حالت کی هم دا نشم زغملی چی په غرناطه کی له هغه سره د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن په خير چلن وشي.

که هغه ته هلته د سر کوم خطر پيښ شو نو زه به د سلطان ابو عبدالله او وزير ابو القاسم د ملګرى په حيث تر ژوندي پاتى کيدو د حامد بن زهره په ملګرى مرګ غوره ګنم او عبيد او امين ته هم زه تر دي بله غوره لاره نه وينم.

ميلمه ووېل : تاسو داسي فکر ولي کوى چي که هغه ته په غرناطه کى کوم خطر پيښ شي نو ابو القاسم به يوه شيبه هم وزير پاتى کيدل غوره ونه ګنى او زما په ګومان په غرناطه کى د هغه ډير سخت مخالف هم پر هغه ظلم نشي زغملى، زموږ اصلي ربړه دا ده چي هغه په امن او چوپ وساتلى شي، او زما باور دى چي په دي مسئله کى ته له ابو القاسم سره همنظره يى.

اوس ته ويده شه، زه به د شپى په وروستى برخه کى له دى ځايه روان شم، هغه وخت بنايي له تا سره ونه ليداى شم.

: نه ته چي راويښ شى نو ما به همدلته ووينى، او امکان لرى چي د شپى کومه داسي خبره زما ذهن ته راشي چي زه هم درسره روان شم، په هر صورت له تا سره د خداى پامانى لپاره خامخا راځم.

*****

لږ څنډ وروسته عاتکى په خپله کوټه کى د ډير خفګان په حالت کى قدم واهه.

: زما خدايه! څه وکرم، زه کمزورى او بى وسه يم، په دى کور کى زما حيثيت د يوى يتيمى او بى وسه نجلى نه زيات نه دى. په دى کلى کي يو څوک هم د کاکا پر خلاف زما په خبره باور نه کوى، اى د جزا او سزا مالکه! ماته همت راکړه چي کاکا مى له دى ګناه نه وژغورم.

بيا چي هغه په لمانځه ودريده نو سترګى يى نمجنى وى.

له لمانځه نه چي وزګاره شوه جګه شوه او بى سيکه پر خپله بستره وغځيده، بهر لرى د وريځو دتنا، غړونه راتلل، دا تر ډيره په ناکرارى لټ په لټ اوښته، بيا يى ناڅاپه داسي احساس کره چي لاندى څوک دروازه ټکوى. هغه څو شيبى چوپه او بى حرکت پرته وه، بيا ناڅاپه راجګه شوه زر يى يو دريڅه خلاصه کړه او انګر ته يى ور وکتل.

هاشم ګړندى له انګړ نه تيريده او د هغه په يوه لاس کى يو بهره دار مشال نيولى روان ؤ. د سترګو په رپ کى هغه د دى له سترګو الونيه شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هغه چیرته ولاړ، آیا هاشم کاکا ناڅاپه میلمه ته څه ویل ضروري ویلل؟ آیا دا امکان لري چې د کاکا ضمیر ناڅاپه راویښ شوی دی. او هغه د یوه غدار د مرۍ خپه کولو ته چمتو شویدی او یا هغه د سهار پر ځای همدا اوس د حامد بن زهره د لټولو پریکړه کړې ده. د عاتکې په زړه کې ډیرې پوښتنې راپورته شوې خو هیڅ داډمن ځواب یې ونه موند.

ناڅاپه د برېښنا له پرق سره د کور دیوالونه ولړزیدل او بیا ورسره د شمال تونده څپه راغله، او شرکند باران پیل شو، عاتکې زر کړکۍ بنده کړه بیا د خپلې بسترې ترڅنګ ودریده او په چورتونو کې ډوبه شوه.

په دې تالنده او برېښنا کې به هغه سفر ونه کړي، او که تر سهاره باران اوریده نو امکان لري میلمه هم پاتې شي، چې کاکا وې ښایي د سعید دوی کره تګ راته آسانه نه وي خو د سعید خبرول ضروري دي، اوس که هغه له میلمه سره تر ډیره خبرې کوي نو سهار به د خوب کولو ضرورت لري، او زه به د دروازې له خلاصیدو سره بهر ته ولاړه شم.

سعید ویلي وو چې زه به سهار ته کاکا ته راشم امکان لري تر سهاره باران ودریږي. او هغه په جومات کې تر لمانځه وروسته سیده زموږ کور ته راشي. په هر صورت چې هر څنګه وي زه به خامخا هغه ته ورځم. ما ته له هغه غدار سره د کاکا د خبرو اوریدل ضروري وو، امکان لري ما له هغوی نه نوی څه اوریدلي وای. خو اوس د باران او توند شمال په شور کې د هغوی غږونه زما تر غوږ نشي رارسیدای.

عاتکه بیرته پر بستره وغځیده او تر یوه ساعته لټ پر لټ اوښتو، وروسته خوب ورغی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عاتکې تشويش

عاتکه د درانه خوب نه ويښه شوه، په کوټه کې تر اوسه تياره وه، بيا يې سترګې پټې کړې او په اړخ واوښته خو ناڅاپه يوه ويروونکې خيال د هغه بدن تول ولړزاوه، له بسترې نه راجګه شوه. زر زر يې څادر پر سر کړ او د زينو په لور ګړندې شوه، څو شيبې وروسته دا په انګړ کې ولاړه وه.

باران تم شوی ؤ، په فضا کې دومره ګردونه وو چې څو ګامه لرې څه ليدل ګران وو، دا له انګړ نه تيره شوه او د حويلې د دروازې درشل ته ورسيده، دروازه ترلې وه، دې چې درنه پله وخوځوله وپوهيده چې دننه خوانه زنځير ده، بيا يې ناڅاپه دروازې ته نژدې په خټه کې تازه د اسونو د پښو خاپونه وليدل، دا يې چې وليدل په بيړه د ميلمستون په لورې ولاړه، د منځ کوټه خلاصه وه، هلته يوه شيبه ودريده او بيا د اسونو د طبيلې په لورې په منډه ولاړه، هلته يوازې درې اسونه وو د ميلمه له اس نه پرته د دې د تره اس هم نه ؤ. اوس دې ته په دې کې د شك ځای نه و پاتې چې هغوی تللي وو، دا په بيړه بيرته دروازې ته راغله او په زوره زوره يې له ټکولو وروسته نوکرانو ته غږ وکړ.

يوه نوکر دروازه خلاصه کړه او په حيرانۍ يې عاتکې ته کتل.په بيروني انګړ کې يو بل نوکر په پرستن کې ځان نغارلی ؤ، عاتکې ترې وپوښتل: کاکا جان چيرته لاړو؟

: هغه دا ونه ويل چې چيرته درومي، هغه نيمه شپه د سعيد دوی له کوره بيرته راستون شو او د شپې په ورستی برخه کې له ميلمه سره يوځای بهر ته ووت.

: تاته معلومه ده چې هغه له سعيد دوی کره تللی ؤ؟

: هو صيب! هغه له ميلمه سره تر ليدو وروسته لږ څنډ آرام وکړ چې جعفر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغی، ما دېر ورته ووېل چې هغه ویده دی خو هغه ټینګار کاوه چې زه همدا اوس ورسره ګورم.

: تا ته معلومه ده چې جعفر ولې راغلی ؤ؟

: نه هغه یوازې دا ووېل چې مایو ضروری پیغام ورته راوړی، په کور کې نور څوك باید خبر نه شي چې زه یې لیدو ته راغلی وم.

زه وېرېدم چې که هغه له کوټې راووزي پر ما به منت وکړي او بیا به د جعفر وار راځي، په وېره وېره مې د هغـه د کـوټې ور ورو ټکاوه، هغه په غوسه بهر راووت خو چې ما د جعفر نوم واخست نو د هغه ټوله غوسه سړه شوه.

په خدای «ج» سوګند! دا هغه ته یوه له مصیبته ډکه شپه وه، دی چې له کوره ووت باران پیل شو، تر نیمې شپې پورې یې موږ د راتلو انتظار وکړ، بیا چې بېرته راستون شو نو موږ ډاډه شوو خو د شپې په وروستي برخه کې یې بیا پاڅولو او د اسونو د زین کولو حکم یې راته وکړ.

هغه میمله هم د سعید دوی کره ورسره تللی ؤ؟

: نه هغه په مزه خپل خوبونه غورول.

: ښه ده بهر دروازه خلاصه کړې.

: دومره زر، تر اوسه خو سهار شوی هم نه دی.

: ساده کیږې مه، سهار شوی دی ځنډ مه کوئ!

: ته چېرته ځې؟

: هوکې! تاسو بیړه کوئ وخت مه ضایع کوئ.

نوکر زړه نا زړه بهرنی دروازه خلاصه کړه، عاتکه په منډه بهر ته ووته او د سترګو په رپ کې د نوکر له سترګو پناه شوه.

لږ ځنډ وروسته دا په یوه کنده کې ټیټه شوه، په مخ څوړې نرۍ لاره ختې ډېرې وې او دا د ښوئېدو له سببه ورو ورو ښکته تله، د کندې په منځ کې تر اوسه لږ لږ اوبه بهېدلې، دې په راوتلیو ډبرو پښې ایښودلې او وړاندې تله، خو په یوه ډبره یې پښه ولړزېده، او په اوبو کې پرېوته، تر ملا پورې یې جامې لندې شوې، خو دا زر راپورته شوه او د اوبو او ختو نه بې پروا یې بیا منډه واخستله.

څو شیبې وروسته دا د کندې په بله غاړه د سعید دوی د کور په مخ کې درېدلې وه، بهرنی د پاټك دروازه تړلې وه، دې په زوره زوره دروازه وټکوله او سعید ته یې چیغې وکړې خو دننه څخه هیڅ ځواب رانه غی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور په څیر د حجری دیوال هم ډیر لوړ نه ؤ، عاتکی څو شیبی یوی او بلی خوا ته په اندیښنه له کتلو وروسته د حجری پر دیوال ور توپ کړل او له لړ جنجال وروسته بل لوری ته تری کوزه شوه، د پراخ انګړ نیمایی لاره یی چی ووهله د ګردونو له منځ یی په دوه پوره کور سترګی ونښتی، بیا یی په تته رڼا کی د یوی کوټی تر دریځی د ډیوی رڼا ولیده، دا ورانددی ولاړه دروازه یی تیله کړه چی بیرته شوه عاتکه د شمال د څپی په څیر ترونده ورننوته او سعیده، سعیده! چیغی یی وهلی. یو سړی مخ پر قبله ناست ؤ او دعا یی کوله، عاتکی یی مخ ونه لید، هغه په بیړه دعا پای ته ورسوله او عاتکی ته یی مخ ور واړاوه خو هغه سعید نه ؤ.

عاتکه وارخطا شوه ویی ویل : ته څوك یی، سعید چیرته دی؟ پردی سړی سر تر پښودی ته وکتل او له ځایه جګ شو هغه له سعید نه په ونه جګ ؤ اود وریو له درانه څادرنه یی عاتکی دا احساس کړه چی هغه یو عادی سړی نه دی، هغه په داډ ځواب ورکړ:

سعید دلته نشته..

: هغه چیرته دی؟ عاتکی په اندیښنه وپوښتل:

: هغه په یوه داسی مهم کار پسی تللی دی چی له یادولو نه دمخه یی زه باید تا وپیژنم چی څوك یی؟

عاتکه وارخطا غوندی شوه ویی ویل : هغه زما له کاکا سره تللی دی؟

: ما ته نه دی معلوم چی ستا کاکا څوك دی، زه په دی کلی کی نابلده یم.

: زما تره یی د شپی دلته راغوښتی ؤ، د خدای «ج» لپاره مامه پریشانه کوه جعفر چیرته دی؟

پردی سړی بیا وپوښتل : ته عاتکه نومیږی؟

عاتکه تر یوی شیبی پوری حیرانه ودریده بیا یی ځان راقابو کړ ویی ویل : هوکی مګر تاته څه معلومه شوه؟

: ماته ستا په باب ډیر معلومات دی، زه تر یوی مودی د حامد بن زهره د سفر ملګری وم، هغه د خپل زوی او لمسی سره ستا نوم هم زیات یاداوه، ما د هغه کلا په باب هم زیات اوریدلی دی چی ستا مور او پلار پکی ښخ دی. زه دی کور ته د یوه دوست په حیث راغلی یم او که تا ته څه پریشانی وی نو د سعید او جعفر په شان پرما هم اعتماد کولی شی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: جعفر هم له هغوی سره تللی دی؟: هو کې! هغه ځواب ورکړ.
: تاسو ویل چې د حامد بن زهره سره د سفر اندیوال وی؟
: هو کې!
: د هغوی له لوری مو کوم پیغام راوړی ؤ؟
هغه دوه زړی شو دروازی لوری ته یې وکتل، په دروازه کې د څ د پښو غږ اوچت شو او عاتکې هم مخ ور واړاوه، زبیده کوټې ته ور ننوته او په حیرانی یې وویل:
: لوری ته په دی وخت کې؟
: عاتکې په وارخطایی وویل : ترورې! دا د خبرو وخت نه دی زه پردی ځان پوهول غواړم چې د سعید پلار جان اوس چیرته دی؟
: لوری! هغه د شپې مهال ناڅاپه روان شو او زما په گومان به اوس غرناطی ته رسیدلی وی، خو ته باید دا خبره چاته ونه کړی.
د عاتکې رنگ تك زیړ شو او په مایوسونکی لهجه یې وویل :
هاشم کاکا له هغه سره ولیدل؟
: هو کې! هغه چې دلته راغی را ویې غوښت او د ملاقات نه لږ څند وروسته ناڅاپه له دی ځایه روان شوی ؤ.
عاتکې نا بلده سړی ته مخ ور واړاوه ویې پوښتل: ته له هغه سره راغلی وی؟
: هو کې! زه د هغه د رارسولو په خاطر ورسره راغلی وم.
: هغه ، چې په مالتا کې بندی ؤ او دښمن خپله جنگی بیړی د هغه د راوستلو لپاره ور استولی وه؟
بیگانه سړی حیران شو ځواب یې ورکړ: هو کې! خو دا خبری تاته څه ور معلومی شوی!
عاتکې د هغه د پوښتنی پروا ونه کړه پوښتنه یې وکړه:
زه له تانه دا پوښتم چې هغه د قسطلی له/بیړی نه څه ډول وتښتید او هغه دری بیړۍ چې د اندلس پرځنډو یې د دښمن دوی بیړی ډوبی کړی او حامد بن زهره یې پر ځنډه پلی کړ، له کومه ځایه راغلی وی؟
: نابلده «پردی» ځواب ورکړ: زه ستا هری پوښتنی ته ځواب ویلی شم خو تاته دا خبره دومره زر څه ور راورسیده چې د دښمن دوی کښتۍ ډوبی شوی دی؟
عاتکې ځواب ورکړ: تیر ماښام د وزیر ابو القاسم استازی زما کاکا ته راغلی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ؤ. د هغوی خبری چی ما واوریدی نو دا خطر می احساس کړ چی که حامد بن زهره غرناطی ته ولاړ شی نو وبه نیول شی، ماته دا معلومات نه ؤ چی دلته رارسیدلی که نه نو د شپی به زه د ده د خبرولو لپاره راغلی وم.

نابلده دی ته تسلی ورکړه ویی ویل : ته دومره اندیښنه مه کوه، حامد بن زهره په دغو خطرونو پوه دی چی په غرناطه کی وریپښیدای شی، بیا هم هغه په دی داده ؤ چی که دی د غدارانو د خبریدونه دمخه غرناطی ته ننوت نو اولس به له ده سره وی همدا سبب ؤ چی په دی مسئله کی هغه ستا له کاکا سره هم راز شریك نه کړ.

: مگر تاته دا معلومه نه ده چی زما کاکا هم د شپی په وروستی برخه کی چیرته تللی دی او د ابو القاسم استازی هم ورسره تللی دی. زما باور دی چی هغوی له غرناطی پرته بل ځای ته نه دی تللی، او د هغه همدا هدف دی چی په غرناطه کی د حامد بن زهره پرخلاف له غدارانو سره په دسیسی کی شریك شی.

دی بیا شاته وکتل زبیدی ته یی وویل : تروری! زه غرناطی ته ځم، تاسو زر تر زره یو نوکر راوبښ کړی چی له دری نه وړاندی پر سرك زما انظار کوی، زه به تر لږ ځنډه اس راولم او ځان به راورسوم.

نابلده وویل : ودریږه!دی شاته وروکتل.

: ستا باور دی چی کاکا دی...!

عاتکی خبره ورغوڅه کړه ویی ویل : زه پوهیږم چی که می د خپل کاکا پر خلاف څه ووایم نو خلك به می لیونی وبولی. خو که تا د حامد بن زهره نه زما د پلار د شهادت او د کلا د الوزولو کیسه اوریدلی وی نو ښایی هغه د هغه غدار په اړه هم څه درته ویلی وی چی په باروتو یی د کلا له الوزولو وروسته دښمن ته لاره خلاصه کړی وه. اوس تا ته همدومره کافی ده چی همغه غدار د ابو القاسم د ایلچی په بڼه تیره شپه زما د کاکا میلمه ؤ، هغه خپل نوم بدل کړی دی، د ویښتانو رنگ یی بدل کړی دی خو د هغه غوږ پر بدلیدو نه دی توانیدلی چی زما په غشی زخمی شوی ؤ، ما چی هغه ولید ومی پیژاند مگر که هغه بل څوك وای هم له خپل تره سره می یی چی خبری واوریدی په دی کی راسره شك پاتی نه دی چی هغه یو خاین دی، او د غرناطی معامله گرو زما د کاکا د ضمیر د قیمت ورکولو لپاره را استولی ؤ.

تا پیژندوی وویل : په دې حالاتو کی ستا تگ غرناطی ته مناسب نه دی، زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د پیغام رسولو ذمه واري اخلم، که حامد بن زهره ته په غرناطه کې د کوم سربښندوي ملګري ضرورت ؤ نو ته پر ما اعتماد کولی شې، ما قصداً ستا د پوښتنو ځواب نه درکاوه، اوس ستا د تسلي لپاره دا ویل ضروري بولم چې د هسپانیې په کومه بېړۍ کې حامد بن زهره سپور ؤ پر هغو د ترکانو یوې کښتۍ حمله وکړه او په همغه کښتۍ کې هغه د اندلس څنډو ته راوړل شو.

عاتکې وویل : او ته په همغه کښتۍ کې د ده سره د سفر ملګری وې؟

: هوکې! هغه سترګې ښکته واچولې زیاته یې کړه:

زه د هغه کښتۍ کپتان یم، او دوې نورې کښتۍ زموږ د مرستې لپاره راغلې وې.

عاتکې د لومړي ځل لپاره د زور، شرافت، او سادګۍ یوې مجسمې ته په ځیر ځیر وکتل، او دې داسې احساس کړه چې د وېرې، مایوسۍ او خفګان په تیارو کې ناڅاپه د رڼا یو ځلې راپورته شوې دی.

دې بیا وویل : مګر ته خو ترکی نه یې!

زبیدې وویل : لورې! د منصور بابا ویل چې دی د اندلس د یوې عزتمندې کورنۍ څخه دی او دوه ځله یې زما ژوند ژغورلی دی، خو دی غرناطې ته نشي تلای، آقا زما د وړاندې وویل چې غرناطې ته د ده تګ ډېر خطرناك دی، هغه به زر بیرته راستون شي او دی به رخصت کړي، که هغه په څه سبب وځنډېده نو سعید به راواستوي او سعید هم پر ما ټینګار کړی ؤ چې دی په کلي کې له چا سره باید ونه ګوري.

نا آشنا وویل : د هغه دا خبره نه خوښیده چې زه بې سببه غرناطې ته د تلو خطر قبول کړم، خو اوس باید خامخا ولاړ شم، تاسو نوکر ته ووایې چې زما اس زین کړي.

عاتکه ناکراره غوندې شوه ویې ویل : ترورې د خدای «ج» په خاطر زر کوه! زبیده بهر ته ووتله.

عاتکې نا آشنا ته وویل : تاسو په غرناطې کې څوك پېژنۍ؟

: نه! زه په وړوکتوب کې یو ځل له ځپل پلار سره هلته تللی وم، هغه څلور ورځې له یوه دوست کره پاتې شو خو اوس زما دا هم په یاد نه دي چې هغه څوك ؤ؟

: بیا ته یو خدمتګار درسره بوزه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه! که حکومت دومره را وبښ شوی وی نو د دی کلی یو سری هم باید له ماسره ولاړ نه شی.

: زما په گومان بنایی د هغوی لټول تاته گران نه وی، تاسو د «البسین» لوی چوك ته ورشی، هلته له جومات سره جوخته د هغه مدرسه ده، د هغه د کور یوه دروازه جومات او بله یی شاته یوی تنگې کوڅې ته وتلې ده، کور یی له یری مودی راسی تړلی دی، امکان لری چی هغه د اوسیدو لپاره له کوم دوست کره پاتی شوی وی، په هر حال د هغه درك له مدرسی نه ترلاسه کولی شی، اوس زر کوه تیاریږه، زه بهر ستا انتظار کوم.

عاتکی دا وویل او له کوټی نه بهر ووتله.

څو دقیقی وروسته نا آشنا هم له کوټی نه راووت د هغه پر سر سپینه پگړی او نور بدن یی په یوه پراخه چپنه کی پټ شوی ؤ د چپنی د پاسه یی پر ملا یو د څرمنی کمربند ؤ چی توره له تیکی سره پری ځړیده.

په انگړ کی د زبیدی او عاتکی نه پرته دوه نوکران هم وو چی د یوه په لاس کی د هغه د اس قیضه وه، هغه اوږده اوږده گامونه واخستل وړاندی ورغی او د نوکر نه یی د اس جلب واخست پښه یی پری واړوله او د سترگو په رپ کی د انگړ له چمبر نه ووت.

ناڅاپه منصور له یوی کوټی نه راووت وړاندی راغی او په غریو نیولی غږ یی وویل : هغه ولاړ؟

زبیدی هغه ته تسلی ورکړه ویی ویل : زویه ! هغه د یوه ضروری کار لپاره ولاړ.

: ماما جان خو می ویل چی زما تر راتگه به دی دلته وی، تا زه ولی راوبښ نه کړم، هغه به بیا رانشی.

: هغه به خامخا بیا راشی بچیه! که دی زما پر خبره باور نه کیږی نو کوټی ته ورشه د هغه سامان وگوره. هغه خپل زیات شیان همدلته پریښی دی.

منصور لږ امیدوار شو د «سلمان» د کوټی په لوری یی منډه واخستله عاتکی له زبیدی نه وپوښتل:

تاسو ته د ده نوم معلوم دی؟

: نوم یی سلمان دی.

: هاشم کاکا ته معلومه شوه چی دی د ترکانو له سمندری پوځ څخه دی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه! آغا ستا کاکا ته یوازې دا وویل چې دغه سړی د الفجاره د یوې عربي قبیلې د مشر زوی دی او ده ته یې په لاره کې زما د ساتنې ذمه واري ورسپارلې وه.

تا یې تولی خبرې اوریدلې وې؟

: هوکې! کله چې دوی خبرې کولې زه یې د څنګ په کوټه کې وم. ستا د کاکا د خبرو له اوریدو وروسته ما دا تصور هم نشو کولی چې هغه له غدارانو سره ملګرې کیدای شي. د سعید پلار پر دې ډیر خفه ؤ چې ده خپل دوه زامن په یرغملو کې استولي وو. هغه ده ته د بې غیرتي او بې زړه توب پیغور ورکاوه، خو ستا کاکا په وار وار دا ویل چې دا یوه مجبوري وه، مونږ د تیارۍ لپاره فرصت ته ضرورت درلود. اوس که تا له بهر نه د څه ملاتړ کوم امید راوړی وی نو زه درسره ملګرې یم، د دېمن پرخلاف په توره اوچتولو کې به له ما سره پردې هیڅ افسوس نه وي چې دوی به زما له دوو زامنو سره څه وړ سلوك کوي. تاسو وایې چې په غرناطه کې یوه خطرناکه دسیسه په کار لویدلې ده، خو که ستا کاکا د هغه دېمن وای نو هغه به په وار وار دا نه ورته ویل چې په اوسنیو حالاتو کې غرناطه ستا لپاره بالکل خطرناکه ده.

: هاشم کاکا دا وویل؟

: هوکې!

: هغه څه ځواب ورکړ؟

: هغه ورته وویل چې زه به په دې خبره فکر وکړم، اوس ماته د خوب ضرورت دی.

عاتکې وویل : ترورې! د دې مطلب له دې پرته بل څه نشي کیدای چې هاشم کاکا غوښتل خبرې تری راوباسي، ځکه چې د سعید پلار له هغه سره مشوره نه ده کړې او اعتماد یې نه دی پرې کړی. د هغه د ناڅاپي تګ سبب همدا دی چې هغه هاشم کاکا ته د دې موقع ورکول نه غوښتل چې هغه ابو القاسم او نور غداران خبر کړي چې کله هغه غرناطې ته ور ورسیږي وبې نیسي. اوس هم زما پوخ باور دی چې هغه به نیغ غرناطې ته تللی وي.

زبیدې له لږ فکر وروسته پوښتنه وکړه: تاته معلومه ده چې هغه څه وخت وخوځیدل؟

: نوکرانو راته وویل چې د شپې په وروستي برخو کې روان شول.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سعيد پلار نژدې نيمه شپه چې ستا کاکا رخصت کړ ولاړ، د دې مطلب دا دی چې هغه به ستا له کاکا نه ډیر وړاندې غرناطې ته رسیدلی وي.

منصور موسکی بیرته راغی او ویې ویل : هغه خپله لینده، د غیشو کڅوړه او یوه جوړه جامې پرېښې دي، خو توره او تومانچه یې ورسره وړي دي.

عاتکې وپوښتل : تا له هغه سره تومانچه لیدلې وه؟

: هو! هغه زما دوړاندې پر خپل ورانه ایښې وه.

ما له هغه سره یوه د باروتو ډکه کڅوړه هم ولیده.

عاتکې تروري! هغـه خـو به دا پاتې شیـان هسې بې کـاره نه وي گڼلي چې پرېښې يې دي ستا باور دی چې هغه به بیرته راستون شي؟

: که د خدای «ج» خوښه وه خامخا به راشي، مگر زه پردې نه پوهیږم چې ته دومره ولې پریشانه یې؟

: زه پریشانه نه یم، پردې غوسه یم چې هغه له ما سره له لیدو پرته ولې ولاړ، او زبیدې ترور ولې ورته راویښ نه کړم، کله چې بابا روانیده نو راته ویې ویل چې نور ته د ده کوربه یې.

: ته هغه وخت ویښ وې؟ عاتکې وپوښتل؟

: هوکې! او د بابا جان له رخصتیدو وروسته هم هغه له ما سره ډیرې خبرې وکړې.

: هغه خو به ستا د بې معنی خبرو نه په تنگ شوی نه وي؟

: له چانه؟

: ستا له خبرونه!

: منصور په غوسه شو ویې ویل : ولې؟

: ته پردې هم نه پوهیږې چې خلك په نیمه شپه کې تر خبرو ویده کیدل زیات خوښوي. عاتکې هڅه کوله چې خپله موسکا پټه کړي.

منصـور نور هم غوسـه شـو ویې ویل : زبیـدې تروري! ته خو لږ ددې جـامـو ته وگوره! داسې ښکاري لکه ټوله شپه یې چې کڼان نیولي وي.

عاتکه په خندا شوه.

زبیدې وویل : لوري ! یخ دی ونه وهي، دننه راځه زه اور درته بل کړم.

: نه زه اوس کورته ځم! منصوره! ووایه ته راسره ځې که نه؟

منصور د خواب پرځای د هغې لاس ونیو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

د غرناطې اته تنه مهم مشران د وزير ابو القاسم په شانداره ماڼۍ کې په يوه پراخه کوټه کې ناست وو، هاشم د يوه خدمتګار سره د کوټې په دروازه کې ودريده او له لرې دريدو وروسته يې السلام عليکم! وويل او د درناوي لپاره ټول پاڅېدل خو هاشم چاته له لاس ورکولو پرته دروازې ته نږدې په يوه کرسۍ کيناست، د هغه تندې تروش ؤ.

په کوټه کې تر لږ خندا چوپتيا خپره شوه، بيا د غرناطې يوه سوداګر وپوښتل: څه خبره ده ته ډير انديښمن ښکارې!

هاشم په ډک غږ ځواب ورکړ: اوس د انديښنې کلمه زموږ د احساساتو د ترجماني لپاره بس نه ده، ابو القاسم څه وخت راځي؟

: که په الحمرا کې څه مهمه پيښه نه وي نو اوس به راورسيږي، موږ يې هم له ډير وخته انتظار کوو، يو ساعت وروسته څلور کسان نور هم پر هغوی ور زيات شول، هاشم په ډيره حيراني د ابو عبدالله د تدبير او د ابو القاسم د هوښياري او د فرديناند د سخاوت او لورينې په اړه د دوی خبرې اوريدې.

يوعمر خوړلي سړي چې له جامو نه د کومې مدرسې ښوونکی ښکاريدو ويل: زموږ انديښنه وه چې ځينې بې تدبيره به د سولې د شرطونو پرخلاف د اولس د راپارولو هڅې وکړي. خو د خدای «ج» شکر دی چې د غرناطې خلکو د شر اچوونکو نه مخ اړولی دی، کومو خلکو چې تر پرونه لوی وزير ته د بې غيرتۍ او بې حسې پيغورونه ورکول اوس يې د قوم احسان کوونکی ګڼي، اوس د غرناطې ميندې لوی سلطان ته هم دعاګانې کوي چې اولس يې له زياتې بربادۍ نه وژغوره.

د حکومت يوه چارواکي وويل: موږ بايد د لوی وزير شکر ګزار وو، چې د ښار د ډيرو با نفوذه کورنيو غړي يې فرديناند ته وسپارل، د راتلونکي لپاره يې د جګړې د پيښيدو امکانات ختم کړل، اوس که څوک شر جوړونکی د اولس د راپارولو هڅه وکړه نو په خوله به ګوزار وخوري.

يوه بل وويل: څو ورځې پخوا چا داويلې شوای چې د دښمن پوځې قرارګاه به موږ ته د يوې منډې حيثيت غوره کوي او د غرناطې په بازارونو کې به د غلې، سونګ موادو او ميوو انبارونه جوړ شي. آبله ورځ له لمر ختو تر ماښامه له سينتيافي نه غرناطې ته شپيته ګاډې راغلل، پرون د هغو شمير تر سلو زيات ؤ،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کچرو او خرو هم زیات شیان راځي، د غرناطي په بازارونو کې د ژوند د ضروروي شیانو نرخونه په تونده سره ټیټیږي.

پردي سربيره فرديناند چې د جنوب لاره وتړله موږ ته يې نوري اسانتياوي جوړي کړي، د ابو القاسم دغه کارنامه له یوې سیاسي معجزې نه کمه نه ده چې هغه اولس د مرگ له منګولو نه وژغوره او د امن او خوشحالي په لاره کې یې ودراوه.

ناڅاپه د هاشم زغم او صبر پای ته ورسید او ویې ویل : د خدای «ج» لپاره ځانونه مه غولوی!

د ټولو سترگې پر هاشم میخ پاتي شوې، او په کوټه کې د لږ څنډ لپاره چوپتیا شوه.

بیا یوه سړي وپوښتل : ستا مطلب؟

هاشم ځواب ورکړ : زما مطلب دا دی چې زموږ څلور سوه تنه به څو اونۍ د دښمن د میلمستیاو مزه وڅکي او بیا به د هغې په بدل کې د ټول اولس په غاړو کې د غلامي کړۍ واچول شي. تاسو به څو ورځې د فردیناند د سخاوت او د خپلو مشرانو د تدبير او عقل ترانې ووایې او وروسته به بیا ستاسو نور نسلونه تر پیړیو پیړیو پوري پر تاسو لعنتونه وايي، تاسو پردي خبره خوښ یاست چې د سینتهافي لاره خلاصه شوه او ستاسو لپاره د امن او خوښۍ یو نوی دوران پیل شو، خو دا درته معلومه نه ده چې پردې لاره پر تاسو څومره بلاگاني نازلیدونکې دي او ستاسو راتلونکي نسلونه به ستاسو د څو ورځو خوښۍ څومره دروند قیمت ادا کوي! ټول څو شیبې حیران وو او هاشم ته يې کتل، بیا د غرناطي یوه لوی سوداگر ووېل : هاشمه! پر تا څه وشول؟ ایا ته په اورېند خوښ نه يې؟

هغه ځواب ورکړ: یو ماته خوړلی او مايوس انسان له خپلو مصيبتونو څخه د خلاصون لپاره د مرگ آرزو کولی شي خو د ټول قوم پر غلامي او مرگ خوښيدای نه شي.

یوه پوځي افسر ووېل : مگر پخوا خو ستا نظر داسې نه ؤ. او تر کومه چې زما یادیږي تا دې فردیناند ته د دوو زامنو په یرغمل استولو هم اعتراض نه کاوه، اوس باید داسې خبره ونه کړې چې د غرناطي د امن پرخلاف وي.

هاشم ځواب ورکړ: آیا زه پر خپله اشتباه د پښیماني حق هم نه لرم؟

یوه په عمر پوخ سړي ځواب ورکړ: ته د زړه له تله پښیمانه کیدای شي خو د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی لپاره د لوی وزیر هستوگن ځای مناسب نه دی.

هاشم شونډې وچیچلې ویې ویل : تر کومه چې ماته معلومه ده شپږ اونۍ وروسته به فردیناند پر غرناطې قبضه وکړي او بیا به دا ځای زموږ د مدبر او هوښیار وزیر کورنه وي.

یو بل سړي وویل : تاسو له هاشم سره خبره مه کوئ، دی د خپلو بچیانو لپاره اندیښمن دی، خو زما باور دی چې د هغه اندیښنه به ډېر زر لرې شي.

موږ به له ابو القاسم نه وغواړو چې ستا سره دی د زامنو د ملاقات بندوبست وکړي.

هاشم چیغې کړې : د خدای «ج» لپاره په وار وار زما زامن مه یادوئ. او بیا له ده سره چا د خبرو جرئت ونه کړ.

لږ ځنډ وروسته ابو القاسم کوټې ته ورننوت او ټول کسان یې په درناوی ودریدل، ابو القاسم په ولاړه له یوه ځوان نه وپوښتل:

اوس د ښار وضعه څنګه ده؟

: ښاغلیه داسې څه خبر نه دي راغلي چې څه اندیښنه پرې ښکاره شي، ابو القاسم وړاندې ولاړ د مجلس د حاضرینو په مخکې په یوه کرسۍ کیناست او ویې ویل : تاسو ښاغلیو ته د خپلو عزیزانو د احوال لپاره په وار وار ماته د راتلو د زحمت اړتیا نشته هغوی د فردیناند په قرارګاه کې تر تاسو زیات ارام دي، که موږ فردیناند ته دا ډاډ ورکړای شو چې موږ د زړه له کومې د اوربند د شرایطو پوره پابندي کوو نو د هغوی د ډېر یرغمل ساتلو ضرورت به ونه ویني، له سینتهافي سره د سوداګرۍ د لارې پرانستل یو ډېر لوی بری دی او زما هیله ده چې تر څو ورځو پورې به تاسو له بندیانو سره د ملاقات اجازه هم ترلاسه کړای شي. اوس باید تاسو د بېځایه وخت تیرولو پرځای اولس ته ورشئ او هغوی ته دا ډاډ ورکړئ چې حکومت څه وایي ستاسو په خیر دي.

هاشم تر ډېره پورې سرځوړند اچولی ؤ او د هغوی خبرې یې اوریدلې ناځاپه ابو القاسم هغه ته وکتل تکان یې وخوړ ویې ویل : هاشمه! وبخښه زما پام نه ؤ چې ته هم شته یې، ته څه وخت راغلی؟

: زه همدا اوس راغلم. هغه په سړه لهجه ځواب ورکړ.

یوه سړي وویل : ښاغلیه! دې ستا پر بریاو ډاډه نه دی، د هغه دا نظر دی چې د غرناطې په لارې خلاصولو سره مو ډېر لوی خطر ته اوږه ورکړه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: تاسو ته خو باید معلومه وي چې زه د ده نظر ته احترام لرم، اوس که تاسو ښاغلي اجازه راکړي زه له ده سره څو خبرې کوم.

ابو القاسم ودرید او هغوی ټول په وار وار ورغلل، خدای پامانې یې ورسره وکړه او له کوټې ووتل.

ابو القاسم بیرته په کرسۍ کیناست او له هاشم نه یې وپوښتل: تاته زما پیغام در ورسید؟

: هوکې!

: نو بیا غرناطې ته د راتلو پرځای باید پر خپل کور کې پاتې وای، امکان لري د حامد بن زهره د راتلو په باب زما اندیښنې بې بنیاده وي خو د اندلس پر ساحل د فردیناند د دوو کښتیو تباهي کومه معمولي واقعه نه ده، له دې نه وړاندې د فردیناند له خوا دا خبر مونږ ته راکړل شویدی چې کومه کښتۍ مالټا ته د حامد بن زهره د راوستلو لپاره استول شوې وه په سمندر کې یې درکه شوې ده، ځکه خو دا له قیاس نه لرې نه ده چې په لاره کې ترکي یا بربري کښتیو پرې حمله کړې وي او د حامد بن زهره د ژغورلو نه وروسته یې د اندلس پر غاړه د هغه د پلي کولو هڅه کړې وي. زما گومان ؤ چې حامد بن زهره به غرناطې ته له راتلو دمخه له تا سره خامخا اړیکې نیسي او ستا د مشورې نه پرته به کوم مهم گام اوچت نه کړي.

که حامد بن زهره بیرته راستون شو نو د قبایلو په پارولو کې به څند ونه کړي، ځکه خو تاسو زر بیرته ولاړ شي او د قبایلو د آرام ساتلو هڅه وکړې، فردیناند به ستا دا خدمت نه هیروي، ماته پر دې پوهیدل گران نه دي چې ته دې زامنو ته ډېر په اندیښنه کې یې، خو ته پر ما باید اعتماد وکړې، چې د حامد بن زهره خطر لرې شي زه به د هغوی د راخلاصولو هڅه وکړم.

هاشم هیله من شو وېې ویل : ښاغلیه په ما احسان وکړه همدا نن یې راته راوغواړه.

: مگر زه ستا د ناڅاپي اندیښنې په سبب ونه پوهیدم.

: ښاغلیه ما له اندلس نه د هجرت پریکړه کړې ده.

: په څه سبب؟

: زه ویریږم چې غرناطې ته د دښمن ننوتل به ماته له زغم نه وتلي وي، تاسو زما په باب دا ډاډ غوښت چې آرام واوسم، او چې زه له خپل کلي نه هجرت وکړم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو زما په باب به ستا تولی اندیښنی لری شی.

ابو القاسم ځواب ورکړ: زما شخصاً هیڅ اندیښنه نشته، خو ته پوهیږی چی هغه ځلور سوه تنه د فردیناند د واړ لپاره هغه ته تسلیم شوی دی، که زه د چا د بیرته راوستلو لپاره منډی رامنډی وکړم نو فردیناند به څه گومان کوی ـــ

او د غرناطی د نورو خلکو د خپلوانو او عزیزانو عکس العمل به څه وړ وی؟

هاشم پخپلو وچو شونډو ژبه رانیره کړه وپی ویل : د خدای «ج» لپاره زما مرسته وکړه! د خپلو بچیانو پرځای زه پخپله د فردیناند قرارگاه ته ورتلو ته چمتو یم.

ابو القاسم په بی پروایی ځواب ورکړ: له دی.نه وراندی ته هیڅ پریشانه نه وی، ستا د دی اندیښنی لپاره باید کوم معقول لامل وی.

: تر دی وړاندی ما دا سوچ کاوه چی هجرت نه کوم، خو اوس په اندلس کی د یوی ورځی تیرول هم راته گران ښکاری، زه تر مرگ وړاندی د خپلو زامنو په اړه دا ډاډ غواړم چی دوی په یوه خپلواک هیواد کی هستوگن دی.

ابوالقاسم په ځیر هغه ته وکتل او ناڅاپه یی لهجه بدله کړه وپی ویل : ته له مانه کومه خبره پټوی، ستا سترگی د کوم سملاسی خطر د احساس غمازی کوی، ته د کوم داسی مجلس نه زما مخی ته راغلی یی چی هلته د امن پرخلاف خبری شوی دی.

: زه نیغ له خپل کلی نه ستا حضور ته راغلی یم.

: ماته معلومه ده خو ته سهی خبره ولی نه کوی؟

: سهی خبره!؟

: هو! ته ولی دا نه وایی چی زموږ خبرونه رښتیا وو، حامد بن زهره بیرته راغلی دی، تا له هغه سره لیدلی دی او له هغه سره له لیدو وروسته اوس ته له خپلو ذامه واریو نه د تښتیدو د لاری لټولو په فکر کی یی، هاشمه ته ما تیر ایستلی نه شی، ما چی ستا څیره ولیدله وپوهیدم چی حامد بن زهره راغلی دی، او ته د هغه راتگ د یوه نوی توپان د راتلو خبر گڼې. اوس لږ له همت نه کار واخله، که هغه غرناطی ته ننوتلی وی نو دا د تا ذمه واری ده چی هغه د نوی فتنی له راوینولو نه ایسار کړی موږ په یوه کښتی کی سپاره یو او د دی کښتی د ډوبیدولو مخنیوی زموږ ټولو لومړنی فرض دی، ووایه هغه چیرته دی؟

: بناغلیه! هغه غرناطی ته نه دی رارسیدلی که رارسیدلی وای هم ما به دا نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځ درته ویلی چې هغه چیرته دی.

: ته تیره شپه په خپل کور کې وې، که حامد بن زهره دلتـه نه وی راغلی نو پخپل کور کې به وی.

زه ستا څخه مننه کوم.

هاشم چیغه کړه : ته هغه په کلی کې نشې نیولی.

: هلته د هغه د نیولو هیڅ ضرورت نشته، زه یوازی هغه د ښار له دروازو نه لرې غواړم، او که ته د خپلو زامنو دښمن نه وی نو زما سره باید مرسته وکړې.

ابو القاسم دا وویل او بیا یې لاسونه وپړقول، پهره دار کوټې ته ورننوت ابو القاسم امر ورته وکړ:

سمدستی کوتوال ته ورشه ورته ووایه چې د ښار پرتولو لارو پهرې ودروه، که حامد بن زهره ښار ته د ننوتلو هڅه وکړه نو ویې نیسی او سمدستی یې ماته راولی.

چې پهره دار ولاړ هغه بیرته هاشم ته وکتل: که هغه غرناطې ته تر راتلو د مخه د قبایلی خلکو د پارولو هڅه وکړه نو ماته به ګام په ګام ستا د مرستی ضرورت وی، که ته د خپلو زامنو خیر غوښتونکی وی نو د حکومت سره به پوره مرسته کوی، زه درسره وعده کوم چې یو ویښته به یې نه زیانیږی. زما هدف له بربادی څخه د غرناطې ژغورل دی. که ته ماته دا وویلی شې چې د بربریانو او ترکانو بیړۍ د اندلس پر څنډو د لنګر اچولو په حال کې دی نو زه به د هغوی د هر کلي لپاره تر هر چا وړاندې وم، خو که هغه یوازی راغلی دی نو د غرناطې خلکو ته به له هغه سره د موهومو امیدونو او خوشحالوونکو خبرو پرته هیڅ نه وی.

هاشم ځواب ورکړ: ښاغلیه! زه دا هڅه کوم چې هغه غرناطې ته د راتلو اراده پریږدی. مګر د هغه په نیولو کې درسره مرسته نشم کولی.

ابو القاسم لږ نرم شو ویې ویل : زه له تاسره وعده کولی شم چې زما له لاسه به حامد بن زهره ته کوم تاوان نه رسیږی، او که تاسو غواړی نو هغه له نیولو نه ژغورلی هم شی، خو دا ضروری ده چې هغه ته د خلکو د پارولو زمینه برابره نه شی.

یو نوکر کوټې ته ورننوت او ویې ویل :

ښاغلیه! د غرناطې کوتوال درسره لیدل غواړی، هغه کوم مهم خبر را... ی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هغه دلته راولی.

نوکر له کوټی نه بهر ووت او لږ څنډ وروسته یو د قوی متهو خاوند چی د پنځوس کلونو نه په عمر زیات معلومیده کوټی ته ورننوت او بیله څه مقدمی یی وویل:

: ښاغلیه! زه دی لوری ته راروان وم چی ستا استازی په مخه راغی، ما ستا د حکم سره سم پهره دارانو ته هدایت ورکړ، ابو القاسم په غوسه شو وبی ویل : اوس ته زما د حکم د سبب معلومولو لپاره راغلی یی؟

: نه ښاغلیه! زه دومره په خبره پوهیږم چی ستا په امر کی به خامخا کوم مصلحت وی، خو ما یو مهم خبر اوریدلی دی.

: څه دول خبر؟

: کوتوال د څواب پر ځای په شك هاشم ته وکتل، ابو القاسم وویل:

ته ولی چوپ شوی، له هاشم نه د غرناطی یوه خبره هم پټه نه ده.

کوتوال وویل : ښاغلیه! زه تاته ددی خبری لپاره راتلم چی حامد بن زهره ښار ته ننوتلی دی. هغه په البسین کی له چا کره اوسی. خپل کور یی تش دی، پخپله مدرسه کی هم نشته، کیدای شی چی دا هسی آوازه وی خو د ښار خلك د البسین په څلور لاری کی راټولیږی او زموږ خلکو له ډیرونه دا اوریدلی دی چی حامد بن زهره بیرته راستون شوی دی او نن د البسین په جومات کی د ښار خلکو ته وینا کوی. په ښار کی داسی خبری هم کیږی چی هغه د اسلامی هیوادونو له مشرانو څخه کوم امیدواروونکی پیغام راوړی دی.

ابو القاسم هاشم ته وکتل خو هغه وویل:

دا امکان نه لری، زه دا تصور هم نشم کولی چی هغه دی دلته را رسیدلی وی.

ابو القاسم وویل : تا هغه غرناطی ته له راتګه ایسار کړی ؤ؟

: هوکی!

: تا دا هم ورته وویل چی ستا د بچیانو په شمول د غرناطی څلور سوه کسان د یرغمل په څیر تللی دی؟

: دا خبره هغه ته زما سره له لیدو وړاندی معلومه وه.

ابو القاسم له لږ فکر وروسته وویل : په دی حالاتو کی دا له اټکل نه لری نه ده چی هغه ستا په اړه بد اعتمادی احساس کړی وی او غرناطی ته د راتګ د ارادی په باب یی تاته څه ویل مناسب نه وی بللی، په هر حال که هغه دلته را

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسیدلی وی نو د سهی احوال په معلومولو ځنډ نه وزی.

ابو القاسم دا وویل او کوتوال ته یی پام واړاوه: ستا پردی پوهول ضروری نه دی چی په اوسنیو حالاتو کی دی ذمه واری څه دی؟ ته په البسین کی د داسی خلکو څخه کار اخستی شی چی د هری شیبی احوال درکړی خو ستا له لوری باید داسی څه گام اوچت نه شی چی خلك پری وپاریږی.

اوس به زه بیا سلطان ته ورځم، او زما به دا هڅه وی چی د غرناطی تول با نفوذه خلك په ځانگړی توگه هغه خلك چی وروڼه او زامن یی د یرغمل په توگه استول شوی دی په الحمرا کی راټول شی، سمدستی باید د ښار دروازی وتړل شی.

کوتوال په ویره ویره وویل : ښاغلیه! زما اندیښنه ده چی که حامد بن زهره غرناطی ته رارسیدلی وی نو آرام به نه کښیني، که ستا اجازه وی په البسین کی هم داسی کسان پیدا کیږی چی چاره یی وکړی.

هاشم جگ شو ودرید او له غوسی نه په رپیدونکی غږ یی وویل:

په غرناطه کی پر حامد بن زهره لاس اوچتول د ماشومانو لوبه نه ده، که د هغه د وژلو هڅه وشوه نو د ښار هیڅ گوټ به درته په امن نه وی.

بیا هغه په هیله منه څیره ابو القاسم ته وکتل : ښاغلیه! ماته اجازه راکړی.

: ته چیرته روانیږی؟

: زه د حامد بن زهره د پیدا کولو هڅه کوم، امکان لری زه هغه د بربادی له لاری راوگرځوم.

: نه ته نور بهر ته نشی تللی.

هاشم څو شیبی هغه ته په حیرانی کتل، بیا یی په خپ غږ وویل:

ستا مطلب دا دی چی زه ستا بندی یم؟

: نه زما مطلب دا دی چی اوس ستا ساتنه زما ذمه واری ده. که د حامد بن زهره کوم ملگری ته زما له کوره د تلو په حال کی ولیدی نو ژوندی به بیرته راستون نه شی، ځکه خو تر څو ستا په اړه بله پریکړه نه وی شوی ته به همدلته اوسی.

هاشم څه ویل غوښتل خو ابو القاسم او کوتوال د کوټی نه ووتل او دی بی حاله پر کرسی ورولوید، لږ ځنډ وروسته جگ شو دروازی پلو ولاړ خو هلته دوه تنه وسله وال پهره داران ولاړ وو. هغه ځان ملامتاوه بیرته راوگرځید او په کرسی کیناست.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلمان سفر

له غرناطی نه نژدی دوه میله لری سلمان یوه کلی ته ننوت چی په دیوالونو او ورونو یی د تیری جګړی نخښی برالاوی، د پراخه سرك دواړو غاړو ته کورونه زیاتره ویجاړ شوی وو او بامونه یی پر ځمکه رانسکور شوی وو، یوازی څو داسی کورونه تر سترګو کیدل، چی د ژوند نخښی پکی لیدی شوی.

چپ لوری ته د جومات بام لویدلی ؤ او نژدی هلته دوه تنه په یوه ګاډی کی د وښو پر راوړو بوخت وو.

ګاډی په دوو کچرو پوری ترلی وه، او کوچوان چی یو د څوارلس کلو په شاوخوا کی هلك ؤ پاس پری ناست ؤ. ښی لوری ته د یوی پراخی حویلی دیوال ؤ چی ځای ځای درزونه پکی راغلی وو. سلمان چی د حویلی دروازی ته نژدی شو ناڅاپه یو بوډا سړی چی لکنه یی لګوله راووت د اس مخی ته راغلی د اس تګ ډیر ګړندی نه ؤ سلمان په وخت د اس جلب راکش کړ او ښی اړخ ته یی تری کوږ کړ خو بوډا سړی چی هغه یی د اس سره ډ‌نګر هڅه کوله د مخامخ وراندی تلو پرځای شاته شو او له اس سره د ټکر په سبب یوی خواته وغورځید.

سلمان له اس نه راکوز شو هغه ته یی تکیه ورکړه ویې ویل:

وبخښی تاسو خو به ډیر ژوبل شوی نه یاست؟

زه پر خپله بی احتیاطی پښیمانه یم.

یو ځوان په منډه بهر ته راووت او په غوسه یی وویل : تاسو په یوه پراخه میدان کی باید د اس د سپارلی مشق وکړی، او سترګی هم باید وغړوی.

کوچوان راکوز شو او په منډه ورغی ویی ویل : مسعوده!

په ادب.خیال کوه ما ورته کتل د هغه غلطی نه وه.

بوډا هم راپورته شو ویی ویل : مسعوده ته ډیر احمق یی زه بالکل روغ یم، د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هیڅ گناه نشته اشتباه زما وه، له حویلی نه یوه نجلی راښکاره شوه او وړاندې راغله له بوډا نه یې وپوښتل : څه خبره ده بابا؟

: هیڅ نه لورې!

د نجلی عمرد لسو کلونو په شاوخوا کې ؤ، د هغې کمزورې او د نگر بدن د تیرو جگړو د مصیبتونو هنداره وه، هغې سلمان ته وکتل او په شرمیدلې لهجه یې ترې وپوښتل :

ته له غرناطې نه راغلی؟

: نه زه هلته روان یم.

سلمان دا وویل او بیا یې مسعود ته وکتل : دی ناڅاپه د آس مخې ته راغی او زه افسوس کوم چې بخښه مې وکړه خو ونه شوه هغه مې له غورځیدو ونه ژغورلای شو.

مسعود ځواب ورکړ: ښاغلیه زه پخپله خبره پښیمانه یم، او بخښنه درڅخه غواړم.

د سلمان آس په خولو لوند خیشت ؤ او له ستومانې سلیده کوچوان یې جلب ونیو ویې ویل:

ښاغلیه ! ستا اس ډیر تږی ښکاري که دې اجازه وي زه اوبه پرې وڅښنم.

: ډیره ښه ده خو زر بیرته راستون شه چې پر ما ځنډ وزي.

: ښاغلیه !دا دې زر بیرته راځم.

هلك آس جومات ته نژدې د کوهي په لورې بوت.

نجلی وویل : ښایې ته له لرې راغلی وې؟

: هوکې!

: ښایې تر اوسه دې سبا نارې هم نه وي کړې، زموږ په کور کې ډوډې تیاره ده راځه!

: نه مننه زما بیړه ده.

بوډا وویل : راځه بچیه د دې کلي د سردار لور بلنه درکوي، له جگړې وروسته په دې ویجاړ کور کې ته لومړنی میلمه یې.

د اسماً حوصله نه ماتوه.

: سلمان د نجلی پرسر د مینې لاس کیښود ویې ویل : که زما بیړه نه وای ستا بلنه مې نه ردوله، پلار جان ته دې زما سلام ووایه او ورته ووایه چې که په بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راستنيدو کې فرصت په لاس راغی نو دلته به ډوډی وخورم او بيا به ځم.
مسعود وويل : ښاغليه ! د هغه پلار شهيد شوی دی.
سلمان اسماً ته وکتل ، د هغې په سترګو کې اوښکې ځليدې.
بوډا وويل : د جګړې په ورځو کې دغه کلی ړنګ شوی ؤ، زموږ آغا خپل زامن او ميرمن «اندراش» ته استولي وو، اوس يوه هفته وړاندې موږ بيرته راغلي يو، خو تنه زموږ نه وړاندې دلته را رسيدلي وو او که جګړه بيا پيل نه شوه نو اميد دی چې پاتې کورونه هم ژر بيرته ودان شي.
اسماً په ستومانۍ خپلې اوښکې پاکې کړې وېې ويل : بابا جګړه به خامخا پيليږي. مور جانۍ مې ويل چې دا ځل به موږ «اندراش» ته د تلو پرځای په غرناطه کې پاتې کيږو.
کوچوان چې د اس له اوبولونه وروسته بيرته راستون شو وېې ويل:
: ښاغليه ! ستا آس ډير تږی ؤ، ته بايد د دومره ښکلی حيوان ډير خيال وساتې.
سلمان د هغه له لاسه جلب ونيو اسما ته يې وکتل : اسماً زه ژمنه درسره کوم چې بيرته راوګرځيدم دلته به راګرځم تا به وينم او بيا به ځم.
: ته له کومه ځايه راغلی يې؟
: زه له ډير لرې ځايه راغلی يم، او سلمان پر اس سپور شو.
اسماً وويل : لږ ودريږه زه اوس بيرته راځم، او هغه بيا په منډه بيرته په کور ننوته، سلمان انديښمن ودريد يوی او بلې خواته يې کتل.
بوډا وويل : د دې نجلۍ په خاطر ته خامخا بايد راشې، اوس خو را سنبال شوی ده جو په اندراش کې يې دا حالت ؤ چې له لرې به يې هر سپور وليد د خپل پلار ملګری به يې ګانه.
کوچوان وويل : په غرناطه کې به ته د کوم دوست کره اوسې که په سرای کې؟
: ماته نه ده معلومه، دا د هغه ځای په وضعې پورې اړه لري. امکان لري ماته د ايساريدو فرصت په لاس رانه شي.
: ښاغليه! زه د دې لپاره دا پوښتنه کوم چې په غرناطه کې د اسونو لپاره پروره ډير په زحمت موندل کيږي، او ستا آس داسې نه دی چې ورېې دې وساتل شي، که ته زموږ په سرای کې اوسيدل خوښوی نو هلته به د وښو زحمت درته نه وي، موږ د دې خبرې ځانګړې خيال ساتو، او همدغه سبب دی چې اوس خلک

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په سرای کې شپه تیرول خوښوی، زه پرون دلته د وښو د پیرلو لپاره راغلی وم، او اوس مې ایله څو گیډی پیدا کړل.

: منه، که زه هلته پاتې کیدم، نو د اس په وړی ساتلو به خوښ نه شم، ستاسو سرای چیرته دی؟

: تاسو له جنوبي دروازې نه سیده پر سرك ولاړ شی، کیڼ لوري ته به د سرای دروازه ووینی، د مالك نوم عبدالمنان دی، خو له چانه د پوښتنې حاجت نشته، دروازه دومره لويه ده چې گاډي هم ترې تیریدای شی، د سرك بلې غاړي ته سرای ته مخامخ حمام دی او څو گامه وړاندي به یو لوی چوك ووینی، زما نوم عثمان دی.

اسماً په منډه راښکاره شوه او وړاندې ورغله دوی دانې منې یې سلمان ته ورکړې: موږ په خپل ونجاړ بن کې منې ولټولې، که ته مخکې راغلی وای نو څولی به مې ډکه درته راوړې وای، مور جانې مې ټولې وویشلې یوازې همدغه دوې دانې اوس پاتې وې.

سلمان زړه نا زړه نجلۍ ته کتل او بیا یې د هغې له لاسه یوه منه واخستله او اس یې پونده کړ، او بیا لږ څنډ وروسته یوه معصومه، خفه، او هوښیاره څیره چې د اندلس د ماضي د وړانگو او د راتلونکو تیارو هنداره وه د ده په سترگو کې تاویدله.

* * * * *

سلمان چې د ښار دروازې ته نژدې شو نو یوه گاډۍ درشل ته ننوتله، له هغې څو گامه شاته د وښو، خسو او غلې نه ډکې گاډۍ کتار ولاړې وې، کله چې په گاډي پسې د وښو یوه بله گاډۍ هم د درشل په لور ور نژدې شوه نو پهره دار راوړاندې شو او نیزه یې ور اوږده کړه هغه یې بیرته په شا کړه. یو سړی چې پر سر یې د چرگانو کپس ؤ په ویره ویره راوړاندې شو، خو پهره دار هغه په زوره په شا ټیله کړ چې له ټوکرۍ سره شاپه تخته وغورځید.

یو لږگی ماتوونکی خپل خر پریښود منډه یې کړه او هغه یې راپورته کړ، په غوسه یې بیا پر پهره دارانو پټکي وکړې:

تاسو له یوه بې وسی سړی سره په زور ازمویلو باید وشرمیږئ. د هغه په لیدو نورو خلکو هم شور گډ کړ، د چرگانو خاوند په بیړه ټوکرې راپورته کړه څوگامه شاته شو اوپهره دارانو ته یې سختي بدې ردې پیل کړې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان خو گامه لری اس ودراوه او له یوه کوچوان نه یی د دی هنګامی سبب وپوښت، هغه وویل:

: ښاغلیه ! دا پهره داران ډیر ظالمان دی، کله یی چی زړه وغواړی دروازه تړی موږ له یوه ساعت راسی دلته ولاړ یو، همدا اوس د کوم امیر سړی بګی راغله د یوې شیبې لپاره یی دروازه ورته پرانسته، اوس بیرته دروازه تړی.

سلمان په ځیر درشل لوری ته وکتل، دوو تنو د دروازی پلی پوری کولی، هغه په بیړه اس پونده کړ د دروازی په مخه کی د درشل دننه چی کوم پهره داران په مخه کی ولاړ وو هغوی په چیغو او شور یوی او بلی خواته ځانونه شاته کړل، او دوو وسله والو ساتونکو خپلی نیزی سمی کړی، بیا هغوی په ده پسی منډی وهلی، خو سلمان یو ځل شاته ورپسی راوکتل او بیا یی هغوی ته د پام اړلو اړتیا نه لیده او اس یی له هوا سره خبری کولی. لږ ځند وروسته یی کیڼ لوری ته یوه لویه دروازه ولیده هغه اس ودراوه او د یوی شیبې لپاره یی شاته وکتل او بیا یی اس راوګرځاوه او د دوه پوړه ودانی پر لویه دروازه ورننوت. هلته د منځنی عمر یو د ښکلی ځیری خاوند پر کرسۍ ناست ؤ، سلمان له اس نه پلی شو له مخامخ برنډی نه یو نوکر په منډه راغی او د ده له لاسه یی د اس جلب واخست.

سلمان وپوښتل : دا د عبدالمنان سرای دی؟

: نوکر ځواب ورکړ: هو صیب!

: هغه چیرته دی؟

پر کرسۍ ناست سړی راپورته شو ویی ویل : صیب امر کوی زه عبدالمنان یم.

: ماته عثمان ستا درك راکړ، سلمان دروازی پلو وکتل او زیاته یی کړه : د لاری پر سر [illegible] یوه کلی کی می ورسره ولیدل، زما په ښار کی یو ضروری کار دی، خو زما اس ستومانه دی، ځکه خو غواړم دلته یی پریږدم.

عبدالمنان نوکر ته وویل : اس طبیلی ته بوزه!

خدمتګار آس ورسره بوت، سلمان په بیړه د درشل په لوری ولاړ.

عبدالمان غږ پرې وکړ : ودریږه!

سلمان ودرید او په اندیښنه یی مخ ورته راوګرځاوه:

ګوره زما ډیره بیړه ده.

عبد المنان ورغی او له سلمان سره روان شو ویی ویل : زه ؛ ددی بی ادبی بخښنه غواړم ، خو که تاته څه خطر درپیښ وی یا څوك درپسی وی نو یوی او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې خواته دي د تلو اړتيا نشته، زه مرسته درسره کولی شم.
سلمان ځواب ورکړ: زما دا انديښنه ده چې د دروازې پهره داران به مې تعقيبوي کله چې زه هلته راورسيدم هغوی غوښتل دروازه وتړي، زما بيړه وه د دوی نه راتير شوم او دلته راغلم، هغوی مې ډير شاته پريښودل، که د هغوی د مرستې لپاره سپاره وروره رسيدل نو ماته سمدستي څه خطر نشته، په ښار کې د يوه ضروري کار د ترسره کولو نه وروسته بيا زه د دې پروانه لرم چې هغوی له ما سره بيا څه وړ سلوك كوي.
که يوازې دومره خبره وي نو هيڅ پريشاني ته دې ضرورت نشته، پهره داران تر دې ځايه د تعقيبولو جرئت نشي کولای، اوس د ښار دا حالت دی چې ته په بازار کې چيرته د حکومت پر ضد يو شعار ورکړې شاوخوا خلك به ټول ستا د ملاتړ لپاره راټول شي، تاسو چيرته تلل غواړې؟
: غواړم تر البسين پورې ولاړ شم.
: په راتلونکې چوك کې به ګاډيږدرته پيدا شي.
سرك ته چې ورسيد سلمان وويل : زه ستا څخه مننه کوم.
اوس ماته اجازه راكړه.
عبدالمنان هغه ته لاس ورکړ ورته ويې ويل : عثمان دا درته ونه ويل چې څه وخت به راشي؟
: هغه د خوځيدو لپاره تيار ولاړ ؤ، خو که پهره دارانو دروازه ورته بيرته نه کړه نو له ښاره بهر به ولاړ وي.
: زه هلته ور روانيږم او چې تاسو بيرته راځئ ان شاء الله عثمان به دې هر کلي ته ولاړ وي.
سلمان چې چوك ته نژدې شو يوه وړوکۍ ډله يې وليده چې په مخ کې يې يوه سرې نغاره ځنګوله، سلمان چې وړاندې ورغی نو نغاره والا دا اعلان کاوه:
د غرناطې آزادۍ خوښوونکو!
حامد بن زهره تاسو ته د يوه نوي ژوند پيغام راوړی، هغه غرناطې ته رارسيدلی دی او نن د ماښام له لمانځه وروسته د البسين په جامع جومات کې اولس ته وينا کوي، که تاسو د اولس د خاينانو دسيسې ناکامول غواړئ نو د هغه تر بيرغ لاندې راټول شئ.
د دې اعلان له اوريدو وروسته د حامد بن زهره په اړه د سلمان انديښنه تر څه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حئه کمه شوه او لږ ځنډ وروسته هغه په یوه بګۍ کی سپور ؤ او البسین ته روان شو.

*****

ګاډیړد مدرسی د دروازې په مخه کی ودریده او سلمان تری ښکته شو کوچوان ته یی یو دینار په لاس کی ورکیښود او د بندی دروازې په لوری ولاړ، څو ځلی یی د درنی دروازی له ټکولو وروسته تیل وهله ویی لیدل چی دننه له خوا زنځیر شوی ده.

له لږ ځنډ دروازی تکولو وروسته یی غږ وکړ:

څوک شته دروازه خلاصه کړی! څوک شته!! هلته څو هلکان او دری تنه وسله وال ځوانان ولاړوو په هغوی کی یوه دنګ او د ښکلو جامو خاوند وویل:

ښاغلیه! دننه هیڅوک نشته، مدرسه رخصت شوی ده، سلمان مخ راوګرځاوه کوچوان ته یی وویل: د هغه د هستوګنځای یوه دروازه د شا کوڅی ته وتلی ده هلته به کوم نوکر خامخا وی.

کوچوان وویل : راځه زه تا د هغی کوڅی خولی ته رسوم. سلمان په بیړه په بګۍ کی کیناست، کوچوان د ګاډیمخه راوګرځوله او د جومات نه پاس د کوڅی خواته راوګرځید او د تنګی کوڅی په مخه کی ودرید ویی ویل:

ښاغلیه! وراندی کوڅه تنګه ده، بګۍنشی پکی تلای ته پخپله ورشه پوښتنه یی وکړه، امکان لری د مدرسی په خیر یی کور هم تش وی او ستا بیرته تګ ته ضرورت شی، تا ماته له دوه طرفه کرایی نه هزیاتی پیسی راکړی دی په خوښه ستا تر راتلو پوری انتظار کوم.

: نه ته درځه! زما دلته لږ ځنډ وزی، سلمان دا وویل او روان شو.

کوچوان ګاډی راګرځوله چی هغه دری ځوانان چی د جومات په مخه کی یی لیدلي وو په مخه کی ورته ودریدل او لاره یی ونیوه په هغوی کی هغه د لوړ قد خاوند وویل : دا څوک ؤ؟

کوچوان ځواب ورکړ: نه یی پیژنم خو داسی ښکاری چی له بهر نه راغلی دی، د البسین لاره ورته نه وه معلومه د کومی شریفی کورنی سړی ښکاری ماته یی یو دینار راکړ.

: دی څوک لتوی؟

: ماته نه ده معلومه، لومړی یی راته وویل چی د البسین جامع جومات ته می

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوه، بیا یې ووېل چې د جومات ترڅنګ یوه مدرسه ده ما هلته ښکته کړه، زه هلته د خپل یوه دوست پوښتنه کوم.

: ساده سړیه تاته معلومه نه ده چې په دې کوڅه کې د حامد بن زهره کور دی او نن د غرناطې هر غدار د هغه په لټه کې دی، ځه له دې ځایه زغله!

کوچوان اندېښمن شو اس ته یې متروکه ورکړه اوهغه درې ځوانان په کوڅه ورننوتل.

سلمان لږ وړاندې له یوه عمر خوړلې سړي نه پوښتنه کوله: ته په همدې کوڅه کې اوسېږې؟

: هوکې! وړاندې اوم کور زما دی.

: دا د حامد بن زهره کور دی؟

: هوکې!

: تاته معلومه ده چې د دې دروازه له کومه وخته راسې تړلې ده؟

: زه چې سهار له لمانځه راوګرځېدم نو دروازه یې بېرته وه، وروسته مې د حامد بن زهره د راتګ خبر واورېد او په منډه راغلم چې دلته پر دروازه کولپ، پروت و او ډېر خلك بهر ولاړ وو. زه د مدرسې د دروازې په لورې ولاړم هلته مې یې پوښتنه وکړه خو معلومه شوه چې مدرسه رخصت شوې ده، زما په ګومان به ساتونکې د مدرسې د دروازې له تړلو نه وروسته د شا له خوا په دې کوڅه راوتلی وي.

سلمان ووېل : زه له حامد بن زهره سره لیدل غواړم. ته د داسې چا درك راکولې شې چې د ده د اوسېدو ځای ورته معلوم وي؟

: ښاغلیه ما له څو کسانو د هغه د هستوګنې د ځای پوښتنه کړې ده خو هیچا ته هم معلومه نه وه.

د اوږده قد خاوند چې له دوی نه لرې ولاړ وُ، او خبرې یې اورېدې ور وړاندې شو ویې ویل:

که څه ضروري خبره وي زه درسره مرسته کولی شم زما باور دی چې دلته یو سړی ته به د هغه د هستوګنې ځای معلوم وي راځه!

: هغه چېرته دی؟

: د هغه کور ډېر لرې نه دی تاسو په ما پسې راځئ!

سلمان له هغه سره روان شو او پاتې ځوانان له شانه ورپسې ورغلل، نژدې دوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوه ګامه وړاندې بنې خواته وګرځېد او یوې پراخې کوڅې ته ورننوتل د سلمان لاربښود ناڅاپه وپوښتل:

: ته له کومه ځایه راغلی یې؟

: له اندراش څخه!

: ته نن راغلې؟

: هوکې!

: د حامد بن زهره د راتګ نه هڅه خبر شوی؟

: سلمان لږ پریشانه شو ځواب یې ورکړ:

زه تولی خبری نشم درته ویلی، ستا د داډ لپاره دومره عرض کول کافی بولم چی حامد بن زهره زه ډیر ښه پیژنم او زه هغه ته یو ضروری پیغام رسول غواړم.

: وبخښئ! زه پر تا شك نه کوم خو په دې ورځو کې موږ له داسې وضعې سره مخ یو چې یو ورور بل ته د لاس په ورکولو ویرېږي.

: ماته معلومه ده اوس په خبرو وخت مه تیروه.

بل ځوان وویل : ولیده! دې سهی وایی موږ باید وخت ضایع نه کړو.

په کوڅې کې چې دوی بنې لورې ته وګرځېدل څو تنه یې ولیدل چې د مدرسې زده کوونکی معلومیدل یوه تن د حامد بن زهره د راتلو اعلان کاوه او خلك له شاوخوا کوروڼو راوتل او پر هغوی ورتولیدل. یوه تن د سلمان ملګری ولید چیغې یې کړې:

وګوری ولید را روان دی هغه ته به یې خامخا هستوګنځی معلوم وی، هغوی د سترګو په رپ کې پر ولید راتول شول، یوه تن تری وپوښتل:

تاته معلومه ده چې حامد بن زهره چیرته دی؟

: نه!

: ایا هغه رښتیا غرناطې ته راغلی دی؟

: تاسو په شعار ورکونکیو باید اعتماد وکړی، زما باور دی چې هغه د وینا لپاره جومات ته راشي تاسو به یې پخپلو سترګو ووینی، خو اوس که چاته د هغه د اوسیدو ځای معلوم وی هم نه یې درته ښیی، تاسو باید همدومره پوه شی چې اوس تر تاسو زیات د حکومت جاسوسان او غداران د هغه په باب په فکر کې دی. چې د هغه د راتلو په سبب د جګړې د بیا پیلیدو په ویره کې دی، موږ څو تنه غداران ولیدل چې د جومات شاوخوا ګرځیدل، کیدای شی له هغوی نه کوم یو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم وي، ځکه خو باید تاسو تر ماښامه صبر وکړی، نور زما وخت مه ضایع کوی زما ضروری کار دی، ولید وراندی ولاړ او خلك یوی او بلی خواته تیت شول، سلمان چی لږ پخوا د خپل لاربنود له پوښتنو نه پریشانی احساسوله هیرته لری شوه.

* * * * *

لږ ځنډ وروسته هغوی یو زاړه کورته ننوتل چی د کور پرځای یوی مسافرخانی ته ورته ؤ، د درشل دننه د پراخه غولی دری لوریو ته وری وړی کوټې وی.

سلمان هلته لهٔ یوه بوډا نوکر نه پرته چی د درشل نه بهر لمر ته پروت ؤ او خُریده هیڅوك ونه لیدل.

: تاسو زه چیرته راوستم؟ سلمان له خپل لاربنودنه وپوښتل، ولید ځواب ورکړ: دا د شاگردانو هستوگنځای دی خو اوس هغوی ټول تللی دی د حامد بن زهره د وینا لپاره خلك خبروی.

: مگر تاسو زه ولی دلته راوستم؟

: تاسو لږ ځنډ د جمیل په کوټه کی استراحت وکړی. زه به اوس د هغه درك راپیدا کړم او تاته به راشم.

: جمیل څوك دی؟

: ښاغلیه! جمیل زما نوم دی راځه! یوه ځوان ځواب ورکړ.

سلمان ولید ته وکتل وبی ویل : گوره که ته د حامد بن زهره د ژوند په ارځښت پوهیږی نو وخت مه ضایع کوه، او ما زر تر زره هغه ته ور وله.

: ستا مطلب دا دی چی د هغه پرخلاف څه دسیسه په کار لویدلی ده؟

سلمان خفه شو وبی ویل : ما یو ځل درته وویل چی د هغه ژوند په خطر کی دی.

ولید وویل : که ته هغه ته دا ویل غواړی چی په غرناطه کی د غدارانو ډله د هغه د وینو تږی ده نو دا هغه ته، نوی خبره نه ده، بیا هم زه هڅه کوم چی تا بی له ځنډه هغه ته ورسوم، ما چی د هغه د کوم دوست خبره کوله د هغه کور ډیر لری نه دی، که هغه د حامد بن زهره د هستوگنځی د درك راکولو ته چمتو شو نو زه به سمدستی هلته ورشم او که هغه ته د اعتماد وړ ویللی نو ور رسوم دی. امکان لری هغه پخپله دلته راشی، تاسو یوازی خپل نوم ماته ووایی.

: زما نوم سلمان دی، مگر که ستا په زړه کی څه شك وی هم ماته باید د دی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې فرصت راکړی چې زه خپل برائت وړاندې کړم، او زه په غرناطه کې د حامدبن زهره نه پرته بل ګواه نشم وړاندې کولی.

: ګوره دغه بحث هیڅ ګټه نه لري، که تاسو نور وخت ضایع کول نه غواړئ نو لږ څه صبر وکړئ، ولید دا وویل او په بیړه بېرته وګرځېد او د سترګو په رپ کې تر درشل ووت، سلمان د اندېښنې او بې وسۍ په حالت کې د هغه ملګرو ته کتل.

جمیل خپل ملګري ته وویل : اویس! ته د درشل دروازه بنده کړه او له بهر نه څوك دننه مه را پرېږده.

بیا یې سلمان ته مخ واړاوه: ښاغلیه! د اندېښنې هیڅ خبره نه ده، که حامد بن زهره تاسو پېژني نو ډېر زر به مو ان شاء الله ورسره ملاقات وشي، راځئ!

سلمان د مجبورۍ په حالت کې له هغه سره ولاړ جمیل د انګړ نه تیر شو او د یوې کوټې دروازه یې خلاصه کړه ورننوتل.

د کوټې دننه سامان ډېر لږ و، پر مځکه یوه معمولي سطرنجي غوړېدلې وه، ښي لاس ته د دیوال تر څنګ پر یوه کټ بستره غوړېدلې وه، پاس د دیوال په یوه تاخچه کې د ډیوې دودونو دیوال تور کړی ؤ، د چپرکټ تر څنګ یوه وړوکې صندلي او منقل ایښې وو.

د کوټې په یوه ګوټ کې یو د لرګي صندوق او د اوبو صراحي ترسترګو کېدل چې پاس پرې یوه ختهینه پیاله نسکوره وه، ښي لاس ته دروازې ته نژدې په یوه لویه الماري کې کتابونه ایښودل شوي وو، مخامخ په دیوال کې یوه وړوکې دریڅه وه.

تشریف راوړئ! جمیل صندلۍ ته اشاره وکړه.

سلمان د توري د راځړولو پرځای کمربند سست کړ او پر صندلۍ کېناست، جمیل د هغه په مخکې پر چارپایي کېناست ویې ویل: کله چې زه لومړی ځل دې کوټې ته راننوتم داسې راته ښکارېده لکه کوم زندان ته چې راغلی وم، او زما باور دی چې ته به هم همدغسې احساسوې.

: هوکې! سلمان په بې پروايي ځواب ورکړ، ماته دا ودانۍ عجیبه غوندې ښکاري.

جمیل وویل : د دې عمر تر سلو کالو زیات دی، ړومبی دا یو وړوکی جیل ؤ، نژدې شلویښت کاله پخوا چې مرکزي جیل پراخه کړای شو حکومت دغه بیا په یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یهوذي سوداګر باندي وپلوره، هغه بیا سرای تری جوړ کړ، بیا هغه یهودی سوداګر مړ شو کونډې یی دغه سرای پر یوه مسلمان سوداګر باندي وپلوره، د جګړی په لومړیو شپو کی د هغه سوداګر زوی شهید شو او هغه خپل زیات جایداد نیمایی برخه د مدرسی د مستحقو زده کوونکو لپاره وقف کړه او پخپله «طنجی» ته ولاړ.

سلمان ظاهراً په ډیر غور د جمیل خبری اوریدی خو هغه د ودانی له تاریخ سره هیڅ مینه نه درلوده.

جمیل ناڅاپه اوچت شو ویی ویل : ویخښی ما له تانه د ډوډی په اړه پوښتنه ونه کړه، زما په ګومان دی تر اوسه پوری سبا ناری نه دی کړی زه یی همدا اوس درته راغواړم.

سلمان وویل : نه، نه ته زما د ډوډی غم مه کوه، زه د خپلی ذمه واری له سرته رسولو دمخه د لوږی هیڅ احساس نه کوم.

: د یوه سرتیری لومړی ذمه واری دا وی چی خپل څواک او صحت پرځای وساتی، جمیل دا وویل او بهرته ووت. څو دقیقی وروسته چی بیرته راغی نو په لاس کی یی کوزه وه.

هغه کوزه په دهلیز کی کیښوده ویی ویل : راشه لاس دی ومینځه.

سلمان راپورته شو وراندی ولاړ او یوه نوکر په پتنوس کی ډوډی راوړه، جمیل د هغه لاس پری ومینځل ویی ویل:

ماته له بیرون نه د ډوډی راوړو اړتیا نه وه، شاګردانو چی د حامد بن زهره د راتلو خبر اوریدلی دی بهر ته وتلی دی او د هغوی ډوډی ځای په ځای پاتی ده.

نوکر پتنوس پر سطرنجی کیښود او بهر ته ووت او سلمان او د هغه کوربه بیا هم یو پل ته مخامخ کیناستل.

جمیل له پتنوس نه ټوکر لری کړ ویی ویل : بسم الله.کړی!

سلمان تری وپوښتل : تاسو یی نه خوری؟

: ما د یوه دوست په کور کی ډوډی خوړلی ده.

: بیا دی هغه ملګری راوغواړه!

: هغه هم خوړلی ده.

سلمان: په خوراک بوخت شو، لا یی دوی ګولی تر کومی تیری کړی وی چی په انګړ کی یی د چا د پښو غږ واورید څو دقیقی وروسته اویس په دروازه کی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرید ویې ویل:
جمیله! بهر راووزه! د محلې څو ساده خلك د حویلي مخې ته راغونډ شوي دي، چا دا آوازه گډه کړې ده چې حامد بن زهره دلته غلي شوي دي، هغوی دننه راتلو تېنګار کوي، ما هغوی وپوهول چې دننه څوك نشته خو هغوی زما خبرې اوریدو ته نه دي چمتو، بنایي ته هغوی وپوهوې.
جمیل چې بهر ته وتلو ویې ویل ته راځه! او چې دواړه ووتل ناڅاپه اویس دروازه پورې کړه او له شانه یې زنځیر کړه.
سلمان وارخطا راپورته شو او دروازې ته یې منډه واخستله هغه د دروازې د خلاصولو له ناکامې هڅې نه وروسته چیغې کړې : اویسه! جمیله! دا تاسو څه کوي دروازه خلاصه کړئ!
خو هغو هیڅ ځواب وانه ورید، څو ځلې یې دروازې ته ډیکې ورکړې خو ټولې هڅې یې بې نتیجې وې، بهر دیوال ډیر پلن ؤ، د دروازې چوکات او پلې دومره مزبوتې وې چې سلمان په زور ازمویلو کې هیڅ گټه نه لیده.
له بهر نه د اویس غږ واوریدل شو: ښاغلیه! ته باید په زور د بهر راوتلو خیال پرېږدې، کله چې په ښار کې د حامد بن زهره کار پای ته ورسیږي نو تا به د یوې شیبې څنډه پرته خوشې کړو.
سلمان چیغې کړې: احمقه! که د حکومت جاسوس او د حامد بن زهره دښمن نه وې نو زما خبره واوره!
: چې څومره دې زړه غواړي هومره کنځلې راته کوه خو هیڅ گټه نه لري، موږ ته دا امر شوي چې په البسین کې به هر نا آشنا خپل دښمن گڼې، او تاسو موږ ته سر تر پایه نا آشنایاست.
امکان لري زموږ په زړه کې ستا له خبرو راپیدا شوي شکونه غلط وې او وروسته به پرې پښېمانه شو، خو اوس زموږ په مخکې له دې پرته بله مسأله نشته چې حامد بن زهره جومات ته ورسیږي. او اولس ته خپله وروستې وینا واوروي.
سلمان چیغې کړې: د خدای جل جلاله لپاره ولیه. راوغواړې زه له هغه سره څه خبره کوم.
د ولید غږ اوچت شو : گوره تاسو به له ما سره په خبرو کې هم څه گټه ونه کړې. تاسو به په هر حال تر ماښام پورې همدلته پراته یاست. موږ د حامد بن زهره د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتګ اعلان څکه کاوه چې له دې پرته د خلکو راټولولو بله کومه لاره نه وه، که نه نو مـوږ په هغـو زیانونو ښـه پوهیـږو چې هغـه ته د اولس د غـدارانو لخـوا ورپیښیدای شي. غداران به خامخا پوره هڅه وکړي چې د ده غږ له کومې رالوڼه وزي، په ښار کې داسې خلك لږ نه دي چې په لږ تمه د هغه د وژلو لپاره تیار شي خو که ته د حامد بن زهره خیرغوښتونکی یې او د ده د سلامتی په اړه درسره اندیښنه ده نو ستا لپاره دا داډ کافي دي چې د هغه سربښندویان له خپلو ذمه واریو څخه غافل نه دي. موږ هسې موهوم خطر هم له پامه نه دي غورځولی.
داخبرې مې د دې لپاره درته وکړې چې زه شخصاً ستا په باب دوه زړې یم. اوس درته په ادب عرض کوم چې په داده زړه تر ماښام انتظار وکړه، زموږ او د ځان لپاره زیاته بد مزګي مه پیدا کوه، چې کله وخت راشي تا به هغه ته وراندې کړو.
وروستې خبره مې چې درته کوم یې دا ده چې تر ماښام د مخه ستا د دې کوټې نه هر ډول هڅې بې ګټې دي. که ته د دروازې له چاکونو بهرته کتلې شې نو اته تنه وسله وال به وګورې ته به خامخا دانه خوښوې چې د دوی په لاس دې بې ګناه وینې تو یې شي، خدای پامان.
سلمان په دردناکه لهجه وویل: ولیده! د خدای جل جلاله لپاره زما یوه خبره واوره، زه د حامد بن زهره دوست یم د هغـه زوی سعیـد او نوکـو یې جعفـر ما پیژني، که له ماښام نه وراندې له هغوی نه د کوم یوه سره ستا د خبرو فرصت برابر شو نو هغوی ته خامخا دومره ووایه چې پر هاشم اعتماد ونه کړي، هاشم د هغوی د کلي یو مشر دی.
زه د دې خبر وزکولو لپاره راغلی وم چې هغه له غدارانو سره ملګرې شویدی. هغه په هیڅ صورت هم باید حامد بن زهره ته نژدې ورنشي.
ولیـد وویل: د دې مطلب دا دی چې تـه د «اندراش» پر ځـای د دوی له کلي راغلی یې او ستا لومړی خبره غلطه وه، په هر صورت زه د دې خبرې ذمه واري اخلم که ماته فرصت برابر شو ستا دا پیغام به ورسوم. تر کومه چې په هاشم پورې اړه لري تاسو باید هیڅ اندیښنه ونکړی، په غرناطه کې تر هغه خطرناك دښمنان شته، او ته د هغوی په اړه مـا له خپلو ذمـه واریو نه را ایساروې خدا ی پامان!
سلمان تر لږ ځنډه له دروازې نه د لرې کیدونکو ګامونو غږ اورید او بیا بې سیکه کیناست.
لږ ځنډ وروسته د هغه دا حالت ؤ چې کله به جګ شود دروازې د یوې پلې له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاګونو به ... ته د کتلو هغه کوله او کله به یې د ناکراری په حال کې قدم واهه، له دې ... د وتلو لپاره د ده په ذهن کې ډېر تدبیرونه راغلل او که هغه پردې خبره ... راتلودای چې دی به د ولید او د هغه د ملګرو له مرستې پرته حامد وموندلی شي نو له دې کوټې څخه د وتلو لپاره یې له لوی څخه لوی خطر قبلولی شوای.

د توری، خنجر او تومانچې نه ... د باروتو بوه کڅوړه له ده سره وه، او په دې هم پوهیده چې د دیوال په ... کې پر باروتو سوری جوړول ګران نه دي. په دې کې خو خامخا خطر ؤ مګر ... فطرتاً بو نه ویریدونکی انسان ؤ، هغه د ولید له دې ګواښ څخه ... چې بهر ته له راوتلو سره سم به د غشو په باران د ده هرکلی وشي.

د هغه ذهني کیفیت ... چې کله به یې د یوې خطرناکې ارادې سره وینې په رګونو کې تودې شوې. او بیا به ناڅاپه د ده د پریکړې قوت ځواب ورکړ. ده به له خپل زړه څخه پوښتل ایا د حامد بن زهره په اړه د ولید او د هغه د ملګرو احساسات زما له احساساتو څخه توپیر لري؟ ... هغوی د احتیاط سبب دا ندي چې په هر صورت یو ناپیژندوی یم. او دغه حسن له داسې حالاتو سره لاس او ګریوان دي چې له خپل سیورې څخه هم ویریږي که زه د دوی پرځای وای نو ایا زما چلن به د دوی سره توپیر درلود؟

او بیا به سلمان داسې احساسوله چې ولید یې په مخکې ولاړ دی او ورته وایي:

وروره! زموږ له تا سره هیڅ دښمني نشته، موږ یوازې خپل مسئولیت ترسره کوو، او تا دا ولې ګڼلې چې له تا پرته بل چاته ... حامد بن زهره ژوند ګران نه دی؟

ستا په خیر د غرناطې به زرګونو تنه د هغه ... لټه کې دي، په هغوی کې آزادي غوښتونکي هم دي او غداران هم، له موږ سره د دې ټولو د پیژندلو فرصت نشته، موږ یوازې دومره پوهیږو چې حامد بن زهره د قوم د ضمیر وروستی غږ دی، او د قوم مجرمان د هغه د وینو تږي دي. زموږ د اخلاص او د مسئولیت د احساس تر دې لوی بل ثبوت څه کیدای شي چې هغوی لا تر اوسه د ده ځای ونه موندلی شو.

د سلمان ذهني خفګان ورو ورو لرې کیده او نژدې یو ... سهال وروسته هغه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

بستره غځيدلی ؤ او د ډاډ احساس يې کاوه چې ده د خپل عقل او توان په اندازه خپل مسئوليت ترسره کړی دی. له دې زيات د ده له وسه وتلی خبره وه، او بيا لږ ځنډ وروسته خوب ورغی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د البسین په جومات کی د حامد بن زهره غږ وکرنگیده:

: د اولس بچیانو! که د غفلت له خوبه ستاسو د راویښولو او له دی هدیری څخه ستاسو د راپورته کولو لپاره زما چیغو ته اړتیاوی نو زه د دی وروستی ذمه واری د ترسره کولو پوره هڅه کوم. ستاسو د آزادی د مړ ژواندو ډیوو لپاره نن وینی ته اړتیا ده، خو یو بوډا او کمزوری سړی تاسو ته له اوښکو پرته څه نشی درکولی، او یوازی د یوه تن اوښکی د یوه اولس د گناهونو کفاره نشی کیدای.

په دی نړۍ‌کی د کومی سیاسی اشتباه جبران ممکن دی، بایللی جگړی له سره گټل کیدای شی. ویجاړی کلاگانی بیرته جوړیدای شی. په تیارو شپو کی سرگردانه قافلی د سهار په رڼا کی خپلی لاری موندلای شی: خو یوه تولنیزه گناه داسی هم ده چی هیڅ کفاره نه لری، او د لار ورکو قافلو لپاره یوه داسی شپه هم شته چی هیڅ سهار نه لری.

د غرناطی اولسه ! زه تاسو د هغی وروستی گناه څخه را ایساروول غواړم چی له هغی وروسته د اولسونو پر مخ د رحم او کرم دروازی تړل کیږی.

زه تاسو د هغی توری شپی له هیبتونو خبرول غواړم چی هیڅ پای نه لری.

د یوه اولس وروستی گناه دا وی چی هغوی د ظلم پرخلاف د جگړی او مقابلی له حق څخه لاس واخلی، او له بده مرغه ستاسو مشران اوس په دی گناه ککړ شوی دی.

هغوی د خدای جل جلاله د رحمت دروازی د تل لپاره پر تاسو تړلی دی. هغوی راتلونکی تولی هیلی زیندی کړی دی. هغوی هغه ذهنی او خلاقی حصار مات کړی دی چی بی وسه او مظلومو خلکو ته د پناه وروستی مقام وی:

که د دی گناه سزا ستاسو تر موجوده نسل پوری محدوده وای نو زه به دومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندیښمن نه وای خو ستاسو واکمنو هغه ټولی ډیوې مړې کړې دی چې ستاسو راتلونکو نسلونو ته د سلامتی لاره وربښودلای شی.

په یاد ولری! کله چې دوی د غـوناطی راتلونکی، ستـاسـو آزادی او بقـا دښمنانو ته وسپاری نو ستاسو د دردونو او مصیبونو نه ختمیدونکی شپه به پیل شی. زما اروا د هغی شپی د تیارولـه تصور نه په لړزه شی.

دوستـانو ! مـاته پر هغـه ترون د څـه ویلو ضـرورت نشتـه چی تاسـو بی د راتلونکی د امن او خوښی ضمـانت ګڼی، دا د هغی بلا د څیری ښکلی پرده ده چی وینی زبیښونکی لاس بی ستاسو تر شاه رګونو پوری رسیدلی دی.

کـه تاسـو دا ګڼی چی د پسونو په څیر بـه د لیـوانو په څنګ کی هوسـا ژوند وکړی نو زما له تاسو سره د خبرو هیڅ اړتیا نشته، خو کـه د انسانیت له تیرو پیښو څخه څه درس اخستلی شی نوزه به په وار وار وایم چی تاسـو د هغـه دوزخ دروازی ټکوی چی د بی لاری او ذلت ورروستی پراو دی. له مـا سره یوازی د دی خبری اندیښنه نه‌ده چی تاسو به د هغه دوزخ په اور کی خوړین شی بلکی زه وینم چی ستـاسـو راتلونکی نسلونه به هم کلونه بلکی تر پیـړیو پوری د دی دوزخ خاشاك وی.

تاسـو یوازی د ژوندی پاتی کیدو لپـاره د دښمن پر غـلامی منلو راضی شوی یاست، خو ستاسـو زامن او لمسیان به په لاسو کی د غلامی پرکړیو پرویاړ برسیره له خپلو بادارانو څخه د ژوندی پاتی کیدو حق نه شی ترلاسه کولی.

زما سره یوازی دا اندیښنه نه ده چی تاسو به په ډیره بده غلامی مجبور کړی بلکی دا وینم چی تاسو به دخپلو ارواو او بدن له ټولو آزادیو څخـه په محرومی برسیره هم د ژوندی پاتی کیدو حق دار نه شی ګڼل کیدای.

تاسـو د قسطلی او ارغـون د سرتیرو ظلم لیدلی دی خو تر اوسه پوری مو د کلیسا د پادریانو بی رحمی نه ده لیدلی. تاسو د احتساب د اداری هغه شکنجه ځایونه نه دی لیدلی چی په اوسپنیزو شکنجو کی راګیر انسانان په نه کړیو کـ... هونو اعتراف ... محرور وی. ت... : 'ور په سکروټو د ډاډه شویو خلکو کړیږی ... .ی اوریدلی خو . : : هر څه ...

په غونډه کی څو ... حساسانی ... او چیغه یی وکړه : ابو عبدالله غدار دی! ... القاسم د دښمن جاسوس دی. ... بیا د جومات له هر ګوټ نه د هغوی پرخلاف نوری چیغی راپورته شوی. له څو شیبو سکوت وروسته د حامد بن زهره غږ بیا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچت شو:

زماعزیزانو! ستاسی چیغی هغوی سمی لاری ته نشی راګرولای، هغوی د امن په لټون پسی د هدیری دروازی ټکوی، د هغوی جګړی د خپل اقتدار لپاره دی، ابو عبدالله خپل زړه ته په دی دوکه ورکولی شی چی ده ته به د خپل خیانت انعام ورکړل شی. د هغه وزیر او نور چارواکی هم په دی ځان تیر ایستنه مبتلا کیدای شی چی د بادارانو بدلون د دوی پر راتلونکی اغیزه نه کوی. او دوی به له ابو عبدالله څخه وروسته د فردیناند خدمتګاران وی او د خپل سر او مال ساتنه به وکړی. او بنایی ځینی د دین هغه مفتیان چی د خپلو بد عمله او نا اهله چارواکو د هیلو په چوکاټ کی د دین د احکامو په اچولو عادت شوی دی، همدا فکر وکړی چی د زمانی نوی حالات د الهی احکامو د نوی تعبیر، غوښتنه کوی. اوس به دوی د ابو عبدالله پر ځای د فردیناند د چپنی ښکلول د وضعی سره سم ګڼی، خو ستاسو جګړه د خپلی بقا او آزادی جګړه ده، دا هغه انسانی مسئولیت دی چی د تیښتی هره لاره یی پر بشپړه بربادی پای ته رسیږی.

که تاسو د انسانیت د لوړو هدفونو څخه مخ واړاوه، که تاسو له اسلام نه کاږه شوی نو بوازی د حیواناتو په څیر د ژوندی پاتی کیدو لپاره هم باید له هغو ځناورو سره جګړه وکړی چی ستاسو د وینو له څښلو، د غوښو له شکولو او د هډوکو له شپیللو څخه ورواندی دا داړ ترلاسه کول غواړی چی تاسو بشپړ د دوی په منګولو کی ایسار شوی یاست، او ستاسو په زړونو کی هغه حیوانی شعور هم نه دی پاتی شوی چی کمزوری وزی هم ښکرغورځولو ته اړی کړی.

غرناطه د اندلس د مسلمانانو وروستی مورچل دی، دا هغو مجبورو او تر جبر لاندی انسانانو ته هم وروستی د امید، ځای دی چی په قرطبه، بلنسیه، اشبیلیه، طلیطله او د شمال په نورو سیمو کی بوازی په دی اسره ژوند کوی چی له دی ځایه به کوم مجاهد میړه راښکاره شی او د هغه د ارادی او عزم په رڼا کی به د غلامی تیاری لری شی.

خو چی کله دښمن ستاسو پردی وروستی مورچل او پناه ځای هم برلاسی شی. نو د اندلس په ساره او اوږدو کی به د هغو لکونو انسانانو لپاره هیڅ د پناه ځای نه وی.

تاسو پر دی خبره باید خوښ نه شی چی د ترون شرطونه نرم دی. او د آزادی له معاملی وروسته به تاسو د خپلی شانداری بنګلی، مال او دولت ، حکمکی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښتو نه وژغوري.

په یاد ولرئ!

کله چې دښمن پردې ډاډه شو چې ستاسو د ځواك او زور ټول بوټي وچ شول، ستاسو د هیلو ټولې ډیوې مړې شوې او ستاسو ارواوې نورې د کوم ظلم پرخلاف بغاوت نشي کولی نو بیا به دې بلا ته د مکر ،و فریب تر پردو لاندې دخپلې خیرې د پټولو اړتیا نه وي.

بیا به تاسو د وحشت او ځناورتوب هغه سیلاو وګورئ چې د ځمکې پر مخ به تر اوسه پورې کوم شوم نه وي لیدلی. د دغه ترون د ښکلیو الفاظو معنی به بدله شي، هغه وخت به تاسو دا احساس کړئ چې د ظلم او وحشت د اور په سکروټو مو د امن د ګلانو ګومان کړی ؤ او ځولې مو ترې ډکې کړې وې.

زما یوازې پردې اندیښنه نه ده چې ستاسو مدرسي به وتړل شي، ستاسو کتابتونونه به وسوځول شي، او جوماتونه به مو په کلیساګانو بدل شي، بلکې زه خو دا وینم چې د مرګ او تباهي د لارې هر نوي پړاو به مو له پخواني څخه ډیر زیات تیاره وي.

بیا به د راتلونکې تاریخ لیکونکې ستاسو د ویجاړو شویو ښارونو د کنډوالو په لیدو وایي چې دا کنډوالې د هغه بد مرغه اولس یادګار دی چې د اسمان تر څنډو د عروج څخه وروسته یې د ذلت او پستي لاره غوره کړې وه.

دا د هغه قافلې وروستی پړاو دی چې لارښوونکو یې پر خپلو سترګو پټۍ تړلې وې. دا د هغه قوم هدیره ده چې په خپلو لاسو یې خپلې مړې خښه کړې وې.

زما دوستانو! له مانه دا پوښتنه په وار وار شویده چې ما د سمندر نه پورې غاړې ورونو څخه څه پیغام راوړی دی. زما ځواب دا دی چې که د غرناطې اولس د عزت لاره غوره کول غواړي او د الله تعالی له رحمت څخه مایوسه نه وي نو زه دا تسلي ورکولی شم چې د اسلامي نړۍ ټولې خواخوږې به له دوی سره وي. که تاسو د دین په حصار کې پناه واخستله او نړۍ ته مو دا ثابته کړه چې په اندلس کې د کفر او اسلام وروستی جګړه پیل شوې ده او تاسو به د فتحې او یا شهادت نه پرته بله لاره نه غوره کوئ نو تاسو به بې ملاتړه او مرستندویه پاتې نه شئ.

مسلمانان به ستاسو ملاتړ خپله فریضه وبولي یوازې افریقایان نه بلکې د ترکانو هغه ستره پاچاهي به هم ستاسو تر شا دریږي چې د بیرغ سیوري یې د دجلې او فرات له سیندونو څخه د دانیوب تر سینده پورې غځیدلی دی. که تاسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو قربانیو او خپلونه ماتیدونکو ارادو په سبب د غرناطې د آزادۍ جګړه د کفر او اسلام معرکه ثابته کړای شوه نو د روم له سمندرګی څخه به د اندلس ساحل ته د ترکانو د سمندري بېړیو په رارسیدو کې هیڅ ځنډ ونه شي.

خو که تاسو مایوس او نا امیده شوي او یا مو داسې وګڼله چې د نورو مرسته ستاسو د خپل قوت بدله کیدای شي نو هیڅوک به هم ستاسو مرستې ته رانشي.

تاسو که د بیرون مسلمانانو ته دننه لاره وربښيي نو لومړی د خپلو وینو ډیوی بلې کړی، خو که تاسو د مرګ په خوب ویده شوي نو هغوی به پر تاسو په دې هډیره کې غږونه کړي.

په دې وخت کې یو سړي جګ شو ویې ویل : ښاغلیه! زه ستا هره خبره منم، خو که بې تاسو ګستاخي نه بولې نو دا پوښتنه کوم چې تاسو د هغو بندیانو په اړه څه فکر کړی دی؟

د جومات له هر ګوټ څخه د پاریدلیو خلکو غږونه را اوچت شول : کینه! چوپ شه! دې وباسئ، دا د حکومت جاسوس دی، حامد بن زهره دواړه لاسونه اوچت کړل او په لوړ غږ یې چیغه کړه:

ښاغلیو! تاسو مه راپاڅېږئ، زه د ده پوښتنې ته ځواب ورکولای شم، تر اوسه ما خپلې خبرې پای ته نه دي رسولي. خلکو یو د بل د چوپولو هڅه کوله.

حامد بن زهره لږ ځنډ چوپ ؤ او بیا یې پوښتونکې ته مخ واړاوه:

زما وروره! دا پوښتنه واقعاً ډېره مهمه ده، او زه یې د ځواب نه ډډه نه کوم. خو زما سره تر دې ډېر مهم یو بل سوال دی، او هغه دا چې هغو کسانو چې د دښمن د خوښې ترلاسه کولو په خاطر بندیان سینټافې ته واستول هغوی د قوم په اړه څه فکر کړی ؤ؟

زه هغه زلمی نه تورن کوم چې ستاسو تش په نامه واکمنو او لاربښوونکو د یوې شرموونکې پیښې د بشپړیدو په خاطر دښمن ته ورسپارلی دی. هغوی ته یې دا دوکه ورکړې ده چې که تاسو څه موده د دښمن په لاس کې یرغمل پاتې کیدل ومنې نو هغوی به ژاوده شي او ستاسو اولس به د تیاری فرصت ترلاسه کړي.

اوس ستاسو په ذهن کې دا خبره اچوي چې که تاسو ولې ایزی ځان وژنې ته چمتو نه شي او بیرته مو جګړه پیل کړه نو ستاسو هغه ورونه به بیرته رانشي خو موږ به دغه دسیسه بریالی کیدو ته پرې نږدي.

دوستانو! هغه څلور سوه تنه ځوانان د غرناطې د پوځ د ژوند ارواوه. خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی بیرته راوستل د هغوی له وسه وتلی ده، اوس یوازې ستاسو همت او اراده او ستاسو عزیمت هغوی بیرته راوستلای شي. اوس تاسو باید عملي ثبوت وړاندې کړې چې د اندلس پر خاوره د آزادي د ژوند حق لرې. او که مو د پسونو لاره غوره کړه نو وینې څښونکي لیوان به مو ووژني.

زما هیوادوالو! د اوربند د تړون کوم شرطونه چې ماته معلوم شوي دي، د هغو له مخې د وسلې ایښودلو او یا د جګړې د بیا پیلولو د پریکړې لپاره او یا ورځې مهلت ایښودل شوي دي، خو دا یوه دوکه وه، کومو غدارانو چې خپله راتلونکې له فردیننډ سره تړلې ده هغوی دا ډاډ ورکړی و چې د اویا ورځو له پوره کیدو څخه د مخه به داسې وضعه جوړه کړي چې د اولس په زړونو کې به د جګړې حوصله پاتې نه شي.

ماته معلومه شوې ده چې د اولس غداران اوس په الحمرا کې راټول شوي دي، له هغوی نه دا لرې نه ده چې نا څاپه دښمن ته د ښار دروازې خلاصې کړي، او تاسو ته باید دا معلومه وي چې تاسو غلامان شوي یاست. ځکه خو تاسو باید د دوی له دسیسو څخه یوه شیبه هم غافل پاتې نشي.

زه همدا نن غرناطې ته رارسیدلی یم، ماته د هغو خلکو د مشورو ضرورت دی چې په جنګي امورو تر مابنه پوهیږي. د حال او راتلونکې له خطر څخه ستاسو خبرول زما لومړنی ذمه واري وه او تاسو شاهدان یاست چې ما د خپل توان او استعداد سره سم خپله ذمه واري تر سره کړه.

د خبرو په پای کې حامد بن زهره لاس په دعا اوچت کړل بیا د البسین خطیب جګ شو ویې ویل:

ښاغلیو! اوس د ښار مشران په یوه ځای کې را غونډ شوي دي او ستاسو د عالیقدر لاربنود انتظار کوي ځکه خو حامد بن زهره رخصت درڅخه غواړي، زه له تاسو څخه غواړم چې ده ته لاره ورکړې او له شانه مه وریسې زغلې، یوازې څو تنه ملګري به یې ورسره ولاړ شي، د جومات نه بهر هم د ده د ساتنې لپاره کسان شته، اوس د ماسختن لمانځه وخت دی تاسو ډاډه پر خپلو خپلو ځایونو کېښیني.

لږ ځنډ وروسته حامد بن زهره له جومات څخه ووت او په یوه بګۍ کې سپور شو.

*****

سلمان چې له خوبه را ویښ شو په کوټه کې تیاره خپره وه، هغه په بیړه جګ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو د کوټې دوره په لوري ولاړ، او له درزونو څخه يې بهر ته وکتل، خو په انګړ کې هم تياره وه، له يوه لوري د خلکو غږونه راتلل خو سلمان يې خبرې نه شواى اوريداى. لږ ځنډ وروسته هغوى په څه خبره په کړس کړس خندل، د سلمان لږ او ډيره پاته انديښنه هم لرې شوه، په ډاډه زړه يې ديوال ته تکيه وکړه او کيناست، د ورځې په حالاتو يې فکر کاوه او ذهن ته يې ډول ډول خيالونه راغلل:

آيا دا امکان لري چې عاتکې کوم سړى ليدلى ؤ هغه د دې د پلار د وژونکې سره په څيره کې ورته وي او عاتکې د کومې فرضي انديښنې په سبب زه په پريشانۍ کې غورځولى وم؟

که زه حامد بن زهره ته ور رسيدلى واى هم دا څه ور ممکنه وه چې ما د يوې نجلۍ پيغام ور رسولى واى او د يوې داسې فريضې څخه مې ايسار کړى واى چې د هغې لپاره هغه هر ډول خطر قبلولو ته تيار ؤ؟

وليد ربنتيا وويل : په غرناطه کې د حامد بن زهره سر بښندونکو او ملاتړ کوونکو څخه د قوم د غدرانو هيڅ خبره پټه نه وه، د هغوى ترتيبات دومره بشپړ وو چې که ما د عاتکې پيغام ورسولى واى هم د نورو ترتيباتو نيولو ضرورت نه ؤ، ما تر دې زيات نور څه کولى شواى؟ بنايي په دې کې څه غوره والى وي چې هغوى زه يو شکمن سړى وګڼلم او دلته يې بندي کړم.

بيا هغه په تصور کې له عاتکې سره خبرې کولې:

ناپوهې نجلۍ! تا هسې زه پريشانه کړم، تا دا ولې ګڼلې وه چې هغه حق پال چې په غرناطه کې د قوم غدارانو ته چيلنج ورکوي او د فرديناند پر خلاف د جهاد د اعلان حوصله لري ستا د کاکا کسيسي څخه به وويريږي او خپله لاره به بدله کړي؟

دده پوره باور ؤ چې وليد به د ده پيغام حامد بن زهره ته رسولى وي. او هغه چې له جومات څخه وزګار شي يا به پخپله دلته راشي او يا به ما ور وغواړي.

تر يو ساعت پورې نور انتظار څخه وروسته هغه بله ناکراري احساس کړه:

آيا دا امکان لري چې وليد زما د پيغام رسول ضروري نه وي بللى او هغه چې له وينا څخه وزګار شوى وي له غرناطې څخه وتلى وي. او بيا هغو غدارانو چې په غرناطه کې يې له څه تکر څخه ويره احساسوله په لاره کې د هغه د ډرولو هڅه کړې وي؟

نه نه! داسې نشي کيداى! داسې بايد ونشي، دغه بدمرغه اولس حامد بن زهره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اړتیا لري. هغه بایدژوندی واوسي.

بیا یې په انګړ کې د بوټونو غږ واورید، او لږ څند وروسته چا دروازه خلاصه کړه، سلمان چې بهر ته وروت، د غوسي پرځای یې په ګیله منه لهجه وویل: تاسو ظالمان هم یاست او ساده ګان هم.

په خواب کې د جعفر غږ اوچت شو: بناغلیه زه جعفر یم، او زما باور نه کیده چې ته به غرناطې نه را رسیدلی وې. د جعفر په لیدو د سلمان توله غوسه سړه شوه، هغه زر ور وړاندې شو تر مټ یې ونیو او له نورو پنځو کسانو څخه یې یوې ګوښې ته کړ په ټیټ غږ یې تری وپوښتل:

هغه به په خیریت وي؟

هوکې د الله احسان دي، زه افسوس کوم چې تا یې وینا وانه وریدله، که ماته دمخه احوال راغلی وای نو دلته به راتلم او راسره بیولی مې. ولید هغه وخت سعید ته ستا خبره وکړه چې موږ له جومات څخه راوتلو. سعید پر دې ډیر خفه ؤ چې ته غرناطې ته راغلی یې، که له خپل پلار سره د هغه موجودیت ضروري نه وای نو سمدستي به دلته راتلو. اوس هغه پر ما ټینګار کړی دی چې ولید دوی ته دې ورسوم او سهار وختې له تا سره کلې ته روان شم. ولید دا غوښتنه هم کړې ده چې زه د ده له خوا له تانه بخښنه وغواړم.

: هغه چیرته دی؟

: هغه هم له هغوی سره په بګۍ کې سپور شو.

: هغوی چیرته ولاړل؟

: د کوم دوست کره ولاړل خو اوس ستا لیدل ورسره ممکن نه دي. هلته د غرناطې د مشرانو غونډه ده او هغه به تر ډیره مشغول وي. سعید ویل چې د پلار جان اندیښمن کول ضروري نه دي. هغه چې وزګار شي پخپله به درته راشي، راحه چې زه تا د ولید دوی کره ورسوم،

زه بل لور ته روانیږم.

ستا آس چیرته دی؟

. ما خپل آس د جنوبي دروازې څخه لږ لرې په یوه سرای کې پریښی دی. د سرای د خاوند نوم عبدالمنان دی، هغه به زما انتظار کوي.

جعفر وویل : زه عبدالمنان پیژنم، هغه یو مخلص سړی دی، تا که د هغه سرای ته په رسیدو ویلی وای چې د حامد بن زهره دوست یم نو دومره له پریشانیو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نه وي مخ شوي. هغه تا ته دا ډاډ درکولی شوای چې هغه ته په غرناطه کې هیڅ خطر نشته، اوس راځه چې تا د ولید کور ته ورسوم، بیا به دې په اس پسې څوك واستوم.

سلمان وویل : که تاسو عبدالمنان اعتمادي بولی نو ایا دا غوره نه ده چې زه هم سرای ته ولاړ شم او هلته د حامد د هدایت انتظار وکړم. که ماته د بیرته ستنیدو اجازه شوه نو چې سهار شو له همغه ځایه به ولاړ شم، اوګوره ستا خو پوره باور دی چې په غرناطه کې حامد بن زهره ته څه خطر نشته؟

جعفر ځواب ورکړ: که تا د هغه له وینا وروسته د خلکو احساسات او جوش لیدلی وای نو د دې پوښتنې ضرورت به دې نه ؤ احساس کړی. اوس د ښار داسی وضعه ده چې که بوازې څوك پر سرك روان وي هم غداران به د حملې جرئت پرې ونکړي. خو زما دا ګومان دی چې هغه به په غرناطه کې ډیر پاتې نه شي. خو تا دا ونه ویل چې ته د هغه د هدایت پرخلاف دلته ولې راغلې او د هاشم په اړه تا ته څه وړ معلومه شوه چې هغه کوم خطرناکه لوبه لوبوي؟ سلمان لنډه کیسه ورته تیره کړه، جعفر له لږ چورت وروسته وویل:

: موږ چې دلته راغلو هاشم مو نه دی لیدلی، که هغه غرناطې ته راغلی وای نو د حامد بن زهره تلاش به یې خامخا کاوه، بیا دا خبره هم زما ذهن ته رانه غله چې کله حامد بن زهره غرناطې ته د تلو اراده ظاهره کړه هغه په وار وار ورته ویل چې اوس دې د تلواراده وځنډوه، که هغه له غدارانو سره ملګرې شوی وای نو د هغه د ژوند او سلامتیا په اړه دومره اندیښمن ولې ؤ؟ زما په ګومان دا ټولې خبرې د عاتکې هسې تشویش او وهم دی. که د هغې اندیښنې رښتیا وي هم موږ ته د ډیر تشویش ضرورت نشته، نن د اولس هر غدار د حامد بن زهره د وینو تږی دی که هاشم هم له هغوی سره ملګري شوی وي نو څه فرق نه کوي؟

حامد بن زهره په غرناطه کې خپل مسئولیت سرته رسولی کله چې هغه د جنوب په لور وخوځیږي نو قبایل به ورسره وي.

سلمان وویل : ماته معلومه ده چې هغه به د ځان د خطر په اړه اندیښنه ونه کړي خو ما له عاتکې سره وعده کړې ده چې زه به یې پیغام ور ورسوم. اوس که تاله هغه سره ونه لیدای شوای لږ تر لږه سعید ته دا خبره ور ورسوه.

جعفر ځواب ورکړ: ته ډاډه اوسه زما له لوري به هیڅ تنبلي ونه شي. سعید په وار وار پر دې ټینګار کاوه چې دلته باید څوك ونه پوهیږي چې ته څوك یې په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرناطه کې له حامد بن زهره څخه ستا لرې ساتل هم په همدې خاطر دي. ستا په زړه کې داسې تيره نه شي چې هغه اوس له کومو خلکو سره ګورې نو تر تا زيات ارځښت ورکوي، وليد هم په خپلو کړو وړو ډير خفه او پښيمانه ؤ او له تاسو څخه يې بخښنه غوښته.

: وليد خپله ذمه واري پوره کړې او زما له هغه څخه هيڅ ګيله نشته، خو زه له تانه يوه ژمنه غواړم.

: وفرمايې!

که حامد بن زهره ناڅاپه له غرناطې څخه د وتلو اراده وکړه نو ماته خامخا خبر راکړه، زه غواړم چې هغه خپل کور او يا کوم بل خوندي ځای ته نه وي رسيدلی ورسره وم.

: زه دا وعده کوم.

: زه به دې انتظار کوم

*****

لږ څنډ وروسته سلمان له دوو ځلميانو سره د سرای په لور روان ؤ. له تنګې کوڅې څخه ووتل او په پراخ سرك ځای ځای دوی د هغو خلکو ډلې ليدلې چې د ابو عبدالله او ابو القاسم پر خلاف يې چيغې وهلې. له خپلو ملګرو څخه يې چې پوښتنه وکړه ورته معلومه شوه چې د غرناطې اولس د غدارانو پرخلاف د مظاهرې لپاره د الحمرا په مخکې راټوليږي. سرای ته نژدې يې په يوه پراخ چوك کې ډيره لويه غونډه وليده، ده خپلو ملګرو ته وويل : نور تا سو زحمت مه باسئ، ماته لاره معلومه ده.

څو دقيقې وروسته چې دی د سرای پر درشل ورننوت عثمان دننه ولاړ و، هغه ده ته هر کلی ووايه او ويې ويل : ښاغليه زه ستا په انتظار وم، د سرای مالك هم ستا په باب زيات په اندېښنه کې ؤ. هغه ماته دا حکم کړی چې ستاسو تر راتلو په دروازه کې ودريږم.

: هغه چيرته دی؟

: هغه د حامد بن زهره خبرو اوريدو ته البسين ته تللی ؤ او اوس ښايي په کوم جلوس کې شامل شوی وي الحمرا ته به تللی وي، هغه ښايي هلته ډير ځنډونه کړي که ماته معلوم وای چې ته دومره ناوخته راځې زه به هم خامخا البسين ته تللی وم، ته د وينا له اوريدو وروسته راغلی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه! افسوس چې ما د هغه وینا وانه وریدای شوه!

: راځه، ته به شپه همدلته تیروی که نه؟

سلمان له هغه سره روان شو ویې ویل : کیدای شي زه شپه همدلته تیره کړم خو تر اوسه پورې مې دا پریکړه نه ده کړې، زه د یوه ملګري په انتظار یم، کله چې هغه راشي زه به یې په مشورو عمل کوم.

هغه بهر د درشل نه تیر شو او انګړ ته ورننوت عثمان یوه نوکر ته غږ وکړ: ته د میلمه لاسونه ومینځه پاس یې بوزه زه ډوډۍ ورته راوړم.

سلمان وویل : د ډوډۍ ارتیا نشته، یوازې د اوداسه لپاره اوبه راوړه.

عثمان وویل : بناغلیه : د سراې مالك ستا لپاره په کور کې د ډوډۍ تیارولو امر کړی ؤ، تاسو لږ خامخا وخورئ که نه نو هغه به هم خفه شي او د کور نور غړي به یې هم، تاسو اودس او لمونځ وکړئ وروسته به زه ډوډۍ درته راوړم، راشه زه غلسخانه دروښیم.

* * * * *

د ماسښي پور هغه کوټه چې سلمان پکې ؤ د درشل د لویې دروازې پر سر وه چې یوه دریڅه یې بهر سرك لورې ته خلاصیدله. عثمان ده ته یوه بنکلې قالینه وغوړوله او بهر ته ولاړ.

سلمان چې لمانځه ته اوچت شو نو د کړکۍ نه یې لږ لږ ځنډ وروسته د اسونو د پښو ترپهار اوریده، وروسته بیا چې دی له لمانځه نه وزګار شو نو د سرك له لورې یې د څو تنو غږونه واوریدل، ورجګ شو کړکۍ یې خلاصه کړه او لاندې یې وکتل، څو کسان د سرك په یوه او بله خوا ولاړ وو او خبرې یې کولې. یوه تن وویل:

وروره هغه غدار ؤ، او زما باور دی چې هغه ښار پرېښود او بهر ته تښتی، وګوره هغه نیغ دروازې لورې ته روان دی.

دوهم تن وویل : ورورهٔ! غداران له څو ورځو راسې له کورونو د وتلو جرئت نشي کولی. امکان لري هغه د حامد بن زهرهٔ ملګري وي او د څه کار لپاره یې استولی وي.

دریم وویل : د حامد بن زهره ملګري دومره بې غیرته نه دي چې د غرناطې پر سړکونو هم پر حپلو ځېرو پردي جېري کړي او بیا کله کیدای شي چې د شپې په مهال د دروازې ساتونکي دروازه ورته خلاصه کړي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم ووېل : نن د حامد بن زهره د يوه وړوکي خدمتګار لپاره هم څوك دروازه نشي ترلي، پهره دارانو ته دا معلومه ده چې نور وضعه بدله شوې ده، كه هغوى غداران واى نو هغوى له دې دروازې څخه د وتلو پر ځاى بايد سينتهافي ته تللي واى، ځكه چې هغوى ته يوازې فرديناند پناه وركولى شي.

بيا يو بل غږ.واوريدل شو: وروره! تاسو هسې وخت تيروې راځئ الحمرا لورى ته ور شو. راځئ!!

*****

سلمان دريڅه بنده كړه او پر كرسۍ كيناست، عثمان دروازه وټكوله او بيا كوټې ته ور ننوت او بيا يې د ډوډۍ پتنوس د هغه په مخ كې په يوه وړوكي ميز كېښود.

سلمان وپوښتل : عثمانه! تا په سرك څو تنه سپاره وليدل؟

: هوكې! ما له سراى نه د وتلو په وخت كې درې ډلې وليدې چې ټول شمير يې د شلو تنو په شاوخوا كې ؤ هغوى ټولو پر مخونو نقابونه غوړولي وو. كه شپه نه واى نو ما به په هغوى كې كوم يوله اس څخه خامخا پيژندلى واى، ما ستا له راتګ څخه لږ وړاندې هم اته تنه سپاره وليدل چې د ښار د دروازې په لور روان وو.

: آيا دا امكان لري چې هغوى په څه كار پسې وتلي وي او پهره دارانو دروازه ورته خلاصه كړې وي؟

عثمان ځواب وركړ : ماته هم دا خبره عبجيه ښكارې... د شپې له خوا يوازې هغو خلكو ته دروازه خلاصيږي چې له كوم افسر سره يې شخصي اړيكې وي، خو نن هغوى د ورځې هم دروازه بنده كړې ده.

كه په لاره كې زمونږ ليده كاته نه واى شوى او تاسو د سراى مالك ته زما په باب يادونه نه واى كړې نو ښايي چې تر اوسه به همالته پاتې وم.

: نو د دې مطلب دا دى چې ماته نا څاپي له ښاره د وتلو ضرورت شي عبدالمنان راسره مرسته كولى شي.

: هوكې د پهره دارانو مشر له هغه سره پيژني، نن د هغه په واسطه زما په شمول نورو خلكو ته هم ښار ته د ننوتلو اجازه وشوه.

سلمان ووېل : ايا ته دا معلومولى شې چې كوم سپاره همدا اوس له دې ځايه تير شول هغوى ته د ښار دروازه خلاصه كړاى شوه كه نه، كه هغوى د حكومت

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلك وى نو ښنايي پهره دار درته څه حال ونه وايي، خو دا امكان لرى چى هلته ښاوخوا چا دوى له دروازى نه بهر ته د وتلو په حال كى ليدلى وى.

: كه دا ضرورى وى نو زه به سمدستى ووزم او دا معلومات به راوړم.

: ته زما آس درسره بيولى شى!

: نه ښاغليه ! د اس ضرورت نشته زه همدا اوس بيرته راستنيږم.

عثمان په منډه له كوټى نه ووت او سلمان د ډوډى څخه خو نمرى په خوله كړى، يا جګ شو، په كوټه كى يى قدم وهل پيل كړل. لږ څنډ وروسته هغه لرى د ناللدى او بريښنا ګرزهار اوريده.

عبدالمنان كوټى ته ورننوت او ويى ويل : د خداى شكر دى چى ته راغلى، ماتر مابنامه ستا انتظار كاوه، بيا مى دا ګومان وكړ چى ښنايى ته به د حامد وينا ورى او بيا به راځى.

ما د هغه د وينا اوريدو فرصت ونه موند، سلمان ځواب وركړ.

عبدالمنان د هغه په مخكى كيناست ويى ويل : دا وينا تا بايد خامخا اوريدلى واى. ما داسى احساسوله چى د ده له ژبى د موسى بن ابى غسان فرياد اورم هغه د يوى ډوبيدونكى كښتى‌ړد مانو وروستى فرض ادا كړل.

: آيا ستا هيله شته چى د ده له دى وينا وروسته به د غرناطى خلك را په خود شى؟

عبدالمنان تر لږ څنډه سر په ګريوان شو او بيا يى ځواب وركړ: سمدستى دى پوښتنى ته ځواب ډير ګران دى. تر كومه ځايه چى د خلكو د خوځولو او د راتلونكو خطرونو څخه په خبرولو پورى اړه لرى نو هغه خپل فرض ادا كړى دى. بيا هم د ده دوينا په وخت كى ماته دا خيال په وار وار ذهن ته راتلو چى كه بود سرى د قوم د ګناهونو كفاره ادا كولى شواى نو د غرناطى پر خلكو به د موسى بن ابى غسان وينا بى اغيزى نه ثابتيدله آه په څومره دردناك غږ هغه ويل:

«موږ تر خپلى آزادى او د خپل راتلونكى نسل تر بقا څو چنده له خپل دولت، ځمكو، ماڼيو او باغونو سره مينه لرو، د آزادى مړه كيدونكى ډيوه د هغو وينو غوښتنه كوى چى زموږ د نيكونو په رګونو كى يى پرېمانى دى ځمكى ته د پيړيو پيړيو سرى ور وبخښل خو نن زموږ رګونى په اوبنكو بدلى شوى دى او زموږ په سينو كى د ژوند اروانه مړه شوى دى.

كه حامد بن زهره څو اونى دمخه دلته را رسيدلى واى او موږ ته يى د اسلامى

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیوادونو له خوا د مرستی په باب کوم امیدواروونکی بیغام راوړی وای د دی اولس په سینو کی د ژوند د ولولو راویښول به بیا هم یوه معجزه وه، اوس بنایی پر نامعلومو امیدونو د تکیی کولو مهال هم تیر شوی وی. موږ دښمن ته د دی اجازه ورکړی ده چی زموږ پر ورمیږونو خنجر کیږدی اوس موږ څانونو ته دا دوکه ورکوو چی بنایی زموږ شارگونه خوندی پاتی شی او یا مو که شارگونه غوځ شی هم موږ به ژوندی پاتی وو.

زموږ اخلاقی برجونه را نړیدلی دی. زموږ د ژوند او څواک ټولی سرچینی زهرجنی شوی دی.

تاسو دا مه گڼی چی زه د غرناطی د امن خوښوونکو ملگری شوی یم، زما د کورنی اته تنه شهیدان شوی دی، او زه پردی خبره ویارم چی زما یو ورور د اوربندله تړون نه وروسته دومره مایوسه شو چی له هغو غازیانو سره ملگری شو چی له څلورو خواو را کلابند کیدو سره سره یی د خپلی خپلواکی بیرغ نسکوریدو ته پرینښود. هغه د ذلت د ژوند پر ځای د عزت مرگ غوره کړی دی، خوزه له هغه سره توپیر لرم زه یوازی ژوندی پاتی کیدل غواړم.

وضعی زه دی فکر ته اړ ایستی یم چی د کوم اولس واگی د ابو عبدالله او ابو القاسم غوندی خلکو په لاس کی وی چی مشرانو یی له دی ویری څلور سوه بچیان د یرغمل په توگه دښمن ت سپارلی چی خلك هغوی بیا په جگړه پیلولو مجبور نه کړی، نو د هغوی په زړونو کی د ژوندی پاتی کیدو هیله هم غنیمت ده.

د اندلس د مسلمانانو په تاریخ کی راتلونکی څو ورځی ډیری مهمی دی. زه ویریږم چی د حامد بن زهره وینا د تقدیر لخوا موږ ته وروستی جټکه نه وی.

له دی وینا وروسته به په غرناطه کی په هیڅ گوښه کی هم هغه په امن نه وی، د اولس غداران به د هغه دله منځه وړو لپاره له هیڅ گام اوچتولو څخه ډډه ونه کړی او که هغه ته څه پیښه وشوه نو پر اولس به هغه عذاب پیلږی چی نخښی یی را برسیره شوی دی.

د غوندی له پای ته رسیدو وروسته چی ما له کومو دوستانوسره خبری کړی وی هغوی ټول دی خبری ته اندیښمن وو چی د غرناطی اولس به په یوه وخت کی څه ډول د بهرنیو او داخلی دښمنانوسره وجنگیږی. د کوم قوم لپاره تر دی لوی عذاب بل کوم دی چی د هغوی د آزادی ساتونکی د دښمن د پوځ لومړنی صف جوړ کړی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالمنان تر لږ څنده نور هم د قوم د غدارانو د دسیسو په اړه خبری کولی بالاخره جگ شو ویی ویل :

: ویخښنی ! ما دا هیر کړل چی ته یو میلمه یی او زما حیثیت د یوه سرای د مالك نه زیات نه دی، زه د لږ څند لپاره الحمرا ته ځم. که تاسو د غرناطی د اولس احساسات لیدل غواړی تاسو هم راسره ولاړ شی.

سلمان ځواب ورکړ: تاسو لږ صبر وکړی ما عثمان په څه کار پسی لیږلی دی، زه دلته د یوه بل چا په انتظار هم یم.

عبدالمنان بیرته پر کرسی کیناست.

لږ څنډ وروسته عثمان ساه نیولی کوټی ته ورننوت او ویی ویل:

: ښاغلیه هغوی له ښاره بهر وتلی دی.

عبدالمنان وپوښتل : څوك له ښاره بهر وتلی دی؟ عثمان د ځواب پرځای سلمان ته وکتل او هغه د مول وهلیو سپرو لنډه یادونه ورته وکړه.

عبدالمنان وویل : که دغه سپاره آزادی غوښتونکی وی او حامد بن زهره په څه کار پسی لیږلی وی نو زه یی زر معلومولی شم. خو که هغوی د حکومت جاسوسان وی نو په دی وخت کی د هغوی له ښاره وتل دوه سببه کیدای شی چی زما ذهن ته راځی لومړی دا چی غرنیو قبایلو ته یی استولی دی چی د حامد بن زهره له ملاتړ څخه یی ایسار کړی، او دوهم دا چی حکومت د حامد بن زهره لاره بندول غواړی.

· مگر د پنځلس شل تنو لپاره د جنوب د ټولو لارو بندول آسانه نه دی.

سلمان وویل : خو دا هم امکان لری چی حکومت د دی لپاره تر اوسه دکوزو دروازو له لاری نور کسان هم استولی وی، نن به ټوله ورځ د سولی غوښتونکی آرام نه وی ناست، ځکه خو حامد بن زهره ته دا ویل ضروری دی چی د خپل حفاظت له بندوبست پرته د سفر خطر قبول نه کړی.

عبدالمنان جگ شو ویی ویل : ماته اجازه راکړه.

: ته چیرته روان شوی؟

: زه په دی تشویش کی یم چی سهار هغه روان نه شی ځکه د هغه خبرول ضروری دی.

: تاته معلومه ده چی هغه چیرته دی؟

: نه ما قصداً د هغه د ځارلو هڅه ونه کړه، زما کاروبار داسی دی، دا خطرنه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شم قبلولی چی د حکومت جاسوسان په ځان پسی کړم. خو زما دا پیغام به خامخا هغه ته ورسیږی، زه به کوم داسی دوست وګورم چی د هغه د هستوګنی ځای ورته معلوم وی.

: ماته نه ده معلومه چی هغه به ستا پیغام ته څومره ارځښت ورکړی خو که تاسو ما هغه ته ورولی نو دغه ربړه به ډیره اسانه حل شی.

: ډیره ښه ده، زه هڅه کوم راځه!

سلمان جګ شو عثمان ته یی وویل : ته زما آس تیار کړه، امکان لری زه ناڅاپی روان شم، که څوك زما پوښتنی ته راغلل نو همدلته یی ایسار کړه.

عثمان.په منډه بهر ته ووت څو شیبی وروسته سلمان او عبدالمنان په زینو کی ښکته کیدل چی دوی د یوی ګاډی،غږ واورید. او چی دوی انګړ ته ښکته شول بګی،«ګادی» هلته ولاړه وه او یو سړی تری راکوزیده، سلمان چی ولید غږ یی پری وکړ: جعفره!

جعفر په منډه ورغی او عبدالمنان ته یی له سلام وروسته سلمان ته وویل : هغه ماته دا حکم وکړ چی زه سبا ته کلی ته درسره ولاړ شم.زه چی له ماڼخه نه وزګار شوم را به شم ته ځان تیاروه.

سلمان وویل : مور د هغه په لټه پسی را روان وو اوس مو بیله ځنډه هلته ورولم.

:مګر هغه خو...!

سلمان په اندیښنه وپوښتل : اوس د خبرو وخت نه دی بیړه کوه، که هغه چیرته لری وی مور به په دی ګاډی کی ورشو، زه د دی خبری ذمه واری اخلم چی هغه به له تانه نه خفه کیږی.

جعفر یوی او بلی خواته وکتل او ورو یی وویل : ښاغلیه! په غرناطه کی ستا له هغه سره ملاقات امکان نه لری هغه له دی ځایه روان شوی دی.

: چیرته؟

: دایی ونه ویل چی چیرته خو ناڅاپی روانیدل یی ماته هم سوال وو. کله چی ما له تا سره ولیدل او بیرته ولاړم نو کور به یی په کور کی نه و یوه ملازم زه ډیر ښه پیژندلم هغه ماته وویل چی هغوی د الحمرا په لور ولاړل.

: د الحمرا په لوری؟

: هوکی! هغه ته دا خبر ور رسیدلی ؤ چی مظاهره کوونکی له قابو وتلی دی،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دا خطرپیدا شویدی چې هغوی د امارت مانۍ ته اور واچوي. د مظاهره کوونکو د پوهولو لپاره ورغلی دی، او کوم خلك چې د ده د ملاقات لپاره ورغلي وو هغه هم ورسره تللي وو، په هغوی کې کوم یوه زما اس هم ورسره بیولی و. زه پلې پسې ورغلم هغه د الحمرا د دروازې په مخه کې وینا کوله، د خلکو د احساساتو له سړولو او له هغوی نه د آرام اوسیدولو وروسته له وسله والو رضاکارانو سره له هغه ځایه ولاړ. په زرګونو مظاهره چیان د جلوس په څیر له هغه سره روان شول، زه ډیر په زحمت لنډ ورغلم خو په دې څنډ کې وسله والو رضاکارو خلك نژدې نه ور پرینښودل او په شایي تیل وهل. بیا چې ما هغوی ته وویل چې زه د هغه خدمتګار یم نو لاره یې راکړه. لږ وړاندې پر سرك دوې ګاډۍ ولاړې وې او آغا په هغوی کې سپریده. ما منډه کړه او په وروستۍ ګاډۍ کې سپور شوم. آغا له درې نورو کسانو سره دننه کیناست. ما ستا یادونه وکړه بیا راته معلومه شوه چې سعید هر څه ورته ویلي دي.

سعید له هغه سره ؤ؟

: نه هغه د مخې په ګاډۍ کې ؤ، له اغا سره د ولید نه پرته دوه نور کسان مانه پیژندل.

: د زیاتو خبرو ضرورت نشته د خدای جل جلاله په خاطر دا راته ووایه چې هغه چیرته ولاړ؟

: بناغلیه ! ګاډۍ چې ختیځې دروازې ته ورسیدلې نو پهره دارانو بیله دې چې څه پوښتنه تری وکړی دروازه یې خلاصه کړه، اوه اسونه له دروازې بهر ولاړ وو په هغو کې زما اس هم ؤ، پر هغو ولید سپور شو، هغه راته وویل چې ته د دې په بدل کې زما له کوره زما اس راوستلی شې.

سلمان مخ راواړاوه عثمان ته یې چې څو ګامه لرې له یوه نوکر سره ولاړ و وویل:

ته دلته د څه لپاره ولاړ یې ولاړ شه زما اس راوله، عثمان د طبیلې په لوری منډه واخستله ویې ویل : جنابه! اوس به یې راولم.

جعفر وپوښتل : ته چیرته ځې؟

سلمانْ په ترخه لهجه ځواب ورکړ: دا به وروسته درته ووایم لومړی ته دا راته ووایه چې ته تر الحمرا پورې په هغه پسې ورتلی ولې دې لومړی زه نه خبرولم؟

: آیا دا کیدای شوای چې ما هغه له کوم خطر څخه خبر کړی وای او زما خبری

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته یې اهمیت نه وای ورکړی! اوس صفا ووایه هغه چیرته ولاړ؟
: صیب! ما له هغه نه وپوښتل خو هغه ماته دا وویل او ځان یې تیر کړ چې ته له میلمه سره ځان کلی ته ورسوه، ماته څه معلومه وه چې هغه به مظاهره چیانو ته له وینا وروسته له ښاره وزي، او د هغوی اسونه هم بهر ته رسول شوي دي. ما د هغه ایسارولو زیاته هڅه وکړه خو د هغه اراده تل نه ماتیدونکې وي.
عبدالمنان وویل : اوس له جعفر سره بحث بې ځایه دی، زما باور دی چې هغه د غدارانو په اره څه خوشباوري نه لري او د ختیځې دروازې څخه یې د وتلو سبب هم همدغه کیدای شي چې د ده ملګري د دسیسې څخه پوره خبر دي.
ماته معلومه نه ده چې هغه به کومه لاره غوره کړې وي، خو که هغه تاته کلي ته درسیدو هدایت کړی وي نو د دې زیات امکان دی چې هغه د قبایلو د سیمو له دوري څخه دمخه کلي ته د تلو هڅه وکړي، اوس خو دا دې باران هم راغی امکان لري په غره کې چیرته ایسار شي.
سلمان وویل : زه یوازې په یوه لاره خبر یم او هغه همدغه لاره ده چې زما په نظر، د هغه لپاره زیاته خطرناکه کیدای شي، زه اوس له تانه دا پوښتنه کوم چې اوس له ښاره زما د وتلو امکان شته؟
عبدالمنان ځواب ورکړ: زما په ګومان به څه ستونزه درته مخې ته نشي. تاسو پر اس سپور شي راځی، زه په دې ګاډي کې ځم او په لویدیځه دروازه کې دې انتظار کوم، که پهره دار ولیدی دروازه یې خلاصه کړه ته بیله دې چې له چا سره څه خبرې وکړې ووزه، که نه نو بیرته راوګرځه.
: بیرته؟
: زما مطلب دا دی چې بیا به د ښار په نورو دروازو خپل نصیب وازمویو.
سلمان د خپلې چپنې دننه لاس ننه ویست او یوه کڅوړه یې را وایستله عبدالمنان ته یې ونیوه ویې ویل :
دا واخله سل اشرفۍ پکې دي. امکان لري ورته ضرورت دې شي.
: نه! دا درسره وساته او یوازې دعا کوی چې کوم افسران زه پیژنم له هغوی نه کوم یو په دروازه کې وي.
سلمان وویل : زما یوې ښې لینډۍ او څو غشیو ته اړتیا ده، د سرای مالك یو بل خدمتګار خپل کورته په لینده او غیشو پسې واستاوه، او بیا په بیره ګاډي‌ته ورغی جعفر په منډه ورغی تر مټ یې ونیو ویې ویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دلته د کوم بل اس بندوبست کیدای شي نو زه به له ده سره ولاړ شم که نه نو تاسو پهره دارانو ته ووایی چې په ده پسی یو بل سړی هم را روان دی. زه به تر لږ ځنده د ولید اس راولم او ځان به راورسوم. که په لاره کی خطر ږی نو د ده یوازی سفر ښه نه دی. زه څو نور کسان هم له ځان سره بیولی شم، د الحمرا په مخکی په زرگونو تنه مظاهره چیان دی او زه چی هلته ورشم یوازی د یوه غږ ضرورت دی.

عبدالمنان وویل : ته زما اس درسره بیولی شی. خو هغه داسی سست دی چې پری سپور شی له ده سره یوځای سفر نشی کولی. او د کوم بل بندوبست په وجه ناوخته کیږی. ته د هغه د ایسارولو هڅه مه کوه.

سلمان د غوسی په حالت کی وراندی ورغی او ویی ویل:

جعفره ! د خدای لپاره ما پریږده، د کومو خلکو لخوا چې هغه ته څه خطر پیښیدای شی ستا او د الحمرا د مظاهره چیانو د ورتگ انتظار نه کوی، زه ستا لپاره یوه شیبه انتظار هم نشم کولی.

جعفر ملامت غوندی شو سلمان ته یی وکتل او عبدالمنان په منده په گاډۍ کی سپور شو.

سلمان د جعفر په اوږه لاس ورکیښود ویی ویل : ته باید خفه نه شی، زه یوازی د خپلی اندیښنی د لری کولو لپاره ځم. که هغوی په لاره کی په مخه راغلل نو ستا د خبرولو لپاره به ځوك درته راولیږم.

جعفر وویل : صیب! زه د هغه په باب هیڅ اندیښنه نه لرم. کوم کسان چې له هغه سره تللی دی هغوی به یی په ساتنه کی غفلت ونه کړی! په گاډۍ کی ما له هغه سره دوه ناپیژندوی ولیدل. هغوی داسی معمولی خلك نه وو. یو خو یی د پوځ یو لوی افسر ښکاریدو. کله چې هغوی له گاډۍ نه پلی او پر اسونو سپاره شول پهره دارانو سلامی ورته ووهله. زه پردی ډیر حیران شوم چې له جامونه هغه د یوه عالم په څیر ښکاریده. او له سترگو پرته یی نور مخ په پرده کی پټ و. سره له دی هم پهره دارانو ته معلومه وه چې هغه څوك دی. زه د داسی خلکو په ملگری د خپل بادار سفر ته اندیښنه نه لرم زما اندیښنه پردی ده چې ته یوازی روان یی.

: ته زما په باب چورت مه وهه، إن شاء الله زه به ستاسو د کلی لاره نه غلطوم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو دقیقې وروسته چې سلمان پر اس سپور له سرای نه راووت نو باران پیل شوی ؤ، پر سرك چوپه چوپتیا وه او هغه اس چارګام زغلاوه.

دروازې ته چې نژدې ور ،ورسید هغه ګاډی ولیده بیا یې د درشل دننه د ډیوې په رڼا کې عبدالمنان له څلورو وسله والو کسانو سره دریدلی ولید، چې له هغوی نه یو د نورو منصبدار معلومیده. دوه تنو نورو د دروازې درنې پلې بیرته کولې.
سلمان څو شیبې د درشل په مخکې ودرید بیا چې دروازه خلاصه شوه او وسله وال کسان یوې خواته لرې شول نو هغه افسر په لاس اشاره ورته وکړه او ده اس پونده کړ.

سلمان یوه شیبه اس ودراوه او بیا یې واګې سستې پرېښودې د دروازې نه چې تیر شو شاته یې وکتل منصبدار لاس د خدای پامانی په دود ورته اوچت کړل، سلمان په لوړ آواز ورته وویل : خدای پامان! او بیا یې اس چارګام کړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حامد بن زهره شهادت

باران هره شیبه توندیده، څو دقیقې پرلپسې د ګرندي اس زغلولو نه وروسته سلمان هغه دوه لارې ته ورسید چې له بنې او کیڼ لورې دوې لارې سره یوځای شوې وې. هغه اس ودراوه او څو شیبې یې شاوخواته وکتل او بیا په همغه ګرندي توب پرمخ ولاړ.

نژدې یو میل نور چې وړاندې ولاړ د اسونو شنهار او د پښو ترپهار یې واورید، هغه په بیړه د خپل اس جلب را کش کړ له سرک نه کوز د یوې ونې شاته ودرید. د سترګو په رپ کې دوه اسونه ترې تیر شول او وړاندې ولاړل او ده داسې احساس کړه چې څوک پرې سپاره نه وو. بیا دتورو برښنا دا اټکل سهي کړ.

تر اوسه ده خپل زړه ته تسلي ورکوله چې ښایي حامد بن زهره له بلې دروازې څخه د بهرکیدو نه وروسته خپل کلي ته د تلو اراده بدله کړې وي یا یې کلي ته د تلو لپاره د سرک پرځای بله لاره غوره کړې وي. خو چې تش اسونه یې د ښار په لور په منډو ولیدل زړه یې ولوید.

بیا یې په خیال کې ورغلل چې د حامد او یا د هغه د زوی اسونه خو باید د ښار پرځای د کلي په لورې تښتیدلي وای. امکان لرې د دې اسونو خاوندان یا د دښمن سرتیري او یا دحامد بن زهره هغه ملګري وي چې له غرناطې څخه ورسره ملګري شوي وو، هغوی به له دښمن سره مقابله کړې وي او د حامد د ژوندي وتلو لپاره به یې فرصت برابر کړی وي هغه پر نا معلومو امیدونو تکیه کوله او وړاندې روان ؤ د هغه د اس زغاسته ورو ورو کراریدله.

بیا هغه ناڅاپه د څو نورو اسونو د پښو ترپهار واورید، مخامخ د سرک ژوره برخه تر اوبو لاندې وه، چې توري وبريښيدې ښې لورې ته یې څو ونې او د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویجاړې ودانۍ،کنډوالې ولیدې، هغه د اس واګې راکش کړې او آس یې د کنډوالو شاته ورساوه، په یوه ونه پورې یې وتاړه او په منډه راغی سرك ته تر ټولو نژدې ونې شاته ودرید.

څو شیبې وروسته هغه د تورو په بریښنا کې شپږ تنه سپاره ولیدل، د سرك په بهیدونکو اوبو کې هغو ناڅاپه اسونه ودرول او غوږونه یې واوریدل شول خو د باران په سبب د هغوی خبرې سلمان نشوای اوریدی. بیاهغوی ورو ورو وخوځیدل، د سرك په منځ کې اوبه ډیری وی او اسونه ورو ورو په یوه لیکه پکې تیریدل، له اوبو څخه چې تیر شول هغوی بیا ودریدل، اوس هغوی سلمان ته دومره نژدې وو چې د باران د شور سره یې غږونه صفا اوریدل کیدل.

یوه سپاره په لوړ غږ ویل : موږ هسې په دې باران کې ځانونه په زحمت کړی دي. هغو به اوس غرناطې ته رسیدلی وی، او هلته پرې د لاس اوچتولو سوال نه پیدا کیږي.

دوهم سړي وویل : تاته معلومه ده چې که هغه ښار ته ننوزي نو زموږ پای به څه وړ وی؟

دریم وویل : د خدای لپاره اوس دا دعا کوی چې پهره دار هغوی ته دروازه خلاصه نه کړي.

: کله چې په دروازه کې هغه چیغه وکړي چې د حامد بن زهره وژونکی راپسې دي نو پهره داران به د هغو د درولو جرئت ونه کړي. بلکې زه داسې احساسوم چې هغوی به موږ ونیسی او پاریدلیوخلکو ته به مو په لاس ورکړي.

وروره! داسې هم امکان لري چې پهره داران هغوی زموږ ملګری وبولي او دروازه ورته خلاصه کړي، او چې موږ کله هلته ور ورسیږو د ښار خلك مو په دروازه کې مخې ته په انتظار ولاړ وي. اوس زموږ پای په هیڅ صورت هم ښه نشي کیدای.

که ماته دا معلومه وای چې هغه د حامد بن زهره د لارې نیولو لپاره روان دی نو ما به هیڅکله هم ملګری نه وه ورسره کړي. اوس به دا څوك ومني چې موږ له کومو خلکو سره راغلی وو هغوی موږ نه پیژندل او موږ ته یې یوازې دومره وویل چې دوی د یو دښمن د نیولو لپاره زموږ ملاتړ ته اړتیا لري، تاسو ټول پردې شاهدان یاست چې ما تاسو د غشو له ویشتلو نه منع کړي.

: ښاغلیه! تا هغه وخت ایسار کړو چې زموږ غشي له لیندو څخه تللي وو، او

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه تنه رالویدلی وو، اوس موږ ټول په یوه کښتی کی سپاره یو، موږ ته په تیاره کی دا څه معلومیده چی زموږ د غشیو نخښنه حامد بن زهره دی، اوس یو د بل ملامتول هیڅ ګټه نه لری، زموږ هڅه باید دا وی چی په څه ډول خپلو خپلوکورونو ته ځانونه ورسوو.

که ستا سره دا اندیښنه ده چی هغه به ښار ته ننوتلی وی نو موږ باید لږ لږ ودریږو او وضعه وګورو او وروسته بیا څه پریکړه وکړو. بیا که زموږ نور ملګری راغلل نو امکان لری د هغوی په مرسته ښار ته د ننوتلو موقع ومومو، دا هم امکان لری چی کوتوال پر پهره دارانو اعتبار ونه کړی او پخپله زموږ د راتګ په انتظار وی. اوس د دی خبرو وخت نه دی درځئ!

سلمان ته پردی پوهیدل ګران نه وو چی حامد بن زهره او یا لږ تر لږه د هغه دوه ملګری له اسونو څخه د پریوتلو په وخت کی د دوی لاس ته نه دی ورغلی او دوی د هغه دوو اسونو د فرضی سپرو د نیولو په نیت ورپسی دی چی ده لږ ځنډ دمخه په تیښته لیدلی وو.

سمدستی ده ته دا خیال هم ورغی چی له اسونو څخه محروم شوی تېپیان چیرته غلی شوی وی نو تعقیبوونکو ته به د غرناطی تر دروازی پوری دا څرګنده شی چی هغوی په تش اسونو پسی وو، بیا به د غدارانو یو پوځ د دوی د نیولو لپاره ورپسی راولی. د ده په ګومان د حامد بن زهره او یا د هغه د ملګرو دتښتی یوازینی لاره دا وه چی دغه کسان له غرناطی نه بهر مصروف وساتل شی، ځکه خو چی مخکینی سپاره اس پونده کړ سلمان غیشی خوشی کړ. دزخمی چیغی دا ګواهی ویله چی غشی یی په نخښه برابر لګیدلی دی او پخوا له دی چی د هغه نور ملګری وضعیت احساس کړی سلمان دوه نور غشی هم ویشتلی وو.

څو دقیقی په ختو او اوبو کی د اسونو د پښو شرپ شرپ او د سرتیرو چیغی اوریدل کیدی، بیا چی توری وبریښیدی سلمان نژدی په اوبو کی یو ټپی د منډی په حالت کی ولید.

یو بل سړي له لری خپلو ملګرو ته چیغی وهلی سلمان په ډاډ خپل اس راخلاص کړ پری سپور شو لږ ځنډ یی یوه او بله خوا وکتل، بیا یی اس پونده کړ او د سترګو په رپ کی تر ګونډو پوری په اوبو کی د تښتیدونکی پر سر ودرید، او په لوړ غږ یی وویل:

ودریږه! ته نور نشی خلاصیدای!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي دواړه لاسونه اوچت کړل ويې ويل: پرما ورحميږه زه تپي يم.
سلمان ورته وويل : چوپ زما په مخه کې روان شه، زخمي بيله دي چې څه ووايي د هغه په مخ کې روان شو چې له اوبو نه تير شول سلمان وويل : وسله دې وغورځوه! نور دې ملګري مرستې ته نه راځي.
زخمي وسله وغورځوله او له ويرې په رپېدونکې غږ يې وويل: د خدای لپاره په ما رحم وکړه، ما څه ګناه نه ده کړې.
سلمان ځواب ورکړ: د حامد بن زهره قاتل د رحم وړ نه دی.
زخمي چيغې کړې: ما له مجبورۍ د هغوی ملګرتيا وکړه. هغوی ټول به پردې ګواهي ورکړي چې ما په حمله کې هم برخه وانه خستله. ستا د ژغورل کيدو سبب هم دا و چې ما خپلو ملګرو ته وويل چې غشي ونه اوروي.
سلمان پردې د پوهيدو لپاره زيات فکر ته اړتيا نه درلوده چې زخمي دی د حامد بن زهره له ملګرو څخه بولي چې د غدارانو له حملې څخه ساتل شوي وو او د ده هم دا ګومان په يقين بدل ؤ چې په لاره کې يې کوم اسونه ليدلي وو د هغوی سپاره په زخمي حالت کې کومه خوا چيرته غلي شوي دي، بيا يې ډير زر په ذهن کې يو تدبير راغی او ويې ويل: کوم دوه کسان چې تاسو ورپسې وی، هغوی غرناطې ته نژدې موږ ته په مخه راغلل او تر اوسه پورې به د ښار نيمايي خلك پر هغوی راټول شوي وي.
زما يوازې پردې افسوس دی چې د حامد بن زهره د وژلو په دسيسه ناوخته خبر شوم. ستا په شان خلکو رحم کول ګناه ده خو که ته د حامد بن زهره په باب رښتيا رښتيا راته ووايې نوزه به دې ژوند وبخښم.
زخمي په اميدواروونکې لهجه وويل:
تاسو وعده کوئ!
: زه وعده کوم او زما وعده د يوه غدار او د دين د دښمن وعده نه ده.
ستا ملګري چيرته دي؟ زخمي زړه نا زړه وپوښتل. سلمان په ذرانده غږ وويل : ته يوازې زما د پوښتنو ځواب راته وايه، او په ياد لره چې که دې کوم ځواب دروغ ؤ نو ويه دې وژنم، زه درنه پوښتم چې حمله په کوم ځای کې وشوه؟
زخمي په ويريدلې لهجه ځواب ورکړ: کلا ته نژدې د ويالې د پله دې لورې ته.
: حامد بن زهره وژل شويدی؟
: هوکې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

: د هغه زوی سعید څنګه دی؟ سلمان په ژړه غوني آواز وپوښتل.
: د هغه په اړه هیڅ نشم ویلی، کـه هغـه لـه دوی سـره ؤ نو امکان لري چي ژغورل شوی وي.
: تاسو څو کسه ووژل؟
: مـوږ چي کوم مـړي ولیـدل شمـیر یې اوه کسـه وو، په هغوی کي دوه زمـوږ ملګري وو، خو خدای شاهد دی چي ما په حمله کي هیڅ برخه نه ده اخیستي.
سلمان په درانه غږ وویل : ته دروغ وایې.
: په خـدای سـوګند زه دروغ نه وایم، د حـامـد بن زهره وژونکي مـا نه پیـژاند، موږ ته له غرناطي نه د روانیدو په وخت کي دا هم نه وه معلومه چي موږ حامد بن زهره ته د لاري نیولو په خاطر روان یو.
کـوتوال مـوږ ته یوازي دومـره وویل چي د ښـار څـو رضـاکـاران د یوه خطرناك پروګرام لپاره روانیږي هغوی ستاسو مرستې ته اړ دي، تاسو د پوځي جامو پر ځای په ساده جامو کي ولاړ شي.او د جنوبي دروازي نه بهر د هغه انتظار وکړي. له دی نه علاوه یې دا امر هم راته وکړ کله چي له چوکي څخه ووتلو باید مولونه ووهو، کله چي له دروازي نـه بهر ورسید ولږ څند وروسته هلته شل تنه وسله وال مول وهلی نور راغلل بیا د هغوی قومـاندان مـوږ په دوو برخو وویشلو یوه ډله د جنوب ختیځ لوري ته روانه شوه او زما دری تنه ملګري په هغې کي شامل شول، موږ دیارلس تنه په دی لاره راغلو.
سلمان خفه شو پوښتنه یې وکړه: احمقه! زما سره ستا د دومره اوږده داستان د اوریدو وخت نشته لنډه لنډه یې وایه!
: ښاغلیـه! ته به د پوره کیـسي له اوریدو پرته باور ونه کړې چي زه رښتیا وایم. موږ چي پله ته نژدي شوو باران په زور اوریده، د ډلي مشر پنځو تنو ته امر وکړ چي تپول اسونه د پله بلي غـاړي ته ورسوی او نور د سـړك دواړو خواوو ته د بوټیو او د ډبرو شـاته کیناسـتل او په انتظار شول، بیا موږ د هغوی د اسونو د پښـټـو ترپهـار واورید، کله چي پله ته را نژدي شـول نـاڅـاپه چاپه زوره وویل : ودریږئ وراندی مه ځئ! .
له دی سره سم زموږ لارښونکي د غشو د ویشتلو امر راکړ. زما په ګومان پنځه تنه د غشیو په لومړي حمله کي راپرېوتل، بیا ناڅاپه یو سپور چي له تپولو وروسته ؤ له سړك څخه راکوز شو د غشي ویشتونکو شاته یې ځان ورساوه، د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو په رپ کې يې يو سرې وواژه، بيا د تورو په برېښنا کې ما دوه تنه نور وليدل چې له سرك څخه ډ لويديځ په لور يې منډې وهلې.

يو سپور پر زين ځان غورځولی ؤ او بل د هغه د اس جلب نيولی و، زما په ګومان هغه ټپی ؤ دريم سپور چې ناڅاپه يې له ښې لوري څخه حمله وکړه او زموږ يو ملګری يې وواژه له سرکه تير شو او کيڼ لوري ته يې ځان ورساوه، که ما خپل ملګري له غشي ويشتلو څخه نه وای ايسار کړي د هغه روغ وتل له امکان څخه وتلي وو، موږ ته هغه ځناور ګواښ وکړ که له دې درې واړو څخه کوم سرې روغ خلاص شو نو کوتوال به ستاسو ورميږونه غوڅ کړي.

سلمان ووېل : تاته د خپل ځان د وکالت ضرورت نشته، ماته معلومه ده چې ته څومره نيك سړی يې، زه له تانه د حامد بن زهره په اړه پوښتنه کوم.

: ښاغليه! هغه وژل شوېدی، هغوی د تورو په برېښنا کې د هغه مړی پيژندلی ؤ، زما په ګومان چې کله هغه له اس څخه ولويد چا پر سر او سينه د تورو ګوزارونه پرې وکړل، دوو نورو زخميانو زګيروی کول هغوی يې هم ووژل.

: د هغوی مړي څه شول؟

: هغوی يې وبالی ته وغورځول، تر اوسه امکان لري سيند ته رسيدلي وي.

سلمان ووېل : تاېو دروغ ووېل.

: صيب! زه سوګند يادوم چې هغوی يې په وياله کې وغورځول.

: احمقه! زه د مړيو خبره نه کوم، تا ووېل چې ستاسو له ملګريو څخه هم دوه تنه ووژل شول، په دې حساب خو د مړيو شمير شپږ نه بلکی اوه کيږي.

: صيب ! اووم تن بيا وروسته ووژل شو، زموږ لارښوونکی ماته د اسونو له راغوښتلو وروسته دا حکم وکړ چې له خپلو ملګرو سره پر سرك نيغ د غرناطې لاره ونيسم پخپله له خپلو ملګرو سره په کينه لار ولاړ.

موږ به ايله سل ګامه لرې تللي وو چې د تومانچې له غږ سره مو جوخت د رضا کارانو چيغې واوريدې، موږ اسونه ودرول او د احوال لپاره مو يو تن ور واستاوه هغه چې بيرته راستون شو دا احوال يې راکړ چې د تښتيدونکو سپرو څخه يو تن دوبالې سره نژدې په بوټو کې ولاړ ؤ او هغه له رضاکارو څخه يو تن وواژه.

: بيا پر سرك يوازې دوه تنه سپاره تاسو وليدل؟

: هوکې! موږ د لارې له يوه کلي څخه وراندې د سرك په پيچومې د اسونو د پښو غږ واوريده او زموږ دا اټکل ؤ چې هغوی دوه وو، زموږ په ګومان دريم سړی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تومانچې په ډز د رضاکارانو پام ځان ته ور واړاوه او دې نورو دوو تنو ته يې د تيښتې زمينه برابره کړه.

اوزه پردې خوښ شوم چې هغوی ځانونه وايستلی شول.

: ته به په دې خبره د ير خوښ وې چې هغوی ژوندي ووينې او انعام پرې واخلې!

: د خدای په خاطر پر ما اعتماد وکړه، که موږ هڅه کولی نو د هغوی رالاندې کول راته گران نه وو. موږ هسې دا ښودله چې په هغوی پسې يو او د دې يو سبب دا و چې موږ يو پر بل اعتماد نه درلود چې کله به مو فاصله ورسره لږ شوه نو موږ به کرار شوو او چې هغوی به رانه لرې شول موږ به بيا ورپسې گړندي شوو.

تاته د حامد بن زهره د شهادت نه وروسته هم دا معلومه نه شوه چې ستاسو لارښود څوك ؤ؟

: نه، ما عرض وکړ چې هغه خپل مخ په نقاب کې پوښلی ؤ.

سلمان وويل : ته هغه جونگړې ته ننوزه، کيدای شي د بام کومه برخه يې روغه وي او له باران څخه پناه پکې واخلې، زه چې غرناطې ته ولاړ شم تاته به کوم مرستندوی راواستوم.

زخمي چيغې کړې: د خدای په خاطر دا ظلم مه کوه، که په غرناطه کې چاته دا معلومه شوه چې زه د حامد بن زهره د وژونکې ملگرې يم نو کوتوال ته به مې هم د سر خير گران شي. خلك به مې د بوټيو شکولو ته چمتو شي.

: ته چيرته تلل غواړې؟

: ماته معلومه نه ده خو اوس غرناطې ته نشم تلای.

زما دا باور هم نه دی چې تر سهاره به ژوندی پاتې شم.

: تا غوندې خلکو ته زر مرگ نه راځي او زه دا احساسوم چې پر تا تر زخم د ويرې اغيزه زياته ده، ته د څه رحم حقدار نه يې خو ما د بخښنې وعده درسره کړې ده. ستا له خبرونه ما دا اټکل کړی دی چې د پوليسو نور کسان ستا تر لاس لاندې وو.

: صيب ! زه له دې څخه انکار نه کوم چې هغوی زما تر قوماندې لاندې له غرناطې څخه راووتل، خو د ښار نه تر راوتلو وروسته زما ذمه واري پوازې دومره وه چې پر هغوی د خپل لارښوونکې هدايات عملي کړم، دا زما بد مرغي وه چې کله د رضاکارانو لارښود د غښو اورولو قوماندې ورکړه ما خپل ملگرې پر وخت

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايسار نه کړل، خو که ما هغوی ايسار کړی هم وای څه توپير به نه ؤ راغلی.

سلمان ووېل : زما په گومان به ستا ملگری دا جرئت ونه کړی چې تا په دی حالت کې پرې پږدی او غرناطې ته ولاړ شي. څکه خو ته زما په مغ کې دورمه، امکان لري لږ وراندې هغوی چيرته غلي شوي وي. راځه!

*****

زخمي د بې وسی په حالت کې د سلمان په مخ کې روان شو، پر سرک کوم دوه سوه گامه له تلو وروسته ناڅاپه له کوم لوري يو غږ راغی، يحيی، يحيی ! مروانه سلمان اس ودراوه او ملگري ته يې ووېل : ودرېږه! ستا نوم څه شی دی؟

: زما نوم يحيی دی.

سلمان ووېل : ته په څمکه پرېوزه او خپل ملگري را وغواړه، زر کوه که نه نو ورميږ به دي غوڅ کرم. زخمي زر پرېوت او چيغی يې کړې: زه دلته يم.

سلمان ووېل : احمقه په پوره زور چيغې کړه.

که تا د هغوی د پوهولو هڅه وکړه نو زما لومړنی گوزار به پرتا وي، هغوی ته ووايه چې زه ټپي يم او حمله راوړونکي پر ما د مړه گومان وکړ او پرې يې ښودم.

زخمي کومې وشلاوه او په زوره زوره يې خپلو ملگروته چيغې وکړې، سلمان د سرک کيڼ لوري ته د څيرېږه بوټيو کې غلی کيناست. څو شيبې وروسته د سرک له ښي لوري د فصلونو له منځه د اسونو د پښو ترپهار اوچت شو بيا اسونه ناڅاپه ودريدل او د يوه سړي غږ واوريدل شو: يحيی ته چيرته يې؟

هغه ځواب ورکړ: زه دلته يم.

: مروان چيرته دی؟

: ماته نه دی معلوم.

: حمله کوونکي چيرته دي؟

: ماته نه دی معلوم ښايي هغه غرناطې ته رسيدلي وي. تاسو زر راشي موږ بايد زر تر زره له دې ځايه ووزو.

يو بل غږ واوريدل شو: هغوی څو تنه وو؟

: ماته نه دی معلوم چې څو تنه وو، خو که تر څو شيبو پورې نور دې ټوکو ته دوام ورکړی نو له غرناطې څخه به په زرگونو کسان راورسيږي.

د اسونو د پښو غږ بيا پورته شو. او د سترگو په رپ کې څلور سپاره سرک ته راووتل، يو تن له اس څخه پلې شو او د ټپي د راپورته کولو هڅه يې وکړه ويې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل : ما په وار وار درته ویل چې له سرکه باید لرې شو، ستا اس په مونږ پسې راغی مونږ هغه لږ وړاندې تړلی دی.

دوه نور سپاره هم له اسونو پلی شول، له هغوی څخه یوه وویل : اوس د خبرو وخت نه دی، ته دې پر خپل اس درسره سپوره کړه، مونږ به مروان ولټوو. هغه د ختیځ په لورې ولاړ امکان لري د غرناطې پرځای اوس خپل کلي ته رسیدلی وي.

د بوټیو له منځه آواز راغی : اوس تاسو هیچرې نشې تلای. او له دې سره بو ډز اوچت شو، پر اس سپور کس په یوه غرب پر ځمکه راپریوت او بیا د سترګو په رپ کې سلمان پر سرك دریدلی ؤ د هغه د توری په لومړي ګوزار یو بل تن هم وغورځیده، دریم پر اس سپور شو او د تیښتې هڅه یې کوله چې سلمان ورپسې راوګرځید او خپل اس یې ورپسې خوشې کړ.

ناڅاپه هغه اس کیڼ لوری ته وګرځاوه او د سلمان لومړی غشی هسې ولاړ خو د سترګو په رپ کې هغه بیا د ده تر ګوزار لاندې راغی، هغه دا ځل هم ځان یوې خواته کوږ کړ او غوښتل یې ځان وساتي خو د یوې کربړې سره ځوړند شو، د هغه یوه پښه په رکاب کې بنده وه او بدن یې په اس پسې په ځمکه کش کیده.

ترهیدلی اس له ځوګامه وروسته ودرید. ناڅاپه سلمان له شانه څه غږ واورید او هغه په بیړه د خپل اس جلب راوګرځاوه او پونده یې کړ، بیا یې د تورو په برېښنا کې دوه تنه ولیدل چې یو له بل سره غیږ په غیږ وو.

هغه چې ورنژدې شو چیغه یې کړه یحیی! په ځواب کې یې یوه کمزورې چیغه واوریده، له دې سره یو تن جګ شو او د تیښتې هڅه یې وکړه، خو دوهم یې تر پښو لاسونه راوغځول او هغه پرمخې پریوت.

یحیی په ډوبیدونکي غږ وویل : دې درنه خلاص نه شي، ده پر تا د غشي د ګوزار هڅه وکړه.

دوهم سړي د بیا جګیدو هڅه وکړه خو سلمان له اس څخه پلی شو او بیا یې د سترګو په رپ کې توره د هغه په وینو ولمبوله.

سلمان یحیی ته پام واړاوه ویې ویل : ما ګومان کاوه چې دې وتښتید او ته هم ښایي ورسره تللی وي، ما فکر وکړ چې تاته د یوه مرستندوی ضرورت شته، ځکه خو که تښتیدلی نو زه به نه درپسې تلم، اوس تاته یوازې د یوه اس ضرورت دی اوزه ستا دا اړتیا پوره کوم.

یحیی ځواب ورکړ: زما اوس هیڅ شی ته اړتیا نشته، زما وروستی منزل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رارسیدلی دی. تا ماته دا احساس راکړ چې د یوه ګناهګار لپاره تر ورو‌ستۍ سلګۍ‌ړد توبې دروازه بیرته وی او زه ستا مننه کوم، اوس ته باید له دی ځایه ځان وباسې.

ته زما ملګری یې،او زه تا په دی حال کې نشم پریښودلای. دلته نژدی یو کلی دی، زما باور دی چې که هلته ورسیږو زه به ستا د علاج څه بندوبست وکړای شم.

سلمان هغه ته د تکیې ورکولو هڅه وکړه خو یحیی د هغه لاس ونیو او خپل بغل ته یې نژدی کړ، د سلمان ګوتې په تودو وینو کې ووبې شوې، بیا یې د خفګان په حالت کې دهغه خنجر په موټې لاس وواهه چې د ده په ټټر کې ښخ ؤ.

یحیی له درده په زګیرویو شو ویې ویل : ستا غشی زما په ښی اړخ کې ښخ ؤ او ما همغه وخت هغه وکیښ او ومی غورځاوه خو دغه خنجر...

هغه د خپلې خبرې د پوره کولو پرځای په توخې، پیل وکړ، او بیا یې سمدستي کانګې وکړې. سلمان نژدی ورسره کیناست، لږ څنډ وروسته یحیی لږ راسنبال شو ویې ویل:

ماته معلومه نه وه چې هغه تاته کمین نیولی دی. ما داسې ګڼله چې هغه له ویرې تښتیدلی نشي. خو چې کله هغه غشي په لینده کې کیښود مایې لاس ونیو. هغه راته ویل چې ته له دښمن سره ملګری شوی یې، تا موږ ته دوکه راکړه، هغه پر ما زور ورنه ؤ خو زه ټپی وم، ته چې په کوم سړی پسې ورغلی هغه خو به تښتیدلی نه وی؟

: نه!

:اوس له موږ څخه یوازی یو تن چیرته تښتیدلی دی خو هغه ټپی دی او زما باور دی چې د غرناطې په ځای به یې هغه خیل کلی ته ولاړ شي.

زه له تا سره نشم تلای خو له دی ځنګو سره یوځای ښخیدل مې زړه نه غواړي.

: زه تا دلته نه پریږدم. که ته لږ همت وکړې نو ډیر زر ډیر خوندی ځای ته ځانونه رسولی شو. زه اوس اس درته راولم، سلمان جګ شو پر خپل اس سپور شو.

لږ څنډ وروسته هغه بیرته راغی او یحیی ته یې غږ وکړ: یحیی! راځه تاته مې اس راوستی دی.

ته راپورته کیدای شې که زه درسره مرسته وکړم!

خو یحیی هغه ته هیڅ ځواب ورنکړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: یحیی! یحیی! هغه په اندیښنه له خپل اس څخه راکوز شو، د یحیی نبضونه یې وکتل خو د هغه په بدن کې د ژوند نخښې نه وې.

د لږ فکر وروسته یې د هغه مړی پر اس واچاوه او بیا یې دواړه اسونه تر جلب ونیول او روان شو. لږ څنډ وروسته هغه د سرك پر غاړه د ویجاړ شوی کور مخې ته ودرید او مړی یې دننه یووړ، بیا زر راووت او پر خپل اس یې پښه واړوله، په بل لاس یې د دوهم اس جلب ونیو او له هغه ځایه روان شو، د هغه مخه جنوب لوری ته وه، د هغه لومړنی منزل همغه کلی ؤ چې سهار یوی ماشومی نجلی ورته بلنه ورکړې وه.

اوس باران دریدلی ؤ او سپوږمۍ د وریځو نه سر را ایستلی ؤ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بــدريه

سلمان کلی ته نژدې ودرید او شاوخوا یې تر نظر تیرکړل، بیا څو گامه وړاندې د سرك ښې لوزی ته یوې چوپې کـوڅې ته ننوت او د کیڼ لوري وروستـې کـور دروازې په مخه کې یې اس ودراوه تری پلی شو.

د کوڅې د نورو کورونو په څير دغه کور هم داسې ښکاریده چې څوك پکې نه وي، بهر دیوال ځای ځای لویدلی ؤ او د انگړ د دروازې یوه پله ورکه وه.

څو شیبې یې یوه او بل لوری ته له کتلو وروسته دننه قدم کښېښود وروکی انگړ ته یوه دروازه راوتلې وه او د شمال څپو د هغې ماتې پلې رچولې چې کرچ کرچ غږ یې اوچتیده.

سلمان له څو شیبو چوپتیا وروسته د احتیاط لپاره غږ وکړ:

څوك شته! څوك شته؟ او چې څه ځواب یې وانه ورید دواړه اسونه یې د برنډې په ستنې پورې وتړل او په بیړه بهر ته راووت.

څو شیبې وروسته د جومات په مخکې د پراخې حویلې په مخه کې ودرید، څو شیبې یې شاوخواته له څار وروسته ورو ورو وړاندې ولاړ،او له یوه لویدلی دیوال څخه دننه واوښت، هغه د یوه غله په څير حویلی ته ننوتل نه غوښتل خو د ننه کور له بهرنی دروازې څخه دومره لرې و چې که یې هر څومره په زوره چیغې کړې وای هم چا به دننه نه وای اوریدلی او د دې خبرې ډیر امکان ؤ چې د کور د خلکو پر ځای کلیوال پرې ور تول شوی وای.

په باغ کې نژدې دوه سوه گامه وړاندې هغه د یوې ښکلې ماڼۍ لویه دروازه ور وټکوله، خو هیڅ ځواب یې وانه ورید، هغه بیا دروازه وټکوله او بیا یې څو شیبې وروسته چیغه وکړه: مسعوده! مسعوده!

لږ ځنډ وروسته یې یو ښځینه غږ واورید : ته څوك یې؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: تاسو مسعود راوغواړی هغه می پیژنی!
: ته ودرېږه!
سلمان نژدې پنځه دقیقې نور انتظار وکړ، بیا یې ناڅاپه له شانه څه غږ واورید، او ورسره جوخت چا له رعبه په ډکه لهجه ترې وپوښتل : ته څوك یې؟
سلمان مخ واړاوه شاته یې وکتل یو سړی د ونو له منځه را ووت چې په لاس کې یې توره وه.
هغه وویل : مسعوده! سهار زموږ لیده کاته شوی وو، زه افسوس کوم چې بې وخته زحمت درکوم. بهر دروازه تړل شوې وه، که بند نه نه وای هم زما دا تمه نه وه چې غږ به می دومره وړاندې ولاړ شي، له ما سره د دې خبرې په باب هم خطر و چې که ما شور ګډ کړ نو د کلي خلك به په سرك راټول شي، که ماته دا معلومه وای چې ته له کوره بهر پهره کوې نو ما به د کور خلك نه ناکراره کول، ته د کور خاوندې ته خبر ورکړه زه د حامد بن زهره ملګرې يم.
له دننه څخه آواز راغی : ستاسو نوم څه شی دی؟
سلمان ته دغه غږ اشنا په غوږو ورولګید او بې له ځنډه یې وویل : زما نوم سلمان دی.
ناڅاپه دروازه خلاصه شوه او یو د لوړ قد خاوند ترې راووت هغه ولید ؤ.
سلمان پر خپلو سترګو باور نه کاوه، پوښتنه یې ترې وکړه : سعید له تاسره ؤ
: هوکې!
: هغه ټپې دی؟
: هوکې مګر تاته څه ور معلومه شوه چې هغه ټپی شوی دی؟
: ماته ډیر څه معلوم دي. خو دا راته معلومه نه ده چې تا هغه دلته راوستی دی.
د ولید په پوښتنه سلمان خپل لنډ داستان تیرکړ په پای کې څو شیبې هغه سلمان ته په چوپتیا کتل بیا یې مسعود ته وویل : ته دې میلمستون ته بوزه، بیا د سرك په سر بهر اوسه چې عمر راغی ماته احوال راکړه.
: تشریف راوړی! مسعود سلمان ته وویل:
سلمان په تذبذب ولید ته وکتل ویې ویل:
د سعید وضعه څنګه ده؟
هغه ځواب ورکړ: بې سده دی، اوس یې پر ټپونو مرهم ایښودل کیږي، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندیښنې خبره نه شته، هغه به انشا الله روغ شي.زه اوس راځم بیا دننه ولاړ او سلمان له مسعود سره روان شو.

دوی له برج سره روان وو او بیا ښې لورې ته وګرځېدل او له دوهم لوري څخه د کور د تارینه و برخې ته ننوتل، هلته په یوه پراخه کوټه کې ډیوه بلېده او یوړا نوکر چې سلمان سهار لیدلی ؤ دروازې ته نژدې په برنډه کې ولاړ ؤ.

مسعود سلمان له دروازې سره پرېښود او بیرته روان شو، سلمان لمده چپنه او پګړې لرې کړل، بوډا ته یې ورکړل او په یوه کرسۍ کیناست.

نوکر د لمدو جامو له مینځلو او پر دیوال له راځړولو وروسته په نغرې کې اور بل کړ او له کوټې نه راووت، سلمان د لومړي ځل لپاره احساس کړه چې له یخنۍ څخه یې بدن په لړزه دی. کرسۍ یې راکش کړه او اور ته یې لاسونه ونیول.

*****

نژدې تر نیم ساعت پورې هغه د ولید انتظار وکړ، بیا یې ناڅاپه په دهلیز کې د چا د درنو بوټونو غږ واورید او د ده د دروازې لورې ته سترګې ور واړولې.

ولید کوټې ته ورننوت او بې سیکه یې ده ته نږدې په یوه بله کرسۍ ځان ور وغورځاوه.

سلمان په اندیښنه له هغه د سعید پوښتنه وکړه، هغه ځواب ورکړ: اوس خو یې وضعه لږ ښه ښکاریده خو تر اوسه پورې را پخود شوی نه دی.

دوی دواړو بیا تر لږ ځنډه یو بل ته په چوپړ خولو کتل بیا ناڅاپه د ولید په سترګو کې اوښکې راغلې او سر یې ځوړند کړ.

سلمان وویل : وروره! اوس باید له صبر او زغم څخه کار واخلې.

ولید ډیر په زحمت خپلې سلګۍ راتم کړې ویې ویل : زما اوس هم باور نه راځي چې حامد بن زهره موږ پریښې یو، ما هغه د غشو په لومړي حمله کې ولید چې له اس څخه راولوید پردی سربیره می خپل زړه ته دا دوکه ورکوله چې ښایي هغه ژوندی وی او ظالمانو د وژلو پرځای نیولی وی، خلك به اوس دا وایي چې ما هغه د مرګ په کومې کې پریښود او تری وتښتیدم، خو خدای شاهد دی چې زما په مخکې د سعید د ژغورلو مسأله نه وای نو د ژوند تر وروستې سلګۍ به ورسره ملګری وم، زما به تر مرګ ورځې دا ارمان وی چې زه یو ناپوه دوست وم، که ما تا، ته ور خلاص پرېښې وای ښایي ژوندی ژغورل شوی وای.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان ده ته تسلي ورکړه وېې ویل : هغه خپل منزل لیدلی ؤ او لاره بدلول یې زموږ له وسه وتلی وه، اوس زموږ لومړنی ذمه واري همدغه ده چې د سعید د ژغورلو هڅه وکړو. د هغه زخم خو به ډېر خطرناك نه وي؟

ولید ځواب ورکړ: سمدستي د هغه په باب هیڅ خبره نشي کیدای.

سلمان وویل : که ته د کوم ښه ډاکتر درك راکولی شي زه غرناطي ته تلو ته چمتو یم.

ولید ځواب ورکړ: که زه پر دي ډاډه وای چې د حکومت جاسوسان به هغه تر دي کوره تعقیب نه کړي نو د غرناطي هر ښه ډاکتر دلته راغوښتل کیدای شي خو تاسو باید اندیښنه ونکړی اوس د هغه زخمونه تړل کیږي لږ وروسته به یې پخپله وویني.

سلمان وویل : دوهمه مهمه مسئله دا ده چې د هغه دریم تن د ژوندي ژغورل کیدو څومره امکان دي چې دوه تنه حمله کوونکي یې ووژل او د نورو پام یې ځان ته ور واړاوه او تاسو ته یې د تیښتي زمینه برابره کړه، د دغسي توریالي ژغورل زموږ لومړنی ذمه واري ده، که تاته معلومه وي چې هغه کوم لوري ته تللی زه د هغه مرستي ته چمتو یم.

ولید ځواب ورکړ: اوس به هغه ډېر لرې تللی وي. که موږ هڅه وکړو هم مرسته ورسره نشو کولی، خو تاسو د هغه په باب اندیښنه مه کوي. د هغه اس دومره ګړندي دي چې دښمن یې په ګرد پسي نشي رسیدای.

که د حمله راوړونکو د دوکي لپاره موږ خپل اسونه نه وای پریښي نو دلته د سعید له رارسولو وروسته به زه وریسي ورغلی وم. په دي کور کي یوازي دوه اسونه وو خو هغه د داسي کار ورنه وو، ما د سعید په اړه له ډاډ وروسته د کلي خلك راټول کړل خو له هغوی سره یوازي یوه تن ښه اس درلود، ځکه خو ما دا مناسبه وبلله چې څلور تنه پله ته ور واستوم چې دا معلومه شي چې غدارانو له تېپیانو سره څه سلوك کړي دي. امید دي چې تر لږ ځنډه هغوی بیرته راستانه شي.

سلمان له لږ فکر وروسته وویل : دا دریم تن څوك و؟

: ویخښني د هغه په باب زه تاته څه نشم ویلی، موږ ته د هغه د نوم ښودلو اجازه هم نشته، اوس تاته همدومره پوهیدل بس دي چې هغه یو ښه سرتیری دی.

: هغو تاسو له پله نه اخوا له تلو څخه ایسار کړي وي؟

: هوکي!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ته پردې ډاډه يې چې سعيد ته دغه کور خوندي دی؟

وليد ځواب ورکړ: سمدستي له دې کوره غوره ځای د هغه لپاره نشته، که يې وضعيت لږ ټردی غوره وای نو ما به غرناطې ته استولی ؤ. اوس به تر څو ورځو پورې هغه همدلته وی، دا زما د ماما د لور کور دی او يوه ښځه ته ترډی ښه سرپرست اوس نشي موندل کېداي، د هغې په گومان که سعيد په خود شي هم ترڅو ورځو پورې به د سفر توان نه لري.

: که هغه بې سده وي نو تر ټولو دمخه بايد د يو ښه طبيب بندوبست ور وکړو.

وليد ځواب ورکړ: د طبيب په باب اندېښنه مه کوه، زما پلار د غرناطې د څو نوميالیو ډاکترانو څخه يو دي، که ضرورت ؤ هغه به دلته راشي، مگر اوس د حکومت جاسوسان ډيرمځك شوي دی، موږ دا خطر نشوزغملی چې هغه له کوره راووزی او قاتلان ورپسې شي.

بدريه زما د ماما لور د هغه شاگرده ده او تر عامو طبيبانو زياته تجربه لري، د سعيد د بيهوښي سبب دا دی چې د ده له بدن څخه د دوو غيشو د ويستلو لپاره يې د بې هوشي دوا ورکړې وه.

سلمان وويل : اوس تاسو د هغه بدمرغه د مړی ښخولو بندوبست هم وکړی چې ما په لاره کې پرېښې دی، د سرك پر غاړه د يوه ويجاړ کور موندل به زيات گران نه وي. هغه ته نژدې ډيرې اوبه بهيږي، دا ضروري ده چې هغه له هغه ځايه ښه لرې ښخ کړای شي.

وليد وويل : تاسو د دې غم مه کوی زه ستا په مطلب وپوهيدم.

: اوس تاسو د سعيد احوال واخلی که د هغه حالت ښه ؤ زه هم درسره ملگری کيږم.

*****

مسعود کوټې ته ورننوت اووليد ته يې وويل : هغوی بيرته راغلل او وايي چې موږ د پله په شاوخوا کې هيڅ مړی ونه ليد. عمر وايي چې که ستاسو اس ته ضرورت وی زما اس درسره بوزی.

: نه اوس هغه ته د زحمت ورکولو ضرورت نشته، خو ته هغه ايسار کړه اوعمر ته ووايه چې دلته راشي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود بیرته ولاړ ولید سلمان ته وویل : ماله تاته ډیر څه پوښتل خو اوس زما سمدستی غرناطې ته تګ ضرور دی.

: اوس به دوهم اس زما په کار راشی.

: خو ته سمدستی غرناطې ته نشی تلای.

سلمان وویل : نو دا څه وړ کیدای شی چی زه د غرناطې د سهی احوال نه پرته بیرته ستون شم؟

: نه،نه! ته هلته نشی تلای. ماته په لاره سعید ستا کیسه کړی وه، هغه په دی خبره ډیر خفه ؤ چی ته غرناطې ته راغلی یی. ځکه خو زما دا مشوره ده چی ته همدلته پاتی شی، إن شاء الله زه به ډیر زر بیرته راشم، که زه چیرته غلی شوم هم نو زما پیغام به خامخا درته راورسیږی. د سعید د ساتنی لپاره هم ستا دلته پاتی کیدل ضروری دی. امکان لری د کوم ناځاپی خطر څخه د هغه د ایستلو لپاره ستا مرستی ته ضرورت پیښ شی، ته تر څه وخته دلته پاتی کیدای شی؟

سلمان ځواب ورکړ: له نن نه ځاېر ورځی وروسته به یوه کښتی په ساحل کی چیرته زماانتظار کوی، که په ټاکلی وخت ور ونه رسیدم نو هغه به ولاړه شی او بیا به څو ورځی وروسته په بل ځای کی د هغی انتظار کوم. په دی ډول به تر راتلونکو دوو میاشتو پوری زماملګری پر ټاکلیو نیټو د مختلفو ځایونو چکری وهی که زه بیا د ډیر وخت لپاره پاتی شوم نو بیا په ساحلی سیموکی هغه کسان پیژنم چی څه مرسته راسره کولی شی.

ولید وویل : په عامو حالاتو کی د حامد بن زهره د شهادت څخه وروسته زموږ دښمن ښایی د سعید په باب زیات اندیښمن نه وای خو زه ویریږم چی د حامد بن زهره د نورو ملګرو د لټولو لپاره دوی د سعید نیول ضروری ونه بولی. که د دوی دا اشتباه وی چی له بهر نه هم کوم مرستندوی ورته رارسیدلی دی نو د سعید نیول به ورته د مرګ او ژوند سوال شی، ځکه ته باید زیات پام وکړی.

* * * * *

مسعود له عمر سره کوټی ته ورننوت، د هغه عمر د ځلوینتو کالو په شاوخوا کی معلومیده، ولید هغه ته سلمان د حامد بن زهره د یوه دوست په نامه معرفی کړ بیا یی د هغه مړی د ښخولو هدایت ورکړ او مسعود ته یی د اس د راوستلو وویل ، او چی هغوی بیرته ووتل سلمان وویل :زه داسی احساسوم چی په غرناطه کی می خپل کار نیمګړی پریښی ؤ او زه باید هلته ولاړ شم، که ستا له خوا کوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام راونه رسید امکان لري یوه ورځ ناڅاپه هلته ولاړ شم، زه د دې دعوه نه کوم چې زیات هوښیار یم خو بیا هم زه ستا ملګرو ته دا مشوره ورکوم چې په اوسنی وضعیت کې دې د حامد بن زهره د وژل کیدو خبره پټه وساتي. که اولس راپورته شي نو د قوم له غدرانو څخه دا لرې نه ده چې د ځانونو د ژغورنې په خاطر دښمن ته د ښار دروازې خلاصې کړي. تاسو له ننني غدارانو او بهرنیو دښمنانو سره د ټکر نه وړاندې دومره فرصت خامخا باید ترلاسه کړئ چې غرنۍ قبایل له ځان سره ملګري کړئ. له هغې وروسته د حامد بن زهره له قاتلانو څخه هر وخت کسات اخستل کیدای شي.

ولید وویل: تاسو داده اوسې موږ ته معلومه ده چې دښمن به زموږ له هرې غلطۍ نه د ګټې پورته کولو هڅه وکړي. اوس وخت په ذهني کشمکش کې د حکومت د ښکیلولو لپاره غوره لاره دا ده چې موږ له خپل لوري هیڅ ونه وایو، له ما پرته یوازې دوه کسان دي چې د دغې دردوونکې پیښې په باب خبر دي یو سعید چې ټپي دی او غرناطې ته نشي تلای او دوهم سړی زما د مخه په هیڅ صورت هم غرناطې ته نشي تلای او که ولاړشي هم هغه ډیر باتدبیره او هوښیار دی، زه به یوازې څو اعتمادي ملګرو ته د دې پیښې په باب ووایم، یوې بوډۍ خدمتګارې له دروازې ورو کتل ویې ویل : صیب! بدریه وایي چې اوس له میلمه سره دننه راشي.

دوی دواړه له کوټې نه ووتل.

*****

لږ ځنډ وروسته دوی د کور دننه یوې پراخې کوټې ته ننوتل، سعید سترګې پټې په بستره پروت و او په څیره یې آرامي او سکون غوړېدلی و، داسې معلومیده چې هغه په درانه خوب ویده دی. سلمان ور وړاندې شو او پر تندې یې لاس کیښود ناڅاپه د بلې کوټې څخه یو ښځینه غږ اوچت شو:

تاسو به تر لږ ځنډه له زخمي سره خبرې نشې کولی، تر اوسه د دواغیزه ده پرې، سلمان مخ ور واړاوه او سترګې یې په یوه ښایسته، با وقاره او جدي څیره ولګیدې.

ولید هغې ته وویل : بدریې! دی سلمان دی، او ده چې څه کیسه وکړه داسې ښکاري چې حامد بن زهره شهید شوی وي. او قاتلانو پر ده سر بیره زموږ د خلورو نورو ملګریو مړي هم په ویاله کې غورځولي دي. زه اوس سمدستي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرناطې ته تلل غوارم، دې به د سعيد د ساتنې لپاره ستاسو سره پاتې وي، که تاسو ته د سعيد د ساتنې په باب څه اندېښنه پيدا شوه نو له دې ځايه پلار جان پسې څوك واستوئ.

بدريې ځواب ورکړ: که د وژونکې غشې په زهرو ککړ نه وي نو هغه ته د زحمت ورکولو ضرورت نشته، خو چې ته کله کور ته ورسيدې څو ضروري دواګانې راواستوه، ته يوه دقيقه تم شه زه به د ماما جان په نامه يو ليك درته وليکم امکان لري هغه کومه غوره مشوره راکړي.

وليد ووېل : زما کورته تګ د غرناطې په حالاتو پورې اړه لري، امکان لري زه تر څه وخته پورې غلې شم، په هر صورت زه دا هڅه کوم چې ستا رقعه پلار جان ته ورسيږي.

: زه اوس راځم.

بدريه زر بلې کوټې ته ولاړه، سلمان وليد ته ووېل : که د دواګانو د را استولو لپاره هل بندوبست ونشو نو جعفر پيدا کړه او دلته يې راواستوه، تاسو نيغ سراى ته ورشئ، اميد دى چې هلته يې پيدا کړئ، او هغه درېم تن چې د سعيد لپاره يې د ليوانو دډلې پام ځان ته ورو اړاوه چې په خيريت در ورسيږي زما سلام ورته ووايه، او زما له لورى دا پيغام وررسوه چې که ماته بيا غرناطې ته د راتلو زمينه برابره شوه نو تر ټولو لويه آرزو به مې دا وي چې هغه يو نظر ووينم.

وليد ځواب ورکړ: زما باور دى چې کله زه هغه ته ستا په اړه يادونه وکړم نو هغه به هم ستا ليدو ته ډير ناکرار شي.

د جګړې د بيا پيليدو په صورت کې به زموږ تر ټولو روميې ضرورت دا وي چې د ترکانو او افريقايانو سره د اړيکو لپاره بايد يو تجربه کار منصبدار ور واستوو اوزه دا احساسوم چې دغه سړى چې ته يې درېم کس بولې د دې کار لپاره ډير مناسب دى، ځکه خو دا له امکان نه لرې نه ده چې هغه کله ناڅاپه درته راشي او درته ووايي چې زه له تاسره ځم.

: زه به د داسې سړي په ملګرې سفر د ځان لپاره وياړ وبولم.

بدريه د څنګ له کوټې نه راغله او يو کاغذ يې وليد ته په لاس کې ورکړ.

وليد سمدستي سلمان ته لاس ورکړ او خداى پاماني يې واخستله له کوټې ووت

*****

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدریی کرسۍ راکش کړه نغری ته نژدې یې مخامخ کړه او ویې ویل : ویخښنې! زما دې ته پام نه ؤ چې ته په باران کې لوند شوی یې، دلته کښینې زه د نورو جامو بندوبست درته کوم.

سلمان د اور خواته ور وښوییده ویې ویل: نه! تاسو کینئ اوس زما ساړه نه کیږي او جامې به مې هم ډیرې زر وچې شي.

بدریی د سعید نبض وکوت او بیا له سلمان نه دوه گامه لرې په بوه کرسۍ کیناسته ویې ویل:

ولید ویل چې ته د ترکانو له سمندري ځواك سره یې، زه در څخه د حامد بن زهره د بندي کیدو او ژغورل کیدو کیسه اوریدل غواړم، آیا هغه وخت یې هغه نیولی ؤ. چې له اندلس څخه روان شوی ؤ؟

: نه! هغه د مراکش تر څنډو پورې رسیدلی ؤ. له هغه ځایه یوه بېړۍ مانو تر قسطنطنیې د رسولو ذمه ورته وهلې وه، خو په لاره کې د مالتا دوو جنگي بیړیو حمله پرې کړې وه او کومو مسافرو چې له اور اخستې کښتۍ څخه په اوبو کې ځانونه غورځولي وو هغوی یې نیولي وو او مالتا ته یې رسولي وو. څو اونۍ د حامد بن زهره په اړه دوی ته هیڅ معلومات نه ؤ، خو وروستیو پیښو وښودله چې په اندلس کې د هغه دښمنان غافل نه وو، یوه ورځ یې هغوی بندیان د فردیناند سفیر ته ور وسپارل ووا څو ساعته وروسته حامد بن زهره د هسپانیې یوې جنگي بیړۍ ته وروستل شوی ؤ.

په همغو ورځو کې د تونس او صقلیه ترمنځ د ترکانو دوو کښتیو گزمې کولې، هغوی یو ماښام د هسپانیې د بیړۍ یو څرك ولید او راتلونکي سهار وختي هغه د دوو لوریو څخه تر دزو لاندې ؤ. په لومړۍ گولۍ بادبان را ولوید، دښمن ته له تسلیمې او ډوبیدوپرته بله لاره نه وه، ځکه خو یې په څو دقیقو کې سپینه جنده اوچته کړه، تاته د دې تفصیل ضرورت نشته، حامد بن زهره په داسې حالت کې بلې کښتۍ ته ولیږدیده چې سخته تبه یې وه، هغه تر دوو ورځو پورې بې سده ؤ.

دریمه ورځ چې په هوښ راغی لومړنۍ پوښتنه یې د غرناطې په باب وه، او چې چا ځواب ورکړ چې هلته اوربند شوی دی نو په زوره زوره یې چیغې کړې: نه! نه! ته دروغ وایې، داسې هیڅکله نشي کیدای. ته موسی بن ابی غسان نه پیژنې، له دې وروسته هغه بیا بې سده شو. بله ورځ چې را په خود شو لومړنۍ غوښتنه یې دا وه چې د هسپانوي بیړۍ د کپتان توره بیرته ور وسپاري او دا ډاډ ورکړي چې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغه سره به د یوه شریف دښمن په حیث چلند وشی. د دی سبب دا و چی کله پر دوی حمله وشوه نو د بیړید نوروافسرانو پردی پریکړه اتفاق ؤ چی حامد بن زهره سمدستی ووژنی، خو کپتان ډیر په سختی دا تجویز رد کړی ؤ.

بدریی ویوښتل : ته په دی وخت کی د حامد بن زهره سره وی؟

: نه! زموږ ملګری له جګړی وروسته بیل شول زه د هغی بیړی کپتان وم چی پر هسپانوی کښتی یی ډزی وکړی، حامد بن زهره یی وروسته زما بیړی ته راوست.

زموږ د سمندری ځواک یوه برخه له یونان څخه د افریقا څنډو ته لیږدول کیده، او امیر البحر کمال رئیس ترابلس ته نژدی لنګر اچولی ؤ.

د غرناطی د وضعی په باب چی موږ د حامد بن زهره اندیښنه ولیده نو موږ د دی اړتیا احساس کړه چی سمدستی یی امیر البحر ته ورولو.

د سمندری قواو امیر د هغه ډیر تود هرکلی وکړ، او دا مشوره یی ورکړه چی بی له ځنده بیرته ولاړ شه او د دښمن له ولکی د غرناطی د ژغورلو هڅی وکړه، که د غرناطی اهل وسلی کیښودی نو سلطان ته به ستا ورتلل بی ګټی وی موږ به په هغه صورت کی د غرناطی مرسته وکړای شو چی ستاسو دننه مورچل مزبوت وی.

د حامد بن زهره د داډ لپاره امیر البحر دا ژمنه وکړه چی دی به پخپله سلطان ته د غرناطی خبره کوی. بیا یی اندلس ته د هغه د رارسولو ذمه واری ماته وسپارله. د افریقا د سمندری ځواکونو څو تنه مانوګان چی د ترکانو حلیفان وو زموږ د سمندری قواو له امیر سره د لیدو لپاره راغلی وو هغوی زما د بیړید دفاع ذمه واری واخستله او خپلی کښتی یی راسره روانی کړی.

د اندلس د څنډونه څو میله لری د دښمن دوو بیړیو ګزمی کولی، هغوی په موږ پسی راغلی، ماښام لږ لویدوته دوه ساعته پاتی وو موږ د تکر نه د ژغورنی په خاطر د ساحل پرځای د لویدیځ لاره ونیوه او ترماښامه د هغوی ترمخی زغلیدو له هغی وروسته مو له تیاری نه ګټه واخسته او له خپلو ملګرو سره می تر مشوری وروسته خپله بیړی څنډی ته نژدی د دوو کمرونو ترمنځ یوه تنګ خلیج ته یوړه.

زموږ یوه کښتی له ساحل نه لږ لری ودریده او دوهمی کښتی دوه میله وړاندی د دښمن په یوه چوپنی حمله وکړه د دی نتیجه دا شوه چی د دښمن بیړید چی په عامو حالاتو کی باید ډیر په احتیاط وړاندی راغلی وای دېري ګرندی وړاندی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلی او لږ څنډ وروسته خلیج ته مخامخ زما د توپونو تر برید لاندی راغلی چی د سترګو په رپ کی یی تختی په هوا کې څرخیدی او په هغه پسی بلی بیړی خلاص سمندر لوری ته د تیښتی هڅه وکړه خو هغه چی لاره بدلوله زموږ د بلی کښتی تر برید لاندی راغله

بیا موږ.هم له خلیج څخه ور ووتلو او پر هغی مو برید وکړ چی تر څو دقیقو زیات یی د دوارو بیړیو د برید تاب رانه وړ چی له دی پیښی وروسته شاوخوا یو ځای هم د حامد بن زهره د پلی کولو لپاره مناسب نه ؤ.

موږ له ساحل څخه لری د دریمی کښتی د راتلو انتظار وکړ او له هغی وروسته بیا دا پریکړه وشوه چی هغه باید ختیځ لوری ته هغه ځای باید پلی شی چی پخوا مو غوره کړی و.

ماته امیر البحر دا امر کړی ؤ چی د حامد بن زهره د امنیت له پوره او ډاډمن بندوبست پرته بیرته راستون نه شم، او که ضرورت ؤ تر وروستی منزله باید ورسره ولاړ شم.

حامد بن زهره چی د کومې غرنې قبیلې د مرستی په تمه ؤ هغه له ساحل څخه پنځه میله لری وه، که د دښمن له کښتیو سره مو ټکرنه وای راغلی نو ما به هغه په شپه کی هغه ځاي ته رسولی ؤ او بیرته به ترې راستون شوی وم او زما ملګرو دومره زما انتظار کولی شوای خو اوس داسی امکان نه ؤ، سهار کیدونکی ؤ او زموږ کښتی د ورځی له مخی ساحل ته نژدی د جګړی خطر نشوای قبلولی.

څکه خو ما خپل ملګری رخصت کړل او خپل مرستیال ته می امر وکړ چی هغه هم خپله کښتۍ بوزی، حامد بن زهره تر اوسه د پلی تلو توان نه درلود او په غرنی سخته لاره په وار وار ماته دا مجبوری وه چی هغه تر لاسه ونیسم. له لمر ختو سره مو د څو کډوالو جونګړی ولیدی ما له هغوی نه د حامد بن زهره د سپارلی په خاطر یو اس واخست او بیا موږ د بریر شپنو او کروند ګرو کلی ته ورسیدو.

د دی کلی مشر په غرناطه کی د حامد بن زهره شاګرد پاتی شوی و، هغوی زموږ ډیر تود هرکلی وکړ، او پردی یی تینګار کاوه چی ورسره پاتې شو، خو حامد یوه شیبه وخت تیرولو ته تیار نه ؤ، هغه وویل چی موږ ډوډی وخورو بیا به روانیږو او زما ملګری ته د یوه اس بندوبست وکړی، زموږ کوربه ماته یو ډیر غوره اس راکړ ویی ویل چی دا زما له لوری سوغات ومنی له هغه وروسته پاتی سفر په آرامی تیر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی ورځې وروسته چې حامد بن زهره کور ته ورسید زما مسئولیت ختم شو، خو هغه ناڅاپي غرناطي ته د تلو پرېکړه وکړه او ماته یې امر وکړ چې د ده تر راتګ پورې یې انتظار وکړم، خو بیا داسې حالات رامخې ته شول چې زه هم په هغه پسې غرناطې ته ورغلم.

بدریې له لږ فکر وروسته وویل : که غدارانو ته دا معلومه شي چې د حامد بن زهره یو ملګری د ترکانو دسمندري قواو څخه دی نو زر تر زره به دښمن ته دا حال ووایي او بیا به د سمندر څنډې ته ستا د تلو لارې بندې کړي. که تاسو د سعید په خاطر پاتې شوی یاست نو زه داډه درکوم چې د ده لپاره خو یوه شیبه هم مه ایساریږي.

سلمان ځواب ورکړ: ماته معلومه ده چې په موجوده حالت کې هیڅوک هم له سعید سره مرسته نشي کولی، خو اوس د بېرته ستنیدو څخه وړاندې باید د غرناطې وضعه معلومه کړم، که تر سبا پورې د ولید څه درک رامعلوم نه شو نو زه به پخپله هلته د تلو خطر قبلوم. حامد بن زهره د دې لپاره زه ایسار کړی وم چې بنایي په غرناطه کې له خپلو دوستانو سره تر مشورې وروسته امیر البحر ته د څه پیغام استولو ضرورت شي.

*****

بدریې په ډیر غور د سلمان خبرې اوریدلې، او سلمان داسې احساسوله چې ورو ورو یې د زړه بوج لږي کیږي، لږ ځنډ د مخه چې هغه لومړی ځل دې کوټې ته راغی نو یوازې د یوې شیبې لپاره یې بدریې ته وکتل خو وروسته یې بیا دا حالت ؤ چې په بې پروایي کې به یې هم هغې ته وکتل نو له حیا څخه به یې سترګې ښکته واچولې. بیا یې ناڅاپه دا په ذهن کې ور وګرځیدل چې لکه چې تر ضرورت زیاتې خبرې کوي او هغه بیا چوپ شو.

بدریې له څو شیبو چوپتیا وروسته وویل : ماته داسې ښکاري چې ته زموږ د وطن سړی یې بهرنی سړی ته زموږ د سمندر غاړې دومره نه دي معلومې.

سلمان ځواب ورکړ: زه د المریې په یوه عربي کورنۍ کې زیږیدلی یم، مور مې بربرۍ وه خو دا یوه اوږده کیسه ده.

: که ته ستومانه نه وې نو زه همدا اوږده کیسه اوریدل غوارم.

د بدریې پر ټینګار سلمان خپله کیسه پیل کړه:

بېرۍ چلول او سوداګري زموږ کورنی کسب ؤ، زما د پلار څلور شخصي بېړۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی، هغه المریي او مالقي نه علاوه په مراکش او الجزایر کی هم د سوداګری مرکزونه جوړ کړی وو او زیاتره به د کوره بهر ؤ، چی زما عمر د شپږو کالو شو مور می وفات شوه، زه می بابا خپل کورته بوتلم، پلار جان می دوی میاشتی وروسته راغی او زه یی له ځانه سره مالقي ته بوتلم هلته ما لومړنی زده کړی ترسره کړی، د پلار جان می تر ټولو لویه هیله دا وه چی زه یو بریالی ماڼو شم، د دی لپاره چی ما ورورزی هغه به کله کله له ځانه سره بیولم. دوه کاله وروسته هغه په یوه اوږده سفر ووت او زه د ده په غیاب کی سخت ناروغ شوم، چی بیرته راستون شو هغه له ځانه سره دا پریکړه وکړه چی ما تل له ځانه سره وګرځوی؟ له دی وروسته زما کور د هغه کښتی وه، زما د ښوونی لپاره یی یو داسی استاد راته ونیو چی په کښتی کی به راسره په سفر روان و.

د یو نیم کال په موده کی د المریي او مالقي په منځ کی موږ څو ځله چکر وواهه. کله چی ترکانو پر ایتالیا بریدونه پیل کړل نو د نورو ترکی ماڼوګانو په شان زما پلار جانِ هم د ترکانو د رضاکارانو په ډله کی شامل شو، دا ځل زه هغه په کور کی پریښودم، څو میاشتی وروسته چی هغه بیرته راستون شو نو سلطان ابو الحسن هغه د مالقي د سمندری زده کړو د ښوونځی ناظم وټاکه، زه یو کال نور هم له هغه سره وم، بیا یی زه د کښتی چلولو د اعلی تعلیم لپاره قسطنطنیی ته واستولم، د جګړی په موده کی ما واوریدل چی دی د سمندری قواو د امیر مرستیال ټاکل شوی دی.

ښه نو ته د نائب امیر البحر ابراهیم زوی یی؟

بلډیی ویوښتل.

: هوکی! د جګړی په موده کی ما له ماما څخه واوریدلی چی بابا می وفات شوی دی او کورنی یی الجیریا ته هجرت کړی دی. شپږ میاشتی وروسته یی دوهم پیغام دا ؤ چی پلار جان می هم په یوه تونده سمندری جګړه کی شهید شوی دی، له هغه وروسته زما اړیکی له اندلس سره غوڅی شوی.

کمال رئیس چی اوس د روم په سمندرګی کی د ترکی سمندری قواو امیر دی زما د پلار له هغه وخت دوستانو څخه دی چی دواړو د «ترانتو» (د ایتالیی مهمه سمندری قرارګاه وه چی ترکانو ونیوله) په جګړهکی برخه درلوده.

هغه به چی کله قسطنطنیی ته راغی نو زما پوښتنه به یی خامخا کوله، د پلار جان د وفات نه وروسته هغه زما پالنه په غاړه واخستله. کله چی زه له تعلیم نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغ شوم په خپله شخصي عمله کې یې شامل کړم او دوه کاله وروسته ماته د یوې جنګي بېړۍ کپتاني وسپارل شوه.

سلمان چې تردې ځایه خبره راورسوله چوپ شو، د بدریې په ذهن کې زیاتې پوښتنې را پیدا شوې، ناڅاپه سعید د هغوی پام ور واړاوه، هغه د بېهوشي په حالت کې له ورو وروزګیرویو سره عاتکې ته ناري وهلې، هغوی دواړه په بېړه جګ شول او د سعید د بستري خواته ورغلل، بدریې د هغه په نبضونو لاس کېښود او سلمان ته یې وکتل، سعید د ناکراري په حالت کې څو ځلې اړخ په اړخ واوښت او بیا چوپ شو، بدریې د هغه له تندي څخه خولې پاکې کړې سلمان ته یې وویل:

: دې به تر ډېره وخته په هوښ رانشي، که تاسو لږ څنډ دلته کېښینئ نو زه له تا څخه نورې ډېرې پوښتنې لرم.

سلمان پر کرسۍ کیناست ویې ویل : که ستا اعتراض نه وي نو زه به د سعید تر بیدارۍ پورې له دې ځایه لرې کیدل خوښ نه کړم.

بدریه او سلمان دواړه په خپلو خپلو ځایونو کیناستل او بدریې وویل : ولید ویل چې تاسو د غدارانو له دسیسو څخه د حامد بن زهره د خبرولو لپاره غرناطې ته تللي وئ: خو تاته دا څنګه معلومه شوه چې د هغه پرخلاف دسیسې روانې وي؟

سلمان ځواب ورکړ: د سعید د کلي یوه نجلۍ ده، هغه سهار وختې د دوی کره راغله هغې ماته وویل چې د قوم غداران د حامد بن زهره په لټه کې دي، دا یوه غمیزه وه چې د ولید او د هغه د ملګرو په رامخې ته کیدو زه حامد بن زهره ته ورونه رسیدای شوای، هغوی زه په یوه کوټه کې بندي کړی وم.

بدریې وپوښتل : د کلي یوې نجلۍ ته څه دول معلومه شوه چې غداران د هغه په لټه کې دي!-تاته معلومه ده هغه څوك وه.

: د هغې نوم عاتکه دی، هغې دا اندیښنه ښکاره کړه چې تره یې له خاینانو سره لاس یو کړی دی.

د بدریې په نور ټینګار سلمان خپله پاتې کیسه واوروله.

په پای کې هغې ورته وویل : سعید د بې خودۍ په حالت کې هم دوه ځله عاتکې ته غږ وکړ، که تر سهاره دده حالت همدغسې ؤ نو بنایي همغه ورته راولو. خو که د هغې کاکا له خاینانو سره ملګرې شوې وي نو دی ته به له کوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وتل آسان نه وي.

سلمان وويل:که د سعيد د اوسني حالت په نظر کې نيولو سره يې دلته د راوستلو اړتيا احساسوي نو موږ بايد وخت تير نه کړو، تر يو دوو ورځو پورې به په شاوخوا ټوله سيمه کې د حکومت ځرې خپاره شي.

: د حکومت جاسوسان دې کور ته د ننوتلو جرئت نشي کولی، او هغوی ته دا معلوميدای هم نشي چې سعيد ټپي دی. غرناطي ته سمدستي د وليد د تلو مقصد هم همدغه دی چې د غدارانو پام د دې سيمې پرځای غرناطي ته ور واوړي.

سلمان وويل : که تاسو اجازه راکړې نو زه همدا اوس هلته تلو ته تيار يم.

: نه ته اوس تشي تلای، امکان لري تر سهاره د ټپي حالت ښه شي او موږ هغه نجلۍ ته د پريشانۍ پرځای کوم ښه پيغام ورکړو.

دواړه لږ ځنډ چوپ شول بيا بدريي وويل:

پرون زما لور ډيره خوښه وه، هغې چې ته وليدې ماته يې پيغام راکړ چې يو مجاهد غرناطي ته تللی او چې بيرته راستون شي زموږ ميلمه به شي. هغه ستا تر راتلو د مخه ويده شوې وه، که نه نو تر سهاره به يې خبرې درسره کولې.

اسما پر دې اصرار کاوه چې زه يې ميلمه شم. او ما هسې د دې د زړه ساتلو په خاطر کومه وعده کړې وه اوس يې په داسې حالاتو کې پوره کوم چې ماته يو ويروونکې خوب ښکاري.

بدريي وويل : تاته معلومه ده چې زه د سعيد په څير ستا په باب هم زياته اندېښمنه يم. که غدارانو ته دا معلومه شوه چې له حامد بن زهره سره کوم ترکی يا بربر ملګرې هم ؤ نو ستا په نيولو او دښمن ته په سپارلو به هم دريغه ونه کړي. که له تلو نه وړاندې دې د غرناطي له ځينو مشرانو سره ليدل ضروري نه وای نو ما به دا مشوره درکوله چې همدا اوس روان شه.

اوس په دې کور کې هم بايد چاته دا ځرګنده نه شي چې ستا له ترکانو سره څه اړيکې شته، که څوك پوښتنه وکړي نو ته ورته ووايه چې له «اندراش» نه راغلی يې او زما د ميړه د عمه زوی يې، زما د خاوند نوم عبدالجبار ؤ.

سلمان وويل : کله چې زه د قسطنطنيې د سمندري قواو د ښوونځي زده کوونکې وم زياتره به مې دا خوب ليده چې زه د يوې جنګې بيړۍ قوماندان يم او د اندلس پر څنډه د دښمن پر کومه کلا ډزې کوم، خو اوس داسې احساسوم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقدیر ناڅاپه پر داسی لاره برابر کړی یم چی بالکل راته نویی ده، زه د داسی کار لپاره مناسب نه وم، د دی لپاره زیات هوښیار سړی ته اړتیا وه په هر صورت زه به دا هڅه وکړم چی دلته زما له پاتی کیدو سره د غرناطی خپلواکی غوښتونکو ته څه ګټه ونه رسیږی نو کوم تاوان هم ور ونه رسیږی.

بدریی وویل : ستا له راتلو څخه لږ وړاندی ولید ویل چی د حامد بن زهره وینی بهوونکو پر موږ د الله د رحمت دروازی بندی کړی دی په غرناطه کی د هغه وینا د دی اولس د ضمیر وروستی کریغه ده چی له کلونو راسی د مرګونو او ورانیو توپان ته ناری وهی. اوس به موږ ته د سلامتی لاره څوك راوښیی، بیا چی کله هغه وویل چی ته د ترکانو له سمندری پوځ سره اړیکی لری نو ما ناڅاپه احساس کړه چی موږ یوازی نه یو. زه د غرناطی د اولس په اړه مایوسه کیدای شم خو له ترکانو څخه باید مایوسه نشو.

زه د محمد فاتح د میراث خواره لمن نیولی او ورته ویلی شم چی اوس زما د عزت او آزادی ساتونکی ته یی، اوس که ته د ترکانو د سمندری قواوو امیر را استولی وی نو دا د دی ثبوت دی چی هغوی له موږ څخه غافل نه دی.

سلمان وویل : کاشکی ما د ترکانو لخوا د څه اعلان اختیار درلودای.

له امیر البحر کمال رئیس سره دا اندیښنه وه چی اوربند د وسلی ایښودلو مقدمه نه شی. هغه پر دی خبری امیدوار ؤ چی که حامد بن زهره د هغوی حوصلی را اوچتی کړی نو ترکان به د دوی د جګړو چوپ نندارچیان نه وی، اوس موږ باید دا دعا وکړو چی د غرناطی اولس له وخت څخه وړاندی د ځان وژنی پریکړه ونکړی. تاسو دعا وکړی چی حامد بن زهره د خلکو په زړونو کی کومی ولولی راپارولی هغه سړی نشی.

ناڅاپه د بدریی پر څیره د مایوسی سیوری خپور شو ویی ویل:

کله چی د اولس مشران د نفاق او بی لاری لاره غوره کړی او کله چی فاسق او بد چاری خلك د اولس د تقدیر د پریکړو واکمن شی نو اولس به څه وکړای شی؟

له ما سره د هغوی په اړه هم څه ښه ګومان نشته، هغوی پر حامد بن زهره د دی لپاره نه وو راتول شوی چی زړونه یی د ژوند له ولولو او د آزادی له جذبو ډك وو، بلکی د پسونو درمی غوندی د مرګ له ویری د لږ وخت لپاره پر هغه راتول وو.

اوس چی هغوی دا واوری چی د آزادی په لاره د وینو ډیوی بلوونکی به بیا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته رانشي، نو په دوی کی به زیاتره پردی ډاډه شي چی له نورو قربانیو ورکولو څخه وژغورل شول. زه تا مایوسه کول نه غواړم خو کاشکی ما د غرناطي د اولس په اړه غوره نظر درکولی شوای. ما په شپاړس کلنۍ کې د غرناطې د آزادی په جګړه کی برخه اخستل پیل کړل، په ډیرو جګړو کی می د ټپیانو پر ټپونو پټی اینښی دی، ما هغه غازیان لیدلی دي چی ارادی یی د فتحی او بری ضمانت بلل کیدی، چی غږ به یی وزو واورید له زمریانو سره د مقابلی حوصله ورسره پیدا کیده، زما د ژوند ملګری د هغوی له ډلی څخه یو ؤ. هغه د دی کلی مشر ؤ او له موسی بن ابی غسان سره یی په ډیرو جګړو کی برخه اخستی وه. د هغه پر بدن «۱۱» ټپونه وو، هغه له هغو زړګونو غازیانو څخه یو ؤ چی دښمن به یی د نامه په اوریدو په لړزه شو، که هغه مهال چا دا ویلی وای چی د دی غیرتی غازیانو د قربانی او اخلاص سره سره به یوه ورځ زموږ دغه لویی سوبی په ماتو بدلی شی نوزه او زما په څیر د اندلس هره لور به د هغه د مخ د شکولو لپاره تیاره وه، خو موږ ته خپل غداران بی اهلیته واکمن او دسیسه کوونکی امیران تر بهرنی دښمن زیات خطرناك ثابت شول او نن دا حالت دی چی د اولس با نفوذه طبقه د غلامی درس ورکوونکو پر ځای د جهاد لاربښوونکی خپل دښمنان بولی، زه ویریږم چی که د حامد بن زهره د شهادت خبر مشهور شی د اولس حوصلی به ماتی شی او غداران به پر دی خوښی کوی چی د جګړی له مصیبت څخه د تل لپاره خلاص شول، هغوی له دښمن سره د آزادی په معامله کی خپل کښتونه ، کورونه، او شتمنی ژغورلی دی.

هغوی به د حامد بن زهره په اړه خلك داسی پوهوی چی هغه یو شر خوښوونکی او باغی ؤ او د خپل غرور په خاطر یی غوښتل اولس د بربادی په لاره رهی کړی.

سلمان وویل : ماته ستا له نوکرانو څخه معلومه شوه چی ته دی خپل ویجاړ کور ته څو شپی وړاندی راستنه شوی یی، ایا په دغسی ګډو وډو حالاتو کی دا غوره نه وه چی ته له دی ځایه لری پاتی وای؟

بدریی ځواب ورکړ: زه هغه وخت له دی ځایه تللی وم چی دلته د ماشومانو او ښځو پاتی کیدل ممکن نه وو، که یوازی د ځان ژغورنی مسئله وای نو زه به په هر صورت له خپل میړه سره پاتی وای خو په دی کور کی تر ځلوېښت تنو زیات زخمیان پراته وو، په غرناطه کاختی وه او ټول روغتونونه له ناروغانو ډك وو، کله چی زما خاوند ماته له زخمیانو سره د تلو امر وکړ نو انکار می ونکړای شو، هغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وعده وکړه چې کله د دې کلې دفاع نا ممکنه شي نو له پاتې خلکو سره به زه هم ځان در رسوم، خو زما زړه هغه وخت هم دا ګواهي راکوله چې دا زموږ وروستې دیدن دی، موږ «اندراش» ته نژدې پناه یووړه، هلته زما د میړه د ماما کورنی اوسیږی.

کله چې پر کلې دښمن قبضه وکړه ځو تنه کډوال هلته راغلل هغوی راته وویل چې زما میړه شهید شوی دی، هغه یې د کور شاته ښخ کړی دی.

د اوربند نه وروسته زموږ په مخکې دوی لارې وی، یوه دا چې اندلس د تل لپاره پریږدو او مراکش، الجیریا، او یا تونس ته ولاړ شو، دوهمه دا چې موږ له هغو لکونو انسانانو سره پاتې شو چې د دې خاورې نه بهر ځان ته د راتلونکی تصور نشي کولی، زه له هغو یتیمانو او کونډو سره اوسیدل غواړم چې ورور، خاوند او یا پلار یې زما له میړه سره یوځای شهیدان شوی دی.

هغوی تر لږ ځنډه نور هم خبری سره کولی بالاخره بدریې وویل:

ویخښې ستا سره په خبرو کې زما د وخت تیریدو ته پام نه شو ستا خوب ته ضرورت دی.

سلمان ځواب ورکړ: ته زما غم مه کوه، زه له خوب نه د سعید په خدمت کې زیات آرام احساسوم.

: د سعید د خدمت لپاره له مانه پرته دوی خدمتګاری نوری هم دلته شته، ته لږ خوب باید وکړی امکان لری تاسو ناڅاپی سفر کولو ته اړ شی.

بدریې دا وویل او خدمتګاری ته یې غږ وکړ، خدمتګاره له برنډې څخه کوټې ته ورننوته او له دې سره په بله کوټه کې د اسماء غږ اوچت شو.

بدریې وویل : لورې زه دلته یم. تر اوسه تر سهاره لا ډیر وخت دی ته آرامه پر خپله بستره پریوزه زه دا دی درځم.

خو اسماً سترګی مبلې کوټې ته ورننوته ځو شیبې یې په حیرانۍ سلمان ته کتل بیا ناڅاپه ور وړاندې شوه او نژدې ورغله ورته ویې ویل : ته خو به زخمي نه یې؟

: زه بالکل روغ یم سلمان د هغې پر سر لاس ورکیښود

: مامی مور جانی ته وویل چې دی به خامخا راشی دوی راپوری خندل، ماتوله ورځ ستا د راتلو انتظار کاوه، کله چې باران پیل شو نو ومې ویل چې نه به راځي، بیا چې ولید ماما راغی نو ما داسی ګڼله چې ته راغلی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: لوري! د خبرو وخت نه دی، ده ته د خوب ضرورت دی ته هم ولاړه شه ویده شه.

بدرېي دا وویل او بیا یې یوې خدمتګارې ته وویل: ته دې میلمستون ته بوزه.

سلمان جګ شو ویې ویل : نه! دی ته د زحمت ورکولو ضرورت نشته.

لږ څنډ وروسته چې دې خپلې کوټې ته ورننوت په نغرۍ کې اور بلیده او مسعود مخامخ ورته ناست ؤ او د ده چپنه یې ورته اړوله، سلمان یې چې ولید جګ شو چپنه یې پر میخ راوځړوله ویې ویل:

اوس به دا زر وچه شي، ولید ټینګار کاوه چې تاسو باید له میلمستون څخه بهر ونه وزې. تاسو څه شي ته ضرورت لرې؟

: نه ته ورځه ویده شه.

مسعود څو لرګي نور هم نغرۍ ته وروغورځول او له کوټې ووت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار او زوی

دلوی وزیر ابو القاسم په کور کې د هاشم بې وسی او نا چاري هره شيبه په زياتيدو وه، هغه ځو ځلې له محل څخه د وتلو هڅه وکړه خو د پهره دارانو او خدمتگارانو چلن دا ورته معلومه کړه چې دی د بو بندي حیثیت لري. ده هغوی ته بد رد وویل او اخطارونه یې ورکړل تر دی چې په غوسه یې یو خدمتگار پرڅپیره پر مخ وواهه، سلطان ابو عبدالله او لوی وزیر ابو القاسم یې وطن پلوري او غداران وبلل خو د محل پهره داران د ده د دې کنځلو او گواښونو څخه بې پروا وو، هغوی ظاهراً له ده سره په ډیر درناوي چلن کاوه خو د کوټې د دروازې څخه د ایستلو تورو پهره دارانو لرې کولو ته چمتو نه وو.

له پهر دارانو سره د ده د تولو پوښتنو . بوازې یو ځواب ؤ:

وزیر اعظم دا امر کړی دی چې ته دلته پاتې شې، هغه وفرمایل چې ستا بهر ته وتل ډیر خطرناك دی، ځکه خو به د ده تر راتگه ته همدلته وې، اوس که ته بهر ته ولاړې او په لاره کې څه پیښه درته وشي نو هغه به زموږ خرمنی وباسي، موږ ته دا امر شوی چې تاته څه تکلیف نه وي خو دا لارښونه راته شوي ده چې تاسو که بهر ته د وتلو هڅه وکړې نو له نیولو څخه به دې ډډه نه کوو.

هاشم د ابو القاسم د کور د ډوډۍ له خوړلو څخه انکار وکړ، ماسپښین یې د یخنی په پلمه وغوښتل چې بهر لمر ته کیني، وسله والو کسانو انگړ ته بوتلو، نژدې یو ساعت هغه سترگې پټې کړې او لمر ته بې سده ناست ؤ، بیا ناڅاپه جگ شو او د حویلې د غولي په لورې وراندې ولاړ، خو لا له دروازې څخه پنځوس گامه لرې ؤ چې پهره دارانو ور منډه کړه راویې نیو او په زور یې د یوه کونج په کوټه کې بند کړ، اوس هغه د یوه وړې ځناور په څیر په کوټه کې قد. واهه.

هاشم پردې پوهیدلو ته ناکرار ؤ چې په غرناطه کې څه پیښیږي. هغه به چې د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا د تگ او یا راتگ په وخت کی د پښو ترپهار واورید ور غږ به یی کړ خو هغوی له ده څخه بی پروا شوی وو.

بالاخره له ډیر غم او غوسی څخه بی سیکه پر بستره ورغورځید.

*****

د شپی یوه برخه تیره وه چی د کوټی دروازه خلاصه شوه، یو افسر او دوه خدمتگاران ورننوتل، یوه نوکر د مشال له لمبی څخه د کوټی ډیوه بله کړه، هاشم په هیله منه لهجه ورته وویل : د خدای «ج» لپاره ماته ووایه چی تر څه وخته به ستاسو بندي وم. په ښار کی څه تیریږی او ابو القاسم چیرته دی؟

افسر ځواب ورکړ: په ښار کی بد امنی ده بلکی د بغاوت خطر دی، او لوی وزیر خپل.دوستان له دی هنگامی څخه لری ساتل غواړی، ته اندیښنه مه کوه، زمونږ باور دی چی د ښار وضعه به ډیر زر ښه شی، اوس که ستا اجازه وی نو ډوډی به درته راوړی!

هاشم په غوسه ورته وویل : آیا دا نشی کیدای چی ماته زهر تیار کړی!

: ویخښنی! مونږ د دی سوال ځواب نشو درکولی، افسر د بیرته گرځیدو په حال کی ځواب ورکړ.

هاشم چیغی کړی: د خدای «ج» لپاره ودریږه!

هغه ودرید هاشم ته یی راوکتل.

هاشم له لږ ځنډ وروسته وویل : د حامد بن زهره په باب پوښتنه کوم، آیا ابو القاسم د هغه د نیولو او یا وژلو امر کړی دی؟

افسر ځواب ورکړ: لوی وزیر ته د هغه په باب د څه امر کولو اړتیا نشته، د هغه معامله د غرناطی د هغو لکونو انسانانو سره ده چی امن غواړی او له هغه نه ځان ژغورل د دغو خلکو لومړنی فرض دی چی ورونه، پلرونه او زامن یی له دښمن سره دی. زما زوی هم د هغوی په ډله کی دی او اوریدلی می دی چی ستا هم دوه زامن په یرغملو کی تللی دی! ماته دا هم معلومه ده چی تا د هغه له شر څخه د غرناطی د ژغورلو ذمه واری منلی وه.

هاشم د درد په حالت کی چیغی کړی: زه ځان له دی شرمناکی دسیسی څخه لری ساتل غواړم، زه له کومی بدی څخه د ځنگ کولواو له کومی گناه د توبی او یا د کومی غلطی لاری پرځای د سهی لاری غوره کولو حق لرم او ابو القاسم ما له دی حق څخه نشی محرومولی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: که ستا په گومان سهي لاره دا وي چي غرناطه يو ځل بيا د جگړي په اور کي ښکيل کړي نو زموږ لومړني او لويه ذمه واري به دا وي چي د غرناطي اولس د داسي سړي له شره وژغورو چي په خبرو بي ستا په څير هوښيار خلك هم تر اغيزي لاندي راغلي، زه درسره وعده کوم چي د حامد بن زهره جادو به ډير زر مات شي.

دا بي وويل او افسر له کوټي نه ووت، هاشم تر ډيره بي حرکته ولاړ ؤ، د هغه په ذهن کي ډير خيالونه راگرځيدل.

*****

هاشم د غرناطي د پاچاهي له راتلونکي نه تر مايوسي وروسته له ابو القاسم سره مرسته کړي وه، او د خپل ضمير د داډ لپاره تر ټولو لوی دليل دا ؤ چي حامد بن زهره يا د کومي پيښي قرباني شوي دي يا د غرناطي له وضعي او بهرني ملاتړ څخه دومره مايوس شويدی چي بيرته راتگ نه خوښوي، خو تيره شپه له هغه سره د ناڅاپي ليدو ورسته بي په زړه کي د اميدونو مړژواندي ډيوی بيا بلي شوي. حامد بن زهره ويلي وو چي که د غرناطي اولس څو مياشتي نور هم دښمن له ښاره بهر ايسار کړي نو ترکان به دوي مايوسه نه کړي، خو که دوي پخپله پر غلامي راضي شول نو له بهر نه به هيڅ څواك هم د دوي د سياسي گناهونو د کفاري ادا کولو لپاره را نشي.

کله چي هاشم له غرناطي څخه د حامد بن زهره د ايسارولو لپاره د هغه ځای د خلکو د بي حسي او مايوسي تصوير کاږلو نو د ده پر ذهن دا ويره سپره وه چي که هغه د خلکو په پارولو بريالی شي او جگړه بيا ونښلي نو هغه به د فتحي او ماتي څخه بي پروا ورسره ملگري شي، د دي به لومړنی نتيجه دا وي چي کوم کسان فرديناند ته د يرغمل په توگه سپارل شوي دي هغوي به د دښمن د کسات نخښنه شي.

د اولاد ميني دی، دی ته مجبور کړ چي ابو القاسم ته راشي خو بيا هم هغه ابو القاسم ته د زاريو په وخت کي هم خپل ضمير ته پردی داډ ورکاوه چي که حامد بن زهره د غرناطي د اولس په غيرت راپارولو کي بريالی شو او زما زامن د دښمن له منگولو راخلاص شول نوزه به دوي د آزادي د بيرغ اوچتوونکو په لومړي کتار کي وينم، د ابو القاسم چلند د هغه په خوبوري ضمير د متروکي د گوزار کار وکړ. هغه په وار وار په زړه کي ويل : حامد بن زهره داسي وخت راغي چي اولس

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زهرو پیاله پر سر اړولی ده، کاشکی هغه څو هفتې دمخه راغلی وای، او موږ د قوم له قاتلانوسره د خپل راتلونکی د تړلو له ذلت څخه ژغورل شوی وای.
آیا ماته له حامد بن زهره سره مرگ د ابو عبدالله او ابو القاسم غونډی وطن پلورو سره تر ژوند غوره نه ؤ؟
عمیر به خامخا پردی خبره خوښ وی چی د ابو القاسم او ابو عبدالله د خوښی په ترلاسه کولو سره مو کورنی د راتلونکو خطرونو څخه وژغورله، د ددی په سبب به فردیناند موږ د غوره سلوك وړ وبولی، سلمی به هم د خپلو دوو زامنو په ورخوشی کیدو خوښه شی. خو که د حامد بن زهره اندیښنی ریښتیا شوی او نصرانیانو د غرناطی له اولس سره هماغسی وحشیانه سلوك وکړ چی تر دی دمخه یی د نورو فتحه شویو ریاستونو له مسلمانانو سره کړی دی نو راتلونکی نسلونه به زما په اړه څه وایی؟
زه ابو القاسم ته ولی راغلم؟ زه باید له حامد بن زهره سره پاتی شوای وای، ما دخپلو زامنو لپاره د غلامی د ژوند پرځای د آزادی د مرگ آرزو ولی ونه کړه؟ کاشکی ما هغوی د فردیناند د قید څخه را ایسارولی شوای. اوس به څه کیږی او زه څه کولی شم؟

*****

هاشم به لږ څنډ پر کرسی کیناست او بیا به د خفگان په حالت کی جگ شو او قدم به یی واهه، نژدی نیمه شپه ناڅاپه دروازه خلاصه شوه یو پهره دار مشال په لاس کی ورننوت او ویی ویل : لوی وزیر صاحب ورغوښتی یی: هغه دا هم وفرمایل چی که تاسو خوب کوی نو غرض مه پری لری.
هاشم د وینو غوړپ تر ستونی تیر کړ او له څه ویلو پرته چوپه خوله له پهره دار سره روان شو. څو شیبی وروسته د مجلس په کوټه کی د ابو القاسم په مخ کی ولاړ ؤ. هغه یو ځل هاشم ته وکتل او په لاس یی تشو کرسیو ته اشاره وکړه ویی ویل : مهربانی وکړی!
هاشم زړه نا زړه د هغه په مخکی په یوه کرسی کیناست. څو شیبی دواړو چوپ یو بل ته کتل، بالاخره ابو القاسم وویل : زه افسوس کوم چی زما په غیر حاضری کی په زحمت شوی. ما خپلو خلکو ته دا لارښوونه کړی وه چی تا بهر ته پرینږدی. زما اندیښنه ده چی که تاسو یو ځل د جگړی د پلویانو په گیر کی ورغلی نو د بیرته راتلو هیڅ لاره به ونه مومی. هیڅ هوښیار سړی دا نه خوښوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې له خپلو دوستانو څخه محروم شي. که ما ستاسو د ایسارولو هڅه نه وای کړې نو ښایي نن د الحمرا د دروازې په مخه کې زما پرخلاف په شعار ورکوونکو کې ترټولو اوچت آواز ستا وای.

هاشم ځواب ورکړ: که ما د غرناطي په اولس کې د ژوند څه نخښې لیدای، نو د دې پرځای چې حامد بن زهره د غرناطي له راتګه ایسارم کړم د هغه ملګری به مې کړی وه، بیا به ما د دې پروا هم نه درلوده چې فردیناند زما له زامنو سره څه وړ سلوك کوي! ته باید له نارو څخه پریشانه نشې، دا د هغو بې وسه انسانانو وروستی احتجاج دی چې د تباهي پر وروستي ګړنګ دریدلي دي، زما باور دی چې د غرناطي په کوڅو او واټونو کې به ډیر ژر د هدیرو چوپتیا حاکمه شي.

ابو القاسم وویل : ماته یې وویل چې تاسو بهر ته تلو ته ډیر بې تابه یې؟

: ما غوښتل پردې وپوهیږم چې له حامد بن زهره سره مو څه چلند وکړ، خو دلته څوك له ما سره خبرې کولو ته تیار نه وو.

: موږ له هغوی سره کوم بد سلوك نه دی کړی، هغه د خلکو له پارولو څخه وروسته له ښاره ووت او موږ یې د لارې ترلو هڅه هم ونه کړه، زموږ معلومات داسې دي چې هغه به د غرنیو سیمو دوره وکړي او د قبایلو له منظم کولو وروسته به غرناطي ته د رضاکارانو را اسرڼ پیل کړي.

هاشم وویل : کوم قبایل چې مایوسه شوي وي بیا جګړې ته دهغوی دتیارولو لپاره یوازې احساساتي وینا ګاني کافي نه دي ، او کوم چې تر اوسه په جګړه بوخت دي هغوی به دغرناطي پر اولس د اعتماد پرځای دا غوره وبولي چې همالته غرونوته د دښمن د راتلو انتظاروکړي هلته چې یو غیښي ویشتونکي د سلو تنو لاره بندولی شي ،د اوربند له تړون وروسته هغوی له موږ نه ډیرلرې شوي دي ،حامد بن زهره په هغه صورت کې بریالی کیدای شي چې ترکان اوبربریان زموږ مرستې ته راورسیږي ،هغه د ترکانو د سمندري ځواك دراتلو امید واردي خوماته یې دا داډ رانکړای شو چې داوربند دمودې له پای ته رسیدو وړاندې به هغوی زموږمرستې ته راورسیږي.

ابوالقاسم وویل : حامد بن زهره دغرناطي اولس ته هم کوم داډ من پیغام ورنکړای شو ،بیا هم هغه دبناریوزیات شمیر خلك جګړې ته چمتوکړي دي ،امکان لري ځینې قبایل هم دهغه دخبروتراغیزې لاندې راشي اوهغه دجګړې اوربل کړي دښمن ته یوګل بیا دلوټ اووژنې پلمه برابره کړي ،دهغه هدف دادی چې موږبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرحال له دښمن سره په جګړه کې کېوزو.له هغه سره داولس د هغو څلور سره تنو غم نشته چې د اولس د تباهی د مخنیوی لپاره مودښمن ته یرغمل ومنل، هغه ته دا خبره هم هیڅ ارځښت نه لری چې کله قبایل غرناطی ته مخه کړی نو دښمن به بیا پر ښار د کلابندی صرفه نه کوی.

هاشم وویل : تاسو له دی ټولو اندیښنو سره د هغه د ایسارولو هڅه ونکړه؟

ابو القاسم ځواب ورکړ: د هغه ایسارول یوازی زما مسئولیت نه دی، په غرناطه کی په زرګونو داسی کسان شته چې د جګړی د بیا پیلیدو د پای په اړه فکر کوی.

هاشم څو شیبی د ابو القاسم پر سترګو سترګی ورښخی کړی بیا یی وویل :

که هغه په خپله خوښه چیرته تللی وی نو د دی مطلب دا دی چې هغه پخپله ستاسو پریشانی لری کړه.

: زه ستا په مطلب ونه پوهیدم!

: زما مطلب دا دی چې تاسو په غرناطه کی پر هغه لاس نشوای اوچتولی، خو له غرناطی څخه بهر به د هغه د امنیت په اړه په تاسو هیڅ ذمه واری نه وی.

ابو القاسمه! ته له مانه څه خبره پټوی، زه پردی پوهیدل غواړم چې تاسو له هغه سره څه ور سلوك کړی دی؟

ابو القاسم ځواب ورکړ: زه داسی احساسوم چې تاسو به زما پر کومه خبره باور ونکړی. ځکه خو به دا غوره وی چې تاسو نیغ له هغو کسانو سره خبره وکړی چې تر ما زیات معلومات لری.

: هغوی څوك دی؟

ابو القاسم لاسونه وپړقول او ویی ویل : اوس به درته معلوم شی.

هاشم تر څو شیبو پوری یوه او بله خوا کتل، بیا یی په مخامخ بله کوټه کی د پښو غږ واورید، دروازه خلاصه شوه او ده بیا په حیرانی عمیر او عتبه ته کتل.

ابو القاسم وویل : عمیره! ستا پلار د حامد بن زهره په اړه زیات اندیښمن و ته څه تسلی ورکولی شی؟

عمیر پلار ته وکتل خو د څه ویلو جرئت یی ونکړ، عتبه ور وړاندی شو ویی ویل : صیب! اوس د عمیر د ورونو په اړه ستا اندیښنه باید لری شوی وی!

حامد بن زهره چې په غرناطه کی کوم اور بل کړی ؤ هغه د تل لپاره ګل شو، اوس خلك د هغو لیونیانو خبری نه اوری چې دغه لوی ښار یی په هدیره بدلول

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل او نور تاسو ته هم د دی ضرورت نشته چی قبایلو ته ولاړ شی.
هاشم په خپ غږ ووېل : تاسو هغه وواژه!
عتبه د خواب پرځای ابو القاسم ته وکتل، هاشم د درد په حالت کی خپل زوی ته وکتل او په زوره یی چیغه کړه:
عـمـیـره! زه له تا پوښـتـم، د خـدای «ج» په خـاطر راته ووایه چی زه په دی دسیسـه کی شریك نه وم، سـتا لاسونه د حـامد بن زهره په وینو نه دی داغـدار شوی، زه له مرگه وړاندی دا اوریدل غواړم چی د غلامۍ، ذلت او رسوایۍ له منلو سره سره زماکورنی د اولس په وروستی گناه کی برخه نه درلوده، ته ولی چپ یی؟
ابوالقاسم ووېل : هاشـمه !زه سـتـا داحساساتوقدر کوم ،که ته دحامد بن زهره دوست وی موږیی هم دښمنان نه یو ،خوزمـا به پردی خبره بالکل باوررانشی چی ته دیوه له سره تیرسری دولولو د تسکین په خاطردغرناطی نوره تباهی خوښوی .تا پردی حقیقت اعتراف کړی دی چی موږجگړه بایللی ده ،ته پردی هم خبریی چی دغـرناطی دخلکو احـسـاسـات او جـوش به له شـعـارونو اوناروړاندی ولاړنشی ،اوبهرپه قبایلوکی بیا زیات کسان داسی دی چی بی زړه اومایوس شویدی او هغه څو سرتیری چی تراوسه جنگیږی دانه خوښوی چی دغرناطی دخلکوپاره له خپلو مورچلو څخه راووزی په یوه لږ مـحدوده سیمه کی په محلی ډول جگړی دفردیناند لپـاره دځه اندیښنی سـبـب نشی کـیـدای ،داندلس دحـاصل ورکـوونکوسـیـمـو مـهـموښاړونواوبندرونوله نیولووروسته به دوی دوروستی گوزارلپاره په پوره ډاډ دمناسب فرصت راتلو انتظارکولای شی .کله چی دهغو سرتیرو وروستی څاڅکی وینی هم وبهیږی نوددوی پوځونه به دځه مزاحمت څخه پرته په هغو درو او گوټونو کی خپاره شی چی دغه خلك یی نه فتحه کیدونکی بولی.
حامد بن زهره ناڅاپه دا خطر را پیدا کړی ؤ چی امن خوښوونکی قبایل هم د جگړی په اور کی ور ښکیل شی او فـردیناند هسی انتقـامی چلن ته مـجبـور شی چی له ویری یی موږ د اوربند ترون ته مجبور شوی وو.
هاشمه! ته خپل زامن په خطر کی غـورځولی شی، خو د نورو د زامنو او ورونو ژوند په خطر کی اچولو حق نـه لری، ته د لکونو انسـانانو څخه پردی مـاتی، بی وسی او مایوسی برسیره د ژوندی پاتی کیدو حق نشی اخیستلی.
عمیر بوازی د ژوندی پاتیکیدودهیلی له ښکاره کولوپرته هیڅ گناه نه ده کړی.
هاشم په لړزیدونکی غـږ ووېل : د دی لکونو انـسـانانو مـاته، بی وسی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوسي د هغو غدارانو د دسیسو نتیجه ده چې زموږ د ماضي ټول عظمتونه یې تر خپلو پښو لاندې کړي او د راتلونکې د امیدونو ټولې ډیوې یې ګل کړې دي.

حامد بن زهره اولس ته د هغو عیاشو، بې حسو او بې غیرتو چارواکو د ګناهونو د کفارې ادا کولو له بلنې سره راغلی ؤ چې د اقتدار لپاره یې د هیواد راتلونکې له ګواښونو سره مخ کړې وه.

ابو القاسمه ! ته دا ویلی شې چې هغه یو له سره تیر او بې پروا سړی ؤ، او په دغو حالاتو کې له هغه نه د معجزې هیله هسې لیونتوب ؤ خو ته دا حق نه لرې چې ووایې اوس قوم د ذلت پر ژوند رضا شوی دی ځکه خو حامد بن زهره قوم ته د عزت د لارې په ګوته کولو هیڅ حق نه درلود. اوس چې په لکونو انسانان د ظلم او وحشت پرخلاف د جګړې له حق څخه د تل لپاره لاس پر سر شوي دي، ځکه هغه ستر انسان د وژلو لایق ؤ چې له دې حق څخه لاس اخستلو ته تیار نه ؤ اوس چې د ذلت او رسوایي ژوند زموږ په برخه شوی دی ځکه خو د آزادۍ د ژوند او یا غیرت د مرګ د لارې په ګوته کوونکي ګناهکاران دي.

حامد بن زهره د هغه نیك ذاته خلکو د ضمیر غږ ؤ چې ډیر بدمصیبتونه یې هم د الله له رحمت څخه نه مایوسوي. که موږ هغه ته له لاس ورکولو څخه انکار کولی او دا مو ورته ویلی چې موږ د دښمن پرغلامۍ رضا شوي یو او یوازې د ژوندي پاتې کیدو د ذلت او رسوایۍ د زغملو لپاره تیار یو نو نړۍ به د بې همته او نامردانو پیغور راکړی ؤ، بیا به هم موږ په همدې تمه ژوندي پاتې وو چې د اوسنۍ وخت تیارې به تل نه وي، موږ به د بیا راپاڅیدلو او سنبالیدو د مناسب فرصت په انتظار وو، موږ به د مایوسۍ په تیارو کې د هغو لاربښوونکو انتظار کاوه چې لارورکو قافلو ته د رڼا څلې کیږي او په یوه غږ یې په مړو رګونو کې د وینې حرکت تونديږي.

که حامد بن زهره په خپلو مقصدونو کې نه وای بریالی شوی هم دا امید به پاتې ؤ چې تردې ښه لیدونکي او پوهیدونکي او تردې د لوړو ارادو خاوندان به راپورته شي او زموږ راتلونکي نسلونه به د هغوی د ضمیر په رڼا کې د خپلې بقا او سلامتۍ لاره ویني.

خو د حامد بن زهره وژل کیدل به د دې ثبوت وي چې موږ د دایمي تیارو سره نه یوازې خپل بلکې د خپلو راتلونکو نسلونو برخلیك هم تړلی دی. اوس به په دې تیارو هیڅکله هم رڼا رانشي، موږ به د هغو تیارو شپو مسافر وو چې لمن به

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د ستورو او سپوږمۍ له ورانګو نه تشه وي، اوس به هیڅ سرتیري هم د حامد بن زهره په پله د تلو هڅه ونکړي، هغه د دغه بدمرغه اولس په رګونو کې د ژوند د وینې وروستي څاڅکي ؤ، او په کومه څمکه چې دا وینې تویې شوې هغه بنایې تر قیامته زموږ پر بې حسې ماتم وکړي.

د ابو القاسم حوصلې ځواب ورکړی ؤ شونډې یې وچیچلې او ویې ویل : هاشمه!

د غرناطې د زیاتې بربادې مخنیوی که ګناه وي نو د دې پړه یوازې پرما نه ده، تا پخپله پردې حقیقت اعتراف کړی ؤ چې موږ د بیا جګړې پېلولو توان نه لرو، څکه خو که حامد بن زهره بیرته راغی هم د خلکو، راپارولو ته یې پرېښودل لویه اشتباه ده، تا د دې خبرې ذمه واري منلې وه چې قبایل به د هغه له ملاتړ څخه ایساروې، اوس ته یوازې له دې ویرې خپل دریځ بدلوې چې د خلکو په مخ کې له رسوایې ویرېږې. خو زما پرخلاف د خولې خلاصولو نه وړاندې پردې ښه غور وکړه چې ستا خپل زوی په دې ګناه کې نیغ ککړ دی.

ته به یوه یادوې ورځې خلك زما پرخلاف وپاروې شې، خو هغه با نفوذه خلك چې زامن او ورونه یې له دښمن سره برغمل پراته دي ستا تائید او ملاتړ نه کوي. هغوی تاته ښایي د خولې چوله کولو موقع هم درنکړي. زه دا هم تاته ویلې شم چې د غرناطې هغه خطیبان او مفتیان چې پرخلکو یې اغیزه شته په هر صورت زما ملګرتیا کوي.

هاشم په ماته خوړلې لهجه وویل : که ما خلکو ته خپل مخ ورښکارولی شوای نو له هر څه وړاندې به مې په خپله بې غیرتۍ او بې همتې اعتراف کاوه، که زه چوپ پاتې شوم نو ستا له ویرې به نه وم، بلکې د خپل شرم او پښیمانۍ په سبب به چوپ وم.

مګر ته ګواه اوسه چې زه د حامد بن زهره په وژلو کې شریك نه یم.

ابو القاسم څو شیبې په غوسه او اندیښنه هغه ته کتل بیا یې پر شونډو یو له حقارت څخه ډك تبسم خپور شو ویې ویل:

: تر اوسه یوازې څو تنو ته دا راز معلوم دی چې موږ غرناطه د هغه له شره وژغورله، او که ته خپله خوله چوپه وساتلای شې.نو په هغوی کې به یو هم دا ونه وایي چې ستا زوی هم په دې وژنه کې شریك و. چاته به د دې شاهدۍ ویلو ضرورت هم نه وي چې تا د قبایلو د نه پاریدلو ذمه واري منلې وه، ته له دې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت څخه انکار نشي کولی چي موږ د یوی کبنتی‌سپاره یو، توپیر یوازی دا دی چي ته پر موږ پره اچوی او د خپل ضمیر بار سپکول غواړی.

اوس تاته د خوب ضرورت دی، تر سبا پوری به دی طبعه ښه شي او ته به دا احساس کړی چي موږ د خپل ضمیر له فریادونو سره ژوندی پاتی کیدل غواړو. زه پردی خبره ډیر خفه یم چي حامد بن زهره وژل شوی، خو زه د دی پاچاهی وزیر یم چي اولس یی په خپلو ویتو د آزادی د ډیوی بلولو پرځای یوازی د بی وسی په اوبنکو سودا او معامله کول غواړی، زه یی د هغه هدیری ساتونکی ټاکلی یم چي اوسېدونکی یی د کوم ژوندی انسان چیغی نشي زغملی، ته پخپله دا منی چي ما غـرناطی ته د هغـه د نه راتلو هڅـه وکـړه، آیا د دی مطلب دا نه دی چي ته د غرناطی له اولس څخه مایوس شوی یی او د نوی جګړی د دردونو او مصیبتونو څخه د ژغورل غوښتل؟ تاته اوس زما د پوښتنو د ځواب ارتیا نشته، زما باور دی چي دوی ورځي وروسته ته د البسین په څلور لاری کی د خلکو خبری واوری نو د حـامد بن زهره یاد به دی نه پریشـانه کـوی. ابوالقـاسم لاسونه وپړقـول، یو وسله وال سـړی کـوټی ته ورننوت. ابو القـاسم ورته وویل : دی مـیلمسـتـون ته ورسوه.

هاشم څو شیبی په غوسه او پښیمانی ابوالقاسم ته کتل بالاخره یی وویل : که زه ستا بندی نه وم نو اجازه راکړه!

ابو القـاسم ځواب ورکړ: خلك په نیـمـه شپـه کی له خپلو بندیانو سـره بحث نه کـوی، کـه زه سـتـا دښمن وای هم په دی وخت کی بـه می رخصت نه و درکړی. تر سهاره آرام خوب وکړه، اوس د غرناطی وضعه ښه نه ده، تر اوسه د حامد بن زهره ملګری ډیر ځك دی، امکان لری چي د بهـر ته وتلو په وخت کی ورسـره مـخـامخ شی، د حکومت د طرفدارانو معامله له تا سره توپیر لری. دوی به دلته د هغو تلو راتلو ته چندان اهمیت ورنکړی، خو ته د حـامـد بن زهره پخوانی آشنـا او ملګری یی، کـه اوس ته هغـوی زمـا له کـوره د وتلو په حال کی ولیدی نو په زړونو کی به ډول ډول شکونه ورته پیدا شی، ته پاتی شپه همدلته ویده شه.

هاشم له نوکر سره روان شـو خو چي دروازی ته نژدی شو ناڅاپه ودرید مخ بی راوګرځاوه او ویی ویل : عمیره! ته هم راسره راځه!

عمیر په یوازیتوب کی له پلار سره خبروته تیار نه ؤ، هغـه په هیله من نظر ابو القـاسم ته وکـتل ابو القـاسم یی پلار ته وویل: عـمیـر لږ څنګ له مـاسره پریږده، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ضروري خبري ورسره لرم.

هاشم په دردناك نظر څو شيبي عمير ته کتل او بيا ناڅاپه له کوټي ووت.

*****

ابو القاسم عمير او عتبه ته ووېل : که د حامد بن زهره زوی غرناطي ته رارسيدلي وي نو موږ ته به زر احوال راشي، خو که هغه تاسو ته دوکه درکړې وي او په بل لوري تللي وي نو د هغه موندل ستاسو تر ټولو لويه ذمه واري ده، هغه ته په هيڅ صورت هم د قبايلو د راپارولو زمينه بايد برابره نه شي. که هغه خپل کلي ته تللي وي نو عمير ته به يي درك معلومول گران نه وي.

عمير ووېل : صيب! تاسو د هغه غم مه کوی، موږ به سهار ته وخوځيږو.

ابو القاسم ووېل : د ډيرو کسانو د بيولو ضرورت نشته، په اوسنيو حالاتو کي برالا له هغه سره د ټکر خطر نشو قبلولی، هغه ته بايد معلوم نه شي چي د پلار قاتل يي څوك ؤ، او تاته بايد د يوه دښمن پرځاى د يوه دوست په حيث د هغه راقابو کول آسانه وي. ته اوس تلاى شي، پلار به دي انتظار کوی، خو هغه ته د دي ويلو ضرورت نشته چي ته چيرته روان يي. زما باور دى چي ترېو دوه ورځو پوري به د هغه غم او غوسه لرې شي.

عمير ووېل : صيب! زه له هغه سره له مخامخ کيدو ويريږم.

ډير ښه! ورځه اوس له هغه سره خبري مناسب نه دي. زه به سهار ته هغه ته د تسلي هڅه وکړم.

سمدستي د سعيد راپيدا کول ضروري دي، د هغه اهميت يوازي پردې نه دي چي هغه د حامد بن زهره زوی دی او د جگړي پلويان به يي د لاس اله کړي د حکومت پرخلاف به يو توپان را اوچت کړي بلکي د هغه په راقابو کولو سره به حکومت ته د حامد بن زهره د بهرنيو ملاتړ کوونکو نيول اسانه شي، د فرديناند پردې باور دى چي کومو بيړيو هغه د سمندر پر غاړه پلي کړي دي هغوى بهرني جاسوسان هم راوړي دي. که د سعيد په واسطه د هغوى درك ته معلوم کړاى شي نو فرديناند به دي دا خدمت هيڅکله هم هير نه کړي. سمدستي بايد د حامد بن زهره د وژلو خبر پټ وساتل شي. که د هغه ملگرو دا خبر مشهور کړ هم تاسو ځانونه تري بي خبره ښيي.

عتبه ووېل : موږ ته دا معلومه وه چي که موږ دا خبر مشهور کړ نو خلك به پر موږ شکمن شي، ځکه خو ما خپلو ملگرو ته پخوا دا ويلي وو چي بايد پټه خوله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی. که د هغوی کوم ملګری دلته رارسېدلی وی نو تر سبا پوری به دلته کرېږی پورته شی، د پهره دارانو په اړه موږ له پخوا نه ډاډه نه وو او اوس خو دا خبره هم ثابته شوی چی د هغوی مشر پټ له باغیانو سره ملګری شوېدی، د پولیسو کوم کسان چی له موږ سره استول شوی وو هغوی هم د خپلی ذمه واری ښه احساس نه دی کړی، که د هغوی مشر خپل ملګری له دوهم ځلی غیشو ویشتلو څخه نه وای ایسار کړی نو هغو پاتی دری تنو به هم د ژغورنی زمینه نه وه موندلی.

زه پدی خبره خفه یم چی موږ له څو میله اوږده چکر وروسته راورسیدو خو د پولیسو شپږ کسان چی نیغ پر سرك را استول شوی وو تر اوسه پوری ورك دی.

ابو القاسم وویل:

تاسو له پهره دارانو څخه پوښتنه کړی ده؟

: نه! موږ له لویدیځی دروازی څخه ښار ته راغلو او نیغ کوتوال ته ورغلو، خو هغه ته هم تر هغه مهاله څه خبر نه و ورغلی. ما پر هغه ټینګار وکړ چی زر تر زره د هغوی درك معلوم کړی او بیا دلته تاسو ته خبر درکړی، که له دی پېښو څخه ستاسو خبرول ضروری نه وای نو موږ به هم ورسره تللی وو، اوس به موږ بیا هغه ته ورشو.

عمیر وویل : موږ په یوه سپور پسی ورغلو او دوه نور ناڅاپه چیرته ورك شول، امکان لری هغه موږ ته دوکه راکړی وی او بیرته سرك ته وتلی وی او د پولیسو د ډلی کسانو ته یی درك معلوم شوی وی، دا هم کیدای شی چی هغوی تر اوسه هغه نیولی وی او په ډاډه زړه بیرته راغلی وی.

ابو القاسم وویل : دا هم کیدای شی چی هغوی تر اوسه د هماغه سپاره په تعقیب کی وی، په هر حال تاسو کوتوال ته ورشی او درك یی معلوم کړی. که کومه داندیښنی خبره وه هغه ته ووایی چی سمدستی ما خبر کړی وروسته بیا ستاسو ذمه واری دا ده چی سعید پیدا کړی.

*****

د ابو القاسم د ساتونکو ډلی مشر کوټی ته ورننوت او ویی ویل : صیب! کوتوال د حاضریدو...!

ابو القاسم یی خبره بشپړولو ته پری نښوده چیغه یی کړه : هغه راوله! هغه په بیړه له کوټی نه ووت او یوه دقیقه وروسته کوتوال سیلیدلی کوټی ته ورننوت، د هغه جامی په ختو کی لیت پیت وی او پرمخ یی هم د ختو څاڅکی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکارېدل.

هغه وویل : صیب! پرسرك د څلورو تنو مړي ومونډل شول او د پاتې دوو نورو لټون دوام لري.

ابو القاسم په حیرانی وپوښتل : څلور واړه د پولیسو کسان دي؟

: هوکې!

: د هغوی وژونکی روغ خلاص شویدی؟

: صیب! تر اوسه له هغو څلورو پرته د بل چا مړی موږ نه دی مونډلی، زموږ یو سړی د تومانچې پر ګولی وژل شویدی او پاتې نور دري..

ابو القاسم په غوسه شو ویې ویل : احمقه! زما له دی سره هیڅ مینه نشته چې دوزخ ته ستا د خلکو د لیږلو قاتلانو څه وړ وسله کارولی ده، ته باید اوس دا هڅه وکړی چې تر سهاره د خپلو دوو نورو ملګرو مړي هم پیدا کړی، چې هغوی زخمی د دښمن لاس ته نه وی ورأغلی که داسی وی د ځان د ژغورنی په خاطر به تاسو قربانی ته وتړي، د هغوی مونډل او خولی یی ګنډل زما نه ستاسو مسئولیت دي.

کوتوال په دی اړه د نور څه ویلو جرئت ونه کړ او حیران حیران یی ابو القاسم ته کتل.

ابو القاسم لږ نرم شو ویې ویل : تاسو مړی څه کړل؟

: صیب! مړي مودلته راوړي!

: ابو القاسم چیغی کړی: دلته زما کورته!

: نه صیب، مړی به د هغوی کورونو ته ورسول شی.

: د څه لپاره؟

: صیب! که یی دلته راوړل مناسب نه ګڼی نو په لاره کی به یی ایسار کړو.

: زما پردی څه کار نشته چې تاسو مړی چیرته غلی کوی، خو زه دا درته وایم چې که خلکو ته دا معلومه شوه چې حامد بن زهره وژل شوی دی نو دا مړی به پر تاسو شاهدی وایی چې د هغه په وژلو کی مو لاس درلود، د خدای «ج» په خاطر ماته داسی مه ګوره!

عتبه کوتوال ته وویل : تاسو زر تر زره د مړیو بندوبست وکړی او د هغو نورو دوو تنو د مونډلو هڅه وکړی، له هغی وروسته په غرناطه کی د حامد بن زهره د ملګرو لټون پیل کړی. تاسو له پهره دارانو څخه پوښتنه وکړه؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هوکی! هغوی وویل چې تر اوسه هغوی ښار ته نه دی راغلی خو زه پر هغوی اعتماد نشم کولی.

ابو القاسم وویل : کاشکی تا دی ډېر خپلو کسانو په اړه هم داسې پام درلودای. د خدای په خاطر نور زما وخت مه ضایع کوه ورځه!

کوتوال له کوټې نه ووت.

ابو القاسم عتبه او عمیر ته وکتل: .تاسو سهار د سعید د کلي په لور ولاړ شئ، کیدای شي چې هغه د پولیسو د کسانو له وژلو وروسته غرناطې ته تر راتګ دا مناسبه بللې وي چې همالته پناه واخلي، خو څوك باید پردې پوه نه شي چې تاسو د هغه دښمنان یئ، په کلي کې پر هغه د حملې ضرورت نشته، مونږ چې د هغه د پټیدو ځای پیدا کړو مناسب ګام به اوچت کړو.

*****

هاشم په زړه یو له زغم نه وتلی بوج احساساوه او د میلمنو حجرې ته ننوت، تر لږ څنډه یې په ناکراری قدم واهه، هغه ته دا خبره له باور نه لرې ښکاریده چې حامد بن زهره شهید شوی دی، او په زړه کې یې په وار وار ځانته دا ډاډ ورکاوه چې ابو القاسم یو خیالي داستان ورته اورولی او د ده د ازمویلو هڅه یې کړې ده، ښایي هغه نیول شوی وي او ابو القاسم د هغه د وژلو د امر څخه وراندې غوښتل دا معلومه کړي چې د هغه د دوستانو عکس العمل به څه وي، خو بیا به ناڅاپه د عمیر څېره مخې ته ورغله او زړه به یې ولوید، لږ څنډ وروسته هغه له زغم نه وتلی فشار احساس کړ، له کوټې راووت په برنډه کې یې یو وسله وال پهره دار مخې ته ورغی او ورته ویې ویل:

: صیب تاسو چیرته ځئ!

: زه له صدر اعظم سره یو ډېر مهمه خبره کوم.

: صیب! تاسو تر سهار د مخه له هغه سره نشی لیدای، هغه دننه تللی دی؟

: ماته معلومه ده، تاسو هغه ته ووایی چې زه می یوازې له زوی سره لیدل غوارم.

ستا زوی!

: هو هغه د ابو القاسم په کوټه کې دی.

: صیب! زه اوس د هغه کوټې ته چیرته تلای شم!

: تاته د دی ضرورت نشته چې د هغه کوټې ته ورشې، زه دا غوارم چې عمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

له لومړي وزير سره د مجلس نه وروسته ماته راشي. څکه خو ته کوم نوکر ته ووايه چې هغه له کوټې نه راووزي زما پيغام دي ورکړي که نه نو زه به يې پخپله په لاره کې ودريږم.

: نه صيب! تاسو پخپله کوټه کې استراحت وکړي. زه د هغه درك درته را معلوموم.

پهره داردا وويل او له هغه ځايه ولاړ، هاشم کوټې ته د ننوتلو پر ځای په برنډه کې قدم وهل پيل کړل. د فکر د خرابۍ په سبب په سخته يخنۍ نه پوهيده څو دقيقې وروسته پهره دار بيرته راوګرځيد له هغه سره د ساتونکو د ډلې مشر هم ؤ چې د ورځې يې هم له ده سره ملاقات شوی ؤ پهره دار څو ګامه وړاندې ودريد افسر هاشم ته نژدې ورغی ويې ويل:

: صيب ! عمير خو ډير څنډ وشو چې تللی دی او صدر اعظم اوس د ښار له څو مشرانو سره مجلس کوي.

د هاشم زړه ولويد په لوېدلی غږ يې وپوښتل : عمير چيرته تللی دی؟

: صيب! ماته هيڅ معلومات نشته، که کومه ضروري خبره وي نو زه به سهار څوك د هغه په لټون پسې ور وليږم اوس تاسو بايد استراحت وکړي.

هاشم د وړاندې تلو هڅه وکړه ويې ويل : نه زه يې همدا اوس د لټولو هڅه کوم. خو افسر يې سمدستي مخې ته ورغی ويې ويل : زه د دې ګستاخۍ بخښنه غواړم خو تاسو د لومړي وزير له اجازې پرته له محل څخه نشې وتلی. اوس پهره دار تاسو ته د ماڼۍ د دروازې خلاصولو جرئت نشي کولی.

هاشم له غوسې شونډې وچيچلې ويې ويل : زه له صدر اعظم سره خبرې کول غواړم.

: صيب ! تاسو اوس له هغه سره نشي ليدای، او بيا افسر بيرته مخ واړاوه.

. هاشم په پوره زور هڅه وکړه چې چيغې کړي خو غږ يې په کومې کې بند شو، هغه غوښتل چې منډه واخلي خو په پښو کې يې د ځان بوج پورته کولو توان نه ؤ.

هغه په دوارو لاسونو د برنډې پايه ونيوه او په رډو رډو يې پهره دار ته کتل، ساه يې ورو ورو تونده شوه او د درد په څپيکو کې يې د زړه درزا ورو ورو کراريدله، بيا يې ناڅاپه لاسونه يې سيکه شول او دواړه ګونډې يې پر ځمکه ولګيدې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهره دار په بیره راوراندی شو او غوښتل یی هغه تر متهو ونیسي، خو ده یی لاسونه وځنډل او بیا یوی خواته رنګ شو، بیا یی څو شیبی پښی ووهلی او د وروستی ځل لپاره یی اوږده ساه واخستله او د سترګو مخی ته یی د مرګ دایمی تیاری خپری شوی.

پهره دار یی په وارخطایی په بی روحه بدن لاسونه وهل او بیا یی د خپل افسر د خبرولو لپاره منډه واخستله، لږ ځنډ وروسته دری تنو د هغه مړی کوټی ته یوړ او په بستره یی څملاوه، د ساتونکی ډلی مشر یو پهره دار ته د دروازی ترلو او د کلکی پهری هدایت ورکړ او بیا یی یو بل تن ته وویل چی سمدستی ولاړ شه په دروازه کی دا امر وکړه چی څلور تنه همدا اوس په کوتوال پسی ورشی، هغه ته دا ووایی چی له دروازی بهر یوه ګاډی تیاره ودروی او هم ورته ووایی چی د لومړی وزیر درسره ضروری کار دی.

: صیب! که تاسو غواړی چی عمیر را پیدا کړی نو د کوتوال راوستلو ته هیڅ ضرورت نشته، کله چی دوی د صدر اعظم له کوټی راووتل نو ما واوریدل چی هغه عتبه ته ویل چی اوس سهار کیدونکی دی ځکه خو خپل هستوګنځی ته د تلو پرځای له ماسره ولاړ شه.

افسر ووبل : نه اوس عمیر ته د دی خبر ورکول ضرور نه دی. سمدستی خو په دی ماڼۍ کی دننه او بهر هیچا ته هم باید د هاشم د مرګ په باب معلومات ونه شی او په یاد ولری چی دا د لومړی وزیر امر دی.

*****

لا سپیدی نه وی چاودلی چی یوه نوکر عتبه په زوره زوره وخوځاوه او ورته وبی ویل : صیب! زه د دی ګستاخی بخښنه غواړم خو کوتوال همدا اوس له تا سره په لیدو تینګار کوی، هغه وایی چی لومړی وزیر را استولی یم.عتبه ډیر په زحمت خپله غوسه راقابو کړه وبی پوښتل: هغه چیرته دی؟

: صیب! هغه بهر په ګاډی کی ناست دی، ما هغه ته د ملاقات په کوټه کی د کیناستلو وویل خو هغه وایی چی زما بیړه ده او د عمیر په موجودیت کی زما دننه راتګ ښه نه دی. دوه تنه سپاره نور هم ورسره دی، ما ورته وویل چی هغه اوس ویده دی خو دوی ویل چی ضروری پیغام یی راوړی دی.

عتبه له بستری راپورته شو پایزار یی پښو کړ او نوکر ، چپنه د هغه پر اوږو ور واچوله. څو شیبی ورسته عتبه د کور دروازی ته ورسید کوتوال چی ولید

Scanned by CamScanner

له ګاډي نه پلې شو او وې ویل : ویخښنې بې وخته مې له خوبه راپورته کړې، خو ستاسو خبرول ضروري وو، او د لومړي وزیر هم دا مشوره وه چې د هاشم په باره له تاسو سره مشوره وکړم.

عتبه وویل : مګر موږ خوله پریکړې وروسته له هغه ځایه راووتو، چې تر څو موږ د خپل پروګرام له برې وروسته بېرته نه یو راستانه شوي نو هغه همدلته وساتي، عمیر هم پردې پریکړه څه اعتراض نه درلود چې که د هغه پلار د څه اندیښنې سبب کیدای شو نو تر سهاره یې تردې مناسب ځای ته استولې شي.

: زه د دې لپاره راغلې یم چې درته ووایم چې هاشم مړ شو، زه چې کورته ورسیدم. بېرته هلته د ورتلو امر راته وشو، د هاشم زړه ناڅاپي ودرید، اوس یې مړی له هغه ځایه د یوه حکومتي طبیب ځای ته رسول شویدی، او هغه ته یې دا لارښونه کړې چې سمدستي له دې راز څخه څوک باید خبر نه شي.

صدر اعظم غواړي پردې وپوهیږي چې که عمیر پردې خبره خبر شي عکس العمل به یې څه وي؟

عتبه د هاشم د مرګ په اړه له څو پوښتنو وروسته وویل : عمیر به په مناسب وخت کې خبر کړای شي، اوس هغه پر شرابو مدهوشه پروت دی، له هغه سره یوازینی اندیښنه دا وه چې که سهار ته موږ د سعید د لټون په غرض کلي ته ولاړ شو نو لومړي وزیر د ده پلار راخوشي نه کړي. هغه چې څومره د حامد بن زهره له زوی څخه ویریږي تر هغې زیات له خپل پلار سره د مخ کیدو څخه ویره لري. اوس به هغه په خپل کلي کې په پوره داډ خپلو مشغولتیا و ته دوام ورکړي، او چې کله زموږ سفر پای ته ورسیږي نو دی به موږ ته د څه پریشاني سبب نه وي، په دې ښار کې چاته دا باید معلومه نه وي چې هاشم تیره شپه د ابو القاسم په ماڼۍ کې د هغه میلمه ؤ. که نه نو د هغه په ناڅاپي مرګ همدا نتیجه اخستل کیږي چې موږ د حامد بن زهره یو بل ملګری هم له خپلې مخې لرې کړ.

کومو خلکو چې هغه هلته لیدلی ؤ تاسو هغه هم ښه وپوهوی.

: خو د هغه مړی؟

: عتبه ځواب ورکړ: د هغه د لاش خوندي کول تر ټولو مهم کار دی او زما په ګومان په دې کار کې ته زما مرستې ته ضرورت نه لرې، موږ د ضرورت په وخت کې داهم مشهورولای شو چې هغه د حامد بن زهره د لټولو لپاره چیرته تللی دی.

یا هغه د خپلو بندي زامنو لپاره اندیښمن ؤ او لومړي وزیر هغه ته یو سپارښت لیک ورکړ او سینتیافي ته یې واستاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه د بدریي کره

غرناطي ته د تلليو کسانو په اړه عاتکيه د څه خبر په انتظار وه، سهار يې چې لمونځ ادا کړ د سعيد دوی کره ورغله په زبيدې او منصور يې ټينگار وکړ چې که د غرناطي څخه څوك راغلل ماته سمدستي احوال راکړه، پر دې سربېره د هغې ناکراري شيبه پر شيبه زياتيدله، له ډېره زيات انتظار وروسته لمر ته د کيناستلو په پلمه بام ته وخته هلته به يې کله له کندي پورې غاړې د سعيد دوی کورته کتل او کله به يې شمال لورې ته د غرناطي لارې څارلې.

چې کله به يې له درې نه پورې غاړې ته پر کوم سپاره سترگې ونښتې نو د زړه درزا به يې ورسره زياته شوه خو چې کله به هغه له خوړ نه له پورې وتلو وروسته د سعيد دوی د کور پرځای بل لورې ته مخه کړه نو د دې پر تندي به د مايوسی سيورې خپور شو.

هغې اراده وکړه چې کوزه شي چې ناڅاپه يې يو سپور وليد د هغه اس ورو ورو کندې ته ښکته کيده، خوړ ته نژدې يې لږ ځنډ هغه له سترگو پناه شو او چې بيرته يې سترگې پرې ولگيدې نو مخه يې د کندې پورې غاړې ته د کلي بلې غاړې کورونو ته وه، او لږ ځنډ وروسته دې سلمان ليده چې د سعيد دوی کورته ننوت.

دې منډه واخستله او د زينو په لورې ولاړه، نيمايي زينې ته چې کوزه شوه پام يې شو چې سلمی ورته گورې لږ خجالت شوه يوه شيبه ودريده خو بيا ورو ورو راکوزه شوه په انگړ کې يې د بهرنې دروازې په لورې مخه وکړه چې سلمی پرې غږ کړ:

لورې چيرته ځې؟

: د منصور دوی کره کاکا ناوی! هغې بې له دې چې مخ راواړوي دا وويل او گړندې له کوره ووته.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ څند وروسته چې دا له خوږ ته تیریدله منصور یې ولید دی ته یې وویل : زه ستا په لور در تلم، بیا په منډه ورغی د دې په څنګ کې ودرید.
: هغه میلمه بیرته راغی او همدا اوس له تا سره لیدل غواړي.
عاتکې وپوښتل : هغه ستا د بابا په باب څه ونه ویل؟
: نه!
: هغه دا هم ونه ویل چې سعید او جعفر به څه وخت راشي؟
: نه هغه تاته کوم ضروري پیغام راوړی دی. ښه وشول چې ته مې دلته مخې ته راغلې، هغه په وار وار راته ټینګار کاوه چې زه د بل چا د وړاندې هم درته ونه وایم.
: هغه خو به ټپي نه وي؟
: بالکل روغ رمټ دی.
عاتکه لږ داړه شوه او له هغه سره روانه شوه، کله چې د منصور دوی کورته ورسیده سلمان یې ولید چې په غولي ولاړ و له زبیدې سره یې خبرې کولې. هغه یوه شیبه تم شوه، بیا ور وړاندې شوه او په سوالیه نظر یې سلمان ته وکتل.
سلمان زبیدې ته وویل : تاسو منصور دننه درسره بوزئ، زه له دې سره یوه ضروري خبره کوم.
زبیده ور وړاندې شوه او منصور یې تر لاس ونیو او هغه زړه نا زړه ورسره روان شو.
عاتکه وارخطا شوه وې ویل : د منصور دننه استول ضرور نه وو کوم خبر چې ماته د زغم وړ.وي هغه د حامد بن زهره د لمسی لپاره هم له زغم نه وتلی نه شي کیدای. موږ تول دېرو خبرو له اوریدو سره روږدي شوي یو.
سلمان وویل : کاشکې ما تاته ښه خبر راوړای شوای، سعید په یوه پیښه کې ټپي شوی دی.
عاتکې وپوښتل : ستا پردې باور دی چې تر دې بد خبر خو به دې نه وي راوړی؟
: د سعید په اړه زه دا درته ویلی شم چې حالت یې د خطر نه بهر دی.
: زه د هغه د پلار په اړه درنه پوښتم، چې ماته د هغه په خاطر استولی وي. او د خدای «ج» په خاطر ته زما حوصله مه ازمویه!
سلمان ځواب ورکړ: هغه د خپل بدمرغه اولس د ګناهونو کفاره اداء کړې ده،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه د لاري ترلو په خاطر زما ټولي هڅي ناکامي شوي. او چي کله پرې ـ برید وشو زه ورسره نه وم. هغه د شپي ـ ـال ناڅاپي له غرناطي څخه د وتلو پریکړه کړي وه.

«هغه شهید شو»، إنا لله و إنا الیه راجعون». عاتکه څو شیبي هکه پکه ولاړه وه، بیا یي په ژړغوني آواز وپوښتل: سعید چیرته دی؟

سلمان وویل: له ټپي کیدو وروسته یي غرناطي ته نژدي یوه کلي ته رسولی دی، هغه اوس د ډیرو اعتمادي خلکو تر ساتني لاندي دی. او زه د دي لپاره راغلي یم چي هغه د بي هوښي په حالت کي په وار وار ستا نوم اخلي.

: ته به ما هغه ته بوزې؟

: هوکي خو له دي ځایه په وتلو کي ته باید ډیر زیات پام وکړې. د حامد بن زهره قاتل د هغه د زوی په لټه کي دی، که په تا پسي له شانه څوک د سعید د غلي کیدو ځای ته ورسیدل بیا به د هغه ساتنه ډیره گرانه شي. هغه بنایي ډیري ورځي نور هم د تگ راتگ وړ نه وي. ته زما پر اس سپره شه موږ باید بیله ځنډه هلته د رسیدو هڅه وکړو.

: او ته به څه کوي؟

: زه پلي تلای شم.

عاتکي وویل: نه تاته د پلي تگ ضرورت نشته، زموږ په طبیله کي اوس هم دري اسونه ولاړ دي، تاسو پر خپل اس ولاړ شي او د خوږ نه پوري غاړي ته زما انتظار کوي زه به ډیره ژر هلته ځان دروړسوم.

سلمان وویل: سعید د غرناطي د لاري پر سر په یوه کلي کي دی، خو تاسو په کور کي چاته مه وایي چي ته چیرته روانه یي.

عاتکي وویل: په داسي حال کي بیا له دي ځایه زموږ یوځای وتل سهي نه دي، که په لاره کي چا ولیدم نو پردي پوهیدل به ورته گران نه وي چي زه چیرته ځم.

: تا په لاره کي یوه ویجاړه کلا لیدلي ده؟

: هوکي! هوکي!

: نو ته هغي کلا ته ځان رسوه او زما انتظار کوه. زه به عامه لاره پریږدم په بله لاره هلته ځان رسوم. دوهمه لاره ډیره اوږده او سخته ده، ځکه خو که لږ وځنډیدم اندیښنه مه کوه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وویل : کـه زه په کـوم سبب کـلا ته ونه رسـیـدای شـوای نو ته هلتـه د ایساریدو هڅه مه کوه، د کلا نه وړاندې د غرناطي سرك د یوه کلي په مینځ کي تیر شویدی، هلته به د سرك کیڼ لوری ته یو جومات درته ښکاره شي چي له هغو نه څو گامه وړاندې د کلي د رئیس کور دی، چي سعید پکي دی، تاسو بې غمه ور ننوزې د کـور اوسیـدونکي به ستـا د ورتگ په انتظار وي، او تاته به ددې ضرورت نه وي چي ځان ور وپيژني.

: ما له بهر څخه هغه کور لیدلی دی، تاته یې د دومره بیان ضرورت نشته، تا زبیدې ته ویلي چي سعید هلته دی؟

: نه! ما هغوی ته یوازې دومره ویلي دي چي ما عاتکي ته یو ضروري پیغام راوړی دی.

عاتکي وویل : اوس زه دا احساسوم چي د سعید لټوونکي خامخا دلته راځي، ځکه خو ته زبیده ښه وپوهوه چي که څوك د سعید په باب پوښتنه وکړي دا دې دا ورته ووایي چي یو نا آشنا سړی عـاتکي ته کـوم پیـغـام راوړی ؤ او اوس هغـوی دواړه جنوب لوری ته ولاړل.

عاتکي چي دا وویل پر اس یې پښه واړوله او ولاړه خو چي سلمان وړاندې گام واخست زبیده او منصور یې مخې ته ورغلل.

زبیدې په شاکي لهجه وویل : تاسو له موږ نه څه خبره پټوئ!

سلمان ځواب ورکړ: زما د احتیاط سبب دا نه دی چي پر تا اعتماد نه لرم، کله چي جعفر بیرته راستون شي نو ټوله کیسه به درته وکړي.

: زه د سعید او د هغه د پلار په باب پوښتنه کوم هغوی خو په خیریت دي که نه!

: زما له هغوی سره ملاقات ونشو.

: مگر تا خو ویل چي د سعید له لوري دي عاتکي ته څه پیغام راوړی دی؟

: د هغه پیغام د یوه بل سړي په لاس ماته رارسیدلی دی. جعفر به نن یا سبا، راورسیږي، زه یوازې دومره درته ویلي شم چي سعید په غرناطه کي نه دی،هغه چیرته غلي شوی دی، هغه ته په کلي کي د هاشم له لوري خطر ؤ. ځکه هغه دلته را نه غی اوس که هاشم یا د هغه ملگري دلته راشي او له تاسو څخه د سعید په باب پوښتنه وکړي نو تاسو یوازې دومره ورته ووایي چي یوه نا آشنا د هغه له خوا یو پیـغـام عـاتکي تـه راوړ او بیرته ولاړ او هغـه موږ ته یوازې دومره وویل چي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید جنوب لوري ته تللی دی.

زبیدې وویل : که هاشم د هغه دښمن وي نو زه بیا دا کله ورته ویلی شم چې سعید کوم لوري ته تللی دی؟

سلمان له لږ فکر وروسته ورته وویل : کیدای شي هغه کوم بل لوري ته تللی وي، او موږ د هغه پلټونکي د الفجاره په لاره برابر کړو او له دوي سره څه مرسته وکړو، زه تاته ټولې خبرې نشم کولی. سمدستي همدومره ویل کافي دي چې که تاسو د هغوی د دښمنانو پام الفجاره لوري ته ور واړوی نو لوی خدمت به ترسره کړی.

: ستا باور دی چې هاشم د سعید دښمن شویدی؟

: موږ ته به ډیر زر معلومه شي.

سلمان دا وویل او پر اس یې پښه واړوله، زبیدې د نور څه ویلو حوصله نه درلوده.

سلمان د اس د جلب له نیولو وروسته وویل : منصوره! ته باید پریشانه نشې، امکان لري ستا ماما تا ځان ته ور وغواړي.

: ته بیا راځې؟

: إن شاء الله زه خامخا راځم. خدای پامان!

سلمان دا وویل او اس یې پونده کړ.

*****

عاتکې له اوږدې او یوې غرنۍ سختې لارې مزله وروسته له هماغه ژور خوړ څخه تیره شوه چې دوهمه ځنډه یې د هغه ویجاړې کلا له جنوبي دیوال سره نښتې وه، دې له ځانه سره توره، لینده او غشي را اخستي وو.

کله چې دا له سرك څخه څو گامه لرې وه سلمان یې ولید چې زر زر یې شاته کتل او راواوښت، هغه زر د لاس په اشاره ورته وویل : زر راشه!

عاتکې خپل ستومانه اس پونده کړ او د سترگو په رپ کې د هغه ځنګ ته ورغله، سلمان د اس جلب ونیو او گړندي د کلا د ماتې دروازې له لارې دننه ننوتل.

عاتکې په ویره ترې وپوښتل : څه وشول، ستا اس چیرته دی؟

سلمان د کلا په بله گوښه کې ودرید وېې ویل: څو تنه سپاره دي لوري ته را روان دي. ما په وړاندې غونډۍ ولیدل چې ښکته راکوز شول، تاسو زر هغه برج ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان ورسوي.

عاتکه له اس څخه پلې شوه او په منډه د برج زينو ته ورسيده سلمان د هغې اس په نژدې يوه کوټه کې له خپل اس سره وتاړه له خپلې کځورې څخه يې تومانچه را وايستله او په منډه د برج د زينې په لورې ولاړ، عاتکې له يوې دريځې څخه سر ايستلی ؤ او لاندې يې کتل. د سلمان د پښو د ترپهار له اوريدو سره يې پام ور واوښت ويې ويل : د هغوی شمشير اته تنه دي، پله ته نژدې شويدي، امکان لري د کلا د لټون هڅه وکړي.

سلمان وويل : تاسو انديښنه مه کوئ، که د دوی تر شا کوم لښکر نه وي نو دا شپږ، اته تنه موږ ته څه خطر نشي جوړولی، عاتکې له ترکش څخه غيشي راويوست په لينده کې يې کيښود، ويې ويل : زما يوازې دا انديښنه ده چې که په دوی کې کوم يو بهر پاتې شو نو د تيښتې زمينه به ورته برابره شي.

: ته فکر مه کوه! موږ به ... له دې برج څخه لاره پرې بند کړو. خو زه ويريږم چې ته بې سببه غشي ونه چلوې!

عاتکې له دريځې څخه لاندې وکتل ويې ويل : ته بې غمه اوسه، لږ ځند وروسته سپاره چې له پله پورې وتل د دوی له سترګو پناه شول، عاتکې د برج د بل ديوال دريځې ته منډه واخستله، هلته يې د کمره کنډو ته کتل.

سپاره نژدې دوه سوه ګزه وړاندې بيا راښکاره شول، سلمان په انديښنه کې عاتکې ته وويل : ته شاته شه چې ودې نه ويني.

عاتکه يو ګام شاته شوه هغه ته يې وکتل او ويې ويل:

ښايي دا هماغه وي!

: هماغه څوك؟

عمير او د هغه ملګرې!

: که عمير له هغوی سره وي نو زما باور دی چې دوی د سعيد په لټون ستاسو کلي ته روان دي.

تر لږ ځنډه دواړو په چوپه خوله يو بل ته کتل او چې بيا د اسونو د پښو ترپهار ورنژدې شو نو عاتکه دريځې ته ورنژدې شوه يو ځل يې پر سرك نظر وغورځاوه، ناڅاپه يې له کځورې غيشي راويوست او په لېندۍ کې يې کيښود، خو په هماغه مهال چې دی سر له دريځې بهر يوست او پر غشي يې نخښه نيوله سلمان دا تر مټ ونيوله او شاته يې کش کړه، عاتکې د بې وسې او غوسې په حالت کې هغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وکتل سمدستي يې له بهر څخه واوريدل چې دوړاندې تلونه دا غوره نه ده چې لومړي دغه کلا ولټوو؟

دوهم ځواب ورکړ: هغه دومره احمق نه دی، که هغوی دی لوري ته راغلي وي نو له خپل کلي پرته به بل ځای ايسار نه شي، بلکي زما خو دا گومان دی چې هغوی به له خپل کلي څخه په ميلونو، ميلونو لرې تللي وي.

عاتکې د سلمان لاس وخنډه او بلې کړکۍ ته يې ځان ورنژدې کاوه خو هغه زر ترمټ ونيوه او د زينې لوري ته يې بوتله، عاتکه د هغه په اوسپنيزو پنجو کې بې وسه پاتې شوه.

سپاره تير شول، سلمان له لږ ځنډ وروسته ووېل: ويخښنې ما داسې احساس کړه چې ته به ربښتيا غشي وولې، تا خپل سر له دريڅې نه ور ايستلی ؤ، او دا هسې بو تصادف ؤ چې په هغه مهال هغوی کوم يوه دې خواته نه راکتل.

عاتکې ځواب ورکړ: زه يوازې پردې خبره افسوس کوم چې عمير د دوی په مخکې روان ؤ او چې هغه زما د غشي دم ته برابر شو تا مې لاس ونيو.

د عاتکې سترگې له اوښکو ډکې شوې.

: عتبه ورسره ؤ؟

عاتکې د هو په دود سر ورته وخوځاوه او له دې سره يې اوښکې له سترگو وبهيدې.

سلمان ووېل : د سعيد د زغورلو مسئله له عتبه څخه د انتقام نه مهمه ده، که نه نو ستا دا هيله اوس هم زه پوره کولای.شم، اوس به دوی کلا ته نه راځي، زه وريسې ورځم، ته د احتياط لپاره څو دقيقې ودرېږه، بيا وخوځيږه!

عاتکې ووېل : نه! پر هغوی پسې ستا ورتلو ته اړتيا نشته.

هغوی تر لږ ځنډه په چوپتيا د کلا انگړ ته کتل او بيا رابښکته شول.

سلمان ووېل : ته دلته ودرېږه زه اوس بيرته راځم!

عاتکه ودريده او هغه په بيړه له کلا راووت، لږ ځنډ وروسته چې هغه بيرته ورغی نو عاتکه يې وليده چې د يوې چوترې ترڅنگ له دوو قبرونو سره ولاړه وه او لاسونه يې په دعا لپه نيولي وو، د چوترې شاوخوا زيات قبرونه وو، سلمان چې نژدې ورغی هغه هم لاس په دعا اوچت کړل. د فاتحې له لوستلو وروسته سلمان ووېل : راځه اوس به هغوی ښه وړاندې تللي وي.

: تاته معلومه ده چې دلته زما مور او پلار ښخ دي؟ عاتکې له هغه سره په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلو کې وویل.

: هوکې! الله تعالی دې د هغوی قبرونه د خپل رحمت په ګلانو کې پټ کړي، حامد بن زهره ماته د دې کلا د تباهي او ستا د پلار د شهادت کیسه کړې وه.

لږ ځنډ وروسته هغوی پر اسونو سپاره له کلانه راووتل.

د ویالي له پله نه چې تیر شول سلمان ناڅاپه د اس جلب راکش کړ او عاتکې ته یې وویل : زه اوس د منصور په باب په تشویش کې یم، که ما هغه له ځانه سره راوستلی وای نو ډیر به ښه وو.

عاتکې ځواب ورکړ: ماته هم د عمیر په لیدو هغه را په یاد شو، خو ته غم مه کوه عمیر زموږ په کلي کې د حامد بن زهره پر لمسی د لاس اوچتولو جرئت نشي کولی.

: مګر زه داسې احساسوم چې هغه باید هلته نه وای پاتې شوی، له سعید سره تر مشورې وروسته که دا پریکړه وشوه چې هغه باید له کوره راوباسو نو زه به بیرته زر ورپسې راشم.

: نه، نه! هلته چې ورسیدو کوم بل بندوبست به وکړو، ستا دوهم ځلي دلته راتلل سهي نه دي.

سلمان له څه فکر وروسته وویل : زه به د احتیاط له مخې د تانه دوه دري سوه ګامه وړاندې ځم، که کوم ځای زه ناڅاپه له سرکه لرې شوم نو معنی یې دا ده چې په مخکې خطر دی او ته باید شاوخوا د کوم کمره او یا ونو تر شا پټه شې او د وضعې انتظار وکړې. کله چې ته نژدې شوو نیغ د سرك پرځای په ښې لاس ته په کښتونو کې د کور د شا دروازې له لارې کور ته د ننوتلو هڅه وکړو.

*****

نوره لاره دوی ته څه ستونزه پیښه نه شوه، کله چې دوی د کور د شا دروازې ته نژدې شول اسما او مسعود بهر ته راووتل او د دوی د ور رسیدو په انتظار شول، اسما ور وړاندې شوه سلمان ته یې وویل : ما چې لرې ته ولیدې ومې پیژندلی، زه له سهار راسې پرېام ناسته وم.

بیا یې زړه نا زړه عاتکې ته وکتل ویې ویل : راځه مورجانه مې ستا هم ډیر انتظار کوی، که لږ دمخه زارسیدلی وای نو د تپې شوی کاکا جان سره به مو خیرې هم کړې وی، مورجانه وایې چې اوس هغه ته بیا خوب ورغی، خو هغه به ډیر زر روغ شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکی د هغی لاس ونیو کورته ننوته، او لږ څنډ وروسته د سعید چپرکت ته ولاړه وه او اوښکی یی پاکولی.

بدریی هغی ته په وار وار تسلی ورکوله:

له همت څخه کار واخله، إن شاء الله روغ به شی، تاسو کښینی! هیله ده زر را په خود شی، اوس یی یو ساعت وړاندی خبری کولی او پردی خبره پریشانه ۇ چی ما په تا پسی احوال لیږلی دی. خو بیا یی هم سترګی پر دروازه نښتی وی، زما اندیښنه ده لکه چی تا دلته پر راتګ ډېر لوی خطر قبول کړی دی، خو ما دا احساس کړه چی راتګ دی تر زر ځله علاج غوره او ضروری دی. موږ به هڅه وکړو چی د ده په باب داړ ترلاسه کړو او تا بیرته واستوو.

نه، نه! عاتکی په دردناکه لهجه وویل : د خدای «ج» په خاطر داسی مه وایی چی زه دی د حامد بن زهره قاتلین بیا ووینم، او بیا هغی په زوره زوره وژړل.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبنتول

عميراو د هغه ملګري د سعيد دوي له کوره لږ لري ودريدل عمير له اس څخه پلي شو او عتبه ته يي وويل : تاسو همدلته ودريږي! زه به يي اوس دلته درك معلوم کړم تاسو ته به خبر درکړم. زه به هم درسره ولاړ شم، عتبه له اس نه پلي شو ويي ويل.

دوه تنو نورو د دوي د اسونو جلبونه ونيول اول لږ څنډ وروسته هغوي د کور انګړ ته ننوتل.

عمير چيغې کړې : سعيده! سعيده!

د کور له شنې اړخه دوه تنه نورکسان راښکاره شول له هغوي نه يو په منډه ورغي او ويي ويل : هغه دلته نشته. په دي څنډ کې منصور او زبيده هم د مينځ له کوټي راووتل او په برنډه کې ودريدل، په انديښنه يي عمير او د هغه انډيوال ته کتل، عمير ور وړاندي شو ويي ويل : ماته معلومه ده چي سعيد دننه دي ما يو مهم پيغام ور رسول غوښتل.

زبيدې ځواب ورکړ: هغه دننه نشته تاسو يي ليداى شئ. عمير بي له دي چي څه ووايي دننه ننوت او يو پر بل پسې يي د ټيټ پوړ د کوټو له لټولو ورروسته پرزينو پاس وخوت او د کور ګوټ ګوټ يي ښه ولټول، په دي موده کې عتبه په چوپه خوله د زبيدې ټول حرکات او د ځيرى حالت څاره، عمير چې د کور له لټولو څخه وزګار شو زبيدې ته يي وويل: کوم لورى ته تللى دى؟

هغې وويل : زه دروغ نه وايم سعيد يي له پلار سره چې غرناطې ته تللى تر اوسه يو هم بيرته نه دى راستون شوى خو د عمير له ځيرى داسې ښکاريدله چي تر اوسه يي تسلي نه ده شوى، بالاخره عتبه وويل : عميره! دلته د وخت ضايع کولو هيڅ ګټه نشته، راځه!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمیر زړه نا زړه زبیدې ته وکتل بیا یې له منصور څخه وپوښتل : منصوره! تا دې هم ماما دلته نه دی لیدلی؟ هغه ځواب ورکړ: نه!

خو عمیر زر د عتبه خواته ورغی او بیا دواړه له کوره ووتل. لږ وړاندې دواړه ودریدل او یو بل ته یې وکتل.

عتبه وویل : چې نوکران مې ولیدل وپوهیدم چې سعید دلته نشته. تاته د کور لټولو ضرورت نه ؤ. بیا هم هغې ښځې چې موږ ولیدو وویریدله.

عمیر وویل : که ته ماته د څه سختې کولو اجازه راکړې نو زه به هر څه درته پرې ووایم.

عتبه ځواب ورکړ: اوس نه چې کله د سختې وخت راغی بیا به د ایسارنه کړم، که سعید دلته راغلی وای نو د حامد بن زهره په باره کې د خبر په اړه به د دې کور وضع او فضا خامخا بدله وای.

عمیر وپوښتل : ستا په خیال موږ اوس باید څه وکړو؟

: زما په گومان موږ باید همدلته پاتې شو، که سعید غرناطې ته نه دی رسیدلی نو کیدای شي کوم وخت دلته راشي، دا هم امکان لري چې هغه تېښتې وي او د خپل کور پرځای یې په کوم بل کلي کې پناه اخستې وي، په هر حال زما باور دی چې په هغه صورت کې هم د خپل ځان په باب خبر کورته ورکوي ترڅو چې د هغه وراره دلته شته هغه له دې سیمې څخه لرې نشي تلای. ځکه خو دا ضروري ده چې موږ دې کور ته د تلو راتلو څارنه وکړو.

عمیر وویل : راځې تاسو زموږ په کور کې استراحت وکړې، زه له هماغه ځایه خپل نوکران د دې ځای د پهرې لپاره را استوم. هو رښتیا ستا خو پردې باور دی چې لومړی وزیر خو به زما پلار جان دې خواته زر نه را پریږدي؟

زه تر اوسه دا خطر احساسوم چې که هغه ناڅاپه دلته راورسید نو زه به له سخت جنجال سره مخ شم.

عتبه وویل : ما څو ځله دا ویلي دي چې په اوسنیو حالاتو کې هغه د لومړي وزیر له کوره نشي راوتلی، که زما دا باور نه وای نو دې کلي ته به مې د راتلو جرئت هیڅکله نه ؤ کړی. ستا پلار تا بخښلې شي خو پر ما به هیڅکله هم رحم ونه کړي، کله چې موږ د سعید او د هغه د ملګرو له خوا داده شو بیا به لومړي وزیر ته ستا د پلار پوهول ګران نه وي چې موږ څه وکړل، د اولس او هیواد د خیر لپاره مو وکړل، اوس له دې ځایه ولاړ شه، ترڅو ستا کسان دلته نه وي رارسیدلي زموږ یو تن به دلته غلی کور څاري.

لږ څنډ وروسته دوی پر اسونو پښې واړولې او د عمیر د کور په لور ولاړل.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

عمير چې کورته ورسيد له يوه غير معمولي حالت سره مخ شو، د صحن دروازه خلاصه وه، شا او خواته يو نوکر هم نه ؤ، يوازې د کلي څو تنه د دوی د دروازې تر څنګ ناست وو، هغوی په بيړه راپاڅيدل او وړاندې راغلل خو عمير تري وپوښتل: زموږ کسان چيرته تللي دي؟

يوه بوډا د اس جلب ونيو ويې ويل : معلومه نه ده چيرته تللي دي سهار ما ستاسو دوه نوکران وليدل چې پر اسونو سپاره ووتل له هغې وروسته ښايي نور نوکران هم چيرته تللي وي، اوس ستاسو خادمې هم هغوی لټول.

عمير پريشانه شو عتبه ته يې وکتل او بيا په منډه دننه ننوت.

پنځه دقيقې وروسته بيرته راووت او طبيلې ته د اسونو له بيولو وروسته يې عتبه د ميلمنو حجرې ته بوت.

عتبه وپوښتل : عميره! څه خبره ده ته ډير اندېښمن معلوميږې؟

هغه په غمجنه لهجه ځواب ورکړ: عاتکه په کور کې نشته، هغه سهار وختی له کوره وتلې ده، اوس زما يقين راغې چې سعيد تښتي دی، او شاوخوا چيرته غلې شوې دی.

: عاتکه د نصير لورا!

: هوکې! زما پخواهم دا انديښنه وه چې که سعيد دې خواته راغلی وي عاتکې ته به خامخا احوال ورکوي.

عمير څو ځلې له عتبه سره سرسري د خپلې تره دلور يادونه کړې وه خو دا يې نه وو ورته ويلي چې د هغې له سعيد سره دلچسپي ده، هغه د خپل ذهني خفګان د پټولو هڅه وکړه ويې ويل : امکان لري چې په کلي کې د کومې ملګرې کره تللې وي؟

: هغه سهار د سپارلې په پلمه له کوره وتلې ده او تر اوسه بيرته نه ده راستنه شوې.

له بهر نه کوم استازې ورته راغلی ؤ؟

: نه! مګر سهار چې لږ ځنډ له کوره وتلې وه دايي ويلي وو چې زه د سعيد دوی کره ځم. له هغې وروسته بيرته راغله او پر آس سپره شوې او کوم بل ځای ته ولاړه د کلي خلکو ته يوازې دومره معلومه شوې چې هغې د جنوب لاره نيولې وه، تاسو دلته ودريږئ زه ځم!

: ته چيرته ځې؟

: زه د سعيد دوی کره ځم، زما باور دی چې هلته به د دې ملاقات له سعيد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شوی وی او هغه به دا ورته ویلی وی چی په پلانی ځای کی به دی انتظار کوم.

: ته به اوس هلته څه وکړی؟

: زه به د هغوی له خدمتگاری او وراره څخه دا زر معلومه کړم چی هغوی چیرته ولاړل که ماتری ځرمن وویسته هم صرفه نه پری کوم.

: ته داړه کښینه!

:عمیر په حیرانی هغه ته وکتل ویی ویل : زه داړه کښینم؟

: هوکی! ته اوس بهر ته نشی تلای!

: مگر زه نه پوهیږم چی ته څه کول غواړی؟

عتبه په داړمنه لهجه ځواب ورکړ: د عقل په هیڅ خبره به اوس ستا سر خلاص نشی، اوس ته دا فکر نشی کولی چی د حامد بن زهره د ملسی کورته روان یی او د هغه په یوه وړوکی کربژه به د کلی خلك ټول ورباندی راټول شی، ته پردی هم نه پوهیږی چی که ته هلته د سعید هستوګن ځای معلوم کړی هم د دی کلی د خلکو له مرستی پرته نشی ورتلای، او بیا عاتکه هم له هغه سره ده، نو په دی سیمه کی به داسی څوك نه وی چی هغه ته د پورته کتلو جرئت وکړی.

: خو زه په هر قیمت چی وی غواړم عاتکه بیرته راولم.

: اوس ته هغه بیرته نشی راوستلای، خو زه یی بیرته راوستلای شم.

کښینه او په داړه زړه زما خبری واوره!

عمیر بی سیکه پریوه کرسی کیناست او عتبه یی په مخ کی کیناست ویی ویل: زموږ وروستی هڅه باید دا وی چی د سعید وراره ونیسو او ویی تښتوو.

له هغه وروسته دا پیغام را استولی شو چی که مو عاتکه موږ ته راونه سپارله نوستا وراره به سینتهافی ته واستوو، بیا به وګوری چی هغوی دواړه څه وړ زموږ په ګیر راځی، خو د هغه هلك د نیولو لپاره دغه وخت مناسب نه دی، موږ به د شپی لخوا د هغوی پر کور ورځو او تر څو شپه راځی ستا مسئولیت دا دی چی دوه تنه اعتمادی کسان دی هلته پهره وکړی، که نه نو زما نوکر به درسره مرسته وکړی، خو ته باید له کوره لری اوسی او شا و خوا د کلی څوك باید دا شك ونه کړی چی ته د څه پروګرام لپاره راغلی یی، اوس ته تلای شی زه لږ خوب کوم، خو دا په بد لره چی که دی زما د هدایت څخه یوه ذره هومره سرغړونه وکړه نو سر له نن څخه به د دواړو لاری بیلی وی.

عمیر وویل . ستا تجویز سمی دی خو زما په زړه کی دا اندیښنه تر اوسه پاتی ده چی که یلار جان څخه پی ... وزسیږی نو موږ به ډیر خطرنات حالت سره مخ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه په موجودیت کی به د منصور په کور برید ته بیا د یوه لښکر ضرورت وی او د کلی یو سړی به هم زموږ ملګرتیاونه کړی.

زما سره یوازی د ځان په باب اندېښنه نشته بلکی ستا ژغورل به هم ماته محال شی، ځکه خو تاسو زما خبره ومنی د منصور نیول او له دی ځایه تېښتېدل به څو لحظي ونیسی.

عتبه په غوسه شو ویی ویل : زه به ترڅو ځلی تاته تسلی درکوم چی ستا پلار دلته نه راځی، ما نه غوښتل چی ته اندېښمن شی خو اوس ښایی دا ضروری وی چی درته ووایم چی هغه بالکل د تګ راتګ نه دی او تر ډېرو ورځو پوری ستا د مخامخ کېدو سوال نه پیدا کېږی. که ته نوره تسلی غواړی نو دا ده چی هغه یی د یوه طبیب کورته رسولی دی او طبیب ته یی دا هدایت کړی دی چی ته به دا حال چاته نه وایی. له دی کار څخه چی وزګار شوی ته د زړه له تله د هغه خدمت کولی شی او امکان لری چی څو ورځی وروسته د هغه د غوسی په سړولو بریالی شی. خو تر کومه چی ماته احوال راغلی دا دی چی په راتلونکی کی به ستاسو نرمنځ د ناندریو او غوسی وار را نه شی. تقدیر د هغه د خبرو ځواك تری اخستی دی.

عمیر تر لږ ځنډه په حیرانی هغه ته کتل بیا یی وویل :- مګر زه خو له تا سره بوځای وم دغه خبر تاته کله راغی!

سهار وختی له مانیړنه یو استازی راغلی ؤ، ته هغه مهال ویده وی او ما د دی پروګرام د ارځښت په خاطر ستا راپاڅول مناسب ونه بلل، ته خوبه پردی خفه نه وی؟

عمیر ځواب ورکړ: تاته دا ګومان څه وخت پیدا شو چی زه به د یوه ناروغ سړی د کنځلو داوریدو په خاطر ستا ملګرتیا پرېښودو ته تیار یم! ستا دا ګومان غلط دی چی زه له هغه څخه ویرېږم، زما سره یوازی دا اندېښنه وه چی هغه زموږ پرېشانی زیاتی نه کړی، دا اوس زه دننه کور ته تللی وم. داسی می احساسوله چی زه ښایی د پلار په ژوند کی بیا دلته رانشم. او ښایی په مرګ هم هغه په میراث کی ما له ناسکه ورونو سره شریك نه کړی، خو زما پردی خبره هیڅ خفګان نشته. ما ژمنه کړی وه چی خپله برخه مسئولیتونه به خامخا ترسره کوم.

عتبه وویل : ته به د خپلو مسئولیتونو له ترسره کولو وروسته تاوان ونه کړی.

ستا ناسکه ورونه به ستا له رضا پرته له سینتهانی څخه راستانه نشی، زه د دی خبری ذمه واری اخلم، کله چی د جګړی خطر لری شی نو فرد بند ... تا د ډېر لوی انعام حقدار وګڼی او زما به دا هڅه وی چی زما دوست په دی سیمه کی تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولو لوی سردار وی، خو زما دا اندیښنه ده چې ستا یوه هیله به هیڅکله هم ترسره نه شي، ماته هغه تجلي ډېره سرتمبه ښکاري که هغه د سعید لپاره د خپل ظالم تره څخه بغاوت کولی شي او خپل کور او کهول پرېښودلای شي نواوس به په آساني ستا گیر ته رانشي.

عمیر ووېل : زما سره د هغې د کرکې سبب سعید دی، کله چې مونږ د هغه کیسه ختمه کړو د عاتکې لارې ته راوستل بیا گران نه دي.

عتبه ووېل : مگر مخکې تا هیڅکله هم نه وو ویلي چې هغه تجلي ږتاته دومره مهمه ده؟

: ما تل دا فکر کاوه چې یوه ورځ به تاته د خپل ژوند تر ټولو لویه هیله بیانوم، او ته به ما مایوسه نه کړې.

عتبه ووېل : زما باور دی چې د سعید او د هغه د وراره د ژغورنې په خاطر به هغه تر لویې نه لویې قرباني ته تیاره شي. خو که ته دا غواړې چې کومه ورځ د هغې کرکه لرې شي نو کیدای شي تر څه وخته پورې ته له صبر او حوصلې څخه کار واخلې. که هغه ډېره بد دماغه وي نو امکان لري چې د لارې راوستلو لپاره یې مونږ د کلیسا د احتساب له اداري څخه مرسته وغواړو، او بیا یوه ورځ تا د هغې د ژغورونکي په حیث ورمخې ته کړو، که ته په دې مسئله کې زما مرسته غواړې نو زه له تا څخه دا ژمنه اخستل غواړم چې ته به په هره خبره کې زما په مشوره او هدایت عمل کوې.

عمیر ځواب ورکړ: زما لخوا به یوه ذره غفلت هم نه وي، دعاتکې تر لاسه کول زما د مرگ او ژوند سوال دی.

عتبه هغه ته په څېر څېر وکتل او بیا یې ناڅاپه مخ واړاوه.

*****

نژدې نیمه شپه زبیدې داسې احساس کړه لکه څوك چې د کوټې دروازه ورټکوي، هغه وېښیده راجگه شوه او کیناسته، د کوټې په یوه کونج کې ډیوه بلیده، منصور دی ته نژدې په درانه خوب ویده ؤ، راجگه شوه، په گوته یې د ډیوې ایرې لرې کړې، تیل یې پکې واچول او د دروازې ټك ټك یې خپل خیال وباله او بیرته پر بستره وغځیده. څو شیبې وروسته بیا چا دروازه وټکوله، زبیدې په ویریدلې لهجه وپوښتل : څوك یې؟.

په خواب کې د نوکر غږ اوچت شو: زه یم دروازه خلاصه کړې زر کوی. یوه سړی د سعید پیغام راوړی دی.زبیدې وره ته منډه ور واخسته خو چې زنځیر ته یې لاس ور و. ړل څه یې په خیال کې ور وگرځیدل او لاس یې ودرید.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېې پوښتل : هغه څه وايي؟

نوکر ځواب ورکړ: هغه دا وايي چې د سعيد حالت خراب دی او هغه منصور ورغوښتی دی.

: سعيد چيرته دی؟ او له دی سره سم يې دروازه خلاصه کړه. يوه سرې ناڅاپه د دی ورمېږ کلک کړ او شاته يې تيل وهله وېې ويل : تاته به اوس معلومه شي چې سعيد چيرته دی؟

د سترګو په رپ کې د نوکر نه علاوه دري نور کسان کوټی ته ورننوتل او زبيدی په حيراني عمير او د هغه ملګرو ته کتل.

عمير د توري څوکه د هغې تر سترګو لاندې تيره کړه وېې ويل : که تا ډير لږ دشور او زوږ هڅه وکړه پر سرغوڅولو به دې لږ ډيل ونه کړم. اوس ووايه عاتکه او سعيد چيرته دی؟

دوهم سړی هغه خوشي کړه خو دی د عمير د ځواب پرځای نوکر ته په سپك او له خفګان څخه ډك نظر کتل، د هغه پر مخ د نويو سوکونو خاپونه وو او له پزی څخه يې وينې رواني وې.

هغه زبيدی ته وکتل او سر يې کښته واچاوه وېې ويل :

: زه بې ګناه يم، دوی راته وويل چې که دروازه راته خلاصه نکړې کور ته به اور واچوو.

عمير وغوريد وېې ويل : دی خپل ملګرې ته بوزی او دواړه کلك وتړی که کوم يوه شور ماشور جګاوه وېې وژنی!

خپلو ملګرو ته ووايي چې اسونه دننه راولی او تر څو چې موږ له دوی نه وزګاز شوی نه وو يو سړی له انګړ نه بهر ودريږي، دوو تنونوکر ونيو او بهر ته يي کش کړ.

زبيدی وويل : عميره! د خدای څخه ووېريږه، دا د حامد بن زهره د لور کور دی، د خپلې کورنی عزت او وقار وساته.

عمير چيغی کړی : زما د کورنی د رسوايي سبب ته يې، ووايه عاتکه چيرته ده؟

: عاتکه؟!

عمير هغه پر مخ پر څپيړه ووهله او وېې ويل : ته ماته دوکه نشی راکولی، ماته معلومه ده چې سعيد دلته راغلی و او عاتکه ورسره تللی ده.

: نه په خدای «ج» سوګند که به سعيد دلته راغلی وی!

عتبه وويل : عميره! وخت مه ضايع کوه، ته دغه هلك درسره واخله له دی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو سره زه پوهیږم چی څه وکړم!

عمیر په بیړه بستری خواته ورغی او منصور یی وخوځاوه، منصور له ویری چیغی وکړی خو عمیر یی په لاس خوله ورپته کړه او ورته ویی ویل : که دی شور ګډ کړ مری به دی غوڅه کړم، ووایه ماما دی چیرته دی؟ زبیدی عمیر له ګریوانه ونیو او چیغی یی کړی : د خدای «ج» په خاطر دده ته څه مه وایه، دده ته د سعید په باب هیڅ معلومات نشته.

عمیر په پوره زور یوه څپیړه ورکړه او هغه یوی خواته لری وغورځیده، منصور په غوسه راپورته شو او پر عمیر یی ور توپ کړل، خو عتبه هغه تر ورمیږ ونیوه او تیله یی ورکړه چی له دیوال سره وجنګید او راوغورځید. هغه د بیا جګیدو هڅه وکړه خو عمیر ور وړاندی شو پر ټټر یی په لغته ووهه او هغه ولوید او بی سده شو. عتبه وویل : دی په اوږه کړه بهر ته یی بوزه.

عمیر منصور ورسره واخست او له کوټی څخه وت چی زبیده یی مخی ته ودریده عتبه د توری څوکه د هغی پرسینه ورکینبوده او ویی ویل:

بوډی! که ددی هلك ژوند درته ګران وی نو چوپه اوسه اوس د دده د ژوند ژغورلو یوازی یوه لاره ده، ته سعید ته دا پیغام واستوه چی عاتکه یی کور ته ورسوی او ځان حکومت ته وسپاره!

زبیدی سلګی وکړی ویی ویل : ماته نه ده معلومه چی سعید ستاسو څه ګناه کړی، خو هغه کور ته نه دی راغلی او زه د عاتکی په اړه هم هیڅ خبره نه یم.

عتبه وویل : امکان لری تر اوسه ته له هغوی نه خبره نه وی، خو زموږ باور دی چی سعید دلته نږدی شا او خوا چیرته غلی شوی دی، که ژوندی پاتی شو نو خپل وراره ته خامخا راځی، ته زموږ له لوری دا پیغام ورکولی شی چی که هغه زموږ پرخلاف د خلکو د پارولو هڅه وکړه نو د خپل وراره مړی به هم ونه ګوری. مږ د هغه دښمنان نه یو خو زموږ په نظر د غرناطی د نوری بربادی د مخه نیولو وروستی لاره همدغه ده چی شر خوښوونکو ته له سره د جګړی د اور بلولو فرصت برابر نه شی، تاته له دی د زیات څه ویلو ضرورت نشته، ستاسو نوکران تر سهاره باید په کوټو کی بند وی، او له هغه وروسته یی چی ته خلاصوی دا تسلی باید ورکړی چی هغوی باید زموږ په باب چوپه خوله وی، که موږ بیا دلته راغلو هیڅوك به ژوندی پرینږدو.

زبیده بی اختیاره د عتبه پر پښو ور پریوته:

د خدای «ج» لپاره هغه پریږدی! زه وعده کوم چی ستاسو حکم عملی کړم، زه سوګند کوم، خو عتبه له کوټی څخه بهر ووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

لږ ځنډ وروسته هغوی له کور نه لږ لرې وو عتبه عمیر ته ویل : ته اوس آرام خپل کور ته ولاړ شه، زه به دا هلك له ځانه سره بوزم، که عاتکه دلته شا او خوا وی نو ډیر زر به بیرته راشی. که هغه بیا رانغله هم بیله ځنډه به راته معلومه شی چی هغه چیرته ده.

بیا یې یو بل ملګری ته مخ ور واړاوه او ویې ویل :

ضحاکه! زه تاته ډیر مهم مسئولیت سپارم، دغه خلك به د منصور د ژغورنی په خاطر خامخا د عاتکی د بیرته راوستلو هڅه وکړی، ځکه ته باید ټوله شپه کور ته نژدی ویښ وی، او پهره وکړی، که څوك له دی کوره ووتل نو ته ورپسی شه، هغه چی د کلی کوم کور ته ولاړ شی هلته پر عاتکه برسیره بنایی څو نور باغیان هم وی.

ته باید له کور نه لږ لری انتظار وکړی، که کومه نجلۍ له هغه کوره راووته باید پوه نه شی چی څوك یې تعقیبوی، هغه به یا په منډه دی کورته ځان رارسوی او له دی ځایه به نیغه خپل کور ته ځی او یا به له هماغه ځایه سیده خپل کور ته ځی، د نورو خلکو د نیولو لپاره مونږ ته د بیړی ضرورت نشته، مونږ به د حالاتو سره سم ګام اوچتوو.

عمیر وویل : ایا دا به غوره نه وی چی له کلی څخه څو نور نوکران هم له دی سره وی، او چی کله د عاتکی د پناه اخستلو د کور درك معلوم شی نو هغوی پاتی شپه هلته پهره وکړی.

عتبه ځواب ورکړ: ته یوازی یو سړی د ضحاك د لاربنوونی لپاره را استولی شی او د هغه کار به یوازی دا وی چی هغه غلی په ضحاك پسی شی او د ضرورت پر وخت تاته خبر درکړی.

نور خلك دیوازی له کلی نه وتلی لاری وڅاری، زه خپل دری کسان درته پریږدم او ځم، دوی به د کلی نه بهر ته تللیو لارو په ترلو کی ستاسو د نوکرانو ملاتړ کوی، خو تاسو ته په هیڅ صورت کی هم پر کوم کور د یرغل اجازه نشته، که نه نو تاسو به د کلی د ټولو خلکو مقابله کوی، په دی صورت کی بنایی له عاتکی هم لاس پری مینځی، که د عاتکی له راتلو وروسته کوم بل چا له کلی د وتلو او تیښتی هڅه ونکړه نو د هغی سبب دا کیدای شی چی هغه تپی دی او مونږ چی کله وغواړو نیولی بی شو. هغه وخت ډیر لری نه دی چی ته د دی کلی پر ټولو خلکو لاس واچوی.

زه سمدستی دغه هلك د غرناطی پرځای «ویګا» ته خپل کلی ته رسول مناسب

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بولم، او سمدستي زه په دې کلي کې د عاتکې اوسیدل هم مناسب نه بولم، که هغه راغله ته یې زموږ کلي ته راوله، موږ به بیا له ډیرو اندیښنو څخه په امان شو، اوس که ته تر لږ څنډه چوپ شي زه ضحاك ته ځو نوري لاربښوونې هم ضروري بولم دایې وویل او بیا یې بیرته ضحاك ته مخ ور واړاوه:

ته زما خبرې په غور واوره، دا حتمي نه ده چې عاتکه او نور ملګري به بې په همدې کلي کې غلي شوي وي، یو کس به د احتیاط لپاره ستا له اس سره له کندې پورې غاړې ته وي، که د دې کلي له کوم کور څخه څوك پر اس سپاره راووتل نو مطلب يې دا دی چې هغوی لرې روان دي، ځکه به یوازې په هغه پسې ورځې چې شکمن نه شي، که هغه د سیمې په کوم بل کلي کې چیرته وګرځید نو ته کور په نخښنه کړه او ماته ځان رارسوه. دا هم امکان لري چې ته د دې کلي د پیغام وړونکې سپاره په تعقیب آن غرناطې ته ولاړ شې او هغوی په غرناطه کې چیرته غلي شوي وي، په هغه صورت کې بیا ته کور په نخښنه کړه او نیغ کوتوال ته ورشه.

واخله! هغه له خپلې ګوتې یوه ګوته راو ایستله هغه ته یې ونیوله ویې ویل :
کوتوال ډیر احتیاط کاره دی، له کومې ورځې چې د هغه ځو تنه د غرناطې پر لاره وژل شویدي پر هر سړي د آزادي پالو ګومان کوي، که د هغه پردې خبره باور نه کیده چې ته زما په هدایت ورغلی یې نو دا ګوته ور وښیه بیا به ستا سره هر ډول مرسته وکړي.

لږ څنډ وروسته عتبه او درې سپاره چې له ځانه سره یې غوره کړي وو له هغه ځایه وخوځیدل، یوه سپور خپلې مخې ته منصور پر اس اچولی ؤ.

هغه په نیمه بې هوښي کې د دوی خبرې اوریدلې وې او چې لږ مزل وروسته دوی سرك پریښود ښې لورې ته یې په یوه تنګه مخ ځوړې سفر پیل کړ هغه پوره وا په خود شوی ؤ. خو له ویرې یې د نیغ کیناستلو او یا له چا سره د خبرو جرئت ونکړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جعفر راتګ او د دریم کس پیغام

سعید په نیم بې هوښی حالت کې د عاتکې غېږ واورید، هغه څو شیبې دا یو خوب ګاڼه او بې حرکته پروت ؤ.
عاتکې په وار وار له بدریې څخه پوښتل : دی ولې تر اوسه په هوش رانغی؟ او بدریې به دی ته داسې تسلي ورکوله: ته غم مه کوه دغه دارو به اوس ډېر زر إن شاء الله اغیزه پرې وکړي، خو له ده سره په خبرو کې باید ډېر پام وکړو.
عاتکې وویل : زه له دې خبرې ویریږم چې که هغه ما دلته وویني خفه نه شي! کله چې دی د کور د احوال پوښتنه وکړي نو زه به دا څنګه ترې پټه کړم چې موږ د حامد بن زهره قاتلان په لاره کې ولیدل، آیا داسې نشي کیدای چې تاسو یو حوك له کلي نه د منصور دوی کره واستوئ او د هغوی احوال راوړي، زما باور دی چې دی په هوښ راشي نو زما څه به یې لومړنۍ پوښتنه د منصور په باب وي.
سلمان وویل : که ولید جعفر ته دا ویلي وي چې سعید دلته دی نو هغه به له غرناطې څخه نیغ دلته راشي، موږ به یې د منصور دوی د احوال لپاره واستوو، که نه نو زه پخپله پسې ورځم.
عاتکې وویل : که عمیر په کومېده اراده تللی وي، نو له هغه سره د مقابلې همدا یوه لاره ده چې له کلیوالو څخه مرسته وغواړو، او دا کار تر هر چا زیات ماته آسانه دی. عمیر یو لیونی سړی دی او د هغه له ظلم نه د منصور د ژغورلو لپاره زه د خپل کاکا په پښو کې پریوتو ته تیاره یم، زما په خاطر د هغه یو ویښته هم باید بیځایه نشي، زه د بیرته ستنیدو څخه دمخه یوازې دا تسلي کول غواړم چې سعید به روغ شي؟
عاتکې ډېر په زحمت خپلې سلګۍ راتم کړې او بدریې هغې ته تسلي ورکوله:
زما خورې! له همت څخه کار واخله، که ته دلته نه وای راغلې هم څه فرق یې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کاوه، د حامد بن زهره د قاتلانو لپاره د سعید مونډل اوس د مرګ او ژوند سوال جوړ شوی، إن شاء الله موږ ته به ډیر زر دا معلومه شي چي هغوی هلته تللي دي څه یي وکړل، او موږ باید د دوی په مقابل کي څه وکړو، اوس ته یوازې دعا کولی شي.

سعید پوره په هوښ راغلی ؤ، څو څو دقیقي یي خپلو خدمتګارانو ته د کتو توان نه درلود، بیا یي یو ځل سترګي له ړپولو وروسته وغړولي او دوی ټول چوپ شول. د سعید سترګي د عاتکي پر څیره میخ شوی او په کتو کي یي بي شمیر پوښتني اوښتي.

بدریه په بیړه ورغله پر تندي یي لاس ورکیښود ویی ویل : وروره، د عاتکي په اړه اندیښنه مه کوه! ستا وضعه ښه نه وه ما پیغام ور واستاوه او راومي غوښته، ستا دی ته اړتیا وه، سعید هڅه وکړه چي پورته شي خو سر یي وربانډي وڅرخید او بیرته یي بې سیکه پر بالښت سر ورکیښود، بیا په خوب کي وبوګنیده: داسی مي ګڼله لکه خوب چي وینم، کاشکي عاتکه مو نه وای راغوښتي، په دي حالت کي موږ له یو بل سره هیڅ مرسته نشو کولی، بیا یي څو شیبې ترخوله بي معنی غړونه ووتل او بالاخره بي سده شو.

بدریی او سلمان په ډیر زحمت دوا پری وخوړه، چي بیا لړ را په خود شو یوه شیبه یي خپلو خدمت کوونکو ته وکتل او بیا یي سترګي پټي کړي، لږ څنډ وروسته په درانه خوب ویده شو.

*****

دوه ساعته وروسته سلمان د میلمنو حجري ته تللی ؤ او بدریی په بله کوټه کي د مازدیګر لمونځ ادا کړ، چي جګیده اسما چي له عاتکي او سعید سره وه په منډه ورغله ورته ویی ویل : مور جانی! هغه بیا را په خود شو او له عاتکي خاله سره خبری کوی، هغه له دی نه خفه ښکاری، ما ورته وویل چي خاله پخوا هم ډیر ژړلي دي، اوس یي لږ دون ناست دی. میلمه به لمونځ ادا کړي وی هغه راولم؟

بدریی د هغی لاس ونیو ویی ویل : نه ته دوی پریږده چي خبری وکړي، د سیلمه د پریشانه کولو ضرورت نشته، ورشه هغه ته یوازي دومره ووایه چي اوس د تیی وضعه ښه ده.

یو ساعت وروسته بدریه په خپله کوټه کي ناسته وه چي یوه دردناکه چیغه یي واوریده، په منډه له اسما سره د سعید کوټي ته ورغله، خو هغه بې سده شوی ؤ،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

او عاتکه ورته ناسته وه په زوره زوره یې ژړل.

بدریې په ویره تری وپوښتل : څه وشول؟

عاتکې ډیر په زحمت خپلې سلګۍ راتم کړی ویې ویل : دی بالکل روغ ترسترګو کیده، خو ناڅاپه د عمیر او عتبه یادونه راغله هغه لکه چې ماسپښین په نیم بیهوشی حالت کی زموږ خبری اوریدلی وی، اوس یې پرلپسی په همغه باره کی رانه پوښتنی کولی، د هغه ایسارول راته له وسه بهر وو او ټولی خبری می ورته وکړی، او چی د هاشم کاکا د غداری خبره می ورته وکړه نو په یوه خیز راپورته شو او بیا ناڅاپه بیرته بی سده پریوت.

بدریې وویل : ما ګومان کاوه چې له تا سره به په تسلی خبری اتری د ده وضعه ښه کړی، خو سمدستی تا باید د عمیر او عتبه په باب څه نه وای ویلی، اوس که دی را په خود شی نو ډیر به ناکرار وی ځکه خو باید بیا د خوب دوا ورکړم، اسما لوری، ته ورشه په بیړه میلمه راوله!

*****

سعید پاتی شپه را په خود نه شو، د هغه پالونکی د ماسختن لمانځه په وخت په یوه کونج کی کیناستل او.ورو ورو یی خبری کولی چی مسعود کوټی ته ورننوت ویی ویل : له غرناطی څخه یو سړی راغلی او وایی چی زه د سعید نوکر یم او ولید رالیږلی یم.

عاتکی په بیړه تری وپوښتل : د نوم پوښتنه دی تری ونه کړه؟

: نوم یی جعفر دی!

: هغه یوازی دی؟

: هوکی!

سلمان جګ شو نوکر ته یی وویل : زه یی یو ځل ګوره!

عاتکه خفه شوه ویی ویل : ته ودریږه تش لاس بهر ته مه وزه، امکان لری هغه بل څوک وی.

: تاسو زما په باب اندیښنه مه کوی، که هغه جعفر نه وی نو دا به ورته معلومه نه شی چی زه څوک یم. سلمان بیا د دروازی په لور روان نوکر ته اشاره وکړه او وریسی روان شو.

عاتکه او بدریه لږ څنډ چوپې وی چی جعفر له سلمان سره کوټی ته ورننوت د سعید د کټ ترڅنګ کیناست او تر لږ شیبی پوری یی سترګی اوښلنی شوی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدریې هغه ته تسلي ورکړه وېې ویل : د سعید وضعه ښه ده، إن شاء الله ډېر زر به روغ شي. اوس یې راپاڅول مناسب نه دي.

جعفر څو شیبې په حیرانۍ عاتکې ته کتل بیا یې وویل : مگر ته...؟

عاتکې د خوب پر ځای بدریې ته وکتل هغې وویل : دا ما راغوښتی وه، سلمان وپوښتل : ته ولید دلته را واستولې؟

: هوکې! سهار د هغه نوکر د سرای مالك ته راغلی ؤ، هغه دا پیغام راکړی ؤ چې له سهاره زما په انتظار دي او څه ضروري خبره راته لري.

هغه د سرای مالك هم راغوښتی ؤ. هغه د خپل کور پر ځای له کوم دوست کره دی، ماته یې د تولو پیښو له کیسې وروسته دا امر وکړ چې سلمان ته کوم مهم پیغام لیږم لږ ځنډ په غرناطه کې ایسار شه، بیا هغه یو لیك راکړ او وېې ویل چې له عبدالمنان سره زما پلار ته ورشه د سعید لپاره دوا واخله او بیرته راشه همدلته زما انتظار کوه.

زه ابو نصر ته ورغلم، هغه چې لیك ولوست څو دوله دوایي راکړه او دا ټینگار یې وکړ چې که تر سبا پورې د سعید حالت ښه نه شو ماته خبر راکړې، که حالاتو اجازه راکړه نو پخپله به ورشم، یا به مې له شاگردانو څخه څوك ور واستوم، واخلې په دې کڅوړه کې هغه له دواگانو سره یو لیك هم ایښی دی.

سلمان کڅوړه بدریې ته ونیوه هغې په بیړه لیك پرانیست او په لوستلو یې بوخته شوه.

جعفر له جیبه دوهم لیك راوکیښ سلمان ته یې وړاندې کړ او وېې ویل:

واخله! دا هغه لیك دی چې ما یې ټوله ورځ په انتظار تیره کړه، سلمان په بیړه لیك پرانیست او په لوستلو یې مصروف شو د لیك مضمون داسې ؤ:

گرانه وروره!

زه هغه درېم کس یم چې په تیاره شپه کې مې له ملگرو څخه بیل شوم، ستا سره مې لیدل ډېر ضروري دي، څکه زما انتظار وکړه، زه به له یوه مهم کار څخه تر وزگاریدو وروسته ستا سره د لیدو هڅه وکړم. امکان لري ته غرناطې ته راشې، هغه زلمې چې د هغه په منځگړیتوب زموږ پته پیژندگلوي شوی په کوم کار پسې تللی دی او تر څو ورځو پورې به تاسو ته درنشي. خو ته باید پریشانه نشې، زه دلته یو بل دوست پیژنم د هغه په مرسته به له تا سره د اړیکو هڅه وکړم. سمدستي دی ته له هستوگنځي څخه مه راوزه، که تاسو په غرناطه کې خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوستانو ته کوم ضروري پیغام را استول غوښتل نو إن شاء الله ډېر زر به تاته زموږ یو اعتمادي استازی درشي. و السلام، دریم کس.
سلمان جعفر ته وکتل تري وېي پوښتل : ته دا قاصد پېژني چې څوك دی؟
: نه!
:ته پوهېږې چې د دې لیك لیکونکی څوك دی:
: نه! ما هغه نه دی لیدلی، او له ولید سره هم زما دوهم ځلې ملاقات نه دی شوی، سرای ته چې بیرته راستون شوم تر ماښامه مې انتظار وکړ، په دې موده کې دوه ځله عبدالمنان په ولید پسې ورغی او چې بیرته به راغی راته ویل به یې چې، د کوم سري پیغام چې باید ته ورسوی هغه چیرته تللی دی، ولید د هغه انتظار کوی او ته به هم په هر حالت د هغه انتظار وکړې، بیا د ماښام لمانځه نه وروسته یوه نوکر دغه لیك راوړ او وېي ویل چې ولید د څه کار لپاره بهر ته ُروان دی ځکه دلته نشي راتلای، عبدالمنان ویل چې د ښار د نورو ځوانانو په څیر یې بنایی ولید هم د غرنیو قبایلو د مشرانو لپاره استولی وی.
سلمان وویل :
ولید به د حامد بن زهره د شهادت کیسه درته کړې وی؟ د جعفر سترګې راډکې شوې وېي ویل : هوکې!
: هغه به تاته دا هم ویلي وی چې عام خلك باید له دې کیسې نه خبر نه شي؟
: هوکې! که هغه ماته د چوپ پاتې کیدو نه وای ویلي نو ما به د غرناطې په کوڅو کې چیغې وهلې وای.
سلمان وویل : ته باید د ولید په لارښوونه عمل وکړې اوس ته بیله ځنډه خپل کور ته د ځان رسولو هڅه وکړه او په منصور پام کوه، هغه باید په هیڅ حالت کې هم له کوره بهر ونه وزي.
جعفر اندیښمن شو وېي پوښتل : هغه ته څه خطر دی؟
: هوکې! عمیر او ملګرې یې کلي ته رسیدلي دی، زه ویرېږم چې د سعید ددرك معلومولو په خاطر به هغه څه جبر ونکړي، کورته د نیغ ننوتلو پرځای یو ځل څوك واستوه چې هغوی ستا د ورتګ په انتظار غلي نه وي.
جعفر په غوسه وویل : د هاشم زوی زموږ په کور کې دننه پل نشي ایښودلای، زه به یې غوښې وشکوم، خو تاته څه وږ معلومه شوه چې عمیر کلي ته رسیدلي دی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان لنډ لنډ پېښې ورته بیان کړې. جعفر تر لږ ځنډه په چوپه خوله هغه ته کتل: بیا یې وویل : په دې حال کې زه باید زر تر زره کور ته ځان ورسوم.

بدري وویل : که دې په کلي کې څه خطر احساس کړ، نو منصور دلته راولـه.

جعفر ځواب ورکړ: زما باور دی چې که عمیر څه جبر پرې وکړ کلیوال به ترسره پرې تیر شي.

عاتکې وویل : بیا هم ته باید ډیر پام وکړې.

تاسو چورت مه وهئ، زه چې کلي ته ورسیږم وضعه به داسې جوړه کړم چې عمیر ته هلته د تم کیدو امکانات نه وي.

سلمان وویل : کله چې هغوی په دې پوه شي چې عاتکه په کور کې نشته پوچوکارونو ته لاس اچولی شي، خو ته باید په هیڅ صورت کې هم احساساتی نه شي دوی باید ونه پوهیږي چې ته د حامد بن زهره په شهادت خبر شوی یې او پر ده شکمن یې، اوس ورځه، که زما له سعید سره پاتې کیدل ضروري نه وای نو له تا سره به یوځای تللی وم.

جعفر وویل : نه ! ولید ماته په وار وار دا ټینګار کړی چې ته باید همدلته پاتې شې، که خدای مه کړه کوم وخت ستا د مرستې ضرورت شي نو زه به درته پیغام واستوم.

سلمان وویل : راځه زه دې بهر ته رسوم.

جعفر څو شیبې په بې حسۍ سعید ته کتل او بیا یې اوښکې پاکولی له کوټې ووت.

لږ ځنډ وروسته هغه پر خپل اس پښه اړولې وه او سلمان ته یې ویل : که له ما سره د منصور غم نه وای نو یوه شیبه به هم له سعید څخه نه وای لرې شوی. زه له تا څخه یوه ژمنه اخلم، چې تر څو د سعید په اړه نه یې ډاډه شوی ته یې ملګري مه پریږده، که تا دا احساس کړه چې حالت یې د اندیښنې وړ دی نو ماته پیغام را واستوه.

سلمان هغه ته د تسلی په دود وویل : زه وعده کوم، خو ته باید دومره اندیښمن نه وې، إن شاء الله سعید به ډیر زر بیرته روغ شي.

: خو هغه تر اوسه بې سده دی؟

: دا د دارو اغیزه ده، په موجوده حالت کې هغه ته خوب ډیر ضروري دی.

: بیا هم زما په ګومان د ابو نصر په هدایت باید عمل وشي. زما پوره باور دی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کومې دواګانې هغه را استولې دي ډېرې به ورته ګټورې وي.
: ته غم مه کوه، سلمان ورته وویل:
جعفر هغه ته یو شیبه وکتل او بیا یې اس پونده کړ.

* * * * *

راتلونکې سهار عاتکه د سعید له بسترې سره نژدې په چوکۍ ناسته وه ا ...یمې یې ایستل، بدریه کوټې ته ورننوته او...
وړاندې ورغله د سعید په نبض یې لاس کېښود او بیا یې وویل : ما درته وویل چې ته خوب ته ضرورت لرې. اوس ته ولاړه شه په بله کوټه کې ویده شه، تا ده ته دوا ورکړې ده؟
: هوکې!
: مګر زه حیرانه یم چې دومره څنګه ولې را په خود نه شو؟
عاتکې ځواب ورکړ: ما چې دوهم ځل دوا ورځښله را په خود شو او تر ډېره وخته یې له ما سره خبرې کولې، بیا د شپې په درېمې برخې کې هغه په لړزه شو، ما غوښتل تا راوېښه کړم خو هغه زه منع کړم، بدرې په اندېښنه وویل : تا باید زه راوېښه کړې وای، تر اوسه یې تبه نه ده شکېدلې، اوس ته ځګه شه په بله کوټه کې ویده شه.
عاتکې ځواب ورکړ: اوس ماته خوب نه راځي.
: زما خورې! ستا خوب ته اړتیا ده، ولاړه شه!
بدرې په ډېره مینه ورته وویل.
عاتکه ځګه شوه بلې کوټې ته ولاړه او بدرې بیا د سعید نبض وکوت او پر کرسۍ کېناستله، څو دقیقې وروسته بوډا نوکر ورو ورو ور وټکولو او بیا دننه ورغی وې ویل : میلمه وایي که اجازه وي زه سعید وینم.
بدرې زر ټیکرې پر سر راسم کړ وې ویل : هغه زر راوله.
نوکر ولاړ او لږ څنګه وروسته سلمان کوټې ته ورننوت.
: مهربانی وکړې! بدرې وویل : بیا یې زیاته کړه : سعید د شپې بیا را په خود شوی ؤ، ظاهراً یې وضعه ښه معلومېږي خو زه یې د تبې په باب اندېښمنه یم.
سلمان د سعید د نبض له کتلو وروسته په کرسۍ کېناست او وې ویل : که یې مناسبه بولې زه به غرناطې ته ولاړ شم ډاکتر به راولم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه که یې ډاکتر ته ضرورت شو ستا پر ځای به بل څوك واستوم. هغوی خبری کولی چی مسعود په منډه کوټی ته ورننوت ویی ویل : صیب! جعفر بیرته راغی.
سلمان خفه شو بدریی ته یې وکتل او بیا یې مسعود ته وویل : هغه چیرته دی، دلته یې راوله!
مسعود بهر ته ووت او عاتکه له بلی کوټی راووته ویی پوښتل: جعفر راغی؟!
بدریی ځواب ورکړ: هوکی! مگر ته باید ویده شوی وای.
: زه د منصور په باب پوښتنه کوم خدای «ج» دی وکړی چی هغه کوم ښه خبر راوړی وی.
بیا یې سیکه بدریی ته نژدی کیناستله.

*****

لږ څند وروسته جعفر له مسعود سره یوځای کوټی ته ورننوت او له څیری یې ښکاریده چی کوم ښه خبر یې نه دی راوړی. هغه په ډیر زحمت خپلی سلگی‌ټمی کړی او ویی ویل:
صیب! کورته زما تر ور رسیدلو دمخه هغوی منصور نیولی ؤ او کوم لوری ته یې ورسره بیولی ؤ.
سلمان له ځایه اوچت شو ویی ویل: چا؟
: عمیر او د هغه ملگرو، هغوی زما میرمن ته دا گواښونه هم کړی وو چی که عاتکه زر کورته راستنه نه شوه نو بدل به یې له منصور نه اخلی.
د سلمان په پوښتنه جعفر زر زر کیسه ورته تیره کره.
سلمان بیا وپوښتل : هغوی کومی خواته تللی دی؟
: ماته معلوم نه دی، ما پر سرك نه دی لیدلی.
: تا د عمیر له کوره معلومه نه کره؟
: نه! امکان لری هغوی له هغه ځایه تللی وی، ما په دوی پسی د ورتلو پرځای دا ضروری وبلله چی تاسو ته خبر درکرم.
عاتکی چی دا واوریدل سر یې کلك ونیو بیا یې وویل : د دی ټول مصیبت سبب زه یم خو زه دا نه خوښوم چی زما په سبب د سعید وراره ته څه تکلیف ورسیږی.
زه همدا اوس بیرته تلو ته تیاره یم.
له دی سره یې په سترگو کی اوښکی راوخوټیدی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وویل : پردی خبرو به وروسته فکر وکړو، سمدستی ما پرېږدی چی له جعفر نه پوره معلومات ترلاسه کړم، مسعوده ته زر تر زره زما اس تیار کړه.
مسعودِ له کوټی څخه ووت او سلمان له جعفر څخه وپوښتل : ته سیده دلته راغلی یی؟
: هوکی!
: په لاره کی خو به دی څوك نه وی لیدلی چی په تا پسی وی؟
جعفر وویل : زه چی له کوره راووتم د خوړ پلی غاړی څخه یو سپور راپسی شو.
سلمان په غوسه وویل : تا چی د منصور په اړه واوریدل بیا دی هم دا په خیال کی در ونه گرځیدل چی ستا تگ راتگ به څارل کیږی؟ که د هغوی کوم جاسوس په تا پسی را روان وی نو تا خو دی کلی او کور ته د هغه لارښونه وکړه.
جعفر وویل : د شپی په وروستی برخه کی ما هغه ونه لیدای شو چی څوك دی، زموږ په منځ کی ډېره فاصله وه، بیا چی زه کلی ته را نژدی شوم شکمن شوم اس می ودراوه او په فکر کی شوم.
سلمان وویل : هغه تردی کلی درسره راغلی او ته دومره احمق یی چی نیغ دلته راغلی!
: جعفر وویل : صیب! له ما څخه اشتباه خامخا شوی ده خو ته لږ په داډ زما خبره واوره! امکان لری بیا می دومره احمق ونه بولی.
کلی ته چی را نژدی شوم پر دی باوری شوم چی هغه په ما پسی دی ځکه چی جومات ته نژدی شوم له اس څخه پلی شوم. اس می په ونه پوری وتاړه او جومات ته ننوتم، له نیکه مرغه د سهار اذان وشو او څو تنه لمونځ کوونکی راټول شوی وو، ما د جومات له غولی څخه د دیوال له څنگه سرك ته وکتل هغه سپور لږ لری ولاړ ؤ، زما باور ؤ چی هغه زه جومات ته د ننوتلو په وخت کی لیدلی یم او ترڅو زما اس د سرك تر څنگ وی دی به داډه وی چی زه په جومات کی یم، ځکه خو زه له شا څخه پر دیوال راواوښتم او له جومات څخه راووتم.
له یوه اوږده چکر وروسته می ځان دلته رارسولی دی. زما باور دی چی تر څو خلك له لمانځه څخه وزگار نه شی او بهر راونه وزی هغه به دا گومان نه کوی چی زه په جومات کی نه یم او بل لوری ته تللی یم.
سلمان لږ داډه شو ورپی ویل : اوس ته ورځه همدغسی جومات ته ننوزه او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازی څخه ووځه او غرناطی ته مخه کړه، زه به په لاره کی درسره ملګری شم، ستا له څه حرکت څخه باید دا معلومه نه شی چی ته پر هغه شکمن شوی یی.

جعفر وویل : که تاسو څنګ وکړی نو زه به په غرناطه کی په همغه سرای کی ستاسو انتظار کوم.

: ته عادی مزل کوه، زه به نه ځنډیږم.

ورځه اوس بیړه کوه!

جعفر په منډه له کوټی څخه ووت.

بدریی وویل : ته څه کول غواړی؟

سلمان ځواب ورکړ: زه تاسو ته د دی زمینه برابرول غواړم چی سعید له دی ځاینه وباسی کوم بل ځای ته یی ورسوی، دی کلی ته نژدی کوم بل ځای شته چی تر دی زیات خوندی او په امن وی؟

بدریی ځواب ورکړ: د شیخ ابو یعقوب کلی له دی ځایه یوازی دوه نیم میله لری دی، هغه څلور ورځی له موږ نه وړاندی خپل کور ته راغلی دی. که زه هغه ته خبر ورکړم نو په خوښی به سعید ته په پناه ورکولو راضی شی. خو په داسی حال کی د سعید وړل خطرناک دی.

: که هغه جاسوس یوازی وی نو دلته سملستی سعید ته څه خطر نشته، زه به په لاره کی ورسره ټکر شم، خو بیا هم سعید او عاتکه هر وخت باید له دی ځایه وتلو ته چمتو وی... هغه کلی کوم لوری ته دی؟

بدریی ځواب ورکړ: ختیځ لوری ته زموږ د کور سره نژدی لاره تیره شوی ده، خو دا لاره ډیره سخته ده، یوه اوږده خو هواره لاره زموږ له کلی څخه دوه میله لری له سرکه بیله شوی ده او په تنګه دره کی د ابو یعقوب تر کلی پوری رسیدلی ده، خو په هغه لاره د خلکو تګ راتګ وی ځکه خو که ضرورت شو نو سعید باید په غرنی لاره هغه کلی ته ورسوو.

سلمان وویل : که تاسو پر شیخ ابو یعقوب اعتماد کولی شی نو دلته یی راوغواړی!

بدریی ځواب ورکړ: هغه زما د میړه ډیر ښه اندیوال ؤ. هره دوهمه دریمه ورځ زموږ د احوال د پوښتنی لپاره راځی!

عاتکی وویل : که کور ته زما په بیرته ستنیدلو سره د سعید او منصور د سرونو خیر وی نو زه تیاره یم. سعید هم پردی ډیر ناکرار ؤ چی زه ولی دلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلی یم.
سلمان ځواب ورکړ: سعید دا نه خوښوي چې تا هغه لوګمارو ته وسپاري، د هغوی لاسونه د حامد بن زهره په وینو رنګ دي، تاسو په خپله قرباني منصور نشې راژغورلی، اوس د خبرو وخت نه دی که نه نو ستا پر دی قانع کول راته ګران نه دي چې که ته د هغوی په لاس ورغلی نو لاسونه به یې د سعید شارګونو ته ورسیږي.
سلمان د دروازې په لوري ولاړ او بیا یې بډریې ته مخ راواړاوه ویې ویل:
تاسو پر دوی پام کوی.
: تاسو د دوی غم مه کوی خو...!
سلمان زر بهر راووت او بډریې خپله خبره پوره نکړای شوه.
*****
له کلې نه نږدې دوه میله لرې له جعفر سره دوهم سپور ولیدل شو، هغوی په عادي رفتار مزل کاوه، لږ ځنډ وروسته سلمان هغوی ته نږدې ور ورسید او د خپل اس جلب یې راکش کړ، له جعفر سره روان سپور یو زلمی ؤ چې په یوه شین وزمه رنګ اس سپور و، سلمان خپل اس د هغه له اس سره نژدې کړ تری ویې پوښتل :
دغه سړك غرناطې ته تللی دی؟
: هوکی! هغه په بې پروایی ځواب ورکړ او د اس رفتار یې لږ ګړندی کړ.
سلمان بیا وپوښتل : غرناطه له دې ځایه څومره لرې ده؟
نا آشنا ځواب ورکړ: غرناطه هغه مخامخ ښکاري، ته له کوم ځایه راغلی یې؟
سلمان ځواب ورکړ: زه له ډیر لرې ځایه راغلی یم، ته هم غرناطې ته روان یې؟
ځوان د ځواب پر ځای اس پونده کړ او څوګامه وړاندې شو.
جعفر په خپ غږ وویل : دا هماغه دی!
: ماته معلومه ده خو دا ځای د حملې لپاره مناسب نه دی، څو تنه دې لوري ته را روان دي او لکه چې په هغوی پسې یوه ګاډۍ هم را روانه ده، تر څو هغوی وړاندې نه دي تیر شوی ته داده راسره روان اوسه زموږ له خبرو نه باید دا ښکاره نه شي چې دواړه سره پیژنو.
هغه وړاندې روان وو، د شین وزمه اس سپور اوس اندیښمن و او په وار وار یې شاته پسې راکتل، تر څه وخته دیرش څلویښت ګامه فاصله د دوارو ترمنځ پاتې وه، بیا نا آشنا تګ ورو کړ او چې سلمان ورنژدې شو په زوره یې جعفر ته وویل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ډیر له لری راغلی یم، ما چی تر دی وړاندی غرناطه لیدلی وه هغه وخت زه ډیر کوچنی وم، دوهم ځلی ترڅو ساعته زیات ماته د ابساریډو فرصت په لاس رانغی، د غرناطی وضعه دومره خرابه وه چی کاکا می سمدستی له هغه ځایه د تلو امر راته و کړ، اوس ماته دا معلومه نه ده چی د هغه به څه حال وی؟ له جګړی وروسته د هغه هیڅ احوال نه دی راغلی.

مخکینی سپاره بیله دی چی ده ته وګوری دا خبری اوریدی، لږ چی نور وړاندی ولاړل دری تنه چی یو یی په کچره سپور و په مخه ورغلل او تری تیر شول. بیا سلمان څو دقیقی پر هغوی پسی د ګاډیوانتظار وکړ، د ګاډی خاوند چی پنځلس شل ګامه ور نژدی شو دواړه لاسونه یی اوچت کړل. دا عثمان ؤ، خو سلمان د دی پرځای چی هغه ته پام وکړی خپل اس یی پوندہ کړ، د شین وزمه اس خاوند په بیره وغوښتل چی ځان یوی خواته کړی خو سلمان ناڅاپه پری ور تیت شو او یو لاس یی د هغه تر ملا راوڅرخاوه هغه یی له زین څخه راپورته کړ او لاندی یی وغورځاوه. له دی سره سلمان په بل لاس د اس جلب راکش کړ خو ګړندی اس څو ګامه وړاندی تیر شو او بیا ودرید.

غورځیدلی زلمی څو شیبی بی حرکته پروت ؤ، بیا زر راپورته شو او توره یی وکښله، سلمان هم بیرته راوګرځید او له اس څخه پلی شو د هغه مخی ته راغی، په دی ځنډ کی جعفر هم له اس څخه پلی شو او توره یی را ایستلی وه، خو سلمان ورته وویل :

جعفره! ته شاته شه او زموږ اسونه ونیسه. نا آشنا په ډیره تیزی حمله وکړه، خو سلمان پر خپله توره د هغه حمله ودروله، بیا د هغوی توری سره ټکر شوی. سلمان څو دقیقی دفاع کافی وبلله، خو بیا یی یو پر بل پسی څو حملی وکړی او مقابل لوری یی په شا تلو ته اړ ویست، لږ ځنډ وروسته هغوی له سرك نه لاندی کیوتلی وو، نا آشنا زلمی ناڅاپه پل بدل کړ او د ځوابی حملی هڅه یی وکړه خو په سلمان یی داو ونه چلیده او یو ځل بیا مات شو او پر شا ولاړ، چی بیا د اوبو په یوه وړوکی ډنډ کی وغورځید ورسره سم د سلمان د توری څوکه د هغه پر خیټه ولګیده. هغه ورته وویل : جګ شه! زه یو ځل بیا موقع درکوم.

نا آشنا وپوښتل : ته حوك یی؟

: اوس به درته معلوم شی راجګ شه؟نا آشنا توره یوی خواته وغورځوله او له کندی څخه راوچت شو دواړه لاسونه یی اوچت کړل ویی ویل : زه خپله ماته منم!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وپوښتل : ملګرې دې چیرته دي؟
:زما ملګري ؟
: هوکې! ستا ملګرې! سلمان په درانه غږ وویل او بیا وراندې ورغی د هغه پر مرې یې توره ورکینبوده. هغه په ویریدلی لهجه ځواب ورکړ: صیب! له ما سره هیڅوك نشته، زه یوازې غرناطې ته تلم او دغه سړې مې په لاره کې ملګرې شو.
سلمان وویل : ته دا خوښوې چې همدغه وړوکې کنده دې قبر شي؟
: مګر زما ګناه څه ده؟
: ستا ګناه دا ده چې د حامد بن زهره له وژونکو څخه یې، تاسو یو معصوم ماشوم تښتولی دي. او اوس ته د عتبه او عمیر په امر د هغه په نوکر پسې راغلی یې. ستا هیڅ خبره له مانه پټه نه ده، ستا ملګرو د منصور له تښتولو څخه وروسته دا امر تاته کړی چې راشه غلې د دې کور څارنه کوه او که د شپې څوك تري راووتل ورپسې ورشه او دا معلوم کړه چې هغه چیرته ځي؟ ځکه چې یو د شریف سړې زوی چیرته غلی شوی دي او د دښمن جاسوسان د هغه د نیولو هڅه کوي.
نا آشنا د ځواب پرځای په حیرانۍ سلمان ته کتل.
سلمان مخ واړاوه او عثمان ته یې وکتل چې د هغه اس یې رانیولی ؤ او دوی ته نژدې ورغلی ؤ. هغه وویل : جعفره! ماته د دې سړي د خولې چوله کولو په خاطر یوازیتوب ته ضرورت دي، ته یې سمدستي لاس او پښې وتړه، بیا یې بندي ته پر ګاډي د سپریدو امر وکړ او هغه هم سمدستي ومانه، جعفر یوه رسۍ را خلاصه کړه د هغه لاس او پښې یې وتړل او پر خوله یې یوه ټوټه ورننویستله.
سلمان پر خپل اس سپور شو او عثمان دواړه نور اسونه پر ګاډي له شانه پسې وتړل او بیا یې سلمان ته وویل:
: صیب زه تاته څه وایم!
: ووایه!
عثمان د هغه د اس جلب ونیوله ګاډي څخه څوګامه لرې ولاړل ویې ویل : زه عبدالمنان د تپې د پوښتنې په خاطر را استولی یم. هغه دا هم راته وویل چې ولید په یوه مهم کار پسې تللی دي، خو هغه سړي چې تاته یې لیك را استولی ؤ ډیر زر به له تا سره د ملاقات هڅه وکړي، د ډاکتر په باب هغه وویل چې سمدستي له غرناطې څخه د هغه بهر ته وتل خطرناك دي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حکومت جاسوسان ډیر ځك دی، خو که هغه تاسو راغواړی نو نن یا سبا ته به یی ورته راواستوو.

سلمان وویل : ډیر ښه اوس تـه زر ځان کلی ته رسوه موږ به په ګاډی کی واښه درواچوو او تا به بیرته واستوو. امکان لری چی پر وښو برسیره یو یا دوه تنه هم درسره بوزی.

ته خو واده یی چی په دروازه کی به دی ګاډی نه تلاشی کوی؟

: که څوك تر وښو لاندی غلی شوی وی نو پهره داران یی نه تلاشی کوی، خو که تاسو څه خطر احساسوی نو د دی بندوبست کیدای شی چی په دروازه ډیر اعتمادی کسان زموږ هرکلی وکړی او کوم پهره دار ګاډی ته د راکتو جرئت هم ونه کړی.

: ستا دا مطلب دئ چی ترتلو د مخه ته ږږ عبدالمنان ته پیغام استولی شی چی په دروازه کی لـه پهره دارانو څخـه د خوندی کیـدو پـه خاطر د هغـه د مـرستی ضرورت دی؟

: عثمان موسکی شو، موږ یوه داسی سړی ته پیغام استولی شو چی د ضرورت په وخت کی د غرناطی هری دروازی ته ستاسو هرکلی ته په سلګونو تنه استولی شی.

: هغه څوك دی؟

: آغا ویل چی هغه دریم سړی دی چی استازی یی هر وخت هغه ته ستا پیغام ور رسولی شی.

: خو هغه استازی یی څوك دی؟

: صیب! هغه استازی په هوا کی الوزی، تا زما په ګاډی‌کې د کوترو یو کپس ونه لید، ما څلور کوتری درته راوړی دی، او آغا چی دغه کپس ماته سپاره را ته ویی ویل:

دا د دریم سړی سوغات دی، او تـه د ډیر سخت ضرورت پـر وخت کـار تری اخستلی شی. کـه سعید تـه کوم خطر وی نـو یوازی یوه کوتره والوزوی. هغه بـه لـه پیغام پرته وپوهیږی چی د سعید مرستی ته اړتیا ده، نوری کوتری ورروسته درته په کاریدای شی، تاته به د سړی د استولو ضرورت نه کیږی.

: ډیر ښه اوس زر کلی تـه د ځان رسولو هڅه وکړه، لـه هغه ځایه په ګاډی‌کی واښه بار کړه موږ بـه بیرته درسره راځو، پـه لاره کی بـه پـه کوم مناسب ځای کی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جعفر دغه سړی کوز کړی او زموږ انتظار به کوی.

عثمان ورېل : ما هم دا فکر کاوه چی کلی ته د هغه بیول خطرناك دی، د کلی خلك چی هغه وويني پری راټول به شی، له دی ځایه لږ لری د کروند گرو څو څپرې تر اوسه پوری تشی دی، ته دی هلته غلی کولی شی.

هغه لوری ته د خلکو تگ راتگ هم زیات نه دی.

عثمان دا ورېل او په گاډی کی کیناست، نژدی له نیم میل مزله وروسته عثمان گاډی کیڼ لوری ته وگرځوله او بیا نیم میل نور په کنده کپره لاره له مزله وروسته پنځلس شل خامو کورونو ته ورسیدل.

عثمان له لاری څخه نژدی پنځوس گامه لری د کلی د وروستی کور په مخ کی گاډی ودروله.

جعفر زر راکوز شو بندی یی په اوږه کړ او دننه یی یووړ، عثمان دواړه اسونه له بگۍ نه خلاص کړل او په غولی کی یی دننه وتړل، لږ ځنډ وروسته عثمان او سلمان بیرته تللی وو او جعفر په یوه کوټه کی پر بندی پهره کوله.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عاتکې پریکړه

مسعود چې د سلمان اس ولید چې حویلی ته ورننوت ورمنډه یې کړل او د اس جلب یې ونیو، هغه غوښتل څه ووایې خو سلمان خبروته پرې نښود او له اس نه راکوز شو ویې ویل:

: زه زر بیرته روان یم، د اس څخه د زین اخستلو ته ضرورت نشته، ته اس وتړه بهر پر سړک ودریږه، تر لږ ځنډه به هغه ځلك چې کلې ته په وښو پسې راځي را ورسیږي، ته د هغه ګاډي هم دننه راوله او د هغه لپاره سمدستي واښه برابر کړه، زه د یوه ضروري کار لپاره له هغه سره ځم.

مسعود پوښتنه وکړه: ته چې په کوم سړي پسې ورغلی هغه څه شو؟

: ته د هغه غم مه کوه هغه زموږ په ولکه کې دی، اوس د تپې وضعه څنګه ده؟

مسعود ځواب ورکړ: لږ ځنډ وراندې هغه ډېر ناکراره ؤ، خو اوس ویده دی.

سلمان په بیړه د کور د هستوګنې کوټو ته ولاړ، اسما په انګړ کې ناسته وه، هغه زر راجګه شوه او چیغې یې کړې: مورجانې! مورجانې کاکا جان راغی. بدریه د منځ له کوټې راووتله او سلمان یې دننه ورسره بوت، په پراخه کوټه کې یو عمر خوړلی سړی پر کرسۍ ناست ؤ چې پر سپین ږیرتوب برسیره زیات روغ او ځواکمن معلومیده.

بدرې وویل : دا شیخ ابو یعقوب دی.

ابو یعقوب جګ شو او سلمان وړاندې ورغی لاس یې ورکړ، بدرې وویل:

ما ستا له تلو وروسته د ده د رابللو اراده کوله خو ده پخپله تشریف راوړ، ته ډېر زر بیرته راغلې، د هغه سړي په باب څه معلومات وشول؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان ځواب ورکړ: هغه ربښتیا هم د قاتلانو جاسوس ؤ، خو اوس موږ ته څه خطر نشي جوړیدای، هغه ټپی دی او ما دلته نژدې جعفر ته لاس او پښې تړلې پریښې.

د بدریې او ابو یعقوب د پوښتنو په ځواب کې سلمان ټوله کیسه ورته تیره کړه.

بدریې وویل : د یعقوب کاکا هم دا نظر دی چې په دې حالاتو کې د ددوی کلې د سعید لپاره ډیر مناسب دی.

ده خپل کلي ته پیغام استولی دی، له هغه ځایه به څو تنه راشي، او إن شاء الله چې ماښام شي سعید به له غزنې لارې هلته ورسوو. خو زه اوس له یوې بلې اندیښنې سره مخ یم، عاتکه خپل کورته تللې ده.

: څه وخت؟ سلمان په حیرانی هغې ته وکتل او ویې پوښتل.

: لږ ځنډ وړاندې، ستا له تلو څخه نژدې نیم ساعت وروسته سعید را په خود شو، چې سترګې یې وغړولې لومړنی پوښتنه یې دا وه چې تر اوسه پورې جعفر د منصور په اړه کوم احوال نه دی را استولی؟

موږ د هغه دپام غلطولو هڅه وکړه خو عاتکې ته د اوښکو ایسارول ممکن نه وو، هغه څو شیبې موږ ته په چوپه خوله کتل بیا یې چیغې پیل کړې:

تاسو له مانه څه خبره پټوی، ما لومړی هغه ته د ډاډ ورکولو هڅه وکړه چې تاسو «سلمان» هم په منصور پسې تللی یاست. او موږ ته به ډیر زر یو ډاډمن احوال راشي، او بیا چې موږ ته د یوې خبرې د پټولو امکان نه ؤ نو په ویره ویره مو د هغوی پر کور حمله او د منصور د تښتولو پیښه ورته یاده کړه، هغه تر لږ ځنډه د بې وسې په حالت کې موږ ته کتل، بیا ناڅاپه راپورته شو او له کوټې څخه یې د وتلو هڅه وکړه خو دروازې ته نژدې ولوید، مسعود هغه راپورته کړ او په بستره یې واچاوه، په ډیر زحمت ما د خوب دوا پرې وخښله او تر لږ وخته د لاس او پښې وهلو او غړمبیدو وروسته ویده شو.

: بیا څه وشول؟

سلمان په سوالیه نظر بدریې ته کتل، عاتکې چې د هغه دا حالت ولید ناڅاپه یې د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه، هغې پخوا هم څو ځله ماته وویل چې که هغو ظالمانو منصور ته څه زحمت ورکړ نو سعید به ما بالکل ونه بخښي او زه به د هغه له قیده را خلاصولو په خاطر تر سر هم تیره شم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د هغې د ايسارولو ډېرې هڅې وکړې، خو اراده يې کلکه وه، هغې ويل چې که زه کور ته ولاړه نه شم د منصور او سعيد دواړو ژوند په خطر کې دی، زما له عمير څخه د څه خير تمه نشته خو د خپل تره نه اوس هم تمه لرم چې هغه به د حامد بن زهره د زوی او لمسی د ژغورنې په اړه زما غوښتنه رد نه کړي، که نه نو زه به په کلې کې يو توپان راپورته کړم.

سلمان ووېل : هغه يوه زړوره نجلۍ ده، او زه پوهېږم چې د منصور د تښتولو نه وروسته د دې په ضمير کوم بوج ؤ له هغه نه يې د ځان ژغورلو په خاطر ځان پخپله قربانۍ ته وړکړ، خو هغه ته دا ولې په خيال کې ورنغلل چې کور ته ولاړه شي نو دا پوښتنه به ترې کيږي چې ته چيرته وې؟ او بيا به هغوی نيغ دلته راځي.

بدريې ځواب ورکړ: له هغې سره د دې خطر احساس ؤ خو ويل يې چې زه به په اور کې ځان واچوم مګر د سعيد درك به ورنکړم، د هغوی د غلطولو لپاره د دې په ذهن کې ډېر تدبيرونه وو، هغې ماته دا وويل چې زه به نيغه د خپل کور پر ځای ماښام مهال د جنوب له لوری کلي ته ننوځم، او کله چې دوی رانه پوښتنه وکړي نو ځواب به ورکړم چې ماته د سعيد د کوم ملګري په لاس دا احوال راغی چې د هغه پلار يې وژلی دی او دی د خپل ځان د ژغورلو لپاره چيرته لرې روان دی، اوس د يوه تپي ملګري په سبب په يوه غار کې پټ دی، هغه پر هاشم کاکا او عمير شکمن ؤ ځکه خپل کور ته رانغی، زه يې د ځای معلومولو لپاره تللې وم، هلته څو نور مجاهدين هم د دوی مرستې ته ورغلي وو، اوس زه په داډه زړه بيرته راستنه شوم چې دوی به څو ميله نور تللي وي او له خطر څخه يې ځانونه ايستلي دي.

سلمان ووېل : خدای «ج» د وکړي چې د هغې دا پلان کامياب وي، خو زما انديښنه ده چې هغه هلته په تلو اشتباه وکړه، هغه به عمير تير باسي او بنايي خپل کاکا هم دوکه کړای شي خو عتبه ماته خطرناك سړی ښکاري، که هغه لږ شك وکړي نو پر منصور به د تکليف اخطار ورکړي او دا به رښتيا ويلو ته مجبوره کړي.

ابو يعقوب چې تر اوسه پورې چوپ ؤ او خبرې يې اوريدلې ووېل : تاسو ډاډه اوسئ، زه هاشم ډېر ښه پيژنم، او د قبايلي مشرانو له خوا هغه ته د دې پيغام ذمه واري اخلم چې دوی ته دسيسې معلومې شوې دي او د حامد بن زهره پر لمسي به

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظلم وړنه زغمي، خو اوس سمدستي مسئله دا ده چې سعيد زر تر زره له دې ځايه وباسو.

سلمان ووېل : پخوا زما هم دا نظر ؤ چې دې بايد سمدستي ستاسو ځاى ته ورسوو. خو اوس تقدير يو بل سبب پيدا کړ، لږ ځنډ وروسته به له دې ځايه د وېښو يوه ګاډى روانيږي. موږ سعيد په هغې کې غرناطې ته رسولى شو، هغه ته به خامخا زحمت وي خو دغه سفر به ستاسو د کلي د غرنيو لارو نه ډېر آسانه وي.

ما د سعيد په نوکر پسې راغلي جاسوس هم غرناطې ته بيول غوښتل خو هغه به اوس ستا سره بندي وي، اس يې بايد همدا اوس درسره بوزې او چيرته يې غلى کړې.

بدريي ووېل : که سعيد يو ځل غرناطې ته ورسيږي نو هلته به هيڅ خطر ورته نه وي، هلته به په زرګونو آزادي غوښتونکي پرده ځان قربانولو ته تيار وي خو که په دروازه کې يې ګاډى ولټوله بيا به څنګه کيږي؟

سلمان ځواب ورکړ:

د دې خبرې بندوبست شوى دى، آزادي غوښتونکو ته به تر لږ ځنډه د هغه د روانيدو خبر ور ورسيږي. او هغه خلك به په دروازه کې زموږ هرکلي ته راغلي وي چې پهره داران د هغوى په وړاندې ګاډي ته د نيغ کتو جرئت نه لري.

سلمان ځواب ورکړ: دريم سرى د ګاډي د خاوند په لاس ځلور کوترى را استولي دي، ماته يوازې د يوې رقعې ليکل ضروري دي خو د عاتکې په اړه زه اوس هم ډېر پريشانه يم، که ماته دا معلومه واى چې تر مابنام به دا چيرته وي نو ما به اوس جعفر ور استولى ؤ، او دا احوال به مې ور کاوه چې کورته ولاړه نه شي هلته يې تګ خطرناك دى.

بدريي ووېل : نه! هغې پردې ډېر تينګار کاوه چې ترڅو زه له تاسو سره احوال ونه نيسم څوك دې په ما پسې د راتلو هڅه نه کوي، ستاسو په باب هغې ويل چې د سعيد او منصور څخه پرته ستاسو مرسته هم زه خپله ذمه واري او مسئوليت ګڼم زه به غدارانو ته داسې ور فهموم چې يو مجاهد له حامد بن زهره سره راغلى ؤ هغه هم له سعيد سره د جنوب په لورى تللى دى چې د غدارانو پام په بل لورى واوړي.

ابو يعقوب ووېل : اوس ستا په اړه بدريي خبره وکړه او د اوسنيو حالاتو په پام کې نيولو سره خپل کور ته د عاتکې له ستنيدو وروسته بنايي د هغو خلکو تر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید هم زیات ستا په باب اندیښنه وی، ځکه خو ته باید زیات پام وکړی، زما څو تنه به د ښار تر دروازی ستا په مخکی او وروسته بدرګه درسره روان وی دخطر په وخت کی به ستاساتنه کوی.

انشا،الله په غرناطه کی به ډیر زرزموږ ملاقات وشی.

بدریی وویل : زه به په کومی لاری دعاتکی احوال واخلم که کومه ضروری خبره وه نودابو نصر په واسطه به تاسوته احوال در کړم، امکان لری پخپله غرناطی ته درشم، ماچی سعید ته کومه دوا ور کړی ده هغه به تر ډیره پری په هوښ رانشی، بیا هم تاسو داحتیاط لپاره یو څه دوا ګانی درسره یوسی.

بوډا نو کرکوټی ته راننوت اودکوترو کپس یی دسلمان په مخکی کیښود ویی ویل:

دګاډی خاوند راغی ، مسعود هغه ته وانښه راتولوی سلمان اسما ته وویل چی قلم اوکاغذ ورته را وړی بیا پر کرسۍ کیناست او به بیړه یی څو کرښی ولیکلی، ترهغی وروسته یی له کپس نه یوه کوتره را وایستله او په نری تاریی لیک دهغی پرپښه وتاړه بدریی ته یی وویل:

نوری کوتری به له تاسره وی ، زه به جعفر بیرته راواستوم، خو هغه سمدستی کورته دتلو پر ځای باید یوه ورځ وروسته ولاړ شی، ظاهراً ددی خبری امکان هیڅ نشته چی عمیر دمنصور له تښتولو وروسته په خپل کور کی دپاتی کیدو جرئت وکړی بیا هم ترڅه ځنډه دجعفر دلته پاتی کیدل ضروری دی. بیا که له هغوی نه څوك هلته وو هم دی به ووایی چی نیغ له غرناطی څخه را غلی یم هلته چی دسعید څه دوستان ماولیدل له دی څخه خبر نه وو چی هغه چیرته دی.

ته له هغو کوترو څخه یوه ده ته ور کړه اوزما نه خوا داهدایت ورته وکړه چی دعاتکی احوال واخلی او بیا موږ ته احوال راواستوی، زه به یی له دریم کس څخه خبر اخلم.

سلمان چی له کوره بهرته ر اووت لیك وړونکی کوتره یی والوزوله ،کوتره په هواکی ترکوریو چکرراوګرځیدله اوبیا نیغه دغرناطی په لوری والوته.

سلمان چی بیرته راغی دابو یعقوب په مخکی کیناست ویی ویل : جعفر به دلته تربیا راتګ دمخه ستادیوه تن په ملګرتیا بندی ستاسوکلی ته ورسوی، ماغوښتل له هغه نه څو خبری معلومی کړم.

خو هغه به په آسانه درازونو را سپړلوته چمتو نشی، ځکه خو ما هغه جعفر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته وسپاره اوتری راغلم هغه ویل چی زه دداسی خلکو په چاره پوهیږم، په لاره کی به زه دهغه له چلن څخه ځان خبر کړم، که نه نو بیا به هغه زه ستارحم اومهربانی ته حواله کوم.

بوډا نوکربیا کوټې ته را غی اوابو یعقوب ته یی خبر ور کړ چی ستا له کلی څخه شپږ کسه سپاره راورسیدل اولس تنه نور په هغوی پسی پلی راروان دی.

ابو یعقوب خلکو ته دهدایت ور کولو لپاره بهرته ورووت اوسلمان څودقیقی له بدریی سره ترخبرو اترو وروسته جگ شو ویی ویل:

زه هم یوځل کوچوان گورم اوراځم.

یوساعت وروسته له وښو ډکه گاډی دهستو گنی د کوټو مخی ته دریدلی وه، سعید یی په درانه خوب ویده پکی څملاوه او په وښو کی یی پټ کړ.

بدریه اواسما په دروازه کی ولاړی وی کله چی گاډی روانه شوه سلمان هغوی ته نژدی ورغی دواړه لاسونه یی داسما پرسرکیښودل هغی سرځوړند کړاو په سلگیو شوه، بیا لږ راتکیه شوه ویی ویل:

ته خو به بیرته راځی که نه اوس به زموږ سپی دشپی مهال هم تاته نه غپیږی.

بدریی وویل : لوری ! ته دژړا پر ځای ده ته باید دعا وکړی.

سلمان چی بدریی ته وکتل دهغی په ستر گو کی هم اوښکی ځلیدی، هغه پر خپل زړه له زغم څخه وتلی بوږ احساس کړ بدریی اسما ته پام ور واړاوه ویی ویل:

اسما! ددی هیواد هرسر ته د سلامتی په خاطر دخپلو معصومو خویندو اولونو ددعا گانو اړتیا ده ستاسو دکور سپی له یوه ناآشنا میلمه سره بلدیدای شی خو کاشکی دهغو بی وسه انسانانو چاره له ماسره وای چی ټول اولس بهرنیولیوانو ته په مخ کی غورځوی.

بیا یی په ډیر زحمت خپلی اوښکی راایساری کړی اوبدریی ته یی وکتل:

زه نه پوهیږم چی تاسو به بیا چیرته او په څه ډول حالاتو کی ولیدای شم، خو که الله تعالی زه د خپل نیمگړی کار د بشپړولو لپاره ژوندی پریښودم نو تل به په دی خبره ویاړم چی له تاسو سره د پیژندگلوی او لیدو نیکمرغی را په برخه شوی وه، ما د الحمرا د لیدو ډیره مینه درلوده، خو اوس دغه کور ماته له هغی نه زیات له دبدبی ډک ښکاری.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به تل دا دعا کوم چې د اندلس له افق څخه د مرګ تیارې لیرې شي، خو که خدای «ج» مه کړه غلامي زموږ برخه ګرځېدلې وي نو بیا به دا خیال ما ډېر ځوروي چې هغه ښځه چې په څېره کې یې داولس د تیرو عظمتونو داستانونه لیکل شوي وو د مرګ په تیارو کې سرګردانه ده.

بدریې په غمجنه لهجه ځواب ورکړ:

د اولس د لوښو د عزت او ذلت مسأله د اولس د زامنو په غیرت او همت پورې اړه لري، بیا هم که د ورکیدو او مرګ لاره غوره کوونکي ولس یوه بې وسه ښځه د عزت ورکنې نو له تا څخه مننه کوم او زه داسې احساسوم چې دا زموږ وروستې لیدل نه دي.

سلمان د نوکر له لاسه د اس جلب واخست او خدای «ج» پامان یې وویل پرې سپور شو، له کوره تر راوتو وروسته د دغې ساده، له وقار او حیا څخه ډکې ښځې څو انځورونه د ده تر سترګو کیدل او ده ته هر انځور تر بل زیات په زړه پورې او جذاب ښکاریدو.

له هغې سره د سلمان لومړۍ ځل لیدل په داسې حالت کې شوي وو چې که هغه د غیر معمولي شخصیت خاونده نه وای هم نو د یوې ښځې د ایثار او خلوص او د یوې ځوانې کونډې صبر او زغم او د یوه تپي په خدمت کې د دې خلوص او خواخوږي او بالاخره له یوه نا آشنا مسافر سره د مخامخ کیدو پر وخت د دې اعتماد او جرئت بس ؤ چې دی ئې تر اغیزې لاندې راغلی وای.

بیا په لومړۍ ځل چې هغې له ده سره په کوم جرئت خبرې وکړې دې یوازې تر اغیزې لاندې رانه غی بلکې رعب یې پرې ولوید، خو بیا هم بدریې چې په خپل ښځینه حسن او جمال او خپله بې پروایي د ده د روح په تل کې د ژوند د کتاب په څیر کومې اغیزې پریښودي د هغې سهې احساس ده ته هغه مهال وشو چې کله یې رخصت ترې اخست.

*****

له کلې لږ لرې هغه له عثمان سره مخ شو، بیا یې ناڅاپه دا احساس کړه چې له بدریې څخه ډېر پراوه لرې شوی دی او وړاندې هر ګام د حامد بن زهره اروا ده ته د نویو هدفونو په لوري غږ کوي، دی به د مرګ تر شیبې پورې د عاتکې په څېر د زرګونو نجونو، د منصور په څېر زرګونو ماشومانو کریږې اوري، دی له یوه زړه ورونکي خوبه راویښیده او د ژوند د ترخو حقیقتونو سره مخ کیده.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشیخ ابویعقوب کسان له دوی نه لږلرې وړاندې وروسته ورسره روان ووهغه په کله کله کوچوان ته دګاډې درولو امرکاوه اوتروښولاندې دتپې زګیروی ته به یې غوږنیوه اوخپل داړ به یې کاوه.

دسرک دکومې دوه لارې نه لږوړاندې چې ده بندې اوجعفر پرېښې وو هلته ابو یعقوب دده انتظار کاوه ده ته یې وویل: مابندې ستاله ملګرې سره واستاوه،پخپله به هم زرورپسې ځان رسوم، دالاره زموږکلې ته تللې ده ته یې ښه په یاد لره ،غوښتل مې درته ووایم چې دهغه تاآ شناسرې نوم ضحاك دې او د ورور نوم یې یونس دې.

جعفرووېل چې ماپه ډېرزحمت دامعلومات ترې واخستل اووروسته بیا هغه بې سده شو،مګرزه تردې غوره لارې پېژنم، ان شا ءالله ترسباپورې به غرناطې ته پوره معلومات درواستوم.

له ابو نصر سره لیدل

پاتې لاره دوې بیله څه پېښې ووهله،له دروازې څخه یو میل لرې یې د عبدالمنان یو نوکر ولید چې پرخره سپورو،هغوی چې نژدې ورغلل ګاډی‌یې ودروله عثمان له هغه سره خوخبرې وکړې اوبیا یې مخ راوګرځاوه اوسلمان ته یې چې څوګامه وروسته ور روان و غږوکړ،هغه اس ور وزغلاوه اودسترګوپه رپ کې ور ورسېد،خدمتګار په ادب سلام وکړاووېې وېل:

صیب ! زه آغاستالپاره رالیږلې یم چې درېم سړې ته ستا پیغام رسیدلې، خودځینو مهمو کارونو په سبب تراوسه ستاله هغه سره لیدل ممکن نه دې، دغر ناطې په دروازه کې به پهره داران ستاسو د درولو هڅه نه کوې اوتاسو به په پوره داړ ښارته ننوځې، تاسوله درشل څخه وړاندې کیڼ لورې ته په دوهمه کوڅه ننوزې،هلته به جمیل پخپله ستاسو دلارښوونې لپاره موجود وې ، آغا ویل چې هغه تاسو ښه پېژنې، ګاډې به په تاسو پسې راځې اوزه به هم له هغوی سره وم. سلمان وویل: ستادااطمینان دې چې پهره داربه دګاډي تالاشې نه اخلې؟

:تاسې داده اوسې پهره داران زیات له موږ سره دې دکومو کسانو چې افسران داعتماد وړنه دې، هغوی به ګاډې ته نژدې هم راپرینښودل شې، اودضرورت په وخت کې به هغوی پخپلو کې لاس اوګرېوان شې،شاوخوا به زموږرضاکاران هم وې خوداهسې داحتیاط لپاره که نه نو هیڅ خطراوویره نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما عشمان ته ویلی دي چي ګاډي بايد چيرته بوزي، آغا ته دا معلومه نه وه چي ځيني نور کسان هم له تا سره راغلي دي، خو اوس تاته د هغوي د وړاندي بيولو اړتيا نشته.

سلمان ځواب ورکړ: دوي به تر لږ ځايه راسره ځي او بيا به بيرته راوګرځي، زه سمدستي په تاپسي يم او چي دروازي ته نژدي شم نو ستاسو څخه به مخکي شم.

نوکر وويل : آغا دا هم وويل چي کله د کوڅي په مخکي جميل ووينی داسی به ښيي چي نه ورسره پيژني، هغه به په چوپه خوله ستا په مخ کي روان وي.

*****

لږ ځنډ وروسته ښار ته د ننوتلو په وخت کي سلمان داسي احساسوله چي د دوه د ملګريو زياتره تدبيرونه بي ځايه او غير ضروري وو، له دروازي نه وړاندي د سرك په شاوخوا کي زيات خلك د کوروننو نه بهر راوتلي وو او د حکومت پرخلاف بي ناري وهلي، د کوڅي په مخه کي يي چي جميل وليدونو وړاندي روان شو، بيا هم سلمان دګاډي په باب سخته انديښنه درلوده شاته به يي پسي کتل، چي نژدي دوه سوه ګامه وړاندي ولاړل جميل ته يي نژدي اس ودراوه او ورو يي وپوښتل : وروره! هغه ګاډي چيرته ورکه شوه!

هغه په ډاډ ځواب ورکړ: صيب! ته غم مه کوه زموږ په يوه لاره تګ مناسب نه ؤ، کوچوان ته لارښوونه شوي وه چي ګاډي په لومړي کوڅه وګرځوي، هغه به اوس زموږ مخي ته راووزي، د تيپي وضعه څنګه ده؟

: هغه مو د بي هوښي په حالت کي راوړي دي.

لږ لري دوه ځوانان او يو نوي زلمکي ولاړ وو، جميل په تلو تلو کي هغوي ته اشاره وکړه او هغوي هم ورسره ملګري شول، څو دقيقي وروسته سلمان شاته مخ واړاوه ويي ليدل چي اته، لس تنه له شاوخوا کوروننو څخه راووتل او پر دوي پسي روان شول. وړاندي په يوه چوك کي جميل ښي لاس کوڅي ته د سلمان پام ور واړاوه ويي ويل:

ته اوس ګاډي ليداي شي، خو موږ ورسره تلاي نه شو، ما يوازي ستا تسلي کول غوښتل اوس دي له اس څخه پلي شه.

سلمان له اسه راکوز شو، جميل کم عمره هلك ته وويل:

ته د دی اس درسره بوزه، ميلمه به له ما سره پلي درځي. هلك پر اس سپور شو او پونده يي ورکړه، په دي ځنډ کي د ښو ګاډي چوك ته را رسيدلي وه، د سراي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم نوکر چې له عثمان سره را روان ؤ د سلمان په لیدو ودرید، جمیل په بیره وویل : اوس ستا له عثمان سره تلو ته ضرورت نشته، ته دې بیرته سرای ته ورځه، که کوم د بهر سړی د عثمان پوښتنه کوله نو ورته ووایه چې د تولو وبنو بیه په دروازه کې یوه سړی ادا کړی ده او عثمان د هغه کور ته واپنه رسوی، د پهره دارانو خو د کوم یوه په تا شك را نه غی؟

ملازم یوی او بلی خوا ته وکتل بیا یې وویل چې له موږ سره عجیبه پیښه وشوه، که زما آغا عثمان ته دمخه هدایت نه وای کړی نو تولو لوبه به خرابه شوی وه، یو پهره دار له عثمان څخه د مفته وبنو په اخستلو عادت و، په دروازی کې هغه د وبنو د ګیډی اوچتولو هڅه وکړه، او عثمان دومره په زوره پری چیغی کړی چې هغه یې وارخطا کړ او شاته شو، افسر را وړاندې شو او د عثمان د چیغو او کوکارو په اړه یې تری وپوښتل زه وویریدم چې د غدارانو کوم جاسوس ته به د وبنو د پلتلو پلمه په لاس ورشی خو عثمان یوه هوښیاری وکړه، هغه زر خپله لهجه بدله کړه، ویې ویل : هیڅ خبره نشته صیبا دی زما پخوانی یار دی، ما ده ته هم د وبنو د یوی ګیډی راوړو وعده ورکړی وه، خو کوم سپور چې همدا اوس تیر شو هغه په لاره کې د تولو وبنو بیه راکړه هغه راته وویل چې که دې په لاره کې یو ډکی هم چاته تری ورکړ نو ورمیږ به دې غوڅ کړم، پر دې بیا افسر پهره دار ورټلود خدای شکر دی چې موږ تری راخلاص شوو او راغلو که نه نو زما حالت داسی ؤ چې له کوڅی نه راتیر شوم هم له ویری لړزیدم. چې که هغوی د وبنو ګیډی اوچته کړی وای نو هر څه به یې لیدلی وو، په خدای «ج» سوګند هغه هلك ډیر هوښیار دی په تولو لاره یې په کرس کرس خندل.

په دې خنډ کې ګاډی وړاندې تیره شوی وه، جمیل لږ وړاندې ولاړ او بیا بنی لاس ته یوی‌تنکی کوڅی ته وګرځید، سلمان چوپه خوله وریسی روان ؤ، څو نوری کوڅی یې چې شاته پریښودی یوی پراخی کوڅی ته ووتل او د یوه کور مخی ته نژدی شول، عثمان یې ولید چې له تشی ګاډی سره له کوره راووت، هغه په خوله د څه ویلو پر ځای د لاس اشاره وکړه او وړاندی تیر شو او سلمان له خپل لاربنود سره کورته ننوت.

په پراخ انګړ کې پر عبدالمنان برسیره یو بودا سړی او هغه هلك چې د سلمان اس یې راوستلی ؤ ولاړ وو، په یوه کونج کې واښه انبار وو، څلورو نوکرانو واښه ګیډی ګیډی را اخستل او طبیلی ته نژدی یې په یوه خونه کې ځای پر ځای کول.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ یوه دوه پوړه ودانی وه، او کیڼ لوری ته په یوه لوړه چوتره څو نوری کوټې وی.

عمر خوړلی سړی ور وړاندی شو سلمان ته یی لاس ورکړ، عبدالمنان هغه سلمان ته ور وپیژاند ویی ویل : دا قاضی عبید الله دی او دی یی زوی ابو الحسن دی.

ستا ملګرو سمدستی ستا د کوربه توب مسئولیت دوی ته سپارلی دی او سعید به هم له دوی سره وی، د ده په باب همدومره ویل کافی دی چی د ابو الحسن هل وروړ چی لس کاله تری مشر ؤ له حامد بن زهره سره په وروستی سفر کی ملګری ؤ. د حملی په ورځ موږ له سیند څخه دری مړی راوایستل، په هغو کی یو د ده د زوی، بل د اویس او دریم د یوه نا آشنا سړی ؤ.

څرنګه چی سملستی پریکړه وشوه چی دغه پیښه باید له عام اولس څخه پټه پاتی وی ځکه رضا کارانو هغوی غرناطی ته د راوړو پرځای همالته د ویالی شاو خوا غلی کړل او بله شپه یی د ویجاړ کلی په هدیره کی خاورو ته وسپا.ل.

ده خپل زوی په خپلو لاسو په لحد کی کیښود او چی بیرته راغی له خپلو دیرو نژدی خپلوانو پرته یی هیچا ته هم نه دی ویلی چی پر ده څومره لوی غم تیر شوی دی.

رضاکارانو نور مړی ونه موندلای شول، د هغوی په باب دا ګومان دی چی هغه به په سیند کی بهیدلی او سمُندر ته به رسیدلی وی، او دا هم امکان لری چی غدارانو نصرانیانو ته خبر ورکړی وی او هغوی له سیند څخه ایستلی وی.

سلمان سر ښکته اچولی ؤ او ولاړ ؤ، بالاخره یی ہودا ته غیږ ورکړه او ویی ویل:

الله دی همت درکړی، او بیا یی سترګی له اوښکو ډکی شوی. بیا یی څو شیبی وروسته جمیل ته وکتل په ژړه غونی آواز یی وویل: ولید دا راته ونه ویل چی اویس هم له دوی سره ؤ.

جمیل وویل : دا نیکمرغی باید زما په برخه شوی وای خو هغه تر ما زیات نیکمرغه ؤ. ماته یی په وروستی وخت کی دا حکم راکړ چی زه باید د ولید په غیاب کی دلته پاتی شم، د حامد بن زهره دا نظر ؤ چی په قبایلو کی د کار لپاره یو ښه خطیب ته اړتیا لری، او په ځوانانو کی اویس ډیر ښه خطیب ؤ، ځکه خو یی ماته د پاتی کیدو امر وکړ.

سلمان له عبدالمنان څخه وپوښتل : د طبیب بندوبست شوی دی؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هوکی! ابو نصر دننه هغه گوری.
: د ولید په سبب خو به دا خطر نه وی چی جاسوسان په هغه پسی وی؟
عبدالمنان ځواب ورکړ: یوازی دغه کور داسی دی چی ابو نصر بی ویری ورته راتلای شی او چاته دا نشی معلومیدای چی هغه په خپل کور کی دی که نه، د هغه د کور بام د دی کور له بام سره جوخت دی.
عبید الله وویل : اوس تاسو دننه ولاړ شی، ابو نصر ویل چی تر ډیره وخته به بوخت وی.
لږ ځنډ وروسته دوی د هستوگنی په یوه کوټه کی ناست وو، عبیدالله سلمان ته ویل : دا زما نیکمرغی ده چی تاسو دلته تشریف راوړی دی، زما په کور کی چاته دا معلومات نشته چی ته څوك یی، نوکرانو ته به دا وویل شی چی ته له الفجاره څخه راغلی یی او ما له هغه وخته راسی پیژنی چی زه د اسونو د سوداگری په اړه هلته تلم او کله کله به هلته له تاسو کره اوسیدم.
پرون تاسو زما د احوال اخستلو لپاره غرناطی ته راغلی یاست او ما د څو ورځو لپاره دلته ایسار کړی یی. په اوسنیو حالاتو کی د حکومت یو جاسوس هم ستا د احوال په خاطر الفجاره ته نشی تلای، تا چی څوك پیژنی هغوی پر ما ډیر ټینگار کړی دی چی تاسو سملستی له کوم نا آشنا سره خبری مه کوی، دلته چی کوم خلك راځی په هغوی کی کوم یو د حکومت جاسوس هم کیدای شی. ځکه خو ما ستا د هستوگنی بندوبست د میلمه د حجری پرځای دننه په کور کی کړی دی.
سلمان په اندیښنه جمیل او عبدالمنان ته کتل بیا یی وویل: ولید تر اوسه پوری رانه غی؟
عثمان ځواب ورکړ: نه! امکان لری هغه دوی ورځی نور هم بهر پاتی شی.
سلمان وپوښتل : ستاسو کوم ملگری چی عثمان ته لیك ورکړی ؤ له هغه سره به زما لیدل څه وخت وی؟
عبدالمنان ځواب ورکړ: تا ته به وخت پر وخت د هغه احوال په څه طریقه رارسیږی، کله چی وضعه اجازه ورکړی خبری به دی هم ورسره وشی.
: خو وضعه داسی ده چی زه باید زر تر زره ورسره وگورم.
عبدالمنان جمیل ته کتل او ویې وویل:
هغه او د هغه نورو زیاتو ملگرو ته ستا د اندیښنو معلومات شته دی، په عامو حالاتوکی زه هم باید دلته نه وای او عبدالمنان هم ډیر نور کارونه درلودل،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو هغه موږ ته دا احوال کړی ؤ چی له موږ پرته بنایی نور څوك ستا تسلی ونکړای شي، هغه د حامد بن زهره لمسی ته زیات خفه دی، د عمیر او د هغه د ملګرو لټون دوام لری، که هغوی غرناطی ته را رسیدلی وی موږ ته به همدا اوس معلومه شی، بیا به هم هغه داسی کوم ګام اوچت نه کړی چی د کم عمره هلك سرته خطر وی. ستا د پیغام په رارسیدو هغه د هغه نجلی په باب هم زیات اندیښمن شو، ځکه خو نور هم دا ضروری شوی ده چی راتلونکی هر ګام باید په ډیر پام واخستل شی، زموږ د ډیری تول راز به په دی کی وی چی کومو د قبایلو مشرانو ته موږ دلته د راتلو بلنه ورکړی ده هغوی تر کوم حده زموږ ملاتړ کوی، د غرناطی اولس د خپلو وګړنی او تولنیزو خطرو مقابلی ته څومره زر راویښیدای شی او بیا حکومت تر کومه حده د اولس د احتساب له ځواك څخه ویریږی؟

که موږ د دی خبری عملی ثبوت وړاندی کړای شو چی اولس د بهرنیو دښمنانو په مقابل کی د سر قربانی ته چمتو دی نو دننه غداران به زر وپوهیږی چی وروستی وخت یی را رسیدلی دی او دوی به له فرډیناند څخه د خپلی غداری د انعام وصولولو پرځای د غرناطی په هره خلور لاری کی راځړیدلی وی.

دوی به بیا د اولس یوه واړه کس ته هم د بړندو کتو جرئت ونکړی، د خپلی آزادی او بقا لپاره د یوی پریکنده جګړی څخه دمخه به زموږ تر ټولو لویه او مهمه مساله دا وی چی زموږ ترکان وروڼه به په څومره وخت کی زموږ مرستی ته راورسیږی او ته به څو ورځی د هغوی لپاره ایسار وی چی بنایی موږ دوی ته د خپلو مشرانو د یو هیأت استولو ضرورت احساس کړو.

تر لږ ځنډ نورو خبرو اترو وروسته چی کله دوی د ماښام لمانځه لپاره جګ شول نو طبیب کوټی ته ورغی او په لمانځه ورسرهٔ شریك شو، له لمانځه څخه چی وزګار شول هغه سلمان ته لاس ورکړ ویی ویل: زما نوم ابو نصر دی، إن شاء الله ستا د دوست ژوند به له خطره وساتل شی، زه غواړم له تانه ډیری پوښتنی وکړم، خو ممکن نن شپه د دی پوښتنو فرصت نه وی، تر څو ناروغ را په خود کی شوی نه وی زه باید ورسره واوسم، إن شاء الله سبا ته به سره ګورو، بیا هغه عبید الله ته وویل : تاسو په ډوډی کی زما انتظار مه کوی، ما د ورځی ناوخته ډوډی خوړلی او اوس می اشتها نشته.

*****

ابو نصر بلی کوټی ته ولاړ سلمان له لږ ځنډ وروسته له عبدالمنان څخه پوښتنه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه : تاته د هاشم په باب څه معلومات وشو؟

: نه‌ا موږ ته د هغه په باب د ښې پلټنې فرصت نه دی برابر شوی، نن د ځينو لوريو څخه دومره معلومه شوی ده چې د حامد بن زهره له راتلو څخه دمخه هاشم د لومړی وزير ماڼۍ ته د ننوتو په وخت کې ليدل شوی دی، د حکومت يوه مامور هغه د محل تر دروازې پورې را رسولی ؤ، له هغې وروسته دی بيا چا نه دی ليدلی، په همغه ورځ او راتلونکې شپه د ابو القاسم په ماڼۍ کې څو غدارانو له هغه سره ليدلی وو، کيدای شی هاشم له کومې ډلې سره وتلی وی، په هغه ورځ کوتوال هم زيات بوخت ؤ هغه د شپې هم يو ځل ابو القاسم ته وراغلی ؤ.

سلمان لږ فکر وکړ بيا يې ووېل : زما پوره باور دی چې که د يوې دقيقې لپاره هم له لومړی وزير سره خبرې وکړم دا به تری معلومه کړم چې هاشم چيرته دی؟

جميل ووېل : له لوی وزير سره د خبرو لپاره نور خلك شته، ستا ملګری تاته د خطر قبلولو اجازه نه درکوی.

سلمان ووېل : دوهم کس کوتوال دی چې زما سره د دی په اړه پوره ثبوت شته چې هغه له ابو القاسم سره په هره دسيسه کې شريك دی.

جميل ووېل : دا ټولو ته معلومه ده چې ابو القاسم هر ډول ذليل کارونه پر هغه کوی، خو تر اوسه د هغه په مخکې هم د څه جرم د ثبوتونو وړاندې کولو وخت نه دی راغلی.

سلمان ووېل : زه له تا څخه بل کار اخستل غواړم لومړی دا چې ته د داسې پوليس د کور درك معلوم کړه چې يحيی نوميده، له هغې وروسته به د حامد بن زهره پر قاتلانو د لاس اوچتول درته ډير آسانه شی، زه د غرناطې له پريښودو څخه دمخه خپلې مهمې ذمه وارې پوره کول غواړم.

جميل ووېل : موږ ته د هغه د کور درك معلومول ګران نه دی، په پوليسو کې زموږ زيات ملګری شته په هغوی کې چاته دا کار سپارل کيدای شی.

سلمان ووېل : د منصور د ميندلو لپاره موږ ته د عمير او عتبه د تګ راتګ نه خبريدل ضروری دی. إن شاء الله زه به ډير زر درته ووايم چې هغوی چيرته دی؟ يوازې دا ضروری ده چې ماته کوم پيغام راځی هغه ماته سمدستی راشی. که ابو يعقوب له نيول شوی سړی څخه درازونو په راويستلو بريالی شو امکان لری هغه پخپله دلته راشی، هغه به له سرای څخه زما درك معلوم کړی، او تاسو يې بيله ځنډه ماته راولی او يا ما هلته ورولی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالمنان وویل : زه د دې ټولو خبرو مسئولیت پخپله اخلم، که په څه سبب زه پخپله رانه غلم، عثمان به درته راوروسیږي اوس ماته اجازه راکړې.
جمیل وویل : زه هم بیرته ځم، زموږ ملګري به د دې اوریدلو ته ناکراره وي چې تاسو په خیر غرناطې ته ورسیدئ. عبیدالله هڅه وکړه چې هغوی دوړي ته را ایسار کړي، خو عبدالمنان جګ شو ويې ویل : نه تاسو موږ ته اجازه راکړئ، تر اوسه به په سرای کې ماته زیات احوالونه راغلي وي، جمیل هم ډیر کارونه لري، زموږ هیله ده چې زموږ عزتمن میلمه به پر دسترخوان زموږ نشتوالی نه احساسوي.
عبیدالله د دوی د رخصتولو لپار د بهر ته راوتلو هڅه وکړه خو د عبدالمنان پر ټینګار پاتې شو.
لږ ځنډ وروسته سلمان د خپل کوربه او د هغه له زوی سره پر دسترخوان ناست و دوړي يې خوړله او د غرناطې د تازه حالاتو په اړه يې خبرې اوریدې، د ده اندیښنه شیبه په شیبه زیاتیدله.

*****

له نیمایي شپې نه یو ساعت دمخه په بستره هغه ناکراره پروت و او لټ پر لټ اوښت، طبیب په خپو پښو دننه ورغی او هغه زر راپورته شو کیناست.
ابو نصر وویل : ته پریوزه! زه د دې لپاره راغلم چې ویل مې که وینې وي د ناروغ په باب بشپړ ډاډ درکړم، إن شاء الله سهار به ما دلته ووینې، زما یو کس به د ناروغ د خدمت لپاره پاتې شي او که ضرورت شو ما هم هر وخت راغوښتلی شې.
سلمان وویل : که تاسو ډیر نه وي ستومانه نو لږ کښینئ! اوس چې ما د غرناطې په اړه کومې خبرې واوریدې ډیرې د اندیښنې وړ دي، کوم سړي چې ماته تسلي راکولای شوه له هغه سره مې سمدستي د لیدو امکان نشته، که زه پر دې داډه وای چې د غرناطې اولس را روانو مصیبتونو ته د څه مودې لپاره ایساریدلی شي نوزه به دومره اندیښمن نه وای.
ابونصر بستري ته نژدې کیناست ويې ویل : ستا د خیال ساتلو په خاطر ټوله شپه خبرې درسره کولی شم، ولید ستا په باب ماته ډیر څه ویلي دي، خو زه ویریږم چې زما په خبرو به ستا اندیښنې لږ نه شي، د غرناطې وضعه ډیره په تیزۍ سره خرابیږي، د حامد بن زهره په راتلو چې کومې ټولنیزې ولولې راپاریدلې وې هغه اوس بیرته سړې شوې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره چې آزادي غوښتونکو هڅه وکړه چې د هغه د وژلو خبره پټه کړي هومره حکومت د اولس په زړونو کې د شکونو را پيداکولو لپاره هڅې کوي چې له رواني وضعې څخه مايوس او خفه شوي او چيرته غلي شوي دي. هغه چې د غرناطې د کومو اغيزمنو خلکو د ملاتړ له هيلو سره بيرته راغلي ژ په هغوی کې زياتره د اولس د زياتي بربادی لپاره د هغه ملاتړ ته چمتو نه شول.

سلمان ووېل : ما دا خبرې اوريدلي دي او پردي پوهيدلی يم چې کومو غدارانو چې له فرديناند سره خپله راتلونکې تړلې ده هغوی به په اولس کې د مايوسۍ او بې همتۍ د احساس راپيدا کولو لپاره له هرې حربې څخه کار واخلي، خو زما پر دې سر نه خلاصيږي چې د غرناطې اولس د حامد بن زهره په باب داسې خبرې څنګه اوريدای شي؟

ابو نصر ووېل : کومو خلکو چې د حامد بن زهره په ړنا کې د خلکو د احساساتو او ولولو جوش وليد هغوی دا تصور هم نشو کولای چې اوس به کوم غدار له کوره بهر ته د راوتلو جرئت وکړي، خو د غرناطې تازه وضعه داسې ده ی پر دې تـرخه حقيقت بايد اعتراف وکړو چې دښمن تر موږ څو چنده زيات چالاک ژ، دوی ته د خپلې لارې ټول خنډونه معلوم وو او د ډيرې مودې راهيسې يې د دغو خنډونو د لرې کولو لپاره تياري نيوه، د غرناطې او سينتافې ترمنځ د سوداګرۍ لاره پرانستل موږ ته د فرديناند له ټولو جنګي چالونو څخه زيات خطرناک شول.

زه په هغه غونډه کې وم چې ابو القاسم دا اعلان پکې وکړ چې دغه ورځ د غرناطې د لوږې او قحطۍ وروستۍ ورځ ده، په راتلونکې کې به په غرناطه کې د لوږې او قحطۍ نوم او نښه نه وي، فرديناند زما دا غوښتنه منلې ده چې د غرناطې د اولس د ستونزو د حل په خاطر له سينتافې سره بايد د سوداګرۍ لاره خلاصه شي، ځکه خو به سبا ته له لمر ځړک سره سم تر ماښامه ستاسو سوداګر د فرديناند له پړاو څخه غلې او نور ضروري سامان راوړي.

څو شيبې د دغه ناڅاپي اعلان له اوريدو سره اوريدونکو پر خپلو غوږونو باور نشو کولی، او ما داسې احساسوله چې د خوب په حالت کې دغه اعلان اورم.

کله چې بيا ابو القاسم دا اعلان کاوه چې سر له سبا څخه به تاسو سينتافې د يوه دښمن د مرکز په ځير نه د يوه سخي ګاونډي د منډيې په حيث وګورئ او د غرناطې هغه خلک به چې له مياشتو مياشتو يې په مړه ګيده ډوډۍ نه ده خوړلې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېره ارزانه بيه د ژوند ضروري څيزونه وپېري. چې بيا د خلکو د خولی نعری پورته شوی.

بيا ابو القاسم د خپلو فعاليتونو يادونه کوله ويی ويل : ما له فرديناند سره د دی غوښتنو د منلو په خاطر دری ځله وليدل او د هغه راضی کول عادی خبره نه وه!

د دی خبرو نتيجه او اغيزه دا وه چی د ده ډېر بد غليم هم دی ډېر د تدبير او عقل خاوند وباله او هوښياري يی ستايله، زه پخپله له هغو کسانو څخه يو وم چی سبا ته يی کور ته ورغلم او مبارکی می ورکړه او زه به تل پر دی پښيمانه وم. خو هغه ورځ دا چا ويلای شو چی ابو القاسم خلکو ته د غنمو د کومی منډيی لاره ورښيی، هغه به څو ورځی وروسته موږ ته د فرديناند د وسله تونو نو څخه زياته خطرناکه وی. له غرناطی څخه چی کوم سوداگر له هغه ځايه غله واخلی او را يی وړی په هغوی کی به ډېر داسی وی چی د خپل ضمير معامله به يی کړی وی او بيرته به راستنيږی او له هغوی سره به د دښمن جاسوسان هم غرناطی ته په راننوتلو بريالی شی.

زموږ گومان دی چی د حامد بن زهره له راتلو څخه دمخه غرناطی ته په سلگونو جاسوسان راغلی وو، په هغوی کی زياتره يهوديان دی چی د مسلمانانو په جامه کی د کارکولو هدايت ورکړ شوی دی، هغوی له ځانه سره ډېره زياته شتمنی هم راوړی وه او بی ضميره خلکو د خپلو کورونو دروازی ورته خلاصی کړی، د حامد بن زهره تر راتگه د هغوی فعاليتونه پټ وو خو اوس هغوی ناڅاپه رابرالا شوی دی.

له غرناطی څخه د حامد بن زهره له وتلو نه يوه ورځ وروسته حکومت د څو ساعتونو لپاره د سپيناڼی د لاری په تړلو مجبور شو. يوازی هغه خلك ملته تلای شوای چی د پوليسو مرسته به ورسره کيدله، خو ماسپښين مهال يی دروازی خلاصی کړی او ځای ځای يی د پوليسو په مرسته د امن پوستی جوړی کړی، اوس داسی وضعه ده چی د اولس اتحاد ورو ورو ماتيږی، حکومت د دی پوره هڅه کوی چی خلك سره په مخالفو ډلو وويشی، د دښمن جاسوسان او زموږ تش په نامه علماء چی د هغوی په اشارو ناڅی د پوليسو په امنيتی پهرو کی ويناوی کوی، امن خوښوونکی د خلکو د ويرولو لپاره د کسبی وژونکو څخه کار اخلي.

حکومت د اورېند له ټينگيدو وروسته د پوځ د شمير، راکمولو هڅی پيل کړی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د پولیسو شمیر ورځ په ورځ زیاتیږي.

ابو القاسم چې د پوځ په څیر په پولیسو کې له کومو افسرانو څخه ویریده په هغوی کې ځینې پرغمل استول شوي دي او پاتې یې یو یو برطرف کیږي.

پخوانی کوټوال د سینټیاني د لاری خلاصولو مخالفت کړی ؤ، ځکه خو یې د هغه پر ځای یو داسې څوک کوټوال ټاکلی دی چې ډیر بې ضمیره او بې همته دی او د صدر اعظم د خوشحالولو لپاره هره گناه کولی شي.

د حکومت په هڅو د غرناطې خلک په دری ډلو ویشل کیږي او د دښمن جاسوسان د عربو، بربریانو او د افریقا او هسپانیې پر مسلمانانو بد رد وایي.

دوهمه ډله د افریقایي سارایانو په پلوی خبری کوي او نورو ته کنځلې کوي، دریمې ډلې د هسپانوي مسلمانانو قیادت اخستی او مقامي عیسایان او یهودیان یې ملاتړ کوي، دغه خلک تر اوسه د اولس له ویرې عامو ځایونو ته نه ځي یوازې په ځلور لارو او بازارونو کې غونډې جوړوي او پولیس د هغوی امنیت نیسي.

د هغوی د جرئت اندازه له دې څخه لگولی شی چې لس ورځې پخوا حکومت د یوې داسې سیمې د جومات خطیب وواژه چې زیاتره اوسیدونکي یې هسپانوي مسلمانان وو. دغه خطیب هم له دوی څخه یو ؤ. عربو او افریقایانو هم د هغه همغسې قدر کاوه، خو حکومت له هغه نه پر دې خبره خفه ؤ چې هغه د اورښد پرخلاف ویناگانې کولې، او لنډ مهالې سوله یې د دایمي غلامۍ مقدمه بلله، یوه شپه هغه د ماسختن له لمانځه وروسته کور ته را روان ؤ چې کوم نا معلوم سړي وواژه.

سبا ته څو د نفوذ خاوندانو د جومات د امامت ذمه واری یوه داسې چاته وسپارله چې د دې منصب لپاره بالکل نوی ؤ. زموږ خلکو دغسې خلک کلك ځارل، خو د یوه وړوکي جومات نوي امام ته د چا پام نه شو او له جومات څخه بهر د هغه فعالیتونه چاته معلوم نه وو، خو تیره شپه هغه په یوه پراخ میدان کې په یوه ډیره لویه غونډه کې پخپله اصلي څیره زاڅرگند شو، ظاهراً دا د ځایي مسلمانانو غونډه وه خو یهودیان او نصرانیان هم زیات پکې وو. نیمې شپې ته نژدې د هغې سیمې یو طبیب چې زما شاگرد پاتې شوی ؤ د هغه خطیب له خبرو اوریدو وروسته نیغ ماته راغی او وېې ویل:

د خدای لپاره د حامد بن زهره ملگری خبر کړه چې پر موږ په دې نژدې وختونو کې د خدای «ج» عذاب نازلیدونکی دی.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چې هغه د غونډې د جریان کیسه راته وکړه زما پخپله وضعه داسې شوه چې پاتې شپه په بستره کې لټ پر لټ اوښتم، که کوم بل چا د هغه غدار د وینا په باب راته ویلې وای نو باور به مې نه و شوی چې د غرناطې اولس په دغه ګرځېدلې ورځ کې هم داسې خبرې اورېدای شي، په خاص ډول په داسې وخت کې چې د حامد بن زهره غږ یې لا په غوږونو کې کړنګېږي، هغه غدار خطیب هسپانوي مسلمانانو ته په خطاب کې ویلې وو:

عرب او افریقایان پردي خلك دي، هغوی یوازې د حکم چلولو مینې دلته راوستي دي، اوس اته سوه کاله پردې څمکه له حکومت کولو وروسته دوی ته دا خطر دی چې کله د دوی برلاسي پای ته ورسیږي نو دلته به یې اوسیدل ګران شي، د هغوی وروستی امید دا دی چې که جګړه بیا پیل کړي نو د افریقا مسلمان هیوادونه او ترکان به یې ملاتړ ته راشي، بیا که دوی له څلور واړه لوریو څخه مایوسه شي نو دا امید واري به ورسره وي چې په کومو لارو دلته راغلي وو په همغو لارو بیرته تلای شي، خو موږ دلته پیدا شوي وو او همدلته به مرو.

موږ د دې خاوري زامن یو چې د ساتنې لپاره یې «را درك» توره اوچته کړې وه او له اته سوه کاله غلامي وروسته فردیناند آزاده کړه، پر مسلماني برسیره پر دې هیواد کې له زیاترو سره زموږ نسلي اړیکي ونه شلیدې.

طارق بن زیاد او موسی بن نصیر تیري کوونکي وو، د هغوی بري د عربو او افریقایانو بري ؤ، او د «رادرك» ماته زموږ ماته وه.

زه عربو او بربریانو «افریقایانو» ته دا مشوره ورکوم، چې که هغوی دلته اوسیږي نو باید د دې هیواد له اکثریت سره په امن د اوسیدو او ګاونډیتوب اداب زده کړي، که نه نو هغوی ته د مراکش، مصر او شام لاري خلاصي دي.

موږ د ابو عبدالله او ابو القاسم مننه کوو چې د امن خوښې ثبوت یې وړاندې کړ او د اندلس د مسلمانانو د زیاتې بربادۍ مخنیوی یې وکړ.

موږ د فردیناند او ملکې ازابیلا څخه هم مننه کوو چې د عیسویانو او مسلمانانو ترمنځ د کرکې پخوانۍ دیوالونه یې راوغورځول او پر موږ یې د بشپړ برې ترلاسه کولو سره سره له خپلو عیسوي رعایاؤ څخه زیات امتیازات راکړي.

سلمان وویل : ما فکر نشو کولی چې د غرناطې خلك داسې خبرې هم اورېدای شي.

: د غرناطې د اولس زیات اکثریت اوس هم پر دې خبره اتفاق لري چې موږ هر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره زر د خپلې بقا جګړې ته میدان ته راووزو همدومره زموږ لپاره غوره ده، د غرناطي د اولس جرئت به د قبایلو حوصلې اوچتې کړي، خو په موږ کې یوه ډله داسې هم ده چې دا احساسوي چې هغه افسران چې زموږ د پوځ جوهر پیژندل کیدل د دښمن په جیل کې دي، ځکه خو موږ باید د جګړې له پیل څخه ړخوا د هغوی د راخلاصولو څه تدبیر ونیسو، لږ تر لږه د اورېند په دوران کې باید داسې ګام اوچت نه شي چې فردیناند ته د هغوی د ایسارولو پلمه په لاس ورشي.

سلمان وویل :

فردیناند ته د هغوی د ایسارولو لپاره د کومې پلمې اړتیا نشته، هغه به د غرناطي له نیولو پرته هغوی په هیڅ صورت هم بیرته را پرې نږدي. او له هغې وروسته هم زما اندیښنه ده چې له کومو خلکو څخه چې د ابو القاسم څخه د تحقیق او پوښتنې ویره ده هغوی به په هیڅ صورت هم بیرته را نشي، زه حیران یم د کومو غازیانو پالنه چې د موسی بن ابی غسان غوندې حقیقت خوښوونکي سپاهي کړي وي هغوی په دې دسیسه کې ولې راغلل؟

د هغوی پردې خبره ولې باور شو چې کله د غرناطي خلك د غذایي موادو څخه ځانونه پوره کړي نو فردیناند به یې د خپلو پوځونو سره د مقابلې لپاره بیرته واستوي.

ابو نصر ځواب ورکړ:

په پوځ کې دننه کومو لویو لویو منصبدارانو چې د ابو القاسم دوکې پیژندلې هغوی د اورېند له تړون سره جوخت برطرف کړای شول، او هغه غوندې چالاك سړي ته دا اسانه وه چې ځوانانو ته دوکه ورکړي چې که تاسو غواړئ چې د اورېند له مودې پای ته رسیدو وروسته بیا جګړه وکړئ نو همدا اوس غذایي مواد ذخیره کړئ او همدایې یوازینۍ لاره ده، او دا کار هغه مهال امکان لري چې د یرغملو په باب د فردیناند شرط ومنل شي.

دا زموږ دومره لویه بدمرغي ده چې په هغه مهال کې حامد بن زهره غوندې ستر شخصیت په غرناطه کې نه ؤ ابو القاسم د سولې غوښتونکو سره جوړ جاړی وکړ، نه یوازې دا چې د غرناطي څو ډیرې د نفوذ خاوندانې کورنۍ یې د ځان پلوي کړې؛ بلکې د پوځ زیات شمیر ځوان افسران یې هم د ځان ملاتړي کړل.

له اوس څخه هغه د مخالفت اندیښنه نه درلوده، د سینتافی د لارې په خلاصولو سره ده ډیر هوښیار او باتدبیره خلك هم پردې فکر کولو ته مجبور کړل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې فردیناند د ده په لاسو کې دی او په کومه آسانی چې هغه خلك د لوږې له مرگه وژغورل همدغسې به په اسانی سره زموږ سرې د دښمن له جیل ځخه راوژغوري.

په دې دسیسو کې د هغو یهودیانو د ماغونو هم کار کاوه چې په غرناطه کې دننه یې د دښمن د لومړي لیکې د سرپو کار کاوه، زه ستا له دې خبرې سره موافق یم چې فردیناند به په هیڅ حالت کې هم د خپلو هدفونو له ترسره کولو پرته جنگي بندیان خوشي نکړي.

ابو القاسم هره دوهمه او دریمه ورځ د یرغملو د لیږلو په پلمه سینتهافی ته ځي او په ښار کې داسې جار وهل کیږي چې هلته هغه بندیان ډیر آرام او په مزو کې دي خو زموږ د مشرانو دا گومان دی چې تر اوسه هغه له بندیانو سره هیڅ لیدلی هم نه دی. اوس د پوځ د افسرانو خوشباوري لرې شوې ده او هغه پردې خبرې ویریږي چې کله د هغوی سترگې پرې ولگیږي نو بوتې به یې وشکوي.

ابو نصر له لږ او ډیر ونورو خبرو وروسته ولاړ او د سلمان حالت داسې ؤ چې نوره شپه خوب ورنغي.

هغه په وار وار په خپل زړه کې ویل، ای زما پروردگاره! زه ځه کولی شم؟ داولس د گناهونو بار یوازې اولس اوچتولی شي، زه یو تن یم، ماته یوازې دومره برې را په برخه کړه چې د خپل محدود عقل او ځواك سره سم خپله برخه ذمه واري ترسره کړم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عمیر مشغولیت

د منصور له تېښتولو وروسته عمیر ته دا خبر ضروري ؤ چې جعفر کلي ته راغی او بیرته غرناطې ته روان شوی دی او ضحاك ورپسې دی. خو سبا ته هغه سخت خفه ؤ چې که عاتکه ناڅاپه کور ته راشي شور ګډ کړي نو دی به څنګه ورسره مخامخ کیږي.

څکه خو ده لومړی د هغو نوکرانو څخه ځان بیغمه کاوه چې د ده د ناسکه مور «میرې» په څیر یې په هره معامله کې د عاتکې پلوی کوله، چې سهار شو دوو تنو ته یې امر وکړ چې سمدستي «لانجران» ته روان شي د عاتکې ماما ته ورشي او د دې درك معلوم کړي، دریم نوکر یې د ګاونډیو اتو تنو سره د جنوب ختیځ هغو لرې کلیو ته واستول چې هلته د دوی نور خپلوان اوسیدل. په کور کې یوازې یو. داسې خدمتګار پاتې شو چې د ده پرې بشپړ اعتماد ؤ.

د خپلې میرې د ویرولو لپاره یې همدومره ویل بس وو چې : پلار جان بـه ډیر زر له غرناطې څخه بیرتـه راستون شي، که هغـه شکمن شو چې عـاتکـه ستا پـه مشوره چیرته تللې ده نو هغه به دې هیڅ ونه بخښي.

له دې وروسته د هغې دا حالت ؤ چې د خپلې بې ګناهي د ثابتولو لپاره یې څو ځلې اونبکې تویې کړې وې، تر ماسپښین پورې زیات خلك د غرناطې د احوال په خاطر ده ته راغلل خو د عمیر په لاربښوونه خدمتګار هغوی ته بهر ځواب ورکړ چې آغا مریض دی او بشپړ استراحت ته اړتیا لري.

تر قضا ماسپښین پورې عمیر د عاتکې په انتظار کې ؤ د هغه وضعه داسې وه چې د خفګان په حالت کې به کله خپلو ملګرو ته د میلمنو حجرې ته ورغی او کله به یې د ننه په کور کې په برنډه یا کوټو کې قدم واهه.

مابنام مهال هغه خپلو ملګرو ته د اسونو د تیارولو هدایت وکړ، پخپله پر بام

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخوت یوی او بلی خواته یی وکتل، ناڅاپه یی د جنوب ختیځ په غونډیو کی پر یوه سپاره نظر ولگید، تر لږ ځنډه یی په څیر څیر ورکتل، بیا ناڅاپه د ده په رگونو کی وینه توده شوه، سپور تر اوسه پوری نیم میل لری ؤ، بیا هم د ده زړه گواهی ورکوله چی هغه عاتکه ده، څو دقیقی یی نور په څیر څیر په هغه لوری له کتلو څخه وروسته په بیړه د سلمی کوټی ته راغی او ویی ویل : موری مبارك دی شه عاتکه بیرته راغله، خو ترڅو زه د دی دماغ سم نه کړم ته د ځان وربښودلو هڅه مه کوه، ځکه خو ته پاس کوټی ته ولاړه شه او غلی هلته کیښینه!

د غه تجلی او خدمتگاره هم هلته درسره بوزه، که ستا له طرفه لږ اشتباه وشوه نو خبره به خرابه شی، راځه زر کوه!

سلمی د خپلی خدمتگاری او خالدی سره زینی پلو ولاړه، عمیر په دوی پسی د پاس پورتر دروازی پوری ورغی، سلما چی کوټی ته ننوته ناڅاپه یی مخ راوگرځاوه او ویی ویل:

عمیره! زه ویریږم چی که دی څه توندی خبری ورسره وکړی نو خبره به ډیره وړاندی ولاړه شی.

: موری! ته غم مه کوه دا ددی لومړی حماقت دی او زه یوازی دا تسلی غواړم چی بیا به له کوره دوتلو جرئت نه کوی. عمیر دا وویل او له بهر څخه یی دروازه ورپسی زنځیر کړه.

سلما چیغی کړی : عمیره! عمیره! ودریږه زما خبره واوره!

هغه ځواب ورکړ: که ته نه غواړی چی ټول کلی دلته راټول شی نو شور مه کوه!

سلمی نرمه شوه ویی ویل : زویه! زه یوازی پردی ویریږم چی هغه په خبره ونه پاریږی.

: ته فکر مه کوه، که ستا له خوا د هغی حوصله اوچته نه شی زه به یی د پارولو هڅه ونه کړم.

عمیر دا وویل او بیا گړندی په زینو کی ښکته شو هغه نوکر ته وویل : عاتکه را روانه ده خو دننه تر راتلو پوری هغی ته باید دا معلومه نه شی چی موږ یی دلته په انتظار کی یو، که هغی د پوښتنی هڅه وکړه پردی یی ایساره کړه چی زه له نورو نوکرانو سره ستا په لټون کی مشغول وم، دا ضروری ده چی پردی پسی بل ځوك له درشل څخه دننه رانشی. ځکه خو د دی له راتلو وروسته دروازه زنځیر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړه، زما يو ملګری به د ميلمنو په حجره کې ستا سره د مرستي لپاره چمتو وي، بيا دې په منډه د ميلمنو حجرې ته ولاړ يوه شيبه وروسته له دوو تنو نورو سره د هستوګنې د کوټو په لور روان ؤ.

* * * * *

لږ څنډ وروسته عمير د ډېرې انديښنې په حالت کې د عاتکې په انتظار ؤ، هغه بايد تر اوسه پورې کور ته راغلې وای، خو ماښام شوی ؤ لا د هغې د راتګ نښه هم نه وه، د کور په منځ يوه کوټه کې د ډيوې له بلولو وروسته به کله هغه راووت او په برنډه کې به يې قدم واهه او کله به د کوټې دننه په کرسۍ کيناست.

بالاخره هغه له کور څخه بهر داس د پښو ترپهار واورېد، په بيړه راووت، عاتکه چې په درشل ورننوته له اس څخه پلې شوه او دې په منډه بېرته کوټې ته ننوت.

عاتکه د برنډې په مخکې يوه شيبه ودرېده او بيا زره نازړه کوټې ته ورننوته چې په عمير يې سترګې ولګيدې ويې ويل : کاکا ناوې چېرته ده؟

عمير چې د دې څېرې ته وکتل د لومړی ځل لپاره يې په کور کې د بې‌لاسی احساس وکړ په بې پروايي يې ځواب ورکړ:

خالدې له کلي څخه بهر کوم سپور کلي خواته راروان وليد هغوی دواړه بيا ستا په لټه پسې ورتې، که ته نيغه کورته راغلې وای په مخه به درغلې وای. زما په ګومان ته د منصور دوی کره وځنډيدې!

ناڅاپه د عاتکې څيره له غوسې تکه سره وځليده او ويې ويل: زه په دې تمه هلته تللې وم چې ښايي د حامد بن زهره د قاتلانو د هغه پر لمسی رحم راغلی وي.

: ته څه وايې؟ عمير په وارخطايي له کرسۍ نه جګ شو زياته يې کړه: آيا حامد بن زهره چا وژلی دی؟

عاتکې وويل : که دې اوس هنداره مخ ته ونيسي ځواب به پخپله واوری، زه پوازې دا پوښتنه درڅخه کوم چې منصور چېرته دی؟ په ياد ولره چې دروغ ويل دې هيڅ ګټه نه لري، که تا ماته داډ رانکړای شو نو تر سبا پورې به د کلي د هر ماشوم او بوډا پر خوله همدا پوښتنه وي.

عمير وويل : تاته دا سعيد ويلي دي چې د هغه پلار وژل شوی دی.

: هوکې! ته دې خپلو ملګرو ته دا خبر ورکولی شې چې هغوی پر خپلو ګناهونو پردې اچولو کې نه شي برياليی کېدای، سعيد ژوندی دی او ستاسو له ولکې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لري تللي دي، سمدستي هغه ته دا نه ده معلومه چې د پلار قاتل يې څوك دي، هغوی د شپې پر مخ نقابونه راخپاره کړي وو خو په غرناطه کې دننه او بهر داسي خلك شته چې ستاسو او ستاسو د ملګرو هيڅ خبره تري پټه نه ده، که هغوی سعيد ته د قاتلانو په باب څه ويلي واي نو هغه پردي سربيره چې تپي ؤ په بدله اخستلو کې به يې يوه شيبه هم ځنډ نه ؤ زغملی، خو د هغه ملګري داسي ګني چې د حامد بن زهره له مرګه وروسته د هغه زوی ته اړتيا ده، هغوی به دي غرناطي ته د بيا راوستلو لپاره د مناسب فرصت په انتظار وي او پردې بيا فکر کول ستا کار دي چې د اولس د غدارانو د ورميږونو او د وطندوستو غازيانو د تورو په منځ کې به څومره فاصله وي.

د عمير رنګ تك ژيړ شو هغه تر لږ ځنډه په حيراني عاتکې ته کتل، بيا يې پر ځان د قابو کيدو هڅه وکړه ويې ويل:

عاتکې ! ما ته نه ده معلومه چې حامد بن زهره کله او چيرته وژل شوی دی، او زه داډ درکوم چې منصور ته هيڅ خطر نشته، ما د جعفر له ميرمنې سره ژمنه کړې وه چې ته کله راستنه شې نو هغه به روغ رمټ بيرته کورته راستون کړای شي، زه اوس هم پر همغه وعده ولاړ يم.

: ته په ډيرو خبرو خبر نه يې، خو زه پر ډيرو پوهيږم، ځکه خو که نه غواړې چې تر سبا پوری دغه کورایږې او خاوری شی نو په دی.کې دې خير دی چې د منصور په بيا راوستلو کې يوه شيبه ځنډ مه کوه.

: زه د منصور دښمن نه يم، دا ټول ستا په سبب وشول، ستا لټول د کورنی د عزت سوال ؤ، د خدای «ج» لپاره اوس کښينه او په داډه زړه زما پوښتنو ته ځواب راکړه، تا د حامد بن زهره د وژنی آوازه او پر ما بی سببه د هغی د تور لګولو ضرورت ولی احساس کړ؟

د عاتکې د زغم او صبر ځواك پای ته ورسيد، هغی په زوره وویل : زه پردی شرميږم چې د کاکا زوی مې يې، ته چې د ليوانو له کومې ډلې سره ملګري شوی يې د هغو لارښوونکی زما د مور او پلار قاتل دی، د هغه اصلی نوم طلحه نه بلکې عتبه دی، زه چې څومره د خپل پلار او مور قاتل پيژنم همدومره د حامد بن زهره قاتلان هم پيژنم، ځکه خو ته منصور ته د تکليف رسولو او يا د سعيد د لټولو پرځای د ځان غم کوه.

د عمير حالت هغه زخمی ځناور ته ورته ؤ چې پر خپل ښکاری وروستی حملې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تياري نيسي، هغه ورېل:

عاتکې! ډېرې خبرې داسې وي چې پر خوله يې راوړل خطرناك وي، ترکومه چې په ما پورې اړه لري زه ستا هره خبره زغملى شم، خو که تا د کلي د نورو خلکو په مخکې هم داسې بې احتياطي کړې وي نو يوازې زما لپاره نه بلکې د ځان لپاره دې هم لوی خطر پيدا کړی دی.

عاتکې ورېل : زه په دې ټمه کور ته راغلې يم چې ته به کورته د منصور د راوستلو وعده ترسره کړې او بيا به خلکو ته زما د څه ويلو اړتيا پاتې نه شي.

: ته دا وعده کوې چې ته به بيا ما د يوه دښمن په حيث نه ګورې!؟

: زه يوازې دا وعده کولى شم چې چاته به ستا په باب څه نه وايم، خو زما يو شرط دی.

: څه شرط؟

: دا به راته وايې چې زما د پلار او مور قاتل چېرته دي؟

: په خدای «ج» سوګند چې ماته ستا د پلار او مور قاتل نه دی معلوم.

: کېدای شي چې پخوا درته معلوم نه وي خو اوس ما درته وښود.

: هغه دلته نشته.

: که زما د کورنی غيرت مړ شوی وي نو زه به يې د دنيا تر ورروستي کونجه ولټوم، تاته معلومه ده چې انسان د يوې ګناه د پټولو لپاره د څو نورو جرمونو په کولو مجبورېږي.

ماته معلومه ده چې ثا د حامد بن زهره د وژلو د پټولو په خاطر د سعيد د وژلو هڅه کوله، خو اوس د هغه يو ويښته ضايع کولی نشي.

عمير ورېل : فرض کړه چې پرکومو خلکو تا د حامد بن زهره د وژلو تور لګولی دی په هغوی کې څينې دلته موجود وي او ستا خبرې يې اورېدلې وي او دا پرېکړه يې کړې وي چې ستا دلته اوسيدل سمې نه دی. عاتکه پرېشانه شوه يوې او بلې خواته يې وکتل او بيا ګرندی د بهر دروازې په لور ولاړه خو عمير زر تر مټ ونيوه، له دې سره سم بنې او کيڼ لورې ته دروازې خلاصې شوې او دوه تنه دننه ورغلل.

عاتکې په بل لاس خنجر راوايست او چيغه يې کړه:

غداره! خاينه! خو يو تن په بېړه د هغې مړوند ونيو او دوهم يو دروند ټادر پرې وروغوڅاوه، عاتکه په ترپکو شوه، چيغې او کوکاري يې وکړې خو زر د هغوی په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجو کې يې وسه او يې سيکه شوه.

عمير هغه په غولي وغوړځوله او په خوله کې يې دسمال ورکړ بيا يې يوه ريتاړه و ابستله او خوله يې پرې وتړله، د هغه نورو ملگرو زر زر د هغې لاس او پښې په پړيو وتړل.

پنځه دقيقې وروسته عمير عاتکه اوچته کړه له کوټې راووت د هغه ملگرې له برنډې سره له اسونو سره ولاړ وو ده عاتکه پر يوه اس واچوله او وروسته دې پرې سپور شو، بيا يې خپلو ملگرو ته وويل:

اوس موږ بايد په بيړه له دې ځايه ووزو، سملستي دغه ځلي يوازې پر اس نشو سپرولي، خو چې لږ ليرې ولاړ شو بيا به کوم خطر نه وي ځکه خو د دې اس هم درسره بوزې.

سلمى د پاسنى پوړ له کوټې نه چيغې کړې: عميره! عميره! دا څه پيښه ده؟ ته چيرته ځې!

: زه د عاتکې د درك معلومولو لپاره ځم!

: مگر اوس ما د هغې غږ اوريده.

: تا وهم کړې دى، زه د پاس دروازې د خلاصولو لپاره نوکر در استوم دا يې وويل او اس ته يې پونده ورکړه.

لږ څنډ وروسته هغه له کلي څخه وتلي ؤ او خلك د شپې په تياره کې له کوړونو څخه راوتل، له يو بل څخه يې پوښتل : دا څوك وو، او اوس چيرته روان دي؟ خو د دوى تگ دومره گړندى ؤ چې چاته يې د لارې نيولو او څه خبرو فرصت ورنکړ.

له کلي نه چې يو ميل لرې ولاړل په يوه نرۍ غرنۍ لاره ورسم شول، پر عاتکې د غوسې پرځاى د بې وسې احساس زورور کيده او له عمير څخه يې د ژغورنې په لارو چارو فکر کاوه. ناڅاپه عمير اس ودراوه او ترې کوز شو وېې ويل:

زه ستا په تکليف پوه يم خو دا يوه مجبورى وه، اوس که ته له هوښيارۍ څخه کار واخلې نو پاتې لاره به په آرامه مزل وکړو.

اوس به تاته زما هره خبره بده درلگيږى خو سبا ته بنايى ته پخپله دا احساس کړې چې زه دې دښمن نه يم.

بيا هغه د عاتکې د پښو پړې غوڅ کړ بيا يې د دې د اس جلب يوه سپاره ته ورکړ او امر يې ورته وکړ چې له دې سره يو ځاى دورمه او بيرته پر خپل اس سپور شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکه چې بوازې پر اس سپره شوه د بدني درد او تکليف سره له روحي او ذهني تکليف څخه هم تر څه حده خلاصه شوه، بيا هم د دې لاس اوس هم تړلي او په خوله کې يې ټوکر ورتړلی ؤ.

* * * * *

د عبيد الله په کور کې تر دوو ورځو سلمان د منصور په باب څه خبر وانه ورېد، د بدريې له لوري هم کوم پيغام رانه غی، هغه دوه ځله ابو الحسن د عبدالمنان د درک معلومولو لپاره واستاوه، خو هغه هم په خپل سرای کې نه ؤ، هغه بوازې پر دې داډه ؤ چې د سعيد تبه شکيدلې وه او وضعه يې ورځ په ورځ ښه کيده.

د سلمان زيات وخت د ده په خدمت کې تيريده خو څومره به چې ده تسلي ورکوله هومره به هغه خپل ضمير ملامت کاوه چې تش الفاظ د هغه د زړه بار نشي کمولی، د منصور په باب ده په وار وار همدا ويل چې د هغه لټون دوام لري، امکان لري تر اوسه کورته راستون شوی وي، او نن يا سبابه‌موږته له کلي څخه خبر راشي، خو هغه د عاتکې د اتکل نه لري پريکړې په باب د څه ويلو جرئت نه کاوه او د خبرو په وخت کې هغه سعيد ته د داسې ښودلو هڅه کوله چې هغه د بدريې په کور کې خوندي او آرامه ده.

سعيد د عاتکې او منصور په باب د څه نا آرامی ښودلو پرځای په چوپه خوله د سلمان خبرې اوريدې او په څه ژور فکر کې به ډوب شو، هغه ډير کمزوری او ډنگر شوی ؤ. او طبيب چې هر سهار او ماښام د هغه د ليدو لپاره راتلو د هغه خدمت کوونکو ته يې په کلکه دا ټينگار کاوه چې د غرناطې په باب کوم خطرناک خبر ورته ونه وايي، ځکه خو به چې کله هغه له عبيد الله، د هغه له زوی يا له کوم نوکر څخه څه پوښتنه کوله نو هغوی به د ده د تسلي په خاطر د غرناطې د خلکو د احساساتو او د غرنيو قبايلو د اميدواروونکو پيغامونو خبرې ورته کولې.

* * * * *

دريمه شپه سلمان له سعيد سره ناست ؤ، ابو الحسن له طبيب سره کوټې ته ورننوت او ويې ويل: پلار جان مې تاسو بللی یاست.

سلمان جگ شو په هغه پسې روان شو کله چې له کوټې ووت ابو الحسن په ټيټ غږ ورته وويل : ته دې خپلې کوټې ته تشريف يوسه.

سلمان زر خپلې کوټې ته ننوت، هلته د عبيدالله پرځای وليد د ده په انتظار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژ.

سلمان لاس ورکړ او وېې ویل : د خدای «ج» شکر دی چې راغلی، زه ډېر اندیښمن وم، زما له عبدالمنان او جمیل څخه دا تمه نه وه چې دومره غفلت به وکړي.

ولید ځواب ورکړ: ستا ملګري ستا له احساساتو څخه بې پروا نه دي، هغوی ته معلومه ده چې ستا پر زړه څه تیرېږي، همدغه سبب دی چې زه کله غرناطې ته راورسیدم، هغوی امر راته وکړ چې ستا خدمت ته حاضر شم.

: دلته خو به دې په راتګ کې څه خطر نه وي؟

: نه! غدارانو ته معلومه ده چې زه یوازې نه یم.

: تاته معلومه ده چې د سعید ورارہ یې تښتولی دی؟

: هوکې! ماته دا ټول معلوم دي، ما د عاتکې په باب هم اوریدلي دي، ما غوښتل له تا سره د خبرو نه وړاندې سعید ته داډ ورکړم، خو پلار جان مې سمدستي مناسب ونه بلل او د هغه له لیدو څخه یې ایسار کړم، هغه وایې چې تا وویني خو پوښتنې به وکړي خو سمدستي د هغه وضعه داسې نه ده چې د بهر احوال ورته ورکړای شي.

سلمان وویل : تاته معلومه ده چې ما هغه ته په وار وار په دروغو تسلي ورکړې ده، او اوس حالت داسې دی چې زه یې اوس مخې ته په ورتلو پښیماني احساسوم.

دلته ما دری ورځې وایستلي خو ماته دا هم معلومات ونه شو چې قاتل منصور چیرته بیولی دی، ما یو داسې څوك پریښی او راغلی یم چې ډیر څه تري معلومیدای شوای، زما پردې باور ژ چې یو څه پیغام به خامخا راشي او په غرناطه کې به ستا ملګري هغه احوال ماته راوړي، خو چې مایوس شوم د کوربه زوی مې په عبدالمنان پسې واستاوه، خو هغه هم په سرای کې نه ژ، اوس ما سر له سبا څخه پخپله د منصور د لټون اراده کړې ده، ماته په دې کار کې یوازې د یوه ملګري ضرورت دی.

موږ تاته زر تنه درکولی شو خو د هغوی لومړنی مسئولیت به ستا ساتنه وي، ته زما پر خبره خپه نه شې، زه تاته د دې لپاره راغلی یم چې درته ووایم چې ملګري دې د منصور په باب ډیر اندیښمن دي، که دوی سمدستي تاته څه احوال درنکړ نو سبب یې دا ژ چې په غرناطه کې ستا دوستان نه غواړي تا په خطر کې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وغورځوي.

: د څه احوال؟

ولید له جیبه دوه توټې کاغذونه راوکښل او سلمان ته یې ونیول وبې ویل : دغه دواړه احوالونه له لږ ځنډ وروسته رارسیدلي دي، د بدرېې لیك پيژنم، ته یې هم ولوله.

سلمان یو پر بل پسې دواړه لیکونه ولوستل.

«د ضحاك خوله چوله شوې ده، د هغه ورور یونس هم د عتبه خدمتګار دي، په ویګا کې درنده لوري ته تلونکې سرك پر سر یو لوی بڼ دی په هغه کې یو کور دی چې د جګړې په وروستیو شپو ورځو کې زما د پلار قاتل قبضه کړی ؤ، د شاوخوا نورو باغونو څلور دیوالونه دومره اوچت نه دي، هغوی منصور هلته بیولی دی، تاسو په غرناطه کې خپلو ملګرو ته ووایی چې تر تولو دمخه یونس پیدا کړي، د هغه دا یقین دی چې د ده په لټولو پسې به ویګا ته خامخا راشي او ستاسو ملګري به له هغه نه زیات معلومات ترلاسه کړي.

سلمان سمدستي دوهم لیك خلاص کړ د هغه مضمون داسې ؤ:

ما کوتره الوزولې وه چې جعفر راغی، هغه دا خبر راوړ چې عمیر تیره شپه عاتکه هم ورسره تښتولې ده، په اوسني وضعه کې هغه غرناطې ته نشي تلای، همدغه اټکل دی چې عاتکه به یې هم منصور ته ور وستلي وي، خو زه هیله کوم چې تاسو دغه معامله هغو خلکو ته پرېږدې چې د ویګا له وضعې څخه خبر دي.

سلمان د ډېر خفګان په حالت کې ولید ته وکتل او هغه ورته وویل : اوس ته پوهیدای شې چې تاته یې ولې احوال درنکړ، د هغوی موندل د غرناطې د خلکو مسئولیت دی، تاته د څه خطر زغملو اجازه نشي درکول کیدای.

سلمان وپوښتل : دا لیکونه چاته لاس ته ورغلي وو؟

: دریم کس ته ا ولید ځواب ورکړ، بیا یې زیاته کړه:

ما نن دیرش تنه د قبایلو مشران راسره راوستي دي او له څو نورو سردارانو سره د لیدو لپاره د یوه هیأت سره مې بیرته د تلو نیت ؤ خو دریم کس حکم راته وکړ چې زه تاووینم او بیا ولاړ شم، هغه تاته دا تسلي درکول غواړي چې موږ منصور او عاتکې له حاله بې خبره او غافل نه یو.

سلمان لږ فکر وکړ بیا یې وویل: هغوی د عتبه له هستوګنځي څخه د ضحاك د ورور درك معلوم کړی وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هوکی! مګر هلته یوازی دوه تنه نوکران وو، هغوی ویل چی یونس دلته نه دی راغلی.

: ته د عتبه کور راښودلی شی؟

: نه ستا تګ هلته مناسب نه دی، زه د دی خبری ذمه واری اخلم چی که د ضحاك وروور راغی نو بیرته به تلو ته پری نښودل شی.

سلمان وویل : ولیده! دغه وضعه زما له زغم څخه وتلی ده، کله چی سعید وینم او په هغه او دغه خبره داړ ورکوم نو خپل ضمیر می ملامتوی، زه تاته دا نشم ویلی چی د منصور او عاتکی په خاطر د خپل ټولنیز مسئولیت څخه مخ واړوی، خو د هغوی په څیر زه هم یو فرد یم، که زه په خپله بنربښند نه د حامد بن زهره د لمسی او یا د یوه مجاهد د لور عزت وساتلای شم نو دا سودا به راته ګرانه نه وی.

که تاسو د ترکانو د سمندری قواو د امیر لپاره کوم هیأت لیږی نو هغه زما څخه پرته هم استولی شی، زه د دی هیأت مشر ته معرفی خط ورکولی شم او دا هم ورته ویلی شم چی هغه په کومه نیته په کوم ځای کی د کښتی د راتلو انتظار وکړی.

ولید وویل : د جیل پر بدلـوڼد بندیانو په وضعه کی بدلون نه راځی نن منصور او عاتکه د دښمن په بند کی دی، که یی سبا ته تاسو له ویګا څخه غرناطی ته راولی او څو ورځی یا څو هفتی وروسته غرناطه بیرته د دښمن په لاس کیوزی نو پردی به ستا څه داړ حاصل شی. د منصور په څیر په لکونو هلکان او د عاتکی په څیر په لکونو لونی به په نیول شویو سیمو کی د دښمن د ظلمونو سره مخ وی.

سلمان وویل : کاشکی ما په لکونو ځله ساه ورکړی وای او د هر منصور او د هری عاتکی لپاره یو یو ځل مړ وای، د ولید سترګی راډکی شوی او تر لږ ځنډه یی هغه ته کتل، بیا یی وویل : ګوره زموږ هیله ده چی زر تر زره ته له دی ځایه روان شی خو دوی ورځی به خامخا نور انتظار کوی، کوم سړی چی دلته ستا په انتظار تینګار کوی هغه اوس په غرناطه کی په کوم ځای کی د قبایلو له مشرانو سره په مشورو بوخت دی، امکان لری نن یا سبا څه پریکړه وکړی او سبا ته تاته وویلی شی چی تر څه وخته تلای شی.

: ستا باور دی چی کوم سرداران چی له تا سره راغلی دی له غدارانو څخه به څه خطر ورته پیښ نه شی؟

: نه! ترڅو حکومت ته دا معلومه نه شی چی موږ څه کول غواړو هغوی تر هغی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري څه لانجه او جنجال نه خوښوي او زموږ هڅه دا ده چې تر وروستي وخته زموږ ارادې چاته معلومې نه شي. د قبايلي مشرانو د غولولو لپاره د حکومت غداران هم بوخت دي، ځکه خو ډېرو اعتمادي کسانو ته دا ويل کېږي چې موږ به څه وخت او چيرته خپل کار پيلوو.

: تاته دا معلومات شته؟

: هوکې! موږ د تيارۍ لپاره چې څومره کولی شو فرصت ترلاسه کول غواړو، ځکه خو زموږ د مشرانو دا پرېکړه ده چې د اورېند د مهال تر پای ته رسيدو پورې له ډېر احتياط څخه کار واخلي او يوازې يوه يا دوې ورځې پخوا بايد په ټول اندلس کې جګړه پيل شي.

: ستاسو دا باور دی چې په غرناطه کې دننه او بهرني دښمنان به تاسو ته د څه تيارۍ فرصت درکړي او د حکومت د هڅو په نتيجه کې چې په ښار کې دننه کوم فسادونه پيل شوي دي هغه به تر څو ورځو پورې د بشپړې کورنۍ جګړې بڼه غوره نکړي؟

وليد لږ په فکر کې ډوب شو بيا يې ځواب ورکړ: موږ ته تر ټولو لوی خطر همدغه دی او موږ له دې خطر څخه د خلکو د خبرولو پوره هڅې کوو، بيا هم زه ستا د دې پوښتنې په باب ډاډمن ځواب نشم درکولی چې زموږ هڅې به تر کومه حده بريالۍ شي.

که موږ ناڅاپه په غرناطه کې د کورنۍ جګړې خطر احساس کړ، نو د اولس د پام اړولو په خاطر موږ بايد سمدستي د جګړې ډګر ته راوروزو، خو زموږ دغه هڅه به هم هغه وخت نتيجه ورکوي چې پيل قبايل وکړي او ورسره جوخت زموږ بهرني مرستندوی که سمدستي پر ساحلي برخو حمله ونکړای شي نو لږ تر لږه زموږ دومره ملاتړ وکړای شي چې زموږ خلکو مورال ورسره اوچت شي، همدغه مسأله ده چې ستا مرستي ته په کې اړ يو.

سلمان ورېل : مګر تاته دا معلومه ده چې زه د سمندري قواو له امير څخه د څه پرېکړې له صلاحيت سره يوځای نه يم راغلی. زما هدف د حامد بن زهره رارسول وو، اوس زه هغوی ستاسو له وضعې څخه خبرولای شم، کيدای شي زما غوښتنه هغه څه اقدام ته اړ کړي خو زه له تاسو سره وعده نشم کولی.

: که ستا کښتۍ له لرې پر څنډو ډزې وکړي هم ډېرې ښې او اوږد مهالې اغېزې به ولري، زموږ مشران ګومان کوي چې تقدير يې له کوم سببه ته دلته نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې را استولي.

تاته معلومه ده چې سيلاب اخستې انسان ته د خاشاکو تکيه هم غنيمت وي، زموږ د ملګرو دا خيال دی چې کله قبايلي مشران دلته راټول شي نو تا به د هغوی په وړاندې د وينا کولو لپاره ور وغواړي له هغې وروسته به ته زموږ له يوه هيأت سره روان شې، څو ته چې ستا خبرې او ملاقات ورسره ضروري دي تر اوسه پورې دلته نه دي را رسيدلي خو زموږ هڅه ده چې تاسو ته به تر دوو ورځو زيات دلته د پاتې کيدو ضرورت پيښ نه شي.

د سعيد په باب پلار جان داده دی چې تر څو ورځو پورې به د تګ راتګ شي، بيا به په يوه مناسب وخت هغه د البسين په جامع جومات کې په منبر ودريږي چې له هغه ځايه يې پلار ورستی وينا کړې وه، زما باور دی چې د پلار د شهادت کيسه خلك د زوی له خولې واوري نو غداران به دا احساس کړي چې د حساب ورځ يې زا رسيدلې ده.

سلمان ووېل:

وليده زه يوه خبره درته کوم.

: ووايه!

: زه دا نه درنه پوښتم چې هغه دريم کس څوك دی؟

خو زه غوارم هغه ووينم، له هغه سره زما څو خبرې ضروري دي.

: ستا دا هيله به ډير زر پوره شي، او زه دا هم درته ويلې شم چې هغه د «بنو سراج» له کورنۍ څخه دی، مور يې د سلطان د مور د خاله لور او د الحمرا د ناظم لور ده، د جګړې په وروستيو شپو کې د پنځو زرو تنو قومانده ور سپارل شوې وه، خو د موسی بن ابي غسان له شهادت څخه وروسته د نورو غو وتليو مشرانو په څير دی هم له پوځ څخه ووت، ظاهراً اوس هغه له سياسي او پوځي معاملو څخه بيل دی خو د ده ارځښت کم نه شو، په غرناطه کې ډير لږ کسان د ده له پټو مصروفيتونو څخه خبر دي، زه هم بوازې پردې پوهيدم چې د يوه با نفوذه سړي په واسطه زموږ اړيکې له پوځ سره ټينګې شوې دي، خو له غرناطې څخه د حامد بن زهره له روانيدو څخه لږ دمخه ماته دا معلومات نه ؤ چې هغه سړی له موږ سره روانيږي او نوم يې يوسف دی.

طبيب ابو نصر له ابو الحسن سره کوټې ته ورننوت، دوی دواړه د احترام لپاره ودريدل، هغه وليد ته ووېل : زويه! نن د سعيد وضعه ډيره ښه ده، او د دې اميد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چی که د خدای «ج» رضا وه نور به په وار وار دلته زما د راتلو ضرورت نه وي.

ولید وویل : پلار جانه! که ته اجازه راکړې نو زه به کور ته د تلو پرځای له همدی ځایه بهر ته ووزم، پر ما ډیره ناوخته شوه او ملګري می انتظار کوي.

ابو الحسن وویل : زه به ګاډي درته تیاره کړم.

: نه، نه! زه له دی ځایه پلی ځم.

هغوی بهر ته ووتل او له ولید سره یی خدای پاماني وکړه لږ ځنډ وروسته سلمان، عبیدالله او زوی یی په بام طبیب ته رخصت ورکاوه، د ابو نصر او ګاونډیو کورونو ترمنځ کوم دوه نیم ګزه لوړ دیوال و چی یوځای یی نړولی ؤ او د تګ راتګ لاره یی په کی جوړه کړی وه. سلمان د لومړی ځل لپاره د هغه د رخصتولو لپاره بام ته راختلی ؤ، ابو نصر هغه ته وویل : که کله درته ضرورت شو ته بی له ځنډه په همدی لاره زما کره راتلای شې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه راز څرګندیدل

راتلونکی سهار چی سلمان د سعید د پوښتنی لپاره د هغه کوټی ته ورننوت نو هغه د بستری پرځای په کرسۍ ناست و او له ابو الحسن سره یی خبری کولی، سلمان یی چی ولید د جګیدو هڅه یی وکړه خو دی زر ور وړاندی شو او هغه ته یی تکیه ورکړه، ورو یی پر بستره څملاوه ویی ویل: تر اوسه ستا استراحت ته اړتیا ده.

سعید د موسکی کیدو هڅه وکړه ویی ویل : د شپی ابونصر ویل چی ته به زر د ګرځیدو راګرځیدو وړ شی، نن می لومړی ځل له څه تکیی پرته په کوټه کی د ګرځیدو هڅه وکړه، ابو الحسن په زوره پر کرسۍ کینولم، که نه نو بنایی زه ستا تر کوټی درغلی وای.

: إن شاء الله ته به ډیر زر روغ شی، خو تر اوسه پوری باید ته د ګرځیدو راګرځیدو په باب د طبیب هدایت په پام کی ونیسی.

ناڅاپه عبدالمنان له یوه نوکر سره په دروازه کی راښکاره شو او بیا ژر یوی خواته شو.

سلمان جګ شو بهر ته وتلو ته چمتو شو ویی ویل : زه اوس بیرته راځم. او بیا یی د عبدالمنان لاس ونیو او هغه یی خپلی کوټی ته ورسره بوتلو په یوه ساه یی څو پوښتنی تری وکړی:

ما پر ولید تینګار وکړ چی سهار تا یا عثمان ماته را واستوی تا دومره ځنډ ولی وکړ؟ هغه کور څومره لری دی؟ تر اوسه د ضحاک په لټه څوك راغلی دی که نه؟

عبدالمنان وویل : تاسو داوه کښینی، ما ډیر مهم خبر درته راوړی دی، یو سپور وختی سهار د عتبه کور ته رسیدلی هغه اوس زموږ په ولکه کی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

: تاته معلومات شته چې هغه څوك دى؟
: د ضحاك ورور دى.
: تاسو د عتبه نور نوكران هم نيولى دي؟
: نه د هغوى د نيولو ضرورت نه ؤ.
: كه هغه ژوندى وى او تاسو د عتبه د كوره يو تن راوستلى وى نو دا بايد ورته معلومه وى چې دا خبره له عتبه څخه پټه نه پاتې كيږي، ستاسو د كړو وړو نتيجه به دا وى چې هغه به نور هم پام كوى او زموږ لپاره به د منصور درك لګول او يا د عاتكې راخلاصول ناممكن كړي، ځكه خو ما غوښتل چې زه پخپله هلته بايد تللى واى.

عبدالمنان په ډاډ ځواب وركړ: د عتبه په كور كى يوازې دوه تنه نوكران وو هغوى د ضحاك د ورور له نيولو څخه خبر نه دى، كله چې ته تهوله كيسه واورى نو ډاډه به شې. د ضحاك ورور يونس د شپې په وروستى برخه كى هلته راغى، د عتبه نوكران دننه ويده وو، بهرنى دروازه تړلى وه، هغه له اس څخه پلى شو لومړى يې دروازه وټكوله بيا يې په پوره زور دروازه ټيله كړه او چيغې يې وكړي خو دننه څخه يې څه ځواب وانه وريد، ما يوه بل ملګرى ته زر دا هدايت وركړ چې شاوخوا رضاكاران خبر كړي پخپله له عثمان سره كوڅې ته ووتم. د يونس پام مې ځان پلو ته واړاوه ومى ويل:

ګوره وروره شور او زوږ هيڅ ګټه نه لرى، ستا ملګرى به د لمر له راختو دمخه راويښ نه شي، كه د دروازې خلاصول ضرورى وى نو دغه هلك له ديوال څخه اوښتلى شي، هغه زما څخه مننه وكړه عثمان د ده په اوږو ودريد او پر ديوال وخوت، دننه كوز شو دروازه يې خلاصه كړه هغه زر دننه ننوت او په دومره زور يې د نوكرانو د كوټې دروازه ورټيله كړه چې هغوى په چيغو او فرياد بهر ته راووتل، د هغوى د رتلو او ګواښونو څخه وروسته د ده لومړنى پوښتنه د ضحاك په باب وه، هغوى ځواب وركړ چې ستا ورور له آغا سره يوځاى وتلى دى او بيا مو نه دى ليدلى

لږ څنډ نور له هغوى سره په خبرو اترو كى مو‌ږ. ته معلومه شوه چې هغه كوتوال ته د كوم مهم پيغام لپاره ورځى او بيا به بيرته راګرځى، موږ له هغه ځايه لرى شوو او څو دقيقى وروسته چې هغه د كوڅې يوه سرته ورسيد هغه وخت يې د خطر احساس وكړ چې د څلورو تنو رضاكارانو تورى په يوه وخت د هغه په سينه، ګيډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پوښتيو ولګيدی، يوه ځوان د هغه غاړی ته کمند وراچولی ؤ او عثمان د ده د اس جلب نيولی ؤ، اوس هغه زموږ په لاس کی بندی دی.

سلمان زر راپورته شو وبی ویل : راځه چی ځو.

: چيرته؟

: زه دغه سړی ليدل غواړم.

: نه ته سملستی هلته نهشی تلای، زما هدف تاته دا داو درکول وو چی موږ له خپلو مسئوليتونو څخه غافل نه يو، ماته وليد دا ويلی وو چی ته ډير پريشانه يی، ځکه خو زه سهار وختی بايد ستا خدمت ته راغلی وای خو هغه دا ټينګار هم کړی چی لږ تر لږه به دوی ورځی نور هم ته انتظار کوی، هغه تاته د يوسف په باب خبره کړی ده، او ته بايد د هغه په ذهانت او مسئوليت پيژندنه اعتماد ولری.

ما دا ټولی پيښی هغه ته په ليک کی وليکلی او وامی ستولی او زما باور دی چی هغه فارغ شی دی مسألی ته به پام وکړی، سملستی هغه ډير مصروف دی، که تاسو په دی مسئله کی څه هدايت راکوی نو زه به ډير ګړندی عمل پری وکړم. ستا مقصد له دی پرته بل څه کيدای شی چی موږ دضحاک ورور مرستی ته اړ کړو، او دا کار ماته مشکل نه ښکاری چی هغه به د خپل ورور د ځان ژغورنی په خاطر د عمير او عتبه غوندی خلکو وژلو ته هم چمتو شی.

سلمان پوښتنه وکړه : تاسو هغه ته ويلی چی ضحاک زموږ په لاس کی بندی دی؟

: هوکی! ما هغه ته دا هم ويلی دی چی که ته زموږ سره مرسته وکړی نو د ورور ژوند دی ژغورل کيدای شی. په عامو حالاتو کی هغه بنايی زما پر خبره باور نه وای کړی خو چی کله عثمان د ضحاک د خيری، جامو او قد او د اس نخښی ورته وويلی نو د ده رنګ وتښتيد او چيغی يی کړی:

د خدای «ج» لپاره ما ضحاک ته وروله، زه يوازی هغه ژوندی ليدل غواړم، بيا به زه ستاسو هری خبری منلو ته چمتو يم.

ما ځواب ورکړ چی:

ضحاک دلته نشته، زموږ انديښنه وه چی عتبه او د هغه ملګری به يی د خپلو ګناهونو د پټولو په خاطر ووژنی ځکه هغه موږ داسی ځای ته رسولی دی چی د عتبه او نورو جنايتکارانو له ولکی لری وی، که ته زموږ سره مرسته وکړی نو د هغوی د کسات څخه ستا او ستا د بوډا پلار د ژغورلو ذمه واری هم اخلو، که نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دا امکان نه لري چې ته هغه بيا ووينې.

هغه تر لږ ځنډه په فکرونو کې ډوب شو بيا يې پوښتنه وکړه: تاسو په څه خبره کې زما مرسته غواړئ؟

ما لږ په توند لهجه ورته ووېل : احمقه! ته په هر څه پوهېږې، ته د فرديناند د هغه جاسوس خدمتګار يې چې په ويګا کې يې يو کشر هلك او يوه عزتمنده نجلۍ بندي کړي دي، ستا ورور موږ. ته هر څه ويلي دي او هغه پر دې پوهېدلي دي چې د هغو دوو بنديانو د يو يو ويښته په بدل کې به په سلګونو کسان ووژل شي، د فرديناند جاسوس به په قسطله او يا ارغون کې پناه واخستلې شي خو تاته به په اندلس کې په هيڅ ګوټ کې هم د امن ځای نه وي.

هغه ووېل : په خدای سوګند چې هغوی کله هغه ماشوم راوست زما ورور ورسره نه و، او د هغې ځوانې نجلۍ په راوستلو کې هم د هغه لاس نه ؤ، هغه يوه تا اشنا او د هغه دري نوکرانو راوستل، نجلۍ او هلك يې په پاسنۍ پوړ کې په جلا جلا کوټو کې واچول او هغه نا آشنا سړي چې د عتبه د دوست په نامه مو نه پيژاند يوه ورځ يې په حجره کې تيره کړه سبا ته يې زولنې ور واچولې او په يوه زير زمينې کوټه کې يې واچاوه.

زما خور چې د هغوی په کور کې کار کوي د دې سبب دا ياله چې عتبه سهار سينټافې ته ولاړ او د کور ښځو او نوکرانو ته يې دا امر وکړ چې د بنديانو سخته څارنه وکړي او چاته له هغوی سره د خبرو اجازه مه ورکوی.

ميلمه دري ځلور ځله نجلۍ ته د ورتلو هڅه وکړه خو نوکرانو هغه ايسار کړ، ماسپښين مهال هغه يو ځل بيا هڅه وکړه او نوکرانو ته يې دا ګواښ وکړ چې کله مو اغا بيرته راشي نو ځرمن به مو وباسي، زه په دې کور کې بندي نه يم ميلمه يم او نجلۍ زما د کاکا لور ده، زه يې يوازې د احوال پوښتنه کوم.

د عتبه مور او خور د ده خبرې واورېدلې او هغه ته يې د پاس تلو اجازه ورکړه، بيا چې کله هغه کوټې ته ورننوت نو نجلۍ لومړی هغه ته ډيکه ورکړه بهر يې ويوسته او بيا يې کرسۍ راپورته کړه او پر سر يې د وهلو هڅه وکړه، د هغه د کاکا زوی کرسۍ ترې واخستله او دواړه لاسونه يې ونيول، زما خور او د کور دري ښځو له بهر څخه دغه ننداره کوله، هغه ويل : عاتکې! د خدای «ج» لپاره زما خبره واوره، او هغې به په ډير زور چيغې وهلې : بې غيرته! دا زما د پلار او مور د قاتل کور دی، زما له مخې لرې شه، زه له تا سره تر خبرو مرګ غوره بولم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چی هغوی جګړه کوله، په بله کوټه کی نژدی هغه هلك د دروازی د ماتولو هڅه کوله، بیا ناڅاپه عتبه راورسید او څو دلیقی وروسته د هغه نوکرانو هغه میلمه زیر زمینی ته کشولو.

سلمان پوښتنه وکړه : تاسو له هغه نه پوښتنه وکړه چی کوتوال ته هغه څه پیغام راوړی ؤ؟

عبدالمنان له خپل جیب څخه دوه کاغذونه راواخستل هغه ته یی ونیول او ویی ویل:

موږ لومړی د هغه تلاشی واخسته او دغه کاغذونه ورسره راووتل، یو د حکومت ځانګړی اجازه لیك دی چی درلودونکی یی هر وخت کولی شی له ښار څخه ووزی او دروازه ورته خلاصه وی، او دا د هغه لیك نقل دی چی د ښندی په وینا عتبه کوتوال ته را استولی دی، ته یی پخپله ولوله.

سلمان زر زر لیك ولوست چی مفهوم یی داسی ؤ: تاسو سمدستی صدر اعظم ته ورشی او ورته ووایی چی فردیناند له پرون راسی د خپل احوال د خواب په انتظار دی، تاسو باید سمدستی سینتهافی ته ولاړ شی، اوس له باغیانو څخه زموږ هیڅ خبره پټه نه ده، او هغوی د کوم کلك انتقامی حرکت لپاره د مناسب فرصت په انتظار دی.

سمدستی د غرناطی د راتلونکی پریکړه زموږ په لاس کی ده، خو باغیانو ته زیات مهلت ورکول به سخت خطرناك وی، موږ سعید پیدا نکړای شو، هغه غالباً په غرونو کی پناه اخستی ده او ښایی ملګری یی هم هلته ورغلی وی، خو که لوی وزیر پر وخت څه ګام اوچت کړی هغوی به موږ ته د څه اندیښنی سبب نه شی.

سلمان خفه شو ویی ویل : تاسو خپلو مشرانو ته د دی لیك احوال ورکړی دی؟

: هوکی! تر اوسه به د دی لیك خبر یوسف ته هم رسیدلی وی، خو موږ د هغه معلومات نشو اضافه کولی، ځکه چی ابو القاسم سینتهافی ته روان شوی دی.

: څه وخت؟

: تږدی یو ساعت وراندی، زه چی تاته راتلم په لاره کی خبر شوم چی د غدارانو زیات شمیر مشران له هغه سره د خدای پامانی لپاره په دروازه کی ولاړ وو او د هغه ډنډورچی ځای ځای دا اعلانونه کول چی لوی وزیر د نورو اسانتیاو د ترلاسه کولو لپاره سینتهافی ته روان شو، ځکه خو د هغه د بری لپاره دعاګانی وکړی، تاسو باید پریشانه نه شی، هغه خو ځلی سینتهافی ته تللی، موږ د هغه په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

باب هیڅ خوشباوري نه لرو بيا هم دا امید لرو چې ترڅو د اولس په باب پوره ډاډه نشي د کوم خطرناك گام اوچتولو جرئت ونه کړي، اوس ماته اجازه راکړه.

سلمان په پريکنده ډول ووېل : زه له تا سره څم.

: چیرته؟

: یونس ته.

عبدالمنان پریشانه شو ويې ويل: مگر ما گومان کاوه چې اوس به ستا ډاډ حاصل شوی وي.

سلمان ووېل : که د عاتکې خبره تر عمیر پورې محدوده وای نو ما به دا گنېله چې هغه یې د کاکا لور ده، او دی به د بې غیرتی او بې حیایي له یوه حد نه وړاندې نه ځي خو اوس دا د کور د یوه سپي ښځه د ځان ژغورنې په هڅه کې د ځنگل د يو خونړي لیوه په پنجو کې لويدلې، عتبه يوازې د قسطلې يو جاسوس نه بلکې د عاتکې د پلار قاتل هم دی، اوس به هغه پر بلو سکروټو ولاړه وي او د خپلو ورونو غیرت ته چیغې وهي او زه خپل غوږونه نشم بندولی، هغې زه د حامد بن زهره د ځان ژغورلو په خاطر غرناطې ته را استولی وم، هغې د حامد د تپې زوې د خدمت په خاطر د کور پرېښودلو خطر قبول کړی ؤ او اوس د حامد بن زهره د لمسی د ژوند ژغورلو په خاطر د خپل پلار د قاتل منگولو ته لويدلې ده.

په خدای «ج» سوگند! زه دا په داسې حال کې نشم پرېښودلای، نن ښایي زه د دې مرسته وکړای شم، خو سبا ته که عتبه هغه سینتافي یا کوم بل ځای ته واستوله نو امکان لري چې څو میاشتې د څمکې چان کولو وروسته هم ور ونه رسیدای شم.

تاسو یوسف ته ویلی شئ چې تاسو د سمندري قواو د امیر حضور ته د هیأت له استولو څخه پخوا ما دلته حاضر واخلئ، که نه نو دغه خلك زما څخه پرته هم تلای شي، که زه بیرته راستون نه شوم نو دوی امیر البحر ته دا خبر ورکولی شي چې ستا يو ملگری د یوې داسې نجلۍ پر عزت قربان شوی دی چې هغې ته په لور او خور ویلو به هر ترك ویاړ کوي.

عبدالمنان په چوپه خوله سلمان ته کتل او د سترگو په پرده یې ورو ورو د اوښکو پردې راغوړيدې بيا يې ووېل:

زه له تا سره بحث نه کوم، او زما باور دی چې که یوسفهم دلته وای ستا د ایسارولو هڅه به یې نه وای کړې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه! زه ستا د بری لپاره دعا کوم، خو ته سملستی باید د عتبه پر نوکر اعتماد ونه کړی، امکان لری ویګا ته په رسیدو د هغه نیت بدل شی.

: دا پریکړه زه هغه وخت کولی شم چی هغه ووینم زما باور دی چی هغه به ماته دوکه رانکړای شی.

: ډیر ښه راځه! سلمان جګ شو او ویی ویل: ودریږه زه می اس تیار کړم.

: نه اوس اس ته ضرورت نشته، زه چی په کومه ګاډۍ کی راغلی یم هغه له دروازی څخه لږ بیرته ولاړه ده، لومړی تاسو له یونس سرهووینی له هغه وروسته که ضرورت ؤ، نو اس به دی هلته را وغواړم.

هغوی له کوره راووتل او نژدی دوه سوه ګامه لری په یوه ګاډۍ کی سپاره شول.

*****

ګاډۍ د یوی تنګی کوڅی په مخ کی ودریده او هغوی تری پلی شول او کوڅی ته ننوتل، لږ وړاندی چی ولاړل عبدالمنان د یوه کور دروازه دری ځلی له لږ وقفی وروسته وټکوله او یوه وسله وال ځوان دروازه خلاصه کړه، بیا سلمان په عبدالمنان پسی کور ته ننوت.

یوه دقیقه وروسته هغه د کور په شاتنی برخه کی په یوه کوټه کی د یونس په مخ کی ولاړ ؤ، هغه په غولی پروت ؤ او لاس او پښی یی په پری کلك تړلی وو، له عثمان څخه پرته دوه تنه نور رضاکاران هم نژدی ورسره ناست وو، هغوی جګ شول او ودریدل.

سلمان څو شیبی یونس ته کتل بیا یی وویل:

که ته د ضحاك ورور وی نو دا باید درته معلومه وی چی موږ یوازی اته خابنته نور د بندیانو د راتګ انتظار یو که په دی موده کی هغوی رانه غلل نو سبا دغه مهال ښایی ستا ورور غرغره کړای شی.

یونس په ګونګرو ژبه وویل:

د خدای «ج» لپاره په ما رحم وکړی! زه د خپل ورور لپاره سر قربانولی شم خو د بندیانو را ایستل له هغه ځایه به زما په وس کی نه وی، هلته شپږ تنه وسله وال کسان شپه او ورځ پهره کوی او وړاندی د ویګا په پهره کی یو نیم سل تنه پهره داران دی.

زه یوازی هیڅ نشم کولی، که تاسو له ما سره څو تنه واستوی هم پر هغه کور

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حمله امکان نه لري.

: پردی فکر کول زموږ کار دی، موږ یوازې دومره معلومات کوو چې پر تا څومره اعتماد کیدای شي.

: زه د خپل ورور د ژوند ژغورلو په خاطر له خپل ځانه تیریدلو ته حاضریم، خو هلته زما بوډا پلار او د ضحاك میرمن هم ده او هغوی به د عتبه له کسانو څخه خلاص نه شي.

: زه د هغوی د ژغورنې مسئولیت اخلم، موږ به هغوی هم له هغه ځایه راوباسو او کوم داسې ځای ته به یې ورسوو چې هلته هیڅ خطر هم نه وي.

: مګر په غرناطه کې هیڅ ځای هم موږ ته خوندي نه دی.

: ما ته معلومه ده او زه د دې مسئولیت هم اخلم چې د خطر په وخت کې به غرونو ته ورسولې شي. هلته داسې خلك شته چې تاسو ته پناه درکړي او له ما سره د دې خبرې احساس هم شته چې ته به خپل سامان او لوښې لرګي پرېږدې او ځې به، ځکه خو زه تاته د پنځوس طلایي دینارو وعده د ر کوم.

یونس وویل : که زموږ سره دومره پیسې وای نو د عتبه نوکري به مو نه وای کړې، له باغ سره جوخت چې کوم کور دی هغه هم د عتبه دی، زموږ اصلي بادار د ویګا له رئیسانو څخه یو تن ؤ. د حملې څخه دوې میاشتې دمخه هغه خپل جایداد موږ ته پرېښود او هجرت یې وکړ، بیا چې کله عتبه زموږ د آغا په کور او جایداد قبضه وکړه نو ده ته د څو نوکرانو او موږ ته د سر پناه ضرورت ؤ.

سلمان وویل : زه ستاسو په مجبوری پوهیږم، اوس که له اخلاصه ته زموږ سره مرستې ته چمتو وې نو په داډه زړه زما پوښتنو ته ځواب راکړه، بیا دې له بندې سره کیناست نورو کسانو ته یې وویل ماته قلم او کاغذ برابر کړي او د ده لاس او پښې خلاص کړي.

له یونس سره تر یو ساعت پورې خبرو وروسته سلمان د «ویګا» کور ته د تلو او راتلو دننه او بهر لارو نقشه وایستله بیا یې عبدالمنان ته وویل : اوس ماته پنځه تکړه ځوانان په کار دي، زه به د بیرته ستنیدو پرځای همدلته واوسم ته عثمان واستوه چې زما اس راولي.

عبدالمنان ځواب ورکړ: صیب! زه شل تنه سربښندویان درته برابرولی شم، خو اوس تاسو ویګا ته نشې تلای.

سلمان ځواب ورکړ: د دې پروګرام لپاره یوازې پنځه تنه بس دي او ما دا نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی وېلي چې زه به همدا اوس «وېګا» ته روانېږم، که د سينتهافي لاره تر لمر لوېدو پورې خلاصه وي موږ به د مازيګر له لمانځه وروسته د لوېديځې دروازې څخه ووزو، خو دا ضروري ده چې تر هغه وخته دغه نقشه او زما هدايات زما د ملګرو په ذهن کې ښه کېښيني، تاسو هغوی ته د ګرځنديو اسونو بندوبست هم وکړئ.

يوه ځوان وويل : جنابه! زه ستا په وړاندې د دې ادعا نشم کولی چې ښه سپاهي يم خو دغه نقشه مې ښه ياده شوه، زه ستا د ملګرو په اړه وېلي شم چې تا به مايوس نه کړي، که تاسو اجازه راکوئ زه به هغه مجاهدين راولم او د دې خبرې مسئوليت اخلم چې دوی به په هر ازموينت کې پوره وخيږي او له هغوی سره خپل اسونه هم شته.

سلمان عبدالمنان ته وکتل او هغه وويل : ته پردې ځوان اعتماد کولی شې.

سلمان رضا کار ته وويل : ډېر ښه ته ولاړ شه او زر د بېرته راتلو هڅه وکړه. ځوان جګ شو او بهر ته ووت.

*****

سلمان تر ډېره نقشې ته کتل او په قلم يې پر هغو نورې کرښې ايستلې او د نخښو په لګولو بوخت ؤ، بالاخره يې عبدالمنان ته وويل :

ستا دا باور دی چې موږ ترمابنامه بيله څه خنډه له لوېديځې دروازې څخه تيريدای شو؟

: هوکې! د سينتهافي لاره ترمابنامه خلاصه وي او که تګ راتګ دوام ولري پهره دار تر څه ځنډه وروسته هم دروازه خلاصه پرېږدي. خو کوم خلك چې په ګاډو سامان راوړي هغوی معمولاً ترمابنام دمخه بېرته رارسېږي. سهار وختي پر دروازه ډېر بيروبار وي، ځکه خو ځيني سوداګر د وخت .د تيريدو په خاطر خپل بارونه له مابنام څخه دمخه اړوي او خپلې ګاډې له مابنام څخه دمخه له دروازې څخه بهر ته باسي او شپه بهر تيروي هلته د کوچوانانو لپاره د شپې لخوا د ساز او نڅا محفلونه هم تاوده وي.

سلمان وويل : دا ټولې خبرې ما اورېدلې، ته يوازې زما د خبرې ځواب راکړه.

: تاته په بهر وتو کې څه ستونزې نشته، زموږ ملګرې به هلته نژدې وي، يوازې د دې خبرې خطر دی چې کله شپږ تنه وسله وال کسان پر اسونو سپاره له هغه ځايه ووزي نو هغوی به زموږ د دښمنانو او زموږ د حکومت د جاسوسانو له نظره پناه نه شي، بيا به تاته يوه بله ستونزه جوړه شي چې د وېګا په لوری لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د سینتبانفی له سرك څخه جلا شوی ده هغه دوه میله لری ده، تر هغه ځایه د وررسیدو نه وړاندې د دښمن لومړی پهره په مخه راځي.

: تا څنگه دا خیال کړی دی چې موږ د شپې له سرك پرته سفر نشو کولی؟

موږ به له مابنام څخه دمخه یو یو له دروازې څخه ووزو او دروازې ته نږدې به چیرته له سرك څخه کوز شو او فصلونو ته به ننوزو، له هغې وروسته به یونس زموږ لارښود وي څنگه یونسه سهي ده؟

: بلکل سهي ده صیب!

سلمان عبدالمنان ته وویل : اوس زه تاته دا ویل غواړم چې موږ به وسله وال نه روانیږو، خنجر له ځان سره ساتلای شو خو د نورې وسلې تیرولو ذمه واري به له دروازې نه هغه کوچوان ته وسپارو چې په گاډۍ کې پروښو راوړو برسیره په ډیرو نورو کارونو هم پوهیږي.

عثمان له دروازې سره نږدې ناست ؤ چې د گاډۍ نوم یې واورید سترگې یې وځلیدې.

سلمان وموسکل وی ویل : عثمانه! ته زما په مطلب وپوهیدې؟

: هوکې! خو وابښه له بهر څخه غرناطې ته راوړل کیږي له دې ځایه بهر ته نه وړل کیږي.

سلمان وویل : ته به د «غنمو» د راوړو په پلمه بهر ته ولاړ شې او زموږ وسلې به د تشو بوریو لاندې غلې کړې او ربښتیا! ما ته د لس دولس گزه رسې اړتیا ده، ستا آغا به پرگاډۍ د سوداگرې یو څه سامان هم بار کړي، ته به زموږ ترشا راځې او خپله گاډۍ به له نورو څخه لږ لرې دروې، موږ به د ننداړچیانو په څیر هلته دلته گرځو او په مناسب وخت کې به خپلې وسلې واخلو او روانیږو به.

عبدالمنان وویل : زه له عثمان سره یو بل سړی هم استوم هغه به د وسلو غوټه ورسره واخلي او مناسب ځای ته به یې ورسوي.

سلمان وویل : چې موږ له دې کار څخه وزگار شو د شپې مهال به د دروازې د خلاصولو لپاره ستا مرستې ته اړ یو.

: تاسو به ما د هرکلي لپاره حاضر وگورئ، او پرما برسیره به هلته ستاسو نور مرستندوی هم وي، له دروازې بهر به هم څو رضاکاران ستاسو انتظار کوي.

سلمان وویل : که له ویگا څخه څوك په موږ پسې راغلل نو امکان لري چې موږ د جنوبي دروازې لورې ته مخه کړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: زموږ ملګري به هلته هم ستاسو هرکلی ته موجود وي، تاسو پهره دارانو ته يوازې دومره ووايې چې تاسو د هشام ورور ياست، هغوی به سمدستي دروازې خلاصي کړي.

: هشام څوك دی؟

: هغه يو فرضي نوم دی، پهره دارانو ته به د پوځ له خوا دا امر ور واستول شي چې د هشام د ورور او د هغه د نورو ملګرو لپاره دروازه خلاصه کړي.

راځه عشمانه! تر اوسه نور ډير کارونه دي چې بايد سرته يې ورسوو.

عثمان وپوښتل : صيب! ستا اس همدا اوس راولم؟

: نه! هغه تر ماسپښين پوري همالته پرېږدی خو له دې ځخه ورانلدی زما کوربه او د هغه ګاونډی ته دا ويل ضروري دي چې زه په يوه مهم کار مصروف يم خو هغوی ته اوس دا ويل ضروري نه دي چې زه چيرته يم.

عبدالمنان وويل : تاسو فکر مه کوی، هغوی ته د تسلی لپاره به زه په خپله هلته ورشم.

عبدالمنان او عثمان جګ شول او له کوټی ووتل او نژدې يو ساعت وروسته د ويګا د عملياتو لپاره سلمان خپلو ملګرو ته هدايات ورکول.

ماښام يو يو له دروازې ځخه ووتل، سلمان ترټولو دمخه و، په هغه پسې يونس و او وروسې نور، په دروازه کې لا د خلکو تك راتګ دوام درلود، عبدالمنان د پوځ له يوه ځوان افسر سره خبري کولې، سلمان هغوی وليدل او په بې پروايي تري تير شو دروازې ته نژدې له آس ځخه پلی شو او د خپلو نورو ملګرو انتظار يې کاوه، څو دقيقې وروسته هغوی ټول هلته وررسيدل.

د عثمان ګاډی‌تر نورو ګاډيو لږ لرې ولاړ وه، له سرك نه پوري غاړې ته يو ځای څو کسان په لمانځه ولاړ وو دوی هم شاوخوا په ولاړو ونو خپل اسونه وتړل او په لمانځه ور شريك شول.

له لمانځه ځخه چې فارغ شول يو رضا کار په عشمان او د سرای په بل نوکر پسې ګاډی لوری ته ورغی او پاتی نور ټول يوه او بله خوا سره تيت شول، سلمان يونس د احتياط لپاره له ځان سره وساته او يو رضا کار مجاهد په دوی پسې له شانه روان و.

د دروازې په شاوخوا کې د خلکو ګڼه ګونه د دوی له هيلي ځخه ډيره زياته وه چې د دوکاندارانو په خيمو او په څپرو کې سملاسي جوړو شسوودوکانونو کې بې-

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروا گرځیدل، د لوړو مقاماتو خاوندان تر چتریو لاندې په آرامو کوچونو کې ناست وو او ډوډۍ یې خوړه او ځای ځای سازکوونکو ، سندرغاړو او نڅاگرو د دوی د تفریح او ساتیرۍ لپاره د نڅا او سرود مجلسونه تاوده کړي وو.

ناڅاپه چا د سلمان په اوږه لاس کیښود ویې ویل: که زموږ د بې حسۍ او بې غیرتۍ سهي اټکل کول غواړې نو په ما پسې راځه! دا عبدالمنان و، سلمان چوپه خوله ورسره روان شو، لږ وړاندې چې ولاړل د خانه بدوشو «کوچیانو» دیره وه، هلته د اور لمبو ته څو ښځو او نارینه ؤ گډ اتڼ کاوه چې شاوخوا غریب خلک ترې راچاپېر وو.

عبدالمنان وویل : د دې کوچیانو نڅا زموږ لپاره نه ده، خو زه یې څه دربښودل غواړم.

لږ وړاندې تر یوه پراخ چتر لاندې خلک راټولیدل چې د مخې له کتار څخه درې فته لوړ په یوه ستیژ یوې ښکلې نجلۍ په قسطلي ژبه سندره ویله او زیاترو ننداره چیانو بیله دې چې د دې د سندرې په مفهوم وپوهیږي پر هغې افرینونه ویل، سندر غاړې د خپلې سندرې له پای ته رسولو وروسته دېر دې شاته ورکه شوه، څو شیبې وروسته پنځه نجونې چې له جامو څخه درې مسلمانې او دوې نورې د قسطلي اوسیدونکې ښکاریدلې راووتې او نڅا یې پیل کړه.

سلمان وویل : د خدای لپاره له دې ځایه ځه! زه تر دې زیات څه نشم لیدای.

هغوی له تجیر څخه راووتل بیرته سرك لورې ته راغلل عبدالمنان یوې ونې ته نږدې ودرید یوه او بله خوا یې وکتل او بیا یې سلمان ته وویل:

تا تر اوسه هیڅ نه دي لیدلي، اصلي ننداره به درې څلور ورځې وروسته پیل شي، د سندغاړو او سرود دغه ډله پرون دلته را رسیدلې ده، په غرناطه کې د داسې خلکو کمې نشته چې د ښار په څلور لارو کې د هغوی د کمالونو د لیدلو په انتظار دي.

همدا اوس یوه جارچي دا اعلان کاوه چې د طلیطلې شهزادگۍ دلته راروانه ده.

: د طلیطلې شهزادگۍ! دا څوك ده؟

: هغه یوه سندرغاړې ده او د هغې په اړه دا مشهوره ده چې د طلیطلې د پخوانې یوې کورنۍ سره اړیکې لري نوم یې لیلي دی او ځینې خلك یوازې د دې د راگ د اوریدو لپاره سینتافې ته تلل، هغوی وایي چې په غږ کې یې جادو دی، زه د جگړې له اوریند څخه وروسته لومړی ځل دلته راغلی یم او ما دا تصور هم نشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولی چې دښمن زموږ د اخلاقي برجونو رانړولو لپاره کوم سوري وهلی دي هغه په دومره خطرناك وي.

هغه نڅاګري نصراني یا یهودي وي، خو دغو بدمرغو چې هغوی د مسلمانانو په جامه کې لیدلی پرې خوښیدل، اوس ته پوهیدای شې چې په څومره جبهو کې باید وجنګیږي؟

سلمان تر لږ ځنډه د درد په حالت هغه ته کتل، بیا یې وویل : زما په ګومان موږ ته نور دلته د ایساریدو ضرورت نشته.

عبدالمنان وویل : ته به لږ نور هم انتظار کوې، تر اوسه ابو القاسم له سینتافی څخه نه دي راستون شوي د هغه تر راتګه د دروازې دننه او بهر د حکومت جاسوسان بنه ځك دي، هسې هم تاسو ته لږ وروسته سفر ډیر مناسب دی.

یونس وویل : صیب! ما هم همدا عرض کول غوښتل چې موږ باید تر لږ ځنډه دلته ایسار شو، د خدای تعالی لپاره پر ما اعتماد وکړه، اوس ستا برې زموږ لپاره هم د مرګ او ژوند سوال شو. ما دا عرض کاوه چې د دغه کور سانونکي ډیر ظالمان دي، او پر دې خبره ویاړ کوي چې څو تنه بې ګناه خلك یې وژلي دي، که تا هغوی په ناخبرۍ کې راقابو نکړل نو هغوی به د وړیو لیوانو په څیر مقابله وکړي او بیا دا خطر هم شته چې که له هغوی نه کوم یو وتښتید او د پرخ چونې ته ورغی زموږ څخه به یو هم د ژوندي راوتلو موقع ونه وینو، دا هم ضروري ده چې د طبیلي خدمتګار او دوه تنه نوکران هم ونه تښتي.

سلمان وویل : یونسه! که زما پر تا اعتماد نه وای نو له ځانه سره به می نه وای راوستلی، د حامد بن زهره د قاتلانو وروستی شیبې ډیرې نږدې دي، خو زه د خپل ضمیر د ډاډ لپاره له تا څخه پوښتم چې په هغو اتو پهره دارانو کې څو تنو د حامد بن زهره په وژلو کې برخه درلوده؟

یونس په اندیښنه ځواب ورکړ: صیبه! زه قسم خورم چې ما د خپل وروړ پر کوم جرم د پردې اچولو هڅه نه ده کړې خو هغه له هغو قاتلانو سره نه ؤ تللی، ما څو ځله د هغوی خبرې اوریدلې دي چې ویل به یې چې عتبه یوازې له غرناطې څخه موږ ورسره راوستلو، او ضحاك یې په کور کې له نورو نوکرانو سره پرېښود او چې کله تولـه شپـه پر موږ اوریدل لانده خیشته وو ضحاك په کور کې خوبونه غورول.

سبا ته یې د بل کار لپاره شپږ کسه له ځانه سره بیولي وو او زه له دې څخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منکر نه یم چی ضحاك هم په هغوی کی ؤ، نوری خبری تاسو ته پخپله هم معلومی دی، خو که ستاسو ملگری په همدی شپه له غرناطی څخه بهر وژل شوی وی نو په یقین سره ضحاك له هغوی سره نه ؤ.

عبدالمنان وویل : صیب! زما باور دی چی دا ځوان دروغ نه وابی.

: پردی خبره زما هم باور ؤ خو زه پردی ځان پوهول غواړم چی په پاتی نورو کسانو کی څوك زموږ د رحم حقدار دی، یونسه! ته ډاډه اوسه، تا د خپل ورور د گناهونو کفاره ادا کړی ده.

هغوی تر لږ ځنډه نوری هم ورو ورو خبری کولی، په دی موده کی د سلمان نور ملگری هم ورو ورو هغوی ته نژدی ورغلل، بیا ناڅاپه د سینتهافی له لوری څلور گرندی پر اسونو سپاره رابنکاره شول، چی دروازی ته رانژدی شول، چیغی یی کړی.

له لاری نه لری شی! لوی وزیر صیب تشریف راوړی! ناڅاپه دروازه خلاصه شوه او وسله وال پلی او سپاره بل کړی مشالونه د سرك یوی او بلی غاړی ته کتار ودریدل.

څو دقیقی وروسته د سینتهافی له لوری د ډیرو اسونو د پښو ترپهار واوریدل شو او بیا د سترگو په رپ کی پنځلس - شل اسونه گرندی تیر شول، پر هغوی پسی د لوی وزیر گاډی «بگی» وه، او د بگی‌شاته د وسله والو سپرو یوه بله ډله راروانه وه، لږ ځنډ وروسته هغوی ټول دننه تللی وو او عام خلك چی له سرك څخه لری ساتل شوی وو، پر دروازه راټول شول د خوښی نعری یی وهلی.

سلمان او ملگریو یی په ډاډه زړه له ونو څخه خپل اسونه راخلاص کړل او یو یو د هغه باغ په لوری ولاړل چی د عبدالمنان نوکر وسله ساتلی وه او د دوی د ورتلو انتظار یی کاوه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا او د هغه وزیر

ښار ته تر ننوتو وروسته د ابو القاسم بګی د خپل محل پرځای نیغه الحمرا ته ولاړه اونیم ساعت وروسته هغه د الحمرا مانۍ په یوه کوټه کی د پاچا په مخکی ولاړ و.

: ابو القاسمه! تا ډیر ځنډ وکړ، ابوعبدالله له شکایت څخه په ډکه لهجه وویل:
عالی جنابه! که زه سهار وختی روان شوی وای نو ښایی ماسپښین ییرته رارسیدلی وای، خو د شپی ځینی داسی خبرونه راورسیدل چی تر ډیره وخته ایسار شوم، او بیا سینتافی ته رسیدل او د فردیناند داده کول خو آسانه خبره نه ده.
پاچا په مخه کی یوی کرسی ته اشاره وکړه او ویی ویل : کښینه!
کاشکی زه د ده د نه داده کیدو په سبب پوهیدای لومړی تا دا ویل چی موږ د ښار څلور سوه تنه وتلی مشران او افسران د یرغمل په ځیر دوی ته وسپارل او داده مو کړل، بیا دی ویل چی که د اوربند د مودی له پای ته رسیدو دمخه مو د ښار دروازی ورته پرانستلی نو د دوی پاتی اندیښنه به هم لری شی، د خدای «ج» لپاره ووایه! چی ددوی د بدګومانی د لری کولو لپاره نور موږ څه کولی شو؟
د حامد بن زهره څخه وروسته د غرناطی په کڅوړه کی بل کوم داسی غشی پاتی دی چی هغه یی خطرناک ګنی؟
ابو القاسم وویل : عالیجنابه! د هغه ستا په اړه هیڅ بدګومانی نشته، که داسی څه خبره وای نو هغه به د حامد بن زهره په راتلو او د ښار د خلکو د جوش او احساساتو د خبر په اوریدو یوه شیبه هم نه ژ ایسار شوی.
: نو بیا هغه څه غواړی؟ ستا ځیره داسی ښیی چی کوم ښه خبر دی نه دی راوړی.
: اعلیحضرته! له فردیناند سره دا اندیښنه ده چی په غرناطه کی د باغیانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاربنوونکی موږ د حامد بن زهره د وژلو مسئول بولی او دغه خلك هر وخت کولی شی خلك وپاروی، چی بیا به تاسو ته د اوربند د تړون د شرطونو پوره کول ناممکن کړی.

: د دی چاره له دی پرته بل څه کیدای شی چی د اشرارو د آرام ساتلو په خاطر د فردیناند پوځونه بیله ځنډه غرناطی ته ننوزی!

: تاسو سهی فرمایی! فردیناند هم همدغه غواړی چی د جګړی پلویانو ته باید د سر اوچتولو فرصت ورنکړای شی خو...

: خو څه؟!

: اعلیحضرته! ما دا ویل غوښتل چی فردیناند تاسو له نظره نه شی غورځولی، هغه له ما څخه پوښتل چی تاسو د خپلی راتلونکی په اړه څه پریکړه کړی ده؟

ابو عبدالله د ویری او خفګان په حالت کی چیغی کړی:

ابو القاسمه! د خدای «ج» لپاره صفا صفا خبری کوه! . . .

: اعلیحضرته! تاسو به پوره داډ زما خبری و اوری، د فردیناند ستاسو په وفاداری کی شك نشته، خو هغه نه غواړی چی تاسو په کوم نوی ازمویښت کی واچوی.

د هغه اندیښنه ده چی کیدای شی د حامد بن زهره راوروںکو کښتیو د هغه د ملاتړ لپاره ډیر نور کسان هم پر ځنډه پلی کړی وی او دغه ترکان یا افریقایان به قبایلو ته د بهرنی ملاتړ امیدونه او وعدی ورکوی او جګړی ته به یی هڅوی.

فردیناند ویل چی که دترکانو جنګی بیړیو د ساحل په کوزه ځنډه یرغل راوړ او ویی نیوله نو په ټولو غرنیو سیمو کی به د جګړی لمبی پورته شی، په داسی صورت کی به د غرناطی د خلکو آرام ساتل ستا د وس خبره نه وی.

ابو عبدالله په وارخطایی وویل: تر اوسه ستا په مطلب نه یم پوهیدلی ما کله دا دعوه کړی ده چی د غرناطی اولس په امن او آرام ساتلی شم، که د فردیناند سر له اوسه زما په نیت شك وی او هغه دا ګومان کوی چی که د غرناطی اولس پاڅید نو زه به ورسره ملګری شم نو د خدای «ج» لپاره ووایه چی د هغه د ډاډه کیدو لپاره زه نور څه کولی شم؟

ابو القاسم په ډاډ ځواب ورکړ: فردیناند ستا پر خلوص اعتراف کوی، خو هغه نه غواړی چی که په غرناطه د قبضی په صورت کی د هغه لښکر د چا له مقاومت سره مخ شو د هغی پړه پرتا ولویږی. ته پردی پوهیدای شی که د هغه دری څلور

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنه سرتیرې تېپیان یا ووژل شي نو د لښکر عکس العمل به یې څومره توند وي. د دوی په پوځ کې د داسې کسانو کمی نشته چې د غرناطې له اولس څخه د تیرو ماتو بدل اخستل غواړي او له تاسره به هم څه نرمي ونه کړي.

فردیناند دا احساسوي چې د جګړې په صورت کې چې څومره ته د خپل رعیت په اړه بې وسه یې هومره به دې د خپل لښکر په مخکې بې وسه وي، ځکه هغه غواړي چې سمدستي ته باید په غرناطه کې ونه اوسې.

ابو عبدالله په رډو رډو هغه ته حیران کتل، په پوره زور یې غوښتل چیغې وکړي خو غږ یې په کومې کې خپ شو ابو القاسم له لږ ځنډ وروسته وویل:

: اعلیحضرته! فردیناند غواړي چې سمدستي تاسو د لیکلې تړون له مخې د خپل جایداد انتظام وکړئ، که په غرناطه کې د بغاوت په اړه د ده اندیښنې غلطې ثابتې شوې نو تاسو به بیله ځنډه بیرته راوغواړي او بیله څه ځنډه به د خپلې مرستیالۍ منصب درته وسپاري.

دا هم کیدای شي چې کومه ورځ هغه د ټول اندلس د واکمنۍ چارې تاسو ته وسپاري. د جګړې په صورت کې تاسو بنایي څو اونۍ او یا څو ورځې انتظار وکړئ خو چې کله د باغیانو زور اوبه شي او فردیناند پردې ډاډه شي چې تاسو کومه لویه ذمه واري ترسره کولی شئ نو ستا تر ټولو وړوکی انعام به دا وي چې د غرناطې حکومت درته وسپارل شي، زما باور دی چې کله تاسو بیرته راشئ نو هغه کسان چې نن پرتاسو د غدار تور پورې کوي ستاسو په مخه کې به خپلې لیمۍ پړدي.

فردیناند ډیر د تدبیر خاوند دی او لرې ګوري، هغه پردې پوهیږي چې په فتحه شویو سیمو کې په ځانګړې ډول د بې شمیره پوځ د ساتلو پرځای به د یوه مسلمان په مرسته حکومت کول ډیر آسانه وي.

د ابو عبدالله حالت هغه وزې ته ورته ؤ چې پر مرۍ یې چاړه ور ایښودل شوې وي، هغه په پوره زور چیغه وکړه:

ته خاین یې! ته زما دښمن یې!! ته د فردیناند جاسوس یې!!! تاته ښه معلومه ده چې فردیناند به خپله یوه وعده هم پوره نه کړي، زه غرناطه نه پریږدم، زه جګړه کوم، تر وروستۍ سلګې پورې جګړه کوم، زه به اولس ته دا ووایم چې تا پوازې له ما سره نه بلکې له ټول اولس سره دوکه کړې ده، تا څلور سوه تنه د یرغملو په توګه فردیناند ته وسپارل، ته د حامد بن زهره قاتل یې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو القاسم په داډ ځواب ورکړ: ستا گومان دی چی د غرناطی خلك به تا په اوږو سپور کړی!

زه به ستا ځرمن وباسم! پهره دارانو! پهره دارانو!!

ابو القاسم وویل : ته زما په وینو د خپلو گناهونو کفاره نشی ادا کولی.

څلور وسله وال کوټی ته ورننوتل او زره نازره یی بو بل ته کتل، ابو عبدالله له ډیرې غوسې لړزیده او چیغی یی کړی: ویی نیسی!

سپاهیان زره نازره ور وړاندی شول، خو ناڅاپه د ساتونکی ډلی یو مشر کوټې ته ورننوت او په منډه ورغی د ابو القاسم او سرتیرو ترمنځ ودریده.

ابوالقاسم وویل : لوی پاچا! زه هری سزا ته چمتو یم، خو د خدای «ج» لپاره زما خبره واورېبا تاته دا نه ویل چی که تر سبا ماښام پوری زما لخوا فردیناند ته داډمن ځواب ورنکړای شی نو بل سهار به هغه پر غرناطه یرغل کوی، او هغه بدنصیبه کسان چی تا فردیناند ته سپارلی دی ټول به لاس ترلی راولی او داسی به یی په مخکینی کتار کی را روان کړی چی دښمن ته د ډال حیثیت ولری.

له دی وروسته بیا ته فکر کولی شی چی د غرناطی خلك به له تا څخه څه ډول د بی گناهو خلکو د وینو حساب اخلی او که تاسو د هغه د انتقام څخه وژغورل شی هم نو فردیناند به بیا څه ډول سلوك درسره کوی؟

ابو عبدالله د بی وسی په حالت کی سر ځوړند واچاوه او څو شیبی په کوټه کی چوپتیا خپره وه، بیا هغه په لاس اشاره وکړه او سرتیری او افسر یی له کوټې څخه بیرته ووتل.

ابو عبدالله وویل : تاته هر څه معلوم وو او ته له پیله د فردیناند د لاس آله وی.

: اعلیحضرته! موږ دا پریکړه باید تاریخ ته وسپارو چی څوك د لاس اله ؤ؟

ابو عبدالله بی وسه شو ویی ویل: ابو القاسمه! ته ما خپل دوست بللی وی.

: زه اوس هم ستا دوست یم.

: ما تل ستا په مشورو عمل کړی دی خو تا ماته د سهی لاری راښودلو پرځای زما د بربادی سببونه برابر کړل.

: اعلیحضرته! ماته د هسی لارښوونکو انجام معلوم ؤ، تاته د یوه داسی وزیر ضرورت ؤ چی ستا د ضمیر د ډاډه کولو سببونه برابر کړای شی.

: د دی مطلب دا دی چی تا قصداً ماته دوکه راکوله!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: نه جنابه! تا یوازی زما پر هغو مشورو عمل کاوه چی ستا دغوبنتنو په تائید
به وی او زه دا منم چی ما د خپل ضمیر د غږ اوچتولو پرځای ستا د ضمیر د داړ
بندویست کړی دی.

: اوس نه ماته د دی احوال لپاره راغلی یی چی زه د خپلی لاری د وروستی
ګرنګ پر څنده دریدلی یم؟

: زه تاته د دی لپاره راغلی یم چی اوس دواړه په یوه کښتی کی سپاره یو، او
زما وروستی هڅه به دا وی چی دغه کښتی ډوبه نه شی.

: او ستا په ګومان دا کښتی یوازی په دی له ډوبیدو څخه ژغورل کیدای شی
چی موږ له غرناطی څخه وتل ومنو؟

: جنابه! زه پردی پوهیږم چی دا پریکړه به تاته څومره ګرانه وی خو دا یوه
مجبوری ده.

: تا دا پریکړه کړی ده چی زه باید الفجاره ته ولاړ شم.

: اعلیحضرته! یوازی ته پریکړه کولی شی.

: فردیناند درته ویلی دی چی هغه ماته کوم جیل او یا کلا غوره کړی ده؟

ابو القاسم ځواب ورکړ: اعلیحضرته! ما له فردیناند څخه دا لیك اخستی دی
چی دی په الفجاره کی کومه سیمه تاته وسپاری نو ته به د یوه واکمن په حیث په
کی اوسی او د هغی حاصل به دومره خامخا وی چی ته د بی وسی احساس
ونکړی.

: ابو القاسمه! ما ځان ته پخپله ډیره دوکه ورکړه، خو دا دوکه نشم ورکولی
چی په الفجاره کی د ځمکی کومه ټوټه داسی هم کیدای شی چی زه به کی داړمنه
ساه واخستلای شم. د الفجاری یاغی خلك به هلته په خپلو هدیرو کی زما مړی هم
پری نږدی.

: عالم پناه! دا خبره ماته پریږده چی د دی سیمی اوسیدونکی به تاسو په سر
سترګو کښینوی، هغوی به پری پوه کړای شی چی فردیناند په کومه سیمه ستا حق
ومنی هغه به د نصرانیانو له غلامی نه خوندی وی، زما باور دی چی د الفجاره
اوسیدونکی به د عیسویانو په لاس د تباه کیدو پر ځای ستا تر سیوری لاندی د
امن ژوند غوره کړی.

: هغه خو وعده کړی وه چی ما به تر یوه کاله پوری د ازمویښت لپاره له الحمرا
څخه نه وباسی، اوس ته دا ولی نه وایی چی هغه ماته یو ځل بیا دوکه راکول

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي.

: عالي مقامه! هغه تاته د دې خبرې فرصت درکول غواړي چې ته د الفجاره جنګيالي قومونه آرام کړې او په دې ډول ځان د يوې لويې ذمه وارې اهل ثابت کړې. هغه پوهيږي چې غرني قومونه به په آسانۍ د ده برلاسي ونه منيء ځکه خو که تا هغوې سمې ته راوارول نو دې به د خپلې متعصبې ملکې او د قسطلې د سردارانو د مخالفت سره سره تاته په اندلس کې د سلطنت د نايب منصب درکړې.

: ته ويلې شې چې فرديناند به څومره ورځې په الفجاره کې د ايساريدو اجازه راکړي؟

: عاليمقامه! ته ډاډه اوسه، فرديناند به پردې اقرار او سوګند کوي چې د الفجاره کومه سيمه تاسو ته درکړای شي پر هغې به ستاسو مالکانه حقوق د تل لپاره وي، او په هيڅ صورت کې به هم نه درڅخه اخستل کيږي، د هغه د ليک په لوستلو به پخپله ستا ډاډ حاصل شي.

: کوم ليک!

: ابو القاسم د خپلې درنې چپنې په جيب کې لاس ننه ويست يو ليک يې راويوست او په دواړو لاسو کې يې ونيوه ابو عبدالله ته يې وړاندې کړ وېې ويل:

واخلي! دا ترون زما د وفادارۍ او وظيفې پيژندلو وروستی ثبوت دی. د دې مضمون ما پخپله ليکلی او فرديناند زما د يوه تکي د بدلولو هڅه هم نه ده کړې. د کليسا مشرانو د قسطلې اميرانو او نورو متعصبو سردارانو ډير شور او زوړ واچاوه، ملکه ازابيلا هم خوښه نه وه خو بيا هم د الفاظو په جګړه کې هغوی ستا خدمتګار مات نکړای شو، تاسو پردې ليک د پاچا او ملکې مهرونه ليدلی شي.

ابو عبدالله په خپلو لړزيدليو لاسونو ليک راپورته کړ او له لږ ځنډ وروسته يې ابو القاسم ته وکتل وېې ويل:

د غرناطې د اولس بدمرغي داوه چې زما ټول کارونه نيمګړي وو، او زما بدمرغي دا ده چې زما د وزير يو کار هم نيمګړی نه وي.

زه ستا له ځيرې څخه د دې ليک مفهوم لوستی شم، اوس دا راته ووايه چې کله زه له غرناطې څخه ووزم نو ته به الحمرا ته راځې او که به په خپل کور کې پاتې کيدل خوښوې؟

ابو القاسم د خپلې موسکا د پټولو هڅه وکړه وېې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

عالیمقامه! کوم حالات چی ستا لپاره نامناسب دی هغه ستا د غلام لپاره هم مناسب نشی کیدای. ما تر ورروستی سلګۍ له تا سره د اوسیدو پریکړه کړی ده، فردیناند ستا په ګاونډ کی ماته هم یوه وړوکی سیمه رابخښلی ده.

: یو سړی د دوو بادارانو غلام نشی کیدای.

: همدغه سبب و چی ما د غرناطی پرېښودو پریکړه وکړه.

: ته به رښتیا له ما سره اوسی؟

: هوکی! زه وعده کوم چی په غرناطه کی خپله برخه مهم کارترسره کړم بیا به ستا په خدمت کی حاضر شم.

ابو عبدالله په وربښمین دسمال کی نغښتی لیك پرانست او په لوستو یی بوخت شو.

بیا یی کاغذ بیرته قات کړ یوی خواته یی کیښود او تر لږ ځنډه یی سر ښکته راچاوه په چورتونو کی ډوب شو، بالاخره یی ابو القاسم ته وویل:

فردیناند دا غواړی چی زه بی له ځنډه الحمرا باید پرېږدم، او ته وایی چی د دی لیك مضمون ما تیار کړی دی.

ما له فردیناند سره تر خبرو اترو وروسته دا مضمون ولیکه، ماته معلومه وه چی الحمرا په تاسو ګرانه ده، خو ما دا احساس کړه چی په دربار کی د هغو خلکو خوله بندول ضروری ده چی تر اوسه ستا پر اخلاص شکمن دی.

: اوس تا د هغوی خولی بندی کړی؟

: زما باور دی چی کله تاسو له الحمرا څخه ووزی نو د فردیناند په دربار کی به ستاسو د بدغوښتونکو خولی پخپله بندی شی، بیا به موږ د هغی ورځی انتظار کوو چی په غرناطه کی ستا ضرورت احساس کړای شی.

: ته تر اوسه په دی فکر کی یی چی په غرناطه کی به زموږ ضرورت احساس کړای شی؟

: هوکی! زما باور دی چی که موږ د الفجاره جنګیالی قبیلی د لږی مودی لپاره په امن او آرامی وساتلای شوای نو فردیناند او ملکه ازابیلا به زموږ خدمتونه له پامه ونه غورځوی او په داسی حال کی چی په غرناطه کی هر وخت د امنیت د خرابی خطر وی زه همدا مناسبه بولم چی تاسو د ډیرو بدو ذمه واریو څخه د ژغورنی په خاطر له ځنډه پرته له غرناطی څخه ووزی.

: ته ماته دا ډاډ راکولی شی چی د فردیناند نیت به بیرته خراب نه شی او ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کومه ورځ له دی احوال سره نه راځی چی اوس د نور اخلاص د ثبوت ورکولو په خاطر باید له الفجاره څخه هم ووزی؟

: عالیمقامه ! دا چیرته کیدای شی؟

: که موږ غرناطه باید پریږدو نو بیا خو د اورښند د مودی د پای ته رسیدو انتظار ولی ونکړو، آخر فردیناند ولی دومره بیړه کوی؟

: د فردیناند هیڅ بیړه نه ده، خو ستا خیر په دی کی ده چی موږ بیله ځنډه له دی ځایه ووزو، تاسو ته معلومه ده چی د غرناطی باغیانو له کومو قبایلی سردارانو سره سازشونه کول له هغوی څخه څو تنه دلته رارسیدلی دی.

: تا هغوی نیولی نه دی؟

: سمدستی د هغوی نیول امکان نه لری، د غرناطی د خلکو احساسات او جوش تر اوسه نه دی سوړ شوی، او زه دا نه غواړم چی ستا په موجودیت کی د غرناطی وضعه ویجاړه شی، کله چی تاسو الفجاره ته ورسیږی نو فردیناند به پخپله له دوی سره دغری وهی، تاسو بیا په دی هم پوهیږی چی تر اوسه له پوځ نه موږته زیات خطر دی.

اوس اجازه راکړه تر سهاره باید څو کارونه وکړم.

ابو القاسم جګ شو ودرید ابو عبدالله څو شیبی هغه ته حیران حیران کتل، بیا یی د لاس اشاره ورته وکړه او هغه ځوړند سر له سلام وروسته له کوټی څخه ووت.

له دروازی څخه بهر په برنډه کی د الحمرا ناظم ولاړ ؤ، ابو القاسم چی هغه ولید ولړزید بیا یی په اندیښنه وویل:

: ته دلته ولاړ وی؟

: ما ستا انتظار کاوه.

: تا هر څه واوریدل؟

: صیب! زما غوږونه دومره ځك نه دی، ناظم په شمیرلیو جملو ورته وویل.

: مګر ته له دروازی سره جوخت ولاړ وی.

: صیب په الحمرا کی دننه ستا ساتنه زما ذمه واری ده او زه ډیر لری ځکه نه ولاړیم چی، بنایی ستا راته ضرورت شی. چی تاسو کله له الحمرا څخه ووزی نو زما مسئولیت به پای ته ورسیږی.

ابو القا سم وویل: زه ستا څخه مننه کوم، ما یوازی دا ویل غوښتل چی د مانی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظم باید د داسې خبرو د اوریدو خطر قبول نه کړي چې بیا یې په خپل زړه کې ونه ساتلای شي.

: تاسو داډه اوسئ! ما د پاچا له کنځلو پرته بله داسې خبره نه ده اوریدلې چې په زړه کې یې ونه ساتلای شم، زه له دروازې څخه بنه لرې ولاړ وم.

ابو القاسم له څه ویلو پرته ورانديې ولاړ او نظام له هغه سره ملګری شو. له ورنډې څخه لاندې په مرمرو ډبرو فرش لاره څو وسله وال ساتونکي د دوی په مخکې روان شول.

*****

ابو عبدالله تر څه ځنډه پر دیوالونو کښلې ګلونه لیدل بیا یې سر په دواړو لاسو ونیو، په غمجنه لهجه یې وویل: زما غرناطه، زما الحمرا.

او بیا یې لاس سترګو ته ونیول او بې اختیاره په ژړا شو، د شا دروازه خلاصه شوه او مور یې ملکه عایشه خپ خپ کوټې ته ورننوته او دواړه لاس یې د هغه پر سر ورکیښودل. هغه ټکان وخوړ مورته یې وکتل او په ارمانجنه لهجه یې وویل:

مورې! ما خپل سر د یوه ښامار په خوله کې ایښې دی.

مور یې ځواب ورکړ: زويه! دا د نن خبره نه ده، تا په هغه ورځ خپل سر د ښامار په خوله کې ورکړی ؤ چې له پلار سره دې خیانت وکړ، او تا یوازې خپل سر نه بلکې ټول قوم دې د ښامار مخې ته وغورځاوه.

: مورې! زه د فردیناند په اړه نه د ابوالقاسم په باب درسره غږیږم، هغه ماته دوکه راکړې ده، اوس به مور په الحمرا کې نه اوسو، د فردیناند وعده هسې یوه دوکه وه.

: ماته معلومه ده.

: تاټولې خبرې اوریدلې دي؟

: هوکې! او ماته دا خبرې له اټکل څخه لرې نه وې.

: مورې! اوس زه څه وکړم؟ څه کولې شم؟!

: دا دې باید هغه وخت پوښتلې وای چې تا څه کولې شوای، اوس ته هیڅ هم نه شې کولی او ستا مور هیڅ مشوره نشي درکولی. د اندلس د تاریخ ترټولو شومه ورځ هغه وه چې ستا په زړه کې د واکمنۍ خیال را پیدا شو.

: نه مورې! تر هغې شومه ورځ هغه وه چې زه وزیږیدلم، کاشکې تا هغه ورځ زما مرۍ خپه کړې وای.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: زه اعتراف کوم چې اولس ته مې يو مار زيږولی ؤ، ته دا ويلی شې زه ګناهکاره يم،

: خو زه به دوی ته دا ور وښيم چې ابو القاسم خاين دی، او هغه له موږ سره دوکه وکړه.

: ته په وار وار تول اولس ته دوکه نشي ورکولی، کله چې ته د اولس مخې ته ورشې نو غوښې به دې وشکوي، دوی به د هغو بې ګناهو د وينو حساب درڅخه وغواړي چې تا د ميړو او وزو په څير وګڼل او دښمن ته دې وسپارل. ته د مالقې، الحمرا او الميريه د بربادۍ مسئول يې. لاسونه دې د حامد بن زهره غوندې سپيڅلو سربښندونکو په وينو سره دي.

ابوعبدالله! ته داندلس لپاره مړشوی يې،اوموږ دې اوس راژوندی کولی نه شي.

: موري! که ته امر راته کوې نو زه به همدا اوس د ابو القاسم کور ته ورشم او ويه يې وژنم.

: ای بدنصيبه! تا غرناطه له خاينانو څخه ډکه کړه، اوس به د يوه خاين په وژلو هيڅ ترلاسه نه شي.

: موري! ماته د غرناطې هر سړی خاين ښکاري.

: دا ستا د کړ حاصل دی، تا د اندلس په ځمکه د غدارۍ تخم وشينده، اوس دغه فصل پوخ شوی دی.

: موري د خدای لپاره پيغورونه مه راکوه.

: زه به تر ډيرې مودې پيغورونه درنکړای شم، خو د اندلس ميندې به تر قيامته پر ما لعنتونه وايي.

ابو عبدالله له پښيمانۍ سر کښته واچاوه، او تر لږ ځنډه چوپ ؤ. بيا يې په انديښنه وويل:

مورجانی! زما اوس هم باور نه راځي چې له الحمراء څخه به ووزم، زه داسې ګڼم لکه خوب چې وينم. د مور په سترګو کې اوښکې ډنډ شوې وې ويل:

زويه! اوس د خوبونو وختونه تير شوي دي، اوس به ته يوازې د تيرو وختونو د خوبونو تعبيرونه ګورې.

: مورجانې له موږ وروسته به په الحمرا کې څوک اوسيږي؟

: ستا څخه وروسته به الحمرا د هغه قوم د پاچاهانو هستوګنځای وي چې تا د خپل قوم د آزادۍ او عزت معامله ورسره کړې ده.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ویگا عملیات

سلمان او د هغه ملګرو د یونس په لارښونه سفر کاوه، بالاخره دوی د ونو یوه ګڼ بڼ ته ورسیدل اسونه یې ودرول یونس مخ راوګرځاوه سلمان ته یې وویل:
موږ اوس ډیر لند راغلي یو، ځکه خو نور اسونه وړاندي بیول سهي نه دي. د سلمان په اشاره هغوی ټول له اسونو پلي شول او اسونه یې په ونو پوري وتړل او پر خولو یې ټوکري ور وتړلي چې ونه شنهیږي او بیا خپ خپ د بڼ په لور ولاړل.
لږ وړاندي چې ولاړل د دیوال له شانه یې د ګزمي کونکو غږونه واوریدل او دوی چوپ ودریدل.
چې کله پهره داران په خبرو خبرو کي تیر شول او د باغ شاپلو ته ولاړل سلمان له دوو تنو سره دیوال ته ورنږدي شو او نور کسان دیوال ته د نږدي ورتلو پرځای خو ګامه لري پاتي شول، بیا یو تن له دیوال سره په ملا خم شو او یونس او سلمان یو پر بل پسي د هغه په اوږه اوچت شول او پردیوال وختل.
اوس د دوی په مخکي هغه وړوکی کور ؤ چې د انګړ دوه دیوالونه یې د باغ له دیوالونو سره نښتي وو، د انګړ نه وړاندي د یوی کوټي له نیم کښي دروازي څخه د ډیوی تته رڼا بهر راوتله، ښي لوري ته د انګړ د دیوال په منځ کي یوه وړوکي دروازه وه چې نږدي یوه څپره هم ورسره ترسترګو کیده، کیڼ لوري ته له کونج څخه څوګامه لري یوه ونه لیدل کیده چې پاني یې رژیدلي وي، په تیاره کي چې سلمان څومره لیدی شوای هغه ټول د ده د نقشي سره برابر ؤ چې همدا اوس یې هم په جیب کي وه، ځکه خو هغه بیله ځنډه له یونس سره یوځای پر دیوال وځړیده او انګړ ته ورښکته شو.
● کوټي څخه د چا په ویریدلي لهجه غږ اوچت شو: څوك یې؟ هغه خپ خپ وړاندي ورغی او په کرار غږ یې وویل: پلار جانه زه یم! د خدای «ج» لپاره چوپ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شه چې تول به ووژلی شو.

سلمان په بیره رسی له اوږی رابښکته کړه او له ونی سره یې نژدی کېښودله او په داده زړه په یونس پسی کوټی ته ورننوت، یو بوډا چې د اندیښنی په حالت کی پر بستره ناست و خپل زوی ته یې کتل، هغه چې له زوی سره یو نا آشنا سړی ولید نور هم ووېرېده او په وارخطایي یې وویل: ضحاك رانه غی؟

د یونس پر ځای سلمان ځواب ورکړ: ضحاك په یوه ځای کی ستاسو انتظار کوی، تاسو به ډیر زر هغه ته ور ورسول شي. خو په دی شرط چې زما خبره ومنی!

یونس ته دا معلومه ده چې ستاسو یوه وړوکی غلطی د هغه ژوند په خطر کی غورځوی.

یونس وویل: پلار جانه! دی رښتیاوایی، له ضحاك پرته موږ د خپلو ځانونو دژغورلو په خاطرهم باید ددوی خبره ومنو.

بوډا د څه ویلو نه پرته په حیرانی سلمان ته کتل چې یوه ځوانه ښځه له بلی کوټی څخه وربښکاره شوه وړاندی ورغله اوپوښتنه یې وکړه: یونسه څه خبره ده، ضحاك چیرته دی؟ ستا د غږله اوریدو څخه مخکی می خوب لیده چې هغه له آس څخه لویدلی اوټپی شوی وی.

سلمان هغی ته وویل: ستا میړه بلکل روغ دی، خو ستاسو آغا ته داکه معلومه شوه چې هغه چیرته دی نوژوندی به یې پری نږدی.

:آغانن هم رانه غی اوموږته یې ویل چې بنایی سبا ته هم رانشی. دخدای «ج» په خاطر ما همدا اوس ضحاك ته وورسوی!

:ستاد دخاوند د ژغورلو یوازینی لاره دا ده چې موږ یوه درنه تجلی اویوبی گناه هلك له دی ځایه خلاص کړو او راسره بویی ځو.

:دا امکان نه لری تاته معلومه نه ده چې هلته څومره کلکه پهره دریدلی ده.

:موږ ته هر څه معلوم دی، او موږ د هغوی د را خلاصولو لپاره ټول بندلو بست کړی دی.

یونس وویل: سمعیی! دا دخبرو وخت نه دی، موږ سمدستی له دی ځایه دوتلو اراده لرو او په څو دقیقو کې باید څوکارونه ترسره کړو، که بندیان همدا نن و نه رسیدل نو موږ ته به د ضحاك ژغورل نا ممکن شی.

سمعیی په اندیښنی وویل:کاشکی د هغوی ژغورل زما په وس کی وای.

یونس پر شونډو گوتی کېښودی ویې ویل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمعیی! وروغږېږه، که نه تول به ووژل شو. ضحاک رك روغ دی اوترسبا پوری به یی پخپلو سترگو ووینی، خو زما گومان ژ چی ته به اوس له بندیانو سره یی.
:زه ستاپه انتظاروم اوترماښامه څو ځلی راغلم او ستا پوښتنه می وکړه، بیا می د سرخوږ پلمه کړل او کوټی ته راغلم، آغا زما په کورکی نه ؤکه نه د کورخلکو به یی هیڅکله هم اجازه نه وای راکړی، د خدای «ج» لپاره راته ووایه چی ضحاك موږته ولی خبر نه راکوی؟
:هغه نه غوښتل چی تاسوپریشانه شی.
سلمان وویل: یونسه! ته دی ته تسلی ورکړه زه اوس راځم.
د سمعیی سترگی راډکی شوی سلمان ته یی وویل: ته له هغه سره راغلی یی؟ د خدای«ج» لپاره راته ووایه چی هغه چیرته دی؟ هغه ته خو به کوم خطرنه وی؟
:اوس هغه ته ترتولولوی خطردادی چی ته شورگډ کړی اودکور نوکران اوپهره داران را ویښ کړی.
یونسه! که دا له هوښیاری نه کارواخلی نود ضحاك ژوند ژغورل کیدای شی.سلمان دا وویل اوله کوره ووت.
بیایی په انگړکی ونی ته نژدی پری راواخیست یوسریی په ونه پوری وتاړه اوبل یی ددیوال بل لوری ته و غورځاوه، لږځنډوروسته دوی یوپربل پسی په پړی ختل اوبل لوریته کوزیدل ، چی کله وروستی کس هم انگړته ورښکته شونو سلمان هغوی ترڅپره لاندی په انتظارپرېښودل اوپخپله په بیره کوټی ته ننوت.
سمعیی په ویریدلی غږوویل: یونسه! هغه ځناوردی که تاسوبه بهرنیو پهره دارانو بریالی هم شی د ننه نور پنځه‌تنه بی رحمه قاتلان به درسره مخ کیږی.
سلمان وویل: موږته داهر څه معلوم دی اوله هغو ځناوروسره مقابله نورزموږکاردی ، ته یوازی زموږخبروته ځواب راکړه، اوس له کوره څخه بهرڅو تنه پهره کوی؟
: صیب! دری تنه گزمه کوی، یود دروازی څخه بهر پهره کوی،خو پردی سر بیره یو د طبیلی سنبالوونکی او دوه تنه نوکران هم له طبیلی سره نژدی په خپلو کوټو کی پراته دی، زه دا ددی لپاره وایم چی ښایی له هغوی نه هم کوم یو اوس ویښ وی.
: په طبیله کی څو اسونه دی؟
: سمعیی بوډا ته وکتل او ویی ویل:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب! اوس هلته اته اسونه شته دی.

: تر لږ ځنډه به زموږ کار دلته سرته رسیږي او بیا به موږ ته یوازي پنځه اسونه په کار وي. بیا سلمان یونس او نورو ملګرو ته زر زر خو لاربښوني وکړي او بهر ته ووت.

د یونس پلار او سمعیی تر نیم ساعته په ناکراری د دوی انتظار کاوه چی بالاخره د طبیلي پاکوونکي او دوه تنه نوکران د ایستلو تورو په سیوری کی کوټی ته ورننوتل.

سمعیی وپوښتل : تاسو ډیر ځنډ وکړ زه وویریدم چی چیرته پهره دارانو لیدلی نه یاست:

یونس ځواب ورکړ: پهره داران زموږ د لیدو څخه دمخه بلی دنیا ته رسیدلی ؤ. د ځ له خولی څه چیغه هم ونه وتله.

سلمان وویل : دوی دری واړه ښه کلك وتړی او بیره کوی. اوس د خبرو وخت نه دی.

څو دقیقی وروسته چی هغوی بهر راووتل نو له لری یی د اسونو د پښو ترپهار واورید. یونس چی د سلمان په څیره کی د اندیښني نخښي ولیدی ویی ویل: دا د ویګا د پوځ د ګزمی ډلګی ده چی د شپی دری وخته یو ځل په ګزمه وزی. ته اندیښنه مه کوه هغه به له دی ځایه لرې وړاندی بیرته وګرځی.

*****

د کور دننه درشل څخه دننه دوو پهره دارانو د مشال رڼا ته د شطرنج لوبه کوله، یوه تن دیوال ته ډډه وهلی وه او خریده، چا برني دروازه ډیکه کړه ویی ویل: دروازه خلاصه کړی زه یونس یم.

یوه پهره دار له څو شیبی ځنډ وروسته ځواب ورکړ: تاته معلومه ده چی موږ ته د شپی د دروازی خلاصولو اجازه نشته، ته له کومه ځایه راغلی یی؟

زه له سینتیافی څخه راغلم، آغا د یوه ضروری پیغام لپاره کورته را استولی یم. او تاسو باید ښه فکر وکړی چی که ما د هغه مور او خور ته احوال ورنکړ نو سبا ته به ستاسو څه حال وی؟

: ته یوازی راغلی یی؟ ضحاك چیرته دی؟!

: هغه باغیانو تپی کړی دی، هغه به څو شپی نور هم په غرناطه کی پاتی شی.

زه د هغه له لیدو وروسته سینتیافی ته آغا ته ورغلم. اوس دروازه خلاصوی که د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ښځو ته غږ ور وکړم؟

: ښه ودرېږه!

څو ثانیې وروسته د زنځیر کړچ کړچ غږ اوچت شو او له دې سره سم د سلمان ملګرو په پوره ځواك دروازې پله ټیله کړه او په یوه درز خلاصه شوه.

پهره دار چې دننه دروازه خلاصه کړې وه، څو ګامه لرې وغورځېده، سلمان په دوو نورو کسانو بانلې حمله وکړه او د سترګو په رپ کې یې په ځمکه ورپولې.

په دې ځنډ کې د سلمان ملګرې په درشل ورټول شول. دریم تن چې د دروازې د پلې سره په ټکر کې غورځېدلی ؤ ناڅاپه یوه چیغه وکړه او راپورته شو، خو د یوه رضا کار توره یې پر سر ور برابره شوه او بېرته وغورځېد.

سلمان د انګړ پله دروازه خلاصه کړه او کور یې وڅاره، بیا یې خپلو ملګریو ته اشاره وکړه او انګړ ته ورننوت، لږ ځنډ وروسته د مانۍ له یوه کونج څخه څو ګامه لرې ودرېد، او کیڼ لوري ته د یوه پراخ او اوږده دالان په لور ورغی په دالان کې ځای ځای مشالونه بلېدل او په منځ کې یې یوه پراخه زینه پاسنی پوړ ته ختلې وه، دوه پهره داران چې خپلو ملګرو ته یې چیغې وهلې لاندې راکوز شول او سلمان په بېړه یو ګام وړاندې ښې لاس ته د برنډې د یوې ستنې شاته ودرېد..

د پهره دارانو په شور ناڅاپه دوې ښځې زینې ته نژدې له یوې کوټې راووتې او د شور د سبب پوښتنه یې کوله.

یوه پهره دار وویل : زه په دروازه کې پوښتنه کوم، تاسو دننه آرام وکړئ، او هغه به کوم دیرش ګامه ، تللی وې چې یو غشی یې پر پوښتیو ښخ شو او هغه پر ځمکه وغورځېد.

له دې سره سلمان په منډه ځان د دالان منځ ته ورساوه دوهم پهره دار راوړاندې شو او حمله یې پرې وکړه او ترڅو شیبو پورې د تورو په چکاچك کې د ښځو چیغې هم غبرګې پورته کېدې یوه پله ښځه په زینو کې رانښکته شوه او چیغې یې وهلې پهره دار غږ پرې وکړ: د خدای لپاره! تاسو دننه درځئ. خو په دې ځنډ کې د سلمان نور ملګرې هلته ور ورسېدل یوه رضا کار چیغې کړې: اوس بهر ستاسو د چیغو اورېدونکي څوك نشته، که خپل ژوند دربانډې ګران وې نو چوپې شئ!

ښځې له وېرې چوپې شوې.

د سلمان رقیب له څو ګوزارونو څخه وروسته په شاتګ پیل کړ او بیا په منډه ولاړ پر زینو وخوت، د زینې تر نیمایې وخوت او بیا یې ناڅاپه مخ راوګرځاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حمله یی وکړه، حمله دومره تونده وه چې سلمان څو گامه لاندې راښکته شو، خو د څو گوزارونو څخه وروسته پهره دار بیا تیښته وکړه، سلمان د پاسني پوړ په برنډه کې را لاندې کړ، هغه مخ راوگرځاوه او بیا یې حمله وکړه خو د سلمان په وړاندې یې څه داو ونه چلیده او خپ بیرته په شا روان شو. د برنډې په وروستی څنډه سلمان پر هغه وروستی گوزار وکړ او توره یې د دیو په څیر لوی پهره دار په تېټر کې ښخه شوه.

بیا یې زر د دروازې زنځیر خلاص کړ دروازه یې تېله کړه، خو دننه خوا څخه تړلې وه، سلمان غږ وکړ: عاتکې دروازه خلاصه کړه زه د سعید دوست یم.

عاتکې دروازه خلاصه کړه او بهر ته راووتله. په دې څنډ کې یونس هم پاس ور ورسید او منصور یې له بلې کوټې څخه راوایست، هغه په سلگیو ورغی او د سلمان تر پښو یې لاسونه راچارپیر کړل.

سلمان یې په مینه پرسر لاس راتیر کړ ویې ویل: منصوره! همت وکړه، موږ تا خپل ماماته بیایو، بیا یې یونس ته وویل: ته هغه درې کسان د خپل کور څخه دلته تاکاوې ته راوله، او پلار ته دې ووایه چې پر اسونو زینونه کیږدي، خو ترټولو وړاندې د تاکاوې د دروازې کلي ترلاسه کول ضروري دي.

یونس له غاړې څخه یو زنځیر راوبوست سلمان ته یې وویل: صیب! دا د کلي گانو زنځیر له هغه پهره دار سره ؤ چې مړې یې په انگر کې پروت دی.

سلمان کلي گانې ورسره واخستلې او ویې ویل: ته اوس بیړه کوه او یوه ملگرې ته دې ووایه چې په بهرنۍ دروازه کې ودریږي.

یونس په منډه لاندې ښکته شو او چې سلمان د لومړې حل لپاره په څیر وکتل عاتکې سر کښته اچولی ؤ ولاړه وه.

ده ورته وویل : عاتکې! اوس څه خطر نشته، هغې ورو سر راپورته کړ او بیا هغه احساسات چې د دې د روح تر ژورو پورې څپاندوو په اوښکو بدل شول او تر سترگو یې راوبهیدل.

سلمان یې لاس پر سرورکیښود ویې ویل : عاتکې! سعید مخ په رغیدو دی ما هغه غرناطې ته راوستلی دی.

عاتکې په لړزیدلې غږ وویل: سلمانه، سلمانه! زما احسان کونکیه او بیا یې بې اختیاره د هغه لاس ونیو او شونډې یې پرې کیښودې ویې ویل: ته به له مانه خپه وې!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: خفه! په څه به درڅخه خفه یم؟
: زه ستا له اجازې پرته کورته تللی وم.
: عاتکې! زه له تا څخه خفه نه یم، زما له یوې غیرتي او زړورې نجلۍ څخه همدغه تمه وه، اوس راځه په غرناطه کې ټول ستا په انتظار دي.
عاتکه ور وړاندې شوه د لویدلي سپاهي توره یې اوچته کړه او منصور د هغه پر ملا راځړیدلی خنجر ترې کش کړ.
سلمان وویل :عاتکې راځه تاته به لاندې یوه ښه لینده او له غیشو ډکه کڅوړه هم په لاس درشي، که دې خوښه وه نو زه تومانچه هم درکولی شم.
: نه تومانچه باید له تا سره وي.
دوی لاندې ښکته شول، د سلمان نور ملګري د ښځو په مخکې توره ایستلې ولاړ ؤ او د عتبه مور هغوی ته زارۍ کولې او ویل یې: ما د ټولو صندوقونو کلي ګانې تاسو ته وسپارلې هر څه درسره یوسئ خو پر موږ رحم وکړئ.
سلمان وویل : موږ د زوی د ګناهونو سزا د هغه مور او خور ته نشو ورکولی، خو دا مجبوري ده چې موږ تاسو همداسې خلاص نشو پرېښودای. څکه به تر څه ځنډه له خپل میلمه سره اوسئ.
د عتبه خور چیغې کړې: د خدای «ج» لپاره موږ له بندي سره د یو ځای بندي کولو پرځای په بله کوټه کې واچوئ. کوم سړی چې د خپل تره د لور سره داسې سلوك کوي زموږ د مرۍ دخفه کولو څخه به دریغه ونه کړي.
سلمان وویل : که ته ژوندې پاتې کیدل غواړې نو چوپه شه. بندي ته دا معلومه ده چې ستا له زندې کولو وروسته به دي د تا له وینې څښونکې ورور سره مخ کیږي، پردې سربیره به ستاسو درې تنه نوکران هم ستاسو د ساتنې لپاره درسره وي.

*****

لږ ځنډ وروسته هغه د کور په بل کونج کې د یوې دروازې په مخکې ولاړ ؤ. ناڅاپه بهر د پښو غږ اوچت شو او سلمان خپل یوه ملګري ته کلي ګانې ورکړې او ورې ویل: هغوی راغلل ته په بیړه دروازه خلاصه کړه.
هغه یو پر بل پسې کولپ ته درې کلي ګانې ورواچولې خو پر خلاصولو یې بریالی نه شو، بالاخره یوه کونجي ور ولویده او هغه زر کولپ لرې کړ دروازه یې خلاصه کړه، په دې ځنډ کې یونس درې واړه بندیان په زغاسته راورسول، سمعیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل خسر سره وه هغې چې د مشال په رڼا کې عاتکه ولیده په منډه ورغله او ترځنګ یې ودرېده.
د سلمان په اشاره دوه ځوانان چې د یوه په لاس کې مشال او له بل سره کلې ګانې وې کوټې ته ننوتل او بیایې نورو ملګرو بندیان کوټې ته ورتیل وهل.
سلمان خپلو نورو اندیوالانو ته وویل : تاسو بهر ودرېږی موږ اوس بیرته راځو خو چې په دهلیز یې پښه کیښوده ناڅاپه یې څه په زړه کې ورورګرځېدل او بیرته راوګرځېد ویې ویل: یونسه! د ضحاك میرمن د عتبه له کوره تش لاس باید ولاړه نه شي هغه درسره بوزه.
سلمان کوټې ته ورننوت او سمیعی زړه نا زړه عاتکې ته کتل، عاتکې وویل: ورحه سمعیی! زموږ سره وخت لږ دی بیړه کوه.
د اوږدې کوټې په وروستی څنډه کې زینې ښکته تللې وې او چې دوی ورښکته شول د یوه تنګ دهلیز مخې ته پر یوه دروازه کولپ اچول شوی ؤ. کله چې د سلمان ملګری د کولپ خلاصولو هڅه وکړه نو له کوټې څخه د بندې چیغې او کریکې واوریدل شوې:
عتبه! پوهیږم چې ته می وژنې، خو زه ستا دوست یم، که راته معلومه وای چې ته به دومره په غوسه کیږې نو عاتکې ته به می د ورتلو جرئت نه ؤ کړی. عتبه ما وبخښه!
دروازه خلاصه شوه او سلمان د خپل ملګری څخه مشال واخست دننه یې وکتل ویې ویل: عتبه دلته نشته، او هغه به دا هیڅ کله هم ونه غواړی چې په شپه کې ستا کریږی ښځې پریشانه کړی.
: ته څوك یې؟
سلمان د ځواب ورکولو پرځای یوی خواته شو او خپلو ملګریو ته یې اشاره وکړه، هغوی یو پر بل پسې بندیان دننه ورتیل وهل، بیا یې مشال ور وړاندی کړ ویې ویل: عمیره! ته خپل ملګری ښه وګوره! دوی به تر یوی مودی له تاسره یوځای اوسیږی. عمیر ترڅو شیبو پوری د عتبه مور او خور ته په ړدو ړدو کتل، بیایی چیغې کړی:
که تاسو زما د وژلو لپاره نه یی راغلی نو د خدای «ج» لپاره ووایی چې څوك یاست؟
: عمیره! ته مړ شوی یی او زه په مړی وار نه کوم، خو عاتکه بهر ولاړه ده، که

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې ستا چيغې واورېدلې او دلته راغله نو کېدای شي پردې مجبور شم چې خپله توره ستا پر مردارو وينو ککړه کړم.
: ته له سعيد سره راغلی يې، د خدای «ج» لپاره هغه راوغواړه، که عاتکه هم پر ما رحم نشي کولی نو ورته ووايه چې د عتبه غوندې بې رحمه او ظالم سړی ته مې د پرېښودو پرځای په خپل لاس ووژني، زه ناروغ يم، که زما پلار مړ شوی نه وي نو په کوم جيل کې به خامخا ساه ورکوي.
: د غدارانو پای تل همداسې وي.
: زما ګناهونه يقيناً د بخښنې وړ نه دي، خو زما پلار خاين نه ؤ، د هغه ګناه يوازې دا ده چې د حامد بن زهره د ژوند ژغورلو هڅه يې وکړه، هغه زه د دې ظالمانو له ملګرې څخه ايسارولم، خو افسوس چې پرما د توبې دروازې تړلې وې.
: که ستا پلار د غرناطې په جيل کې وي، نو امکان لري چې راخلاص کړای شي، خو ته بايد هيڅکله هم دا ګومان ونه کړې چې د حامد بن زهره د قاتلانو په اړه به يې فرياد واورېدل شي.
: د دې خبرې معلومات يوازې له صدر اعظم، عتبه او کوتوال سره دي چې هغه يې چيرته بندي کړې دي.
زه پوهيږم چې هغه به هم ما ونه بخښي خو که زه پردې داده شم چې زما سره به عتبه او د هغه ټولو انديوالانوته په يوه ځای د پانسې سزا ورکول کيږي نو په مرګ به هيڅ خپه نه شم.
سلمان شاته شو او ملګريو ته يې اشاره وکړه، يوه رضا کار د دروازې د تړلو هڅه وکړه، خو عمير يوه پله په دواړو لاسونو ونيوله او په پوره زور يې کش کړه، او بهر ته راووت ويې ويل:
د خدای «ج» لپاره ودرېږئ! ما درسره بوزئ، زه به د غرناطې په ترټولو لويه څلور لارې کې ودرېږم او په خپلو ټه بخښونکو ګناهونو به اعتراف وکړم. زه د خپل مرګ څخه پخوا دا راز افشا کول غواړم چې ابو القاسم هغوی ته د سرپناه کولو څخه دمخه د غرناطې دښمن ته سپارلو پرېکړه کړې ده، او له سينتافې څخه په سلګونو جاسوسان غرناطې ته راننوتي دي.
په زينه کې د عاتکې غږ واورېدل شو: ته څه کوې، موږ کله د سعيد د پلار قاتل ژوندي پرېښودلای شو؟
سلمان چې مخ وراړاوه ويې ليدل چې عاتکې غشې په لينده کې ايښې او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسې نه لړزېږي..

منصور دوه گامه تری مخکې ؤ، هغه ور وړاندې شو سلمان یې ترمټ ونیو او ورته یې وویل: ته له مخې لرې شه!

سلمان خپلو ملگرو ته اشاره وکړه او هغوی په یوه او بله خوا لرې شول، عمیر جگ شو له پښیمانۍ ډکه په ډکه لهجه یې وویل:

عاتکې ودرېږه! زه پوهېږم چې د رحم وړ نه یم، زما د ژوند هیڅ ارځښت او قیمت هم نشته، خو زه په دې جیل کې د سپي په مرگ له مړ کېدو څخه ستا په لاس وژل کېدل غوره گڼم، د خدای «ج» لپاره له دې ځایه زر د وتلو هڅه وکړه او که د سعید د پلار کوم ملگری درسره مرسته کولی شي نو ورته ووایه چې سمدستي مو له سمندر څخه پورې باسي، که نه نو هغه ورځ لیرې نه ده چې دښمن پر غرناطه قبضه وکړي او ستاسو پرمخ د اندلس څخه د وتلو ټولې لارې بندې شي، تاته معلوم، نه ده چې ستا په باب د عتبه ارادې څومره خطرناکې دي، هغه به ستا په لټون پسې اندلس لوېشت په لوېشت تربېنو لاندې کړي.

عاتکې! پرما د تقدیر وروستی احسان همدا کېدای شي چې ته مې په خپل لاس ووژنې، خو د خدای «ج» لپاره له دې ځایه ووزه!

عاتکې د څه ویلو پرځای لیندۍ برابره کړه او غشی یې ورو ورکش کړ، د هغې لاس رېږدېدل، ناڅاپه سلمان مخې ته ورغی ویې ویل:

عاتکې! چا چې په خپلو لاسو خپلې مرۍ ته د غرغرې پرې اچولې وي پر هغې تاته د غشي د ضایع کولو ضرورت نشته، ده ته به د عتبه په لاس مرگ ستا له غشي څخه دردناک وي.

عاتکه راسنبال شوه ویې ویل: د خدای «ج» لپاره ته یوې خواته شه، زما د زړه نا زړه توب سبب دا نه ؤ چې د خپل تره پر خاین زوی مې رحم راغی، د حامد بن زهره له وژلو وروسته زموږ ترمنځ د وینې ټولې رشتې غوڅې شوې، ما غوښتل چې له مرگه وړاندې څو شیبې هغه په غور ووینم، خو دغه بدبخته اوس هم گومان کوي چې زه یې د خبرو تر اغیزې لاندې راغلې یم.

سلمان دویم ځلې لرې شو، خو پخوا له دې چې عاتکه غشي خوشې کړي منصور په یوه ټوپ ځان ور ورساوه او یو خنجر یې د هغه په زړه کې تر موټې پورې ښخ کړ. له دې سره د عاتکې له لیندۍ څخه غشی خوشې شو او د هغه تر شاه رگ بوټ وخوت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمير ټالونه وخوړل شاته ولاړ او بيا ستونى ستغ وغوړځېد او لفتي يې ووهلى.
منصور سلګى وهلى او سلمان ته يې وكتل ويې ويل: ما ويخښى خو دا زما فرض ؤ.
سلمان په ډيره مينه د هغه په اوږه لاس كيښود او خپلو ملګريو ته يې اشاره وكړه او هغوى دروازه كولپ كړه.
له كوټى نه چې راووتل سلمان په بيړه د بيرون انګړ په لورى روان شو، سميعى يوه غوټه په غيږ كى نيولى ولاړه وه، د هغى خسر او يو بل ملګرى يې هم خو ګامه شاته وو او درانه پيټى يې پر اوږو وو. د دوى وضعه داسى وه چې له لرى ښكاريده چې غوټى يې درنى دي، سميعه هم په يوه ډډه كږه روانه وه، هغى هم خپلى زړى جامى په نويو بدلى كړى وې.
عاتكې چې د مشال په رڼا كې ورته وكتل ويې ويل: ماته خو داسى ښكاريدله چې له كوره كومه بله ښځه راوتلى ده.
هغى ځواب وركړ: ما فكر وكړ چې د يوى سوالګرى په جامو كې كه له تاسو سره سفر كوم نو عجيبه به ښكاري، بيا هم ما د دې جامو څخه پرته د كور د ښځو په هيڅ شى لاس نه دى لګولى، د هغوى ګانه مى هم پريښوده، ما خو د عتبه له صندوق څخه يوازې دوى كڅوړى راواخستلى.
لږ څند وروسته چې دوى طبيلى ته نژدې ورغلل هلته يوه تن پر اسونو زينونه تړلى او تيار ولاړ ؤ.
سلمان په بيړه د خپل ملګرى نه لاسه مشال راواخست او په ځمكه يې وغورځاوه او د دوى ترمخ شو چې كله د بهرنى دروازى درشل ته نژدې شول او بيا لږ څنډ وروسته تول له بهرنى دروازى څخه ووتل پنځه تنه د سلمان ملګرى پلى روان شول او لږ څنډ وروسته د ونو هغه ځاى ته راورسيدل چې يوه رضاكار له نورو اسونو سره د دوى انتظار كاوه، او بيا ټول پر اسونو سپاره شول او مزله ته يې دوام وركړ.

* * * * *

د ويګا څخه د راستنيدو په وخت كې د يونس پرخاى پخپله سلمان د خپلو انديوالانو لارښونه كوله، د سينتافى له سرك څخه لږ لرى يوه ويجاړ باغ ته نژدى سلمان خپل اس ودراوه او مخ يې ور واړاوه په ورو يې وويل:
تاسو لږ دلته تم شى زه به اوس احوال درته راوړم. يو سړى ناخاپه د باغ له

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوی ښځی ښځه رابنکاره شو اوویی ویل:
صیب! موږدلته یو،خوستاملګری موچی ډیرولیدل اتکل موکاوه چی کوم لنبکررارروان دی.
عثمان دبلی ونی له ډډی ښځه رابنکاره شو وړاندی ورغی دسلمان داس جلب بی ونیو ویی ویل:
صیب! وړاندی ځه خطر نشته خوآغا ویل چی که څوك درپسی راوتلی نه وی نود دروازی تر خلاصیدو پوری همدلته انتظار وکړی.
:هغه تراوسه همدلته دی؟
: صیب ! هغه چی ته رخصت کړی ولاړ اونږدی نیمه شپه بیرته راغی تاسو باغ ته ولاړ شی زه به هغه ته احوال ورکړم،که ضرورت شونو موږله وخته مخکی هم دروازه خلاصولی شو خوغوره داده چی زموږ له خوا دڅه ناکراری احساس چاته پیدا نه شی، تاسوخویه خیر راغلی که نه!
هوکی ،ته ورځه!
عثمان دسرك په لورګرندی شو اوهغه خلك له اسونوڅخه پلی شول 'وبڼ ته ننو تل، بیا سلمان یونس ته وکتل ویی ویل:
یونسه! اوس تاته ددی ضرورت نشته چی له موښره غرناطی ته ولاړشی، ستاپلار به دخپل زوی لیدوته ناکراروی، عثمان ته دغرناطی ځخه بهرهغه کلی معلوم دی چی ستاورور مووررسولی دی، که ته سدستی هلته ورتلل غواړی نو له عثمان پرته خپل یو بل ملګری هم درسره استولی شم، موږچی کوم اسونه دعتبه له طبیلی څخه راوستی دی هغه بنار ته بیول خطرلری، که عتبه ته دااحوال ورغی نوهغه به ستاسو په لټون پسی غرناطه لویشت په لویشت وګوری.
دیونس پرځای یی پلار ځواب ورکړ:
صیب! که ستاسو اجازه وی نو یوه شیبه به هم موږدلته ایسار نه شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ضحاك سفر کولای شوای نو په هغه کلي کي به هم پاتي نه شو.
سلمان وویل:
ته داسي مه گڼه چي ستاسو دیوه خوندي ځای ته رسولوله وعدي نه منکریم،زه به په غرناطه کي زیات ایسار نه شم، که تاسو زما انتظار کولی شي نوامکان لري دافریقا تر څنډو پوري موورسوم، که نه نو په غرونو کي داسي خلك شته چي تاسو ته پناه درکړای شي زموږ ملگري به تاسو له هغوی سره کوم چاته وسپاري.
بوډاوویل: په الفجاره کي زموږ داصلي بادار دقوم زيات خلك اوسیږي د المریه په لاره کي هم دهغوی دکورني څوکلي شته، پرموږ ستاسو له دي څخه لوی احسان څه کیدای شي چي د دوزخ له اور څخه مووژغورلو اوزدلته موراوستو.
لږ څنډ وروسته عثمان له خپل بادار اودری نورو کسانو سره ور ورسید اوچي پرختیځ افق دسباسترگه رابریدله دوی له باغ څخه ووتل اودعتبه نوکران یې له عثمان اویوه بل رضاکار سره رخصت کړل.
سلمان عثمان ته وویل: ته به دادواړه اسونه له شیخ ابو یعقوب سره پریږدی او پلي به بیرته راځې.
صیب ماته معلومه ده چي موږ به ددښمن پر اسونو سپاره بیرته نشو راتلی خوموږ ته دپلي راتگ ضرورت نشته ددی په بدل کي به موږ دوه نوراسونه ترلاسه کړای شو، که ستااجازه وی زه به دی کورینو خیرت هم معلوم کړم.
داد سلمان دزړه غږ و یې ویل:
هوکي! بدریه به دعاتکي او منصور په اړه ډیره اندیښمنه وی، خوستا ږومبنی کاربه ددی خلکو رسول وی ابو یعقوب ته زما له لوری داپیغام ورسوه چي ضحاك زموږ له لوری آزاد دی، موږ ته ددی خلکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مرستې پرته دعاتکې اومنصور ژغورل ممکن نه وو، داهم امکان لري چې عاتکه اومنصور کومه ورځ ناڅاپه دهغوی کورته ورشي اوښايي زه هم په بيرته ستنيدو کې د دوی پرکلي ورشم.

کله چې يونس اودهغه نور ملګري پراسونو سپريدل نو سمعيې دعاتکې لاس ښکل کړ ويې ويل:

خورې! ښايي بيا د دوارو ديدن ونه شي خوزما دژوند هره ساه به ستاليپاره د دعاګانو په خوشبويي تازه وي، داژمنه کوم چې ضحاك به هم دژوند تر وروستې سلګۍ ستا احسان هير نه کړي.

بيا هغه پراس سپره شوه اوبه خپلو ملګرو پسې روانه شوه

******

سلمان ترلرې ځنډه په هغوی پسې کتل بيا يې عبدالمنان ته وکتل ويې ويل: اوس زه له تاڅخه دښاردوضعې په باب پوښتنه کوم دابو القاسم پرراتګ خوپه ښار کې څه نوي هنګامه جوړه نه شوه؟

:نه . نه! په ښار کې له دې پرته بله فوق العاده خبره نه وه چې ابو القاسم د خپلې ماڼۍ پرځای الحمرا ته ولاړ بيا لږ ځنډ وروسته چې کله هغه خپل کورته بيرته ستون شو هلته دښار وتلي خاينان دده هرکلي ته راټول شوي وو. دې خلکو له ماښامه ترهغه مهال انتظارکړی و، بيا چې زه نيمه شپه له خپلو ملګريو سره د يوه پټ مجلس څخه وروسته بيرته راتلم نود وروستي خبر له مخې دابو القاسم په کور کې دهغه دملګروغونډې جريان درلود. دصدراعظم دساتونکې ډلې يوافسر زمونږ ملګرى دى ، دهغه په مرسته موهلته دراغونډو شويو وطن پلورونکو لست برابر کړی دى، کو توال اودحکومت څو نور مهم کسان هم پکې شريك وو. خوبير ماڼۍ کلکه پهره ولاړه وه، ځکه تراوسه بيا موږ ته معلومه نه شوه چې څه مشورې وشوې ،خوبيا مې هم باور دى چې ترسبا پورې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ خبره هم له موږ څخه پټه پاتې نه شي.

په خاینانو کې ځینې داسې هم دي چې موږ ډیر څه ترې معلومولی شو.

: که کوتوال هلته و نو تاسو ته ددې ضرورت نشته چې په ورو کو ونس پلورونکو پسې منډې واخلې.

:تاسو داړه اوسې که ددې ضرورت شونودورمیړله غوځولو به یې دریغ ونه کړو اوس تاسو پراس سپور شي زموږ نور ډېر ملګري اوډیوځ دوه تنه افسران ستاانتظار دي خواوس دروازه خلاصیدونکې ده اوموږ ته ددوی دمرستې ضرورت نشته.

بیا هغه رضاکارانو ته وویل:

تاسو مخکې ولاړ شي خپل سامان په ګاډي کې کیږدي.رضاکاران یو یو ولاړل.

څو دقیقې وروسته سلمان، منصور اوعاتکه په عبدالمنان پسې شول، دوی له دروازې څخه نژدې پنځوس ګامه لرې وو چې په پوځي جامو کې یو ځوان په منډه دوی ته ورغی اولاس یې پورته کړل ویې ویل: تاسو دلږ ځند لپاره له سرك څخه لرې شي، عبدالمنان پوښتنه وکړه: څه خبره ده؟

.:داندیښنې څه خبره نشته، پهره دارانو ته حکم شوی چې دحکومت څو کسان سینتهافي ته روانیږي ځکه خوعام خلك دلږ وخت لپاره تم کړي.

سلمان د دروازې لورې ته وکتل، وسله والو کسانو پر سرك راتول خلك یوې او بلې خواته لرې کول. پنځه دقیقې وروسته دچارګام اسونو دپښو تربهار واوریدل شو اودستر ګو په رپ کې لس تنه سپاره تیر شول.

پوځي افسر وویل: اوس تاسو په ډاډه زړه تلای شي ، عبدالمنان ور وړاندې شو ویې ویل : زما په ګومان داهماغه خلك دي چې دشپې دابو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

القاسم دساتونکی دلگیۍسره را غلی وو.

څوځوانان له دوی سره ملگری شول ،له دروازی څخه لږ لری دوه سپاره دریدلی وو، یو سپورپلی شو اس یی عبدالمنان ته ورکړ اوهغه پری سپور شو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بدریي سره بیا لیدل

سعید په داسې حال کې چې نه ویښ ؤ او نه ویده په کوټه کې یې د چا د راتلو احساس وکړ، هغه پر لټ واوښت او سترګې یې وغړولې او بیا څو شیبې نه پوهیده چې خوب وینې که ویښ دی.

دروازه خلاصه وه او عاتکه او منصور نژدې ورته ولاړ وو او سترګې یې له اوښکو ډکې وې.

هغه په کمزوري غږ وویل: عاتکې، عاتکې! او بیا جګ شو دواړه لاسونه یې منصور ته ور وغځول.

منصور سلګې وهلې او ورسره تر غاړې وت، ماما جانه! نور موږ ته څه خطر نشته، نور مو له عمیر څخه بدل واخست هغه وژل شوی دی!

د سعید سترګې د عاتکې پر څېره میخ وې، هغې د منصور پر سر لاس راتېر کړ ویې ویل: عاتکې کښېنه!

هغه ده ته نژدې پر کرسۍ کېناسته او خپل لړزانده لاس یې د هغه پر تندي ور کېښود.

: زما تبه نشته، عاتکې! زه ډېر مضبوط یم، او اوس خو مې پردې باورراغی چې د خپلې عاتکې په ژوند ماته مرګ د کتلو جرئت نشي کولی.

د سعید پر شونډو موسکا وه، خو سترګې یې په اوښکو ځمجنې وې: عاتکې د خپل ټیکري په پیڅکه د هغه اوښکې پرې پاکې کړې.

بیا ناڅاپه سعید د هغې ښکلی لاس ونیو او شونډې یې پرې کېښودې.

: عاتکې! ما څو ځلې ته په خوب کې ولیدې، اوس هم له سترګو غړولو څخه پخوا زه ستا په ملګرې چیرته روان وم. ته دلته څه دول راورسیدې؟ منصور دې چیرته وموند او عمیر څه ډول ووژل شو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاتکې ځواب ورکړ: سعیده! دا د تقدیر یوه معجزه ده چې ته اوس موږ دلته وینې، موږ د عتبه په جیل کې وو. منصور وویل: ماماجانه! موږ سلمان کاکا د هغه له جیل څخه راخلاص کړو، عتبه په خپل کور کې نه ؤ. که نه نو هغه به یې هم ژوندی نه ؤ پرېښی.

: سلمان چېرته دی؟ سعید په اندېښنه وپوښتل.

عاتکې ځواب ورکړ: هغه له موږ سره راغلی ؤ، او ستا له یو نظر لیدو وروسته بلې کوټې ته تللی.

: زه وېرېږم چې هغه زما له لیدو پرته ولاړ نشي. زه هغه ته ډېرې خبرې لرم.

عاتکې وویل: سعیده! داسې کله کېدای شي چې هغه ستانه له پوره داډ ترلاسه کولو پرته ولاړ شي، هغه ویل چې زه به په مناسب فرصت ورسره خبرې وکړم، اوس ته پرېوزه.

منصور یوې خواته شو او سعید د عاتکې په ټینګار سر پر بالښت کېښود او ویې ویل:

عاتکې! ستا به باور رانشي خو پرون ماښام ما په انګر کې درې ځلې چکر وواهه، او اوس زه داسې احساسوم چې // دسیرانوا داټرلوړې څوکې «مولای حسن څوکې» پورې منډه وهلی شم.

سعید موسکل خو ناڅاپه یې پر څېره مایوسي خپره شوه ویې ویل:

: عاتکې! ماته تولة کیسه واوروه، سلمان عجیب سړی دی ماته یې دا هم ونه ویل چې هغه ستا په لټه پسې ځي. بلکې ماته یې تل دا تسلي راکوله چې ته په خیر او خیریت یې او منصور به ډېر زر کورته راستون شي. عاتکې د خپل نیول کېدو او ژغورل کېدو پېښې ورته واورولې.

سعید له منصور څخه څو پوښتنې وکړې او بیا تر لږ خنده په ژورو سوچونو کې ډوب شو، بیا یې وویل:

عاتکې! نن زه هغه خبرې درسره کوم چې ښایي په عامو حالاتو کې مې پرخوله نه وای راغلې:

ماته داسې معلومېږي چې سعید دوه تنه ؤ، یو هغه چې له دې اولس او هیواد سره یې مینه له پلرونو په میراث وړې وه او هغه ته یې د اندلس لپاره مرګ او ژوند ورښولی وو، چې له وړوکتوبه د اندلس یوې غیرتې لور د سترګو په هر ځل کتو کې دا پیغام ورکاوه چې موږ په دې هیواد کې د آزادۍ ساه ایستلو لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا شوی یو. دا زما وطن دی او ته یې ساتونکی! په کومه ځمکه چې زما د پلار او مور وینه تویه شوی ده له همدی څخه موږ د ژوند د ټولو راحتونو او آرامیو ترلاسه کولو حق لرو خو نن زه پوهیږم چې هغه سعید مړ شوی دی بلکې، هغه مهال مړ شو چې د پلار مړی یې په بوه کنډواله کې پروت ؤ.

عاتکې په غمجنه ووېل : نه، نه! سعید داسې خبری مه کوه!

هغه ووېل : عاتکې! ما خبری پای ته نه دی رسولی دوهم سعید هغه دی چې د مرګ پر دروازه له تک تک څخه بیرته راوګرځید او اوس ژوندی پاتې کیدل غواړی. عاتکې! کله چې زه تپی تپی وم او زما د نظر په وړاندې له تیارو پرته هیڅ نه وو. زما په زړه کې د مایوسی، بې وسی او ذلت په دی هستوګنځای کې د څو ساه کښلو هیله هم ختمه شوی وه چې ناڅاپه می احساس کړه چې ته چیغې راته وهې ته دا راته وایی: سعیده! ته د ځناورو په دی کلی کې ما چاته پریږدی او ځې؟ او بیا ما د بې هوښۍ په حال کې هم د ژرند لمن ونیوله او چې په هوښ راغلم په وار وار مې دا دعا کوله چې کاشکې سلمان د اندلس له پریښودو دمخه زه ووینم او له مرګه وړاندی زه دا هیله تری وکړم چې ته عاتکه درسره بوزه!

د اندلس دغه لور باید د اولس د ګناهونو سزا ونه ګالی.

عاتکې په زړه غونی آواز ووېل: سعیده! ته څه وایی! تا دا ځنګه سوچ کړی دی چې زه به تا پریږدم او ځم به؟

: زه پوهیدم چې ته به زما خبره ونه منې، خو د سلمان په راتلو زما په زړه کې دا امید را پیدا شوی دی چې خدای «ج» موږ ته مرستندوی را استولی دی او زه چې روغ شم تا به پردی قانع کړم چې په اوسنی وضعه کې ته دلته نشې اوسیدای، کله چې د اندلس له افق څخه تیاری لری شی نو تا به بیا راوغواړو.

عاتکې! زه پردی اعتراف کوم چې نن زه تر اندلس زیات ستا په باب فکر کوم، د دی لپاره نه چې د اندلس مینه می په زړه کې پای ته رسیدلی ده، بلکې که ته غواړی چې ستا هغه سعیدچې په موسکا یې مرګ قبلولی شوای خپل فرض پوره کړای شی نو د خدای «ج» لپاره زما خبره ومنه!

د سلمان کار په غرناطه کې پای ته رسیدلی دی، اوس که زما وس ورسید نو بوه ورځ به یې به نور دلته را ایسار نه کړم، تیره شپه زما کوربه او ډاکتر د لومړی ځل لپاره د زړه له تله زما سره خبری وکړی، ما چې د هغوی دا خبری واوریدل زره مې ګواهی راکوی چې هغه توپان چې پلار جان غوښتل ویې دروی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډير ګرندی زموږ په لور را الوتی دی.

نن د غرناطې اولس يو قوم نه دی بلکې د ميږو يوه رمه ده چې ليوان خپل شپانه ګڼي، پر موږ عذاب پيل شوی دی، د دی وروستی حجت په هماغه ورځ پوره شوچې پلار جان يې شهيد کړ.

عاتکې! ته پوهيږې چې عتبه څوك دی او که خدای «ج» مه کړه دښمن غرناطه ونيسی نو څومره نور عتبه ته ورته کسان به پيدا شي.

لږ فکر وکړه! په هغه وخت کې به ته له څه وړ حالاتو سره لاس او ګريوان وی؟ زه منصور هم له تا سره استوم، نن به له سلمان سره زما خبری پر همدی موضوع وی او زما باور دی چې هغه به زما خبره رد نه کړي.

عاتکه ناڅاپه نرمه شوه ويې ويل: که ته امر راته کوی نو زه په سمندر کې ځان غورځولو ته هم تياره يم، خو زما او ستا لپاره خطر يو شان دی، او چې څومره ته زما په باب انديښمن يې همدومره سلمان ستا په اړه پريشانه دی. موږ په هيڅ صورت هم تا يوازی نشو پريښودای. سلمان ويل چې ته به ډير زر د سفر کولو وړ شی او که ته سمدستی په غرناطه کې د خطر احساس کوی نو موږ دری څلور ورځې بهر هم د پناه لپاره ځای موندلی شو، کله چې ته د سفر وړ شی نو بيا به موږ د غرونو په لوری ولاړ شو او بيا چې کله داسی ځای ته ورسيدو چې زما باور شو چې نور له دښمن څخه تاته څه خطر نشته او ستا پاتی کيدل په اندلس کې ضروری دی، بيا به زه او منصور د افريقا پر ساحل يا د روم د سمندرګی په کوم ټاپوکی ستا انتظار کوو.

: عاتکې! خدای «ج» ته دعا کوه چې سبا ته زه روان شم، زه پوهيږم چې په غرناطه کې زما ايساريدل زما د ځان لپاره نه بلکې د خپلو ملګرو لپاره هم خطرناك دی.

سعيد جګ شو دروازی پلو ته ولاړ.

عاتکی تری وپوښتل: ته چيرته روان شوی؟

: زه له سلمان سره خبری کوم.

: ته لږ آرام شه، منصوره! ته دننه ورشه خدمتګاره راوله، هغه به دی بلی کوټی ته بوزی

*****

لږ څنډ وروسته سعيد د سلمان کوټی ته ورننوت. له هغه سره هغه وخت پر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمیل پرسیره یو نا اشنا ناست ؤ، هغوئ جګ شول، په نوبت یې له سعید سره په غیږو ستړی مشی وکړل، جمیل نا اشنا سړی معرفی کړ دی عبدالملك دی د ده کور المریې ته نژدی دی، له هغه ځایه دی د غرناطی د وضعی معلومولو او د خپل پلار د دوستانو د احوال لپاره راغلی دی. د المریه د جګړی په وروستیو شپو کی د ده پلار د جګړی د سالار مرستیال ؤ. په غرناطه کی یوسف او ځینی نور پوځی افسران هغه پیژنی.

سلمان وویل: تر اوسه ته باید له ګرځیدو راګرځیدو ډډه وکړی.

: ورور جانه! زه بلکل روغ یم اوس ډاکتر هم له دی پابندی څخه خلاص کړی یم.

سلمان وویل : ښه کښینه! زه اوس وزګاریږم.

بیا یې پام عبدالملك پلو واړاوه. ستاسو د کلی شمال ته څو سمڅی هم وی چی کله کوچیان په کی اوسیدل او لویدیځ پلو یوه وړوکی شرشره په یوه خوړ کی توئیږی او څو میله لاندی له سمندر سره ګډیږی نو تاته د نور څه ویلو ضرورت نشته، ما ستاسو کلی لیدلی دی او هغه تړوله سیمه چی په وړکتوب کی په کی ګرځیدلی یم زما په سترګو کی ګرځی، که ضرورت شو ستا د کور پیدا کول راته آسانه دی. که نه نو دا خبر به خامخا درته ورسیږی، چی ستا ملګری له ما سره په کوم ځای کی لیدای شی، زما لخوا چی کوم سړی تاسو ته درځی هغه به ستاسو په کلی کی نا آشنا نه وی.

: ته د هغه نوم نشی اخستی!

: ته زما او یوسف تر لیدو پوری انتظار وکړه بیا به له تانه هیڅ خبره پټه پاتی نه شی.

سلمان دا وویل بیا یې جمیل ته مخ راواړاوه زیاته یی کړه:

ته دوی ته ووایه چی زه څومره زر له غرناطی څخه وخوځیږم غوره ده او سعید هم زر تر زره له غرناطی باید وویستل شی. که هیأت سره د ده استول ضروری وی نو تر څو چی دی د اوږده سفر توان پیدا نه کړی موږ به ورسره په کوم ځای کی پاتی شو.

سعید وویل: زه په همدی خبره له تا سره مشوری ته راغلی یم. د عاتکی او منصور خبره تر ما څو ځله مهمه ده، عتبه او ملګری به یی د دوی په لټه پسی ځمکه او اسمان ګز کړی، او که غدارانو ناځاپی دښمن ته د غرناطې دروازی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصې کړې نو بيا به دوی ته د تيښتې لارې بندې شي. په دغسې وضعه کی د غرناطې په نسبت په غرنيو کليو کی دوی څو څو چنده خوندي وی.

سلمان وويل:

سعيده! ته ډاډه اوسه زه به پر کښتۍ هغه وخت ګام ايږدم چی د عاتکې او منصور په باب پوره ډاډه شم، او دا کيداې شي چی په راتلونکو څو ورځو او يا څو ساعتونو کی وضعه دا ايجاب نکړی چی يو ځای سفر وکړو، او عاتکه به له تا څخه دمخه او يا وروسته له دې ځايه روانيږی او بيا دا هم امکان لری چی منصور او عاتکه هم په جلا جلا لارو غوره کولو اړ شی، تن ماسپښين به زه له يوسف سره ووينم، وليد به هم له هغه سره وی که موږ ناڅاپه څه پريکړه وکړه نو تاسو ته به خبر درکړو زه يوازې دا غواړم چی که منصور جدا سفر ته اړ شي او يا يې څو ورځې له تا څخه د جلا کيدو اړتيا حس شی نو ته به انديښمن کيږې نه.

سعيد وموسکل ويې ويل: زما ورارہ له يوه ازموينېت څخه راوتلی دی اوس زما دا هيله ده چی تاسو يې درسره بوزی، هغه غواړی چی يو مانو شي او زه دا احساسوم چی په راتلونکی کی به ترکانو ته زموږ د مرستې لپاره څو بيړې چلوونکو ته اړتيا وی.

جميل وويل: صيب! اوس موږ ته اجازه راکړه، ابو الحسن او يا د هغه نوکر به تا ماسپښين مهال د جومات دروازې ته ورسوی، هلته به ستا لپاره ګاډی ولاړه وی. او که زه پخپله را نه غلم نو عبدالمنان يا د هغو رضاکارانو څخه به يو څوک درته راواستوو چی د ويګا په عملياتو کې ستا ملګری وو.

د عبدالملك او جميل څخه وروسته سعيد هم له کوټې راووت او سلمان پر خپله بستره وغځيد، لږ ځنډ وروسته په درانه خوب ويده شو.

*****

کله چی د سلمان سترګی وغړيدې منصور يې د بسترې ترڅنګ ولاړ و د هغه شاته يوه نجلۍ خپ خپ له کوټې څخه وتله، سلمان د هغې د جامو له يوه څنډ څخه زياته ونه ليده.

هغه راپورته شو کښيناست ويې ويل: راځه منصوره!زما په ګومان چی ډير زيات ويده شوی يم.

: اوس ماسپښين دی، خور جانه او ماما جان دوه ځلې ستا ليدو ته راغلل، عاتکې خور ويل خدای جل جلاله د وکړی چی ستا طبيعت ښه وی.. اوس ډاکتر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راغلی ؤ. له هغه سره میلمه هم ؤ.
: ما نوکرانو ته ویلی وو چی که چا زما پوښتنه کوله او راغلل نو ما سملستی راویښ کړی.
: عاتکی خور غوښتل راویښ دې کړی خو طبیب ایساره کړه او میلمه هم ویل چی خوب ته یی اړتیا ده.
: میلمه چیرته دی؟
: همدلته دی زه به یی راخبر کړم، او بیا منصور په منډه له کوټی ووت.
یوه نوکر له دروازی څخه وروکتل ویی ویل:
: صیب! ډوډی راوړو!
: هوکی رایی وړه!
نوکر بیرته ستون شو.
سلمان غرناطی ته له راتګ وروسته د لومړی ځل لپاره د لوږی احساس وکړ. هغه د لاس او مخ له مینځلو او د جامو له بدلولو وروسته بیرته په کرسی کیناست.
نوکر د ډوډی پتنوس راوړ او د ده مخی ته یی په یوه میز کیښود ویی ویل:
: صیب! اوس ډیره ناوخته ده، ما سهار د ناشتی لپاره پاڅولی خو ته ویده وی.
سلمان وویل : لکه چی کوم میلمه له ما سره لیدل غوښتل هغه خو به تللی نه وی؟
: نه صیب! میلمه همدلته دی وایی چی ته یو ځل په داده زړه ډوډی وخوره.
سلمان د عبدالمنان او یا د هغه د کوم استازی نه علاوه د عثمان د راتلو انتظارهم کاوه، زرزر یی ډوډی وخوړه او نوکر ته یی غږ وکړه بیا یی ناڅاپه داسی احساس کړه چی دی لکه چی خوب وینی، بدریی د خپلی لور لاس په لاس کی نیولی و او کوټی ته ورننوته. سلمان څو دقیقی په رډو رډو هغی ته کتل او بیا یی ناڅاپه سترګی ښکته واچولی.
اسما زړه نا زړه وراندی ورغله ویی ویل: مورجانه می وایی چی تا زموږ لپاره ډیرزحمتونه وګالل.
سلمان په مینه د هغی پر سر لاس راکش کړ بدریی ته یی وویل:
مهربانی وکړی! زما تر اوسه باور نه راځی چی تاسو دلته راغلی یاست، عثمان

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مو ولید؟

: هوکې! خو که هغه موږ نه وای لیدلی هم ما دلته د راتلو کلکه اراده کړې وه.

زما په خیال کې په وار وار دا راګرځېدل چې که تاسو ناڅاپې روان شی نو بیا به مو ونه لیدای شو.

دا کیدای شوای چې وضعې زه ناڅاپې تلو ته مجبور کړی وای خو له تاسو سره له خدای پامانی پرته به ماته د اندلس پریښودل یو لوی ازموینت ؤ. او بیا به زما سره تر وروستی ساګی دا امید ؤ چې یوه ورځ به خامخا بیرته راځم.

د وی بیا تر لږ ځنډه چوپ وو بیا بدریی دخبرو د موضوع بدلولو لپاره وویل:

زما عاتکې او منصور ته ډیره اندیښنه وه، جعفر هره ورځ ماته راتلو، که ما نه وای ایسار کړی نو پر ویګا به یې له حملې دریغ نه و کړی. نن چې زه دی لوری ته راتلم د ده د ډاډ لپاره مې د خپل کلی یو سړی ور واستاوه او هو ربښتیا!

بدریی بیا په بیړه لاس جیب ته کړ یو کاغذ او یوه ګوته یې چې د وریښمو په دسمال کې نغښتې وو راوایستل سلمان ته یې وړاندې کړل ویې ویل:

عثمان دغه لیك او ګوته غوښتل پخپل لاس تاسو ته وسپاری، خو له لږ انتظار وروسته یې دا امانت ماته وسپارل.

سلمان پر لیك لنډ مضمون ولوست ویې ویل:

: تا دا لیك لوستی دی؟

: هوکې ما ویل چې کوم مهم احوال وی تا باید راویښ کړو، داسې معلومیږي چې د ضحاك په ذهن کې لوی بدلون راغلی دی، ما پر ګوته د عتبه نوم هم ولوست.

سلمان له دسمال څخه ګوته راوایستله چې ویې لیده ویې ویل: زما په ګومان د هغه د خپلې خوینې وړاندیز اصلی سبب د هغه میرمن ده.

: هوکې! عثمان ویل چې کله هغې ولید په ژړا شو او ابو یعقوب ته یې ویل چې د دغسې سړی لپاره زه خپل سر قربانولو ته تیاره یم.

: د دی ګوتی په واسطه موږ د کوتوال په غاړه کې پړی اچولی شو.

بدریی په اندیښنه وویل: د خدای «ج» لپاره دکوتوال مسئله هغو خلکو ته پریږده چې هغوی یې تر تا په اسانی راقابو کولی شی، له ماسره وعده وکړی چې تاسو به نور د هغو ملګرو له مشوری پرته هیڅ ګام نه اوچتوی چې ته هغوی ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه لويه تکيه شوي يې.

سلمان وويل: ته فکر مه کوه! نن زما له دريم کس سره ملاقات دی، او وعده کوم چې د هغه د هداياتو پر خلاف به څه گام اوچت نه کړم.

: دريم سړی! زما پوره باور دی چې هغه به تاته غلطه مشوره ورنکړي، ته هغه پيژنې چې څوك دی؟

: تر اوسه مې ورسره ليدل نه دي شوي خو زه د هغه په باب ډير معلومات لرم، د هغه نوم يوسف دی او د موسی بن ابی غسان له نوميالیو سالارانو څخه و.

بدريې وموسکل ويې ويل: زما باور و چې له يوسف پرته بل څوك نه دی، هغه د ماما ډير انديوال و، او په وروکتوب کې ما او وليد د هغوی په کور کې لويدلي يو. د هغه ميرمن زما سره ډيره مينه کوله، د جگړې په وخت کې د هغه يوازينی زوی شهيد شو.

هغه څو شيبې چوپه شوه بيا سلمان په غمجنه لهجه وويل: بدريې زه داسې احساسوم چې د تلو وخت مې نژدې شوی دی، امکان لري زه په کوم سبب بيرته دلته را نه شم، ما له تا سره ډير څه ويل غوښتل خو اوس چې زه د خپلو احساساتو د ترجمانی لپاره په کومو الفاظو فکر کولی شم هغه پر يوه لنډه دعا. پای ته رسيږي.

بدريې! سلمان د لومړي ځل لپاره د هغې نوم واخست.

: زه الله «ج» ته دعا کوم چې ستا ملگری او ساتندوی شي، او زه کومه ورځ تاته له دی پيغام سره راشم چې د اندلس کښتۍ د گردابه راووته، د ماضي تیاري لري شوی، او د نوي سهار رڼا په ځليدو ده.

اسماً وويل: کاکا جانه! که ته ناڅاپي بيرته روان شوی؟ نو زه به دی هره ورځ انتظار کوم او چې بيرته راغلی بيا به دی پرې نژدم چې ولاړ شې.

بدريې سلمان ته وکتل په سترگو کې يې اوښکې راغلی ويې ويل: کله کله زه داسې گنم چې ښايي له موږ نه د دعا وختونه تير شوي دي، ما اوريدلي دي چې د قيامت په ورځ به هيڅوك د بل چا پوښتنه نشي کولی. خويندی به خپل ورونه هم ونه پيژندلی شي، او ميندې به د خپلو اولادونو پر کريږو خپل غوږونه کاڼه کړي، خدای «ج» دی وکړي چې دا عذاب لري شي که نه نو په موږ چې کوم وخت را روان دی دا به له قيامت څخه کم نه وي.

خو پردی برسيره زه دا احساسوم چې کله زموږ په مخ کې د مايوسی له تيارو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته هیڅ نه وی هم زموږ سترګی به ستا په لټه کی سرګردانی وی، او چی کله د مرګ له ویری زموږ مغزونه جام شی او تیر وختونه د یوه خوب په بڼه شی، بنایی هغه وخت هم زه اسماً ته دا تسلی ورکړم چی یوه ورځ به یو شریف او زړور انسان زموږ احوال واخلی.

ابو نصر کوټی ته ورننوت، دوی ټول په احترام پاڅیدل هغه وړاندی ورغی سلمان ته یی لاس ورکړ ویی ویل:

تاسو مهربانی وکړی! سهار دی د لیدو لپاره راغلی وم، خو ته ویده وی، زه تاته مبارکی وایم، خبر شوم چی یوسف وربللی یی.

: هوکی! زه لږ ځند وروسته هغه ته ورځم، او له تا څخه دا پوښتنه کوم چی سعید به تر څه وخته د سفر وړ شی؟

ابو نصر ځواب ورکړ: که کوم معمولی سفر وی نو تر دری ځلورو ورځو پوری به پر اس د سپریدو جوګه شی، خو د اوږده سفر لپاره هغه باید څو ورځی نور هم استراحت وکړی، د هغه یوزخم تر اوسه پوری ښه نه دی روغ شوی.

سلمان وویل: زما مطلب دا دی چی که ناڅاپی د دی ضرورت پیښ شی چی دی باید چیرته ولاړ شی نو د مجبوریت په وخت کی به څو میله پر اس سفر ده ته څه تاوان نه کوی؟

: د مجبوری په حالت کی موږ هر ډول خطر باید وزغمو خو که سفر داسی وی چی په هغه کی د اس ځغلولو ته ضرورت نه وی نو هیڅ د اندیښنی خبره نشته، یوازی احتیاط ته ضرورت دی نن د هغه وضعه ښه ده، خو بیا هم هغه تر اوسه ډیر کمزوری دی.

: زموږ هڅه به دا وی چی هغه ډیر آرام وکړی، خو په بدو حالاتو کی به دا مجبوری وی. ځکه زه غواړم چی کومه دوا هغه ته ضروری وی باید د سفر په وخت کی هغه له موږ سره وی.

ابو نصر وویل: د هغه لپاره به د پټی تړلو سامان او د دوا کڅوره تل تیاره وی او په هغی کی به ضروری هدایات هم وی.

سلمان وویل: زه ستا څخه مننه کوم چی زما د زړه بوج دی لږ کړ.

ابو نصر وویل : که له ولید سره ستا ملاقات وشو نو دا تینګار پری وکړه چی هغه ته د بل کوم ډولت پرځای د یوسف کور ترټولو خوندی ځای دی.

ابو الحسن د دروازی له ټک ټک وروسته کوټی ته ورننوت او سلمان ته یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل:

صيب ! مازديگر کيدونکی دی، څکه خوتاسو تياری نيسی!

ابو نصر وويل: زويه! ته چی له ده سره روانيږی بايد زيات پام وکړی:

: پلار جانه ته چورت مه وهه! نيم ساعت وروسته سلمان له يوه رضا کار سره په گاډی کی ناست و.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم کس

ګاډی د یوه کور په مخکی ودریده د سلمان ملګری وویل: ته کوز شه او نیغ دننه ولاړ شه، په درشل کی به تاته د ځان معرفی کولو اړتیا نه وی.

سلمان ښکته شو او د کور د انګړ د دروازی په لوری ورغی، ناڅاپه ولید راښکاره شو او ورغی ده ته یی په مینه لاس ورکړ ویی ویل:

راځه! هغه دننه ستا انتظار کوی، لومړی ته له هغه سره وګوره وروسته به موږ بیا سره غږیږو!

دوی بیا له یوه پراخ انګړ څخه چی یوه لوری ته یی دالان او بل ته طبیله ده تیر شول او د کور دننه برخی ته ننوتل.

لږ ځنډ وروسته سلمان د لاندینی پوړ په یوه کوټه کی د یوسف په مخکی ولاړ و.

هغه جګ شو لاس یی ورکړ ویی ویل: زه هغه دریم کس یم! بیا یی زیاته کړه: کاشکی زموږ لیدل څو میاشتی وړاندی شوی وای او بیا دواړه غاړه غړی‌شول.

د یوسف قد تر سلمان لږ لوړ و، د پراخه سینی او غوړیدلی تندی خاوند دغه سړی چی د ډیری تر نیمایی زیات ویښتان یی سپین شوی وو اوس هم د نیغ زلمی په څیر ښکاریده.

د هغه مخ لږ بیضوی او وچ و، ژوری ځلیدونکی سترګی یی د هوښیاری او جرئت ښکارندوی وی.

سلمان یی میز ته نژدی په یوه کرسی‌له کښینولو وروسته هغه ولید ته وکتل او ویی ویل: اوس ته په میلمستون کی د میلمنو خدمت کوه، دوی به لږ ځنډ وروسته راورسیږی او عبدالملك ته ووایه چی خپل کار خلاص کړی دلته دی راشی.

ولید بهر ته ووت او یوسف پر خپله کرسی‌ناست ؤ سلمان ته یی وکتل ویی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويل:

زه افسوس کوم چې زما په سبب ستا ډېر قيمتي وخت ضايع شو.

سلمان ځواب ورکړ: زه پردې پوهيدم چې ته ډېر مصروف يې خو زه پر دې حيران يم چې تازه کور ته راغلی يم او هغه هم په داسې وخت کې چې د حکومت جاسوسان دلته راتلونکي کسان ښه ليدای شي، ما ګومان کاوه چې د هرې شيبې بدليدونکو حالاتو به ته نور هم محتاط کړی يې!

يوسف وويل: تازه حالات داسې وايي چې موږ نور د احتياط له پړاوه تير شوي يو، ته زما په اړه څه خوشباوري مه کوه، زه د هغه بدنصيبو خلکو له ډلې څخه يم چې په سهي وخت کې غلطي او په غلط وخت کې سهي پريکړې کوي.

کله چې په الحمرا کې د جګړې د اورېند په باب پريکړه کيدله، نو ما تر وروستې شيبې پردې باور درلود چې د موسی بن ابي غسان وينا به بې اغيزې نه پاتې کيږي، او بيا چې کله هغه د غرناطې له مشرانو څخه مايوس شو او د شهادت لاره يې غوره کړه نو ما له پوځ څخه استعفی ورکړه. زه به تر مرګه پردې خبره خفه يم چې تر وروستې شيبې زه ولې له هغه سره ملګری نه شوم.

او بيا چې کله حامد بن زهره ناڅاپه له غرناطې څخه د وتلو پريکړه وکړه، نو زما د شخصي فعاليتونو نتيجه له دې پرته هيڅ نه شوه چې هغه له غرناطې څخه بهر څو ميله وړاندې شهيد کړای شو.

د سعيد د ژغورنې لپاره د قاتلانو پام خپل ځان ته را اړول دومره لويه کارنامه نه ده چې زه پرې وويارم، که ما له هوښيارۍ څخه کار اخستی وای نو کله چې د هغه پلار د البسين په څلور لارې کې وينا کوله، هغه وخت پوځ بايد پردې پوهول شوی وای چې له موسی وروسته حامد ستاسو وروستې هيله ده، او د ده ساتنه ستاسو تر ټولو لوی مسئوليت دی. د هغه د ساتنې لپاره په سلګونو رضاکار هم استول کيدای شوای خو موږ په دې خوشباورۍ کې راګير شوو چې که هغه ناڅاپه غلی ووزي نو په غرنيو سيمو کې به څو ورځې د ده فعاليتونه غلي پاتې شي او د غرناطې اولس به د تيارۍ نيولو فرصت ترلاسه کړي.

کاشکې هغه وخت زموږ څخه چا دا فکر کولی چې دښمن تر موږ زيات ښيدار دی. او کله چې وليد ستا په باب راته وويل ما ډير اميدونه په تا پورې وتړل، همدغه سبب و چې ما غوښتل ته له هر ډول خطر څخه لرې وې.

تيره شپه که ماته پر وخت معلومه شوې وای چې ته د يوه خطرناک پروګرام

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره روانیږي نو خامخا به مې ستا د راګرځولو هڅه کوله، خو دا به زما یوه بله اشتباه وه.

سلمان وویل: ته رښتیا وایې! د دې عملیاتو نتیجه زما د هیلې پرخلاف هم کیدای شوای، خو دا نوري د تیرې زماني خبري دي، زه دا پوښتنه کوم چې د راتلونکې لپاره دې څه چورت وهلی دی؟

یوسف په غمجنه لهجه ځواب ورکړ: کاشکې له موږ سره د چورت وهلو او پریکړې کولو واك وای، خو زه به تا ډیر پریشانه نه کړم، اوس زموږ لومړنی مسئله دا ده چې تاسو زر تر زره له دې ځایه روان شې.

: د قبایلو کوم مشران چې تاسو غرناطې ته راپللي ؤ هغوی څه پریکړه وکړه؟

: هغوی یوازې په هغه صورت کې پریکړه کولای شي چې د پوځ له لوري څه وعده ورسره وشي، او د پوځ بیا داسې حال دی چې کله د غرناطې اولس ته ګوري او کله ابو القاسم خپله وروستي پناه بولي.

: ابو القاسم!

: هوکې! کله چې د یوه اولس ذهني او جسماني قوه فلج شي نو بیا د خپل تولنیز ځواك د فعالولو پرځای د کوم هوښیار سړي اشارې ته ګوري. ابو القاسم د خپل پخواني کرکتر سره سره په خلکو کې داسې ذهنیت پیدا کړی دی چې دی د اندلس ترټولو هوښیار سړی دی. او دا د عامو خلکو نه بلکې د ډیرو هوسیارو خلکو رایه هم ده چې اوس یوازې هماغه وروستی دیوال دی چې زموږ او دغه ورانوونکې توپان ترمنځ ولاړ دی له ده پرته زموږ هغه بندیان بیرته نشي راتلای او ده چې د سینتافې لاره خلاصه کړه موږ یې د لوږې له مرګه وژغورلو.

د حامد بن زهره په راتلو د هغه پرخلاف د خفګان یوه څپه راپورته شوه خو اوسنۍ دا حالت دی چې کوم خلك هغه پیژني په هغوی کې هم ډیرداسې خلك دي چې ته به دا ترې واورې چې اوس له موږ سره د دښمن د پوځي ځواك د ځواب لپاره بل څوك شته؟

دغه خلك ابو عبدالله ته براﻻ بدرد وایي خو پر ابو القاسم د انتقاد جرئت نه کوي.

: مګر زما په ګومان د قبایلو غازیان د ابو القاسم په اړه خوشباوري نه کوي!

یوسف ځواب ورکړ: د قبایلو دیرش تنه سرداران غرناطې ته را رسیدلي دي او د هغوی زیاتره له موږ سره موافق دي خو ابو القاسم هم له هغوی څخه غافل نه ؤ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم خو تنه سرداران دلته راوغوښتل او د آزادی غوښتونکو د اغیزی کمولو هڅې یې پیل کړی، دا زموږ یوه بله اشتباه وه چې موږ د قبایلو د مشرانو د غوندی لپاره د غرناطی پرځای د غرنیو سیمو څخه کوم ځای ولی غوره نه کړ، هغوی مو دلته راوبلل او غدارانو ته مو دا فرصت برابر کړ چی د هغوی په زړونو کی بدگومانی راپیدا کړی.

ورمه شپه د حکومت جاسوسانو د الفجاره څلور تنه ساده زړی سرداران په دوکه ابو القاسم ته وروستلی وو، د هغوی نیتونه بد نه وو هغوی خپلو ملگرو ته دا ویلی وو او تللی وو چی موږ به ابو القاسم نیغی لاری ته راوگرځوو، خو د دی لیدو کتو نتیجه دا شوه چی هغوی بیرته راغلل څو نور ملگری یی هم دوه زړی کړل.

د هغه منطق تل دا وی چی زه د خپل اولس دښمن کله کیدای شم! تاسو دا ولی گڼلی چی کله تاسو د جگړی لپاره تیار شی نو زه به مو را ایسار کړم، خو د کوم گام اوچتولو څخه دمخه تاسو د پوره حقیقت په رڼا کی باید د خپل بری امکانات وڅیرئ

زما دوسته! یوسف له څو شیبو ځند څخه زیاته کړه:

نن زه د توپان لومړنی څپی احساسوم ځکه خو می د غرناطی له مشرانو او څو تنو قبایلی سردارانو سره نیغ په نیغه د خبرو اترو ضرورت ولید، زما زړه گواهی راکوی چی غداران به زموږ داتکل څخه وړاندی د غرناطی د قسمت پریکړه وکړی، له هغوی څخه څو تنه دلته راغلی دی او څو تنه نور به تر لږ ځنډه راشی.

له دغه خلکو سره به زما خبری ډیری لنډی وی، لومړی زما دا هیله وه چی هغوی په غرناطه کی راټول شی خو اوس زما دا هڅه ده چی دوی زر تر زره خپلو سیمو ته ولاړ شی ما په همدی تمه ته دلته را ایسار کړی چی ته د ترکانو لخوا دوی ته څه امیدواروونکی خبرورکړی. خو حکومت دومره څلک دی چی اوس په کومه غونډه کی ستا گډون مناسب نه گڼم. ما چی غوښتل کومی خبری ته وکړی هغه به زه په خپله کوم.

له نیکه مرغه د المریی یو هوښیار او زړور سپاهی دلته رارسیدلی دی او ما هغه تاته ددی لپاره در واستاوه چی تاسو یو له بل سره ښه بلد شی، هغه زموږ د سمندری پوځ د تجربه کارو افسرانو یوه ډله په خپله سیمه کی راغونډه کړی او ستا سره یی د استولو ذمه واری قبوله کړی ده، له دی ځایه چی څو کسان

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانیږی هغوی به په مختلفو لارو ځان رسوی. عبدالملك په بله کوټه کی ناست دی د هغوی لپاره ضروری لاربښونی لیکی، له هغی وروسته به له تا سره تفصیلی خبری کوی.

سلمان لږ په خفگان ووېل: مگر! تاسو د سعید په اړه څه فکر کړی دی؟

یوسف په ډاډ ځواب ورکړ: وروره! ته چی اوس له کومو جنجالونو سره مخ یی زه تری بی خبره نه یم. زه پوهیږم چی ته سعید، عاتکه او د حامد بن زهره لمسی دلته نشی پریښودلای، هغوی ته دلته واقعاً خطر دی. خو سعید تر اوسه د سفر وړ نه دی.

سلمان ووېل : مگر زما په گومان هغه له غرناطی پرته په بل هر ځای کی په امن دی، که هغه په بیړه واستول شی نو په لاره کی کیدای شی هغه ته ډېر خوندی پناه ځای پیدا شی.

یوسف ووېل : ربړه دا نه ده چی هغه ته د پناه ځای پیدا شی، بلکی له هیأت سره باید بهر ته واستول شی. اوس موږ په غرناطه کی له هغه څخه د څه کار اخستلو موقع له لاسه ورکړی ده، خو په هیأت کی د غرناطی د خلکو د ترجمان په حیث هغه اغیزمن رول درلودلی شی. ما له ولید او عبدالملك سره پر دی خبری کړی دی، زما رایه هم دا ده چی ته له ده سره د یو ځای سفر په ځای ساحل ته نژدی د هغه د رسیدو انتظار وکړی، موږ به هڅه وکړو چی هغه زر تر زره تاسو سره یوځای شی.

سلمان ووېل: که تاسو د هغه د ساتنی مسئولیت اخلی نو زما په تلو کی باید ځنډ ونه شی.

یوسف ووېل: زه به د هیأت غړی تاته دروپیژنم بیا به پریکړه وکړم! بیا یی یوه ژوره ساه واخسته ویی ویل:

وروره! زما زړه گواهی راکوی چی ډېر زر به یو بد خبر واورم.

له تیرو دوو ورځو راهیسی می کور ته د یو قدم ور اخستلو فرصت نه دی موندلی، له خپلو پوځی اندیوالانو او ځینو سردارانو سره په پټو خبرو اترو مصروف یم.

ماته یوه دوست ووېل چی ته په یوه خطرناك پروگام وتلی یی، ځکه تول شپه راباندی په شوگیرو تیره شوه، که می سهار له څو مهمو کسانو سره ملاقات نه وای نو د عبیدالله کورته به می د جمیل او عبدالملك د درلیږلو پرځای پخپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

درتلم. اوس چې کورته راغلم راته معلومه شوه چې زما په غیاب کې له الحمرا څخه دوه پیغامونه راغلي دي.

سهار د شاهي ماڼۍ د ناظم پیغام راغلی ؤ او زما میرمن هلته تللې وه، هغې پیغام را استولی دی چې زه کله کور ته راورسیږم باید سمدستي الحمرا ته ورشم د پاچا مور له ما سره لیدل غواړي په ژوند کې مې دا لومړۍ ځل دی چې هغه ته په ورتلو د ویرې احساس کوم، که هغه زما میرمن، د خپلې مور په واسطه الحمرا ته نه وای وربللې او لیك یې نه وای ورکړی ماته یې پخپله نیغ په نیغه امر کړی وای چې ورشم نو دومره به پریشانه نه وم.

اوس زه هلته له تلو پخوا دا واړم ترلاسه کول غواړم چې که زه وځنډیږم یا په څه سبب هلته پاتې شم نو زما ملګری به خپله دنده او مسئولیت سرته رسوي ځکه ما خپلې میرمنې ته دا ځواب ولیکه او ورمې کړ چې تر ماښامه به زه درشم.

*****

عبدالملك کوټې ته ورننوت او د یوسف په مخکې یې څو کاغذونه کېښودل ویې ویل:

صیب! ما د غرناطې څخه تر المریې پورې د درې لارو نقشې کښلې دي، تر کومه چې زما ذهن ته راتلل پر هغو تولو ځایونو مې نخښې ایښې دي چې د خطر احساس ترې کیږي. او یا له شاو خوا کلیو څخه مرسته ترلاسه کیدای شي.

څلورمه نقشه چې ستا له حکم سره سم مې د سلمان لپاره جوړه کړې ده ډیره تفصیلي ده، په هغې کې مې د لاړې د تولو پړاوونو په اړه معلومات لیکلي، پردې سربیره مې د لارې په اوږدو کې د مهمو کسانو نومونه هم لیکلي چې د دوی د روانیدو څخه دمخه باید هغوی ته خبر ورکړای شي. یوسف درې نقشې او ورسره کاغذونه ولیدل یوې خواته یې کېښودل بیا یې څلورمه نقشه راواخسته قلم یې راویوست او په هغې کې یې څو نخښې نورې زیاتې کړې او سلمان ته یې وراندې کړه ویې ویل:

دا نقشه ښه وګوره! کیدای شي ستا دې ته اړتیا پیښه نه شي او له غرناطې څخه وړاندې په دوهم یا دریم پړاو تول په یوه لاره سره یوځای شي. خو د خطر په صورت کې به دا نقشه درته په کار شي.

دغه لاره اوږده هم ده او سخته هم، خو موږ غواړو چې دښمن پر تا هیڅ شك ونه کړي. او د کومې نه اټکل شوې پیښې په وخت کې مرسته هم ترلاسه کړای

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي. ستا سره يوځای روانيدونکی به لږ څنډ وروسته دلته راورسيږي. که زه د هغوی په موجوديت کی له الحمرا بيرته راستون شوم نو هغوی ته به نوری لارښوونی هم وکړم. که نه نو کوم بل تجربه کار افسر به راواستوم.

عبدالملك سلمان ته په خطاب کی وويل: په دی نقشه کی يی يوازی د المريی لاره ښودلی ده، که ته ماته ووايی چی د ساحل له کوم ځای څخه به په کښتی کی سپريږی نو زه به د شاوخوا د لوړو ژورو او ددښمن د پوستو ځايونه او د سمندری څنډو د تانو ځايونه هم درته تيار کړای شم.

سلمان وموسکل ويی ويل:

له المريی نه تر مالقی پوری ټوله سمندری سيمه ماته د خپل لاس د کرښو په څير معلومه ده ، خو که تاسو پر څنډه د دښمن د نويو تانو او پهرو ځايونه په نخښه کړی دا به راته په ګټه وی.

وليد کوټی ته ورننوت او ويی ويل:

صيب! هغوی ټول راورسيدل، د «الحمرا » له.احصار څخه يو افسر هم راغلی دی او له تاسره ليدل غواړی، هغه وايی چی ما د قوماندان له خوا يو مهم احوال راوړی دی.

: هغه راوله.

وليد له کوټی ووت غږ يی وکړ: مهربانی وکړی!

*****

څو شيبی وروسته يو پوځی افسر کوټی ته ورننوت او له سلام وروسته يی وويل:

صيب! د قوماندان هيله وه چی د لږ څنډ لپاره کلا «الحمرا » ته تشريف راوړی! هغه ته دا خبر رسيدلی چی د ښار مشران او د قبايلو سپين روبی ستا په کور کی راغونديږی، خو هغه دا غواړی چی معلومه کړی ته تر څه وخته وزګاريږی چی سرکاری ګاډی درته راواستوو؟

يوسف څو شيبی په انديښنه نوی راغلی سړی ته کتل بيا يی په زحمت ځان راسنبال کړ ويی ويل: زه به هڅه وکړم چی زر تر زره ځان وزګار کړم، خو که کومه خاصه خبره وی ته په ګړندی راته ويلی شی، دا زما ملګری دی.

: صيب! زه په دی نه پوهيږم چی هغه به ته د څه لپاره وربللی يی، خو کومه خبره چی ما اوريدلی ده دا ده چی لوی وزير به ډير زر له خپل محل څخه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

«الحمرا» ته راکډه شي، پاچا د هغه د سمدستي هستوګنې لپاره د يوه کور د وزګارولو امر کړی دی. پردې سربېره يې له کلا «الحمرا» څخه د پوځ يوه بله ډلګۍ هم د هغه د کور د ساتنې لپاره ور استولې ده. داسې ښکاري چې نن هغه څه خطر احساس کړی دی، هغه دوه ځله له سلطان سره ملاقات هم کړی دی. په لومړي ځل کتنه کې د غرناطې هغه مهم مشران او علما هم په الحمرا کې وو چې د ابو القاسم په اشاره ناڅي، خو په دوهم ځل يوازې د سلطان مور ورسره وه.

يوسف وويل: زه پردې خبرو خبر يم، زما لپاره يوازې دا نوې خبره ده چې ابو القاسم کلا «الحمرا» ته کډه وړي.

لږ څنډ دمخه د ښارپرکوتوال برسېره څو نور چارواکي هم د ده د نوي هستوګنځي د ليدو لپاره راغلي وو. زمونږ قوماندان له هغوی نه دده ددې ناڅاپي کډې د سبب پوښتنه وکړه کوتوال وويل چې اوس به هره شيبه پاچا د لوی وزير مشورو ته او پوځ د هغه هداياتو ته اړتيا لري.

يوسف سلمان ته وکتل او په غمجنه لهجه يې وويل: زما انديښنې سهې شوې، ابو القاسم خامخا کوم خطرناک ګام اوچت کړی دی..

بيا يې د قوماندان استازي ته وويل: ته سمدستي بيرته ولاړ شه، هغه ته ووايه چې ډير زر به کلا ته درشم، نه رښتيا ته ودرېږه زه يوه پاڼه درته ليکم چې ور يې کړې. يوسف په بيړه قلم راواخست او څو کرښې يې وليکلې کاغذ يې قات کړ هغه استازي ته يې ورکړ ويې ويل: دا هغه ته ورکړه!

وليد وويل: صيب! زه داسې احساسوم چې مونږ به له وخته وړاندې په څه ګام اوچتولو مجبور شو، د کور څخه بهر زمونږ ملګري ډير پريشانه دي، اوس ماته يوه رضاکار وويل چې په شاوخوا سر کونو پوليس ګزمې کوي.

د قوماندان استازي وويل: صيب! پوليس ډير وارخطا ښکاري! ما له درشل څخه لږ وړاندې د کوتوال له مرستيال سره څو تنه وليدل ګاډی يې ودرولې ښه يې ولټوله بيا يې هم په وار وار پوښتل چې زه چيرته ځم او چې ما ورته وويل چې زه د خپل پخواني مشر سلام ته ځم هغوی د يوې مسخره موسکا سره خواب راکړ چې ته ډير بې وخته راغلې يې دننه دومره کسان راټول شوي دي چې تاته به په اسانۍ د سلام کولو فرصت په لاس درنشي.

:تاته! هغه موسکل؟... او تايې د غاښونو ماتولو هڅه ونه کړه! د غرناطې پر سپاهيانو څه شوي دي، اوس درځه او د ګاډيپردې دې راخوشې کړه له دې ځايه

(c) ketabton.com: The Digital Library

روان شه، که د کوتوال مرستیال چیرته تللی نه وی امکان لری بیا ورسره مخ شی.

افسر وویل: صیب! که تاسو ما د قوماندان له سزا څخه ژغوری نو زما دوهم ملاقات به داسی وی چی تر ډیره وخته به یی په یاد وی.

د پوځی افسر له رخصتولو څخه وروسته یوسف جګ شو سلمان ته یی وویل: ته زما سره راځه!

هغه وریسی ورغی او دواړه یوی بلی کوټی ته ننوتل. دغه کوټه د یوه وړوکی وسله تون په څیر وه، په دیوالونو توری، ډالونه، خنجرونه، نیزی، تومانچی او نوری وسلی راځړیدلی، یوسف د یوه صندوق کولپ خلاص کړ. وی ویل: کیدای شی د دی ځای د اضطراری حالاتو په سبب تاته له دی ځایه د وتلو په خاطر پوځی جامو ته ضرورت شی. د سمدستی اړتیا لپاره ته له دی ځایه مناسبه وسله هم درسره اخستلی شی، اوس ته همدلته کښېنه او زما تر راتګه انتظار وکړه زه به په حجره کی له میلمنو سره خبری وکړم او الحمرا ته به ولاړ شم، إن شاء الله چی زر به بیرته راستون شم. او هو رښتیا! ترمابښامه به د هیأت غړی چی زیاتره یی پخوانی د پوځ منصبداران دی زیاتره راورسیږی.

*****

لږ ځنډ وروسته یوسف په لویه حجره کی د قبایلو له سردارانو او د غرناطی له سپین ږیرو سره خبری کولی.

د غونډی زیاترو خلکو هغه د لومړی ځل لپاره په یوه غونډه کی لیده او ډیر داسی هم وو چی د ده د پټو فعالیتونو په اړه په څه خبر نه وو، د غرناطی اولس په دی ګرځیدلی او بده ورځ هم د بنی وینا او خطبی لیوال وو، په ځانګړی ډول په داسی ورځو کی چی د دوی د برخلیك پریکړه کیدله دوی د موسی بن ابی غسان د یوه نومیالی ملګری څخه د ډیری له جوشه ډکی او احساساتی وینا هیله درلوده، خو د یوسف حالت هغه سړی ته ورته و چی هره شیبه د یوی پیښی په انتظار وی.

هغه د څه مقدمی پرته په غمجنه لهجه وویل:

وروڼو! د احتیاط غوښتنه دا وه چی زه تر څه وخته نور هم داولس د یوه نوموړکی رضاکار په توګه خپل خدمت ته دوام ورکړم، او چی کله زه پردی ډاډه شم چی له هڅو څخه می څه بنی نتیجی راپیدا کیدای شی. او زما د اولس له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ اوسيدو ته اړتيا پاتې نه شي نو زه به د البسين په څلور لارې کې ودرېږم او دا اعلان به وکړم چې د اولس زامنو !که تاسو ژوند او شهادت نه پرته بله دریځه لاره نه وي غوره کړې نو د موسی بن ابی غسان ملګري به مو مایوس نه کړي، ما د تاسو له ځينو ښاغليو سره خبرې کړې دي او تر پرون پورې زما زياته هڅه دا وه چې د قبايلو مشران د جګړې په باب د وروستي پريکړې له کولو وړاندې بايد ولاړ نشي. خو نن وضعه داسې ده چې زه يې د يوې ورځې لپاره د ايسارولو مشوره نشم ورکولی، د دې لپاره نه چې ما يا زما ملګرو خپله ماته منلې ده. غلامي،ذلت او رسوايي د هغو خلکو برخليك نشي کيدای چې د حق لپاره يې مرګ کيدل او ژوندي پاتې کيدل زده کړي دي، موږ به جنګيږو تر هغه وخته به جنګيږو چې زموږ په رګونو کې د وينو وروستي څاڅکي وينې هم وبهيږي.

خو اوس ښايي غرناطه زموږ هستوګنځای نه وي، موږ به په غرونو کې نوي هستوګنځای پيدا کوو، په کوټه کې ترلږځنډه چوپتيا شوه، بيا د پوځ يوه پخواني منصبدار وويل:

صيب! که تاته کومه داسې خبره معلومه وي چې موږ پرې خبر نه وو نو زموږ صبر مه ازمويه، موږ په هره شيبه د بد خبر اوريدو روږدي شوي يو. همدا اوس له حصار څخه د پوځ يو افسر ستا ليدو ته راغلی ؤ او ما چې هغه له وليد سره يوځای وليد له بګۍ څخه راکوز شو او دننه راغی وپوهيدم چې موږ له کومې نوې اندیښنې سره مخ کيدونکي يو.

يوسف ځواب ورکړ: زما هدف دا نه دی چې تاسو پريشانه شي، اوس په الحمرا او پوځي قرارګاه کې څوك راته متنظر دي. او هلته زما هغه ملګري په ځه خبره خفه دي چې د شپې په يوازيتوب کې د وطن د غدارانو څخه پټ د راتلونکې جګړې نقشې جوړوي. کيدای شي چې ما له نوي خبر څخه غلط تعبير کړی وي او زما انديښنې غلطې وي خکه خو تاسو ته د سهی ځواب درکولو په خاطر زما ورتګ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته ضروري دي. او زه د دي مسئوليت اخلم چې که کومه نوي خبره راته معلومه شوه يا مې کوم سمدستي خطر احساس کړ نو تاسو ته به خامخا احوال درکوم.

زمونږ رضاکاران به کور په کور دروازي وټکوي، خو د قبايلو د مشرانو په باب زما همدا رايه ده چې سمدستي له دي ځايه ولاړ شي او خپل غازيان چمتو کړي. وخت ډير ګرندي روان دی، د غرناطي دننه دښمنان هر وخت داسي وضعه جوړولی شي چې د غرناطي مجاهدين کور او کلي پريږدي او په غرونو کي پناه واخلي. اوس زمونږ درانه ميلمانه بيله څه ځنډ او ستونزو تلاي شي. له رضاکارو غازيانو پرته پوځ هم د دوی د ساتني ذمه واري اخستلي شي. غداران به دوی ته د پورته کتو جرئت هم ونه کړي. خو يوه دوی ورځي وروسته به څه کيږي پردي هيڅوک څه نشي ويلای که زمونږ درانه ميلمانه زما له خبري سره سلاوي نو زه تري غوښتنه کوم چې سهار ته له خيره روان شي.

د اندراش يوه غرني سردار وويل: صيب!

مونږ ټول درسره موافق يو، اوس چې د غرناطي اولس له کومو خطرونو سره مخ دي مونږ ته دا نوي نه دي. زمونږ د خاينو چارواکو وروستي پريکړه دا کيدای شي چې ناځاپي د دښمن لپاره د ښار دروازي خلاصي کړي، خو مونږ غواړو پردي وپوهيږو چې که خدای مه کړه زمونږ دغه انديښني او اټکلونه سهي شول نو د پوځ عکس العمل به څه وي؟

يوسف ځواب ورکړ: که د غرناطي اولس دا پريکړه وکړه چې د غلامي تر ژوند د شهادت مرګ غوره دي نو د پوځ زياته برخه به هر حال د دوی ملاتړ کوي، او د غرناطي د خلکو مورال به په هغه صورت کي اوچت وي چې قبايل ډګر ته راووزي.

د غرناطي يوه بوډا عالم وويل: په اوسني حالت کي غرني قبايل په هغه صورت کي سر پورته کولي شي چې له دوی سره د بهرني ملاتړ اميد وي، د هغوی استازي له تلو مخکي پردي پوهيدل غواړي چې د جګړي ډيلولو په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به تر څه وخته د ترکانو د جنګي بیړیو انتظار کوی؟
یوسف لږ سوچ وکړ بیا یې ځواب ورکړ: زه د خپلو شخصي معلوماتو له مخې په پوره باور ویلای شم چې له ترکانو سره د اسلامي نړۍ په اړه پوره د مسئولیت احساس دی او اندلس د اسلامي نړۍ څخه بیل نه ګڼي، خو هغوی پردي هم پوهیږي چې په اندلس کې د اسلام د دښمنانو پرخلاف د کوم اغیزمن ګام اوچتولو څخه وړاندې د دوی شا باید مزبوته او خوندي وي ځکه خو د روم په سمندرګۍ کې د ایتالیا، جینوا او وینس پر جنګي بیړیو پریکنده ګوزارونه ضروري ګڼي، تاسو ته معلومه ده چې که د روم په سمندرګي کې د ترکانو جنګي کښتۍ نه وای نو له مصر څخه تر مراکش پورې به یوه اسلامي هیواد هم د ازادۍ ساه نه وه اخستې. زما باور دی چې ترکان او افریقایان به ډیر زر د روم په سمندرګي کې دومره ځواکمن شي چې د دښمن هره ساحلي کلا به زموږ د توپونو تر دم لاندې راشي. او بیا به د اندلس مسلمانانو ته د دې ضرورت نه وي چې هغوی ته ورغږ کړي.
زموږ له لورې د خو مسئولو کسانو یو هیأت د روم په سمندرګي کې د ترکانو د سمندري قواو امیر ته ورغلی دی، او یو داسې مجاهد د هغوی لارښونه کوی چې حامد بن زهره یې د اندلس په څنډو پلې کړی او د دښمن دوی جنګي بیړۍ یې ویجاړې کړې وې.
یوه تن وویل: مګر موږ ته خو یې دا ویلي وو چې ډیر زر به هغه مجاهد چې له حامد بن زهره سره راغلی ؤ په یوه غونډه کې کوم مهم خبر واوروي!
یوسف ځواب ورکړ: ښاغلیو! د دې لپاره چې هغه د اندلس له څنډو څخه د وتلو فرصت ترلاسه کړی موږ خپلو داخلي او بهرنیو دښمنانو ته داسې ذهنیت ورکړ چې هغه په غرناطه کې چیرته غلی دی، اوس زه تاسو ته دا زیری اوروړلی شم چې تیره شپه د ساحل له کومې ګوښې څخه هغه په خپله کښتۍ کې سپور شویدی زه د هغه له خوا تاسو ته دا زیری هم درکوم چې په کومه ورځ تاسو د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد اعلان وکړي د هغو نه څو ورځې وروسته به تاسو دا خبر واوري چې د ترکانو جنګي بيړيو په ساحل کې د دښمن په کومه مهمه پوځۍ تانه ډزې کړي، خو اوس د وطن خلکو ته دا احساس ورکول ستاسو ذمه واري ده چې اولسونه د خپلې بقا او آزادي جګړې د بهرني ملاتړ په اميد نه کوي، دا هغه سپېڅلې فريضه ده چې په هر حالت کې يې بايد دوی پوره کړي.

ترکان او د افريقا خلك به خامخا ستاسو مرستې ته رارسيږي خو کاشکې چې ما له تاسو سره له دې ډاډ سره خدای پاماني کولی شوای چې د اولس غداران به ستاسو پښو له تکيه کيدو نه وړاندې دښمن ته دغرناطې دروازې نه خلاصوي، زه اوس له تاسو څخه اجازه غواړم، که په پوځۍ قرارګاه او يا الحمرا کې کومه نوې خبره راته معلومه شوه نو زه به ستاسو د سمدستي خبرولو هڅه کوم.

بيا يې وليد ته مخ واړاوه ويې ويل: اوس د عزتمندو ميلمنو رخصتول ستا په غاړه دي. يوسف زر بهر ته ووت او بيا يې بګۍ ګرندۍ روانه شوه.

*****

له دې پېښو دمخه د يوسف د کور په مخکې د کوتوال مرستيال له يوې نه اتکل کيدونکې پيښې سره مخ شو، هغه له دروازې څخه څو ګامه لرې هر تلونکې او راتلونکې ډير په ځير څارلو، اوه تنه وسله وال کسان چې دوه کسه يې پر اسونو سپاره وو ده ته نژدې ولاړ وو، او ده پر خپل ګومان يوه ډيره مهمه ذمه واري سرته رسوله.

يوه افسر خپل اس بګۍ ته ورنژدې کړ او ويې ويل:

صيب! دا ځای موږ ته مناسب نه دي، يوسف غوندې سړي بايد پردې پوه نه شي چې وسله وال کسان يې پر کور پهره کوي، کوتوال موږ ته لارښونه کړې وه چې هغه ته يوازې د يوسف په کور کې د راغونډو شويو کسانو د لست ضرورت دي او دا کار زموږ جاسوسان کولی شي.

: زه پوهيږم! هغه په بې پروايي ځواب ورکړ، خو کوتوال ته تر اوسه دا خبر نه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي رسيدلي چې زموږ لاس ته يو لوی ښکار راتلونکی دی، هغه پردی څوک چې د خبر سره سم نه د غرناطې دی او نه د کومې غرنی قبيلې سردار دی، خامخا د هغو جاسوسانو څخه کوم څوک دی چې له حامد بن زهره سره يوځای دلته راغلي ؤ. ناڅاپه د يوسف د کور څخه د هغه افسر بگۍ راښکاره شوه چې د قرارگاه د قوماندان پيغام يې راوړی ؤ. خو څرنگه چې د بگۍ پردې تيتې شوي وې او د کوتوال د مرستيال کسانو دا ونه ليدل چې دننه څوک دی ځکه وړاندې ورغلل او گاډی يې ودرووله.

کوچوان په غوسه وويل: ته زما بگۍ نه شې درولی که د سر خير غواړې نو له مخې لرې شه! که نه نو دا گستاخي به درته گرانه پريوزي.

د کوچوان جرئت د نورو خلکو پام ورواړاوه او د سترگو په رپ کې هلته ډير کسان راټول شول.

د کوتوال مرستيال له خپلې بگۍ څخه راکوز شو وړاندې ورغی او ويې ويل: گوری تاسو شور مه کوی، موږ يوازې دا غواړو چې وويننو د بگۍ دننه څوک دی؟ بيا يې د دروازې پرده لرې کړه دننه يې وکتل، يوځې افسر په دروند غږ وويل: تاسو دومره بې شرمه شوی چې اوس د پوځ عزت هم درڅخه خوندي نه دی. تا دوه ځله زما د گاډي د درولو هڅه وکړه.

: صيب! د دې بې ادبي بخښنه غواړو! د بگۍ پردې لويدلي وې، ځکه مو ونه ليدل چې دننه تاسو ياست! يوځې افسر د هغه خبره بشپړيدو ته پرې نښودو او پريږه يې په زوره په سوك وواهه او په زوره يې وويل: کوچوانه درځه!

کوچوان اسونو ته متركه ور واچوله د کوتوال د مرستيال ملگری له وارخطايي يوې او بلې خواته شول او بگۍ د سترگو په رپ کې لرې ولاړه.

د کوتوال نايب چې پر خوله يو اوسپنيز سوك وخوړ او وغورځيد د خپلو ملگرو په مرسته راپاڅيد او زگيروی يې کاوه. يو تن له اس څخه پلې شو د هغه خوله يې په دسمال پاکوله ويې ويل: صيب! که ستاسو امر وي چې وريسې ورشو!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نائب کوتوال په شرمیدلی لهجه وویل: اوس ټوکی مه کوئ!

بیا یې خپلی جامې له خاورو وڅنډلی او ګاډۍ ته ور وخوت ویې ویل: کوچوانه د کوتوال په لور درځه! یو سپاهي ور وړاندی شو ویې ویل:

صیب! زموږ لپاره څه حکم دی؟

: تاسو هم زما له مخې نه ورك شئ!

د سترګو په رپ کې د هغه بګۍ له هوا سره خبری کولی، او نیم ساعت وروسته یې د کوتوال په مخکې فریاد کاوه، د هغه دی ته هم پام نه شو چې دوه تنه نور هم ناست دی. ده وویل:

صیب! اوس اوبه له سره اوښتی دی، هغه د کلا د ساتونکی خاص سړی و، له یوسف سره یې ولیدل او بیرته راروان ؤ، زما پزه یې ماته کړه.

کوتوال په داړ ځواب ورکړ: زه دی وینم، ستا د خپل مظلومیت د ښودلو لپاره دی ته اړتیا نشته چې خپلی په وینو ککړی جامې دی راوړی، خو زه دا پوښتنه درنه کوم چې تا په لویه لاره کې د پوځ له یوه افسر سره ولی د جنجال هڅه وکړه؟ او دا ګومان دی ولی کاوه چې د خلکو په زړونو کې د پوځ احترام پای ته رسیدلی دی؟

: صیب! ما له هغه سره د جنجال هڅه نه ده کړې، ما یوازی د بګۍ‌دننه سر ورلری کړ.

کوتوال وویل: امکان لری هغه ته زما د مرستیال پرځای کوم عادی سړی بللی وی!

: صیب! هغه ما ډیر ښه پیژنی، کله چې هغه د یوسف کورته تلو ما ودرواه او ځو خبری می هم ورسره وکړی، هغه وخت هغه هیڅ په غوسه نه شو.

: ستــا مطلب دا دی چې تا د پوځ یو افســر دوهم ځلی درولی دی، په دی صورت کی که هغه ستا ټول غاښونه مات کړی وای هم زه به حیران نه وم.

: ښاغلیه! دوهم ځلی چې کله سپاهیانو د ده د ګاډۍ درولو هڅه وکړه د ګاډۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردی غورځېدلی وی. او هغوی ته دا نه ښکاریده چی دننه څوك دی؟

: زه د پوځ خلکو ته دا حکم نه شم کولی چی له بګیو نه دی پردی لری کوی چی ستا پاتی غابښونه روغ پاتی شی.

: ښاغلیه! ماته دا معلومه وه چی د یوسف په کور کی د قبایلو مشران راغونډیږی.

: او ته پخپله هلته ورغلی او پهره دی پری کوله؟

: نه صیب! زما د خك کیدو سبب دا و چی د ګزمی په وخت کی ماته خبر راغی چی یو نا آشنا د یوه با نفوذه سړی له کوره په بګۍ کی سپور شو او له هغه وروسته په همغه بنه او جامه یو ناپیژندوی زموږ جاسوسانو لیدلی ؤ چی د یوسف کورته ورغلی ؤ. بیا ما څو کسان هغه کور ته واستول او پخپله د یوسف د کور په لور ولاړم. زما په ګومان دا د هماغو جاسوسانو څخه یو دی چی موږ یی له څو ورځو را په دی خوا په لټه کی یو. د کور د خاوند زوی تر بګی پوری ورسره راغلی ؤ او د هغه په باب زه په ډاډ سره ویلای شم چی حکومت یی بدایسی.

کوتوال جدی شو ویی ویل: اوس په پوره ډاډ ماته ټول جریان واوروه!

کله چی مرستیال ټولی پیښی په تفصیل سره ورته ور اوږولی نو کوتوال وویل: اوس ته ورځه او د یوسف دکور پر ځای د عبید الله کورته زیات پام کوه، په هر صورت موږ له ښه ډاډ پرته څه اقدام نشو کولی خو که د هغه د هستوګنی ځای معلوم شی موږ یی هر وخت نیولی شو. د یوسف د کور په شاوخوا کی له چا سره ته باید څه جنجال ونه کړی،په هغه بل ځای کی هم ستا مسئولیت تر اوسه پوری یوازی د سهی معلوماتو ټولول دی.

د کوتوال مرستیال نورو کسانو ته په فاتحانه انداز وکتل او له کوټی څخه ووت.

دوی دقیقی وروسته د کوتوال نوکر کوټی ته ورننوت له سلام وروسته یی یو لیك ور وړاندی کړ، کوتوال چی لیك پرانیست د عتبه لیك یی وپیژاند هغه لیکلی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو:

زه د یو له باور نه اوچت خبر په اوریدو له سینتهافی څخه خپل کور ته راغلم، د شپې زما په غیر حاضری کی څو کسانو چې اسونو د پښو نخښنی یې غرناطی ته تللی دی زما په کور حمله کړې وه او زما باور دی چې دغه خلك له سعید سره راغلي وو.

ته پوهیږې چې زه دوی ورځی ښار ته نشم ننوتلی ځکه خو ته د سعید د هستوګنی ځای معلوم کړه، دا هم کیدای شي چې هغه ښار ته له ننوتلو څخه ویریدلي وی او خپل کلی خواته تللی وی، زه به د اندلس تر وروستی څنډې په هغه پسی ورشم. که ته ماسپښین مهال د لویدیځی دروازی څخه بهر کوم دوه میله لری د سینتهافی په سرك زما انتظار وکړې زموږ د لیدو امکان دی، امکان لری تر هغه وخته ماته نور معلومات هم په لاس راشی.

کوتوال په غوسه شو ویې ویل: دا لیك چا او څه وخت راوړی دی؟

: صیب! هغه ماسپښین مهال راغلی ؤ.

: او تاسو ماښام ماته دا لیك راکوی!

: صیب! زه دری ځلی دلته راغلم خو هر ځل دا راته وویل شول چې تاسو له دفتر څخه بهر په کوم مهم کار مصروف یاست.

: احمقه! تا دا لیك کوم مسئول افسر ته ولی نه سپاره؟ زه به څرمن درنه وباسم.

: صیب! استازی تېنګار کاوه چې زه دا لیك له تا پرته بل چاته ور نه کړم.

کوتوال وویل: ته همدا اوس کورته ولاړ شه او که له کوم ځایه کوم بل احوال راغلی ؤ ماته سمدستی خبر راکړه.

نوکر وویل: صیب! ته نن ډوډی ته هم کور ته را نه غلی، باداره صاحبه ډیره اندیښمنه وه!

: هغی ته ووایه چې زه ډیر مصروف یم اوس وځه!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف له بګی څخه راکوز شو د قوماندان د هستوګنی ځای ته یی مخه کړه، ناڅاپه یو ځوان ګرندی مخی ته ورته راغی او ویی ویل: صیب! قوماندان شاهی مانی ته تللی دی او دا پیغام یی تاسو ته پرېښی چی سیده لویی ملکی ته تشریف یوسی.

یوسف په بیړه راوګرځید او په بګی کی سپور شو. څو دقیقی وروسته هغه د محل په یوه کوټه کی د خپل خسر او د الحمرا د ناظم په مخکی ولاړ و. بوډا سړی چی دی ولید ویی ویل:

زویه! ته ډیر ناوخته شوی، لوی ملکی دی څو ځله پوښتنه وکړه، دلته ته زما د لټون پرځای باید نیغ د هغی لیدو ته ورغلی وای.

یوسف وویل: خو زه غواړم پردی ځان وپوهوم چی هغی زه د څه لپاره ورغوښتی یم! د کلا ساتونکی هم دا پیغام را استولی ؤ خو هغه هم په خپل ځای نه ؤ.

: هغه دلته دی او په څه کار ډیر مصروف دی.اوس ته نور ډیر وخت مه تیروه، ملکی ته ورشه تا ته به د هری پوښتنی ځواب په لاس درشی، زه یوازی دا مشوره درکول غواړم چی هغه تا خپل زوی ګنی او د هغی له تا څخه دا تمه ده چی د مصیبت په وخت کی به د دوی ملګرتیا نه پرېږدی اوس ورځه! په لاره کی به خواجه سرا درته په انتظار وی.

د لویی ملکی تر ټولو لوی مصیبت د هغی زوی دی زه د ابو الحسن د کوندی هر خدمت ته چمتو یم خو د ابو عبدالله د مور خوشحالول زما له وسله وتلی خبره ده.

یوسف دا وویل او له کوټی ووت

لږ ځنډ وروسته هغه د محل د خواجه سرا په لارښونه یوی لویی کوټی ته ننوت، د ابو عبدالله مور چی په مړاوی څیره کی یی د اندلس د تاریخ د وروستی باب سرلیک کښل شوی و په دالان کی ناسته وه.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف به ادب سلام پری واچاوه او له دی نه خوګامه لری ودرید، ملکی خو شیبی په چوبه خوله هغه ته کتل، بیا یی په لاس اشاره وکړه او هغه بیا وراندی ورغی پر یوه کرسی کیناست.

ملکی له لږ ځنډ وروسته وویل:

د خدای «ج» شکر دی چی ته راغلی! کله چی د انسان وروستی وخت راشی نو هیله لری چی د هغه خپل خپلوان دوستان نژدی ورته ناست وی، خو ستا د لیدو لپاره زه په څو نورو سببونو ناکراره وم. سهار ما غوښتل د الحمرا د ناظم په لاس یو احوال در واستوم، خو دا داسی معامله وه چی د هغه نیغ په نیغه له تا سره د خبرو حوصله نه وه، او ما د خسر او زوم د اړیکو نزاکت احساس کړ دلته می ستا د راغوښتلو اړتیا حس کړه، خو ته په کور کی نه وی او میرمنی ته دی معلومه نه وه چی چیرته یی.

اوس زه د ابو عبدالله د مور په حیث نه بلکی د سلطان ابو الحسن د ملکی په حیث څو خبری درسره کوم. یوسف بوډۍ ملکی ته وکتل او بیا یی د اوښکو پردی د لیدو په مخه کی وغوړیدی.

: زویه! ملکی په ژړه غونی غږ زیاته کړه: که ماته ستا د مصروفیتونو لږ او ډیر معلومات نه وای، هم زه پردی بوهیدم چی په دی ورځو کی به ستا په زړه کی څه تیریږی.

ما په زړه کی ستا لپاره دعاګانی کولی، اوله دی ټولو مایوسیو سره می زړه ته دا ډوکه ورکوله چی ښایی ډویډونکی کښتی کله له کوم ساحل سره ولګیږی.

خو اوس زه غواړم تاته ووایم چی موږ ته له الحمرا څخه د وتلو لپاره بوازی دوی ورځی مهلت راکړل شوی دی، او دریم سهار به هغه لمر چی اته پیری پخوا یی د اسلام غازیان لیدل چی په جبل الطارق یی پښه کیښوده د اندلس وروستی پاچا په داسی حال کی وینی چی له غرناطی څخه رخصتیږی او بیا ښایی په دی ځمکه د تل لپاره زموږ پخوانی کنډ والی یر هغه مور لعنتونه ورایی چی ابو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله یې ژېړولی و.

یوسفه! زه څومره بدنصیبه یم!

ملکې ډېرې په زحمت خپلې سلګۍ را ایساری کړې او د یوسف هم دا همت نه و چې دې ته یې کتلي وای. هغه سر ځوړند اچولی و د هغو ورځو تصور یې کاوه چې د ابو الحسن ملکه به د کلا په برج کې ولاړه وه جهاد ته پر تلونکو او بریالي بیرته راستنیدونکو به یې ګلونه ورشیندل. ملکې د ځان راقابوکولو هڅه وکړه وبې ویل:

زموږ له روانیدو څخه به لږ ځنډ وروسته د دښمن پوځ غرناطې ته ننوزي، موږ ته یې د خپلو شخصي خدمتګارانو څخه پرته د پوځ د پنځه زره تنو د بیولو اجازه راکړې ده، خو... ملکې بیا یو کاغذ اوچت کړ یوسف ته یې ورکړ او بیا یې څو شیبې وروسته وویل: دا د هغو پنځوس کسانو لست دی چې د هغوی په باب دا شرط ایښودل شوی دی چې په دوی کې کوم کسان که له موږ سره تلل غواړي دوی باید زموږ له تلو څخه لږ تر لږه دوې ورځې باید دلته پاتې شي، په دې کې د کلا د ساتونکي نه علاوه ته خپل نوم هم لوستی شي.

ابو القاسم سهار له ابو عبدالله سره لیدلی دی او هغه یې پر دې قانع کړی دی چې د غرناطې د پوځ او اولس د آرام ساتلو لپاره ضروري ده چې دغه د نفوذ خاوندان همدلته پاتې وي. خو له هغه وروسته چې کله سلطان له ما سره ولیدل نو ماته پردې پوهیدل ګران نه وو چې ابو القاسم دغه پنځوس کسه چې زیاتره یې د پوځ پخوانی افسران دي د ځان لپاره څومره خطرناک بولي، او کله چې د دښمن پوځ پر غرناطه قبضه وکړي نو له دوی سره به څه ورږ سلوک کوي.

ځکه خو زما په ټینګار ابو عبدالله له خپل وزیر سره بیا وکتل زه په دې ملاقات کې موجوده وم، هغه ډېرې پلمې او دلیلونه راوړل، خو زما دې ګواښ کار وکړ چې که تا د دوی له خوښې پرته دلته د یو تن د پاتې کیدو هڅه وکړه نو زه به دا مسئله پوځ ته وراندې کړم، او تاته به له دې ځایه د تلو له اجازې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه هغه پنځوس کسان هم خبر کړای شي چې دغاړي لپاره غړوندي ورته تیاریږي.

بیا ابو القاسم دا ووېل چې دا هسې یو احتیاط و که تا له دې څخه کومه بله نتیجه اخستې وي نو زه دا وراندیز بیرته اخلم.

هغه زموږ دا غوښتنه هم منلې ده چې د لښکر څخه هغه پنځه زره تنه چې له موږ سره درومې موږ به یې غوره کوو، پردې سربیره کوم کسان چې غرناطه پریږدي او غواړي کوم بل ځای ته ولاړ شي له هغوی سره به هم هیڅوك څه تیری نه کوي.

زما دا امید نشته چې ته به له ابو عبدالله سره اوسیدل خوښ کړې خو دا ضرور وایم چې ته باید په غرناطه کې پاتې نشې. زه پوهیږم چې ته به تر وروستي مهاله ماته ونه منې. خو یو سپاهي باید د توري له پورته کولو څخه دمخه باید په پهو ودریږي. په اوسنې حالت کې چې د ابو القاسم پلویان د دښمن لومړنې د حملې گروپ جوړ شوي دي ستا د مقاومت یوازینې نتیجه دا کیدای شي چې له دښمن سره د ټکر نه پخوا باید د خپلمنځي جګړې خطر قبول کړې.

بیا کله چې د فردیناند لښکر د توري په زور ښار ته ننوزي نو دلته به د مالقه او الحمه تاریخ په څو چنده تریخ او دروند تکرار شي. که زما په مخکې دا خطرونه نه وای نو ما به تیره شپه له خپل زوی سره د ابو القاسم د خبرو اوریدو وروسته هغه ضرور وژلی وای.

یوسفه! ستا پردې پوهول ضروري نه بولم چې د اولس د لونو به څه حالت شي؟ زه پوهیدم چې د اولس مشران د قبایلي مشرانو سره سلا مشوري کوي او ماته دا خبر هم را رسیدلی دی چې کله د کلا د ساتونکي ایلچي تاته درغلی ؤ هغوی ستا په کور کې راټولیدل خو اوس هغوی ته د دې ویلو ضرورت دی چې تاسو باید د توپان له راتلو څخه دمخه له دې ځایه ووزي، اوس د آزادي د جګړې لپاره باید تاسو غرناطې څخه لرې نوی مورچلونه جوړ کړې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف ځواب ورکړ: ما دا خبره احساسوله او ما هغه مشرانو ته همدا مشوره ورکړه او راغلم چې هغوی دې سهار له غرناطې څخه وخوځېږي.

ملکې وویل:

سبا ته به د پوخ خو ډلگی او زموږ د خدمتکارانو د کورنیو خو قافلې له دې ځایه روانیږي او د ناظم هیله ده چې د ده د کور له نورو غړو سره ستا میرمن هم روانه شي. که ستا اجازه وي نو چې کور ته ولاړ شي هغې ته د تیاریدو لارښونه وکړه.

ته خپلو ملگریو ته هم احوال واستوه هغوی که سبا ته نه وي بله ورځ له بلې قافلې سره تلای شي، ته که مناسبه بولې دوی ورځې ایسار شه که نه له دوی سره یوځای روان شه.

یوسف وویل: په داسې حالاتو کې ماته له دې پرته بله چاره نشته چې میرمن مې له قافلې سره واستوم. او د ځینو ملگریو په اړه هم زه دا ضروري بولم چې هغوی باید سمدستي له دې ځایه ځانونه وکاږي، که هغوی ما په څه سبب د شپې روان نکړای شول نو سهار به له قافلې سره روان شي، د ځان په اړه به زه له خو دوستانو سره له مشورې وروسته څه پریکړه وکړم. زه هغوی ته داسې احساس نه ورکوم چې زه له خطره تښتیدم. اوس ماته اجازه راکړه.

: ودرېږه! ملکې لاسونه وپړکول.

د بلې کوټې نه یوه وینځه راووتله دې ورته وویل:

د یوسف میرمن دننه راواستوه؟

خو شیبې وروسته د یوسف میرمن دننه ورننوته او چې د خپل میړه مخ ته یې وکتل اوښکې یې په سترگو کې ډنډ شوې.

د ابو اعبدالله مور وویل: لورې! ستا اوښکې د غرناطې تقدیر نشي بدلولې، ته اوس کورته ولاړه شه او د سفر تیاری ونیسه، تاته د یوسف په اړه د دومره اندیښنې ضرورت نه و.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: مګر ... هغې په ژړه غوني آواز وویل:
که هغه دلته د پاتې کیدلو پریکړه کړې وي نو زه دې نشم پرېښودلای.
: لوري زه د دې ذمه واري اخلم چې یوسف به دلته نه پاتې کیږي ما له ده سره خبرې کړې دي، د هغه پردې پوهول ضروري نه دي چې دوی ورځې وروسته به دلته اوسیدل څومره ګران وي، ته دې اوس زر کورته ځان رسوه یوسف به تر لږ ځنډه همدلته پاتې شي.
وفاداري میرمن د اجازې په دود یوسف ته وکتل هغه وویل:
معلومه نه ده چې زه به دلته څومره پاتې شم ته ولاړه شه. ما په کور کې ولید او څو تنه نور کښېنولي دي، هغوی ته دا ووایه چې تر لږ ځنډه زما انتظار وکړي.
د یوسف میرمن ور وړاندې شوه د ملکې لاس یې ښکل کړل او بیا یې په هیله من نظر خپل میړه ته وکتل او له کوټې څخه ووته.
ملکې یوسف ته وویل: ما چې ته د کوم کار لپاره ایسار کړې یې هغه په پوځ پورې اړه لري، د کلا ساتونکي زموږ سره په تللو راضي دي او د پوځ څو تنه افسران د هغوی د لست په جوړولو بوخت دي چې موږ یې له ځان سره بیایو، هغوی په دې اړه ستا مشورې ضروري بولي.
یوسف ځواب ورکړ: زه به ستا حکم عملي کړم، خو که پوځ ته دا پریکړه معلومه شوې وي نو دهغوی پردې پوهولو ته ضرورت نشته چې د کوم هیواد پاچاهي پای ته ورسیږي نو پوځ یې هم شړیږي. اوس زه په کومه خوله دوی ته څه مشوره ورکړم؟
ملکې ځواب ورکړ: زه یوازې دا غواړم کوم خلك چې په خپله خوښه زموږ ملګرتیا ګوي د هغوی په غوره کولو کې باید ډیر پام وشي، لږ تر لږه په افسرانو کې باید داسې څوك نه وي چې پر هغوی د فردیناند د جاسوسۍ ګومان کیدای شي. زه په دې پوهیږم چې زموږ ملاتړ کوونکي به زیاتره هغه خلك وي چې کور او کورنۍ یې له غرناطې څخه بهر دي او مقامي خلك خو به پخوا له دې چې د ابو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله په خاطر جلا وطنه شي سل ځله به سوچ کوي. خو زه دا ضروري بولم چي ته د پوځ کومو لويو افسرانو چي هغوي ته سملستي خطر احساسوي د هغوي نومونه بايد د غرناطي دپريښودونکو په لست کي شامل کړای شي.

که زما سره دا احساس نه وای چي زموږ نه وروسته به ډير خلك له غرناطي څخه بهر د پناه اخستلو په هڅو مجبور شي نو ما به له ځانه د پنځو زرو تنو د بيولو غوښتنه نه کوله.

هغه سيمه چي دښمن زما زوی ته په نظر کي نيولي د هغي د اداري لپاره پنځه سوه تنه هم بس دي، او زه د خپل زوی د ټولي خوشباوري او ځان تير ايستلو سره سره پردی پوهيږم چي زموږ هستوګنه به عارضي وي، د توپان يوه بله څپه به موږ د اندلس څخه پورته کړي او د افريقا څنډو ته به مو ورسوی له هغي وروسته که خدای «ج» د دی بد نصيبه اولس فرياد واوريد نو امکان لري چي يوه نه يوه ورځ به غرني قبايل د بهرني کوم کومك په اميد راپاځي او هغوی به ستا د ملګرو څخه کوم لاربنود پيدا کړي.

يوسفه ! زه پخپله هم د سلطان ابو الحسن د کوم نوميالي سالار په مخکي د دی خبری جرئت نشم کولی چي اوس دی د فرديناند د يوه وړوکی باج ورکوونکی خدمتګاری ومني.

زما وروستي هڅه دا ده چي پرکومو غازيانو، دغه بدمرغه اولس خپله راټلونکی تړلی شي هغوی بايد په غرناطه کي پاتي نشي. اوس ورځه! هغوی ستا انتظار کوی او زه د دی خبری مسئوليت اخلم چي ابو عبدالله به ستا په کار کي څه لاسوهنه نه کوي.

لږ څنډ وروسته يوسف پر خپل زړه له يوه له زغم څخه اوچت بار سره د دوو وسله والو کسانو په لاربښوونه د الحمرا د هغي کوټي په لوری روان ؤ چي هلته د کلا قوماندان او د هغه ملګري راټول وو. بيا هم د سلمان، سعيد، عاتکي او منصور له غرناطي څخه زر تر زره دوتلو په اړه دده ناکراري يو څه کمه شوي وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترورېمي مسافر

د یوسف له روانیدو څخه لږ څنډ وروسته د سمندري قواو پنځه تنه پخواني افسران د هغه کورته راورسیدل او نژدې تر یوه ساعت پوري یې له سلمان او عبدالملك سره د خپل سفر په باب ضروري خبرې پای ته ورسولې. اوس دوی له الحمرا څخه د یوسف د راستنیدو په انتظار وو.

ناڅاپه عبدالمنان او جمیل ویریدلی کوټې ته ورننوتل، او عبدالمنان ساه نیولی سلمان ته وویل: د خدای «ج» احسان دی چې ته بیرته نه وې ستون شوی، د عبید الله د کور په شاوخوا کې د حکومت خلك پهره کوي.

سلمان په وارخطایي جګ شو وېې ویل: هغوی ته د سعید په باب معلومات شوي دي؟

عبدالمنان ځواب ورکړ: نه! سعید ته څه خطر نشته، پولیس ستا په بنه او څیره د چا لټون کوي، زما باور دی چې د حکومت کوم جاسوس ته له ابو الحسن سره لیدلی یې چې د دوی له کوره راوتلی یې او درپسې شوی دی. پولیسو ته ستا نه پرته د هغه کوچوان بنه او څیره هم معلومه ده چې ته ورسره سپور شوی وې.

ولید پوښتنه وکړه: تاته چا وویل.

: ماته د پولیسو یو افسر وویل چې د خپلو نورو یو شمیر ملګرو په څیر پټ زموږ سره ملګری دی. هغه له پخوا څخه د ابو الحسن د مشر ورور دوست و او

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کور ترڅنګ اوسیږي، هغه ماته دا وویل چې د کوتوال نایب ته د ابو الحسن له کوره د وتلي پردي په باب دوه خبرونه ورغلي دي، لومړی دا چې هغه په سرك جومات ته نژدې په بګۍ کې سپور شوی ؤ، او دوهم دا چې هغه له بګۍ څخه پلي شو د یوسف کورته ننوت. هلته دښار ځینې خلك او قبایلي مشران راغونډېدل.

د کوتوال مرستیـال په ښار کې د ګزمې په وخت کې دا معلومات ترلاسه کړي وو اوبیا پخپله همالته ورغلی ؤ.هلتـه دی له یوې نه اټکل کیـدونکې پیښې سره مخ شـو،هغه دکوم پوځي افسرګـاډي درولی وه او غوښتـل یې تلاشي یې واخلي چې...

سلمان وارخطا شو ویې ویل: ته د ټولی کیسې اورولو نه پرته په دوو جملو کې نشې ویلای چې اوس وضعه څه ډول ده؟

عبدالمنان ځواب ورکړ: صیب! اوس وضعه داسې ده چې د پولیسو اته، لس تنه د عبیـد الله د کور په شـاوخوا کې په ساده جـامو کې پهرې کـوي، او هغوی په کوڅه کې له هر چا څخه چې تیریږي د یوه نا آشنا سړي په اړه پوښتنه کوي. هغه دوست چې ماته یې دا خبر راکړ د کوتوال او د هغـه د مرستیال خبرې اوریدلې دي هغه دا اندیښنه ښکاروله چې د هغوی په کوم سړي د ترکانو د جاسوس شك دی.

زه ویریدم چې تاسو بیـرته هلتـه نه وی راستـون شوی. ځکه مې جمـیل او نور ملګري خبر کړل او بیا مې ستا د دفاع لپاره د خو رضاکارانو له استولو وروسته زه له جمیل سره د ولید دوی کورته ورغلم خو د ولید پلار ته دمخه د پولیسـو د تګ راتګ او ګزمې احوال رسیدلی ؤ. هغـه د احتیـاط لپاره سـعید او د هغـه ملګري خپل کورته ورسره بیولي وو. بیا چې ما کله هغـه ته دا وویل چې پولیس سعیـد نه بلکې ستـاسـو په نیولو او لټون پسې راوتلي دي نو هغـه په بیړه خپله بګۍ تیاره کړه او موږ ته یې دلته د راتلو حکم وکړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وپوښتل : د پولیسو کوم چا له ابو الحسن سره هم خبره کړی ده؟

: نه ! تر اوسه پولیسو د عبید الله د کور دروازې ټکولو جرئت نه دی کړی، او د نورو خلکو په څیر ابو الحسن هم د ولید د پلار کورته راغلی دی. هغوی ټولو تینگار کاوه چې ته بیله ځنډه له غرناطې څخه ووزه او پر لاره په کوم خوندي ځای کې غلی شه او د خپلو ملگرو د راتلو انتظار کوه، هغوی چې مناسب فرصت پیدا کړی تاته به ځان دررسوی.

ما په لاره کې دا بندوبست کړی او راغلی یم چې څو سپاره د ښار له دروازې څخه بهر ځانونه ورسوی، هغوی به تر یوه پړاوه ستا سره ملگری وی او له دې تسلې وروسته به راستنیږی چې د غرنیو قبیلو کوم مشر ستا د ساتنې لپاره مناسب بندوبست وکړی، ماتاته اس رانه وستلای شو، خو اوس له دې ځایه تاته یو ښه اس برابریدای شي عثمان یا د دې کور کوم بل نوکر به یې د ښار نه بهر ورسوی. موږ به تا په بګیږکې بوزو.

د څو شیبو لپاره د سلمان د پریکړې قوت ځواب ورکړ، هغه د اندیښنې په حالت کې کله عبدالمنان او کله نورو خلکو ته کتل.

عبدالمنان له خپل جیبه یو کاغذ راویوست او سلمان ته یې وړاندی کړ ویې ویل:

وبخښئ! ما د اندیښنې په وجه دا لیک تاته درونه ښودلای شو. سلمان کاغذ پرانست ویې لوست، د بدریې یو لنډ پیغام ؤ او د کړوړو لیکونه معلومیده چې دغه څو کرښې یې په ډیره بیړه لیکلې:

د ترووړمی مسافره!

که زه تاته د څه ویلو حق لرم نو زما ږومبی او وروستی هیله دا ده چې تاسو د ماما جان خبره ومنئ! او زما باور دی چې په دې مسئله کې سعید او یوسف کاکا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم له ماما سره همنظره دي چې ته بايد بې له ځنډه نور له غرناطې څخه ووزې.

تاته خداى پامان وېل ماته په هر حالت کې ډېر گران دي، خو که خداى مه کړه ته غدارانو ونيولى نو دا به يوازې زما لپاره نه بلکې د سعيد او عاتکې لپاره هم له زغم نه وتلى صدمه وي. د خداى لپاره زما خبره ومنه!

په دې دنيا کې خو داسې څوك هم بايد وي چې له سترگو ډېر لرې وي هم د ژوند يوه هيله پرې تړلې وي. که وخت اجازه راکولاى نو زما دا ليك به ډېر اوږدواى خو په هر حال.. ستا دوستانو ته بگي تياره ده، ماما جان ماته نارې وهي او زه به تل تاته نارې وهم، خداى دې مل شه سلمانه!

«بدريه»

سلمان تر لږ ځنډه پردې گډو وډو کرېنو د اوښکو هغو وچو شويو څاڅکو ته کتل بيا يې ژوره ساه واخسته او ليك يې وليد ته ور اوږد کړ.

وليد د ليك له لوستلو وروسته بيرته هغه ته ورکړ ويې وېل: زه له بدريې سره همنظره يم، خو يوسف کاکا تر اوسه بيرته نه دى راگرځيدلى او موږ د هغه له مشورې پرته هيڅ گام نشو اخستى. له بده مرغه دا وخت داسې دى چې موږ په آسانۍ سره په الحمرا کې هغه ته احوال هم نشوّ استولى

په همدې کې دوى بهر د بگۍ د عرابو غږ واورېد، سلمان ووېل: لکه چې هغه راغى!

تولو دروازې لورې ته وکتل او وليد جگ شو له کوټې څخه ووت.

بگۍ ودريده او څو شيبې وروسته د وليد او د يوسف د ميرمنې د خبرو اترو غږ اوچت شو:

کاکا جان درسره رانه غى؟

: نه! هغه اوس د يوه ضروري کار لپاره په الحمرا کې پاتې دى او بنايي تر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه پاتې شي، خو د عزتمندو میلمنو لپاره هغه دا پیغام را استولی دی چې د ده انتظار وکړي.

: کاکا ناویی! ته یو څه اندېښمنه ښکارې! هغه ته خو به هلته څه خطر نه وي؟

: نه! هغې په غمجنه لهجه وویل: لږ تر لږه تر دوو نورو ورځو پورې هغه ته خطر نشته.

: دوې ورځې! د ولید غږ په ستونې کې خپ شو او سلمان او نور ملګري یې د پرېشانۍ په حالت کې له کوټې څخه برنډې ته ور ووتل.

د یوسف مېرمن هغه ولید ور وړاندې شوه او په لړزېدلي غږ یې وویل:

ما باید د خپل خاوند میلمانه پرېشانه کړي نه وای، خو دا داسې خبره ده چې زړه مې غواړي د خپل کور پر بام وخېژم او چیغې کړم چې: د غرناطې د برخلیک پرېکړه شوې ده. دوې ورځې وروسته به سلطان ابو عبدالله الحمرا پرېږدي او له هغې وروسته به د دښمن پوځونه غرناطې ته ننوزي، زما مېړه به دې وضعه کې هم د څه معجزې منتظر ؤ، خو اوس ښایي د معجزو وخت تېر شوی وي.

هغه اوښکې پاکولې او د کور د پاسنې پوړ د زینو په لوري ولاړه، سلمان او ملګري یې تر څه ځنډه حیران دریان ولاړ وو او یو بل ته یې کتل. بالاخره ولید وړاندې ورغی او خپلې سلګۍ یې ایساری کړې ویې ویل:

: تاسو دننه تشریف یوسې! زه به الحمرا ته ورشم او د دې احوال د ور رسولو هڅه به وکړم. خو په دې ځنډ کې د سلمان د دفاع شعور پوره راوېښ شوی ؤ، هغه په یوه پرېکنده لهجه وویل:

نه! که هغه په الحمرا کې په خپله رضا پاتې وي نو ددې یوازې یو مطلب کېدای شي چې هغه د کومې مهمې ذمه وارۍ سره مخ شویدی. لږ تر لږه به زه په داسې وخت کې دې د خپلو ذمه واریو په ترسره کولو کې پرېشانه نکړم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالملك وويل: زما هم همدا مشوره ده، چې په دې وضعه کې ته باید نور يوه شیبه وخت هم ضايع نه کړې، کله چې راشي نو موږ به ورته ووايو چې له غرناطې څخه ستا وتل ضروري وو. امکان لري له هغه سره تر خبرو وروسته موږ په تا پسې درشو که نه نو سبا ته خو به خامخا در پسې روان شو.

سلمان وليد ته وويل:

وليده ته که له بي بي څخه اجازه واخلې زما د هغې له بګۍ پرته څلور د سپارلۍ اسونه هم په کار دي. بګۍ به بهر له سرك څخه بيرته راشي او بيا به بي اسونه هم وروسته بيرته ورته راواستوو.

وليد ځواب ورکړ: د بي بي د اجازې ضرورت نشته، زما سره د دې پوره صلاحيت دی چې ستا څه شي ته ضرورت وي هغه درته وسپارم، زه همدا اوس اسونه تياروم او وليد له کوټې څخه بهر ته ووت.

سلمان جميل ته وويل: ته بهر ته ورشه معلومات وکړه چې که شاوخوا رضاکار وي څلور تنه ترې راوغواړه هغوی به هغه فالتو اسونه بهر ته ورسره بوزي.

بناغليه! د دې سيمې سربندونکو ته لاربښونه شوې ده چې تر څو د يوسف هدايت نه وي له خپلو ځايونو څخه بايد لرې نه شي زه به يې همدا اوس راوغواړم.

جميل دا وويل: او بهر ته ووت.

عبدالمنان چې تر اوسه پورې چوپ ولاړ ؤ سلمان ته يې وويل: بناغليه ماته څه امر کوې؟

سلمان ورانډې ورغی په مينه يې د هغه پر مټ لاس کېښود ويې ويل: دوستانو ته څوك امر نه کوي غوښتنه ترې کوي، او ته يو داسې دوست يې چې د غوښتنې ضرورت هم درته نشته، ته له ما سره بهر راځه!

بيا يې نورو کسانو ته وويل: تاسو دننه کېښينئ زه له تاسو څخه له خدای

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاماني پرته نه ځم.

*****

لږ څنډ وروسته سلمان له‌درشل څخه راووت عبدالمنان ته يې وويل: عثمان له تا سره راغلی ؤ؟

: هوکی! هغه د ابو نصر د کوچوان سره ناست دی.

سلمان وويل: دا عجيبه خبره ده چې کله ماته د يوه هوښيار ملګري ارتيا احساس شي نو دغه زلمی هلك را ورسيږي.

: عثمان ته تر دې لوی انعام څه کيدای شي چې تاسو يې يو با کماله هلك بولی.

هغه داسې ګڼي چې ته به يې درسره بيايي او ما وعده هم ورکړې وه د هغه د سمندر او بېړيو له ليدو سره ډيره مينه ده.

: تا د ځان په باب څه فکر کړی دی؟

عبدالمنان ځواب ورکړ: کله چې محشر جوړ شي نو ما غوندې خلك يوازې ليدای شي فکر نشي کولی.

که ما ستا د ارادو او عزايمو ملګرتيا کولای شوای نو ځواب مې بايد همدا وای چې زه هم ستا سره تلل غواړم خو د غرناطې له سقوط سره به زما ارادې او هدفونه هم ختم شي او زه به يوازې د ژوند د ساه ګانو پوره کولو لپاره ژوندی يم.

سلمان وويل: په هر صورت تاته د فکر کولو څه وخت شته که دې په خيالونو کې څه بدلون راغی نو يوسف به تاته په ساحل کې هغه ځای در وښيي چې زما کښتۍ به هلته نژدې چيرته لنګر اچولې وي. او په هغه کښتۍ کې به ستا لپاره ډير ځای وي.

دوی په خبرو کې طبيلې ته نژدې ورسيدل هلته نوکران پر اسونو د زينونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر‌لو بوخت وو، ولید بهر ولاړ ؤ هغه سلمان ته وکتل وېی ویل:

: صیب! اسونه به اوس چمتو شي او ترڅو دقیقو پورې به رضاکاران هم دلته راورسیږي.

ولیده! تا دا پوښتنه ونه کړه چې زه فالتو اسونه د څه لپاره بیایم؟

: صیب! ماته د پوښتنې ضرورت نشته. زه پوهیږم چې ته د سعید او د هغه د ملګرو څخه پرته نشې تلای خو پردې می سر نه خلاصیږي چې زموږ د بګې پر موجودیت برسیره ته بله بګې ولې درسره بیایې؟

: تاته به دا هم معلومه شي ته اوس ورځه! د یوسف له وسلتون څخه دوې لیندې غشې، دوې تومانچې او باروت درسره راوړه.

ولید وویل: ښاغلیه! ته که زموږ کره روان یې نو هلته هم پوره وسله موجوده ده.

:زه یوازې احتیاط کوم، کیدای شي موږ ته ستاسو تر کوره ددې ضرورت شي.

سلمان څو ګامه وړاندې ورغی او عثمان ته یې ناري کړې، هغه له بګۍ نه توپ وواهه او نژدې ورغی سلمان ورته وویل: ستا د کېښتې لیدو ته هوس دی؟

عثمان لومړی خپل آغا او بیا سلمان ته وکتل وېی ویل: که آغا اجازه راکوي نوزه له تاسره د تلو اراده لرم، د هغه په سترګو کې اوښکې ځلیدلې.

سلمان عبدالمنان ته په وویل:

اوس تاته دلته د ایساریدو ضرورت نشته.

ته د ابو نصر په بګۍ کې سپور شه د هغه کور ته ولاړ شه هغه ته ووایه چې عاتکه، منصور او سعید له ما سره د تلو لپاره سفر ته چمتو کړي. او کله چې زما بګۍ دروازې ته نژدې ورغله تاسو سمدستي دروازه خلاصه کړې، د ښار تر دروازې پورې تاسو هم باید راسره ولاړ شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما به په عادي وضعه کی د جنوب ختیځ په لور مخه کړی وه خو سعید لا استراحت ته اړتیا لری موږ به بگی د هغه تر کلی پوری بوزو او له هغه ځایه به رضا کاران هم بیرته راستانه شی، د سعید دوی له کلی څخه موږ ته د مرستی لپاره ډیر کسان پیدا کیږی.

دوهمه بگی به له لاری څخه بیرته راواستوو.

عبدالمنان وویل: شیخ ابو یعقوب عثمان ته یو ډیر ښه اس ورکړی دی، ستا سره د تگ لپاره ده ته پر ښه اس برسیره د ښو جامو هم ضرورت دی، ځکه خو که ستا اجازه وی نو زه به په لاره کی په سرای کی د ده جامی وربدلی کړم او په لویه دروازه کی به ستا انتظار کوی.

سلمان وویل:

هوکی ! عثمانه ته له ده سره تلای شی خو که ته په تیاری کی ځنډ ونکړی نو یو بل کار هم درسره کولی شی.

عثمان ځواب ورکړ: ښاغلیه! څومره ځنډ چی زما په جامو بدلولو کی وزی په دی ځنډ کی به زما پراس زین وتړی تاسو امر وکړی!

: ته نیغ ابو یعقوب ته ورشه هغه ته دا احوال ورکړه چی سرك ته بیرته راشه موږ لږ ځنډ وروسته در روانیږو سمدستی له موږ سره همدا اراده ده چی بگی له سرك څخه لږ لری بوزو، ځکه خو هغه باید څو تنه سپاره راواستوی چی که په لاره کی څه خطر وی موږ ته دمخه احوال راکړی. دا هم امکان لری چی موږ د سرك لاره پریږدو او د ابو یعقوب د کلی په لور مخه کړو، تا به په لاره کی یو ویجاړ کور لیدلی وی چی په مخکی یی مخ خوږی سرك د باران اوبو د ویالی په څیر ژور کړی وی؟

عثمان ځواب ورکړ: صیب! تاسو امر وکړی زه به پټو سترگو هم هلته رسیدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شم.

: کوم رضاکار چی له دروازی څخه بهر ته وتلی هغه ته ووایه چی د کور شاته غلی ودریږه!

سلمان دا وویل او بیا یی عبدالمنان ته مخ راواړلوه ده ته خو به له بهاره په وتلو کی څه ستونزه نه وی؟

: نه صیب! تاسو ډاډه اوسی، موږ هلته پوره بندوبست کړی او راغلی یو، راځه عثمانه!

هغه په منډه بګی ته ورغی او په کی سپور شو.

*****

د غرناطی کوتوال پر بستره غځیدلی ؤ او د ورځی په پیښو یی فکر کاوه، ناڅاپه چا دروازه وټکوله. دی له غوسی جګ شو ویی ویل: څوك یی؟ نوکر دروازه خلاصه کړه او دننه راغی یوه ګوته یی ده ته وښودله ویی ویل:

صیب! یو څوك په دروازه کی بهر ولاړ دی له تا سره د لیدو هیله لری، هغه د ښلیسی په توګه دا ګوته راواستوله.

کوتوال د ډیوی په رڼا کی ګوتی ته وکتل ویی ویل: هغه بهر ولاړ دی... تا ولی دننه رانه وست؟

: صیب! په دی وخت کی ستا له اجازی پرته پهره دار ویریده، او هغه د دروازی د څنګ له کړکی څخه د دغه ګوتی د ورکولو په وخت کی د خپل نامه له ویلو څخه ډډه کوله. هغه یوازی دا ویل چی دغه نخښنه یوسه، زما ډیره بیړه ده او یو ضروری احوال ورکوم او بیرته ځم.

: هغه خره د عتبه غږ هم ونه پیژاند! کوتوال دا وویل او بیا یی بیرته پښی په پښو کړی یوه درنه کمپله یی په اوږو واچوله له کوټی څخه ووت.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ څنډ وروسته پهره دار د هغه ګواښونه او کنځلې اوريدلې او د بهرنۍ دروازې په خلاصولو بوخت شو. کوتوال په بېره بهر ووت خو په همدې څنډ کې بهر پر سرك ولاړه بګۍ روانه شوه.

: ودرېږه! ودرېږه! کوچوانه بګۍ ودروه، هغه ډېر ګړندې منلوی پسې وهلې، چاغ کوتوال سيليده او ګاډۍ ته يې ځان ورساوه دننه يې ور وکتل ويې ويل: عتبه! په خدای «ج» سوګند ستا پيغام ماته ډېر ناوخته...

هغه خپله خبره پوره نکړای شوه، د سترګو په رپ کې د هغه ورميږ د سلمان اوسپنيزو ينجو ته لويدلی ؤ، وليد د هغه متې ونيولې او دننه يې ګاډۍ ته ننه يوست. بګۍ بيا ګړندۍ شوه، جميل خپل خنجر د هغه په سينې ورکيښود او زور يې پرې راوړ د هغه لږ او ډېر همت هم ځواب ورکړ. سلمان د هغه پر ورميږ فشار کم کړ او ورته ويې ويل:

ګوره! که دې د شور هڅه وکړه نو پخوا له دې چې غږ دې اوچت شي ورميږ به دې بوټ مات شي. موږ به د خنجر اويا تومانچې په استعمال دغه بنکلې بګۍ ستا په وينو ککړه نه کړو.

کوتوال وټوخيده او په ډېر زحمت يې وويل: زه پوهيږم چې ستاسو له خوبنۍ پرته زما غږ تر ستونی نشی راوتلای خو تاسو څوك ياست، او څه غواړئ؟ زه به ستاسو هره خبره ومنم؟

سلمان له شا څخه د بګۍ پرده لرې کړه څو شيبې يې سرك لورى ته وکتل بيا يې کوتوال ته وويل: ته هوښيار سړی ښکارې، زما لومړنۍ حکم دا دی چې که د پوليسو کوم سړی دې بګۍ ته درانژدې کيدو هڅه وکړه ته له ليرې غږ پرې وکړه او ترې ايسار يې کړه که ضرورت ؤ له بګۍ دی سر ورته راوباسه او ورته وايه چې ته دې له دوستانو سره چيرته روان يې. خو ستا د غږ په اوريدو بايد څوك دا!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساس نکړی چې ته له ویرې او یا مجبورۍ زموږ امر منلو ته مجبور یې.

ستا دا اشتباه به یوازې ترتا پورې محدوده پاتې نه شي. باید دا درته ووایم چې اوس زموږ ملګرو ستا کور کلابند کړی دی که هغوی ته څه وخت دا خبر ور ورسید چې زموږ په بګی پسې څوك را روان دی نو هغوی به ستا د کور یو تن هم ژوندی پرې نږدي.

: صیب! پر ما ورحمیږئ! زه وعده کوم چې هیڅ غلطي به نه رانه کیږي.

سلمان جګ شو له دروازې څخه یې سر ویوست غږ یې وکړ: کوچوانه بګی آرامه بیایه!

بیابیرته پر خپل ځای کیناست ویې ویل:

إن شاء الله موږ به تا ته د څه غلطی کولو فرصت درنکړو. اوس راشه او داړه زما ترڅنګ کښینه!

جمیله ته یې لاسونه او پښې وتړه، خو ډیر باید په زحمت نشي.

کوټوال بیله دې چې څه پلمې او دلیل ووایې په پټه خوله امر ته غاړه کیښوده سلمان له لږ څنډ وروسته تومانچه را وایستله د هغه پر ککره یې ورکیښوده ویې ویل:

زه له تا څخه یوه بله پوښتنه کوم! که دې لږ دروغ وویل هم نو ستا په سر کې د یوه سوري کولو وروسته به زه یوازې پردې خپه وم چې لږ باروت مې مصرف شول.

صیب! هغه په ریږدیدلی غږ وویل: زه به دروغ ونه وایم.

سلمان وویل: عتبه چیرته دی؟

: صیب! هغه به په ویګا کې وي.

: تا هغه ته څه پیغام ورکړی و؟

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

: هغه ماسپښین مهال له ښار څخه بهر له ماسره لیدل غوښتل خو د هغه احوال ماته څو ساعته وروسته راورسید.

: ستا باور دی چی هغه ښار ته نه دی راغلی؟

: صیب! زما پوره باور دی، که هغه دلته په راتګ د خطر احساس نه کولای نو زه به یی لیدو ته له ښاره بهر ته نه ورغوښتم.

: خو د هغه د نخښی په لیدو چی ته څومره په ګرمی او ناکراری راووتی له دی څخه داسی ښکاری چی ته یی په انتظار وی.

: صیب! ما داسی وګڼل چی که هغه له خطره بی پروا شوی وی او راغلی وی نو خامخا به کومه خبره وی.

: تاته معلومه نه ده چی هغه به په څه له تاسره لیدل؟

: صیب! هغه په خپل لیك کی یوازی دومره لیکلی وو چی د هغه په کور کی یوه له اټکل نه لری پیښه شوی ده.

: ډیر ښه اوس ته چوپ اوسه، او د دی خبری خیال ساته چی ستا په کور کی هم څه پیښه ونشی.

* * * * *

لس دقیقی وروسته د ابو نصر د کور د شانداری کلا دروازه خلاصه شوه، بګی دننه ننوته او نوکرانو زر بیرته دروازه‌پوری کره. بیا پنځه دقیقی وروسته دروازه بیا خلاصه شوه او دوی بګی یوه پر بله پسی بهر ته ووتی، پر لومړنی بګۍ‌چی د یوسف له کوره راغلی وه یوی خواته سعید، عاتکی او منصور ته مخامخ د سلمان په څنګ کی کوتوال ناست ؤ. پر هغوی پسی په بله بګۍ کی ولید، جمیل او عبدالمنان سپاره وو. هغه شیبی څومره زر تیری شوی چی کله د ترورمیو مسافر له خپلو دوستانو او ملګریو څخه خدای پامانی اخسته، هغه داستان څومره اوږد ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی یوازی د خدای «ج» پامان په الفاظو پای ته ورسید! او بیا هغه چوپتیا چی کله سلمان یوه پښه په بګۍ کې کېښوده بدریی ته یی د وروستی ځل لپاره سترګې ور واړولی د ژوند د څومره نغمو او خوبونو څومره جزیرې یی په خپله غیږه کی رانغښتی وې؟

بدریی! بدریی! بدریی! هغه په خیال کی ناری وهلی، هغه د ګرندیو اسونو د پښو په ترپهار او د بګۍ د عرابو په کړچهار کی هم د هغې سلګۍ اوریدلی، بیا یی داسی احساس کړه چی سعید غږ ورته کوی تکان یی وخوړ، د خوب او خیال نړۍ یی له سترګو څخه پناه شوه.

سعید وویل: ورورجانه! له ښاره بهر اسونه دی نو بګۍ باید بیرته راواستوو، زه نور بالکل روغ یم او ستاسو سره پر اسونو په سفر کی به هیڅ په زحمت نه شم.

ولید او جمیل باید زر تر زره د یوسف کور ته ورشی، زه نه غوارم چی زموږ په سبب دی زموږ دوستان د دی بګیو له امله په اندیښنه کی شی.،

سلمان ځواب ورکړ: زما په ګومان خو چی تر کومه ځایه سرك تللی تا ته به په ګاډۍ کی سفر کول ښه وی، خو که ته د اس د سپارلی تکلیف زغملی شی نو موږ به له ډیرو ستونزو څخه وژغورل شو.

: وروره! نن زه داسی نه احساسوم چی زه کله ناروغ وم. نن می په کور کی تر لږ څنډه د غشو ویشتلو تمرین هم وکړ، او ډاډه شوم چی په منډه کی له اس څخه هم ما پرغشی نخښه ویشتلای شوه.

: ما ستا لپاره دوی لیندی او دوی تمانچی هم راوړی دی. زه پردی ډاډه نه وم چی تاسو به د عبید الله له کوره زما سامان هم درسره راوړی.

سعید وویل: د دی سړی په باب دی څه فکر کړی دی؟

: دغه سړی اوس په دومره خبرو پوهیدلی دی چی موږ یی د ژوندی پریښودو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطر نشو قبلولی موږ به له بناره بهر په دې اړه څه پریکړه وکړو.

کوتوال وویل:

د خدای «ج» لپاره پر ما رحم وکړی!

: چوپ! سلمان په دړانده غږ ورته وویل ستا له خولې چې د رحم لفظ وزي د حامد بن زهره روح به څوریږي.

کوتوال په ویریدلې لهجه وویل: صیب! د حامد بن زهره له قاتلانو سره زما هیڅ اړیکې نشته، زه د هغوی ټولو نومونه دربنودلی شم او پر خدای «ج» سوگند زه به هیڅ دروغ ونه وایم.

سلمان وویل: په نړۍ کې پر هر بدکرداره سړي یو داسې مهال راځي چې هغه ته په دروغو ویلو کې هیڅ گټه نه بنکاري، خو ته زما تر اټکل هم زیات بد خصلته یې. ته یحیی پیژنې هغه ستا په پولیسو کې کار کاوه؟

: هوکې! مگر هغه اوس یې درکه دی!

: که هغه ستا په مخکې حاضر شي نو ته به له هغه سره سترگې پر سترگو کړې او دا به وویلی شې چې د حامد بن زهره له وژونکو سره ستا هیڅ اړیکې نشته؟

د کوتوال تر سترگو لاندې یو ځل بیا د مرگ تیارې خپرې شوې، لږ ځند وروسته د بگۍ تگ وروشو سلمان بهر ته وکتل وېې لیدل دوهمه بگۍ د دروازې په مخ کې ولاړه وه، عبدالمنان لاندې ورکوز شوی و په ډاډ یې د څو پهره دارانو په منځ کې له یوه افسر سره خبرې کولې او دوو نورو کسانو دروازه خلاصوله.

څو شیبې وروسته عبدالمنان پر بگۍ سپور شو او هغه افسر په منډه د سلمان دوی بگۍ ته راغی او ویې ویل:

صیب! تاسو په ډاډه زړه تلای شی! اوس به تاسو د دروازې شاوخوا هیڅ کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پولیس هم ونه گوري.

زموږ په خیر دوی ته هم دا خبر ورغلی دی چې دوی ورځې وروسته به نه د غرناطې پاچاهي وي او نه به یې پوځ او پولیس وي، ستاسو ملګري پر سړك درته انتظار دي خو تاسو دېښمن ته پام کوي. سلمان له دروازې څخه سر بهر راویوست هغه ته یې لاس ورکړ او بیا بګۍ روانه شوه.

بګۍ د سړك په مخ ځور ودریدې او رضاکاران د ږنګ کور له کنډوالو راښکاره شول پر دوی راتول شول، سلمان کوتوال ته ډیکه ورکړه او لاندې یې وغورځاوه او پخپله له بګۍ څخه راووت. په دې څنډ کې د بلې بګۍ سپاره هم راکوز شوي وو، عثمان چې خپل کمال ښودلو ته سخت ناکراره ؤ را وړاندې شو ویې ویل:

زه نیم ساعت مخکې د ابو یعقوب له کلي څخه راګرځېدلی یم، هغه ویل چې زما سړي به د راتلونکې کلي د خلکو له خبرولو وروسته ستاسو سره ملګري شي او د سعید دوی تر کوره به ورسره ملګري وي.

بل سړي وویل: صیب! موږ ستاسو لپاره اسونه همدلته راوستلي دي. سلمان ولید ته وویل: د یحیی اروا په دې ویجاړ کور کې د کوتوال انتظار کوي دي همالته ورولې، جمیل په خنجر د هغه د پښو رسۍ پریکړه، دوو تنو تر مټو ونیو او پورته یې کړ ولید په توره وزغلاوه.

کوتوال چې تر اوسه پورې د نامعلومو امیدونو په تکیه ؤ خپل وروستي وخت یې چې ولید په چیغو شو: د خدای «ج» لپاره! په ما رحم وکړئ زه ستاسو ملاتړ ته چمتو یم، زه د حامد بن زهره د ټولو قاتلانو نومونه درښودلای شم.

تاسو د ابو القاسم په وروستي خیانت تر اوسه خبر نه یاست. د خدای «ج» لپاره. زما خبره واورئ. بله ورځ به د دښمن پوځ غرناطې ته ننوزي، ما خوشې کړئ. زه به عتبه لاس تړلی تاسو ته راولم، ما وبخښئ پر ما رحم وکړئ!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتوال پښې د بدن د وزن اوچتولو څخه بې وسه وې او پښې یې په څمکه کشولې، بیا د رنگ کور له یوې تیارې کوټې څخه د هغه وروستې کریغه واوریدل شوه، او بیا په فضا کې بشپړه چوپتیا خپره شوه.

سلمان عبدالمنان ته وویل: اوس تاسو بیرته پر بگیو ولاړ شئ، او موږ ته یې چې اسونه راوستل دغه رضاکاران هم درسره بوزئ، بیا یې خپلو ملگرو ته وویل: تاسو سمدستي پر اسونو سپاره شئ، زه او عثمان به له تاسو څخه پنځوس شپېته گامه وړاندې وو، ظاهراً کوم خطر نشته خو بیا هم احتیاط ضروري دی. پنځه دقیقې وروسته د اسونو او بگیو سپرویو د بل مخالف لوري ته خپل سفر پیل کړ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعقیب

کله چې دوی له سرك څخه د شیخ ابو یعقوب د کلي په لوري ورګرځېدلي لاري ته ورسیدل نو مخامخ یې د اسونو دپښو ترپهار واورید.

عثمان وویل: صیب! داسې ښکاري چې د ابو یعقوب د کلي خلك لکه چې موږ له څه خطر څخه خبروي!

سلمان وويل:

ته په بیړه شاته ورشه ورته ووایه چې له سرکه یوې خواته شي.

عثمان خپل اس راوګرځاوه، د سترګو په رپ کې سپاره سلمان ته راورسیدل او چیغې یې کړې:

ود رېږي! ودرېږئ چې وړاندې تاسو ته خطر دی!

عثمان ته دغه غږ آشنا معلومیده او ویې ویل:

یونسه څه خبره ده؟

: صیب! ستاسو دښمنان وړاندې کلي ته راورسیدل، بیا یې دوهم سپاره ته مخ واړاوه ویې ویل:

ته بیرته ولاړ شه خپلو ملګریو ته خبر ورکړه چې زه له دوی سره ولاړم.

کله چې هغه د اس جلب راوګرځاوه یونس سلمان ته وویل:

صیب! د ابو یعقوب د کلي په لور وروګرځې، موږ به هڅه وکړو چې د عتبه کسان هر څومره زیات ایسار کړای شو، بیړه کوی چې له سرك څخه لرې ولاړو زه به بیا ټول حال درته بیان کړم.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان خپلو ملګرو ته غږ وکړ او هغوی اسونه وزغلول او نژدې ورغلل، بیا هغه ورته وویل: موږ باید لاره بدله کړو، تاسو په موږ پسې راځئ!

لږ ځنډ وروسته دوی له سرك څخه لرې د ویجاړ کلي د کنډوالو ترشا ولاړ وو او یونس سلمان ته کیسه کوله.

: موږ د ابو یعقوب له کلي څخه په بله لار د بل کلي په لوري راغلو کله چې کلي ته رانژدې شوو دوه تنه په مخه راغلل چې ابو یعقوب ته یې دا احوال ورسوو چې د وسله والو سپرو یوه ډله د دوی کلي ته ورغلې ده، او پاتې شپه هم الته غواړي تیره کړي.

هغوی د کلي په یوه ویجاړ کور قبضه کړې ده او په کې اړولي یې دي، له هغوی نه د څو پوښتنو څخه وروسته موږ ته معلومه شوه چې دغه کسان د جنوب له لوري راغلي، دي او ماښام مهال د سپرو یوه بله لویه ډله چې دلویدیځ لوري راښکاره شوه خلکو ولیده چې د خوړله پله څخه له تیریدو وروسته د ویجاړې شوی کلا په لوري ولاړه ځکه خو د کلي د خلکو دا اندیښنه ده چې د ډاکه مارانو یوه لویه ډله د دې سیمې د لوټ لپاره راغلې ده. له دې وروسته موږ بیا د کلي پر سر راوڅرخیدو سرك ته چې رانژدې شوو د اسونو د پښو تربهار او شنبهار مو واورید او موږ د احتیاط لپاره یوه باغ ته ننوتو، بیا مو څو تنه سپاره ولیدل چې کرار کرار د غرناطې په لور روان وو، ستاسو سمدستي خبرول ضروري وو خو ضحاك دا اندیښنه وښوده چې که موږ د هغوی په مخکې د تیښتې هڅه وکړو نو راپسې راځي ځکه خو موږ هغوی مخې ته پرېښودل او بیا چې سرك ته راورسیدو ګړندي مو اسونه چارګام وزغلول، هغوی ښایي موږ خپل ملګري بللي وو د تښتیدو پرځای ودریدل ځکه خو د سترګو په رپ کې موږ له هغوی څخه درې کسان پرسرك راوغورځول او بیا مود سرك کیڼ لوري ته په فصل کې ترلږځنده نور کسان وزغلول بو یې ضحاك په نیزه وواهه او راویې غورځاوه، کله چې موږ بیرته سرك ته راستانه شوو یوه تن د قسطله خلکو په ژبه خپلو ملګریو ته څه ویل،

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زموږ پوره باور وو چی دوی د عتبه خلك دی.

خو افسوس چی موږ دوه نور کسان ونه وژل، اوس به هغوی په کلی کی خپل نور ملګری خبر کړی. له ضحاك سره د شیخ ابو یعقوب د کلی پنځه تنه نور شته هغوی به ستاسی له دی ځایه د وتلو لپاره چی هر څومره ممکن وی هومره لاره بنده ساتی، ضحاك یو تن ماته را استولی ؤ ویلی یی وو چی دښمن به زموږ پر مړیو تیریږی بیا به ستاسو لوری ته ورځی.

سلمان سعید ته وویل: سعیده ته له عاتکی او منصور سره سمدستی روانیږه، د ابو یعقوب په کلی کی زموږ انتظار کوه، عثمان به تاسو ته لاره درښیی. سعید زړه نا زړه کله سلمان او کله عاتکی ته کتل. سلمان بیا په دروند غږ وویل:

ورځه سیعده! زما خبره ومنه، او عاتکی! ته په څه فکر کی یی! دلته کومه کلا نشته او تاته د دی ثابتول ضروری نه دی چی ته یوه زړوره نجلی یی. کله چی زما د غشیو ګڅوره تشه شی نو زه به تا په جګړه کی د ګډون څخه نه منع کوم. تر لږ ځنده به ضحاك او د هغه ملګری دلته راورسیږی او زما باور دی چی عتبه او د هغه کسان به یی تعقیبوی. بیا به له هغوی سره د مقابلی لپاره ستا تر مرستی ماته دا ضروری وی چی ته د هغه لاس ته نه ورځی، د خدای «ج» لپاره ولاړه شه، ستا د دی زړه نازړه کیدو په سبب به خلك بیځایه مړه شی.

هغوی اسونه پورنده کړل.

سلمان خپلو ملګرو ته پام راواړاوه:

ملګریو! خپل اسونه شاوخوا ونګو کورونو ته بوزی، امکان لری د دښمن شمیر زموږ څخه ډیر زیات وی ځکه خو ستاسو بری پردی خبره پوری تړلی دی چی کوم غشی مو تش ولاړ نشی. کوم کور چی لاری ته ډیر نژدی وی د هغی بام ته وخیژی. د غشو له اوریدلو څخه دمخه زما د نښنچی د غږ انتظار وکړی.

یونسه! ته سرك ته ورشه د خپل ورور او نورو ملګرو انتظار کوه او هغوی دلته راوله، زه ویریږم چی هغوی پردی ګومان ونه لندی تیر نشی چی موږ د ابو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعقوب د کلي لوري ته خوشحالي يو او موږ ته د زيات فرصت په خاطر په بل لوري کې د دښمن د زيات بوخت ساتلو ضرورت دی. اوس چې موږ څو مره زر له دښمن سره مقابله وکړه هومره به په پاتې سفر کې زموږ ستونزې لږې وي. ځکه خو اوس بايد زموږ هڅه دا وي چې د عتبه کسان په تاسو پسې دلته راشي او دا ضروري ده چې تاسو زموږ تر شا د دريدو پرځای د کلي د وروستي کور ترشا پورې ولاړ شي.

: صيب زه وپوهيدم! د هغوی د دلته راوستلو لپاره که تر هماغه کلي پورې زموږ ،وروتګ ته اړتيا وه هم دريغه به ونکړو. يونس دا وويل او اس بي پونده کړ، دوی تر لسو دقيقتو پورې د هغوی د راتلو انتظار وکړ بالاخره يونس له شپږو کسانو سره بيرته راورسيد او له دی سره سم سلمان ور پسې د نورو اسونو د پښو ترپهار واوريد.

بالاخره اوده تنه سپاره رابنکاره شول او د کلي تر وروستي کور پورې ولاړل پر دوی پسې د ګڼو اسونو د پښو ترپهار رانژدې شو او بيا شل پنځه ويشت تنه سپاره چې د دوی د غشو دم ته راورسيدل د سلمان د تومانچې غږ اوچت شو او بيا پر هغوی د غشو باران جوړ شو. هغوی په بربری، هسپانوي او عربي ژبو فريادونه اوچت کړل. د مخې سپرو د بيرته ګرځيدو هڅه کوله د هغوی اسونه په تياره کې د خپلو ملګريو له اسونو سره ټکر شول، څو سپرو د وارخطايي په حالت کې د وراندې وتلو هڅه وکړه چې پر هغوی د کلي په پای کې غليو شوبو سپرو غشي واورول. څو کسان روغ پاتې شول او ووتل خو په تياره کې د هغوی د شمير معلومول ګران وو.

په دوو دقيقو کې دغه جګړه پای ته ورسيده سلمان ډاډه راپورته شو او خپلو ملګريو ته يې وويل: د مړيو د شميرلو ضرورت نشته بوازې ټپيان پرځای کړي.

بره تن چې خپل اس بې تر جلب رانيولی ؤ سلمان ته په مخکې ودرېد ويې ويل: بناغليه زه ضحاک يم. څو سپرو د وراندې وتلو هڅه وکړه، په هغو کې موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري تنه راوغورځول خو زما په گومان په هغو کې هم يو تن تپي ؤ، که ستا اجازه وي زه د احتياط لپاره وړاندې ولاړ شم.

سلمان ځواب ورکړ: زموږ ملگرې به د ابو يعقوب کلي ته رسيدلي وي، ځکه خو موږ د يوه يا دوو تنو په باب بايد څه انديښنه ونه لرو، هغوی به خامخا په لاره کې په يوه او بله خوا د تيښتې هڅه وکړي.

په دې کې هغه يو پر بل پسې دوه د تومانچې ډزونه واوريدل او سلمان په بېړه پر اس سپور شو ويې ويل: ضحاکه ته له ماسره راتلي شې او نور کسان دې دلته خپل کار پای ته ورسوي او په ډاډه زړه په موږ پسې راځي، دا ډزې زموږ د ملگريو کارنامه معلومېږي او زه ويرېږم چې هغوی په بدگوماني کې پر موږ غشي ونه چلوي. بيا هغه گام پر گام عثمان ته نارې وهلې او وړاندې روان وو.

لږ وړاندې چې ولاړل د عثمان غږ يې واوريد:

صيب! موږ دلته يو، او بيا د سترگو په رپ کې دوی د عاتکې او عثمان په مخکې د بوی خاورينې غونډۍ ترڅنگ ولاړ وو، دواړه مړي دوی ته نژدې په خاورو پراته وو تر څو شيبو پورې ټول چوپ وو.

عاتکې په لږ ويريدلې لهجه وويل: وروره‌جانه! ته به موږ احمق وبولې، خو موږ له تا پرته چېرته تلای شو؟ موږ کله ډاډه کېدای شوای چې راتلونکي سهار به تردې تيارې شپې زيات تياره او ويرونکی نه وي؟

او بيا ما د حـ‍ـد بن زهره زوی او لمسی ته دا څه ډول ورښودلې شوای چې هغوی دې خپل احسان کوونکي د انتظار پرځای د هغه حکم عملي کړي، د غرناطې لور په خپل ژوند کې د لومړي ځل لپاره په زوره زوره ژړيدله.

سلمان په ژړه غوني آواز وويل:

عاتکې! زه تا احمقه نشم بللی! کاشکې پردې اوبنکو د دې بدنصيبه اولس د کرو وړو داغونه مينځل کيدای شوای، سعيده! زه له تا څخه هم نشم خفه کيدای، خو ته زما د ناکرارۍ په سبب پوهيږې.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سعید وویل: وروره! مـوږ ته د ابو یعقوب کلی ته رسیـدل او په لاره کی غلی کیـدل یو شـان وو، مـوږ د غـونډی شـاته ولاړ و او بنـایی په دی کی به هم کـوم مصلحت ؤ، منصور له وړاندی تلو څخه انکار کاوه، د هغو دوو سپرو د پښو غږ مو چی واوزید اسونه مو عثمان ته وسپارل او لاری ته نژدی د ډبرو شاته غلی وو د تومـانچی له ډزو نه وړاندی مـوږ ته د دی تسلی ضـروری وه چی هغـوی زمـوږ خلك نه وی، بیا له دوی نه یو تن چی غالباً پخوا تښی شوی ؤ له اس نه پلی شو او په قسطله یی ژبه یی له خپل ملگری څخه څه غوښتل، هغه موږ ته دومره لنډ ؤ چی په ډېره مو هم راغورځولی شوای.

سلمان وویل: سعیده موږ یو لوی بری گټلی دی. او زموږ د دی بری یو سبب دغه ځوان دی. بیا یی خپل ملگری ته وویل:

ضحاکه زه ستا مننه کوم خو زما دومره تمه نه وه.ضحاك ځواب ورکړ: صیب! دا زما فرض و یو سړی بد کیدای شی خو ستا غوندی داحسان کوونکی ناشکری نشی کولی.

: خو اوس زه ستا پوروړی شوم.

: صیب! که ته وغواړی نو دا پور هم ادا کولی شی.

یوازی زما یوه وړوکی غوښتنه ومنی!

: هغه وړوکی غوښتنه څه ده؟

: صیب! زه، یونس او زما میرمن غواړو له تاسره ولاړ شو.

: تاته معلومه ده چی موږ چیرته ځو؟

: صیب! ماته د دی ضرورت نشته.

: او ستا پلار!

: صیب! دا د هغه هیله ده چی موږ له تاسره ولاړ شو.

: مگر هغه د ابو یعقوب په کلی کی نشی اوسیدای.

: صیب! هغه به په غرونو کی د خپل مالك له عزیزانو سره پناه واخلی، که هغه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر ور وای نو راسره بیولی به مو ؤ.

: ډیره ښه ده، زه ستاسو بوه هیله هم نشم ردولی، ته ولاړ شه خپلې میرمنې ته دې ووایه چې تیاره شي، عثمانه ته هم ورسره ولاړ شه او شیخ ابو یعقوب ته زما دا پیغام ورکړه چې موږ غواړو د شپې له پای ته رسیدو مخکې یو پړاو مزل ووهو، زموږ څخه سمدستي خطر لرې شوی دی او اوس له موږ سره د رضاکارانو د وړاندې تګ ضرورت نشته.

*****

کله چې د سلمان نور ملګري راورسیدل دوی ټول د ابو یعقوب د کلي په لور وخوځیدل، او بیا لږ څنډ وروسته ابو یعقوب پخپله له څو کسانو سره له کلي څخه بهر د دوی هرکلي ته راوتلی ؤ.

سلمان له اس څخه پلې شو ابو یعقوب ته یې لاس ورکړ، او د غرناطې رضاکارانو ته یې وویل:

اوس به موږ سعید کلي ته دیبولو پرځای له همدې ځایه نیغه د غرونو لاره غوره کړو څکه تاسو له همدې ځایه بیرته ستانه شئ او زر تر زره غرناطې ته د رسیدو هڅه وکړئ.

او کوم کسان چې په بګیه کې زموږ سره راغلي وو هغوی ته دا ووایئ چې اوس موږ په بله لاره ځو، کوم کسان چې په موږ پسې راځي هغوی به د شیخ ابو یعقوب څخه زموږ د بل پړاو معلومات واخلي، نور وخت مه تیروئ هغوی خدای پامان وویل او د اسونو جلبونه یې وګرځول، دوی تر لږ څنډه د شپې په تیاره کې د هغوی د اسونو د پښو ترپهار اوریده. ابو یعقوب د سلمان پر اوږه لاس ورکیښود ویې ویل:

بچیه څینې مسلمانه داسې وې چې د خدای پامـ[illegible] ل ورته ډیر تکلیف غواړي، خو زه له تاسره څو دقیقې هم خبرې نشم کولی، ما ستا د احوال له راتلو سره سم یو تن مخکې استولی چې د مخکې کلیو خلک خبر کړي. له ضحاک او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونس پرته به له کلی څخه څلور تنه نور هم له تاسره ولاړ شي. وړاندی د غره پیچومی ډیر سخت دی او تاسو باید ډیر په احتیاط پری ولاړ شی، زما د سعید د روغتیا په باب ډیره اندیښنه وه خو دا یوه مجبوری ده، په راتلونکی پړاو کی به تاسو ته د پوره ارام موقع په لاس درشی او إن شاء الله له هغه وړاندی به هم د هیڅ کور په دروازه کی هم د حامد بن زهره زوی او د نصیر لور ته د دوهم غرړ کولو ضرورت نه وی سلمان له بوډا سردار سره خدای «ج» پامانی وکړه او پر اس سپور شو.

*****

عتبه او د هغه ملګری دویجاړی کلا په انګړ کی اور ته شاوخوا ناست وو چی ناڅاپه د برج له کونج څخه غږ راغی: صیب! یو سپور راروان دی.

: هغه را پریږده چی راشی!

څو شیبی وروسته سپور دننه راغی او په لوړ غږ یی وویل: صیب! زموږ خلك له هنه کلی څخه چیرته تللی دی او ما هغه پاتی دری سپاره وړاندی واستول.

: تا د کلی له خلکو څخه معلومات وکړ؟

: صیب! د کلی خلك دومره ویریدلی وو چی چا بهرته د راوتلو او زموږ سره د خبرو جرئت ونکړ.

: دا کله کیدای شی! ما هغوی ته په کلکه دا هدایت کړی وُ چی پر سرك د ګزمی لپاره له شپږو اوو کسو څخه زیاتو ته ضرورت نشته.

یوه تن وویل: هغوی به په کوم ویجاړ کور کی ننوتلی او ویده شوی وی!

سپاره وویل: ستا په ګومان ستا نه پرته ټول په دنیا احمقان دی؟ زه په یوه یوه کور راوګرځیدم او چیغی می ووهلی.

یوه بل تن په قسطله یی ژبه وویل: ایا دا ضروری ده چی کوم کسان تاسو لیږلی هغه دی په همدی لاری راغلی وی؟

عتبه په وارخطایی وویل: ما تاته ویلی دی چی تر اوسه به په غرناطه کی هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوټ ته دا خبر رسیدلی وی چی زموږ پوځونه ښار ته ننوتونکی دی. او له هغی وروسته به هغه کسان چی زما په کور یی د چپاو جرئت کړی ؤ یوه شیبه هم هلته د پاتی کیدو جوئت ونه کړی.

: مګر د غرناطی ځخه د تیښتی نوری لاری هم شته!

: که هغوی سمدستی د تیښتی هڅه کړی وی نو د شپی لخوا دوی د خپل کلی نه پرته بل لوری ته نشی تلای.

: په داسی حال کی دا غوره نه وه چی موږ د هغوی کلی نیولی وای؟

که ته د دی کار ذمه واری په خوښی قبلوی زه تیار یم چی اجازه درکړم، خو هلته به د هغه په یوه غږ د شاوخوا کلیو په سلګونو کسان راټول شی.

هوکی! دوی ورځی وروسته به دا ټوله سیمه زموږ رحم او کرم ته پاتی وی او زه به تا هغه وخت د هغه کلی د سردار په کور کی پریږدم، اوس غلی شه!

عتبه د خفګان په حالت کی قدم وهل پیل کړل. یو ساعت وروسته یو بل سپور چی چیغی یی وهلی هلته ور ورسید، او بیا عتبه چی خپلو ملګریو ته د سفر د تیاری حکم ورکاوه په ډیره وارخطایی د هغه کیسه اوریده:

: صیب! موږ ته دا معلومات نه ؤ چی دغه ټوله سیمه له دښمنانو ډکه ده، هغوی زموږ زیات ملګری ووژل، او زما ځخه پرته یوازی دری یا ځلورو کسانو ژوندی ځانونه وژغورلای شوای.

عتبه د غوسی په حالت کی خپلی شونډی وچیچلی او ویی ویل: پر تاسو په هغه کلی کی حمله وشوه؟

: نه هغوی له کلی نه لږ بهر پر موږ حمله وکړه.

: احمقه داسی کله کیدای شی چی هغوی ټولو دی کلی پریښی وی او تللی دی وی؟

: نه صیب! موږ ستاسو د امر سره سم د ګزمی لپاره د سپرو یوه ډلګۍ واستوله، خو د دښمن یوی ډلی چی له کلی ځخه بهر یی مورچل نیولی ؤ پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی حمله وکړه او څلور کسان یې تري ووژل. دوه تنه نور بیرته راوګرځیدل او موږ ته یې احوال راکړ چې د حمله کوونکو شمیر له اوو اتو کسانو څخه زیات نه ؤ. بیا موږ په هغوی پسې ورغلو، بیا دوی موږ په ځان پسې هماغه ځای ته ور وستلو چې اوس هلته د مړیو ډیری جوړې دي.

ما د دښمن له منګولو څخه یوازې دوه تنه ولیدل چې د لویدیځ لوری ته ووتل، له هغوی څخه یو سپور چې ټپی ؤ له ما سره راروان ؤ. له سرك څخه لږ لری هغه له اس څخه ولوید، تاته سمدستي احوال ضروري ؤ خو د ځنکدن په حالت کی د هغه پرېښودل راته ممکن نه وو. ما هغه پر خپل اس را واچاوه لږ لری می د ونو منځ ته ورساوه او په دې امید هلته تم شوم چې که کوم ملګری بل دی لوری ته راووزی او زه ټپی هغه ته وسپارم او پخپله ستاسو خدمت ته راشم، خو چې کله ما د دوهم ځل لپاره غوښتل هغه پر اس را واچوم احساس می کړه چې یخ شوی دی له هغه وروسته زه دی لوری ته را روان شوم او ما له لری د دښمن د اسونو د پښو ترپهار اوریده.

عتبه وپوښتل: د شپی تاته څه معلوم شو چې هغوی د دښمن خلك دي.

هغه لږ په ترخه لهجه ځواب ورکړ: صیب!

زموږ ملګری خو بیرته نشي ژوندی کیدای او د اسونو د پښو له غږ څخه ماته دا اندازه لګول ګران نه و چې د هغوی وژونکی د غرناطی په لور روان دي.

: ته چې بیرته راتلی څوك دی ولیدل؟

: نه! زه د سرك لوری ته د تلو پرځای له یوی اوږدی دوری وروسته د ویالی په بله ډډه راتیر شوم.

هغوی ترڅو شیبو په چوپه خوله یو بل ته کتل بالاخره عتبه وویل:

ما تاسو ته د هر سړی سر ۳۰ دوګت «د هسپانیی د هغه وخت د سکی نوم» وعده درکړی وه اوس زه هر یوه ته د شپیته دوګته وعده کوم، زما باور دی کوم کسان چې موږ یې په لټه کی یو بیرته نه دی ستانه شوی، کیدای شی چې هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ له رارسیدو دمخه د دی ځایه وړاندی تیر شوی وی.

*****

د لمر ختو په وخت کی سلمان او د هغه ملګري له یوی غرنی سختی لاری څخه تیریدل. د دوی شاته د سترګو ترڅاره د غرونو او درو هسکی تیتی دری تر ګردونو لاندی ډوبی وی. ستومانه اسونو ورو ورو ګامونه اخستل. سپاره د ډیری یخنی له امله ریږدیدل سعید د خپل اس پر زین سر څوړنداچولی ؤ. سلمان شاته وروکتل هغه ته یی وکتل ویی ویل: سعیده ته خوبه روغ یی؟

سعید سر راپورته کړ ویی ویل: بالکل روغ رمټ یم. سلمان بل لوری ته پام واړاوه ویی ویل: ضحاکه! لاره ډیره خرابه ده ته پلی شه د ده د اس جلب ونیسه.

ضحاك په بیړه پلی شو د اس واګی یی یونس ته ورکړی او وړاندی ورغی د سعید اس یی تر جلب ونیو.

سمعیه د عاتکی تر شا را روانه وه. هغی اس راوړاندی کړ ویی ویل. ګوره! یخنی ډیره زیاته ده، ته زما شال هم درواخله!

هغی د سفر په وخت د دوهم ځل لپاره دا وړاندیز وکړ.

عاتکی ځواب ورکړ: نه سمعیی! ته دی خپل شال له ځانه سره وساته ماته د دوو اړتیا نشته. لږ وړ'ندی چی ولاړل په ګرځندی کی راوګرځیدل او لاره یوی تنګی دری ته مخ په ځوړ شوی وه، او یو ساعت وروسته د سارایی شپنو او بزګرانو له کلی څخه بهر څو کسانو دوی ته هرکلی وایه.

د کلی مشر ته دوه ساعته دمخه د دوی د ورتګ خبر ور رسیدلی ؤ. د ډیری یخنی او ستومانی څخه د سعید وضعه خرابه وه. له اس څخه چی پلی شول د خپل میلمه د کور په لور د تلو په وخت کی یی پښتی لړزیدلی. سلمان ورغی تکیه یی ورکړه ویی ویل:

سعیده! زموږ د سفر ستونزمنه لاره پای ته رسیدلی ده. اوس به په دی کلی کی د آرام لپاره ښه زیات وخت ولری. که د خدای رضا وه بیا به له دی ځایه سفر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوو.

د کلي رئیس وویل: د حامد بن زهره زوی کوم یو دی؟

: هغه همدی دی، خو تر اوسه پوری ښه نه دی روغ شوی، سلمان سعید ته اشاره وکړه، بودا سړی په بیره وړاندی ورغی سعید ته ورترغاړی ووت.

لږ ځنډ وروسته عاتکی او سمعیې د کور له ښځو سره ډوډی خوړله او په بله کوټه کی په یوه لوی دسترخوان پر نورو میلمنو علاوه د کلي څو کسان هم ناست وو.

منصور چی ترټولو زیات تازه تر نظره کیدو له خپل ماما سره په ځنګ کی ناست ؤ، د ډوډی نه چی وزګار شول کور به خپلو ملګریو ته وویل: میلمانه ډیر ستړی دی آرام ته یی پریږدی! هغوی پر وچو وښو د غوړیدلی پوزی پرسر بستری وغوړولی او سعید په یوه بستره د پریوتو په وخت کی سلمان ته وویل: له لږ استراحت وروسته به زه دمه شم له هغی وروسته غواړم چی د شپی تر رارسیدو څو میله نور هم مزل وکړو.

رئیس وویل: اوس ته باید ښه زیات استراحت وکړی، دلته تاته هیڅ خطر نشته.

زموږ کسان د کلی نه بهر په ټولو لارو پهری کوی پر آسمان وریځی راخوری دی، امکان لری چی نن باران یا واوره پیل شی.

سلمان د ابو یعقوب له کلی نه راغلیو ملګرو ته وکتل وبی ویل: تاسو هم ترماسپښین پوری آرام وکړی او وروسته بیا له دی ځایه بیرته ستانه شی.

یوه تن ځواب ورکړ: زموږ سردار به د دی خبر اوریدو ته ناکرار وی چی تاسو په خیر تردی ځایه راورسیدی، ځکه خو موږ ته همدا اوس اجازه راکړی!

سلمان د هغوی د رخصتولو لپاره له رئیس سره بهر ته راووت چی ضحاک او یونس هم ورسره ملګری شول، او بیا چی لږ ځنډ وروسته د ابو یعقوب کسان پر اسونو سپاره شول ضحاک د کلی مشر ته وویل: صیب! موږ به بهر د نوکرانو سره

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتي شو.

سلمان وويل: ضحاکه! دغه کوټه زموږ ټولو لپاره بس ده.

هغه ځواب ورکړ: نه صيب! زه دا گستاخي نشم کولای او له موږ څخه بيا د يو چا وينې پاتې کيدل هم ضروري دي.

د کلي مشر دی د کلي له يوه تن سره بهر ته واستاوه، لږ ځنډ وروسته چې سلمان بيرته راوگرځيد نو سعيد او عثمان هم په درانده خوب ويده وو.

منصور وويل: کاکاجانه! طبيب ماما جان ته له خوب څخه مخکې د يوې دوا د خوړلو ټينگار کاوه، د دوا کڅوړه د عاتکې خاله سره ده زه يې ترې راوړم؟

: نه! اوس د هغوی راويښول مناسب نه دي او ته هم ويده شه!

سلمان دا وويل او پريوت، منصور هغه ته نژدې په بله بستره څملاست ويې ويل: کاکا جانه! ما اسماً ته وويل چې زه لوی شم نو ته به بيرې راکوې او زه به يوه ورځ غرناطې ته راشم!؟

هغې ويل چې که نصرانيان موږ ونيسي او يوموزي نو ته به څه وکړې؟

ما وعده ورسرد وکړه چې زه به د کاکا جان په څير يو ډير لوی مانو شم او د دښمن ټولې کښتۍ به ويجاړې کړم. خو هغې ژړل او د هغې د مورجانې په سترگو کې هم اوښکې ډنډ شوې وې، عاتکې خاله ويل چې د اسماً مورجانه يوه پرښته ده، هغې د سعيد ماما ژوند ژغورلی دی.

کاکا جانه! په غرناطه کې خو به هغوی ته څه خطر نه وي؟ د سلمان په زړه يوه څړيکه راغله او په ژړغوني غږ يې ځواب ورکړ: زما باور دی چې ته به يوه ورځ ډير لوی کښتۍ چلوونکی شې، او اسماً به دربانديي وياړي! خو اوس ويده شه.

منصور چوپ شو، سلمان تر څه ځنډه په ناکرارۍ کې اړخ په اړخ اوښت بالآخره خوب ورغی. په بله کوټه کې سمعيه له عاتکې سره په خواکې پرته وه او دواړو ورو ورو خبرې کولې سمعيې، ويل: خورې! ښښې دې چاپې کړم؟

: نه سمعيې ته آرامه ويده شه. زموږ راتلونکی سفر به ډير سخت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

: په خدای «ج» سوګند که ما ستاسو په سبب دا احساس کړی وی چی خومره مزل مو وکړ.

تاته معلومه ده چی کله ضحاك دا خبر راوړ چی موږ به له تاسو سره یوځای سفر کوو نو ما د کور ښځو ته څه وویل:

: تا څه ورته وویل؟

: ما ورته وویل چی زه د خپلی شهزادګی د وینځی په دود ځم.

عاتکی په زړه ګوزار وخوړ په زحمت یی وویل:

سمعیی تا هغوی ته باید ویلی وای چی د اندلس په یوی لور د خپل وطن ځمکه تنګه شوه او زه د هغی د تسلی لپاره ورسره ځم.

سمعیی د نور څه ویلو حوصله نه درلوده.

*****

سلمان چی له درانه خوبه راویښ شو نو بهر یی د باران وریدو غږ واورید، سعید او منصور تر اوسه ویده وو، دی ور وړاندی شو د سعید په تندی یی لاس کیښود د هغه بدن لږ تود ؤ، بیا یی هم چی هغه په ارام خوب ویده ولید داډه شو چی د باران په سبب به نوره ورځ او راتلونکی شپه هم آرام پاتی شی. او که واوره اوریدل پیل شی نو د ده لږ او ډیره نوره اندیښنه به هم لری شی.

د کوټی څخه راووت یوه نوکر ته یی د اوداسه لپاره د اوبو راوړو وویل او لږ ځنډ وروسته له اوداسه وروسته بیرته کوټی ته راغی او مازدیګر په لمانځه ودرید، له لمانځه وروسته بیرته راغی او په بستره وغځید.

سعید په اړخ واوښت سترګی یی وغړولی او په بیړه را اوچت شو کیناست ویی ویل:

لکه چی ډیر زیات ویده وم، زه دی ولی راویښ نه کړم؟ موږ باید تر ماښام وړاندی څو میله نور هم وړاندی تللی وای.

سلمان وویل: سعیده ته آرام ویده شه، بهر باران وریږی او امکان لری واوره هم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل شي، ستا صحت څنګه دی؟

: زما ستوماني لرې شوې ده او اوس به په واوره او باران کې هم څو ساعته مزل ماته هیڅ زحمت نه وي.

سلمان وویل: مګر ما بې سببه نه غوښتل چې ته په تکلیف شې. مخامخ دروازه خلاصه شوه عاتکه وراندې راغله د سعید په لاس کې یې د دوا یوه پوړۍ ورکړه ویې ویل: ما ته ناڅاپه دوا رایاده شوه، خو ته ویده شوی وې، ډاکتر په ټینګار ویلی وو چې دغه دوایی باید قضا نه کړې. زه اوس شیدې راوړم، دایی وویل او بیرته ووته.

لږ څنډ وروسته هغه بیا کوټې ته راننوته او سعید ته یې د تودو شیدو پیاله ورکړه، د دوا له خوړلو وروسته ده لا شیدې څښلې چې د کلي رئیس بله دروازه ټک ټک کړه.

سلمان چې دروازه خلاصه کړه نو بوډا سړی په ولاړه ولاړه وویل:

زه د دې لپاره راغلم چې درته ووایم چې په دې موسم کې تاسو سفر نشی کولی، سبا ته که موسم ښه ؤ نو زه مو د ایسارولو هڅه نه کوم خو نن تاسو په هیڅ صورت هم وراندې نشی تلای.

سلمان وویل: ستا مننه، خو موږ پخوا دا پریکړه کړې وه، بوډا سردار بیرته ستون شو. او سعید سلمان ته وویل:

زه په وار وار داسې احساسوم چې له مرګه تښتم،

: نه سعیده! تقدیر زموږ مرستندوی دی، زما باور دی چې تاته نور هیڅ خطر نشته.

سعید ځواب ورکړ: کله چې په یوه اولس تباهي نازلیږي نو د کوم یوه کس ژوندي پاتې کیدل هیڅ معنی نه لري.

هغوی ترلږ څنډه یو بل ته کتل، او چوپ وو، بیا سلمان وویل:

سعیده! څو شیبې وراندې زما په خیال کې هم نه راګرځیدل چې د څو کسانو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه به ټول اولس د مرګ دروازې ته ورسوي.

سعيد ځواب ورکړ: دا څو کسان زموږ د ډله ايزې ګناه سزا ده، د هرې لارې يو وروستی منزل وي، موږ چې له پيړيو پيړيو په کومه لاره روان وو د هغې وروستی منزل او پړاو له دې پرته بل نشو کېدای. پر موږ په ناخبرۍ کې ناڅاپي دا مصيبت نه دی را نازل شوی بلکې يو، يو ګام وړاندې تللي يو او دې پړاو ته رارسيدلي يو. موږ د دې اور لپاره پخپلو لاسونو خس راټول کړي دي. په اندلس کې زموږ د لوړتيا او ځوړتيا داستان اته پيړۍ غځېدلی دی، موږ ته معلومه ده چې کله په نيغه لاره روان وو پروردګار څه ورو وپاللو، او چې کله مو د ټولنيزو غوښتنو څخه مخ واړاوه نو څومره قيامتونه راباندې راکوز شول، کله چې موږ يو اولس وو، يو بيرغ او يو مرکز مو درلود د جبل الطارق څخه د اندلس تر وروستي څنډې موږ په هر ډګر د الله د نصرت او لوړينې معجزې ليدلي، خو...!

کوم ښاخونه چې د يوې لويې ونې څخه غوڅ شي، هغه بالاخره تونډ او ګرندي توپان ورسره والوزوي او وړي يې، د کومې ودانۍ تاداوونه چې وراسته شي او درزونه وکړي د هغې د راغوځېدو لپاره يوازې د زلزلې يوې جټکې ته اړتيا وي.

زموږ د يووالي يوازينی بنسټ دين ؤ او موږ پوهيدو چې څومره زموږ عقيدوی بنياد کمزوری کيږي هومره به مو ږ تيت پرك او د يوه مرکز نه لرونکي وو، قرطبه زموږ سياسي او نظامي مرکز ؤ، او موږ له هغې ورځې د بربادۍ په لور روان شوو چې موږ دغه ستر ملي حصار د قبيلوي او نژادي عصبيتونو د جګړې په مرکز بدل کړ. ماته ستا په مخ کې د هغو ورځو د داستان تکرارولو ضرورت نشته چې د عربو بچيانو له خپل کلي کور څخه په زرګونو ميله لرې پردي پوهيدو برسيره قومي جاهلي عصبيتونه را ژوندي کړل چې له اندلس پرته دوی د پناه لپاره بل ځای نه لري، او تاسو د هغو وختونو له تاريخ څخه هم خبر ياست چې عرب افريقايي او هسپانوي مسلمانان يو له بل سره په جګړه وو.

پر موږ د تيت او پرك کېدو او اختلاف يوځلي داسې دوران هم راغی چې په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی هیواد کی دری خلافتونه جوړ شول، له هغې وروسته ملوك الطوایفی د اولس په هډوکو د عیش او مستی مانۍ جوړولې، موږ لیدل چې په شمال کی د عیسوی ریاستونو په یووالی کی د کلیسا هغه قوت رامنځته کیږي چې لومړی او وروستی هدف یې د اندلس مسلمانان دي، خو زموږ برخلیك د هغو طالع ازمویونکو په لاس کی ؤ چې د هغوی په نظر اندلس یو هیواد نه بلکي یو ښکار ځای ؤ. چې دوی په څو برخو ویشلی ؤ. بیا په هغو وړو وړو ښکارځایونو کی د بهر هغه لوی ځیرونکی ښکاریان ننوتي وو چې غاښونه یې ډیر تیره وو، ځکه خو هغوی شاته تګ غوره کړ.

بیا د دوو پیړیو له سیاسی، پوځی، ذهنی او اخلاقي شاتګ وروسته غرناطه زموږ وروستی مورچل او د دفاع او پناه ځای شو، خو د ماضی تیارو موږ دلته هم پرینښودو، موږ خپل پروردگار ته دا شکایت نشو کولی چې په دی ګرځیدلی ورځ کی هم که کله موږ په نیغه لاره قدم پورته کړی نو هغه د خُدا انعام وړ نه یو بللی.

سعید تر دی ځایه راورسید او بیا چپ شو، او سلمان تر ډیره هغه ته کتل، هغه داسی احساسوله چې د حامد بن زهره روح ناڅاپه د دغه چوپې خولی خاوند انسان بدن ته ننوتی دی.

*****

د شپې په وروستی برخه کی اوربنت تم شو، او لږ ځنډ وروسته هغوی روان شول.

د کلی دری کسان پر اسونو او څلور نور پلی له دوی سره روان شول، د کلي سردار سعید ته پر یو تود پوستین بخښلو برسیره د خپلو میلمنو لپاره د سهار ډوډی هم یوه سپاره ته ورکړه.

نژدی یو میل وړاندی د بل غره پیچومی پیل شو د دوی اسونو ورو ورو ګامونه اخستل، پلیو کسانو د سعید او منصور د اسونو جلبونه نیولی وو، له نژدی دوه ساعته مزله وروسته دوی یوه داسی ځای ته ورسیدل چې یوه ژور خوړ دوه غرونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره بيلول، او لاره د لوړيدو سره ورو ورو نرۍ کيدله، پيچومې ډېر سخت ؤ، هره شيبه ژور خوړ ته د کوم اس د ورښوئيدو خطر ؤ، نژدې يو ميل په دې لاره له سفر وروسته دژور خوړ سور پنځوس فټه پاتې شو او مخامخ لړ وړاندې د رسيو هغه پل برالا ښکاريده، وړاندې لاره لږ څه پراخه وه او د خوړ د اوبو غږ اوريدل کيده، پله ته نژدې چې ورسيدل سلمان له خپل لار بلد څخه وپوښتل:

اوس هغه کلي څومره لرې دي؟

: صيب! تاسو چې له غره نه واوړې لږ ښکته به کوز شي، وړاندې لاره سمه ده، که پر هغه پله ستاسو اسونه تيريداى شواى نو بيا تاسو ته دړو مره اوږدې لارې غوځولو ضرورت نه ؤ. د کندي پورې غاړې ته درې څلور ميله وړاندې هغه کلي راځي چې تاسو به سبا ته ور ورسيږې.

له درې ميله مزله وروسته چې سلمان د کندې د وروستى څنډې پرسر د غره څوکې ته نژدې د سپرو يو تټ څرک وليد نوخپلو ملگريو ته يې د اسونو د بيرته گرځولو امر وکړ. لږ څنډ وروسته دوى بيرته د رسيو پله ته راوگرځيدل. سلمان له اس څخه پلى شو وېې ويل: سعيده! ته اس دلته پرېږده پر پله پورې وزه، ما د غره څوکې ته نژدې څو سپاره وليدل، که هغوى دې خواته راغلل نو ډېر ژر به راته معلومه شي چې هغوى څوک دي او څه غواړي.

په هر صورت تر څو زه غږ در ونه کړم ستا هلته چوپ او غلى اوسيدل ضروري دي، عثمانه! ته هم له دوى سره ولاړ شه! او عاتکې! ښايي په ژوند کې د لومړى او وروستى ځل لپاره تاته هم دا امر کوم! سعيد د پله په لورې ورغى وېې ويل: عاتکې راځه! د غرناطې لور د بې وسۍ په حالت کې سلمان ته وکتل او منصور يې تر لاس ونيو او په هغه پسې روانه شود، څو شيبې وروسته سمعيه او عثمان هم په هغوى پسې پر پله تيريدل.

د شاته کلي يو ځوان سلمان ته ورنژدې شو او وېې ويل:

صيب! د کندې پورې غاړې ته د هغه کمره نه لږ وړاندې يو غار دی که ستا

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجازه وی نو ستاسو ملګری به زه هلته ورسوم.

: څومره لری دی؟ سلمان زر وپوښتل، ځوان وراندی یوی لوری اوږی ته اشاره وکړه ځواب یی ورکړ: صیب! هغه ګرنګ ته بالکل نژدی، د ګنو بوټو په سبب یی له دی ځایه تاته لاره نه ښکاری، ستا ملګری چی هلته غلی شی دښمن به یی ونه وینی.

سلمان وویل: ډیر ښه ته هغوی زر هلته بوځه او بیرته دلته د راتلو پرځای کلی ته احوال ورسوه، إن شاء الله موږ به څو ساعته د دښمن پام خپل لور ته راواړوو، پر سعید تینګار وکړه چی له سمڅی څخه د راوتلو هڅه ونه کړی. ځوان په منډه پر پله تیر شو او د سترګو په رپ کی د سعید له ملګریو سره یوځای شو.

سلمان د کلی نورو کسانو ته مخ واړاوه ویی ویل: اوس تاسو دوه تنه اسونه شاته لږ لری بوزی! اسونه په تنګه دره بوی او بلی خواته تېښتیدای نشی، ځکه خو یی یو تن له مخی او بل له شانه ایسارولای شی، نور له ماسره راځی.

* * * * *

بیا سلمان، یونس او د کلی څلور نور کسان له پله څخه وراندی تیر شول پر غره وختل او له لاری څخه دیرش څلویښت فټه لری د بوټو او ډبرو شاته غلی شول، ضحاک له دوی نه لږ وراندی تیر شو او نژدی پنځوس متره پاس په یوه کمره پربوت، تر یوه ساعته پوری هلته چوپه چوپتیا وه، بیا ضحاک له پاسه یوه ډبره راوغورځوله او ویی ویل: هغوی راروان دی.

لس دقیقی وروسته دوی د اسونو د پښو ترپار اوریده او بیا د سترګو په رپ کی هغوی د دوی د غشو دم ته برابر شول، څلور تنه ټپیان وغورځیدل، دوو ټپیانو پر خپلو نورو ملګرو پسی اسونه ورو‌ګرځول، یو سپور وارخطا شو اس یی وښوئیده او لاندی کندې ته وغورځیده له دی وروسته نورو سپرو د وراندی تلو همت ونه کړ، دوی لږ لری ولاړل او په زوره زوره یی چیغی وهلی.

ضحاک چیغی کړی:

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب! دوی د کندې بل لوري ته مخونه اړولي او څه اشارې کوي!
سلمان د کندې برې غاړې ته وکتل او یوه شیبه یې وینې په رګونو کې وچې شوې، د کمره بنې لوري ته په څه فاصله کې څوکسان په بوټو کې غلي غلي راکوزیدل، دې هم له غره راکوز شو او په پوره زور یې چیغې وهلې د پله پورې غاړې ته ځئ! د پله پورې غاړې ته ځئ! د سترګو په رپ کې هغه لاندې کوز شو او د پله په لور یې منډې وهلې، بیا یې د تومانچې د ډز غږ واورید، او چې څو دقیقې وروسته پر پله تیریده وېې لیدل چې څلور کسان چې له غره راکوزیدل بیرته یې ولیدل چې پر غره د ختلو هڅه کوي.
سلمان له هغوی نه یو په غشي وویشت او ژرا وېې غورځاوه، نور درې کسان یې خپلو ملګریو ته پرېښودل او ترې راوګرځید په عاتکه او سعید پسې یې چیغې وهلې.
سمعیې له بوټو سر راوبوست او وېې ویل: هغوی دې خواته دې هلته ګوره! هغوی ټول په عتبه پسې دي.
سلمان پورته وکتل عتبه نږدې شل ګزه پاس پر غره د ختلو هڅه کوله او سعید پر هغه پسې ؤ.
بیا لږ لاندې منصور او عثمان وو، سلمان ته دا اټکل ګران نه و چې سعید او عتبه دواړه ټپي دي هغه تر بوټو او ډبرو ټوپونه ووهل او وړاندې تلو چیغې یې وهلې: عاتکې! عاتکې!!
سمعیې چیغې کړې: عاتکه دلته ده ټپي ده!
سلمان یو نظر پر عاتکه واچاوه، هغه د یوه بوټي تر خوا پرته وه او جامې یې په وینو تکې سرې وې، د یوې شیبې لپاره د سلمان پر سترګو تیاره راغله او بیا د لیونتوب په حالت کې پر غره وروخوت د هغه تر زړه کوکې وتلې خو شونډې یې ګنډلې وې.
د کمره څخه نږدې څلویښت ګزه پاس نور د هغوی همت ځواب ورکړی ؤ، ډیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زحمت یې یو یو ګام اخست، سلمان چیغې کړې:

عتبه! عتبه!! ته نور خلاصون نه لرې، عثمانه ته منصور بښکته درسره بوزه، او بیا دې پخپله ګرندې پورته وخوت او سعید ته یې چیغې وهلې:

سعیده! ودریږه! زه راغلم عتبه نور نشي تښتیدای، ته لاندې راځه!

خو سعید څه ځواب ورنکړ او په خپل ټول توان یې هڅه کوله چې پر غره وخیژي.

سلمان لانژدې پنځه ګزه لاندې ؤ چې سعید عتبه تر پښه راونیو، هغه پښې ته جټکه ورکړه او غوښتل یې ځان د سعید له منګولو خلاص کړي په دې ټیل ماټیل کې د عتبه لاس له ډېرې خطا شول او بیا د سترګو په رپ کې دواړه پنځوس شپیته ګزه لاندې پریوتل.

لږ څنډ وروسته سلمان د سعید مړي د عاتکې ترڅنګ کېښود، د هغه پر مټ د توري درې زخمونه له پخوا ځخه وو او اوس له ګړنګ نه د لویدو په سبب د هغه هیڅ هډوکي هم روغ نه و پاته شوي. عاتکې اوس هم سلګۍ وهلې، د هغې په ټټر کې خنجر او په پوښتیو کې یو غشي ښخ وو، چې د سعید مړي یې ولید سترګې یې پټې کړې.

سلمان نژدې ورته کیناست او په نبض یې لاس کېښود، عاتکې سترګې وغړولې، په ډوبیدونکې غږ یې وویل: زه پوهیدم چې دې به ژوندي بیرته راستون نه شي، سعید له ما پرته ژوندي نشوای پاتې کیدای، اوس به موږ ځوک تعقیب نکړای شي، او چاته به زموږ د بار اوچتولو ضرورت هم نه وي، دې د موسکې کیدو هڅه کوله خو په سترګو کې یې اوښکې ځلیدلې، عتبه خو به تښتیدلی نه وي؟ زما د تومانچې نښه پرځای ولګیده خو ظالم ډېر سخت سرې دی.

: هغه مړ شوي دی عاتکې! ما هغه ډېر ښه ولید او راغلم، د هغه پر غوږ ستا د غشي نخښه اوس هم شته.

: سلمانه! زما وروره! هغې د سلمان لاس ونیو ویې ویل: ته ولې دومره ښه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې يې؟

سعيد ويل چې نور ماته د سلمان د نيکيو د بار اوچتول گران دي، بيا يې په بل لاس د سعيد بې حرکته لاس ونيو:

سعيده! ته اوس خپل دوست ته ويلې شې چې زه د ژوند له هر بار څخه خلاص شوی يم، د هغې نظر بيا د منصور په څيره بنخ پاتې شو، سمعيې هغه په خپلو پښو کې کلك نيولی ؤ.

څو شيبې وروسته دی بيا سلمان ته وکتل: وروړجانه! اوس په دې دنيا له تا پرته د منصور هيڅوك هم نشته، څومره چې ژر کيدای شي تاسو له دې ځايه ځانونه وباسئ، موږ همدلته بنخ کړئ، سلمان چوپ ؤ له سترگو يې اوبنکې بهيدلې، عاتکې څو ځلې بنده بنده ساه واخسته او بيا يې وويل: تاته خو معلومه ده چې زما وروستۍ هيله څه ده؟

سلمان په دردناکه لهجه وويل: عاتکې! زه به ستا هره هيله پوره کړم.

: زه غواړم چې کله د ترکانو جنگي بيړۍ راشي، نو زما اروايې د اندلس پر ځنډو هرکلې ته راشي. او بدريه !

ستا لپاره د گلونو اميل په لاس کې ولاړه وي. هغه يوه ستړه ميرمن ده، له وقاره ډکه او سپيڅلې!ته خو به هغه هيروې نه؟

سلمان په ريږيدونکي غږ ځواب ورکړ:

نه، هيڅکله هم نه!

د کمزورۍ په سبب د عاتکې غږ ورو ورو خپ کيده، هغې تر څه وخته سترگې پټې کړې او بې حسه پرته وه، بيا ناڅاپه وتوخيده، سترگې يې وغړولې او له دې سره يې تر خولې د وينو داره ووتله او سر يې د سعيد پر سر ورکيښود.

سعيده! سعيده!! زه درسره يم. سعيده، سعيده!!! بيا يې سلگۍ ووهلې او غږ يې د تل لپاره چوپ شو.

عاتکې! عاتکې!!

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان په بې وسی او وارخطایی د هغه نبض کوت خو د ترووږمی دشپې دواړو مسافرو خپله خپل سفر پای ته رسولی ؤ.

هغه جگ شو خپله چپنه یې خیرې کړه او د هغوی په یخو بدنونو یې وغوړوله او د تیارو په پنهو پردو کې دوب شول.

*****

د سیرانویدا په لمنو کی خپرو رڼاگانود تیاره شپې له راتگ څخه دمخه خپلی لمنی نغښتی، خو هغه په خپلو ژورو چورتونو کی ډوب ؤ. د ماضی او حال له کړکیو یې کتل، چی پر غوږو یې یو آشنا غږ ولگید:

آغا! آغا!

سلمان داسی احساس کړه لکه څوك یې چی له خوبه راویښوی، چی را بیدار شو وې لیدل چی عثمان یې خوځوی، وگوره دوه مری!!

: هغوی له کوم لوری راغلل؟

په دردمنه لهجه یې له عثمان څخه وپوښتل: عثمان خپلی اوښکی پاکې کړی ځواب یې ورکړ:

صیب! ماته معلومات نشته زه د غار دننه وم، او هغوی موږ په یوه کونج کی کښینولی وو. بیا هغه ناڅاپه د غار خولی ته راغلل، د منصور خاله او ماما غشی پری واورول، له هغی وروسته هغوی په بوټو کی غلی شاته ولاړل، خو عاتکی خاله د منصور ماما ته وویل: چی زما د پلار قاتل ژوندی نشی تلای، او هغه غشی ویشتل بهر ته راووته.

بیا عتبه خپلو ملگریو ته د حملی امر وکړ، د منصور ماما لینده وغورځوله توره یی راواخستله او پر هغوی یې حمله وکړه، دغه دواړه کسان هغه ووژل، خو پخپله هم ډیر بد ټپی شو، پر عتبه د منصور د ترور د تومانچی گولی ولگیده، خو هغه د بوټو له شانه غشی وویشتل، بل سری په خنجر ووهله او ویې غورځوله، زه او منصور هم له غار څخه راووتو او د عاتکی خاله قاتل مو په غیشو سوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوري کړ، له دې دوو کسانو څخه هم یوه تپی د بیا اوچتیدو هڅه کوله، خو سمعيي پر سر پر ډبره وویشت او وپی واژه، بیا عتبه چې د عاتکې ترور پر تومانچه زخمي شوی ؤ ناڅاپه جگ شو او د تیښتې هڅه یې وکړه، خو د منصور ماما چې ډیر په وینو تك سور شوی ؤ ورپسې شو.

سلمان تر لږ ځنډه چوپ ؤ، بیا یې منصور راپورته کړ او په غیږ کې یې ټینگ کړ او هغه سیلاب چې تر اوسه د ده په سترگو کې تم ؤ ناڅاپه وبهیده، لږ ځنډ وروسته د نژدې کلي څخه دیرش څلویښت کسان هلته ور ورسیدل او ماسپښین مهال د سعید او عاتکې پر قبرونو خاوري واړول شوی.

او چې لمر په لویدیځو غرونو کې پناه شو، دوی شهیدانو ته د وروستي دعا او اوښکو له نذرانې وروسته پر اسونو پښې واړولې.

*****

دوهمه ورځ دوی د سیرانویدا له واورینو څوکو څخه لږ لاره چپه کړه او په هغو غرونو کې یې سفر ته دوام ورکړ چې لمنې یې د سمندر له څنډو سره نښتې وې.

یوه ورځ وروسته ماسپښین مهال له سمندر څخه اته میله لرې یي عبدالملك او د هغه ملگري ولیدل چې یوه کلي ته ننوتل، سلمان ته بیا معلومه شوه چې د ابو یعقوب په کلي کې یې دوی ته د انتظار پرځای هر یو په جلا جلا لارو هلته رارسیدلي وو. عبدالملك په دې موده کې په پنځلس، شل ساحلي سیمو کې د دښمن د بیړیو د تگ راتگ په باب پر معلوماتو برسیره د شاو خوا سیمو څخه پر خپل سر پنځه ویشت تنه بیړۍ چلونکي هم راتول کړي وو، دغو ځوانانو ډیر په تودو احساساتو له سلمان سره ستړي مشي وکړل او د هغه لاسونه یې ښکل کړل.

د ډوډۍ له خوړلو وروسته عبدالملك یوازې له سلمان سره خبرې کولې وې ویل: موږ به زیات نه زیات تر درې ورځو پورې د خپلې کښتۍ د راتلو انتظار کوو، ته له څو اعتمادي کسانو سره لرگي او د وښو ورې درسره واخله او ختیځ لورې ته یې له کلي نه لږ لرې یوسه. هلته یې په لوړو لوړو غونډیو څلور ځایه لږ لږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږده او اور وروا چوه، لومړی اور د شپې د لومړۍ برخې له تیریدو وروسته بیرته باید مــړ شي. دوهم باید د دوهمې برخې او دریم د دریمې او څلورم د شــپې د وروستی برخې په پای کې باید مړ شي.

دوهمه شپه باید د اور بلولو او مړ کولو ترتیب بدل شي، خو دغه اور باید په داسې برخه کې نه وي چې د سمندر له څنډې څخه ولیدل شي. إن شاء الله دریمه شپه که موسم خراب نه ؤ او یا بل څه سبب نه وي نو د نیمې شپې او وروستی برخې ترمنځ به زموږ کښتی څنډې ته راورسیږي. دغه ټوله هفته به زموږ دوې کښتۍ په سمندر کې ګزمې کوي.

*****

عثمان په منډه راغی او ویې ویل: صیب! له جمیل سره دوه تنه نور سپاره را روان دي. هغه جګ شو بهر راووت ویې لیدل چې جمیل او دوه تنه نور ملګري یې د کلي د رئیس د کور په مخکې له اسونو پلې کیدل.

سلمان وویل: ماګومان کاوه چې ته به له یوسف سره اوسې.

: موږ ته هغه ټینګار کاوه چې کله لومړنی قافله الفجاره ته ورسیږي نو موږ به په دوهمه لاره ښځې او ماشومان راسره ملګري کړو او تاسو ته به ځانونه رارسوو، اوس پنځه تنه ښځې، یوولس ماشومان او اوه کسه نور هم په موږ پسې راروان دي.

: ولید درسره را نه غی؟

: نه! هغه به خپل مور او پلار او نور دوستان په بله قافله کې الفجاره ته له رسولو وروسته پریکړه کوي، هوکې د یوسف میرمن راسره راغلې ده.

سلمان وپوښتل: هغوی به څه وخت راورسیږي؟

: صیب! إن شاء الله بله ورځ تر سهاره به راورسیږي، موږ ویریدو چې ستاسو کښتی زموږ د رارسیدو څخه دمخه ولاړه نشي، ځکه خو ستاسو د خبرولو لپاره ګړندي راغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان وویل: اوس د هغوی دلته راتلو ته ضرورت نشته، ته همدا اوس بیرته ولاړ شه! زما له خوا دا احوال ورکړه چې په لاره کې ځنډ ی ته نږدې چیرته په یوه خوندي ځای کې ایسار شي، او سر له سبا دې د غونډیو پر سرونو اورونه بلوي، زموږ سره وخت ډیر لږ دی، ځکه خو باید ساحل ته نږدې وي، اوس ته ورځه او د خپلو ستومانه اسونو پرځای زموږ اسونه درسره بوزې، هغه لږ څه تازه دمه دي.

لږ ځنډ وروسته جمیل روان شوی و.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرته ستنیدل

دریمه ورځ نیمه شپه یوې جنګي بیړۍ له ساحل څخه لرې لرې لنګر غورځولی ولاړه وه او یوه وړوکې کښتۍ د سلمان دوی د راوستلو لپاره څنډې ته وخوځیده.

یو ساعت وروسته د کښتۍ افسرانو او ماڼو ګانو د خوشالۍ په نعرو د خپل کپتان او د هغه د ملګرو د راتګ هرکلی کاوه.

سلمان تر لږ ځنډه په چوپه خوله خپلو سربښندویانو ته کتل او دغه چوپتیا هغه وخت ماته شوه چې د ده مرستیال وپوښتل:

صیب ! تاسو له غرناطي څخه څه خبر راوړی دی؟

د سلمان له زړه یوه څړیکه اوچته شوه او د خبرو د موضوع د بدلولو لپاره یې منصور ته اشاره وکړه ویې ویل:

زما دوستانو! زه چې تاسو ته کوم مهم خبر اورول غواړم دا دی چې ماته د کوم لوی شخصیت غرناطي ته د رسولو امر شوی ؤ د هغه لمسی له تاسو څخه د کښتۍ چلولو د زده کولو په اراده راغلی دی. زه هیله کیږم چې دی به تاسو نا امیده نه کړی، او دغه عزتمن کسان! چې تاسو یې له ما سره وینی، د غرناطي د اولس لخوا د سمندري قواو امیر ته کوم مهم پیغام وړي.

د غرناطي یوه بله وړوکې قافله چې څو عزتمندې ښځې او ماشومان په کې شامل دي له دې ځایه څو میله لرې زموږ انتظار کوي، زه دا غواړم چې د کښتۍ یوه برخه ښځو او ماشومانو ته ځانګړې شي او نوره برخه نورو میلمنو ته، او د دوی د استراحت او آرام هم پوره خیال وساتلی شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پوهیږم چې تاسو به د غرناطې د وضعې په اړه زیات ناکرار وئ، خو ستومانه مسافر په کښتۍ کې چې سپاره شي آرام ته اړتیا لري اوس چې تاسو له دوی څخه څه وپوښتئ نو د اوښکو پرته به څه ځواب وانه وري، او ښایي زما وضعه هم له دوی څخه بدله نه وي.

اوس زه د تاریخ د یوې ډېرې سترې غمیزې ټول تفصیلات نشم اوروِلی، یوازې دومره ویلی شم چې غرناطه دښمن ونیوه، سلمان چې دا وویل غږ یې کښېناست، او د هغه ملګرو د عزم او ارادې خاوند لاربنود ته کتل، چا د نور څه پوښتلو جرئت ونکړای شو.

سلمان خپل مرستیال ته څو لارښوونې وکړې او بیا یې د کښتۍ پر مخ قدم وهل پیل کړل، کښتۍ د پراخ سمندر پر سینه د څنډې سره جوخت د لویدیځ په لور وخوځېده او درې ساعته وروسته ماښوګانو بیا لنګرونه غورځول، لږ ځنډ وروسته د مسافرو د راوړو لپاره دوې وړې کښتۍ څنډې ته روانې شوې.

*****

د لمر ځرك په وخت کې سلمان له ساحل څخه څو میله لرې د کښتۍ د غولي له پنجرو سره ولاړ ؤ د جنوب د غرونو په لمورې یې کتل چې شاته یې په میلونو لرې په یوه ویرانه کې د عاتکې او سعید قبرونه پرېښي وو. په تېرو څو شپو کې هغه ویښه او خوب کې څو ځله پر هغو قبرونو راګرځېدلی ؤ، څومره اوښکې هغه له خپلو ملګرو څخه پټې وبهولې! بیا د هغو ویرانو څخه وړاندې د غرناطې له وقاره ډکې ماڼۍ له ګڼې ګوڼې ډك بازارونه او کوڅې هغه لیدلې ، د اندلس د تاریخ څومره رڼاګانې او تیارې وې چې یوه یوه د ده د سترګو مخې ته راتله.

هغه د ساحل له هغه ډبرینو ګړنګونو څخه لرې د اندلس د غازیانو هغه قافلې هم لیدلې چې د لارو په ګردونو او دوړو کې یې د اسلام د بچیانو د تیرو وختونو عظمتونه پټ وو.

او بیا ده د همغو شیبو تصور کاوه، چې کله د فردیناند پوځونه غرناطې ته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتل...

دِه د طارق او عبدالرحمن د لونو چیغی او فریادونه اوریدل، ده د غرناطی د هغو بوډاگانو او ځوانانو د ذلت او رسوایی زړه بوږنوونکی ننداری لیدلی شوای چی د رحم او بخښنی تولی دروازی پری ترل شوی وی. او بیا ده د هغو غدارانو کرس کرس خنداگانی هم اوریدلی چی له یوی مودی را په دی خوا یی د دښمن د هرکلی تیاری کاوه. د اندلس د عظمته ډکه ماضی او دغمونکی حال تول داستانونه ده ته یو خوب او خیال ښکاریدل.

او بیا لکه کوم ډوبیدونکی انسان چی خس ته لاس اچوی هغه ته بدریه ور په یاد شوه، ځو شیبی د هغه حالت هغه مسافر ته ورته ؤ چی د شپی په تیاره کی په یوه بی سر او پایه دښته کی له سرگردانی وروسته ناڅاپه د سهار ستوریووینی او د هغه په غوږونو کی تر ډیره د عاتکی وروستی الفاظ کرنگیدل:

«زه غواړم چی د ترکانو جنگی بیړی راشی زما اروا یی د اندلس پر څنډو هرکلی وکړی، او بدریه، ستا لپاره د گلانو امیل په لاس کی ولاړه وی، هغه یوه ستره میرمن ده، له وقاره ډکه او لویه، ته خو به هغه هیروی نه؟!»

د هغه زړه بی ترتیبه ودرزیدو، بدریی! بدریی! زه تا چیرته هیرولی شم؟ او بیا هغه د خپل ژوند د دوو تیارو شپو تصور کاوه. یوه هغه شپه وه چی کله یی د لومړی ځل لپاره د بدریی په کور کی پښه کیښوده، او بله هغه چی د ابو نصر په کور کی یی خدای پامانی ورسره کوله. د دغو دوو شپو ترمنځ څومره پیښی وی چی اوس د ماضی داستان تری جوړ شوی ؤ.

سلمان تر ډیره له خپل شاوخوا څخه ناخبره ؤ، او بیا چا ورو د هغه په اوږه لاس کیښود ویی ویل: سلمانه! هغه تکان وخوړ او د بدریی غږ یی د اروا تر تل پوری ورسید.

هغه مخ راواړاوه ویی کتل او د دواړو د کتو ترمنځ د اوښکو پردی ودریدی.

اسماً د هغی شاته ولاړه وه، سلمان هغه زر راپورته کړه او په غیږ کی یی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستله.

هغی په سلګیو تری وپوښتل: کاکا جانه! منصور چیرته دی؟

زما لوری! هغه ویده دی، دایی وویل او بیا سلمان بدریی ته وکتل ویی ویل: تاته معلومه ده چی پر موږ څه تیر شول؟

هغی سر پر اثبات وخوځاوه ویی ویل: ماته په کښتی کی د سپریدو په وخت کی عثمان ټوله کیسه وکړه. هغه تر لږ ځنډه چوپ ؤ د دوارو غجنو سترګو د جنوب په غرونو کی څه لټول. بیا عثمان احوال ورکړ:

صیب! یوه ښځه ستا سره لیدل غواړی. وایی چی ما کوم ضروری احوال ورته راوړی دی.

بدریی وویل: هغه ښایی خالده ترور وی، زه هم له هغی سره ځم.

: خالده ترور!

: د یوسف میرمن!

بیا دوی د کښتی یوی کوټی ته ورغلل چی هلته یوه معمره او له وقاره ډکه میرمن د دوی د ورتلو په انتظار وه.

خالدی وویل: هغه پر ما ټینګار کړی ؤ چی دا لیك پخپله تاته درکړم. واخله!

سلمان لیك پرانیست او په لوستلو یی بوخت شو. یوسف لیکلی وو:

زما ملګریه! تردی وراندی چی زما لیك ته ولولی ابو عبدالله به د غرناطی کنجیانی فردیناند ته سپارلی وی. او تردی وروسته به موږ هیڅ وطن ونه لرو.

د غرناطی بچیان به په دوارو لاسونو مخونه وهی او ژاړی به، د دین عالمان به خپلی سپینی ږیری په اوښکو لمدوی او د اندلس لونی به خپل د سر ویښتان شکوی.

ما لیدلی چی کله توپان راځی مارغان ناڅاپه چوپ شی، همدغه حالت نن د غرناطی د اولس دی، نن هغه خلك هم ګونګ او چوپ ولیدل چی د سینتافی د لاری په پرانستلو یی د خوښی نعری وهلی، نن د غرناطی هر سړی له بل څخه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا پوښتی چی: اوس به څه کیږی؟ زه به هم له وروستی قافلی سره ووزم، هغه زړه بوږنوونکی منظری به ونه لیدای شم چی په تصور یې زما اروا ولړزیږی.

ماته معلومه نه ده چی کوم خلك له ما سره دررومی هغوی به په خپل هدف کی څومره کامیاب شی، خو یوه خبره معلومه ده چی ژر یا وروسته د هغوی بیرته راګرځیدل هیڅ فرق نه کوی. او که ته دلته له رارسیدو سره سم بیرته ستون شوی وای هم هیڅ فرق به نه ؤ راغلی. اوس غرناطه زموږ له لاسو وتلی ده. او له دی وروسته زموږ تولی هیلی په غرنیو جنګیالیو قبایلو پوری تړلی دی، ځکه خو زه ستا ملګرو ته دا پیغام رسول ضروری بولم چی تر څو وخت بیا یو ځل وانه وړی او قبایل منظم نشی او په تولنیز پاڅون او مبارزه لاس پوری نکړی تر هغه وخته دی دوی همالته له تاسو سره پاتی شی.

زما دوسته!

پر موږ یو داسی وخت هم راتلونکی دی چی د اندلس د مجبورو او ځپل شویو مسلمانانو لپاره د هجرت څخه پرته بله لاره نه وی. په هغه صورت کی که موږ ته د هجرت لاری خلاصی وی هم دا به ستاسو یوه لویه کارنامه وی.

سمدستی زه اندلس نشم پریښودلای، ځکه خو مراکش ته زما د میرمن د رسولو بندوبست وکړی. هلته د هغی خپلوان شته، پاتی نور خلك به هم په مراکش او یا الجزایر کی خپل خپلوان پیدا کړی. د زمانی په توپانونو کی موږ ته کله کله دا هم په فکر کی نه راځی چی د ژوند څومره راحتونه چی موږ د وخت د بی رحمه لاسو څخه اخستی شوای.

زما دوسته!

له ولید سره تر لیدو وروسته زه حیران شوم چی تا بدریه په غرناطه کی پریښی او ولاړې! آیا ماته د دی ویلو ضرورت ؤ چی د راتلونکو سیلیو سره د مقابلی لپاره تاسو یو د بل تکیی ته اړتیا لری!

«یوسف»

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمان لیك ولوست بیا یی بدریی ته په لاس کی ورکړ، څو شیبی د هغی په مخکی سری او سپینی څپی راوګرځیدی بیا یی په سترګو کې اوښکې راغلی.

الحمد لله ختم شو
د ۱۳۷۸ کال د غوایی ۱۲مه
یکشنبه د شپی اته نیمی بجی
الفاروق بلډنګ د سهار ورځپاڼی دفتر

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړن چاپ شوي آثار

* د جهاد زمزمې — د شعري غونډ
* د وینو پیغام
* د تیارو په تل کې — د لنډو کیسو مجموعه
* میړونه او ګړنګونه — منځنی داستان
* د جهاد او پاڅون په اړه څو رسالې
* شاهین — «ژباړه چاپ»
* محمد بن قاسم — «ژباړه چاپ»
* وروستی مورچل — «ژباړه چاپ»
* د غازي داستان — «ژباړه چاپ»
* د ترور مې مسافر — همدغه اثر
* وروستی جګړه — (ژباړه چاپ)
* د مرګ کاروا — (لیکنه) چاپ ته
* له تکبیره تر فریاده — (کالمونه) چاپ

او...

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library